

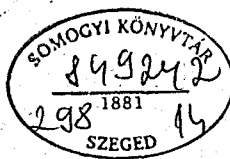
Magyar Narancs

MINDEN HÉTEN FORRADALOM
A szerk. 2010–2014

Az elmúlt négy év 141 tételben

PARK KÖNYVKIADÓ

2

323
M69

Somogyi-könyvtár, Szeged

S000550648

ISBN 978-963-355-049-6

© 2014 Magyar Narancs.hu Lapkiadó Kft.

© 2014 Park Könyvkiadó, Budapest

Fotók © MTI/Beliczay László (6. o.), MTI/EPA/Olivier Hoslet (74. o.),

Sióréti Gábor (6. o., 136. o.), MTI/Koszticsák Szilárd (218. o.)

Montázsötletek: Magyar Narancs

Montázs: Vargha Balázs (74. o., 136. o.), Földi Endre (6. o., 218. o.) (Stalker Stúdió)

Szerkesztette Bojtár B. Endre

A válogatásban közreműködött Fenyves Katalin

Felelős szerkesztő Tönkő Vera

A szöveget Lovass Gyöngyvér gondozta

Műszaki szerkesztő Rochlitz Vera

A borítót Gerhes Gábor tervezte

A könyvet tervezte és tördelte Varsányi Kata

Előszó

Abban a reményben adjuk közre az itt következő 141 vezércikket, hogy ezek az írások – a műfaj minden „szubjektivitása” és efemersége ellenére – pontosan és kimerítően bemutatják Magyarország elmúlt négy évének történetét. Színről színre megmutatják azt a romlást – mindenekelőtt az intézményekben és a szabályokban, aztán a „gazdaságban”, a tárgyakban, aztán az ország polgárainak anyagi helyzetében, életkilátásaiban, gondolataiban, egymással fenntartott viszonyaiban: a *lelkekben* –, amit az elmúlt négy év alatt ez az ország, a hazánk elszenvedett. Látni fogják: egyáltalán nem gondoljuk, hogy a romlás vézetszerű volt, ellenben azt gondoljuk, hogy a politika, egészen pontosan *egyfajta* politika a kútfője. Nem volt vézetszerű azért, mert a vesztes szériát kiadó döntések mindegyikét a döntések meghozóinak, vagy inkább meghozójának, szabadságában állt volna nem meghozni vagy helyettük más döntéseket hozni. Azt is látni fogják, hogy nem „a politikáról”, minden politikáról beszélünk, beszélünk négy éven át, hanem a *rossz* politikáról. Éppenséggel a különbségtétel lenne a 141 gyakorlat legfontosabb eleme.

Ha lenne egy test nélküli, éteri nézőpont, egy semleges kilátóhely a világban, az univerzumban, és onnan nézhetné a következő, cirka 300 oldalon kibontakozó, s e sorok írásakor még befejezetlen történetet, sokkal könnyebb dolga lenne az olvasónak. Onnan a groteszk figurák tobzódása, az eleve értelmetlen vagy önmaguk paródiájába forduló szavak, frázisok, gondolatfoszlányok, az abszurd hazugságok és az elrontott, tönkretett dolgok hosszú felvonulása, de még maga a szintiszta gonoszság is jóval szórakoztatóbb látványt nyújtana. Onnan jóízűen lehetne röhögni rajtuk – és tény, kicsit rá is játszottunk erre. Hisz ha nem vesszük őket komolyan, szabadok is vagyunk tőlük. Nincs fölöttünk hatalmuk.

De Magyarország történetesen a hazánk, és így már rohadtul nem vicces az egész. Ebben, és csakis ebben a szellemben kívánunk jó szórakozást a következőkhöz, és az ezután, minden csütörtökön a *Magyar Narancs*ban megjelenő folytatáshoz.

A szerk.

A KÉTHARMAD FELAVATÁSA
MAGYAROK ITTHON, KÜLFÖLDÖN ÉS MÁSUTT
KEVESEBBET MÉDIÁZNI, TÖBBET REPRODUKÁLNI!
PUTYIN BEÚSZIK A KÉPBE

2010

Bűn az élet

Rabláncra fűzve vezették el a minap otthonából Sz.-né Sz. E.-t, a neves humánerőforrás-menedzsert, mert szertelen végkielégítésben részesítette önmagát, miközben még fizetést is húzott a vállalatától, pedig már nem dolgozott ott (vagy igen), és mert más igazgatókat úgyszintén ilyenben részesített. De ezeket is elviszik a rendőrök nemsokára, és ezek csatlakozni fognak, ha a szó fizikai értelmében nem is, de lelkileg és jogilag mindenképp, ahhoz a pár igazgatóhoz, akik dettó gyanúba keveredtek, és már előzetesen várják, hogy lesújtson rájuk a büntető igazságszolgáltatás haragja. A sorban utoljára nyilván azt az igazgatót fogják elvinni, akinek az lett volna a dolga, hogy a lopást megakadályozza, de sajnos ő lopta a legtöbbet. A BKV Zrt. exvezetésének ez a szériája kiváló alkalmat teremt arra, hogy a nézők, azaz mi mindnyájan, az erkölcsi nemesülés útjára lépjünk, és e moralitásjáték közönségeként a lopást fennhangon elítéljük, olyan hangsorokat adva ki eközben, mint hogy „hú, mik vannak”, meg hogy „a pofátlanságnak nincs határa”, vagy hogy „a jó k*va anyjukat”.

Mindezt persze lapunk is a legmesszebbmenőkig helyesli, úgy a hatósági eljárást, mint az elemi igazságérzet eme általános felbuzgását („az adófizetők pénzén!”), mindazonáltal a hétpróbás közlekedési szakemberek lincselése előtt eresszük le egy pillanatra követ lengető kezünket. A BKV-botrány számai, ahogy mi, újságírók mondani szoktuk, bizonyos felső körök felé vezetnek, és ha konkrétumot egyelőre nem tudunk is, azt jól sejtjük, hogy politikai védettség és bekötöttség nélkül ilyen volumeneket nemigen lehetett volna meglovasítani. Ettől persze még egyáltalán nem biztos, hogy Sz.-né Sz. E., R. M., B. T., H. É. és a többi kezdőbetű tényleg és effektíve „vissza is csorgatott” volna a „pártpénztárba” valamennyit, X vagy Y százalékot például, vagy más, anyagi természetű szívességet tett volna politikai szponzorainak. Legfeljebb *valószínű*, hogy épp ezt művelték. Bár a fene tudja – ha egy szóvivő nem annál a cégnél fejt ki munkavégzésre irányuló tevékenységet, amelyik őt fizeti, hanem egy másiknál viszi a szót, akkor ezt a másikat (az MSZP akkori főpolgármester-helyettesét: az MSZP-t, az egyszerűség kedvéért) ez az egyik cég (a BKV Zrt.) fizeti. És ez már ki is meríti a törvénytelen pártfinanszírozás tényállását.

De egzakt tudás nélkül mondjuk inkább azt, hogy az ehhez hasonló ügyekben egy kis pénz, valamennyi pénz, az ebül szerzett pénz 5 vagy 10 vagy 20, netán 50 százaléka mindenképpen nemes és fontos célra megy: arra

tudniillik, hogy a köztársaságunk államrendjének fundamentumaként szolgáló intézmények, azaz a politikai pártok működni tudjanak. Evvel persze eszünk ágában sincs felmentést adni a sok fenti igazgatónak. Próbálna csak meg Sz.-né avval védekezni (a feltáró jellegű, kimerítő vallomás után), hogy bűnbe esett ugyan, de enyhítő körülményként kérik a Tisztelt Bíróságnak tekintetbe venni azt, hogy mégoly kárhozatos tevékenysége nélkül alkotmányos demokráciánk már rég finanszírozhatatlan lenne, és ő nem csak magának akart jót. És az sem biztos, hogy Sz.-né meg a névtelen többiek, miniszteriumi meg önkormányzati hivatalnokok, ilyen-olyan hatósági engedélyek kiadói, tenderek elbírálói, a közhatalom mindazon választott és kinevezett gyakorlóit tehát, akik a köztudomás szerint részesei az országot lebénító korrupciós praxisnak, hogy ők tehát kevesebbet lopnának vagy loptak volna az elmúlt húsz évben, ha pártfinanszírozási törvényünk és gyakorlatunk makulátlan lenne, ha az egy jelöltre költhető kampányösszeg legalább megközelítené a valódi politikai verseny igényelte valós kiadásokat, ha a pártok tényleges költségeiket fedező állami szubvencióban részesülnének, ha nyilvános és teljes listát kellene vezetniük minden kimenő és bejövő összegről.

Nem biztos tehát, hogy egy jó pártfinanszírozási törvénytől rögtön kevesebbet lopnának a hazában.

De valószínű.

A pártfinanszírozás mai gyakorlata ugyanis, amelynek a nyílt, szemérmetlen korrupció és törvényszegés nem a szükségszerű, bár kellemetlen mellékjelensége, mint más demokráciákban, hanem a *lényege*, hallgatólagosan jóváhagy és hallgatólagos normává tesz *minden* korrupciót. Ha nekik szabad, biztos szabad másnak is.

Ez a gyakorlat társtettség, bűnössé tesz mindenkit, aki politikai pályára adja a fejét. Képzeliük el azt az amúgy jóra való vidéki jelöltet, akinek a szórólapjaihoz hiányzó egymillió forintot a párt fővárosi pénzfelhajtója biztosítja. Papírzacskóban. „Misikém, ne feszélyezd magad, mennyi kéne?” És erről aláír egy kis cetlit. Hogy hallgat majd ez az ember országgyűlési képviselőként legjobb lelkiismeretére? Vagy képzeljük el azt az ugyancsak becsületesnek indult, hovatovább annak meg is maradó vezető pártfunkcionáriust, akinek egy- vagy két- vagy hárommilliárd forinttal kellene szembenennie, amikor egy korrupt disznót akar kiakolbólítani a pártjából. Egyáltalán: hogyan léphet fel bármely választott vezetője ennek az országnak például az adócsalás ellen úgy, ha mindenki tudja, hogy ha nem lenne maga is a haszonélvezője, nem lehetne az ország választott vezetője sem?

Ez a gyakorlat a pártokon belüli és a pártok közötti versenyben nem a demokratikus játékszabályok őszinte elkötelezettjeit jutalmazza, hanem azokat, akik a legügyesebben szalaloznak a Btk. gazdasági bűncselekményeket szankcionáló paragrafusai között. Vagy törvény- és alkotmányellenes befolyást képesek gyakorolni a független igazságszolgáltatásra. Ez a gyakorlat a pártokat éppenséggel arra sarkallja, hogy megpróbáljanak ilyen befolyást szerezni. Relativizálja a teljes magyar igazságszolgáltatás működését. A jogegyenlőség eszméjét. Ha Sz.-nét lecsukják a 90 millió forintjáért, miért nem csukják le azokat a machereket is, akik a két nagy párt működéséhez szükséges *tízmilliárdokat* kicsípi a közösből? Mely tízmilliárdok létéről mindenki tud.

Ez a gyakorlat szinte teljesen értelmetlenné tesz minden valódi politikai vitát, és kiüresíti a pártok vetélkedését. Az előttünk álló választási kampány fő műsorszámát jól láthatóan a tolvajok civakodása lesz arról, hogy melyik lopott kevesebbet: és mivel erről fogunk beszélni, nem fogunk másról.

Ez a gyakorlat, ez az egyetlen rossz törvény ma az ország legnagyobb biztonsági kockázata. Képes lehet arra, hogy eleméssze a politikai közösséget összetartó legalapvetőbb normákat – hogy a magyar demokráciából merő szimulákrumot csináljon. Ez a rendszerváltás utáni korszak ügynökügye, amely alapjaiban ássa alá a harmadik köztársaság rendjét.

Ennek a kampánynak már így futunk neki: a két nagy párt legutóbb 2008-ban nyírt ki – együttes erővel – az utolsó komoly változtatási kísérletet. De reméljük, ez lesz az utolsó ilyen választási hadjárat. Ha az új kormánytöbbség – az új ellenzékkal együttműködve – nem változtat törvényi úton e gyakorlaton, ha nem nyit tiszta számlát, ha arra spekulál, hogy négy éven át minden hónapra akad majd egy nyomorult szocialista monogram, csak ügyesen kell spájzolni belőlük, előbb-utóbb őket is maguk alá fogják temetni a lehulló elemek.

Hamarabb, mint gondolnák.

korruptió

BKV

pártfinanszírozás

2010. január 14.

A képmutatók ünnepe

Megállt az idő, sőt visszafordult: újra Jancsó-vita van a sajtóban, éppen, mint negyven-ötven éve. És ismét értőkre és értetlenekre osztatik a világ (pont, mint anno dacumál) – legalábbis az „értők” szerint. Amúgy minden nagyon szép, minden nagyon jó, de legfőképpen nagy a szeretet – így summázhatnánk az ideai magyar filmszemle tapasztalatait. De ha elfelejtettük volna, ez jött ki a tavalyi, a tavalyelőtti, a satöbbi végén is; így volt ez mindig is, már az ősember is imádott magyar filmkészítőnek lenni, s ekként különösen szerette a kollégáit és üzletfeleit – egy hétig. Ja, és egy Cerberus szigorával őrizte a függetlenségét, nem is volt annál neki drágább kincse.

Nem a levegőbe beszélünk! Fenti állításainkat pontos számadatokkal igazoljuk: a 41. Magyar Filmszemlén ötvenkét (52!) díjat adtak ki, majdnem kétszer annyit, mint ahány Oscar-díj jut egy évben, és több mint kétszer annyit, ahány Golden Globe-ot az idén... Ugyanakkor e fesztivál láttán (tudjuk, nem fesztivál ez: ÜNNEP – így, csupa nagybetűvel) bennünk nem tört fel ennyire feltartóztathatatlanul a szeretetáradat – persze, a mi hibánk. Sem a bemutatott filmek színvonal, sem a filmszakma állapotáról – a nagy rózsaszínű habfelhő mögül itt-ott – előcsordogáló információk nem teszik szemernyit sem indokolttá e fene nagy önelégültséget.

Mi úgy látjuk, „a szakma” a tavalyi évben végrehajtotta az átállást, jó időben, mintegy a sokfelől prognosztizált politikai változás élcsapataként. S most elégedetten hátradől – hisz minden marad a régiben, mint negyven-ötven évvel ezelőtt, s azóta

is: kilincselős, kijárós, urambátyámalapokon – persze ismerünk minderre egy durvább kifejezést is. Lelkük rajta, jaj, majdnem lelkiismeretüket mondtunk. Választottak egy Fidesz-kompatibilisnek látszó (MMKA-) elnököt a pénzcsp mellé, de a régi elnök (Grunwalsky Ferenc) is emelt fővel távozik, hisz még szétoztottak gyorsan – a majdan remélhetőleg beáramló lé terhére – 500 millió forintot (nyolcvanvalahány pályázó volt rá – még szép), és maguk után hagytak 2 milliárd 800 millió forint kereskedelmi bankok felé esedékes adósságot. Ám szerencsére nemcsak emelt fővel, de „a magyar mozgókép mestere” címmel s az azzal járó, élethosszig szóló, havi félmillió kegydíjjal – a látottak hatása alatt mondhatnánk erre, hogy vigye csak, legalább ebből a pénzből sem filmet csinálnak.

Különben sem volt még szó semmiféle távozásról, hiszen a tisztelt egybegyűlteknél együtt – nagy szeretetben – megnézték Salamon András háromperces filmjét; „...melyben kamerába néző arcok láthatók egymás után. Szöveg nincs, csak egy zene a rövid snittek alatt, majd a film végén felirat: Köszönjük, Feri.”

Nos, végignévezve az idén a mozikban ránk váró termést, mi is valami ilyesmit mondhatunk. Köszönjük, Feri! Köszönjük, Öcsi, Bubu, Satya bácsi, s valahány név a naptárban. Csak így tovább! Arccal a következő fekete lyuk felé.

Végtere is magatok közt vagytok (erről szintén vannak számadatok: a mozipénztárakból).

kultúra

filmfinanszírozás

2010. február 11.

Nő tőle az önbizalmunk

A szocialista többségű Országgyűlés utolsó munkanapján elfogadta a büntető törvénykönyv ama módosítását, amely a holokauszt nyilvános tagadását akár három év börtönnel büntetheti. Helyes. Sőt: végre. A holokauszt tagadása ugyanis nemcsak undorító dolog, de társadalmi veszélyessége is kitapintható. Tiltásának vagy nem tiltásának nincs köze a szólásszabadsághoz, illetve ahhoz az értékhez, amelynek a szólásszabadság mintegy a kiszolgálója: a társadalom minden szegletét átjáró, az egyéneket nemesítő és szabad, békés együttélésüket lehetővé tévő vitához. A „közösségfenntartó diskurzushoz”. A holokauszt tagadása sosem valamely jól fésült, a történelmi igazság feltárására irányuló „párbeszédben” hangzik el, amelyben az alulinformált, de kitárt szívű holokauszttagadó ártatlan szemmel kétkedő állításokat fogalmaz meg bizonyos történelmi tényekről. Majd hagyja magát meggyőzni a nyílt, demokratikus vitában. Vagy ha azt nem is, de úgy áll fel az asztaltól, hogy jó, ebben nem értünk egyet, de öleljük meg egymást, mint kettő jó barát, akik előbbre vitték a társadalomjobbító eszmecserét. Nem, ilyen asztal nincs. Hisz a holokauszt tagadása annak a posztnáci világképnek az egyik fundamentuma, amely piszkosul nem a szabad egyének türelmes összjátékaként képzei el a nemzetet. A holokauszttagadó sem vitatkozni akar, hanem gyilkolna, ha tehetné.

Igazából nem is tagadja a holokausztot, vagy ha igen, ezt sajnálkozva teszi: azt sajnálja, hogy nem sikerült rendesen pontot tenni a végére. A holokauszt tagadása emiatt éppenséggel veszélyezteti a szólásszabadságot: ha ugyanis a nyilvános beszéd elfogadott részévé válhatna, akkor először a holokausztot személyes tragédiaként felfogni kénytelen, aztán a holokausztot nemzeti tragédiának tartó, majd végül a holokausztot nem tagadó populáció némulna el. Félelmében. Hisz nem beszélni akarnak velük, beszélgetni, diskurálgatni, hanem megalázni, nem létezővé tenni, megsemmisíteni akarják őket.

Helyes az is, hogy ez a törvény végre azt tiltja, amit tiltani akar: a holokauszttagadást, és nem „a magyar nemzet vagy lakosság egyes csoportjai, így különösen nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport tagjai becsületének csorbítását avagy emberi méltóságának megsértését”, amivel az egyik előző, hasontárgyú törvényjavaslat próbálkozott. Ezt homályossága és az esetleges jogalkalmazói értelmezés ambivalenciái miatt joggal kaszáltta el az Alkotmánybíróság. Helyes az is, hogy a törvény a holokauszttagadást akarja tiltani, és nem mást. Lehetne más gazságot is tiltani, de más gazságok felmagasztalása momentán nem játszik a magyar közéletben, a rákosizmusból, a sztálinizmusból, a málenkij robotból vagy a Gulagból, azaz az osztálygyűlöletből senki nem akar erőszakos politikát csinálni ma Magyarországon. A faji gyűlöletkeltésből meg igen. Az az univerzum, aminek a holokauszt tagadása vagy relativizálása, jelentőségének kicsinyítése az egyik bevett toposza, ma a parlament kapuján dörömböl. Nem mintha azt gondolnánk, hogy a holokauszttagadás tiltása ennek véget vet: de legalább egy szimbolikus határt kijelöl. Egy erős és szigorú határt – hisz a holokauszt is erős szimbólum.

Biztos jobb lenne, ha az effajta nézeteket a büntetőjog közreműködése nélkül vetné ki magából a társadalom. De ha az istennek se veti ki? Nagyon helyes, hogy sokáig ezzel próbálkoztunk. De nem próbálkoztunk egy kicsit túl sokáig? Már ideje volt mással próbálkozni. Legalább egy kicsit. Hisz azt sem hisszük, hogy ezzel a magyar törvényhozás afféle csúszós lejtőre került volna, és ezután és emiatt üptre tiltani lesz kénytelen a múltbéli eseményekről folyó nyilvános beszéd bizonyos fajtáit, hogy ez a hivatalos történetírás kezdetét jelentené. Ha a magyar törvényhozásban ilyen szándék lesz, azt meg fogja valósítani e törvény nélkül is. Ami, mint láttuk, amúgy sem a történetírás szabadságáról szól.

Meglehet, a nyílt holokauszttagadók kevesen vannak. Tényleg nincsenek sokan. Lehet, hogy ezt a törvényt sose vagy nagyon ritkán kell majd alkal-

mazni. De akkor is kell. Nekünk. Néha elö vesszük, nézegetjük. És örülünk neki, hogy a mi hazánkban van ilyen, hogy a mi államunk mára annyira megváltozott, hogy nem tűri azt, ha hatszázezer polgárának erőszakos halálát a gyilkosok utódai le akarnák tagadni.

gyűlöletbeszéd

holokausztagadás

2010. február 25.

A földet, aztat nem

Vidulj, magyar, ha a nemzeti sorskérdésekben egyetértene a pártjaid! Az egyik ilyen, hogy magyar termőföldet nem vehetnek külföldiek. Ez így van 1993 óta, és nemcsak a külföldiek, de a hazai mezőgazdasági vállalkozások sem vehetnek földet, mert a cégekbe is befészkelne a labanc.

Unió csatlakozásunk idején kaptunk hét évet, hogy a szabad tőkeáramlás alapelveivel ellentétes moratóriumot fenntartsuk – ez jövőre tehát lejár. A feladat világos: kérni kell még egy kis időt, s ha az is lejár, nyilván még egy kicsit. A kormány már két éve rajta van az ügyön, puhatólózik, jelez, tárgyalgat, a konkrét igényt nyáron kell benyújtani. Egyelőre további három éves moratóriumot szeretnénk. A hosszabbítás szerepel az MSZP választási ígéretei között, a Fidesz a magyar föld megvédése címszó alatt utal rá, az LMP a *Nem hagyjuk cserben a vidéket!* formulával szerepelteti. Semjén Zsolt szerint mindegy is, hogy hozzájárul-e az unió, az új kormány mindenképpen meg fogja akadályozni a külföldiek tulajdonszerzését (hogyan? kilépünk?).

De mi a gond a külföldi cégekkel? A földet nem tudják szétszerelni, hazavinni. Viszont van pénzük – ez a baj. Megvennék a nyugati tagállamok árszintjének töredékébe kerülő magyar földeket, felfvernék az árat, így a magyar gazdálkodók nem tudnának földet venni. Ezért van most az, hogy termőföldtulajdont csak magyar magánszemély szerezhethet; illetve külföldi magánszemély is, ha legalább három éve hivatásszerűen mezőgazdasággal foglalkozik Magyarországon. Akinek van pénze, az nem vehet, akinek nincs pénze, az vehet. Vehetne.

Ez kétségkívül hülye helyzet, melynek a megoldása az általános politikai konszenzus szerint: várni. Ha ez nem jönne be, mint ahogy eddig se jött, Magyarország még egyet tehet: felmentést kér a kereslet-kínálat alaptörvénye alól is.

A majd két évtizednyi várakozásnak amúgy kezd beérni a gyümölcse. A magyar tőkések már megvásárolták, amit akartak és tudtak (bár nem tudjuk, kik is ők – talán szégyellik). A hazai földterület ötödét-negyedét művelő osztrákok, németek, hollandok jó része a megfoghatatlan zsebszerződésekkel már szintén bevásárolt. A moratórium miatt mindkét pénzes csoport olcsón vehette meg a legjobb területeket. Ami egyúttal azt is jelenti, hogy az eladó magyar emberek viszont sokkal kevesebbet kaptak érte, mint amennyit normális piaci viszonyok között kaphattak volna. Az esetlegesen fejlődőképes magyar mezőgazdasági vállalkozások pedig tovább küszködhetnek a földbérlettel, a kamu szerződésekkel, a bizonytalansággal, a szürke zóna minden bajával.

A piacnyitás esélyt adna az épelméjű földpolitikára. Ha viszont engedélyt kapunk a moratórium meghosszabbítására, a magyar mezőgazdaság hatékonysága, versenyképessége nemcsak a nyugati tagállamokhoz képest romlik tovább, de a régióban is lemaradunk. Abban az ágazatban, amely az adottságai, munkaerőigénye, hagyományai alapján az ország egyik kitörési, komoly versenyelőnnyel kecsegtető iparága lehetne.

földkérdés

magyarkérdés

2010. február 25.

Légi körutazás

Hazajött végre a mi fiunk, a nemzeti bajnok.

A magyar állam túlórázott a hétvégén, pénteken sokáig bent maradt a hivatalban, de meg is lett az eredménye. Ez az eredmény erős leegyszerűsítéssel a következőképpen fest.

Veszünk egy vállalatot úgy 25 milliárd forintért, amiről senki nem tudja, hogyan lehetne nyereségesé tenni, viszont lehet rajta úgy 60 milliárd forint adósság. (Egzakts tudásunk az adósság nagyságáról és összetételéről nincs.) Pontosabban: nem is az, hogy senki nem tudja, hogyan lehetne nyereségesé tenni, de azt mindenki tudja, hogy eddig senkinek sem sikerült. A Malév az elmúlt években stabilan, megbízhatóan, óraműpontossággal bukott: tízmilliárdokat. A 25 milliárd a következőkből áll össze: egy kis készpénz, meg úgy 19 milliárd köztartozás, amit a Malév a költségvetésnek az elmúlt években elfelejtett befizetni.

Hogy jobban értsük: a kedves olvasó tartozik a szerk.-nek 19 forinttal, valamint nb. unokanővérének, a szembeszomszéd Gromikóéknak és munkahelyi jó pajtásának, Wolfram Ribbentropnak további 20-20 forinttal. A szerk.-et félfogadási időben felkeresi avval az ötlettel, hogy a szerk. pottom 25 forintért kifizetheti az ön tartozását ezeknek a kedves embereknek. A szerk. kis gondolkodási idő után csak annyit kér, hogy jó, de a 25 forintba tudjuk be azt a 19 forintot is, amivel ön nekünk tartozik. Ön előbb egy kicsit sértődött képet vág, majd nagyvonalúságot mutatva beleegyezik. Sőhajtvá zsebre teszi a 6 (hat) forintot. Amikor kifelé megy irodánkából, a szája szélét rágja; mert ordítani szeretne a boldogságtól: ilyen hülyék a me-
seben sincsenek.

Az ügyletet némiképp csak az bonyolítja, hogy a magyar állam nemcsak adósságot vásárolt, hanem egy vállalatot is. Bonyolíthatja a jó irányba is: ha a vállalat például visszahozza a fenti, szerény számítások szerinti 85 milliárdos valós vételárát. Ehhez az kéne, hogy, mondjuk, tíz hosszú éven át e vállalat profitja úgy 9-10 százalék legyen. Ezt mindjárt elképzeljük, csak előbb copfba fonjuk a szemöldökünk. De bonyolíthatja rossz irányba is: ha e vállalat a következő években ugyanúgy bukni fog, ahogy az eddigi húsz évben jobbra mindig bukott. Akkor most szerény 85 milliárdért vett a magyar állam egy pompás lehetőséget arra, hogy évente újabb milliárdokat veszítsen.

Hogy ez miért történt így, arra több magyarázat is lehetséges.

A legértelmetlenebb, amit a vevő nyilvánosan állít: hogy a látványosan életképtelen Malév azért nem mehet csődbe, és azért kellett visszavenni orosz tulajdonosától, mert különben munkahelyek szűnnének meg, Budapest pedig kiesne a nemzetközi konferencia- és egyéb turizmus vérkeringéséből.

Na ja: a magyar utas csak akkor száll repülőre, ha azt a Malév üzemelteti. Ha más, képes inkább gyalog menni. És amikor csődbe ment a Swissair, akkor Zürichben lehanyatlott a bankvilág, és amikor a belga Sabena, bezárt az Európai Unió. Ne szédítsük egymást: ha a Malév bedől, némi átmeneti visszaesés után a többi – nyereséges – szereplő átveszi a helyét; ráadásul a Malév lízingeli a flottáját, és a lízingcégek mindent megtennének, hogy mielőbb újra a levegőben tudják a gépeiket. Ezeket továbbra is pilóták vezetnék, és a reptereken a földi kiszolgálószemélyzet szolgálná ki őket. Ha lesz kereslet, lesz kínálat is: a nemzetközi légi közlekedés erősen versengő piac.

De a további lehetséges magyarázatokért sem kezeskedünk. Azt, hogy a 2008-tól fő tulajdonos Vnyesekonombank, vagyis az orosz állam összesen

mennyi pénzt tolt a Malévba, emberfia nem tudja – lehet, hogy sokat, lehet, hogy keveset, lehet, hogy semennyit. Lehet, hogy inkább kivett belőle. Lehet, hogy a magyar kormány ha akart, se tudott volna púposkodni az orosz állammal szemben, és hiába próbálta ügyesen a küszöbére pottyantani a sánta gigászt, ezt az ajánlatot nem lehetett visszautasítani. Lehet, csak némi bátorság kellett volna veszni hagyni a veszteséget, ám sajnálatos módon választási kampány van, és ilyenkor nem vesztet el semmi, ami nemzeti. És végül lehet az is, hogy a távozó magyar kormány annyira nem ura már a helyzetnek, hogy lövése nem volt, hogyan védhetné ki azoknak a szélhámosoknak a manipulációit, akik a cégre mint a fosztogatás ideális alanyára tekintettek eddig, és tekintenek a jövőben is.

Akárhogy is, a vége az lett, hogy fizetünk: azt az adósságot is, amit a privatizáció előtti, állami Malév csinált, meg azt is, amit a magánosított. Meg amit a visszaállamosított fog. Nem az orosz állami bank fut a pénze után, hanem mi vethetünk a miénkre keresztet. Ha eladjuk, ha nem, a Malév a miénk, és a miénk is marad. Makacs jószág.

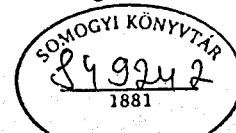
korupció

Malév

2010. március 4.

Last minute

A görög kormány fűhöz-fához rohangál az unióban, Papandreu miniszterelnök megfordult Berlinben és Párizsban, és úgy tesz, mintha nem azért rimánkodna, hogy adjanak neki pénzt. Külön kérés nélkül rázendít egy olyan szövegre, amihez képest az őszi beszéd szemérmes szabódás, eltoltuk, becsaptunk mindenkit, semmirekellők voltunk, de megjavulunk mi most. És tényleg: Görögországot minden jel szerint *re-boot*olni kell. Mióta 1981-ben belépett az Európai Közösségbe, az unió elődjébe, hátradőlt, és élvezte a jólétet, amit részben a fejlesztési segélyek, részben az esztelen állami költségek szavatolt. Az elmúlt tizenpár évben az átlagos költségvetési hiány majd 8 százalék volt; az országban minden negyedik munkavállaló az államnak dolgozik, és nem is rossz pénzért. Például létezik nemhogy a 13., de a 14. havi fizetés intézménye is, és a két, egymást váltó politikai erő, a baloldali PASZOK és a jobboldali Új Demokrácia azt is rég megtanulta, hogy kormányváltáskor nem érdemes a távozó garnitúrát és klientúráját

elcsapni, mert a következő alkalommal velük történik ugyanez: inkább két garnitúra kap állami fizetést. Ezért a pénzért viszont az állam legalább be-
tegesen korrupt, a pult alatt is fizetni kell a kórházban, a jogosítványért, a
legpitánerebb ügyintézésért, az állami megrendelésekért, és fizetni kell az
adóhivatalnokoknak is azért, hogy ne kelljen adót fizetni: Görögország kor-
mányzati rendszerének a neve *fakelaki*, ami „kis borítékot” jelent. Ezzel egy
ideig jól el lehetett lenni, de már nem lehet, Görögországnak májusig 30
vagy 40 milliárd eurót kéne gyorsan visszafizetnie a hitelezőinek (az össze-
sen úgy 320 milliárdból). De egyelőre nemigen van honnan: a görög állam-
nak senki nem akar eurót kölcsönadni, vagy csak nagyon drágán, és azok
is idegesen vakaróznak most, akik eddig kölcsönöztek neki, mert elértékte-
lenedni látják a görög államkötvényeiket. Sőt mindenki más is nagyon ide-
ges, mert ha Görögország drágán jut csak euróhoz, akkor egy kicsit drágáb-
ban fog mindenki, a pénzügyi unió már csak ilyen; azaz például a német
állam finanszírozási költségei is nőni fognak, és ezt a pluszpénzt, meg azt a
pluszpénzt, amivel valakik segíyezni vagy hitelezni fogják Athént, máshon-
nan kell elvenni. Az egyszerű német emberektől! Pedig ők nem csináltak
semmi rosszat!

Ebben egyébként nem ért mindenki teljesen egyet. Egy bizonyos Pan-
galosz nevű miniszterelnök-helyettes, amikor a németek nem is az, hogy a
pénzüket kezdték keresni, de némi vonakodást mutattak a görög állam
újabb kisegítése tárgyában, nyomban a görög nemzeti bank náci által el-
rabolt aranyát kezdte emlegetni, meg az ország második világháborús szen-
vedéseit. Igaz, ez már azután történt, hogy a *Focus* című német újság a milói
Vénuszt feltartott középső ujjal ábrázolta a címlapján („*Svindlerek az euró-
családban*”), egy másik német lap meg arra buzdította olvasóit, hogy dobjuk
ki együtt a görögöket az eurózónából. Viszont talán az előtt, hogy egy görög
újság (az *Eleftherosz Tiposz*) a berlini Győzelmi Oszlop, a *Siegesäule* tetején
álló nőalak kezébe horogkeresztet kasírozott; mire viszont a német külügyi
szóvivő azt jegyezte meg, hogy Németország 1960 óta mintegy 30 milliárd
márkával segítette ki Görögországot (a háborús jóvátételen kívül), és mi
érte a köszönetet! „Hol a pénzem?” „Milyen pénzed? Náci vagy!” „Jó, de
azért már fizettem! És már rég nem vagyok náci!” „Hohó, azt majd én mon-
dom meg! Hoztál pénzt?” A görög–német vitának ez, mondjuk, az orde-
náré része (viszont nem biztos, hogy nem ez vág leginkább az unió leg-
lényegébe, miszerint az unió azért van, hogy ne legyen többé háború
Európában); ennél van konstruktívabb is. A görög szocialista kormány

most közepesen súlyos megszorításokkal igyekszik legalább rövid távra hi-
telképessé tenni magát; ám ha ez a mindennapos sztrájkok és tiltakozások
dacára sikerül is neki – és más választásunk, mint hogy ezért szorítsunk,
aligha van –, az unió gazdagabb tagállamai, elsősorban Németország, akkor
sem úszhatják meg, hogy a zsebükbe nyúljanak. Csak azt kell ügyesen ki-
módolni, hogy ez a megfelelő pedagógiai körítéssel történjen, azaz ne csak
a görögök ne vihessék el szárazon, de senkinek eszébe se jusson ezután más
pénzén partizni, meg hazudozni utána.

Hisz az eurózóna, és egyáltalán, az unió integrációja már túl messze
ment ahhoz, hogy orbitális gazdasági és politikai káresemények nélkül visz-
szakozni lehessen belőle. A közös valuta bebukása után a tagállamokban el-
kerülhetetlenül a bezárkózás politikája kerekedne felül; és Európa menthe-
tetlenül elindulna lefelé, vissza a nemzetállami lejtőn. Oda, ahol az utolsó
háború előtt tartott.

Európai Unió

Görögország

válság

2010. március 11.

„Szép, nemes és választékos”

Orbán Viktor pár hete nyilvánosságra hozott kötcsei beszéde a következő
kurzus kultúrpolitikájára nézvést tartalmazott értékes indikációkat, s az de-
rült ki belőle, hogy a leendő miniszterelnök a kormányzat és a kultúra
frontján küzdő alkotók („az elit”) viszonyát valamiféle termékeny, kreatív
szimbiózisban képzei el. A két csoport előbb – zárt körben – lefolytatja ér-
tékvitáit, egészen addig, amíg az értékeken osztozni nem kezdenek, s mikor
már az összesen osztoznak, mindketten dolgukra, az ily módon kifejece-
sett értékek képviseletére sietnek, ki az állami hivatalokba, a minisztériu-
mokba vagy a Köjálba, ki meg bele egyenest a kultúrába. Az előbbiek irány-
mutatást, inspirációt, átszellemültséget kapnak az utóbbiaktól, az utóbbiak
meg, csekély ellenszolgáltatásként mindezért, a „szép, nemes és választékos”
életet élvezhetik majd.

A több ponton kissé homályos szöveg téziseit azóta több exegéta is to-
vább gombolyította, ami nem is csoda, hisz a bölcs gondolatok minden
bölcsességük dacára oly sok kérdést hagytak megválaszolatlanul: Vajon a
Fidesz átalakítaná a kultúra finanszírozásának eddigi törvényi hátterét is?

A magyar kultúra finanszírozása nagy vonalakban ugyebár úgy működik, hogy a kormány adja a pénzt, aztán az osztást a különféle alkalmi szakmai önkormányzatokra bízva, ezeket fogja össze a Nemzeti Kulturális Alap, ennek van ilyen kollégiuma, olyan kollégiuma, ezeknek vannak szabályaik; és e szisztémában anomália az, ha a kormány kulturális javak és alkotások közvetlen megrendelőjeként lép fel. Ez most a talpáról a feje tetejére fog állni? Vagy a következő kormány megelégszik annyival, hogy pénzt és pozíciókat nyom elv- és egyéb barátainak, és néha megcsónakáztat valamely nagyméretű hungarocell tárgyat a Dunán?

Ezek persze csupán részletkérdések ahhoz képest, hogy mi legyen azokkal, akik eddig az úgymond „elitbe” tartoztak, ám akikről korábbi tevékenységük alapján (most még) nehezen hihető, hogy képesek lennének részt venni az együttműködésben a kormányzattal, hogy részesei lennének a nemzetjobbító összeolvadás kínálta magasabb rendű autonómia élményében. Hiszen ez az „elit”, a „neoliberális elit és az általuk támogatott politikai közösség együttesen felelősek a kudarcért”, és bár „valószínű, hogy íróként nem mondtak csődöt, de elitként, bizony, csődöt mondtak”. „Valamilyen mértékben mégiscsak részt vettek annak a közgondolkodásnak a kialakulásában és kialakításában, amely ide vezette az országot, és most, amikor kiderült, hogy ez csődöt mondott, vállalni kellene, hogy ez bizony az ő tevékenységük csődje is egyben” – mondotta Orbán Kötcse. Mi lesz ezekkel a formákkal?

E fogas kérdés továbbgondolásának nehéz feladatát vállalta magára a ma L. Simon László, a Magyar Írószövetség titkára, a Fidesz egyéni képviselőjelöltje. L. Simon – újságírói kérdésre – a *Heti Válaszban* azt fejtegeti, hogy „nehezen” közeledhetnek az álláspontok, már tudniillik a „kulturális területek fővárosi képviselőinek” az álláspontjai, „amíg a balliberális oldal nem ismeri el, hogy az elmúlt nyolc év gazdaságilag tönkretette az országot. Ki kellene végre mondani, hogy ennek ők is kárvallottjai, az ő alkotómunkájukat is korlátozta. Túl kellene lépniük az Orbán-fóbiájukon. Mi mindenestre értük is dolgozni fogunk, ők is fontosak számunkra.”

Az interjú e részletből is kitűnően békülékeny hangvételű, L. Simon Alföldi Róbert menesztését a Nemzeti Színház éléről például csak mandátumának lejártával képzei el, és igazán nem támaszt teljesíthetetlen követelményeket ahhoz sem, hogy ez a sok tehetséges ember – mert valljuk be: sok köztük a tehetség! – esélyt kapjon a részvételre, és meghaladj a punnyadt, magába forduló, szélsőséges individualizmusát, a torz, kaotikus „pluralizmust”.

Ezek után lapunk se maradhatott rest, és idejekorán elkészítette azt a mintát, egyfajta számravezetőt, amellyel e folyamatok lendületbe hozhatók lesznek.

„Tisztelt Bizottság/Alap/Minisztérium, pályázatom egy nagyregény megírására szól, melyet afféle *Bildungsromán*ként képzelek el. Egyes szám első személyben íródna, és jóllehet narrátorom fiktív karakter lenne, a személyes, önéletrajzi vonatkozásoktól sem lenne mentes. Nyitójelenetem egy tipikus újlipótvárosi értelmiségi elitlakásban játszódik, a csúnya, nemtelen és választéktalan élet tárgyi eszközeinek ecsetelésével. A főhőst, Kun Béla kisprózaíró (beszélő név, jóllehet csak névkon lenne) déli fél egykor a bejárati csengő berregése ébreszti. A zilált tekintetű, savanyú kocsmaszagot árasztó Kun feltápázkodik az 1956-os Hruscsov-beszéd óta bevetetlen ágya mellől (»ezeknek ágyazzak be? a revizionistáknak?»), ahol hajnalban elnyomta a részeg álom. Az ajtóban két nyílt tekintetű fiatal áll, a Fiú és a Lány. Bácsi, ezt a tárcát a Fidesz-székház környékén, a kocsmá előtt találtuk, mi a Fideszben dolgozunk, biztos el tetszett hagyni. Kun visszatorkál rókalukába, és a hokedlira omlik: a tárcában ott van hiánytalanul mind a 200 ezer forint: az utolsó részlet, amit a Gyurcsány-Bajnai-kormánytól a gazdaság tönkretételéért kapott. Kun előtt felvillan a Fiú és a Lány: a mosolygós arcuk, a becsületes nézésük, a szeretetük, amely még őt, Kunt is érző emberi lénynek bírta látni. Pedig tudniuk kellett, hogy ki vagyok! – hasít Kunba a felismerés. És tényleg: ki vagyok én? Kun a hokedlin sajátos révületbe esik, mely folyamának a során leperreg élete elmúlt nyolc éve, annak minden romlottságával.

Ezek az események adnák a regény egyes fejezeteit, mint például: »Az ivóvízkincs részemről történő ellopása sem nagy ár a Rottenbiller-díjért«, »Demszky adalékanyaga kutya fasza ahhoz képest, amit én raktam a BKV-dízelbe«, »A tíz flekkből, amit Kulcsár Attila megrendelésére írtam, nyolcat Puch Lászlónak kellett visszacsorgatni«, »Azt mondta Gyurcsány, ha versben is tudom Orbánt sértegetni, enyém lehet az M99-es autópályából 12 méter«, »Minden egyes hamisított román munkavállalóért valódi tízezres járt« és a többi. Ezen epizódok realiztikus hangvételben, keresetlen őszinteséggel felvonultatnák az elmúlt nyolc év kulcsszereplőit és -eseményeit. Az álombéli múltutazás és a regény végén ismét megjelenik a Fiú és a Lány, de immár nem egyedül. Négyen ülnek a konyhában: a negyedik Orbán Viktor. Mindenki hallgat. A konyhát furcsa fény ragyogja be, és Orbán Viktor a kezét Kun fejére teszi. Kun orcáján lassú elindulás után sűrű patakok-

ban folyni kezd a könny. A konyhaasztalon heverő tömött tárcát lassan eltolja magától.

Stiláris eszközeim széles körű használata lehetővé teszi egy későbbi időpontban a megfilmesítést is.

Kérelmem kedvező elbírálásában reménykedve maradtam tisztelettel, név, dátum stb.”

kultúrpolitika

L. Simon László

Kun Béla

2010. március 18.

Csak szavazz!

Mit tegyenek most vasárnap azok, akik nem akarják, hogy a Fidesznek kétharmada legyen az új Országgyűlésben?

Mi sem akarjuk – mégiscsak abszurd lenne, ha egy olyan párt kapna szabad kezét az ország akár teljes átalakításához – az alkotmányozáshoz –, amelynek a jövőbeli cselekedeteit tárgyzó megnyilvánulásaiából minden és mindennek az ellenkezője is kiolvasható. Az is, hogy csinálnak „valamit” a gazdaságban, meg az is, hogy nem csinálnak semmit, csak várják, hogy jobbra forduljanak a dolgok; meglehet, evvel járna mindenki a legjobban. Azt is beléjük lehet látni, hogy szétdúrják a még működő demokratikus intézményeket, a rosszul működőkhöz viszont nem nyúlnak, meg a fordítottját is.

Amit viszont biztosan ismerhetünk a Fideszből, az a múltja. Az sem különösebben bizalomgerjesztő: az 1998–2002-es ciklus emléke. A demokratikus intézmények erodálása, a fékek és ellensúlyok befolyásolására tett megannyi kísérlet, a demokratikus eljárásrendek nem kellő tisztelete, a gazdasági klientúraépítés, a piaccal szembeni gyanakvás – és végül, leg súlyosabban: az a beszéd és az az érintkezési mód a magyar politikában, a nemzet felosztása jókra és rosszakra, amit e párt tett bevetté, s aminek a Jobbik csak logikus folytatása.

Azok tehát, akik nem akarják, hogy a Fidesznek kétharmada legyen, hovatovább azt akarják, hogy sima többségét is erős ellenzék tartsa demokratikus korlátok közt, három pártra szavazhatnak: az MSZP-re, az MDF-re és az LMP-re.

Az LMP-re azért lehet szavazni, mert tagjainak és jelöltjeinek jóhiszeműsége többé-kevésbé evidens, és mert egy csomó dologban helyes és tisztes-

séges álláspontot képviselnek. Ezek az egyéni szabadságjogok érvényesülését, a parlamentáris demokrácia intézményrendszerének sérthetetlenségét, a kívánatos (az általunk is kívánatosnak tartott) szociálpolitikát, az állam működésének átláthatóságát és nyilvánosságát érintik. Rokonszenves, ahogy oszlatnák a homályt, ahogy a poshadt hatalmi viszonyokat újrarendeznék, s szakítanának az alávetettségek és a kiszolgáltatottság évtizedes rendjével. Rokonszenves a szabadság és a nyitottság, ami körülengi jelenlétüket. Rendes baloldali párt ez, mi bajunk lehetne vele? Háttha egyszer ők lesznek az igazi baloldali párt!

Az LMP-re azért nehéz szavazni mégis, mert a demokratikus Magyarországot akkora szörnyű válságban látják, amilyenben egészen biztosan nincs. Márpedig a „válságról” szóló beszéd mértékvesztetté válása éppen-séggel az autoriter hatalomgyakorlásnak ágyaz meg. Nehéz rájuk szavazni azért is, mert sok olyan elképzeléshez ragaszkodnak, amelyeket ez a lap nem oszt. Ha mi helyesnek gondoltuk a vizitdíj és a tandíj bevezetését, a magánosítást az egészségügyben és a közlekedésben; ha ez a lap nem hisz feltétel nélkül sem az államilag finanszírozott „zöld” gazdaságélénkítésben, sem a protekcionizmusban, a gazdasági nacionalizmus semmilyen formájában, viszont hisz abban, hogy az országot és lakóinak jólétét a szabad verseny viszi előre, mely során az államnak nem a vállalkozás, hanem a *fair* feltételek, a startpozíciók egyenlőségének biztosítása a feladata, akkor miért választaná az LMP-t?

És mi a helyzet a másik kis párttal, az MDF-fel?

Mi szavazhatunk-e rájuk?

Miért ne? Annál is inkább, mert az MDF-é ma az egyetlen valóban liberális program a szegényes menüsorban, s ez mégiscsak egy liberális újság lenne.

De az is biztos, hogy nem egykönnyen. Azért, mert egyáltalán nem biztos, hogy léteznek. Bokros Lajos kétségkívül kiváló ellenzéke lenne egyfajta kormánypolitikának; de mögötte alig is látszik működő, élő szervezet, infrastruktúrával, szakértőkkel. És bár nincs okunk kételkedni Bokros vagy az MDF demokratikus elköteleződésében, a parlamentáris demokrácia őszinte hívei csak erős fintorgással bírták végignézni azokat a machinációkat, amelyekkel Dávid Ibolya megmentette frakcióját a teljes leolvadástól. (Ha mégoly nemtelen támadások is érték és érik őket mind a mai napig.)

Harmadik jelöltünkre, az MSZP-re sem könnyű szavazni. Soroljuk? A sok megalkuvás a kormányzati munkában. A hajlam a lustaságra, a suny-

nyogásra. A népbútításra – melynek következményeit máig nyögi Magyarország. A 2008 márciusában beállt gondolatlanság. A siralmas káderállomány. És persze – a nettó lopások sűrű szériája.

De nem is lehetetlen.

Csak egy lépést kéne hátralepni, hogy a szocpártot körülölelő gyanút vagy egyes szocialista politikusok bizonyítottan tekinthető korrupciós ügyeit a most uralkodónál kicsit árnyaltabb fénytörésben lássuk. Ceterum censeo: ha a pártokhoz kötődő, a „korrupció” gyűjtőnév alá sorolható cselekmények *teljessége* ismeretlen előttünk, de azt tudjuk, és biztosan tudjuk, hogy a magyar politika minden eddigi szereplője megégette magát, akkor minden olyan kijelentés, miszerint a szocpárt különösen, aránytalanul, megveszekedettten korrupt lenne, alátámasztatlan. Addig a „korrupció” emlegetése a választási kampányban csak a politikai manipuláció eszköze lehet. Zuschlag lebukott. Helyes: Meglett 50 millió. Hol a többi? A többi *milliárd*? „Nem szavazok olyan pártra, amelynek egyik területi listáját Veres János vezeti.” Helyes. Mondjunk más pártok környékéről hasonló formátumú személyeket? Hányat? Mondjunk rendes embert a szocpárt szűkebb listájáról? Hányat? S valóban: sok rossz elmondható az MSZP kormányzati teljesítményéről és választási programjáról is. De most nem kormányzásra keresünk alkalmas gárdát.

Meggyőződésünk azonban az is, hogy a haza életének e pillanatában nem tehetjük meg, hogy személyes választásunkat csak elvi megfontolások vezessék. A helyzetünk ettől persze csak nehezebb. Hisz azt kéne tudnunk, hogy mi jár a hozzánk többé-kevésbé hasonlóan gondolkodó milliónyi honfitársunk fejében. Hogy milyen impulzusnak engedelmesskednek majd, midőn tolluk április 11-én elindul a papíron. E tanácsatlanság, a Fideszt a háta közepére sem kívánó népesség bizonytalansága és megosztottsága ma a Fidesz legerősebb esélye a kétharmadra.

Kétségtelen, hogy célunkat – miszerint a Fidesz-kormányt legyen erős baloldali és liberális, jelen alkotmányos berendezkedésünket és az egyéni szabadságjogokat vad párducként vagy anyazsiráfként védő ellenzéke – jobban szolgálná, ha mindhárom, fent méltatott formáció képviselőt nyerne a parlamentben. Nemcsak a kétharmad válna így távolabbivá, de a parlamentben, a bizottságokban, az ilyen-olyan kuratóriumokban is több vigyázó szem figyelne a hatalom birtokosainak kezét és zsebét. És nem mindegy az sem, hogy az MDF és az LMP *hardcore* támogatói így nem veszítenék el érzelmi érdekltségüket, érdeklődésüket a magyar politika iránt:

a két kis párttal az Országgyűlésben és a tévében vidámabb színezetű lenne közéletünk hímes mezeje.

Ugyanakkor ha a két kis párt nem ugorja meg az ötszázalékos küszöböt, és a rájuk eső összesen 3, 5, 9,99 százaléknyi szavazat a semmibe hullik, megeshet a katasztrófa – az, hogy a Fidesz legerősebb ellenzéke a Jobbik lesz.

Még akkor is, ha nem úgy van az, hogy aki az LMP-re vagy az MDF-re szavaz, az okvetlenül a szocialistákra szavazna, ha nem lenne LMP vagy nem lenne MDF.

De valamennyire úgy van.

Szavazz az MDF-re, mert így is, úgy is sokan szavaznak rá, és lehet, hogy a te szavazatodon múlik, hogy elvesz-e 4,99 százalék vagy sem.

Szavazz az LMP-re, mert... mint fent.

Szavazz a szocialistákra, mert különben fölöslegesen szavazol.

E ponton, midőn e talányos matematikához értünk, mi sem tehetünk mást, csak szétárjuk a kezünket.

De szavazni kell, szavazni fogunk.

Az MDF-re adott voks hasznosulásának esélyét szerfölött csekélynek látjuk. Ne legyen igazunk, de a három területi lista hiánya eldőnti sorsukat.

Az LMP-re adott voks több eséllyel hasznosulhat. Drukkolunk az LMP-nek, annál is inkább, mivel olvasóink és rendszeres szerzőink, sőt szerkesztőségünk tagjai közül is számosan bennük találták meg kedvencüket.

De ha a szocpárt nyomorúságos tizenpár százalékon végzi, akkor a magyar Országgyűlésben hosszú évekig nem marad számottevő, cselekvőképes baloldali és liberális ellensúly a tekintélyuralmi kormányzásnak, amelynek sarokkövei jól láthatón az etnikai protekcionizmus, a nemzeti antikapitalizmus, a klerikalizmus lesznek; és amely a bírói hatalmi ág s a fékek és ellensúlyok maradék függetlensége elleni mindennapi támadásokat ígér. Lehet, az ellensúly szerepéhez elég erőt és felhatalmazást gyűjt magának idővel az LMP. Az is lehet, hogy az MSZP megroppan e teher alatt: hisz azt se tudjuk, megéri-e egy darabban a következő pár hónapot.

De ebben a pillanatban akkor is ők tűnnek a legalkalmasabbnak e szerepre.

A szerk. ezért a Magyar Szocialista Pártot választja.

választások

ellenzék

2010. április 8.

Merre mennek a kétharmaddal?

Az ország következő miniszterelnöke vasárnap esti győztes beszédében „széles, óriási nemzeti egységről” beszélt, amit a magyarok létrehoztak, és aminek csodájára jár a világ. Ennek a „nemzeti egységnek” a beszédből kitűnően az az 52,73 százaléknyi szavazat, 2 706 292 magyar választópolgár akarata lenne a hordozója, vagy megtestesítője, vagy a kifejezője, amit a Fidesz kapott – igazából nehéz a mondásból a pontos összefüggést kihámozni. (Már az sem világos, hogy minek a két jelző: ha van széles és óriási, akkor van szűk és törpe nemzeti egység is? És e jelzők, bármilyen jelző használata az *egység* főnév előtt nincs-e ellentmondásban a jelzett szó tartalmával?) Ugyanis volt még ezen az 52,73 százaléknyi szavazaton kívül 47,27, amit viszont nem a Fidesz kapott. Ezek az emberek, szám szerint 2 426 239-en, ilyen vagy olyan, érzelmi vagy racionális okokból, mert meg vannak vezetve, mert megátalkodottak, mert nem okvetlenül osztják a magyar történelem elmúlt 100, 20, 10, 8, 4 évének azon interpretációját, amit a Fidesz nyom, vagy mert nem ugyanaz az elképzelésük a magyar társadalom kívánatos állapotáról, mint a Fidesznek, ezek az illetők tehát az MSZP-re, az LMP-re, a Jobbikra, az MDF-re meg a többi, az első körben elesett picire szavaztak. Akkor ők most automatikusan kiesnek a mezőnyből? És csak az egységből esnek-e ki, ami, ha a politikai nézetek egységéről beszélünk, még akár rendben is lenne – vagy a „nemzetiből” is? A nemzetből effektíve? A nemzet rájuk nem vonatkozik, és ők se vonatkoztassák magukra? De ha a nemzetből nem esnek ki, akkor miért „nemzeti” az egység? Miért nem széles és óriási *politikai*?

E retorikában a nemzetben való bent- vagy kintlevést nem etnikai vagy kulturális vagy önazonosságbeli, hanem politikai különbségek döntenek el. A nemzetnek és az egységnek ez a felfogása, a nemzet fogalmának azonosítása a Fidesz szavazótáborával úgy leíró, mint előíró jelleggel (aki a Fideszre szavaz, az van benne a nemzetben, és az lehet benne a nemzetben, aki a Fideszre szavaz) már régi nótá, apoteózisát a 2002-es kokárdás kampányban érte el, de azóta is érvényben maradt. Most is ehhez nyúlt a párt vezetője, és ez annál kellemetlenebb, mert a kampány véget ért: már a kormányzás mikéntjénél tartunk.

Mi sem csupán a szavakkal játszadozunk most, hanem épp erről, a kormányzásról az első forduló óta kiszivárgott vagy elénk tárt elképzelésekről beszélünk. Hiszen a „nemzeti egység” létrejöttének természetes folytatása

az ünnepi beszéd szerint a „nemzeti együttműködés rendszere” lesz, melyben logikusan a fenti „nemzeti egység” által érintett populáció fog részt venni. Mindazon eddigi spekulációk tehát, miszerint a Fidesz jobban tenné, ha valaminő *modus vivendi* próbálna kialakítani ellenzéke demokratikusnak tételvezhető részével (tehát nem a Jobbikkal), például azért, hogy azok szimpatizánsai se érezzék magukat totálisan a partvonalon kívül, vagy azért, hogy a Fidesz így vegye elejét a szélsőjobb jövőbeni megerősödésének, egyelőre teljességgel terméketlennek és alaptalannak látszanak. Ezt az együttműködést ez a retorika nem engedi. És a politikai konstelláció sem kívánja – legalábbis ma még. Hisz a kormánypárt és vezetője ideális pozícióban tudhatja magát. Baloldali ellenzékét e pillanatban a teljes gondolati, szervezeti, humánpolitikai és anyagi lepusztulás fenyegeti, azt pedig, hogy jobboldali ellenzékét milyen hatékonysággal tudja a víz alá nyomni, a kampány utolsó pár hete jól megmutatta. Neki pedig a kettő között csak arra kell ügyelnie, hogy ezek ketten, netán hárman még véletlenül se tudjanak a jövőben megerősödni. Amit az elmúlt két-három hétben a kormánypárt közeles konkrét terveiről megtudtunk, abból leginkább az egypárti teljhatalom gyors konszolidációjának és százötíz százalékos kiterjesztésének a szándéka sejlik fel. A *Sturm und Drang* következő pár hete elnyeli Sólyom Lászlót, aki ugyan nem volt barátságtalan az őt az államelnöki székbe szavazó Fidesszel szemben, de egy kicsit mégis szeretett fontoskodni (például az ombudsmánok kinevezésekor); ráadásul egy olyan szervezet jelölte, amelynek egyenes ági leszármazottja most a Fidesz parlamenti ellenfele lesz. (Hacsak mégsem igaz az a hír, amivel Pokorni Zoltán ébresztette a kedd reggeli tévénézőket: ebben az esetben Pokornit valaki csúnyán becsapta.) Elnyeli a jegybank elnökét. A PSZÁF vezetését. A közmédia irányításának eddigi rendszerét és – vélhetően – személyi állományát is. Félreértés ne essék, ez a lap sosem állította, hogy a parlament többségi pártjának illene mást tennie, mint vele egyező politikai ízlésű, saját köztársasági elnököt választania. (Bár ezt még az előző rendszerben mondtuk.) A médiatörvényről születése óta tudjuk, hogy nem erre a világra tervezték, és az ORTT is rég megérett a pusztulásra. (Bár az még a régi rendszerben működő ORTT volt.) Azt sem vonhatjuk kétségbe, hogy ehhez az új parlamenti többségnek joga van, vagy legalábbis lesz, hisz a jogot ezentúl ők írják. De nehéz elhinni, hogy pont Schmitt Pál lenne a legalkalmasabb személy az országban a nemzet egységének megtestesítésére; hogy a jegybank függetlensége a kormánytól nem a demokrácia – bármilyen demokrácia – önértéke; vagy hogy a közmédiumok működé-

sének átalakítását az új kormányerő a pártatlan és független tájékoztatás, valamint az ésszerű gazdálkodás céljért fogja abszolválni. Az ellenzéki pártok zilálása, a fékek és ellensúlyok kikapcsolása, a kormánytól mindeddig független intézmények vonalba állítása, a nyilvánosság monopóliuma, e monopólium csendes kiterjesztése a magánszektorra, valamint a sajtó (plusz az internet) szabályozásának szigorítása a közszereplők védelmében – eddig ez tűnik a munkavégzés fő irányának. Mely személy, mely intézmény, mely, a nézetek pluralizmusát biztosító jogszabály lesz a következő e szériában? Ki és mi bukik a héten?

Pedig egyszer hozzá kéne látni mindahhoz is, ami túllóg a párt és vezetőjének rövid, közép- és hosszú távú hatalmi céljain. Az ország nem költhet annyi pénzt, mint eddig, és nem költheti el úgy, ahogy eddig költötte. Tartaléka nincs; hitelt, ha nem ígér változtatást, nem fog kapni. Ha nem változtat, tovább csúszik lefelé, végképp belesüpped a Balkánba, sőt abba, ami a Balkán *volt*. (Ma már a Balkán sem a régi, az is jön fel.) E változtatásokról ma még nem tudunk semmit, azt sem, hogy lesznek-e. (Az erkölcsstan bevezetése vagy a bukta visszaállítása az alsó tagozatban, az nem változtatás, attól nem lesz senki okosabb a hazában, de erkölcsösebb sem.) De várjuk őket, és azt is tudjuk, hogy *helyettük* nem lehet politizálni a következő pár évben. Nincs az a centrális politikai erőter, nincs az a monopolizált politikai piac és egyneműsített nyilvánosság, az az egypárti „nemzeti egység”, ami hosszan el bírná fedni a hiányukat; a lecsúszás szörnyű következményeit.

demokrácia

választások

2010. április 29.

A halotti maszk

Előbb a Magyar Szocialista Párt elnöksége egyhangúlag, majd az új, immár 59 tagot számláló frakció látványos többséggel (59-ből 50 igen) választotta meg Mesterházy Attilát frakcióvezetőnek. A párt arcának. Magyarul minden úgy pompás, ahogy van, illetve ahogy volt, kábé a választási kampány felkészülési időszakától kezdve. Mesterházy a mi emberünk! Oké.

Kié is? Az MSZP elnökségé és a parlamenti frakciójáé – magyarul: a túlélőké. Hisz bízást nevezhetjük az elnökséget a kiadós választási vereség túlélőjének, mert ugyan Lendvai Ildikó azonmód, Vadai Ágnes pedig kis-

vártatva lemondott posztjáról, de a többiek köszönik, őrzik a lángot. Momentán az a stratégia, hogy az önkormányzati választásokig maradjon helyén az elnökség, ne vigyük ki az ellentéteinket a nyilvánosság elé, mert csak szavazókat veszíthetünk – de ismerős, de rossz duma is ez. Arra azért jó lehet, hogy június 6-án az elnökválasztó kongresszuson is Mesterházy triumfáljon. Aztán focivébé, nyaralás, s a csapat máris mehet neki az önkormányzati választásoknak, vagy akár az örökkévalóságnak is.

De miből lett ez az örökkévalóság, és meddig is tart pontosan?

Az MSZP, ha nem is rögtön az őszi beszéd, de legkésőbb a vizitdíj környeki népszavazás kampánya idején eldöntötte, hogy nem csak a népszavazást, de a következő parlamenti választást is elveszti. Nagyön elveszti. Kár minden energiáért, amit ennek a megfordítására vagy ne adj’ isten az ország jobbítására fordítanak, kiadták a kormányzást nap számba, s mellészélességgel ráfordultak a túlélésre.

KÉPZELD MAGAD A HÜLYÉBE!

Értsd: a választási lista tuti befutó helyeinek megszerzésére. Mely helyeket végül a párt erős emberei osztották szét egymás közt, így most van egy frakció, amiben szakpolitikus ugyan egy szál sincs, de tele van az elmúlt évek sikereinek kovácsaival. Tőlük ugyan mi a fenét várhat bárki is az elkövetkező négy évben? Igen, négyben, mert a dolgok jelen állása szerint ennyinek néz ki a túlélés, eddig tart az örökké – nekik, 59-üknek. Hisz nincs az a vad fikció, mely szerint lehet találni egy szál olyan embert ebben az országban, aki majd 2014-ben Szekeres Imrétől várja a közjó eljövételét.

Innen kevés út vezet bárhová. A kövületek majd a napi sajtó tessék-lás-sék tanulmányozásával mulatják az időt a Házban; számarányuk a valódi politizálásra amúgy is nulla lehetőséget hagy. Idejük épp lenne csendben és szorgosan újraépíteni a pártot, megalapozni és megerősíteni a 21. századi szervezett baloldalt: ehhez viszont először is gondolkodni kéne, legelőször is saját magukon. Ki végzi el ezt a munkát? Ha pedig bárki a frakción kívülről, netán a frakció ellenében próbálkozna, úgy a szétzüllés elkerülhetetlen, lásd a kisgazdák, az MDF meg az SZDSZ sorsát. És különben is: bármit is tenne a „párt”, avval épp annyira mennek majd, amit a frakció produkál. Hisz a választópolgár őket látja a parlamentben, őket hívják majd be a tévékbe; a háttérben – jó esetben – visszaépített pártot az 59 túlélő produkciója alapján fogja pontozni a zsűri a 2014-es választásokon.

S ha a jövő nem is kecsegtet túl sok jóval, a jelen – a teljes szervezeti és szellemi szétesettség – még szörnyűbb. A nyilvánvaló kihívásokkal küzdő

Horváth Csaba például rögtön a választás másnapján óriásplakátok tengerén tette közhírré, hogy van egy jó híre. Majd mielőtt e hírt május 1-jén nyilvánosságra hozta volna, egy egész hétig csendesen s feltehetően maga elé motyogva bolyongott az MSZP termeiben – és nem volt egy személy, egy testület, egy ügyeletes orvos a pártban, aki azt mondta volna neki, hogy menj szépen haza, és aludd ki magadat! Pedig mindenki tudta, mit akar. S miután előhozakodott vele, akkor sem röhögte el magát senki a pártban, még azt sem mondták, gondolat kíséret; csak néhányan szóltak annyit, élükön a párt arcával, hogy igenis érdemes lenne elgondolkodni ezen is (az ingyenvillamoson, tudniillik).

Ja, érdemes, és sok minden egyében is. Például azon, hogy egész biztos-e, hogy ilyen formában, ilyen felállásban kell nekimenni már ennek a ciklusnak is.

Mert így elég nehéz lesz.

ellenzék

MSZP

2010. május 6.

Magyarabbak és még magyarabbak

Hétfőn beterjesztette, augusztus 20-án hatályba léptetné, jövő év január 1-jétől pedig a gyakorlatban is alkalmazná a Fidesz a kettős állampolgárságról szóló törvényjavaslatát. Lehet bármilyen emelkedett szavakba csomagolni e javaslat indoklását, a lényeg mégis az, hogy a határon túli magyarok egyéni kérelemre úgy szerezhetnek magyar állampolgárságot, hogy nincs állandó lakhelyük Magyarországon, és az állam működéséhez sem adó-, sem járulékfizetőként nem járulnak hozzá. Szavazati jog egyelőre nem jár, de ha valaki nagyon akarja majd, könnyen kijátszhatja e korlátozást egy bejelentett laccímmel.

A kettős állampolgárság marginális szervezetek és a komoly pártokban perifériára szorított figurák szívügye volt mindaddig, amíg a Fidesz a kilencvenes évek közepén úgy nem gondolta, hogy e témában a szocialista–szabaddemokrata tábor sarokba szorítható. Bár arra, hogy a nemzetieskedő hőbörgés visszaüthet, Orbánék viszonylag hamar rájöttek (a 2001–2002-es kedvezménytörvény meg magyarigazolvány idején), választást is veszítettek miatta, mégsem okultak belőle. 2004-ben pimf napi politikai megfontolás-

ból (visszafogni Gyurcsány lendületét) újból elővették a magyarkérdést. Ugyan alulmaradtak akkor – az ország választókorú népességének az ötöde sem támogatta az automatikusan megadandó állampolgárság ötletét –, a párt, és személy szerint Orbán Viktor végleg odaragadt az „ügyhöz”. Mivel az állampolgársági törvény módosításához minősített többség kell, világossá vált, hogy ha a Fidesz megszerzi a kétharmados többséget, nem bújhat ki évek óta hangoztatott ígéretének teljesítése alól.

Ha Orbán Viktor azt hitte, hogy a saját maga gerjesztette probléma egy gyors parlamenti végszavazással letudható, nagyot tévedett.

A Fidesz másfél évtizedig revolverezte politikai ellenfeleit a magyarkérdéssel. A magyarság nevében zárta ki őket a nemzetből, sőt a tisztességes emberek sorából, nyilvánította őket hazaárulónak, idegenszívűnek. Nyilván volt olyan fideszes, aki ezt meggyőződésből hirdette – ám mindez eredendően egy rideg számításokon alapuló, a lehetséges politikai nyereséget és veszteséget végiggondoló stratégia volt. De mint oly sok „zeniálisnak” hirdetett orbáni elképzelés, ez is csupán a jelenre bírt koncentrálni: végérvényesnek tekintette, hogy a jobboldal nagyját lefedő Fidesz mellett nemcsak jobbközépen, de a jobbszálon sem teremhet fű senkinek.

Hétfőn Harrach Péter (Fidesz–KDNP) bocsánatkérő hangon győzködté jobbközépségi képviselőtársait, hogy ne vonják kétségbe egymás őszinte elkötelezettségét a nemzet iránt. Az ám: megtört a monopólium, megjelent egy olyan erő a politikában és az Országgyűlésben, amihez képest immár a Fidesz is nemzetietlen, puhapöcsű liberálisnak tetszhet a magyarkérdésre fogékonyak szemében. Merthogy a Jobbik szavazati jogot akar a határon túliaknak, meg Trianon-emléknapot, székely himnuszt, idővel tán rovásírást is. Ráadásul mindezt őszintén, nem csak taktikai megfontolásból, mint a Fidesz. És éppen ezért a Fidesz legfeljebb elkerekedett szemekkel védekezhetsen, mint Harrach képviselő, vagy toporoghat zavartan, mint a parlamenti székely himnusz éneklésekor Orbán Viktor. A magyarkérdés ugyanis nem kezelhető érvelésen alapuló meggyőzéssel (azért sem, mert a végén még kiderülne, hogy a szokott formájában semmi értelme az egésznek), hanem kizárólag kellő érzelmi hőfokkal. Az elszabadult magyarkérdés tehetetlenségi nyomatéka nem küszöbölhető ki egyetlen gesztussal, hanem újabb és újabb problémákat gerjeszt – a napokban épp ezzel szembesül a Fidesz.

magyarkérdés

kettős állampolgárság

2010. május 20.

Szádra ne vedd

Izgalmas törvényjavaslatok jegyében telt a múlt hét, de most csak az úgynevezett Trianon-törvény preambuluma vizsgáljuk. E dokumentum főmondatának első alárendelő mellékmondata – a köztársaság történetében eddig merőben szokatlan módon – egyfajta hitvallást is tartalmaz. „Mi, a Magyar Köztársaság Országgyűlésének tagjai, akik hiszünk abban, hogy Isten a történelem ura, s azok, akik a történelem menetét más forrásokból igyekszünk megérteni...” A szerzők bevallottan a lengyel alkotmány preambuluma vették elő, mielőtt a szövegezéshez láttak, s azt sem különösebben titkolják, hogy ez csak az első esete lesz a Jóisten fölemlegetésének bizonyos fontos törvényekben. Az alkotmány például aligha fogja sokáig istentelenül húzni.

A csökött, elvilágiasodott elme már azt sem érti egészen, hogy minek felosztani a parlamentereket hívókra és nem hívókra, vagy akár csak leszögezni, hogy a magyar Országgyűlésben vannak hívő és nem hívő képviselők – a fenti félmondat ezenkívül nem is tesz mást, és nélküle is vigan ellenne a szöveg többi része. Hogy egy képviselő nyilvánosan megvallja-e istenhitét vagy ateizmusát, az eddig a személyes döntéstől függött, ha nem akart erről beszélni, nem beszélt, és ez helyes gyakorlatnak tűnt, legalább nem kellett hajba kapni rajta. Most ez másképp lesz, kérdés, hogy mennyire másképp. Reméljük, a törvényalkotó a jövőben sem akar ennél sokkal tovább menni, és nem kezdi majd nevesíteni, vagyis személy szerint is hitvallásra kényszeríteni, később osztályozni a képviselőket, még később pedig az állampolgárokat. Ez azt gondolja, Isten a történelem ura – helyes. Ez egy másik istenről gondol valami ilyesmit – rendben, még elmegy. Ez meg azt gondolja, nincs is Isten, és a történelemnek más az ura, vagy nincs is neki – na, barátom, te mekkora marha vagy, kell egy pofon? Ennek az osztályozásnak és besorolásnak kiterjedt gyakorlatát ismeri az európai meg a magyar történelem, de nem jó szívvel emlékszünk vissza rá, és ezért is találták ki pár száz éve az állam világnézeti semlegességét – hogy ne lehessen valakit csak azért, mert nem ugyanabban az istenben hisz, mint a többség, vagy nem is hisz benne, megfosztani a jogaitól, elnémítani, megfélemlíteni. Az állam vallási és világnézeti semlegessége, az axiológiai önmegtartóztatás hatályos alkotmányunknak is fontos eleme, de hát ennek az alkotmánynak a napjai meg vannak számlálva, s akik újra fogják írni vagy végformájáról dönteni fognak, maguk is újjászületett keresztények, akik metafizikai beleyökere-

zettségüket valamely keresztény vallásban találták meg az elmúlt években (és akik más ideológiát, mint a „keresztény Magyarország” vágyképét, az elmúlt húsz évben nemigen tudtak az általuk vezetett politikai mozgalom mögé kanyarítani). Most nagy terveket dédelgetnek a magyar társadalom értékvilágának a megváltoztatásáról. Vajon meddig hatol majd le Isten a magyar törvényekben? Hány törvény fog őrá hivatkozni mint végső jogforrásra, az igazság és a helyes út szavatolójára?

Persze nem kell rögtön rémeket látni, és menten az ország politikai evangelizációjának nyitányát felfedezni e félmondatban – de a preambuluma alapos olvasása, s egyáltalán, a törvény parlamenti ügykezelése ébreszthet némi kételyeket. A lengyel alkotmány így fogalmaz: „...(m)i, a Lengyel Nemzet – a köztársaság valamennyi állampolgára, mindazok, akik hisznek Istenben mint az igazság, a jóság és a szépség forrásában, mindazokkal, akik nem osztoznak ebben a hitben, de tiszteletben tartanak más forrásokból származó egyetemes értékeket, (...) megalkotjuk a Lengyel Köztársaság alkotmányát (...)”. Azaz az istenhívő és a nem istenhívő jó emberek mindenben ugyanolyan jogú polgárai a köztársaságnak; és az előbbiek is meg az utóbbiak is a saját önmeghatározásukkal többé-kevésbé kvadráló megfogalmazásban jelennek meg az alaptörvényben. Ehhez képest a magyar szöveg Istent nem valami jóságos bácsinak láttatja, hanem a történelem urának nevezi, nekünk, úgy látszik, egy ilyen szigorúbb, büntető isten jutott, aki uralkodik főként; de ebbe tényleg nem ártanánk bele magunkat. De az miért van, hogy az ateisták maximum *igyekezhetnek* azon, hogy a „történelem menetét” más forrásokból értsék meg? Igyekeznek, igyekeznek, de bármennyire is igyekeznek, úgysem sikerülhet nekik? És ha már a lengyel mintánál tartunk (bár azt is csak a jó ég tudja, miért pont ebben kellene az erősen és egyneműen katolikus Lengyelországot mintának tekinteni). Ezt az alkotmányt 1997-ben többéves egyeztetés, két parlamenti szavazás és egy népszavazás után fogadták el. Az előkészítő munkálatokban részt vettek a baloldali és liberális pártok is, sőt nagy vita folyt róla az egyházon belül is (melyet végül a mérsékelt, toleráns irányzat nyert meg). Itt, ugyebár, nem egészen ez van történőben, a parlamenti ellenzéket nem kérdezték meg, hogyan kívánná ábrázolva látni magát e fontosnak mondott törvényben – az ateisták így lettek megannyi tapogatózó, tévelygő alak.

Hacsak nem az van, hogy ez már a nemzeti együttműködés rendszere, aminek köztudottan része mindenki, feltéve ha nem gondolja azt a nemzeti

együttműködés rendszeréről, hogy merőben ellentétes a demokrácia bevett formáival és eljárásaival, sőt azok helyett lett kitalálva, és csak a valódi politikai viták kiiktatására és az egyet nem értők elhallgattatására szolgál.

De nekik már tényleg csak az ima marad.

alkotmány

Trianon

Isten

2010. május 27.

Békekölcsön

Szegény Angela Merkel, lassan rajta kezd elverve lenni a por, amiért Görögország bebukott. Nem akkor adott pénzt, amikor kellett volna. Amikor adott, nem adott eleget, és aztán a végén már hiába adott eleget, lehet, már az sem lesz elég. Ezt mondja például M. José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke, vagy M. Trichet, az Európai Központi Bank elnöke. Szegény Angela Merkel lett a hibás azért is, hogy amikor végre adott, az igazából úgy látszott, mintha a franciák adnának, pedig a franciák csak a németek pénzét adták. (Ezt a német büszkeség mondja. Mondatja. Azért, hogy ez a látszat megkeletkezhetett, sokat tett maga M. le Président is, amikor azt mondotta, hogy a 750 milliárd eurós segély- és garanciacsomag 95 százalékban a franciák alkotása.) De Merkel asszony a hibás azért is, mert *egyáltalán* adott, és nem hagyta Görögországot meg a többi jövődő csődtömeget bedőlni és kiesni az európiksziszből – ezt a szabadpiac feltétlen hívei mondják, meg váratlan szövetségeseik, a német nyugdíjasok, akik a nyugellátásukat féltik a nagy adakozástól. Merkel a hibás azért is, mert a végén úgyis a görög meg a német kapitalisták járnak jól. Ezt a baloldal baloldala mondja. És ha ez még nem lenne elég, Merkel asszonyt az amerikaiak is kószolgatni kezdték. Timothy Geithner pénzügyminiszter azért feddte meg, mert ahelyett, hogy a német gazdaságot felpörgetné, csak szorítana a költségvetésen. A német kormány összes olyan ötletét pedig, ami ezt a szigorúságot az unió összes országából kizsarolná, eddig masszívan körberöhögték.

Ja, a német kormány tél végén nem látott két hónappal előre, és abba a hitbe ringatta magát, hogy a piacok majd megnyugszanak. Maguktól. Ez, a válság alábecslése nem vall valami nagy bölcsességre és vízióra, faktum.

De ki lát előre most?

Addig, amíg volt olcsó pénz, az elmúlt 25 évben, amíg a világ pénzben úszott, minden olyan egyszerűnek tűnt, és töretlen vonalúnak látszott az európai integráció is. Az uniós nagyhatalmak nemcsak maguknak nézték el, ha elszaladt velük a jóléti ló, de más országoknak is, azt például sose higgyük el, hogy a görög kormány kreatív könyvelési gyakorlatáról 2010-ben értesültek először az unió hivatalnokai. És mert úgy tűnt, van pénz, nem kellett közölni sem az európai választókkal, hogy ennek, lehet, nem lesz jó vége.

Azt viszont nem lenne jó megtudni, így utólag, hogy az uniós integráció, Európa lassú (kon)föderalizálódása, egyesülgetése csak azért bírt működni, mert egy világméretű piramisjáték – ami a 80-as évek közepén, nagy amerikai befektetési bankházak értékpapírosztályain kezdődött – finanszírozni tudta. Most, hogy ez a pénz eltűnt, illetve megbizonyosodott, hogy sosem volt, viszont el lett költve előre, a kontúrok kissé bizonytalanná váltak. Mindenkinek van vagy lesz egy jó magyarázata, hogy ki más fizessen, meg dolgozzon többet, és hogy miért lenne mérhetetlen igazságtalanság, ha ő fizetne meg keccsölne mégis. Ezek a magyarázatok hamarabb bírják megtalálni az útvonalat a politikába, mint gondolnánk. A nyelv, az ideológia, a gondolatok rég megvannak hozzá, részei az európai hagyománynak. A tét ezért mesze több, mint Európa versenyképessége Amerikával vagy Kínával szemben. Helmut Kohl pár hete, a 80. születésnapjára rendezett ünnepségen azt találta mondani, hogy az euró fennmaradása háború vagy béke kérdése. És lehet, hogy ez csak öreges huhogás. De az meg fix, hogy illúzió, hogy Európában azért nem lehet többé háború, mert csak, mert az ki van zárva. Európában csak akkor nem lesz háború, ha elég sokan tudják azt, hogy lehet. És evvel a tudással próbálják meg újra összerakni azt, ami most szétzuhanni készül.

Európai Unió

Németország

válság

2010. június 3.

Erre van az arra

A franc gondolta volna, hogy egy isten háta mögötti konferencián előadott, amúgy rutin- és tervszerű, a maga nemében szórakoztató hazudozás képes megingatni olyan valutákat és tőzsdéket is, amelyekről eddig azt is alig tudtuk, hogy léteznek – ezért Kósa Lajos múlt csütörtöki fellépésén nem is szörnyülködne többet.

És a miniszterelnök keddi felszólamlása amúgy is helyreütötte nagyjából a malört. Legalábbis kedd délután a forint már erősödött, ami azért jó hír, mert nem gyengült tovább. Ha azok után, hogy meg lett mondva, mit nem lehet csinálni, és a magyar kormány mégis azt akarta volna csinálni, amit nem lehet, tovább gyengült volna a forint. Afelől ugyanis kevés kétségünk van, hogy a múlt csütörtökön José Manuel Barroso azt hozta a magyar kormányfő tudomására, hogy egy csomó dolgot, amit az utóbbi szeretett volna, nem lehet csinálni. A kormánypárt Orbán látogatása előtt izmos állami gazdaságélénkítést helyezett kilátásba, magyarányú és egyszeri adócsökkentést, a devizahitelek kimentését, a lakások rezsi-költségének csökkentését – és mindezek fedezeteként a hiányt felnyomta volna 7 vagy 6,5 vagy 6 százalékra. Ezt mondták itthon, és úgy gondolták, hogy erre majd ad valaki pénzt. Úgy félbillió forintot. Ezt mondta – mondta volna – Orbán kint is. „Ezeknek a lépéseknek az árát le fogja nyelni Európa, máskor nyilván nem nyelnék le, de ez most más időszak, most együtt kell működni” – múlt csütörtökön Kósa Lajos így foglalta össze pártjának elképzelését arról, hogy az unió mit lesz szíves tenni a Fidesz-kampány hitelességének utólagos alátámasztására. Miért, ha a görögök kaptak?!

De Kósa ekkor még nem tudta, hogy nem, erre nem ad pénzt Európa, mert az „együttműködés” alatt Európa nem ezt érti. Mert ha Európában mindenki csökkenti a hiányt, az olaszok 30 milliárd euróval, a németek 80-nal, akkor Orbán Viktornak sem jár még az a nyomorult másfél milliárd sem; és tök mindegy, hogy mivel hülyítette a választóit a kampányban, az az ő problémája, oldja meg.

Hogy e tényt hogyan adta az Európai Bizottság elnöke Orbán tudtára, hogy volt-e vita róla, sose fogjuk megtudni. Barroso a közös sajtótájékoztaton csak annyit mondott: 3,8. Nincs pénz. Ezt a magyar miniszterelnök, bár nyilván nem erre számított, kénytelen volt megérteni (még ha el is felejtette erről tájékoztatni alelnökét). Ezután jött a háromnapos lovasberényi agyvihar, menteni a menthetőt – valahogy kimatekozni azt, hogyan lehetne nullára kihozni a cuccot, tartani a hiánycélt, és mégis úgy tenni, hogy nem, nem a Bajnai-kormány gazdaságpolitikáját folytatja Orbán kabinetje, és igenis lesz minden, ami meg lett ígérve.

És le a kalappal: az operáció sikerült, a keddi parlamenti beszéd mentette a menthetőt. De az expozénak mégis ez volt a legfontosabb része: annak a kimondatlan beismerése, hogy az idei és a jövő évi hiány is nagyjából

marad ott, ahová tervezve van; és ha mégis igaz lenne az, amit a Fidesz politikusai hónapok óta állítanak, hogy tudniillik a Bajnai-kormány utolsó költségvetésében csalt, úgy az emiatt keletkező lukakért is helytáll az utódja. Minden egyéb, a 29 pont – precíz időzítés és sorrendiség meg a fontos részek nélkül – egyelőre a levegőben lóg. Még akkor is, ha bizonyos irányokat a pontok ki is jelölnek, s ezek akár helyesek is lehetnek. Ja, csökkentjük az állami bürokráciát – de miért a fűnyíróelven, melynek a Fidesz eddig halálos, elvi ellensége volt? Ja, vezessünk be bankadót – de befolyhat-e ebből az a 200 milliárd, ha a szektor összinyeresége alig több 300-nál? S vajon mi lesz az adóbuherálás szaldója? Az adójóváírás megszüntetése és az egykulcsos jövedelemadó például az alsó néposztályok rovására kedvez a felső középosztálynak – de ha ugyanannyi jön ki a rendszerből, mint eddig, vajon mi értelme volt az egésznek?

Az elszállt választási kampány után az ország miniszterelnöke mintha most értette volna meg, hogy hol vannak a végső korlátai. Földet ért – hogy tud-e majd járni is, az még elválik.

(Jól kivehetők a pontokból a Fidesz társadalompolitikai preferenciái is. A kormánypárt szerint a hon eszményi polgára az a jól kereső, gyermek-szerető, bő torkú férfiember, aki vidéki hasziendáján – ma még illegális – pálinkafőzőt üzemeltet, gyermekeihez házitanítót fogad, több ingatlannal is rendelkezik, melyeket bérbe ad, és a tetejébe komolyabb örökségben is reménykedhet. Na, ki tud a leghamarabb egy ilyen ideális személyt megnevezni?)

Európai Unió

költségvetés

J. M. Barroso

2010. június 10.

Srebrenica, 15 év után

A volt Jugoszlávia területén a 90-es évek első felében elkövetett háborús bűnöket üldöző ENSZ-intézmény, a hágai Nemzetközi Büntető Törvényszék a múlt csütörtökön első fokon ítéletet hirdetett hét olyan vádlott ügyében, akik ellen az 1995 júliusában Srebrenica környékén elkövetett tömeggyilkosságok miatt indult – még 2006-ban – eljárás.

A vádlottak a boszniai Szerb Köztársaság hadseregének magas rangú tisztjei voltak. A bírói tanács kettőre közülük – Vujadin Popovića és Lju-

bisa Bearára életfogytiglani, egyre, Drago Nikolićra 35 év börtönbüntetést mért; a többiek 5 és 19 év között kaptak.

Am az ítéletnek nem a börtönévekben mérhető súlyossága adja a legnagyobb jelentőségét.

A majd 900 oldalas indoklásból ismét, minden eddigi tudásunknál pontosabban kirajzolódik a srebrenicai öldöklés története. Legelsősorban az a tény, hogy korántsem valamiféle „túlkapás” történt, nem az indulatok szabadultak el, nem véletlenül, a főszereplők akaratától és korábbi megfontolásaitól függetlenül vettek az események oly visszavonhatatlanul tragikus fordulatot; s még csak nem is valamely „betegnek” minősíthető elme magányos víziója és mesterkedése áll a bűntény végső forrásaként. (A betegségmetaforánál amúgy is kevés magyarázat gátolja jobban a gondolkodást az ilyen eseményekről.) A boszniai Szerb Köztársaság vezetése már 1995 tavaszán titkos direktívában fogalmazta meg fő háborús célját: azt, hogy a három, akkor még bosnyák kézen lévő kelet-boszniai enklávéból, azaz Gorazdeből, Žepából és Srebrenicából valamilyen úton-módon el kell űzni az oda menekült tízezreket, hogy így megvalósíthassák az irredenta háborúk emi-nens célját, a nem szerb elemektől megtisztított Kelet-Bosznia és Szerbia egyesülését. Nagy-Szerbiát. A boszniai szerbek minden katonai, politikai, diplomáciai lépése 1995-ben, a háború utolsó évében erre irányult. S ha arról, hogy ezt az enklávék lakosságának kiirtása árán kell egyszer majd meg-tenni, ekkor még nem is esett szó, mindenki, aki részt vett e tervben, tudta, hogy ez megtörténhet. Hogy jobb lenne, ha megtörténne. A nyolcezer fiú, férfi és öregember meggyilkolása tudatos, előre megfontolt, racionális poli-tikai számításból történt. Azért, hogy a helyi közösség – azok, akik a háború után netán visszatérnének oda – soha többé ne legyen képes reprodukálni magát, s hogy az ő haláluk híre menekülésre kényszerítse a meghódítandó területek minden bosnyák lakóját. Így járhattok ti is!

Az ítélet, bár az általa felállított kronológiai, logikai láncból ezek az ele-mek sem hiányoznak, mégsem erre, a politikai aspektusra koncentrált első-sorban. (A politikai összefüggések végső feltárását Radovan Karadžić peré-nek kell majd elvégeznie.) Hiszen a vádlottak katonák voltak, s az eljárás elsődleges célja az ő személyes felelősségük bizonyítása volt. Ennek megfe-lelően minél közelebb kerülünk az 1995. július 6-ával, a Srebrenica elleni támadás első napjával kezdődő borzalmas két héthez s a műveletek konkrét irányítóihoz, úgy válik a dokumentum egyre precízebbé. Napról napra, órá-ról órára rekonstruálja a vádlottak mozgását, azt, hogy merre jártak, mely

kivégzések helyszínén, és mikor, kivel érintkeztek, kitől fogadtak el és kinek adtak parancsot szóban és írásban, és mire. Az ügyészség munkatársai és szakértő tanúi elképzelhetetlen mennyiségű és elképzelhetetlenül aprólékos munkát fektettek a nyomozásba, az események, az egyes gyilkosságok re-konstruálásába, az áldozatok azonosításába. Mindezen bizonyítékokból nem csupán ők, de az ítélethozók is arra a következtetésre jutottak, hogy Popović, Beara és részben Nikolić esetében fennállt a *mens rea*, a bűncse-lekménynek nemcsak a tárgyi, hanem az alanyi oldala is. Azaz fennállt a bűnös szándék – a három főtsízt célja és szándéka nem volt kevesebb, mint a bosnyák népcsoport részleges megsemmisítése.

Azaz megáll a népiirtás – illetve Nikolić esetében a népiirtásban való bűn-részesség – vádja.

A népiirtás, a genocídium – „valamely nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges megsemmisítése” – minden emberi bűn közül a legborzalmasabb. A hágai törvényszék mind ez ideig egyetlen vádlottat marasztalt el benne, Radislav Krstić tábornokot (ugyancsak a srebrenicai események miatt), igaz, őt csak népiirtásban való bűnrészességért – a múlt pénteki ítélet tehát egyedülálló a második világháború utáni európai tör-ténelemben. Hogy ez vajon hozhat-e megnyugvást a mézárálás túlélőinek, a meggyilkoltak szeretteinek, nem merjük állítani. Az is szinte biztos, hogy a vádlottak a népiirtás minősítés nélkül is hasonlóan súlyos ítéletet kaptak volna.

Am a szó súlya, politikai jelentősége s az általa keltett közkeletű képzetek mégiscsak megmentik Srebrenicát, s vele a boszniai háború áldozatait, bű-nőseit, okait és következményeit a feledéstől, az elhazudástól, az eljelenték-telenítéstől. Elsődleg Bosznia szerblakta részein meg Szerbiában – hiszen ha nincs Hága, ezek a tiszték, ezek a hidegvérű gyilkosok ma ünnepelt hő-sök lennének szűkebb hazájukban, Kelet-Bosznia „felszabadítói”.

De nem csak ott. Az az eszme, amelynek nevében e gaztetteket elkövet-ték, csak a véletekig vitt helyi variációja a minden kelet-európai országban megtalálható és mindenütt többé-kevésbé egyforma, posztromantikus-na-cionalista ideológiának. Srebrenicáról ezért kell tudnunk mindent, amit csak lehet, s ezért kell, hogy mindig, minden pillanatban, amikor politiká-ról gondolkodunk és döntünk, velünk legyen a róla való tudás.

Azért, mert a miénk.

Nem lesz ez egy kicsit sok?

Lapzártánk után nevezi meg államfőjelöltjét a Fidesz, és nagy meglepetés lenne, ha nem Schmitt Pált, a kormánypárt alelnökét választaná meg a jövő héten az Országgyűlés. Biztos találhattak volna jobbat is, de Schmittnek bárkivel szemben behozhatatlan előnye van. Fő tulajdonságának mégiscsak az tűnik lenni, hogy ha egy vagy másfél vagy két év múlva valamilyen megfontolásból Orbán Viktor szeretne lenni a köztársasági elnök, ha valaki, hát Schmitt biztos nem fog fancsali képet vágni, pláne ellenállni. Mint ahogy az addig terjedő időszakban sem fog ellenállni vagy akár ellengondolni semminek, ami a kormánypárt vagy még inkább Orbán Viktor felől érkezik. Az ellenállásnak amúgy sem lenne semmi értelme.

És persze Schmitt megválasztása semminő közjogi aggályt nem implicál, Schmitt megválasztása makulátlan lesz. Mégis mintegy megkoronázza a Fidesz és Orbán Viktor elmúlt két hónapos erőfeszítéseit, melyek lényege az 1989–90-es demokratikus rend totális átalakítása.

Ezek az új törvények és törvénymódosítások egyrészt a kormányzás „megkönnyítését” és „olcsósítását” hivatottak szolgálni – bár hogy a „kormányzás” pontosan mit is fog jelenteni, arról egyelőre kevés fogalmunk lehet, lévén a kormány eddig nem foglalkozott ilyesmivel. A „könnyítés” szándéka indokolja például a köztisztviselők szinte azonnali elmozdításának törvényi lehetőségét. Vagy azt, hogy az állam vagyona fölött immár törvényesen rendelkezhet minden külső kontroll és formális, az ellenzék vagy a nyilvánosság által számon kérhető szabály nélkül a kormány.

De nem csak erről, a *mostani* ciklus ügymenetének újraszabályozásáról van szó.

Azok a közhatalmi testületek, amelyek eddig paritásos alapon működtek, vagy az ellenzéknek illendőségből számarányán felüli súlyt adtak, a kormánypárt irányítása alá kerülnek. Az Alkotmánybíróság tagjait a kormánytöbbség nevezi majd ki – ez az intézmény tényleges megszűnését vetíti előre, azt, hogy a kormánytöbbségnek a jövőben a saját maga által hozott szabályokat sem kell okvetlen betartania. A kormány a saját irányítása alá vonja a közmédiákat, és a magántulajdonú sajtót súlyosan korlátozó jogszabályokat készül bevezetni. Az önkormányzati választási törvény nagyjából kiüti az ellenzéki pártokat, a mostaniakat és a jövőbeliket, a helyhatóságok vezetéséből, s ezzel lassú felmorzsolódásra ítéli őket – vagy ha ki nem üti őket (ezt még meglátjuk), a célja mindenképpen ez. Ugyancsak vész-

jósló az a tény, hogy a kormánypárt kizárólag a saját kiválasztottjait ülteti majd az Országos Választási Bizottságba, abba a testületbe, amelynek feladata a választások tisztasága feletti őrkdés.

Mindezek alapján aligha lehetnek kétségeink afelől, hogy a Fidesz a következő években ugyancsak színtisztán hatalmi szempontok szerint írja újra az országgyűlési választások szabályait is. Ebbe belefér a választások igény és az aktuális közvélemény-kutatások szerinti előrehozása vagy elhalasztása, a négyéves parlamenti ciklus időtartamának ilyen-olyan módosítása éppúgy, mint az országgyűlési választójogi törvény tetszés szerinti buherálása – ha 2013-ban a Fidesz netán minden választókerületben nyeresre állna, biztos nyomban megszeretik majd a *first past the post*, a tisztán egyéni körzetes szisztémát. Pláne, hogy a választókerületi határokat is ők fogják megrajzolni.

És akkor a Kubatov-listákról még nem is beszéltünk.

A Fidesz tehát a szabad politikai választás folyamatának minden kilométerkövénél ott fog állni.

Márpedig minden demokratikus rendszer alapismérve az, hogy lehetővé teszi a békés kormányváltást. Nem pusztán avval, hogy *megengedi* a választást – ettől még nyugodtan lehet látszatvoksolásokat tartani –, de legfőképpen úgy, hogy a kormányzó pártnak és az ellenzéknek nagyjából egyenlő esélyeket garantál, hogy a pártok szabad versenyét rafinált, sunyi módokon nem korlátozza.

Mi a fene születik itt a szemünk láttára? Milyen okból?

Az új rend létokaként, ideológiai alapjaként, kíváncsok társadalomképeként – valamely homályos nemzeti-vallási kollektívizmuson kívül – nemigen lett megjelölve semmi, gyanítjuk, nincs is ilyen neki. Sőt még indokok sem igen hangzottak el – legfeljebb pontosan soha ki nem fejtett és alá nem támasztott állítások a 89-es rend állítólagos kudarcairól, arról, hogy lassú, korrupt, tehetetlen, hazug és bűnös volt.

Csakhog. A rendszerváltás alapfeltevése az volt, hogy kapitalizmus és demokrácia – a szabad gazdasági és a szabad politikai verseny – jegyesek, s a nép, a nemzet jóléte, jó élete pont e kettő bonyolult összjátékából képződik meg. Hogy egyik sincs meg jól a másik nélkül. Arról, hogy ez valami kőbe vésett törvényszerűség, automatizmus-e vagy sem, sokat lehet vitatkozni, Európában mindenesetre így szokott lenni, lásd Portugália vagy Görögország esetét, amelyek gazdasági felzárkózása szorosan összefügg a diktatúrából való kikecmergésükkel (és belekecmergésükkel az unió előd-

jébe). De említhetnénk Lengyelországot vagy Szlovákiát is. Az új orbáni rend viszont e bonyolult egyenlet igazságának a tagadására épül – miközben az ellenállítás csak annyi, hogy most én jövök. Én, aki azt akarom, amit a nemzet akar (vagy *vice versa*).

Vajon lehet-e így kormányozni ezt az országot?

Hogy politikai értelemben e változtatások pikk-pakk lezavarhatók, arról már van tudásunk. Az alapvető egyéni szabadságjogok és a politikai jogok az alkotmányban nagyjából érintetlenül maradnak, miközben alsóbbrendű jogszabályok és törvények, a részrehajló jogalkalmazás, a végrehajtó hatalom machinációi és nem utolsósorban éber rendőrségünk lehetetlenné teszik valóságos érvényesülésüket – minden, a külsínre valamit is adó féldiktatúra ebben utazik. De már azt kötvé hinnénk, hogy e politikai változtatásokkal el lenne intézve minden. Ahhoz, hogy mindez így bírjon maradni, nem csak pénz kell. Hanem az is, hogy a szavazók nagy többsége, a társadalom rábólintson: igen, így akarok élni. Azt akarom, hogy keveseknek legyen sok hatalma sokak felett.

Pénz vagy lesz, vagy nem lesz. Ki látja előre, hogy 2013-ban mekkora lesz a gazdasági növekedés? Hogy nem lesz-e, mondjuk, szolid 4 százalék, amiből jutna is, maradna is? Miközben az is igaz, hogy Putyin miniszterelnök csak azért tud nyugdíjat fizetni a nyugdíjasoknak, mert sok gáza van eladó – amúgy Oroszország, amelynek kormányzati rendszere felé a mi hazánk törekszik, egy valóságos Potemkin-ország, egy gazdasági vicc. Magyarországnak meg nincs gáza eladó.

Vajon akar-e így élni s meddig ez az ország? S hogyan találja majd meg a módját, hogy nemet mondjon?

demokrácia

2010. június 24.

A létező szotyializmus

Orbán Viktor nyári nyaralását megszakítva levelet küldött a magyar Országgyűlésnek, a levél tartalma kicsit szokatlan volt.

Egy zacskó szotyola volt a levél. A zacskó papírból készült, tehát nem celofánból vagy ilyen alumíniumszerű izéből, hanem papírból. Olyan zacskó volt, amibe a meccsen pakolja a néni a szotyit. A zacskóra egy ko-

rona volt rajzolva, áthúzva, és egy szmájli, és az aláírás, hogy „Vikt.”, így, rövidítve.

A képviselők sokáig nem értették a levél tartalmát, végül a miniszterelnöki szűkebb stáb fejtette meg, és megüzente a képviselőknek, hogy megvan a megfejtés. A képviselők ekkor nagyon megörültek. Kisvártatva összegyűltek, hogy meghallgassák, mi is ez a megfejtés. A teremben, a magyar Országgyűlés Orbán Viktorról elnevezett (nagy-, illetve dísz)termében a falon a NENY mellett két szép gobelin volt kifüggesztve, 15×3 méteres terjedelemben, időrendben, az egyiknek az volt a címe, hogy „Orbán Viktor felajánlja Szűz Máriának Magyarországot”, a másiknak meg az, hogy „Orbán Viktor felajánlja saját magának Mária országát, és elfogadja azt”.

Azt szeretné Orbán Viktor, hogy a zacskó szotyola legyen a Magyar Köztársaság elnöke.

A képviselők elsőre kicsit elképedtek azért. Amikor a gyűlésüket tartották, ahol Navracsics Tibor elmagyarázta, hogy mi a levél értelme, a képviselők körében egyfajta jól hallható morgás volt hallható, igaz, ez a morgás nem rosszálló, inkább csak olyan várokozásteli volt. Navracsics Tibor (aki a magyarázó felszólalását egy nagyméretű olajkép alatt tartotta, amelynek az volt a címe, hogy „Orbán Viktor fogadja az államtitkárok hódolatát”), magához vette ekkor a szót, és ecsetelte a döntés előnyeit. A zacskó szotyola eközben méltóságot sugározva, de azért közvetlenséget, emberközeliséget is sugározva várokozott a pulpituson. A futballozó miniszterelnököt ábrázoló réz kispasztikának volt nekitámasztva, a kispasztika Orbán Viktort nemzeti mezben ábrázolta, amint mosolyogva, kezét az égnek emelve a világ bajnokai döntőn szerzett győztes gólját ünnepli, szerény, de ünnepi arc kifejezéssel.

A szotyolát mindenki ismeri, falun és városon egyaránt, és szeretik az emberek – vágott bele Navracsics. Bár külföldi eredetű, de ősei hosszú évszázadok óta Magyarországon élnek, olyannyira, hogy a szotyola mára megkérdőjelezhetetlenül magyar, bizonyítva, hogy befogadó nemzet a miénk. Igen, a szotyola nem alkotmányjogász, és lehet, hogy még pár preambulumot át kell néznie – villant szigorút Navracsics tekintete, mintha akadémikuskodókat akarna leszerelni. (Pedig nem is voltak akadémikuskodók.) De majd átnézi!

A képviselők ezután kérdéseket tettek fel. A kérdésekre megnyugtató válaszok születtek. A zacskó szotyola ígéretet tett, hogy az egész nemzet szotyolája lesz, pártállásra való tekintet nélkül. Kérdésre felelve határozottan

állította, hogy sokkal több fekvőtámaszt tud már most, mint Angela Merkel, ha versenyezni fognak Brüsszelben, Angela Merkel már négy fekvőtámasz után az arcára fog esni, neki annyi még bemelegítésnek is kevés.

A képviselők ekkor üdvrivalgásban törtek ki.

Schmitt Pál

2010. július 8.

Lex Borkai

Lógok a szeren.

Azt, hogy úszógumim van, s megöregedtem kicsit, azt én nagyon jól tudom. De nem tudhatjátok, hogy mi lakik bennem. Én is csak homályosan sejtem, borzongva gondolok rá, olyankor, mikor könnyedén simul rám a tornatrikó, és lábam gumicipősen szökdel a tornaterem csertörmelékében. Igaz lenne: újra meg kell tanulnom? A lólengést? Vagy elég csak a gyűrűt?

Lógok a szeren.

Miért kell nekem visszamennem tornásznak, csak mert a Lázár meg a Kocsis Máté úgy akarja módosítani az Alkotmányt, hogy ne lehessen képviselő, polgármester, semmi se az, aki öt éve még katona volt vagy rendőr? Így akkor én mikor lehetek újra Győr polgármestere, ha csak 2006-ban szereltem le?

Lógok a szeren.

Na jó, jó, egyelőre persze még egy kicsit gyakorolni kell magamat. A lélek, jóllehet, kész, de a test erőtlen, és a szereket nagyon ravasz emberek találták ki. A negyedik-ötödik fogás után egészen más az ember világnézete, mint odalent volt, s egyszerre világosan látom, milyen gyermekes hiúság volna nagy szerencsétlenségnek tekinteni, hogy egy kis ideig nem lehetek Győr polgármestere. Biztos talál helyettem valakit a párt. Én nem áltatom magam hiú reményekkel. De miért pont én, mit vétettem én?

Lógok ezen a szaron.

Jön a Lázár meg a Kocsis Máté röhögve, s mögöttük az egész osztály, őket is majd szétveti a röhögés, valaki az Orbán hátára tűzött egy cédulát, fejfelé lefelé lógva nem látom, mi van ráírva. Kocsis megpróbálja túlülvölni a röhögést: nem kell a dolgot elhamarkodni – mondja, és gyorsan hozzáteszi: nem kell beszarni, csak vicceltünk, ez csupán az Alkotmány, már átírtuk

belőle az átírtat is. Kijavítottuk az öt évet három évre: Maradhat sz polgármester Győrben. Kászálódjál le arról a szerről, még lesz valami bajod, megütöd magadat vagy valami, és akkor hogyan polgármesterkedel?

Lekászálódom, látom, hogy a többiek hátán is van cédula, talán az van ráírva, Alkotmány vagyok vagy Hülye vagyok vagy Hülye Alkotmány – még nem látom jól a könnyeimtől. De nincs semmi baj, a fiúk csak tréfáltak, lassan hozzászokom, kibuggyan belőlem is valami megkönnyebbült nevetéské, Alkotmány, hahaha. Alkotmány, bruhaha, most már gáttalanul, felszabadultan, torkom szakadtából röhögök én is, együtt a fiúkkal, Alkotmány, hahahaha, ki látott már ilyen jó tréfát! Utóvégre, ha meggondoljuk, tulajdonképpen micsoda marhaság az egész – ez az egész intézmény.

alkotmány

2010. július 15.

Legyen nulla a magyar árrés! (Vagy majdnem nulla)

Inkább a kötcsei beszédet kéne kifüggeszteni a közhivatalok falára, mivel a magyarázatra szomjazó elme e beszédből értesülhet afelől, hogy mik az Orbán-rendszer ideológiai pillérei. Két kulcsfogalma a centrális erőter meg a létezés magyar minősége. A centrális erőterén kisarjadt politikai felépítményről, melynek a funkciója az, hogy parlamenti meg jogállami díszletek közt is képes legyen a centrumban keletkező erők összegződését, kisülését, a központ központjának akaratát végigfuttatni az államirányítás idegrendszerén, már eleget írtunk, lássuk most a „létezés magyar minőségét”.

Most épp a francia metrógyártó cégnek mutat ajtót – hogy pontosan ki, az nem teljesen világos, formálisan a Fővárosi Közgyűlés, de mögötte már a kormány hatalmas árnyéka sejlik fel. A pécsi vízmű ugyancsak francia tulajdonosa már korábban bebukott, ha emlékszünk rá. És az csak a kezdet volt; a külföldi kézben lévő regionális vízművek most jönnek csak. A vezérlésre felkészül az új csepeli szennyvíztisztító (részben) francia üzemeltetője is: túl sokat, 28 forintot kér a szar köbméteréért; pucolja meg 20-ból. A multinacionális áruházláncok is erőteljesen birizgálva vannak, a legújabb, hogy szemétre épültek, a környezetvédelmi államtitkárság most arra készül, hogy lefúrjon az alapok alá, és ha veszélyes hulladékot talál, nyilván bontani

kell majd. A ferihegyi repteret üzemeltető (túlnyomórészt) német cégre dettó vészterhes napok várnak. A helyzetet csak látszólag nehezíti, hogy sok esetben korábban megkötött, érvényes szerződések állnak fenn e vállalatok és az állam vagy egy-egy önkormányzat között, vagy hogy tevékenységüket mindenkire egyformán érvényes jogszabályok szerint végzik. A kreatív jogalkalmazás számos lehetőséget kínál a szutyongatásukra, amint azt legjobban az (ugyancsak multinacionális) bankok és biztosítók esetében láttuk. Meg azt is látjuk, hogy ez a politika hallatlanul népszerű, hovatovább fedtetni képes minden balfogást, rendezetlenséget, 120 milliárdos költségvetési elvonást. A Jobbik csak lohol utána, de a másik két ellenzéki párt is legfeljebb az orra alatt dörmög valamit – ők is érzékelik, hogy amivel nem lehet, avval nem is érdemes szembemenni.

Mindebből ugyanakkor hiba lenne azt a következtetést levonni, hogy Orbánnak a kapitalizmussal *per se* lenne baja – politikájának államköz-pontú jellege e tekintetben nem szabad, hogy megtévesszen bárkit. Még akkor sem, ha a kísérszöveg sokszor összecseng a nyugati baloldal rendszerkritikus, globalizációellenes részének dörgedelmeivel. (Nota bene: ez a félreértés a Fidesz és az LMP vagy az LMP egy irányzata közti rokonszenvnek a mélyebb – a szocpárt megvetésénél is mélyebb – alapja.)

Hisz Orbán a gazdagok meg az „extraprofit” elleni népi indulatoknak nem valamiféle – avittas kifejezéssel – osztályszempontok szerint ad értelmezési keretet, hanem átetnicizálja őket. Nem a tőke ellen folytat osztály-, hanem a külföldi „kizsákmányolók” (és hazai csatlósai, a velük ilyen-olyan privatizációs és egyéb szerződéseket kötő árulók) ellen nemzeti felszabadító harcot. És meglehet, némely külföldi nagyvállalat valóban csalárd módon jutott előnyökhöz. De a lényeg akkor sem ez. Hiszen ha egyes magáncégek monopolhelyzetével vagy árképzésével lenne baja a kormánynak, akkor a versenyt erősítené és szavatolná, vagy a munkavállalókat védené a világban megszokott és bevált módokon. De nem azt teszi.

„Valójában a kormányzás célja és feladata (...) annak biztosítása, hogy a nagybetűs Magyarország kisbetűvel és két szóban írva: magyar ország maradjon.” Mintha ebben a „magyar országban” magyar ember nem dolgozthatna másik magyar embert éhbérért, mintha magyar ember a másik magyar embernek ingyen kölcsönözne pénzt, mintha magyar ember magyar embernek magyar áruért árrést nem is számítana fel. Mintha a kapitalizmus humanizálásának – melybe a nyugati társadalmak oly sok időt, küzdelmet, energiát és szellemi erőfeszítést öltek – hosszú és fáradságos aprómunkáját

az etnikai szolidaritás, a nemzeti közösséghez való tartozás ki tudná váltani. Ezért ígérte a kormányfő még ellenzékben, hogy meggátolja a külföldiek földtulajdonszerzését Magyarországon, ezért igyekszik állami segítekkel a nemzeti kis- és nagytőkést megteremteni. Ezért van az, hogy talán nem is bánná, ha a külföldi multinacionális pénzintézetek odébbállnának, és a gazdaságból hiányzó tőkét a vidéki takarékszövetkezetek dobnák össze; vagy ha az üzletláncok (és mindegy, hogy élelmiszer vagy gyógyszer árultak) kiseprűzése után Kert-Magyarország árut árura csereberélő, ám boldog magyarok tömegétől zsisbongana.

E nemzeti utópia, meglehet, képes afféle lelki vigaszt nyújtani minden kudarcért. (Hisz csak kudarc ért minket az elmúlt húsz évben, nemde?) Gyakorlati érvénye azonban korlátos. És nem csak az a baj vele, hogy van egy ronda, gyanakvó, nacionalista, sötét oldala is. Ez az ország, ha megfeszül, se megy semmire egyedül – se tőkéje, se elég tudása nincs a fölemelkedéshez. Amennyire kikászálódott a szegénységből, azt a Nyugattal, az unióval folytatott, kölcsönösen előnyös interakcióknak meg a *know-how* kreatív átvételének köszönheti. A nyitottságának. A harmadik út az unió harmadosztályába vezet – onnan fogjuk nézni Bulgária távolodó hátát.

magyarkérdés

harmadik út

kapitalizmus

2010. augusztus 5.

A kis tükör

Frissen beiktatott köztársasági elnökünkéről elterjedt a hír, hogy ő a nép embere, sőt egyenesen plebejus elnök, afféle Fülöp Jimmy lenne, aki pertut iszik az emberekkel; a mi Schmitt Palink, ahogy egy Felső Fórum pohárköszöntötte őt.

Mielőtt rátérnénk e sajnálatos félreértés tisztázására, leszögeznénk, hogy semmi bajunk nem lenne egy olyan köztársasági elnökkel, aki nagyjából nem csinál semmit, de azt ízlésesen teszi, és azt sem várjuk el az államfőtől, hogy aláírtsön az őt megválasztó többségnek, vagy hogy ne próbáljon akadémizkodni, ha már nem az őt megválasztó többség kormányoz.

Két, egymással szorosan összefüggő vonást viszont érdemes számon kérnünk rajta: rendelkezzen önálló politikai személyiséggel és ne legyen együgyű. Ettől még persze nyugodtan lehetne plebejus is az elnök, hiszen a

plebejus szó nem az önálló gondolkodásra képtelen, egy egyenes magyar mondatot elmondani nem bíró személyt jelenti, hanem olyasvalakit, akit előélete, ízlése és habitusa, rokonszenvei és vonzódásai az alsóbb, az élet árnyékos oldalára szorult néposztályokhoz kötnek. Mármost ha a késő kádárizmusnak és az új rendszernek volt arisztokráciája, hát Schmitt biztosan oda tartozott. Viszont fellépései részben az orbánizmus alig négy hónapos és máris kiüresedett közhelyeinek és propagandaforadatainak csikorgó szintaxisú reprodukálására korlátozódnak, részben meg egyfajta egyszemélyes abszurd színházat jelenítenek meg. Az utóbbi két fő toposza a – nagy adag nemzeti gicccsel nyakon öntött – sporttárgyú és a nyelvvédelmi gúgyogás. (A két halmaz közös részében az önálló, politikai tárgyú elnöki nyelvi lelemények figurálnak, mint például az „egyensúly, nem ellensúly”, vagy a „nem fék, hanem motor” mondások, melyeknek úgyszintén nincs semmi értelmük, csak az, hogy aláírok mindent, ha kell, nem is egyszer.) „Én mint sportoló jöttem, hiszen tornaterem avatásáról van szó” – tudósít a zánkai helyi lap az új létesítmény májusi átadásáról, melynek díszvendége az akkor még házelnök Schmitt volt. „Kérek két diákot! Önként, gyerekek! Schmitt Pál vagyok. Sziasztok! Sportoltok valamit? Nem nagyon, ugye? Népi táncot csináltok? Gy.: *Én nem!* Nem? Jó! Úszni tudtok? Gy.: *Én igen!* És te, na?... És jó tanuló vagy, csillagom? Jó tanuló vagy biztosan, hát látom rajtad, amilyen szép vagy, de nem baj, majd tanulsz nyelvet, majd megtanulsz számítógépet kezelni, vagy esetleg lehet, hogy fantasztikus zongorista leszel. Csak azért ajánlom, hogy sportoljál, mert akkor mindig ilyen csinos leszel, mint most, ilyen egyenes tartású, szép já-

KERÉKPÁRTOLO TAG

rású. Hiszen lehet látni, hogy aki sportol, azon akár tíz méterről is észrevenni, hogy büszke saját magára. Te mit fogsz sportolni? Gy.: *Focizni!* Nagyon helyes, focizni fog! Hát a legjobb sport, nem? Már az első napon lehet egy jó nagyot belerúgni a labdába... Na, az a helyzet, hogy tegnap választottak meg az Országgyűlés elnökének. (*Nagy taps. – A szerk.*) Nem ezért mondtam!... Tegnap a munkatársaim elkészítették a névkártyámat. Hát erre az van ráírva: Schmitt Pál, a Magyar Országgyűlés elnöke. Kinek adjam az első névkártyámat? Na? Hát ennek a két gyereknek! Alá is írtam! Küldjete egy e-mailt majd, jó!? Rajta van!” De az elnök vész-helyzetben is helytáll. „Mentsük, ami menthető!” – kiáltott fel a köztévében, midőn anyanyelvünk ellaposodásán borongott, s kilátásba helyezte egy szép nyelvvédő díj alapítását, az interjúban azonnal bizonyítékát is

adva annak, hogy az anyanyelv, bizony, erős védelemre szorul, hisz a romlás már a legmagasabb szinteket is elérte.

Schmitt maradéktalanul meg fog felelni mindazon politikai elvárásoknak, amelyeket a Legfelsőbb Instancia támaszt vele szemben. És lehet, hogy jó ötletnek tűnt államfővé emelni e kedélyes senkit, akinek éppúgy nincs fogalma arról, hogy mire jó az alkotmány, a jog, a köztársaság elnöke, vagy hogy mi fán terem a demokratikus kormányzás, ahogy az úgynevezett népnek sincs. Legyen egy közülünk – közületek – az elnök! De ezt nem adják ilyen könnyen: a hivatal méltósága ki fogja követelni a magáét. Schmitt a köztévének adott interjújában egy már-már költői képzavarral „kis tükörnek” nevezte saját magát, amelyben az ország népe saját magát látja viszont („amikor megjelenek, egy kis tükre vagyok a Magyar Köztársaságnak, ha tetszik, 15 millió magyar embernek”) – de ez a tükör csak egy paródiát mutat. Orbán már idézett pohárköszöntőjében óva intett az elnök sértegetésétől, hisz az elnök, úgymond, mi magunk vagyunk. De nincs, aki ne tudná ebben az országban, hogy Schmitt, parlamenti szavazás ide vagy oda, az ő akaratából lett államfő: kiválasztottjának alkalmatlansága is az ő fejére hullik majd vissza.

Schmitt Pál

2010. augusztus 19.

Kerekedjünk

A két kormánypárt az önkormányzati választások törvényi szabályozásának megváltoztatásával jól befűtött mindenkori s bármily színezetű ellenzékének. Tudván, hogy a választók többségének támogatására számíthatnak, s ezért a választókerületi többségi szisztéma kedvez majd nekik, a rendszerben eddig meglévő arányos elemeket nyirbálták meg: egyrészt a képviselő-testületi helyek meg a kompenzációs listáról kiosztható helyek számának csökkentésével, másrészt a kompenzációs listák – és a megyei közgyűlési listák – küszöbének megemelésével. Egyes helyeken nekik kedvező módon rajzolták újra a választókerületeket. Brutálisan megemelték a jelöléshez szükséges ajánlócédulák számát: ez különösen a főpolgármesteri címért induló egyéb jelölteket sújtja, akiknek közel 30 ezer ilyen kellene összetalicskázniuk. Az ajánlócédulák gyűjtésére szánt időt 35 napról 15-re csökkentették: ez is

a kisebb pártokat, civil szövetségeket hozza nehéz helyzetbe, hiszen kiterjedt aktivistahálózat nélkül kell rövidebb idő alatt több cédulát összegyűjteniük. Ráadásul a nagyobbik kormánypárt, ahogy az országgyűlési választás előtt, most sem elégszik meg saját jelöltjeinek biztos startpozíciójával: fennen hirdetett célja, hogy négymillió kopogtatócédulát szedjen össze, s az indulás lehetőségét is elvegye riválisaitól.

Mindezen változtatásoktól a magyar önkormányzati rendszer semmivel nem lett igazságosabb vagy hatékonyabb – ellenkezőleg. Az a választási szisztéma, ami az egyszerű választókerületi többség alapján juttatja mandátumhoz a jelölteket, szavazók százazeit hagyja képviselő nélkül. E változtatásoknak egyetlen értelme volt – az, hogy a Fidesz minden ellenfelét mindenhol kiüsse, hogy pillanatnyi kedvező választói megítélését aránytalanul nagy, s e népszerűség elmúltá után is tartó előnyre váltsa. Ha a kormánypárt május óta folytatott politikáját – halasszunk minden kényes, népszerűségvesztéssel fenyegető intézkedést az önkormányzati választásokon túlra – némi indokolatlan megértéssel minősíthetjük megengedhető politikai ügyeskedésnek, a választási elvek csavargatását nehéz másnak látni, mint a politikai váltogazdaság intézményei elleni támadásnak, a demokrácia leontásának.

Az ugyanis könnyen belátható, hogy több párt nélkül nincs többpárti demokrácia. Sőt semmilyen. Valóban – egy-két ellenzéki képviselő egy kisvárosi vagy falusi képviselő-testületben, netán egy-egy ellenzéki polgármester túl sok vizet nem zavarna a nemzeti együttműködés rendszerében. Mégis, legalább a körmére tudnának nézni a települések irányítóinak; legalább valaki belelátna a helyi hatalmat gyakorlók kártyáiba. És ami talán még fontosabb: maradna valami bázisa azoknak a politikai szerveződéseknek, amelyek kettő, négy, nyolc, akárhány év múlva alternatívát kínálhatnak a választóknak. Helyi leágazások és kezdemények nélkül képtelenség országos politikai szervezetet építeni vagy üzemeltetni; s e *grassroot* éltető eleme az önkormányzatokban végzett munka.

A Fidesz szándéka az, hogy kiradírozza politikai ellenfeleit Magyarországról. És ehhez a perspektívához képest szinte lényegtelen, hogy a demokratikus ellenzéki pártok eddigi működése, intellektuális teljesítménye, fellépése vajon milyen igényeket elégít ki és milyeneket nem. Annaira biztos nem voltak rosszak, hogy azt mondjuk, inkább ne is legyenek, hisz nélkülük jó időre esély sem maradna. Az pedig, hogy mennyire lesznek a következő években képesek bekapaszkodni a magyar rögtalajba, hogy maradnak-e

az országban olyan emberek nagyobb csoportozatai, akiknek az állampárttal szemben is van készletük és merszük részt kérni a közügyek intézéséből, az most épp azon múlik, hogy e pártok túlélnek-e, és milyen állapotban, október 3-át.

Az pedig először is azon múlik, hogy rajthoz tudnak-e állni. A kopogtatócédulák leadásának határideje szeptember 3. – a jövő hét vége. Ha maradt még lehetőség az állampolgári ellenállásra a választási szabályok tisztességtelen megváltoztatásával szemben, a tiltakozásra a tisztátalan játék ellen, úgy a kopogtatócédulák eljuttatása e kisebb pártok valamelyikének biztosan az. Nem fognak érte menni, mert nem bírnak. Az idő szorít – nemcsak őket, minket is. Kerekedjünk fel magunk.

választások

demokrácia

2010. augusztus 26.

Guruló rubelek

Szép kvászban van a magyar kormány, de mondhatnánk Magyarországot is. Az „orosz ügyek” feliratú fiókból eddig a következő – na, mik? – akták estek ki: a gázimport és a gázárképzés ügye, a Malév ügye, a Mol ügye, talán Paks ügye, no meg egy Putyin-fénykép, amin az orosz miniszterelnök a mutatóujját felemelve mosolyog: akartok a barátaim lenni, magyarok? Ráadásul ezen ügyek – amelyek listája biztos nem végleges, ha például igazak azok a pletykák, melyek szerint a francia metrókocsik helyett már izzítják az orosz szerelvényeket – még csak nem is kizárólag orosz–magyar relációban értelmezendők. A Malév ügye, de a gázimporté is *ménage a trois* – legalább hárman csináljuk, vagy inkább ketten csinálják velünk, és mi egyre kevésbé élvezzük. A közös továbbá ezen ügyekben, hogy egyenként is irgalmatlan mennyiségű pénzről van bennük szó; vagy a pénznél is többről. Arról, hogy ne legyen hideg. És hogy a legtöbbjünkben nemhogy a szükségképpen alulinformált megfigyelő van elveszve, de, gyanítjuk, a magyar kormány is úgy érezheti magát, mint Alízka Csodaországban: időnként furcsa teremtményekkel találkozok, akik első hallásra hihetetlen, de később mégis igaznak bizonyuló dolgokat mondanak neki.

Például a Malév ügye pont így néz ki. Biztos jó ötletnek tűnt úgy 600 milliárd forintért eladni a férihegyi repteret (az angoloknak, akik aztán to-

vábadták az egyik legnagyobb németországi globális ingatlanfejlesztőnek, a Hochtiefnek), és közben eladni a stabilan veszteséges Malévot is az oroszoknak, hogy szenvedjenek vele ők tovább. De garanciát vállalni a reptér visszavásárlására arra az esetre, ha a reptéren az új fő tulajdonos nem tud eleget keresni, mert nem lesz forgalma, na, az már nem tűnik olyan jó ötletnek. Az előző kormánynak ezért kellett visszavásárolnia a Malévot az oroszoktól – mert ez még mindig olcsóbb, mint visszavásárolni a repteret a Hochtief-től, és az már csak a ráadás, hogy a Malév fiókjából is kiesett egy tízmilliárdos kormánygarancia. Mintha a kőleveses mese rossz véget ért volna: a belevalókat még csak-csak kicsaltuk a hülye falusiaktól, de végül nemcsak a levest ették meg ők, de a követ is letolnák a torkunkon.

Izgatottan várjuk a gázárjátszma fejleményeit is: mint tudjuk, Magyarország szükségleteinek közel 80 százalékát orosz importból fedezi, mely orosz importtal, a Gazprom gázával itthon nagyrészt a német energiamulti, az E.ON kereskedik: és mindkettő keresni akar. A magyar kormány meg azt szeretné, igen helyesen, hogy ne keressenek túl sokat: Bencsik János belgazdasági államtitkár a minap már ott tartott, hogy a gáznagykereskedőknek el lehet menni szépen haza – biztos azért, mert akkor két árres helyett csak egy lesz. De ez sem lesz egy könnyű menet, például ki kéne az E.ON-t fizetni: és a magyar kormány itt is két fronton harcol. Aztán itt van a Mol meg a Szurgutnyeftyegegáz ügye. Ha a Molnak továbbra is a régiós nagyvállalattá válás az ambíciója, ehhez a nagyjából ismeretlen háttérű, de sejtethetően az orosz kormányhoz köthető ötdrész-tulajdonos nem a legjobb ajánlólevél; s az sem egy életbiztosítás, hogy a Szurgut tulajdonosai bőven rendelkezhetnek információkkal a vállalat legbelsőbb magánügyeiről. Ha pedig a kormány kivásárolni kívánná az oroszokat a nemzeti bajnokból, úgy 500 milliárd forintot kéne behányani az üzletbe, ennyi pénz pedig nincs.

Hogy hogyan sikerült ezekbe a zsákutcákba belekormányozni magunkat, az érdekes, de momentán nem a legérdekesebb kérdés. Hanem kijönni hogy lehet belőlük? És a kijövés, az merre esedékes? Ezekben a partikban erős lap nincs a kormány kezében. (Esetleg elígérhetjük Paks bővítését az oroszoknak – de mit szólnak majd a franciák?) Orbán hátraarca az orosz viszonyban nyilván bizonyos exigenciák felismeréséből fakad; mely exigenciákat egyébként a kormányzás szellemi háttérének szorgalmas beszállítója, a *Magyar Nemzet* már évekkal ezelőtt tudomásul vette, s azóta is bőszen reklámozza az orosz barátság feletti kíváncsiságot. Mégsem kéne annyira sietni. Tudjuk, hogy az unió sem makulátlan: ha egyszer majd lesz is közös

energiapolitikája, még nincs; a tagállamok továbbra is inkább magánúton rendeznék energiaigényeiket, sokszor épp az oroszokkal boltolva. De ha Magyarország nem akar szép lassan elindulni a kelet felé vezető lejtőn, más választása aligha van, mint az unió adta, mégoly szerény lehetőségek kihasználása: esetleg e lehetőségek erőteljes forszírozása. Európaibbnak lenni az európaiaknál. Egy kis cső ide, egy kis cső oda. Egy nem túl erős, nem túl gazdag, nem túl fontos és nem is túl ügyesen manőverező kis ká-európai országocskának ennyi jut: megpróbálhat elugrani a repülő pofonok elől. Az unió elnökség pompás alkalom lehet e tornagyakorlat megkezdésére.

Oroszország

Malév

keleti nyitás

2010. szeptember 23.

Szabó Ervint is lelövitek, ugye?

A történetet már kívülről fűjük, percek alatt tele lett vele minden (beleértve a puttonyunkat): vasárnap reggel valaki, valami Nemzeti Konzervatív Történetkutató Alapítvány nevében belemondta a fővárosi köztérbe, hogy kezdeményezik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nevének megváltoztatását, mert egy büdös komcsi nevét viseli a kultúra e fölönt bástyája, amikor hívhatnák például Németh Lászlónak, Kosztolányi Dezsőnek vagy Hamvas Bélának is. (És Wass Albert, ő hol marad?)

Akik akarták, azóta ezer helyről megtudhatták, hogy kikből jött össze ez a Nemzeti Konzervatív Történetkutató Alapítvány. Azt meg eddig is tudtuk, hogy ki volt Szabó Ervin. Aki mégsem tudta, annak most pompás alkalom nyílt ismeretei gyarapítására, hiszen e műbalhé nyomán egy csomó helyen leírták a magyar progresszió e remek alakjának pályáját, eredményeit.

Ennyivel napirendre is térhettünk volna a kázus fölött, de jött Magyarország egykor jobb napokat látott kulturális államtitkára, a közeli magyar-kazah rokonság bajnoka, ez az egyszemélyes kurultáj, Szócs Géza, s mintha bármi köze is lenne a tárgyhoz, felszólamlott, mint valami hatóság: „A könyvtár búcsúzzon el Szabó Ervin nevétől!” Majd arra is kitért – némi ötleplelező nagyvonalúsággal –, hogy a felvetett problémahalmaz mérlegeléséhez szükséges lenne tanulmányozni Szabó Ervin pályáját és művét. Nos, egy kulturális államtitkár műveltségének vakfoltjait lehet persze társadalmi összefogással preparálni, de jelen esetben aránytalan energiák

befektetésével járna (vö. reménytelen eset), nem is csak azért, mert Szócs szerint Hamvas lenne az igazán méltó névadója a könyvtárnak, hanem főként azért, ami illetéktelen közbeszólása mögött meghúzódik.

Ez pedig szimplán annyi: az a komcsi, akire mi azt mondjuk, azt nevezzük át és arra, ami jólesik, átírhatjuk a múltat, és átírhatjuk a jövőt. S ha ezt pár klinikai hatáskörbe tartozó „történész” útmutatása szerint tesszük, az is belefér, legalább pár napig nyugton marad a szélsőjobbos konkurencia (az ilyen felosztást szükséges lesz hamarosan újragondolni). Tehát nem az a kérdés, hogy Szócs Géza önerőből mondott-e hülyeséget, vagy valakik megvezették, szólásra bírták, hanem az, hogyan gondolkodik. Hogy szerintem ez így megy. És nem csupán a történelem értelmezése során megy így, de a hétköznapiakban is: az a komcsi, aki kiáll a Szabó Ervin Könyvtár nevéért, s aki Hamvas Bélát akarja, az pedig velünk van (őt a későbbiekben esetleg regisztráljuk is, mint Semjén Zsolt a világ magyarjait).

Nos, kedves történelmi érdeklődésű olvasóink, találós kérdés, innen mi a következő lépés?

kultúrpolitika

Szócs Géza

Szabó Ervin

2010. szeptember 23.

Nem adják! Ne adják!

A Magyar Rádió (MR) és a Magyar Televízió (MTV) nem sugározza a Jobbik élősködős kampányfilmjét, többek között arra hivatkozva, hogy az egy államalkotó kisebbség (a cigányság) jogait, emberi méltóságát sértve alkalmas lehet a kisebbség elleni gyűlöletkeltésre.

A párt az Országos Választási Bizottsághoz (OVB) fordult, ami előbb formai okok miatt (a beadványról lefelejtették a pártelnök laccímét) nem foglalkozott vele, majd az immár hibátlan küllemű panasz nyomán hétfőn jogsértőnek minősítette a két médium magatartását. Az OVB szerint a Jobbik filmje nem lépi át a véleménynyilvánítás alkotmányos határait, következésképpen az MR és az MTV nem tartotta be a jelölőszervezetek esélyegyenlőségére vonatkozó szabályt. A közmédiák szerda délután 4 óráig fellebbezhetnek a Legfelsőbb Bírósághoz (LB), aminek két napon belül kell a végső verdiktet kimondania – lapzártánkig, kedd estig a két közmédiák az OVB hétfői határozata ellenére sem adta le a hirdetést (a rádió felülviz-

gálati kérelem benyújtását tervezi, a tévéről nincs hír). Ha ezek után az LB az OVB jogértelmezését fogadja el (amire nagyobb az esély), úgy az MTV és az MR magatartása engedetlenségnek minősül.

Ez esetben mi, a törvényesség barátai, a legteljesebb mértékben támogatjuk a két közmédiák engedetlenségét. Ne adjátok le! A Jobbik klipje ugyanis nem pusztán létező egzisztenciális félelmekre (elszegényedés, biztonságérzet hiánya) játszik, hanem nyíltan uszít – a cigányozással. És uszít burkoltan is, hisz a jobbikos szubkultúrában a bankározás és a multizás valójában egyszerű zsidózás. A reklámban emlegetett „politikusbűnöző” pedig – úgy a szűkebb (klip), mint a tágabb (a Jobbik retorikája) kontextusban – nem szimplán a korrump politikust, hanem általában a demokratikus berendezkedés politikusait jelenti; vagyis a közlemény magát a demokratikus berendezkedést tekinti a nemzet testét elemésztő parazitának. (Más kérdés, hogy a reklám kulcsfigurája, a szúnyog *nem* élősködő, ellentétben például a tetűvel, de nem akarnánk sem rovarítani továbbképzést tartani, sem tippeket adni.)

De akárhogy is van, az alantas indulatok szítása társadalmi, etnikai csoportokkal szemben biztos, hogy nem megengedhető a normális politikai közbeszédben. Még akkor sem, ha ezért (vagyis a tisztességes beszéd védelméért) büntetés is járhat.

közmédiák

gyűlöletbeszéd

Jobbik

2010. szeptember 30.

Még négy fücsomó

A Médiatanács az Országos Rádió és Televízió Testület jogutódja, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság önálló jogi személyiségű, autonóm szerve – mindezt csak úgy mondjuk, hiszen e közlésnek semmi értelme. Ha azt állítottuk volna, hogy a Médiatanács egy nagy testű, zöld vadszamar, aki éppolyan jól zongorázik, mint amilyen ördög az ágyban – akkor ugyanúgy valahol a kimondott szó és a valóság közti szürkületi zónában találjuk magunkat, mint az imént.

S ha ehhez még hozzávesszük, hogy a Médiatanács a tájékoztatási monopóliumok lebontásával és újak létrejöttének megakadályozásával, a műsorszolgáltatók piacra lépésének és függetlenségének elősegítésével védi és

biztosítja a szólásszabadságot..., nos, akkor már kétségkívül egy rossz burleszk, tahófalvi Monty Python az egész.

Azt mondja, sajtószabadságot. Hogy meri?

Hétfőn a magyar törvényhozás megválasztotta e Médiatanács négy tagját (az ötödiket a miniszterelnöknek köszönhetjük: Szalai Annamária ő), négy fideszes jelöltet. A jelölőbizottság elnöke, Cser-Palkovics András közölte, hogy szigorúan szakmai döntés született – amit egyébként a törvény is előír, a hároméves szakmai gyakorlat kötelezővé tételével. Mégis teljesen fölösleges avval jönni, hogy de az egyik tag a kishajó-forgalom és a szocialista relációjú személygépkocsi-kereskedelem közt pendlizve szerezte szigorúan szakmai gyakorlatát, s a négy közül egy egyfilmes dokurendező áll legközelebb a szakmához? Számít? Nem számít.

Mondhatnánk esetleg, hogy az számít, mennyire jó elvtársak a kiválasztottak, de valójában az sem számít. Hisz alkalmasint egy fűcsomót is megválaszthattak volna örködni a sajtószabadság felett – nos, ez számít, e tudat, hogy megválaszthatunk nyugodtan egy fűcsomót is.

A delfrium számít, mely szerint még azokat a törvényeket sem kell komolyan vennem, amiket én hoztam. S azért ez számít csak, mert ez néz ki az előttünk álló három és fél évre.

Mert mi a fene történt volna, ha van ennek a Médiatanácsnak 1, azaz egy szem ellenzéki tagja? Tán befolyásolni tudja a szigorúan szakmai döntéseket? Dehogy. Vagy idegesítően belepofázik a nagyok dolgába? Meglehet, de ennek sincs különösebb jelentősége, csak rontotta volna kicsit a komfortérzetet.

Ne legyenek illúzióink, azért nem lehetett egy ellenzéki tagja sem e magas testületnek, mert a személye demonstrált volna valamit. Valamit, ami nincs is. Pontosabban a Fidesz álláspontja szerint nincsen. Még pontosabban: nem lehet. Olyan, aki mást gondolna ebben az országban, mint ők – például a demokráciáról, a sajtószabadságról, a magántulajdonról, a parlamentarizmusról, az önkormányzatiságról. Most a nemzeti egyetértés kormányoz, s ha nemzeti egyetértés van, akkor más nincsen. Ha mégis van, akkor pedig nem része a nemzetnek.

A 2. akcióhős

A 2. sz. gazd. akcióterv az előre menekülés terve, az irány a jövő, és inkább a közelebbi, mint a távolabbi, merthogy azt a terv inkább kontúrtalanná, mint kiszámíthatóvá teszi. Egyelőre persze nem tudunk még mindent, hiszen csak a költségvetés bevételi oldaláról vagyunk értesülve: ennyi nem fog bejönni, amennyi eddig bejött, és be fog jönni annyi, ami viszont eddig nem jött be. A kiadási oldalról, arról, hogy mennyit, mire, hogyan és az eddighez képest hogyan másképp fog elkölteni a kormány, nem tudunk.

De nagy reményeink nem lehetnek.

A kormánypárt az egykulcsos, egyelőre 20 százalék körüli, majd két év múlva 16-ra csökkenő szja-val meg a szektorális különadókkal két csoportot, egy nagyot meg egy kicsit helyezett leginkább szívóágra. Az egyik, a nagyobb az alsó középosztály, amely többet talán nem, de kevesebbet sem fog ezután a közösbe fizetni. A másik, kisebb csoportot néhány nagyvállalat külföldi tulajdonosai alkotják. Szívnek továbbá a magánnyugdíj-pénztári tagok (erről később), és kábé mindenki, akinek van bankszámlája, mobiltelefonja, és boltban veszi a kolbászt. Jól járnak viszont a felső közép- és felső osztályok, és az is tagadhatatlan, hogy a társasági adó csökkentése vadul *business friendly* húzás.

Az új szja- és társaságiadó-törvények tehát markáns társadalompolitikai állítások is – az elsők azóta, hogy a Fidesz kormányra került, ez is valami. Rokonszenvezni velük normális esetben ízlés, tapasztalat, státus kérdése lenne. Azoknak, akik szerint a progresszív jövedelemadózás az emberiség nagy vívmánya, nyilván feláll a szőr a hátukon, aki meg abban hisz, hogy a nemzet felemelkedéséhez és az általános jóléthez a teljesítmény csorbítatlan elismerése szükséges, vagy hogy a túlzásba vitt szolidaritás visszafogja az egyént, az most tapsol.

Viszont nem is ezeket a döntéseket tartjuk problematikusnak. Hanem a módot, ahogy erre a kormány forrást teremtett. A pénzszerzés kalandos története még májusban kezdődött, amikor Barroso megértette Orbánnal, hogy nem növelheti a hiányt; folytatódott akkor, amikor Angela Merkel megtette ugyanezt, és egyik epizódja volt az IMF elhajtása is – most már tudjuk, ez azért történt így, mert erre az akciótervre (az egyszeri és nagyarányú adócsökkentésre) a valutaalap bizonyosan nem adott volna pénzt. Nem szemétségből, hanem azért, mert az IMF szakelemei nem okvetlenül abban hisznek, hogy a társadalom felső 6-8 százalékának megnövekedő fogyasztása

majd jól meghúzza az egész hóbelevancot, annyira, hogy máshoz – a kiadási oldalhoz – hozzá se kell nyúlni. Nota bene, ebben elég kevesen hisznek a világban. A kormánypárton vagy annak gazdasági környezetén belül erről folyó vita akkor dőlhetett el, amikor Orbán a sorozatos sajtótámadások után úgy három hete egyértelműen kiállt gazdasági minisztere mellett. Matolcsy György elképzelései a gazdaságról, hogy is mondjuk, kissé extravagánsak – viszont a miniszterelnök, úgy tűnik, nemcsak hisz bennük, de a politikai számítását is megtalálta velük. Ha a szektorális különadók tartalékai 2012-re ki is merülnek (mert se a bankok, se az egyéb „multik” tulajdonosai nem óhajtják tovább finanszírozni az értelmetlen magyar állami kiadásokat vagy helyi illetőségű versenytársaikat, és inkább némi veszteséggel elhordják innét az irhájukat), még mindig ott lesz az a 2700 milliárd forint, amit hárommillió állampolgár tett félre az elmúlt tíz-egynéhány évben a kábé 2025-től kezdődő tíz- vagy húsz-egynéhány évre. És amit ügyes beszéddel és sok hülyítéssel talán ki lehet belőlük énekelni – vagy ha nem adják önként, kikényszeríteni. Csak azt képzeljük el, hogy ennyi pénzből mi jót lehet tenni egy választás előtti évben.

Mármost ez vagy így lesz, vagy nem, és ha így lenne, az igazi katasztrófa lenne. De ami eddig történt e tárgyban, már abból is nehéz lesz fenntartható, szolid gazdasági növekedést köpülni. Az egyszeri, nagyarányú adócsökkentésre ugyanis utólagos, egyoldalú, erővel kikényszerített szerződésmódosítások teremtenek forrást; meg az a jogrend és az a májustól összeberhált közjogi és egyéb felépítmény, ami ezt megengedi. A csocsófigura köztársasági elnök, a pártirányítás alá vont közmédiumok, az ellenzék és mindenki más letaposása – nem nagy izgalommal várjuk az érdemdús káderekkel kiegészített Alkotmánybíróság vonatkozó döntéseit. E lépések nem arra szolgáltak, hogy a kormány valamely nagyívű, csak hosszú távon kifizetődő, ám nagy társadalmi felzúdulást keltő átalakításba fogjon, s e reformok sikere érdekében gyűjtsön be szokatlan mennyiségű hatalmat. Hanem hogy elkerülhesse őket.

Ezt a pénzt nem így kellett volna megszerezni, és nem erre kellene költeni. Az adóátrendezés relatív vesztesei, az áremelkedések effektív vesztesei, a magánnyugdíj-pénztári einstand becsapottjai, egyáltalán, a hosszú távú bizalmon és a betartott szerződéseken nyugvó, rendezett európai kapitalizmus hívei és hasznélvezői előbb-utóbb el fognak gondolkodni a végeredményen.

Hol van még a jövő

Az Országgyűlés kétharmados kormánypárti többsége hétfőn elfogadta azokat a törvényjavaslatokat, amelyek alapján az adóhivatal 14 hónapig nem utalja tovább a címzeteknek az egyéni magánnyugdíj-pénztári befizetéseket, illetve amelyek (újra) lehetővé teszik a pénztártagoknak, hogy visszatérhesenek az állami nyugdíjrendszerbe. Ismét úgy született egy nagy horderejű döntés, hogy a részletekről – a kompenzálás, az értékállóság, a kötvénypiaci hatások kezelésének mikéntjéről – semmit nem tudni.

A cél viszont világos: első körben a körülbelül 400 milliárdnyi egyéni befizetés átirányítása a központi költségvetésbe. (Pro forma ugyan a Nyugdíjbiztosítási Alapba kerülnek ezek a pénzek, de hát végső soron mégiscsak a folyó költségvetés tehermentesítése ez, hiszen az államnak ennyivel kevesebbet kell betenni az állami alapba.) A második körben az állampolgárok egyéni számláit gyarapító eddigi befizetések (összességében körülbelül 3000 milliárd forint) minél nagyobb részének megszerzése a feladat. Mégpedig a hétfőn elfogadott törvények és a mindjobban felpörgő magánnyugdíj-pénztár-ellenes propaganda segítségével, amiktől az Orbán-kormány azt reméli, hogy hatásukra tömegével lépnek át vagy vissza a pénztártagok az állami nyugdíjrendszerbe.

A nyugdíjrendszer második pillérének tönkretételére irányuló szándékot éppen az a sunyiság és a tényeket a szimpla hazudozással elegyítő handabandázás teszi nyilvánvalóvá, ahogyan és amivel a megtakarítások elvételét igazolni igyekszik a kormány – kezdve azzal, hogy Orbán először nem is merete világosan közölni, mit akar valójában. (A kormányfő mondatai ugyanis azt sugallták, hogy az állami költségvetésből utalnak át havi 30 milliárdot a pénztáraknak.)

Tény, hogy a pénztárak magas költséggel dolgoztak, tény, hogy összességében kisebb hozamot produkáltak, mint más országok hasonló szervezetei. De az is tény, hogy mindennek a hiányos vagy rossz szabályozás is oka volt, és hogy befizetéseink értéke legalább inflációkövető volt. Tény, hogy a pénztárak forgatják a tagok befizetéseit – hiszen mi másból tudnák gyarapítani a rájuk bízott pénzeket –, de az is tény, hogy nem „eltözsdezik”, mint azt a fideszes vád tételezi, hanem a nagyobb részét hazai papírokba, például államkötvényekbe fektetik be. Tény, hogy a jelenlegi törvényi keretek között a magánpénztári befizetéseinkért senki nem szavatol – ám az is tény, hogy

NÉZD, HOGY SZALADNAK A KOFÁK!

ez elsősorban a törvényalkotó sara, hiszen egy olyan struktúrában, amelyben minden befizető a befizetési arányában tulajdonos (mint jelenleg), átláthatatlanok a felelősségi viszonyok. És az is tény, hogy az ezt rendezni óhajtó törvényjavaslatot – amelynek nyomán a pénztáraknak a mögöttük álló biztosítók, bankok valódi tulajdonosai lehettek volna – a Fidesz és a vele akkor még szövetséges köztársasági elnök fúrta meg egy hihetetlenül primitív hecckampány után („magánosítják a magánnyugdíjpénztárakat!”). (A Bajnai-kormány előterjesztése például előírta volna a megfelelő tartalékképzési kötelezettséget.)

A vegyes rendszer hajdani bevezetésének legfőbb oka az volt, hogy a társadalom előregedése miatt néhány évtized múlva bizton jelentkező nyugdíj-kifizetési anomália (kevés aktívnak kell sok inaktívat eltartani) kezelésére minél előbb kezdjünk fölkészülni. A rendszer működése – a fentebb jelzett törvényalkotói hiányosságok és az ezekből adódó „lehetőségeket” olykor maximálisan megragadó pénztárak miatt – messze volt az optimálistól. De ezen a szabályok csiszolásával és esetenkénti szigorításával jó eséllyel lehetett volna javítani. A pénztárakba befizetett egyéni tagdíjak sorsa világosan nyomon követhető a *saját* nyugdíjszámlával rendelkező pénztártag számára – ehelyett most minden megy a nagy közösbe (persze, lesz svéd modell, nyilván), hogy részben a magánnyugdíj-befizetésekből finanszírozzák majd azt a gazdaságpolitikát, ami az eddig látottak alapján ugyanolyan átgondolatlan, mint a kormány nyugdíjpénztár-ellenes javaslatai. A szocialista(–szabaddemokrata) kormányok úgy próbáltak talpon maradni, hogy külső hitelből finanszírozták osztogató politikájukat. Az Orbán-kormány fő jelszava a gazdasági szabadságharc, az „önrendelkezés” visszaállítása, amit a bankokra, kereskedelmi láncokra, telekom és energetikai cégekre kivetett válságadón kívül a hárommilliónál is több pénztártagra a fentiek szerint kivetett különadóból igyekszik megvalósítani. Ám ugyanúgy hatékonytalanul és ugyanúgy a jövő terhére fogja fölhasználni az irdatlan összegeket, mint elődei.

gazdaság

magánnyugdíj

Einstand

2010. október 28.

Kína alsó

Múlt heti, a Magyar Állandó Értekezleten elővezetett eszmefutama nemcsak a kormányfő már ismert Nyugat-szkepsziséről tanúskodik, és nemcsak a Nyugat közeles hanyatlása iránti általános, népi, kétharmados optimizmust erősítette, de vonzó perspektívát is kínált hallgatóságának. A nemzet első történetfilozófusa szerint a jövő Keleten, főként Kínában és Indiában van. *Ex oriente lux!* Fel, Kínára!

Meglehet, a szózat csak a magyar–ázsiai gazdasági kapcsolatok fejlesztésének szükségességére célzott. Ez esetben annyi lenne a kormányfői látomás veleje, hogy ide kéne valahogy a „kínaiakat” bővíteni. Adjanak kölcsön ők pénzt, vagy fektessenek be ők itt, vagy csináljanak valamit ők, hogy jobb legyen. Ez helyes törekvés, támogatjuk, bár az nem teljesen világos, hogy miért kéne épp a kínaiak pénzét kölcsönvenni, ha senkiét nem akarjuk (hacsak nem adják olcsóbban, mint más). Azt sem értjük, hogy a kínai miért jönne épp ide befektetni (hacsak azért nem, mert nem olvas újságot, és nem értesült róla, hogy az ide befektető és itt boltoló külföldi cégeket a kétharmados izé mostanában gyakran rúgja erőteljesen valagba). A kínai olyan hülye lenne, hogy idejön, hagyja magát levenni, oszt’ mikor jól levették, eloldalog, még mosolyog is hozzá? Nem tudjuk, nem ismerjük a kínaiakat jól, így ebben nem is foglalunk állást.

Vagy mi menjünk Kínába befektetni? Már pakolunk is!

Van még aztán az a verzió, hogy a miniszterelnök inkább a kínai, netán indiai gazdasági és társadalmi és politikai modellben jelölte meg országunk jövőjét – ha már a Nyugat kifűjt, és a világgazdaság gigantikus átrendeződés előtt áll!

Nos, már az az állítás, miszerint a válság elhozta volna a posztkapitalizmust és a posztdemokráciát, erősen vitatható. De Kínáról valakik végképp félretájékoztathatták miniszterelnökünket. Faktum, hogy Kínának régóta gyorsan növekszik a gazdasága, és sok a félretett pénze. De ennek a gazdasági növekedésnek az alapjai, illetve a következményei a következők voltak. A földek erőszakos kisajátítása és a falusi lakosság földönfutóvá tétele. Az állati sorban, éhbérért, jórészt szociális háló és nyugdíj nélkül napi 12–16 órát robotoló gyári munkások százmilliói. Egy – az ország méreteihez képest – szűk, a politikai elitből kinövő felső réteg. Égbekiáltó vagyoni és területi egyenlőtlenségek kialakulása. Ja, és az egypártrendszer, meg minden, ami evvel jár: a folyamatos jogtiprások, sőt a jog hiánya, a korrupció,

a hatalommal szembeni általános kiszolgáltatottság – *sorry to say*, Kína mégiscsak egy kommunista féldiktatúra lenne. Ugyanakkor tény az is, hogy a gazdasági növekedés mostanra ugyancsak százmilliókat emelt ki a nyomorból, és indított el valamiféle szolid kispolgári lét irányába – de éppen emiatt ennek a rezsimnek lassan fogyóban a tartalékai. Kína, ha valamerre halad, az épp a magántulajdonra alapuló, a jog és nem egy párt egyeduralkodó által szabályozott piacgazdaság, a jólétire emlékeztető állam és a politikai differenciálódás. A következő évek fő kérdése éppen az lesz, hogy ezen az úton meddig és hogyan jut majd el.

Viszont akkor mi egy előző Kínához akarunk hasonlítani? Ahhoz, amelyiktől a mai Kína jön elfele – épp arra, amerre mi állunk? Vagy álltunk a kétharmados forradalomig?

De ha a „nyugati vitorlába fogott keleti szél” metaforájának nincs is megfejtendő értelme, ha a kikötő kontúrjai, melybe tartunk, homályosak is, abban legalább bizonyosak lehetünk, hogy hajónk kormányát nemcsak tudós koponya, de biztos kéz is irányítja. Hiszen mi egy Gibbon, egy Michelet, egy Toynbee, vagy – hogy ne csak besavanyodott filológusok nevét citáljuk ide –, egy Hegel, egy Kant ahhoz a férfiúhoz képest, aki nem valami torony-szobában mereng az örök békéről vagy a világszellemről, hanem potens gyakorlati eszköz, a Magyar Országgyűlés kétharmados többsége fölött rendelkezik ideái megvalósításához! A kormányfői beszéd is pedzegeti ezt. Orbán múlt pénteki előadása szerint mi, magyarok az elmúlt fél év gazdaság- és egyéb politikájával csak elibe vágtunk a nyugati világnak – míg holmi Franciaország sztrájkokkal bajlódik, a balga németek meg politikai válságról válságra bukácsolnak, addig mi „modellértékű változásokkal” csaptunk az élre! „Ilyen az arányos adórendszer bevezetése, a fair adózás, az együttműködésre alapuló gazdaságpolitika, amely az állampolgárokat ért megszorítások mellett igényt tart a nemzetközi nagytőke részvételére is a terhek viselésében, és őket is bevonja abba a nemzeti együttműködésbe, amelynek eredményeképpen gazdasági mozgástérhez jutunk. Ideszámolom a nagy reformokat: a nyugdíjreformtól kezdve a közigazgatási rendszer átalakításáig...” És előbb-utóbb Európa, de Amerika is követni fog minket. „Mindenki tudta; hogy lesz bankadó, de Magyarországnak sem ideje, sem lehetősége, sem szüksége nem volt rá, hogy bevárja, amíg Európa többi országában bevezetik a bankadót, mi voltunk az elsők. Aztán az angolok, aztán most az osztrákok, aztán jönnek sorban a többiek. És a többi intézkedéssel is mind így állunk.” Min- ket, magyarokat követnek – illetve hát kit is?

A kormányfői elbeszélés szerint Orbán Viktor Isten szeretete által lett kormányfő, és Isten szeretete adott neki kétharmadot is. „Ezért szerintem – nyilván szeret bennünket a Jóisten, hogy ez érdemeink szerint való vagy a fölötti, azt most ne vitassuk meg – a magyar nemzet kezébe az áprilisi választások kétharmados eredményével egy vissza nem térő, gyors reagálás lehetőségét tette le a történelem. Ez egy történelmi kihívás, történelmi lehetőség, amelynek a megoldásához vagy kihasználásához megkapta a történelemtől a szükséges eszközöket.”

A „történelmi korszakváltás” vezető ereje és lángoszlopa tehát Magyarország, a brit, az osztrák csak pedzegeti az irányt. Ezt az irányt a magyarság legérzékenyebb receptora és kvintesszenciája érezte meg, a benne rejlő sajátosan magyar minőségek miatt („akcióképesség”, „gyorsaság”, „éleslátás”, „hidegvér”, „a gyors cselekvésre való képesség”). Ez az inkább teljesen, mintsem félig szakrális kvintesszencia pedig a kormányfő maga. „Ehhez kell egy sajátos vezetői gondolkodásmód is. A vezetők felelőssége ilyen korszakokban mindig nagyságrendekkel megnő... Itt valójában az igazi nagy, megnövekedett felelősség a vezetőknél jelentkezik. Egy nagyon komoly vezetői felelősség.”

Orbán Viktor az isteni kétharmaddal megmenti a végzetébe rohanó nyugati kultúrkört (is).

Nyilván ezért kell az Alkotmánybíróságot is megbaszni, hogy menteni tudjon. Majd rájönnek a németek is, és akkor ők is megbasszák a magukét.

Egyébként nem gondolnánk, hogy a kormányfő viccelt volna, vagy hogy pusztán hatalmi mániájának igazolására találta volna ki ezt a sok sületlenséget. Mi van, ha hisz benne? A küldetésben?

E küldetéstudat miatt pedig egyelőre ott tartunk, hogy mértékadó becslések – például a Költségvetési Tanácsé – szerint a magyar gazdaság már három év múlva súlyos, 700 milliárd forintos hiánnyal fog szembenézni; hogy a külföldi tőke nem tudja, jön-e vagy megy; hogy a kormány e három év és e küldetés érdekében fel fogja élni hárommillió ember megtakarítását; és hogy a magyar jogból pár napon belül kiiktatják a magántulajdon védelmének legvégső garanciáját. A hogyan továbbra pedig az egyetlen válasz az, hogy majd „kinövekedjük”, miközben ebben a növekedésben senki, aki e küldetéstudatban nem osztozik, nem hisz. Még azok sem, akik nemhogy Orbánra szavaztak, de a hatalomra kerüléséért annyit tettek az elmúlt években.

Ezeknek az embereknek lassan ideje lenne elgondolkodniuk azon, hogy mit tartogat a közeljövő. Ha valamiféle erősen jogkorlátozó rezsimmel (és

kerüljük a diktatúra szót) még el is lehetne érni az általános jólét növekedését – mint ahogy nem lehet –, vajon mi legitimálhat egy ilyen rezsimit, ha az éppenséggel káoszba és szegénységbe taszítja az alattvalóit?

Megvárják-e, amíg Orbán konyhai víziói az ő jövőendő esélyeiket is maguk alá temetik?

keleti nyitás

Kína

demokrácia

2010. november 11.

Arjasítás

Valamikor, a távoli, ködös múltban, amikor még piacgazdaság volt Magyarországon, azt, hogy melyik a jó patika és melyik a rossz, az úgynevezett vásárlók döntötték el, az általuk spontánul gyakorolt tevékenység, az úgynevezett vásárlás útján. Patikát ugyanis ezekben a forradalom előtti időkben – ha betartott pár szigorú szakmai szabályt – bárki szinte bárhol nyithatott.

Mostantól ez nem egészen így lesz.

Hiszen ez a fenti állapot – a „vásárló” felelőtlen csapongása – nem tetszett azoknak, akiknek e fenti állapotot, vagyis a patikaliberalizációt megelőzően még garantált üzletük volt, hiszen senki nem nyithatott mellettük vagy máshol, bárhol új patikát. A kis helyi monopóliumok további előnye volt, hogy azokat lelépési pénzért lehetett továbbadni. Nagyon, elképzelhetetlenül jól lehetett ebből élni. Ezt tette tönkre a patikanyitás szabadsága – éhen halni ugyan ettán sem kellett a gyógyszer-kiskereskedőknek, de a verseny miatt nem ártott összekapniuk magukat.

A Magyar Gyógyszerészeti Kamara kezdettől ellenezte ezt a rendetlenséget, és eközben a közgazdaságtan minden alaptételét cáfolni igyekezett. Néha igen szórakoztató érvekkel: talán a legjobbnak az elszabaduló árakkal való fenyegetést ítélték, de a betegek notórius megmérgezésének vádja is telitalálat volt. Nem lett volna mindennek túl nagy jelentősége, de a nevezett korporáció a reménybeli kormányerő hű politikai társává szegődött, segítette, ahol tudta, és várta a jutalmát. A Fidesz pedig kormányra kerülve rögvest „ideiglenesen leállította” a liberalizációt.

Még ezzel sem lett volna nagyon nagy baj: új üzletet nyitni nem lehet, de legalább azok, akik az utóbbi pár évben megvetették a lábukat, maradhatnak.

Csakhogy a kamarának ez nem volt elég. Ekkor már azt állította, hogy mivel nem az ott dolgozó gyógyszerész az üzlet tulajdonosa, „megszűnt a szakmaiság”, meg „romlott a gyógyszerellátás színvonala”. Pedig ha valami történt, az épp ennek az ellenkezője. A Gazdasági Versenyhivatal megbízásából készült reprezentatív felmérés úgy tudja, a lakosság 71 százaléka szerint javultak a gyógyszertári szolgáltatások; de a patikusok 89 százaléka is ezt értékelté. A kormány mégis magáévá tette a kamarai érvelést. A parlament elé beterjesztett törvény szerint 2014. január 1-je után minden patika csak úgy működhet, ha ott a vezető gyógyszerész többségi tulajdonossá válik.

Márpedig ha a kényszer-értékesítés biztos, és még a végső határideje is ismert, akkor az menthetetlenül leveri az árakat. Az eddig tízmilliókat befektető új patikatulajdonosok elbúcsúzhatnak a pénzük jó részétől. Jogorvoslatról nem is álmodhatnak, hiszen a legújabb alkotmány szerint az Alkotmánybíróság nem vizsgálhat olyan adótörvényeket, amelyek a tulajdonhoz való alapjogot sértik. Ez ugyan nem adótörvény, de ne legyen két-ségünk: ahol baj van, nyomban ott terem a Lázár János nevű törvényhozás. Az új tulajdonosok viszont nagyon jól járnak. A vásárláshoz némi pénzre ugyan szükségük lesz, de a kamara szerint ebben igazán segíthetne az állam. Az adófizetők adjanak tehát össze némi aprót azoknak, akik a jövőben a helyi monopóliumok birtokosaként betegre fogják magukat keresni. Mind-ezt azért, hogy néhány tucat ember örüljön; néhány millió, meglehet, szívni fog, de úgysem veszi majd észre.

Ez van, ha egy párt egyetlen politikai teljesítménye kimerül annyiban, hogy elveszi a másét. Csak nem tagadhatja ezt meg néhány régi baráttól.

gazdaság

patika

Einstand

2010. november 18.

Élt két évet

Pártunk és kormányunk jövőre megszünteti a közös pénzügyeinket monitorozó Költségvetési Tanácsot (KT). Nem ezt mondják persze, ez így túl egyenes, pusztán csökkentik az éves büdzsáját, nagyjából nullára. Az indoklás szerint az erre szánt keretet roma ösztöndíjakra kell átcsoportosítani. A szokásos sunyi ügymenet része az is, hogy a javaslat, mint a költségvetési törvény módosítója, egy eddig ismeretlen fideszes képviselő fejéből pattant ki.

Holott a tanács beszántásának terve legkésőbb a nyáron világossá vált, amikor is az Állami Számvevőszék független fideszes elnöke fölöslegesnek nyilvánította a KT-t, mivel annak úgyszincs vétőjoga. A halálos ítélet oka természetesen az, hogy a KT a megállapításait tényekre alapozza, és így más következtetésekre jut, mint a mesevilágot építő kormány. A tanács munkatársai felhívták a figyelmet arra, hogy bár a különadók három év után állítólag megszűnnek, azok mégis szerepelnek a 2014-es költségvetési kitekintésben. Nem tudták felfogni azt sem, hogy a személyi jövedelemadó úgy csökken, hogy a kormány saját számításai szerint 2012-ben nő. Nehezményezték, hogy a lenyúlt magán-nyugdíjpénztári vagyonból úgy csökkenti a kormány az államadósságot, hogy közben ugyanezt a pénzt még egyszer, a folyó költségvetésekben is elkölti (pedig még meg sincs). A közszféra beigért 25-30 ezres létszámcsökkentésénél meg azon akadtak fenn, hogy a költségvetés számai szerint ez csak kétezer fő. De talán a legnagyobb bűnük, hogy nem bírják látni előre a nemsokára létesülő 400 ezer új munkahelyet olyankor, amikor különadóval komplett ágazatokat taszajtanak veszteséges működésbe. És még rá is merészeltek kérdezni, hogy oké, a most innen-onnan megszerzett pénzt gyorsan feléljük – de mi lesz azután?

A legnagyobb baj tehát az volt a tanáccsal, hogy tette a dolgát. Amikor a Bajnai-kabinetet ekézte, szerethető volt. Most, hogy Orbánékkal teszi ugyanazt, már túl sokba kerül. Holott az intézményt azért hozták létre, mert a mindenkorai politika szükségképpen rövid távon gondolkodik: hol szórja a nem létező pénzt szeretett választóinak, hol kénytelen tőlük a lehető legtöbbet elkobozni, hogy a hitelek kamatostul visszafizesse. Közben pedig az ország nem jut egyről a kettőre; Magyarország elmúlt tíz éve e fiskális szédelés tankönyvi esete. A KT mint kontrolltestület ezzel szemben az ígéreteket és a törvényeket számszerűsíti, véleményezi a költségvetéseket, gazdasági folyamatokat, és mindezt a közvélemény, nem utolsósorban a törvényhozás tudomására hozza. Most éppen arra jutott, hogy a kormány légvárát épít. Vétőjoga természetesen nincsen. Ellenben az átláthatóság erőltetésével, a következmények bemutatásával nélkülözhetetlen információkat szolgáltat a döntésekhez. Csodákra nem képes, de akkor is ez az egyetlen módja annak, hogy a választók idővel egyre komolyabban vegyék a közpénzügyeket, ne dőljenek be minden jól hangzó lódtításnak. Érdekes, hogy a britek addig tanulmányozták a magyar KT működését, míg maguknak is grüндoltak egy szinte ugyanilyet.

Mi viszont kidobjuk. Két éve az Európai Unió és a Nemzetközi Valuta-alap erőteljes unszolása is kellett a létrehozásához – őket valahogy jobban zavarta, hogy Magyarország képtelen épelméjűen gazdálkodni. A KT megszüntetése az egész világ, köztük a befektetők és hitelminősítők szemében is a kormányzati felelőtlenség újraéledését fogja jelenteni – pusztán az ellehetetlenítés híre többre fog kerülni az országnak, mint az az évi pár száz millió, amibe a fenntartása kerül. De egy újabb független, a józan ész nevében a kormányzati állításokkal szembeszálló intézmény likvidálása nem túl nagy ár azért, hogy a nemzet élcsapata tovább fújhassa a lufit.

demokrácia

Költségvetési Tanács

2010. november 25.

A pokol kapujában

A „médiaszolgáltatásokról és a kommunikációról szóló törvénytervezet” szeméremmel és visszafogottsággal viszonyul saját magához, és dicséretesen kerül a közbotrányokozást. Nem úgy nevezi magát például, hogy „törvénytervezet a sajtószabadság felszámolásának technológiájáról és a cenzúra intézményesítéséről”, vagy úgy, hogy „törvénytervezet arról, hogyan fogja be mindenki a pofáját ezentúl”. Márpedig ez lenne e törvényalkotási mestermunka lényege: az tudniillik, hogy jövő január 1-jétől minden sajtótermék önkényesen bírságható, megint bírságható, és megint bírságható lesz, egészen addig, amíg bírja pénzzel; az elektronikus médiaszolgáltatók pedig visszaesőként egyenesen betilthatók lesznek. Fellebbezési lehetőség nincs, és igazából kivétel sincs: tévé, rádió, internet, nyomtatott sajtó, így vagy úgy, de mindenki célponttá válik. Az, hogy miért bírsághat meg vagy tilt be a hatóság, később nyer majd körvonalazást, ugyancsak a hatóság vagy annak valamelyik leágazása által; a sajtó tehát egyelőre azt se tudja, hogy mihez kéne alkalmazkodnia. Jogorvoslat van: a bíróságon, ám mire a bíróság esetleg a javára döntene, addig a csődbe bírságható és vagy néhány hónapra, vagy évre a forgalomból kivont médium csak emlék marad. És bár a törvénytervezetben többször is szerepel a „sajtószabadság” kifejezés, ha ezt a trágyadombot a jelenlegi formájában fogadják el, az a mondott fogalom felszámolása lesz. Ám mielőtt tévedésbe esnénk: a cél éppen ez volt. Szalai Annamária, Orbán Viktor természetes meghosszabbítása szépen el is

mondta, hogy „a véleménynyilvánítás, a szólás, a sajtó szabadsága, valamint a verseny már nem öncél, hanem a közösség érdekeit, a társadalom integritását szolgálja, és ezzel a média hozzájárulhat a nemzet reprodukciójához”. Azt tehát hiába ordítaná bárki, hogy álljon meg a menet, a kormány fel akar számolni néhány alapvető emberi szabadságjogot, erre a kormánytöbbség megvonja a vállát: Igen. És akkor mi van? Helyes! Még szép! Kevesebbet médiázní, többet reprodukálni!

Hogy ebben a magasságban érdemes lenne-e beszállni a vitába, az érdekes kérdés: érdemes-e érvelni amellett, hogy a „közösség érdekeivel” a fenti szabadságjogok nem állíthatók szembe, épp ellenkezőleg, hogy a közérdeket, ha valami, hát épp e jogok maradéktalan érvényesülése szolgálná a legjobban. Biztos érdemes lenne, és biztos érdemes lenne arról is vitázni, hogy

FÉL AZ EGÉSZ NEGYED

vajon az autokrácia jobb kormányzati forma-e, mint a számos érdeket artikuláló, azokat óvatosan kiegyensúlyozó, a magukat vesztesnek érzők számát minimalizálni próbáló, a kölcsönös kompromisszumokra épülő demokratikus berendezkedés: de a pillanat nem a legalkalmasabb rá. A kormánytöbbség és a kormánytöbbséget kiszolgáló hatalmas propagandagépezet eldöntötte, hogy helyes, ha ebben az országban mindenről Orbán Viktor és néhány természetes meghosszabbítása dönt, és ha egyszer Orbán Viktor úgy döntött, hogy Magyarországot kioperálja az európai nemzetek közösségéből – mert az unió hanyatlásra, sőt pusztulásra ítéltetett –, akkor az úgy van rendjén. Ha miről lenne is beszélni, *kivel* biztosan nincs.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy akkor hagynunk kéne megtörténni mindazt, ami megtörténik, mondván, hogy ami történik, annak meg kell történnie. Az új sajtótörvény valódi súlyát tekintve vészjóslóbb még a magánnyugdíjpénztárakban felhalmozott vagyon államosításánál is: a sajtó- és szólásszabadság súlyos korlátozása ugyanis épp azt hivatott meggátolni, hogy egy ilyen ostoba és káros, a köz érdekét súlyosan sértő döntésről a jövőben el lehessen mondani, hogy ez egy ostoba, káros, a köz érdekét súlyosan sértő döntés. És meglehet, hogy a jogalkalmazás, illetve a jognélküliség alkalmazása *eleinte* nem lesz annyira durva, és az is lehet, hogy például a következő fél évben a törvényt nem aktiválják, elvégre az uniós elnökség alatt mégiscsak *génant* lenne ledózerolni a magyar sajtó független részét, meg bloggerekét zaklatni – de ne legyenek illúziói senkinek. Olyan ugyanis nincs, hogy én majd megúszom, meg engem úgyse visznek el, hisz én nem csináltam semmit. Nem csak arról beszélünk, hogy szar lenne úgy élni,

hogy nem írok meg valamit, vagy nem úgy írom meg, vagy nem kamerázom le, vagy leginkább kussolok. Hanem arról, hogy fölösleges is: előbb-utóbb mindenki sorra kerül. A diktatúrák agresszív, terjeszkedő szakasza már csak ilyen. És nem csak magunkról, a sajtóról, az újságírásról beszélünk: nem csak ők vannak végveszélyben. Hanem az ellenzéki pártokról, amelyek a magántulajdonú média nélkül értelemszerűen csak a közmédiára hagyatkozhatnak majd – ezt nem is magyaráznánk tovább. A civil szervezetekről, amelyeket jövőre készül bedarálni Orbán Viktor valamelyik minisztériuma; akkor, amikor az új sajtótörvény miatt ötször meggondolja bárki, hogy egy rossz szót is szóljon-e erről a műveletről; ötször meggondolja, aztán nem ír róla. Arról a többmilliónyi magyar polgárról, akik sose kértek a forradalomból; és arról a sokaságról, akik ezután fogják megelégni a forradalom valamelyik vívmányát.

Ez a törvény nemcsak a média szabadságát venné el, hanem mindenkiét ebben az országban: még ha ezt most sokan nem is értik, sokan meg nem akarják megérteni. (Pedig biztosan a kormány sajtó képviselői is hallották a híres *bonmot*-t a forradalom kedvenc táplálékáról.) És nem véletlenül vagy dilettantizmusból vagy félreértésből venné el, hanem előre megfontoltan, jól kiszámítottan, gonoszul. És nyíltan. Mindazok, akiket ez a törvény felhalmozna, akiket egyenként, darabonként lenne képes levadászni – és még egyszer: nemcsak a szerkesztőségekről, az újságírókról, a bloggerekéről, a külföldi és magyar médiatulajdonosokról, hanem a magyar társadalom minden autonóm zugáról és szegletéről beszélünk –, december 20-ig még megethetik, hogy kifejezzék felháborodásukat és tiltakozásukat. A szolidaritásukat – még akkor is, ha amúgy e zugok és szegletek egyébként boldogan gyűlölik egymást.

Ha másért nem, hogy bemelegítsenek a szabadságharcra.

mediatörvény

demokrácia

sajtószabadság

2010. december 2.

A birnami erdő

Az elmúlt bő fél évben Magyarország a felismerhetetlenségig megváltozott. Eddigi – az alkotmányában és törvényeiben is rögzített – államszervezeti ideáljának, a számos érdeket artikuláló, azokat óvatosan kiegyensúlyozó, a magukat vesztesnek érzők számát minimalizálni próbáló, a kölcsönös kompromisszumokra alapozó demokráciának befellegzett. A folyamat állomásait ez az újság (is) lépésről lépésre követte és okadatolta, így most csak azt szögeznénk le, hogy az első lépés a Trianon-törvény és a kettős állampolgárságról szóló törvény volt: ezek ugyanis a kormány ellenfeleit automatikusan a nemzet ellenségeinek bugyrába lökték.

A jóhiszemű magyarázat szerint minderre azért volt szükség, hogy a kormánypárt akadálytalanul végigvihesse az ország gazdaságának rendbetételét. Mivel az számos érdeksérelemmel járna, és mivel a régi rend lehetővé tette volna az ellenérdekelte csoportok törvényes szabotázsát, a kormánypárt, sajnos, kénytelen volt megsemmisíteni ezt a rendet a nagyobb jó, a gazdasági felemelkedés érdekében. Ez a magyarázat azonban, hogy ne mondjuk, elméletileg is fals – annak a fényében pedig, hogy a kormánypárt gazdaságpolitikája nem lesz alkalmas a „rendbetételre”, csupán a teljhatalom (ön)igazolására szolgál. (Bár nagyon várjuk a februári reformokat!)

A Fidesz kétharmadát – ami megnyitotta az utat a változások előtt – nem csak a politikai ellenerők egyenkénti felmorzsolódása okozta, nem csak az, hogy egymás rovására igyekeztek boldogulni. Nehogy már az ő nyakukba varrjuk ezt a malört. A 2010 áprilisa előtti években az ilyen-olyan szakmai kamarák, vállalkozói szövetségek, a civil szervezetek egy része, a köztársasági elnök, a szakszervezetek egy része, mágnások, írástudók, elemzők, közgazdászok, mind az akkori ellenzék csendestársává szegődtek. Hogy opportunizmusból-e, vagy őszintén úgy gondolták, a Fidesz-kormány majd elvégzi azokat a feladatokat, amelyek az ország felemelkedéséhez szükségesek, és amelyeket az előző, szocialista kormányok nem tudtak elvégezni, ma már nehezen kibogozható. Egy részüket nyilván a cinikus haszonlesés motiválta, egy részük szimplán előre gyáva volt, egy másik részük csak Orbán hasznos idiótájaként értekezett arról, hogy miért lenne jó a kétharmad – és egy jó részük egyszerűen rosszul mérte fel a jövőt; megkockáztatjuk, azért, mert elképzelni se tudta, hogy megtörténhet az, ami az elmúlt fél évben megtörtént.

Viszont lassan eljön az idő arra, hogy elváljon a hág a májtól.

Azt ugyanis nem gondolnánk, hogy a demokráciától vett búcsú a demokrácia híveit is automatikusan kiütötte volna a játékból. Miként azt sem, hogy az a társadalmi támogatottság, amit a kormánypárt még élvez, ne olvadna le – adott esetben bőven a ciklus vége előtt. De sem az előbbieket, sem a kiábránduló szavazók nem mennek semmire addig, amíg megmarad a magyarországi demokrácia híveinek, vagy az autokrácia ellenfeleinek, vagy mondjuk ki végre: a szabadság híveinek szörnyű megosztottsága.

Ha ez az állapot fennmarad, akkor valóban tartós lesz a „centrális erőter”. És újfent: nemcsak a két demokratikus ellenzéki pártról beszélünk – ezek sorsa más és más módon és más okokból, de amúgy is kétséges –, hanem mindenki másról is. A vége, persze, valamiféle politikai koalíció kell hogy legyen – mint Szlovákiában, ahol Robert Fico magasan megnyerte az idei választásokat, ám mégsem ő, hanem egy valószínűtlen négypárti koalíció alakított kormányt. És bár erről sem lenne fölösleges már most töprengeni (nem lett volna fölösleges már az önkormányzati választás előtt sem), a lényeg még nem ez. Hanem az, hogy a magyar társadalom egymástól nagyon különböző, más és más ideológiát, a múlttól más és más elképzeléseket valló, hovatovább egymást megvető, netán gyűlölő, de a *saját* szabadságuk szeretetében osztozó, *autonóm* tagjai és szerveződésai képesek lesznek-e belátni, hogy egymás nélkül nem mennek semmire. Amikor egy 2006-ban végkielégítéssel elbocsátott közszolga házára a végkielégítéseket sújtó, visszamenőleges hatályú büntetőadó miatt most jelzalogot fognak bejegyezni, az ugyanaz, mint amikor a kormány elveszi hárommillió ember megtakarítását, és ezt ráadásul „szabad nyugdíjválasztásnak” nevezi, és az ugyanaz, mint amikor egyes patikákat egyes patikusoknak nyomott áron kell majd eladniuk valakinek, és az ugyanaz, mint amikor a szakszervezeti tagdíjakkal kezd a kormány keckeckedni, és az ugyanaz, mint amikor ezt az újságot vagy valamelyik másikat – például egy ilyen mondatért – megbüntetik pár millió forinttal, és az ugyanaz, mint amikor a civil szervezeteket fogja a forradalom bedarálni, és az ugyanaz, mint amikor a sarki közértre, csak mert külföldi a tulajdonosa, büntetőadót rónak ki. Mind ugyanaz: az egyén valamely alapvető szabadságjogának megsértése – még akkor is, ha törvényes keretek között zajlik. A fent sorolt személyek mindegyikét lehet persze utálni, és bárkire lehet azt mondani, hogy „megérdemelte”, és lehet ezt az újságot is utálni ezer és egy okból – de aki ezt a sportot óhajtja űzni a továbbiakban is, szelektálni akar a jogtiprások között, vagy egyszerűen csak behunyja a szemét, az számítsa rá, hogy egyszer ő is sorra kerül. Bizonyára melengette

a demokrácia és a szabadság híveinek a szívét, amikor Sólyom László és egyéb konzervatív jogtudósok felháborodtak az alkotmányozás címén eddig összehordott sok bornírtságon vagy a kétharmad eddigi jogállami teljesítményén – de amíg Sólyom Lászlónak nincs szava a médiatörvényről meg a többi jogtörvényről, addig csak magát vagy inkább a saját szobrát védi.

Látjuk, mire megy vele. És mire megyünk mi.

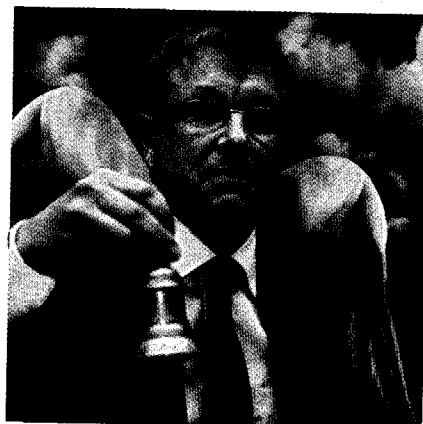
Az Orbán-rezsimmel nemcsak az a baj, hogy a kisebbséget kitúrja a politikai közösségből, a nemzetből (ez már önmagában megbocsáthatatlan), de az is, hogy a többségnek sem hoz semmi jót. Sem jólétet, sem szabadságot nem tud adni. Hogy hatalmon maradhasson, egyetlen utat lát: a szabadság hiányát állítja elő, és arra spekulál, hogy már most sincs elég szabad ember, aki ebben meg tudná akadályozni. A szabadság hiányából még több szabadsághiányt akar kovácsolni. Ha van neki titka, ez az.

De ez – egyelőre legalábbis – blöff.

Ha e politikai modell számos ellenfelei megtalálják az együttműködés, a szolidaritás útjait, akkor az is marad. Ehhez elsősorban saját maguknak kell megváltozniuk, netán felokosodniuk – a diktatúrát kell gyűlölniük, és nem egymást. Amihez először is el kellene mélyedniük saját magukban, saját eddigi meggyőződéseikben; és beismerni tévedéseiket. Legalább maguknak. Aztán új nyelvet is kell találniuk, hiszen az, amit eddig használtak, a párbeszédre és a megegyezésre nem, csak a gyűlölet dédelgetésére volt alkalmas.

Az elmúlt húsz évben erre még soha nem volt szükség – legalábbis sokan evvel áltatták magukat. Még avval, hogy nincs Magyarországon olyan számottevő politikai erő, amely a demokratikus normák lebontására, a szabadság súlyos korlátozására óhajtaná kormányzását építeni. Következésképp azt is hihettük, hogy e normák és e szabadság védelme különösebb szellemi és érzelmi erőfeszítést nem is igényel; hogy ezek oltalmában mindenki szabadon kiélheti az ösztöneit. Hogy mindenki szabadon taposhatja le és gyűlölheti a másikat. Ez az új helyzet, ez az elrettentő mai gyakorlat alkalmat adhat arra is, hogy rossz szokásainkat felülvizsgáljuk, és e mulasztásainkat pótoljuk: hogy az 1989–90-es rendszerváltás alapértékeit végigbeszéljük, és valóban elhiggyük, bensővé tegyük őket.

S ha ez megtörténik, akkor Orbán Viktor nagy szolgálatot tesz most Magyarországnak; még akkor is, ha ő ezt nem egészen így képzelte.

2011

KIJELÖLIK AZ IRÁNYT. A ROSSZAT.
A NÉPKÖZÖSSÉG EGYÖNTETŰ AKARATA
EGY KEDÉLYBETEG PEDELLUS VÍZIÓI
ÁPRILISI FORRADALOM RUHAGYÁR

A karantén felé

José Manuel Barrosóval a múlt pénteken sikerült ikszre hozni a meccset a magyar miniszterelnöknek. Zsuzé leszögezte, hogy a sajtószabadság szent és sérthetetlen alapértéke az Európai Uniónak, a miniszterelnök meg azt mondta, hogy még szép, hogy az, ezért is van, hogy a magyar média-törvény minden ízében európai, de ha mégsem, mondja meg az EU, és akkor majd elgondolkodnak. Hogy ez most mit jelent, az ördög tudja, vajon *ad calendas Graecas* lett elhalasztva a megmondás, vagy épp ellenkezőleg, a Bizottság üstöllést kiad egy szakvéleményt, még látnunk kell. Ha a többi 26 tagállam egységes állásfoglalása szükségeltetik majd, akkor egyhamar aligha: mivel nemcsak az egyes tagállamok számításai különbözhetnek, de egy-egy tagállamon vagy párton belül sem olyan fekete-fehér minden.

Az uniós placcon a liberálisok, a szocdemek és a zöldek tiltakoznak, az Európai Néppárt meg hümmög, de inkább védi Orbánt – az igaztalan vádakkal, no meg a liberálisokkal, a szocdemekkel és a zöldekkel szemben. Miért is ne tenné, ha egyszer 22 fideszes képviselő ül a többségi kereszténydemokrata európai parlamenti frakcióban, és Orbán az Európai Néppárt, az EPP egyik alelnöke? Valamint: mégiscsak a Fidesz lenne a ker. dem. pártcsalád legsikeresebb tagja (melyiknek van rajtuk kívül kétharmada?). Ezen politikai kényszerítő körülmények nyilván megfontoltságra sarkallnak – az EPP tagjai nem fognak a saját fészükbe csinálni. S nem fogják nagydobra verni, ha valaki közülük odacsínált.

A dolgok tehát kissé bonyolultabbak annál, semhogy bárki azt várhatná, majd az unió („Európa”) kimiskároltatja Orbánékkal a médiatörvény gázosabb részeit. Ha a magyar kormánynak némi gondot okoz az, hogy az unió beleüti az orrát a kormány szerint a nemzeti szuverenitás alá tartozó ügyekbe, úgy főhet a feje az uniónak is az Orbán-kormány egyéb eddigi és eljövendő működései miatt. Hiszen Orbánék politikája meglevő, csak épp láthatatlan vagy szándékosan betemetett európai törésvonalakra, ideológiai, politikai ellentétekre épül rá, és azokat használja ki; Orbánék lezárt – vagy inkább félretett – fájlokat nyitogatnak. Ez most természetes szövetségeiknek fájhat a legjobban: az európai konzervatív pártok főárama épp hogy a további gazdasági és politikai integrációt nyomná (mint a gazdasági válság leküzdésének meg a következő megelőzésének módját), míg Orbán a nemzeti szuverenitás hangsúlyozásával, a maga ultramontán, nacionalista irá-

nyultságával a konzervatív szélek és peremek euroszkepszisének kedves szövegeket és politikákat tol.

Azt persze, hogy majd épp Orbán tesz be Angela Merkelnek, hogy ökörlötte jegecesedik ki az unión belüli koalíció az unió ellen, a hülyeség merész feltételezés lenne – előbb történik meg az ellenkezője. A német nagyipar – ami nélkül nincs élet Magyarországon sem – mégiscsak a CDU-hoz van bekötve, és ha a tyúkszemükre lett lépve, akkor meg fogják találni a módját, hogy leverjék az országon. Orbán avval is hiába próbálkozik, hogy kelet-európai szövetségeket szerezzen a bajkeverésre, még ha erre lenne is valami igény, Klaus és Fico pajtások, a Kaczyński-párt, a jó ég tudja, ki még (bár ezek közül egyik sem merte azt, amit Orbán merni mert, Szlovákiában például Fico alatt lett euró). Csakhogy erre az igényre esztelenség politikát alapozni – amint azt a példák igazolják. Lengyelország az unióval együttműködve igyekszik a magán-nyugdíjpénztári elszámolásra megoldást találni, a bolgár kormány már meg is találta – és még csak ki se kell fosztaniuk a húsz év múlva esedékes államkasszáját. Két éve Lettország és Észtország a padlón volt, jobban, mint mi valaha, viszont Észtországban januártól euró van, és Lettország is feltápáskodott. Azért, mert körülbelül azt a (gazdaság)politikát csinálták, amit az egész unió, és nem az ellenkezőjét, mint a magyar kormány. Mert megértették, hogy mit jelent bent lenni.

A magyar kormánynak természetesen szabadságában áll az ellenkezőjét csinálni. Az uniónak meg szabadságában áll majd megvonni a vállát, és ellépni Magyarország mellől.

Európai Unió

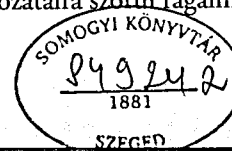
J. M. Barroso

magyarkérdés

2011. január 13.

Kinek az elvesztett tisztessége?

Emlékeznek még Heinrich Böll 1974-es elbeszélésére? Az volt a címe, hogy *Katharina Blum elvesztett tisztessége*, s arról szólt, hogy a bulvársajtó (konkrétan a műben *Zeitung* névre hallgató *Bild-Zeitung*) hogyan csinál ki valakit rágalmakkal, hazugságokkal és mélységes rosszindulattal vegyes felfuvalkodottsággal. Nos, változnak az idők, napjainkban az van, hogy a „nagy múltú jobboldali német bulvárlap” behozatala szorul rágalmazókból.

Mondott orgánum online kiadása hétfőn és kedden kétrészes interjút közölt Orbán Viktorral. Az Európa-szerte minden szinten vitatott, s házánkra – mondhatni méltán, de mégis méltatlanul – közutálatot hozó médiatörvényt a hétfői etapban beszélték meg a felek. Ennek során a magyar miniszterelnök bemártotta a komplett magyar sajtót – megítélésünk szerint az ő saját lapjait is. Azt mondja, „a magyar médiában az emberi méltóság megsértése mindennapi valóság”. „Nyissák csak ki az újságjainkat. Azokban engem mindennap ducénak és Führernek, rablónak és gazembernek szidalmaznak. Mit tegyünk, nálunk a politikai vita kultúrája ilyen különös. Nem verekszünk ugyan a parlamentben, ahogy az olaszoknál néha megtörténik. De ha valakinek más a véleménye, mint az ellenfelének, akkor azt azonnal csalónak vagy bűnözőnek nevezi.” Mint ő és sajtócsapatai anno Gyurcsányt, beteges hazudozónak és hasonlónak.

Kell-e nyomósabb ok egy „szigorú” sajtótörvény megalkotására? Dehogy. „Ha az embernek elegendő oka van egy ilyen törvényre, akkor keresztül is kell vinni.”

Tisztázzuk, szólítja a kórság Orbán Viktort ducénak vagy Hitlernek, mi például nem szólítjuk még Zizunak sem. Ugyanakkor pontosan értjük az elmondottakat, Orbán ismét magából indul ki, éppen azt csinálja az interjában, amiről beszél, az előbb idéztük: „...ha valakinek más a véleménye, mint az ellenfelének, akkor azt azonnal csalónak vagy bűnözőnek nevezi.” Szavai szerint az a magyar sajtóorgánum, amelyik bírálni merésze a kormányt... dehogy a kormányt, személy szerint őt, a harminc éve interkomcsik üzte vadat, akkor az emberi méltóságát sértik meg – mindennap. Szerencsére tréningben van: „Megszoktam az ellenszert! Már a kommunista rezsimmel szembeni ellenzéki időszak óta. Kétkedni kezdenék, ha egyszerre csak hátszelet kapnék, akár a magyar médiából, akár külföldről.”

Tehát Magyarországon nem létezik felelős újságírás, elképzelhetetlen az értő kritika Orbán működéséről, a sajtó nem szakértőkkel, hanem becslétsértésekkel dolgozik, fertelmes bagázs, akiket meg kell regulálni. Ez nem igaz.

Bár a tévedés kizárt, hisz az nem létezik, hogy a miniszterelnök (vagy valaki a stábjából) ne értené a lassan egyéves működését érő, sajtóban nyilvánosságot nyert bírálatok érdemi részét.

Rádadásul azzal, hogy ilyeneket mond, nemcsak azt állítja, hogy Magyarországon a sajtó csak gerinctelen férgesből áll, hanem azt is, s azt főként, hogy annak, amit ő tesz miniszterelnökként, nincsen alternatívája. Nem

léteznek az övéénél nemesebb szándékok, nincsen nálánál nagyobb tudás, aki mást mond, mint ő, sőtétben bujkáló szabotőr. Bár mindennek igazolásul csak a kétharmaddal nyert választást hozza fel, s nem, mondjuk, a magyar gazdaság – az ő regnálása alatt tapasztalható – eredményeit, azokról még mindig csak jövő időben beszél. Oh, meglesz az, csak előbb a sajtót kell megrendszabályozni. Mindenki fogja be a pofáját, s lesz itt akkora Kánaán, hogy az csak na!

Ki beszél még Putyinról?

sajtószabadság

Európai Unió

2011. január 20.

Az erdőben

„Sajnos nem sikerült beásni mindet nyakig az orgoványi erdőben”, írta a közelmúltban a *Magyar Hírlap* vezető szerzője a szűk körben közkedvelt periodikában.

Bár különösebb éleselméjűséget nem igényel egy halálos fenyegetés felfogása, mégiscsak vizsgáljuk meg, hogy mi történt itt. Minthogy a szerző két zsidó nevű és egy zsidónak gondolt illető cselekedeteit jelölte meg írása első célpontjának (mit zsidó nevű: a Kohn nem egy zsidó név, hanem a zsidó neve, ahogy Kowalski a lengyelé, Jones az angolé), a mondat megfejtése a következő. *Sajnos nem sikerült*, tehát jó lett volna megölni az összes zsidót akkor, 1919-ben, és nem lenne olyan rossz külföldi sajtója és emiatt annyi baja az Orbán-kormánynak most. Az idősíkok összezagyválása azt sugallja, a szerző szerint a külföldön most az Orbánra panaszkodó gazficók nemcsak szellemi, de valamiképp fizikai, biológiai értelemben is leszár-mazottai az akkori zsidóknak. Itt említjük meg azt is, hogy az „orgoványi erdő” annak a sorozatgyilkosságnak az egyik színhelye és a metaforája, amit a Tanácsköztársaság bukása után a megszálló román csapatok, illetve az általános törvény- és jogrendnélküliség fedezékében követtek el az Alföldön egy Héjjas Iván nevű katonatiszt milicistái. Az áldozatok számát több százra tehetjük: túlnyomórészt a bukott rezsim helyi hívei és/vagy zsidó vallású, vagy zsidóként számon tartott polgárok voltak, de gyakran előfordult, hogy a szabadcsapatok rablógyilkosságainak egyszerű tanyasi parasztok estek áldozatul.

Mindez persze nem muszáj, hogy azt jelentse, hogy a *Magyar Hírlap* és személy szerint a mondat szerzője gyilkolna is, ha lehetne. A saját kezű ölés, egy másik emberi lény életének az elvétele mégiscsak másfajta pszichológiai alkatot, másfajta tettekkészséget igényel, mint a másik ember életének az elvételéről beszélni, azt szóban kíváncsúnak beállítani vagy akár másokat erre biztatni. A tömeggyilkosságok és előtörténetük tapasztalatai szerint van, aki beszél, de nem gyilkol, van, aki gyilkol, de nem beszél, és van, aki gyilkol is meg beszél is; és „beszéd” alatt itt persze a nyilvános megszólalásokat értjük. A tömeggyilkosságok részletekbe menő és *előzetes* elvi, ideológiai, történelmi indoklását. Hisz bármely jövőbeni tömeges ölést részletes, hosszadalmas, alapos szellemi előkészítés kell hogy megelőzzön. Az ember normális állapotában nem szívesen gyilkol, ezért, hogy képes legyen rá, le kell róla hántani bizonyos civilizációs tiltásokat, ennek pedig a leendő áldozatok dehumanizálása, emberi mivoltuktól való megfosztása a legbeváltabb útja. Például pöcegödörnek, ázaléknak, fehérjehalmaznak lehet őket nevezni. Mindennek a kivitelezéséhez az európai kultúrtörténet kész szellemi recepteket kínál; a tömeggyilkosságot előkészítő nyelv repertoárja, az általa használt toposzok az európai múlt, közelebbről az európai modernség elidegeníthetetlen és letagadhatatlan hagyománya. Elemei rég készen állnak, s most ott porosodnak raktáraink sötét zugaiban: az egészségügyi szóhasználatról kezdve („leszámolni e fertőzéssel” – hogy az idézett cikknel messzebb ne is menjünk) az egyén jellemének, pályájának, választásainak vér szerinti, biológiai meghatározottságáról szóló tétel variációin át az elpusztításra kiszemelt csoport erkölcsnélküliségének axiómáján keresztül (pénzsóvárság, készség az árulásra, kétszínűség) a gondosan összeillesztett összeesküvés-elméletekig bezárólag. Ezek szívós hajtogatása, cizellálása, újabb részletekkel való gazdagítása nemcsak megalapozza a tömeges gyilkosságra való bujtogatást, de bizonyos értelemben elkerülhetetlenné is teszi: ha a beszélő valóban olyan fenyegetést tulajdonít a kipécézett csoportnak, mint amilyet, akkor úgyszólván erkölcsi kötelességévé válik a veszély hordozóinak (a vírusoknak) a megsemmisítéséért sikraszállni.

Ez a fajta beszéd pedig egy pont után, amikor már elegendő feszültséget gyűjt magába, s amikor destruktivitása lassan átjárja a politika fórumait is, szinte automatikusan válik tette. Konkrét öléssé. Az a tömeggyilkosság tehát, amelynek oka az, hogy egy csoport egy másik csoportnak valamifajta identitást tulajdonít, s ennek alapján elpusztításra jelöli ki, első, második, harmadik és sokadik helyen is intellektuális konstrukció, ideológia, kultúra,

vallás – és kevésbé valamely balszerencsés gazdasági vagy társadalmi együttállás törvényszerű folyománya.

A *Magyar Hírlap* idézett és azóta sok vihart kavart mondata sem a semiből pördült elénk, nem valamiféle szerencsétlenül megfogalmazott indulatfoslány ez, hanem a fent vázolt kontinuum soron következő, szükségszerű eleme. És ha jól érezhetően van is egy nagyobb ugrás a „zsidók” kárhóztatása és a megölésük helyeslése között, az újdonság nem eme ugrás megtételében, nem a szillogizmus következő láncának megjelenésében áll.

Hanem abban, hogy ezt a mondatot ki írta le.

A szerző kiléte, Fidesz-tagkönyvének sorszámaival (5), fotózkodási szokásaival (például Orbán Viktorral a párt születésnapján rendezvényén), legújabb díjával (a Fidesz-többségű Nógrád Megyei Önkormányzat által adományozott Madách-díjjal) együtt nyilván nemcsak a külföldi és hazai közvéleménynek tűnt fel, hanem a kormánypártok és a kormány legfelső vezetőinek is. Ennélfogva szívesen számolnánk be arról, hogy országunk vezető politikai erejének képviselőjében is megszólalt valaki, s legalább a zsidóölés helyeslését helytelenítette. Ám sajnos semmi ilyesmiről beszámolni nem áll módunkban. Talán mert e gesztus megtételéhez a mondat intellektuális előzményei, mindaz a világkép, amelynek ez a mondat csak a logikus folytatása, túlságosan is fogva tartja őket. De a határt akkor is észre kell vennünk. Amíg nem lesz késő.

magyarkérdés

zsidózás

gyűlöletbeszéd

2011. február 3.

Szájmagyarok, szájdemokraták

Az igazi hír nem az, hogy a Jobbik elnöke a parlamenti ülészek nyitányát felhasználva végre nagy nyilvánosság előtt is zsidóhívatott és cigányozhatott egy sort. Az sem, hogy mindezt a betiltott Magyar Gárda mellényében tette (a tavalyi alakuló ülésen is abban feszített). Még csak nem is az, hogy az MSZP-politikusok hosszú idő után olyat cselekedtek, amivel fenntartás nélkül egyet lehet érteni: egyikük rendőrt hívatott, a szocialista alelnök pedig amint tehetett, azonnal rendkívüli házbizottsági ülést hívatott össze a pimasz gesztus miatt – hiszen a jogerősen betiltott egyesület egyenruhájában graszálni nyílt törvénysértés.

Az igazi hír az, hogy Kövér László házelnöknek egyetlen szava nem volt Vona Gábor akciójára (ellenben kikérte magának a hallgatását számon kérő MSZP-frakcióvezető megjegyzését), továbbá hogy Orbán Viktor miniszterelnök láthatóan buzgón jegyzetelt a jobbikos vezérszónok felszólamlásakor, és később is úgy tett, mintha minden rendben volna. (Talán azt gondolhatta, bőven elég, ha az elempés Schiffer András meg a szocialista Mesterházy Attila visszautasítja Vona retorikáját.) Pintér Sándor belügyminiszter aktivitásáról sem értesültünk lapzártánkig.

„A Magyar Gárdának is figyelembe kell vennie viszont a jogerős bírói határozatokat, a jogerős bírói ítéleteket. A belügyminiszter felel azért, hogy az országban a közrend és a közbiztonság fenntartható legyen, és (...) ígérni fogom, és mindenkivel szemben, magunk betartjuk és betartatjuk a törvényeket, betartatjuk a bírói ítéleteket. Aki ezt nem lépi át, azzal barátságban élünk, aki ezt átlépi, azzal szemben pedig a törvény erejénél fogva fellépünk” – Pintér Sándor e szavakat ugyanis nem hétfőn mondta egy rögtönzött sajtótájékoztatón, hanem tavaly májusban, még miniszterjelöltként a bizottsági meghallgatásán. Orbán Viktor sem kormányfőként beszél arról, hogy két pofonnal hazazavarja a szélsőjobbot – e bátor kijelentésre 2008 tavaszán ragadtatta magát (igen szűk körben egyébiránt); akkor, amikor ennek az égvilágon semmi tétje nem volt még.

A merészség mára valahogy elillant: a rettenthetetlen Kövér Lászlótól, akinek időnkénti szörnyű gondolatkísérleteit hívei rendre azzal mentegetik, hogy de a Laci a szélsőjobbal ugyanolyan kérlelhetetlen ám, mint a „balliberálisokkal”, mindössze arra futotta, hogy a kezét széttárva eszköztelenségét hangoztassa. Ugyan már – azt, amit a szocialista Ujhelyi István alelnök

LOVOK ÉN MÉG A TE UTCÁDBA!

megtett (az ülés felfüggesztése Vona egyenruhája miatt), ő is megtehetné volna; és a rendőröket kihívó Török Zsolt képviselő is nyilván tudta, hogy azok be sem tehetik a lábukat a Házba, mégis úgy érezte, valamit csak tenni kéne már. De Kövér nem tett semmit, ahogyan Orbán, Pintér vagy más kormányoldali képviselő sem.

Elégtelen arra hivatkozni, hogy a 2009. júliusi jogerős bírói döntést a jogalkalmazók számtalanszor értelmezték úgy, hogy lehetőleg semmit ne kelljen tenni a betiltott gárdaegyenruhában megjelenő tagjai ellen. 2010 tavasza óta ugyanis olyan kormányfője van Magyarországnak, aki szerint az akarat hegyeket mozgathat meg, és vannak olyan feladatok, amik kellő elszánással is elvégezhetők; és egy tavalyi televíziós nyilatkozata szerint pél-

dául a közbiztonság „megteremtése” és a jogkövető magatartás kikényszerítése ilyen dolgok.

Hogy Orbán a gazdasággal eddig nem tudott mit kezdeni, az – legyünk megengedők – csak részben (bár egyre inkább) az ő hibája. Az viszont, hogy a szélsőjobb provokatív akcióival láthatóan nem is *akar* mit kezdeni, egyedül az ő felelőssége. Hiszen ahhoz nem kellenek forintmilliárdok, és nem kell egyeztetni egy sor nemzetközi szervezettel. Elegendő lenne a saját szerepéhez való egészséges viszonyulás is, amiből egyenesen következne a demokratikus meggyőződés és a jogállam iránti mély elkötelezettség. Ezekről az értékekről azonban Orbán ugyanúgy szájalni képes csak, mint a soha nem látott gazdasági növekedést beindító csodaprogramról meg a többi, unalomig ismert fantazmagóriáról.

Nemcsak gyáva, de szánalmas, megvetésre méltó magatartás ez. És nem mellelleg a nyílt beismerése annak, hogy Orbán elsősorban kiknek a szavataira számít hosszú távon.

gyűlöletbeszéd

Jobbik

Kövér László

2011. február 17.

Plus ça change...

...*plus c'est la même chose*, mondotta egy francia bölcs valamikor, hogy kicsoda, jusst sem fogunk utánanézni, pedig megtehetnénk. Minél többet változik, annál inkább ugyanaz marad. Nyilván valami király lehetett, aki először trippert kapott; majd egy lakatlan szigetre zárta apját-anyját, hogy ő lehessen a király, és utána megőrült, vagy előbb örült meg, és utána kapott szifilisz, és utána feldarabolta valamelyik trónkövetelő rokonát, akitől a trippert is kapta, miután átadta neki a szifilisz. Az európai történelemben az ilyen alakoknak szoktak igen szellemes dolgok az eszükbe jutni. De – minthogy jelen cikkünk arról szól, hogy a kelet-európai kisállamok hogyan lesznek úrrá közmondásos nyomorúságukon a nagyobb európai közösséghez való tartozás révén, s hogy a számos, rájuk származó jótéteményt mivel viszonozzák, hogyan teszik évszázados, ám a világtól mindeddig méltatlanul elzárt örökségüket, sajátos tapasztalataikat, öntudatukat és önbecsülésüket az európai kultúrkör más nemzeteket is inspiráló, szerves részévé – ez a kérdés igazából nem tartozik a tárgyunkhoz.

Annál inkább ezt teszi viszont Bonka úr, aki köpcös, ám egyenes derekú fővárosi paraszt volt; nyakában, csuklóján, ujjain smukk, szűk 500 szavas szókinccsel pompásan elboldogult a világban (más, mint „anyagbeszerző”, aligha lehetett a foglalkozása), és a Rudas fürdőben többször avval vétette magát észre, hogy két lépés nekifutásból fejest ugrott a brügbe – ez még a fürdő nem okvetlenül túlpallérozott közönségéből is erős konsternációt és némi rosszallást váltott ki. Bonka úr ezenkívül még BLASZ III-as futball-bíró is volt, működésének – több szerkesztőségi munkatárs elbeszélése szerint – egyik kiemelkedő pillanata az volt, amikor nemhogy elcsalt egy mérkőzést (ez praxisában rutineljárásnak számított), és nem is csak hogy az utolsó pillanatban megadott kamu tizenegyessel tette ezt, de a mérkőzés során effektíve biztatta is a kedvezményezett csapatot: „na, lőjél már, bazmeg!” – ordította például a tizenegyespont körül bénázó csatárnak vörös fejjel. („Te faszmöccse...” – sóhajtotta aztán, midőn a lövés mellészállt.) A kedvezményezett csapat – a pályaválasztó – a feljutásért küzdött, a magasabb osztály pedig több nézőt hozott volna, és Bonka úr hitvese vitte a pályaszéli büfét – a motiváció kutatásába ily módon egyetlen sporttársnak sem kellett fölös energiákat ölnie, sőt ez a reláció Bonka spori ténykedését a tiszteletreméltóság bizonyos aurájával is ellátta (hisz mégiscsak a család lenne a társadalom legalapvetőbb, legszilárdabb alapsejtje, és a házasság – szentség!).

Ez persze még jóval az uniós csatlakozásunk előtt történt – azóta nagyot fordult a világ szerencsekereke. Ma már BLASZ III-as bírók – némi furfanggal – nemzetközi felnőtt barátságos mérkőzéseket is vezethetnek, mint tette azt három honfitársunk a múlt héten Törökországban, a festői Antalyában. A fordultatos Bulgária–Észtország találkozón négy tizenegyes után alakult ki a 2:2-es végeredmény. Hogy miért épp egy török fürdővárosban rendezték a bolgár–észt rangadót, ne tőlünk kérdezzék, hanem a Jóistentől. De a határok légiesülése, a kultúrjavak akadálytalan áramlása (a sport is a kultúra része!), a másik nép szokásainak, dalainak, mozgásművészetének (táncainak, elkészt becsúszó szereléseinak, műeséseinek), tradicionális ruházatának (pityke, sportszár, bunda) jobb megismerése csupa olyan dolog, amelyről értesülvén a mi szívünk is hangosabban dobog. Abban pedig, hogy a bolgár, az észt és a magyar nemzetet képviselő daliák vetélkedőjének épp Törökország adott otthont, szintén láthatunk valamiféle lelket melengető szimbolikát. Nemcsak azért, mert talán ez az apró esemény is közelebb hozza Törökországot Európához, és viszont, hanem mert Európa számos országa épp az Oszmán Birodalom vendégeskedése alatt épített ki bensőséges vi-

szonyt az emberi tranzakciók egy jól körülhatárolható fajtájával, amint arról a magyar nyelv „baksis” (a. m. megvesztegetésként v. valamely személyes szolgálat jogtalan, illetéktelen jutalmazásaként ajándékozott pénzösszeg) szava is tanúskodik. Ily módon egyenesen a kultúrjavak körforgásáról beszélhetünk!

A találkozón uralkodó testvéries hangulatról egyébként bárki meggyőződhet, aki a gólösszefoglalót megtekinti, a sporttárs testi épségére maximálisan vigyázó gáncsok, a lelkes műesések és a határozottság, „mellyel a játékevezető a tizenegyespontra mutatott”, nyilvánvalóvá teszik, hogy ebben mindenki benne volt. Talán csak az észt labdarúgó-szövetség balfasz elnöke nem, aki, látván az eseményeket, és értesülvén arról a tényről, hogy a távolkeleti fogadóirodák egy idő után a három gólnál többet tippelő fogadások oddsát levítették a minimálisra, most a FIFA-nál picsog az „eset” kivizsgálását kieszközlendő. (A fogadóirodák akkor tesznek ilyet, ha egy furcsa eredményre sok, nagy összegű fogadás érkezik.) Az, hogy három alsóbb osztályú engedéllyel bíró játékevezető hogyan vezethetett nemzetközi meccset, a Magyar Labdarúgó Szövetséget is gondolkodóba ejtette, de sokat nem tehetnek – a bírókat nem ők szervezték, az egészről nem is tudtak. Szóvivőjük „példás szankciók kilátásba helyezéséről” nyilatkozott, s tudjuk azt is, hogy mostanában nem kis erők mozdultak meg a gyanú árnyékának elhessegetésére. E tényezők heroizmusa dicséretes, de tartunk tőle, náluknál is erősebb áramlatokkal próbálnak szembemenni. Hogy mást ne mondjunk, közvetlenül a bolgár–észt találkozó előtt, ugyanazon a pályán rendezték a Litvánia–Bolívia-párharcot, melyen mindhárom gól tizenegyesből esett, s a horvát játékevezetők munkáját negyedik bíróként a magyar trió egy tagja segítette.

Amiből két tanulság adódik. Az egyik, hogy sürgősen el kell kezdenünk gondolkodni Bolívia adaptációján a nyugati államok közösségébe: ebben mi, újonnan csatlakozott kelet-európaiak élszerepet játszhatnánk.

A másik inkább egy jó tanács az ügyben állítólag vizsgálódni kezdő Nemzeti Nyomozó Iroda detektívjeinek.

Annak mindenképpen utána kéne nézni, hogy ki viszi az antalyai pálya büfét.

Európai Unió

bundaügy

korrupció

2011. február 17.

Nyirbál, fosztogat, halogat

Orbán Viktor kedd délelőtt épp a parlamentből kavart elfele, a hármaskörhöz, edzésre sietett, vagy a magyar futballt megmenteni egy hét éjen és hét nappalon át tartó értekezletre. Vidáman lengette sporttáskáját az Arany János utca vonatkozásában, midőn kisebb csődületre lett figyelmes. Egy csomó öltönyös faszi gondterhelten dohányzott a 10-es szám előtt, és az utcában annyi volt az Audi, mint Köztes-Európa összes márkakereskedésében együttvéve. Orbán Viktor közelebb furakodott, egészen a portásfülkéig. Bácsi, mit osztogatnak itt, kérdezte az idős szakit a maga vicces modorában. Valami pogrammot, morogta az öreg.

No, ezt már megnézem magamnak én is, legfeljebb kések egy kicsit a be-melegítő szökdécselésről, mondta magának Orbán, és már be is slisszolt a terembe. Épp sikerült egy üres székre letennie magát, midőn egy komoly férfi rázendített. Orbán Viktor pedig tátott szájjal hallgatta a sok okosságot...

De ez legyen a legnagyobb bajunk. Hogy a csomag gazdája a nézőtérén hallgatta végig saját művét, mint egy alanyi költő, aki szonettciklusának tolmácsolását a szakelemekre, színművészekre bízta. Elvégre Gyurcsány minden marhaságot és nem marhaságot, amit kitalált, nyomban a saját nevére vett, mindent saját maga akart elintézni az utolsó szögig, és lám, mi lett a vége. Orbán igyekszik elkerülni azokat a hibákat, amelyeket elődje vétett, amidőn reformprogramját, sőt programjait megvalósította, illetve nem valósította meg. És ez egyáltalán nem gyávaság, hanem... hanem... bátorság! Legyen.

És vitán felül áll az is, hogy kedden a forintot a magyar kormány megvédte; leginkább saját magától: a kiadáscsökkentések meg az államadósság lefaragásának ígérete egyelőre elég volt ahhoz, hogy az ország hitelezői kissé lenyugodjanak, és elhittessék magukkal, hogy a magyar kormány képes lesz visszafizetni azt a szörnyű sok pénzt, amit kölcsönkért. Hurrá! Egyetértünk.

Ezenkívül Orbán Viktor kormánya a következő dolgokat jelentette be. Vivát! Bravó!

Itt egy kicsit zavarban kezdünk lenni. Már az sokat elárul a reformcsomag komolyságáról, hogy értékelhető számadatok nincsenek mögötte, sőt nem értékelhetők is jobbára csak kiszivárogtatás útján vergődtek nyilvánosságra. Persze ha bármelyik konkrét vagy legalábbis a többinél konkrétabb programpontra jobban belegondolunk, érthető, hogy nem dicsekszenek. A korhatár előtti nyugdíjazás eltörlése például helyeselhető lenne – de a

kormány épp most intézte el, hogy a nők negyven év szolgálati idő után nyugdíjba mehessenek. Ez azért marad így, mert csak nemrég találták ki? És mi van, ha a rendvédelmi szerveknél, fegyveres testületeknél a kedvezményes korhatár kompenzálta az alacsony fizetést? És rendben, vizsgálják felül a rokkantnyugdíjasok jogosultságait – bár zömében igencsak méltánytalan eljárásokra lehet számítani, de miért is ne szűrnék ki a csalókat. Csak-hogy nem miattuk költ ilyen eszméletlenül sokat az ország rokkantnyugdíjra, hanem mert az érintettek csak elenyésző hányada dolgozik. Ezen változtatni csak a rehabilitáció fejlesztésével lehetne – de azt éppen most veri szét a kormány. Továbbá. Pusztán a segélyek csökkentésétől nem lesz több munkahely, legfeljebb annyi történik, hogy a segélyt ezentúl közmunkabérnek hívják majd, és még több ember fog értelmetlenül árkot kapirgálni – mi szégyelljük, hogy ezt megint le kell írni. Amikor a gyógyszerátmogatókat a Gyurcsány-kormány a mostani nekibuzdulásnál némileg szofisztikáltabb módszerekkel helyrerakta, akkor épp a Fidesztől tudtuk meg, hogy a betegek ebbe beledöglenek, a hazai gyógyszercégek tönkremennek, a külföldiek meg fejvesztve elmenekülnek. Most az a terv, hogy a támogatásokat mindközönségesen *megharmadolják*. Miért nem mindjárt lenullázzák őket? Azzal további felesleges pénzkidobástól kímélhetné meg magát az állam. És a kedvencünk: a kétharmad birtokában simán leveleznyelhető önkormányzati reform abban fog testet öltetni, hogy a helyhatóságok kevesebb pénzből fognak gazdálkodni.

Ám nem csak ez a körvonalazatlanság, a részletek végig gondolatlansága volt a legijesztőbb e rossz keddben, nem csak az intellektuális szegénység. Még csak nem is az, hogy még erre is ennyit kellett várni – vajon mit csinált a kormánypárt az elmúlt egy évben? –, és hogy az egészségügy még említést sem érdemelt az előterjesztésben. És még csak nem is az, hogy az egyetlen valóban elkészült, kiérlelt és kidolgozott „reformcsomag” épp a köz- és felsőoktatási, amelytől viszont a Jóisten mentse meg ezt az országot.

Hanem az, hogy e terv egyetlen, távoli utalást sem tartalmazott arra, hogy Magyarország szabad versenyes piacgazdaság lenne. Sőt. A közösségi közlekedés „reformját” a MÁV és a Volánok egy holdingba szervezése jelentené – azaz egy állami megacég fogja szejci óra pontossággal eljuttatni a mozgékony magyarokat A pontból B-be. A padlóról is enni lehet majd a vonatban! Pont úgy, ahogy eddig. A rezsiköltségek befagyasztása hatósági áram- és gázárakat fog hozni, s ezzel a még ki sem alakult versengő energia-piac végét. A működő piacgazdaság legfontosabb intézményeit, a bankokat

újabb 90 milliárddal csapolja meg a kormány – és nemcsak az összeg maga mellbevágó, meg a következménye, a banki hitelezés további hanyatlása, hanem az, hogy ezt megint, mindig meg lehet csinálni. A gyógyszerár-támogatás levágása a magyar magángazdaság, illetve kutatás és fejlesztés legdinamikusabb ágazatát verheti tönkre.

A valódi átalakítást az különbözteti meg a fűnyíróelvvű forráskivonástól, hogy előbbi fenntartható helyzetet teremt, míg utóbbinak a lassú lepusztulás a következménye. Pontosan tudják ezt a befektetők is, akiket csak ideig-óráig lehet látszatokkal elkábítani. E csomag legfeljebb annyit érhet el, hogy a fél világ nem most rögtön kezdi kimenekíteni innen a pénzét. Megint adott magának egy kis időt a kormány; esélyt arra, hogy minél tovább megússza.

Legalább azt írjuk a javára, hogy tudatosította magában, hol szorít leginkább a cipő, és kijelölte az irányt.

Ja. A rosszat.

gazdaság

elvonások

2011. március 3.

Rovásunkra

1992 augusztusában, a Magyarok III. Világkongresszusán G. Nagyné Maczó Ágnes országgyűlési képviselő fölvetette, hogy tegyék kötelezővé az általános iskolákban a rovásírás tanítását. Az ötlet a döntéshozók semmilyen szintjét nem érte el, noha magyarnak lenni akkoriban is kiemelt örömforrásnak számított.

De a 2010-es fülkeforradalom fordulatot hozott: immár települések sora tünteti fel a bevezető útjain rovásírással a helység nevét vagy köszönti így az arra járókat. Legutóbb Zugló önkormányzata határozott így jobbikos javaslatra (a többségi fideszesek szavazatával). A testület szerint azért kívánatos a rovásírás, mert a „középkori országgyűlések” helyszíne, Rákosmező részben a mai Zugló területén található. Idézzük: „1277-ben itt nyilvánították nagykorúvá IV. (Kun) László magyar királyt. IV. Kun László udvari papja, Kézai Simon írta, hogy a magyarok ősi írása, hun. Később Hunyadi Mátyás királyunk – akinek királlyá választására a Rákos-mezőn várakoztak a nemesek –, 1483-ban főpapját, Janus Pannoniust bízta meg a pozsonyi egyetem tananyagának megszerkesztésével. A tudós pap/költő állította össze

a Nikolsburgi rovás ábécét, amelynek eredeti példánya a budai várban, az Országos Széchényi Könyvtárban található. A középkori magyar királyok hadai – kiváltképp a székely csapatok – a rovásírást jobban ismerték, mint a latin betűket. Tehát a rovásírás Rákosmező, illetve a mai Zugló területén ismert, használatos volt.” Vagy úgy!

Bár valóban Kézai Simon volt IV. László krónikása, ez a szöveg mégis úgy hülyeség, ahogy van. Hiszen „Hunyadi Mátyás királyunk” piszkosul nem bírhatta meg Janus Pannoniust 1483-ban, mivel nevezett férfiú 1472-ben elhalálozott – vagyis semmilyen „Nikolsburgi rovás ábécét” nem állított össze sem akkor, sem máskor. (Középiskola első osztály, igaz, a régi tanterv szerint.) A rákosi gyűléseknek pedig, fájdalom, nemhogy a rovásíráshoz, de a magyar nyelvhez is alig volt közük, lévén az ilyen jeles események nyelve a latin volt.

Van a butaságnak egy minősített esete, a „nemzeti sötétség”, aminek szerves része a rovásírási projekt, a sumer-magyar, hun-magyar, pilisi csakra, koronaantenna meg a többi efféle „alternatív” „történelemmagyarázattal” együtt. Ezek forrásvidékeiről és virulenciájuk okairól számos komoly munka született, a legalaposabbak és mindmáig a legmeggyőzőbbek a kitűnő középkorász, Szűcs Jenő tollából, továbbá nem kevésbé remek történészek, folkloristák sora foglalkozott a valóban létező rovásírási emlékekkel is – és ezekből sok minden megtudható. De számít ez bármit is? A tudomány, ha hipotézisekkel dolgozik is, mindig a ráció keretein belül mozog, egzakt-ságra törekszik. A rovásírás, a rokonságelméletek meg koronatanok zagylékai azonban pontosan ennek, a tényeken alapuló világszemléletnek az antitézisei.

A rovásírási névtáblamozgalom Székelyföldről indult: onnan, ahol a legkelendőbb a hun-magyar kontinuitás „elmélete” is (a dákoromán kontinuitás méltó párjaként), onnan, ahol az időbeli elsőség (a „valakik” előttiség) történelmi értékkategória. Ami lélektanilag érthető – de attól még mindez mesevilág marad.

Azzal, hogy ezeket a tipikusan 20. századi hazug konstrukciókat (a manapság széltehen-hosszában terjesztett rovásírás-ábécé sem az eredeti, hanem ebben a formájában jelenkori tákolmány) önkormányzati szinten most rangosítják, hivatalosan is segítik a nemzeti alapú sötétség továbbélését és terjedését. Ismételtén igazolva, hogy nemzeti hagyományainknak, az értékteremtő kultúrának nincs nagyobb ellensége a nacionalizmusnál.

magyarkérdés

rovásírás

2011. március 3.

Így jöttek

Hétfőn az Országgyűlés elfogadta az úgynevezett semmisségi törvényt. Érvényüket veszítik mindazon elsőfokú, a 2006. szeptember 18. és október 24. közötti tömegoszlítások során elkövetett cselekményekre vonatkozó ítéletek, amelyeket az eljáró bírók kizárólag rendőri jelentésekre és tanúvallomásokra alapoztak.

A kormánypárti eufemizmussal „felülvizsgálatinak” is nevezett törvény több szempontból is abszurd és jogállami logikával felfoghatatlan. Legfőképpen azért, mert a törvényhozói hatalmi ág felülírta a tőle független hatalmi ág, az igazságszolgáltatás döntéseit. Egy politikai párt a köztársaság bíróságai helyett és ellenére döntött.

De nem csak ezért.

Bár a betérjesztő Balsai István megnyilatkozásai – és hétfői parlamenti beszéde – azt sulykolják, hogy valójában a rendőrségbe vetett bizalom helyreállítását célozza a törvény, ennek az ellenkezője igaz. Balsai értelmezésében „negyven-ötven arc nélküli, durva” rendőr követte el a jogsértéseket, és ők tették az ezeket mentő hamis tanúvallomásokat is, bemocskolva ily módon a teljes, 45 ezres állomány munkáját. A törvényszöveg azonban *valamennyi* 2006-os rendőrvallomást és jelentést ab start hazugnak ítélt (egyúttal közokirat-hamisítással is megvádolva az összes jelentéstevő rendfenntartót). És nemcsak őket bélyegzi meg a kormány, hanem az állítólag hazug vallomásokat szó nélkül benyelő igazságszolgáltatást is, ügyészségestül, bíróságostul.

A kormánypárti érvelés egyetlen eleme sem állja meg a helyét. Bár valóban visszatérő panasz, hogy a rendőröket is érintő perekben a rendőr tanúk tanúvallomásaikkal igyekeznek segíteni kollégáikat, ennek általánosító kiterjesztéséhez eddig senki sem vette magának a bátorságot. Ráadásul a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) munkatársai a 2006-os perekben a garázdasággal meggyanúsított vádlottak védőiként épp azt tapasztalták, hogy ahol *csak* rendőri jelentések vagy általánosságokat soroló rendőrvallomások bizonyították volna az elkövetést, ott az ügyészek ezt soha nem tartották elégségesnek a nyomozás megindításához. Amúgy meg ha lett volna is vádemelés, még mindig ott volt a bíróság, ami szabad mérlegelési jogával élve dönthetett arról, mit tekint megalapozott bizonyítéknak. Ha pedig az esetleges elmarasztaló ítéletet sérelmesnek találta a vádlott, volt lehetőség fellebbezésre.

Ahogy az egy működő jogállamban lenni szokott.

De hagyjuk is ezt: önmagunkat csapnánk be, ha a Fidesz-többség újabb jogállamellenes lépését pusztá törvényhozói képtelenségnek, szakmai diletantizmusnak tartanánk.

Ne feledjük, a Fidesz és Orbán Viktor nem egyszerűen történelmet ír, hanem új világot is teremt. Az effajta teremtés legfontosabb eleme mindig is az eredetmítosz konstruálása. Nos, az Orbán-Magyarország forradalomban, a diktatúrával és a rendőri önkénnyel szemben, annak tagadásaként született meg, a következők szerint. Gyurcsány 2006 őszén az utcára küldte egyenruhás pribékeit, hogy a hazugságai miatt felháborodott népet megfélemlítse. A rendőrök kizárólag rossz időben, rossz helyen tartózkodó jogkövető állampolgárokat vertek agyba-főbe és kínoztak rendőrségi fogdákbán, sötét kapualjakban, a Magyar Rádió udvarán, akárhol. A Balsai-féle szöveg ezt az eredetmítoszt emeli törvényerőre, még ha ezzel a bírói függetlenséget vagy a teljes magyar rendfenntartói állomány tisztességét is kell kétségbe vonni. E két utóbbi szempont a kétharmad számára azonban nem szempont – hiszen jóval többről, a kétharmad mitikus legitimációjáról van szó. A törvény ráadásul nemcsak a 2006. október 23-i Fidesz-nagygyűlés áldozatait rehabilitálná: a felmentendők körébe vonja a tévészékház ostromlóit (akikkel pedig az egykorú fideszes nyilatkozatok még nem vállaltak közösséget) és az azt követő napok utcai őrzőngöit is. A Fidesz ezzel is a Jobbik vitorlájából akarja kifogni a szelet (hiszen a Jobbik-keménymag számára a szeptemberi „szabadságharc” a Nagy Élmény): de csak a szokásos hibájába esik, abba a tévhitbe, hogy a szélsőjobb domesztikálható néhány hangos követelése teljesítésével.

Végül pedig ne tegyünk úgy, mintha a Balsai-féle javaslatnak legalább részben nem a rendszerváltás utáni magyar nyilvánosság talán legnagyobb hype-ja ágyazott volna meg. Az eseményekről már akkor is kevesen fogalmaztak úgy, hogy „a 2006-os törvényes és indokolt rendőri fellépések során súlyos rendőri brutalitások történtek” – ráadásul az állítás első fele villámgyorsan el is sikkadt a köztérben, és 2006 őszéről csak a túlkapások maradtak meg. Márpedig igazi bátorság már régóta nem ahhoz kell, hogy a valóban elkövetett rendőri brutalitásokat lajstromozzuk. Hanem ahhoz, hogy rákérdézzünk a közkeletű legendákra és az elhallgatott körülményekre. A Balsai-törvény szellemében például arra, hogy ha a zavargó garázdaságát nem bizonyítja A. vagy B. rendőr tanúvallomása, akkor a híressé vált „kínzások” egynémelyikét igazolják-e *kizárólag* X. és Y. és Z. bántalmazottak egymást erősítő nyilatkozatai. Arra, hogy miért lenne kivétel nélkül „mártír”

vagy „rosszkor rossz helyen” tartózkodott áldozat az, aki a rendőri felszólítások ellenére önszántából maradt a művelési területen, vállalva ezzel a tömegoszlátás következményeit. Arra, hogy megtett-e mindent a Fidesz a saját közönsége biztonságáért (a helyszínválasztással vagy a rendőrség által javasolt elvonulási útvonal kellő hangsúlyozásával). Arra, hogy Orbán Viktor mennyiben járult hozzá a káoszhoz azzal, amikor sokakkal elhitette: az utcáról megdönthető a kormánytöbbség. („Az embereknek semmi okuk nincs arra, hogy visszahúzódjanak a házaikba” – jelentette ki szeptember 19-én.) Arra, hogy a Fideszt vajon nem a „minél rosszabb, nekünk annál jobb” logikája mozgatta-e azokban a napokban. (Ez utóbbit fölvetni például egyszerűen nem illik – mintha a Fidesztől teljességgel idegenek lennének a szörnyű, ám gyors politikai hasznot hajtó megoldások.)

A kínos kérdések megválaszolása persze soha nem volt a magyar közélet erőssége; nemcsak a 100 vagy a 60-70, de az öt évvel ezelőtti események rekonstruálása is alig valakit érdekel. Elegendők itt a mítoszok – hiszen azokban legalább minden egyértelmű. Jó a Jó, és gonosz a Gonosz.

semmisségi törvény

2006. október

demokrácia

2011. március 10.

Nem hazudik

Bár a múlt héten nyilvánosságra hozott alkotmánytervezet indoklási szakaszt nem tartalmaz arra nézvést, hogy miért kell hazánk hivatalos elnevezését Magyar Köztársaságról Magyarországra változtatni, sok intellektuális leleményesség azért nem kell annak a megfajtásához, hogy a régi névvel mi volt Orbán baja.

Legelőször is hogy van az – és miért nem tűnt fel eddig senkinek? –, hogy az ország hivatalos elnevezésében a „magyar” csak egy jelző? A főnév, az állítás veleje, amit eddig közöltünk magunkról, az a „köztársaság” volt, egy univerzális ízé, amiről azt se lehet pontosan tudni, hogy eszik-e vagy isszák, meg hogy ki és mikor találta ki. Mindenesetre hogy nem magyarok voltak, az biztos, és az is biztos, hogy bőven azután születtek, mint a magyarok, nincs a tarsolyukban nemhogy ezer, de még negyedezer év történelem sem. Mármost ezek után hogy nézne ki (és hogy nézett ki eddig!), hogy a mi legfőbb minőségünk, miszerint magyarok vagyunk és az országunk

magyar, az csak egy nyomorult melléknév? Mintha minekünk nem is lenne múltunk, és a létezéshez, sajátunk nem lévén, valami mások által kitalált, idegen módszerből kéne részesülnünk – mintha valami mankóra lenne szükségünk! Le vele!

A másik ok az, hogy a Magyar Köztársaságnak ugyebár vannak határai (nem bírnak neki nem lenni, hisz a köztársaság egyfajta adminisztratív, közigazgatási fogalom), amelyek 93 ezer négyzetkilométernyi területet zárnak körbe. De azt is tudja mindenki, hogy ez a 93 ezer négyzetkilométer nem kvadrál a magyarok országával (hisz magyarok laknak máshol is szép számmal, valamint laktak régen, a történelemben), és az itt lakók sem esnek egybe a magyarok teljes halmazával, hisz sok köztük a nem magyar. (De még mennyi! És még mennyi lesz ezután!) A magyar ország tehát nem azonos a Magyar Köztársasággal. A magyar ország – vagyis Magyarország – több és magasabb rendű is holmi adminisztratív kategóriánál, mert a szívekben lakozik: beletartozik Krasznahorka büszke vára és a Házsongárdi temető, a Keleti-Kárpátok bércei meg a Táttra ezüstös patakjai, és bele a fiumei kikötő is! Vivát, Magyarország!

A harmadik ok az, hogy az, hogy „Hajrá, Magyarország!”, olyan van, azt lehet kiabálni, de „Hajrá, Magyar Köztársaság!”, olyan nincs, és nem is bír lenni. Nem hangzik jól. Abcúg Magyar Köztársaság!

A negyedik okot pedig az alkotmánytervezet egyik utolsó mondata tárja fel a maga ijesztő egyszerűségében. E szerint a képviselők Magyarország *első* alkotmányát fogják megszavazni egy hónap múlva (egészen pontosan „első egységes Alaptörvényét”). Na már most. Ennek az országnak, ahol mi lakunk, eddig is volt alkotmánya, viszont hivatalosan nem Magyarországnak hívták. Sőt hivatalosan sohasem hívták így, hívták már mindennek, királyságnak, népköztársaságnak, köztársaságnak, de csak így, hogy Magyarország, még soha. Ergo Magyarországnak akkor sem volt még soha alkotmánya, amikor amúgy ennek az országnak, ahol mi lakunk, volt, hisz Magyarország még sohasem volt. A mondat tehát igaz. Illetve igaz lesz, ha az országot, ahol lakunk, Magyarországnak fogják hívni.

Azért kell ezentúl Magyarországnak hívni, hogy ez lehessen az első alkotmánya.

Mármost a kérdés az, hogy hol varr ez a hivatalos név cucc akár egy öltést is?

A felvilágosult elme vonakodik hitelt adni a névmisztikába hajló nominalizmusnak, amely szerint a keletkező dolgok neve vagy az elnevezés

aktusa előre el is dönti a megnevezett dolgok, személyek, országok minőségét és pályáját. Ha egy gyereket Béla Roland Elvira örgrófnak keresztelnek el a szülei, attól biztos nem lesz görbébb a lába, mint ha szimplán Lászlónak hívnák, és még butább sem lesz okvetlenül. De azért nem árt óvatosságnak lenni. Mert ki merné azt állítani, hogy ha a cseperedő Béla Roland Elvira örgróf mind sűrűbben mutat bizonyos személyiségzavarokat, beléköp az óvodában a borsólevesbe, a nullapontos angol szódolgozat végére azt írja a pedagógusnak, hogy „szobjonle!”, és ha kamaszkorát a kóros gyakoriságú maszturbálás jellemzi, felnőtt éveit pedig az állandó kedélyhullámmás és az abból fakadó rossz emésztés, a „ki is vagyok én?” kérdésen való mértéken felüli morfondírozás, nos, ki lehetne biztos abban, hogy mindezért nem a hülye név s annak életen át tartó következményei lennének okolhatók?

Amivel persze nem azt akarjuk mondani, hogy mert hazánk nevéből a kormánytöbbség kiiktatná a köztársaság szót, akkor a köztársaságot, Magyarországot rögtön el is temethetjük. De az sem igaz, hogy ezt következmények nélkül meg lehet tenni. A köztársaság a bevett értelmezés szerint azt az államformát jelenti, amelyben az állam vezetői a köz képviseletében, annak a megbízásából gyakorolnak hatalmat a köz tagjai fölött. A köztársaság ezen túl azt a kifinomult intézményrendszert is jelenti, amely lehetővé teszi, hogy a köz tagjai egymással és a hatalmat gyakorlókkal folyvást párbeszédben tudjanak maradni, hogy a közös döntések vesztesei is valamiféle kárpótlást nyerjenek, hogy mindenkinek a hangja meghallgatassék – és amely lehetővé teszi azt is, hogy a hatalmon lévők, ha a köz úgy dönt, erőszak nélkül, rendezetten el lehessen küldeni. Az elmúlt egy év minden tapasztalata és a készülő alaptörvény számos passzusa is arra utal, hogy a ma uralmon lévők ezt a modellt nemcsak nem értik, de meg is vetik – és ez a megvetés nemcsak a köztársaság intézményeinek szól, de annak is, amire ezek az intézmények épülnek: az egyén szabadságának és méltóságának. Ezt a megvetésüket az elmúlt években alig is titkolták. A népközösséget a karizmatikus vezető irányítja, akinek személyisége és cselekedetei magától értetődően összegzik és jelenítik meg a népközösség egyöntetű akaratát. A közjót pedig nem a különféle társadalmi érdekek aprólékos egyeztetése és kiegyensúlyozása adja ki, hanem valamiféle felsőbb parancs szabja meg: ezt a felsőbb parancsot az uraltak felé ugyancsak az uralkodó személye közvetíti. Akit éppen ezért leváltani nemcsak nem lehet, de nem is szabad.

Azzal tehát, hogy a hazánkat Orbán immár nevében is megfosztja a köztársaságtól, részben az elmúlt egy év tendenciáit összegzi, részben pedig a jövőre nézve tesz baljós állítást.

De hosszú évek óta először most legalább nem hazudik. És ezzel felbecsülhetetlen szolgálatot tesz mindazoknak, akiket kormánya megsértett, és azoknak is, akik eddig nem értették vagy nem akarták érteni, hogy mit akarnak elvenni tőlük. Ők ugyanis most kaptak egy fogalmat. Egy szót, amiben megkapaszkodhatnak.

A köztársaságot.

alkotmány

demokrácia

köztársaság

2011. március 17.

Lassan beérik a Nemzeti Együttműködés Rendszere

Bemegy Schiffer és csapata (LMP) az ülésterembe, leülnek, gyér taps a kormánypártok padsoraiból, bemegy Mesterházy és bandája (MSZP), erős fütty ugyanonnan, leülnek. Megkezdődik a Fidesz alkotmánytervezetének vitája. Miután pár fideszes lelkes szavakkal méltatja a dokumentumot, jelentkezik Schiffer. Ő a vezérszónok. Hosszú percekig ecseteli a kommunizmus a.k.a. Gyurcsány Ferenc bűneit, majd elismeri, hogy az alkotmánytervezet „alapvetően rendben van”. „Mert nem csak arról van szó, tisztelt képviselőtársaim, hogy az országnak új alkotmányra van szüksége – ezt mint felelős ellenzéki párt mi sem vitathatjuk. És nem is csak arról, hogy a kétharmados többségnek megkérdőjelezhetetlen a felhatalmazása az új alaptörvény megalkotására. De elismerés illeti a kormánypártokat azért, mert alapos, körültekintő munkát végeztek. Az új alkotmány nemcsak az ezeréves nemzet egységét teremti meg, de feltámadásának legszilárdabb alapjait is. Méltó lesz nevére: a Húsvéti Alkotmány elnevezésre.” Ezután viszont a bíráló szavai következnek: az ökopárt elnöke arra kéri az alkotmányozó többséget, hogy lehetőség szerint „zöldítse be” az alkotmányt, azaz foglalják normaszövegbe a környezet és a jövő generációk meg az egészséges élethez való jog erőteljesebb védelmét, ebben az LMP kész segítséget nyújtani a kodifikátornak. (Nem mintha rászorulna, de több szem talán többet lát – teszi hozzá a kormánypárt tagjaiban egyöntetű rokonszenvet kiváltó

szerénységgel Schiffer.) „Szakértőink már dolgoznak is a halvány önbeásósáska (*Acrotylus longipe*), valamint a butabogár (*Pentodon idiota*) élőhelyeinek védeltségére vonatkozó módosító indítványunkon.” Megköszöni a figyelmet. Leül.

A kormánypártok padsoraiból erős taps nyugtázza a felelősségteljes, haza- és természetszerető szavakat, de már a beszéd közben is heves bólogatás légsurrogása hallatszik: bele vesszük! (Aztán persze nem veszik bele.)

Ezután Mesterházy Attila emelkedik szólásra. A kormánypárti képviselők jogos felháborodásukat alig tudják palástolni: mit keres ez itt, a nemzet házában? A frakcióvezető sűrű torokköszörülések közepette, hebegve vág mondókájába. „Tisztelt Ház! Talán meglepően fog hangzani, amit most mondani fogok, de a pillanat emelkedettsége, s a történelmi fordulópont, amelyhez hazánk érkezett, sok mindent másképp láttat velem személyesen és a Magyar Szocialista Párttal is. És úgy hiszem, a megigazuláshoz és a bűnbocsánathoz keresve sem találhatnánk jobb pillanatot. Mert immár magunk előtt sem tudjuk leplezni azt, ami mindenki más előtt oly régóta nyilvánvaló: hogy nyolc éven át tartó nemzetvesztő politikánkkal országunkat a megsemmisülés szélére sodortuk.” Ezek után Mesterházy maga és a pártja nevében hosszasan részletezi történelmi bűneiket, majd bocsánatot és – ha csak a partvonalról is, de – részt kér a nemzetépítő, hatalmas munkából. „Tisztában vagyunk azzal, hogy választóinkat, a legszegényebb rétegeket, az elesetteket éveken át módszeresen, tudatosan, cinikusan félrevezettük. De kérjük Önöket, a mi bűneinket ne rajtuk torolják meg. Fontolják meg, hogy az új alkotmány – bár e tekintetben is szinte kifogástalan munka – hogyan tudná a szociális jogokat még körültekintőbben megfogalmazni.” Szórványos fütty, hitetlenkedő bekiabálások. Mesterházy leül. Talán elpityeredik, talán csak lesüti a szemét (kis sertézsíron, paprikával, hagymával).

Ez nyilván így volt képzelve. A végén, az új alkotmány tiszteletére rendezett díszülésen, a közös istentisztelet után, de még a Himnusz elénekzése előtt esetleg az összes képviselő Orbán Viktor elé járul, fél térdre ereszkedik, megcsókolja a pecsétgyűrűjét, és fogadja áldását.

Ha ugyanis nem így lett volna képzelve, akkor nem így lett volna ez az egész alkotmányozás levezényelve sem. Akkor a Fidesz-frakció törvényes garanciákat ad arra, hogy az ellenzék érdemben beleszólhasson: például nem eltörli, hanem megerősíti azt a szabályt, hogy az új alaptörvény elfogadásához négyötödös többségre van szükség. Ahogy az MSZP kérte. Vagy nem

egy-két hónapot biztosít az előkészítésre, hanem egy évet. Ahogy az LMP javasolta. Vagy az eredeti, parlamenti alkotmány-előkészítő bizottságból nem csinál Isten majmát különféle egyéb alkotmányozó brigádok légből kapásával. Ha komolyan gondolták volna, akkor nem szerzik be maguknak egy Sonderangeboton Szili Katalint, Pozsgay Imre és Szűrös Mátyás törvénytelen gyermekét abból a célból, hogy valaki képviselje már a baloldali érzelmű honpolgárokat is, meg ezt a szociális izét... érzékenységet, na.

De többet mondunk. Még ettől is lehetett volna rendes alkotmányt írni. Még attól is, hogy semmi szükség nincs rá, mert a régi nagyjából kitart, és hogy az ellenzék kitessekelik a csinálásából. Akkor lett volna csak nagy bajban az ellenzék: ha megkérdezik tőlük, hogy mi a bajuk a

ROHADUNK A FORRADALOMBA'

normaszöveggel, nem tudnak mit felelni rá. Orbán azonban megtette nekik azt a szívességet, hogy olyan alkotmánytervezetet hozott össze, amely utólag is minden elemében igazolja a két demokratikus ellenzéki párt ősztől tartó bojkottját. A Fidesz utáni Fidesz-hatalom bebetonozása, a keresztény-nemzeti giccs, a mézeskalácsszív-vallásosság, a manipulálás a nemzettel és az identitással, az egy ember, egy szavazat elvének látványos felrúgása, a köztársaság elnevezés kiiktatása – ez bőven sok utólagos indok rá. A két demokratikus parlamenti párt az egyetlen helyes megoldást választotta. A Fidesz ordenáré, kisstilú demagógiájával ellentétben pontosan akkor képviselik választóik és leendő választóik érdekeit, ha a távol maradásukkal adnak kifejezést ezen tömegek tiltakozásának. Ez az alkotmány így Orbán Viktor, és nem a nemzet alkotmánya lesz – és ezért a felelősség nem őket, hanem kizárólag a Fideszt és Orbánt terheli.

És kétségkívül szomorú és veszélyes helyzet fog előállni: bár a kormányzás legalitása aligha lesz megkérdőjelezhető – hisz az új alkotmányt az érvényes szabályok és a hatályos törvények szerint fogják elfogadni –, az új alkotmány legitimitása annál inkább. Hisz nemhogy nem vett részt a megalkotásában és az elfogadásában más, mint Orbán vazallusai, de számos rendelkezését az ország polgárainak nagy tömegei maguktól – elveiktől, életszemléletüktől, mindennapi életüktől – idegennek fogják érezni. Kényszernek. Ez pedig a kormányon lévők minden cselekedetének jogszerűségére árnyékot fog vetni. Az ellenzék legitimitását pedig a kormányon lévők kérdőjelezhetik meg. És meg is fogják, ne tévedjünk. Kis köcsögök, mit ugáltok, mit hivatkoztok az alkotmányra, ha egyszer semmi közötök nem volt a szövegezéséhez, és még csak a parlamentben sem voltak, amikor

megszavaztuk? Kizártatok magatokat az alkotmányból – tehát kizártatok magatokat a rendszerből is. A hazából.

Az 1989-ben létrehozott alkotmányos berendezkedés éppenséggel arra lett kitalálva, hogy az ilyen helyzeteket megússzuk: azt, hogy az ország egyik, ki tudja, mekkora fele összebékíthetetlen ellentétbe kerüljön a másik, ki tudja, mekkora felével. Hogy farkasszemet kelljen néznünk egymással. Az új rend nemcsak tartalmában különbözik ettől, de létrehozásának módjával is e célt tagadja. Orbán, ha tudja, ha nem, ha ezt akarja, ha nem, immár a törvény erejével tenné számkivetetté a saját hazájukban mindazokat, akik nem értenek egyet politikájával.

Csendes háborút indított ellenük: és nem hagyott más választást, mint az ellenállást.

alkotmány

demokrácia

magyarkérdés

2011. március 24.

Gyűlölet és rettegés

Úgy lett, ahogy gondoltuk. Lázár János tartott vasárnap egy sajtótájékoztatót, ahol elmondta, hogy közlendőjét brutálisan kiforgatták, ő nem is akkor mondta, nem is azt mondta, hogy aki szegény, az meg is érdemli, vagy azt, hogy aki szegény, az maradjon is az, jaj, dehogy is. Ő a megélhetési politikusokról beszélt, hogy akinek nincsen pénze, ne menjen politikusnak, de az őt ért súlyos inszINUÁCIÓ ellenére is bocsánatot kér azoktól, akiket netán megbántottak szövegkörnyezetükből csalfán kiragadott szavai. Jó, hogy épp azt nem mondta, hogy neki vannak szegény barátai is.

Mindazonáltal távolról sem az az érdekes, hogy mit talált(ak) ki Lázár mentésére – egyébként egy nem túl ügyes mesét, mert a szövege átigazított változatában azt jelenti, hogy aki nem gazdag, az ne vegyen, nem vehet részt a közéletben. Ha meggondoljuk, ez még nagyobb disznóság, mint az első változat – na jó, nem, a pontos fogalmazás, hogy egyik alávalóbb megjegyzés, mint a másik.

De önmagában még ez sem érdekes: egy rossz ember rossz dumája. S az is csak másodlagos fontosságú, hogy az ügyben milyen stratégiát választott a Fidesz; úgymond kiálltak mellette (elvtelenül, még szép), és vele együtt kiabálták, hogy meghamisították a felvételt, pedig ez a lézeres audis csávó

a szegények legnagyobb gyámola. E taktikának ugyanis megjön a böjtje, gyorsabban, mint gondolnák, legfőképpen azért, mert az állítás, amire épül, egyszerűen nem igaz: Lázár igenis komolyan mondta, amit mondott, s úgy is gondolja, a szerint is él. Kérkedik a vagyonával (azt nem is tagadta) – ez viszont egy politikus tuti halálos ítélete, nemcsak Magyarországon, de nálunknál szerencsésebb helyeken is (jó okkal). E harcmodor eredményeként eztán mindig mindenki azt gondolja majd róla, hogy egy érzéketlen hólyag – amit az is megkönnyít majd, hogy annak is látszik (mutatja magát). Ezzel szépen rászárad majd a Fideszre, előbb viszketni, majd csípni kezd, aztán vagy akkor rakják ki a szűrit, amikor azt hiszik, hogy már feledésbe ment a mostani affér, vagy nem rakják, és együtt buknak vele, mint anno a Magyar Vizslával.

Csakhogy Lázár János személye és sorsa önmagában nem érne ennyi lapfelületet, ha nem lenne itt jóval többről szó. Konkrétan arról, hogy azért lenne roppant nehéz most kiakolbóltani Lázárt, mert amit – így is, úgy is – mondott, az pontosan egyezik a Fidesz, vagyis Orbán Viktor véleményével – még akkor is, ha nem tulajdonítunk különösebb jelentőséget annak a gesztusnak, hogy Orbán a helyére menet a parlamentben olyan helyesen-fiúsan megszimogatta kis segédje vállát.

Elég ugyanis vetni egy felületes pillantást Orbán és kormánya közel egy éve folytatott politikájára (ebből a szempontból az ellenzéki időszakuk vizsgálata is felettébb tanulságos lenne), az egykulcsos adó, a közmunkák átszabása, a segélyek minimalizálása, a szélsőjobbos rendfenntartók randálrozásának szó nélküli tudomásulvétele, és sorolhatnánk tovább reggelig, mind-mind egy csapás a szegényeknek. Lázár piszkos beszéde pontos kifejezése annak, hogy is vannak ők a szegényekkel: gyűlölik és rettegik őket. Gyűlölik, mert bennük látják a hatalom örökös bitorlásának a gátját. Ők azok, akik már 2002-ben is elzavarták Orbánt, ők azok, akikről eztán sem várható semmi jó. Ők azok, akiknek az isten pénze sem elég, de az biztosan nem, amennyit a multiktól még egy darabig el bír szedni a kormány (különben is, az kell másra). Ők a kiszámíthatatlanok, akik tönkretehetik annak a fáradságos munkának a gyümölcsét, amit a Fidesz eddig a demokratikus intézményrendszer öntestére szabásába beletett. És mindez még csak a rettegési faktor.

A gyűlölet legmélyebb oka nyilvánvalóan a hiányból fakad. Annak az elszomorító hiányából, ami a kormányzáshoz leginkább kéne: a koncepció, a halvány elképzelés, a lila dunszt! Hogy mit is lehetne kezdeni a szegények-

kel (mit is lehet kezdeni az országgal), már azon kívül hogy olykor valami kerítésszagga szociális demagógiával palira vesszük és folyamatosan fenyegetjük őket. Mert azt tán még Orbán Viktor is tudja, hogy az tartósan nem fenntartható program. De más meg nincs a sifonérban, így marad a gyűlölet és a rettegés.

demokrácia

Lázár János

szegények

2011. március 24.

A jövőbe tekint

Az érzelmeket, a szívet állította szembe az értelemmel Orbán Viktor, amikor azt próbálta indokolni, hogy miért marad ki Magyarország a 23 uniós tagállam Euró Plusznak nevezett megállapodásából. E szerint a kormány józan, számítani alapon döntött a gazdasági integráció magasabb formájának elutasításáról: ennek egy elemével, a vállalatok társasági adóalapjának egységesítésével állítólag Magyarország rosszul járna. A külföldi és magyar cégek a megállapodásból következő magasabb itthoni adóterhek miatt elpályáznának hazánkba, emiatt csökkennének az adóbevételek és nőne a munkanélküliség.

Nagy örömeinkre ezúttal nem kényszerülünk már vezércikkünk elején leszögezni, hogy a legfelsőbb instancia hazudott. Ez a veszély bizonyos számítások szerint valóban fennállhat (e becslések magától az uniótól származnak).

Am evvel messze nem lett a képlet minden eleme elmondva. A miniszterelnök nem csak azt felejtette el közölni, hogy e számítások hipotetikusak (hiszen az elszámolás részletei még kidolgozásra várnak), és azt sem fűzte hozzá, hogy a társasági adó nagysága nem az egyetlen szempont, amely szerint a (multinacionális nagy)vállalatok a beruházásaikat mérlegelik. És az egyenlet másik oldaláról végképp nem szólt, arról tudniillik, hogy milyen előnyökkel járt volna a csatlakozás. A többi, amúgy szintén szabadságszerető ká-európai országocska mind aláírta a paktumot, mert megértették, hogy az eurón belül még mindig nagyobb biztonságban vannak, mint azon kívül, és ha az euróövezetbe akarnak csatlakozni – józan, matematikai, nemzeti, matematiko-nemzeti mérlegelés alapján –, ezt a meghívást nem szabad visszautasítani.

Innentől aztán elég hülyének kellene lenni, hogy továbbra is a bevételek és kiadások fogalmaival próbáljuk megragadni a kimaradásunk okait. A kormányfő alig titkolja, hogy ha valamiben nem hisz, az az euró, és ha valamiben hisz, az leginkább az unió bukása. Amivel koránt sincs egyedül a világban, még nagyon okos emberek is bírnak abszolút sötét képzeteket terjeszteni az euróövezet és következképp az unió jövőjéről. A borús fantáziának rendszerint csak az szab határt, hogy nehéz a szétesést konkrét eseményekre lefordítani, különösen hogy az újranevezésről annyit azért jól lehet tudni, hogy egyszerűen nem bír megállni. Azt pedig nehéz elképzelni, hogy a német választók annyira felbőszítsék az agyukat a görög meg portugál nyugdíjasok és ír építési vállalkozók kissé nagyvonalú élet-szokásain, hogy elhajtják először Merkelt, aztán minden, magát „polgárinak” vagy demokratikusnak nevező pártot és kormányt, és Németország kisvártatva nemcsak kilép az euróövezetből, de lezárja a határait is. Vagy hogy flamand milíciák elfoglalják Brüsszelt, és kikiáltják a Szabad Flandriát, ami után a hágai polgári kormány lemond, Párizs pedig a vallon emigráns kabinet kérésére csapatokat von össze Lille környékén. Vagy hogy Spanyolországban – pár héttel azután, hogy a bankok, úgymond, befagyasztják a lakossági bankszámlákat, és az összes banktisztviselő, már amelyik megúsza a felkoncolást, álpajeszban Tel-Avivban áll sorba állampolgárságért – a posztfrancoisták ostrom alá veszik a független Katalónia fővárosát. És akkor Vilnius/Wilno visszavételéről vagy a dél-dobrudzsai bolgár áttörésről, netán Kassa nosztalgiabombázásáról még nem is szoltunk. Mégiscsak nehéz elképzelni, hogy Európából egy nagy Jugoszlávia legyen, anno 1991.

Sőt. Leginkább azt állítanánk, hogy az unió épp azért fog megmaradni, mert ezeket az eseményeket, a nem megmaradás középtávú eszkalálódását ép ésszel nem lehet elképzelni. A pénzügyi válság váratlan melléktermékeként eldőlni látszik az európai integráció irányáról szóló hosszú vita: a válság egy pillanatra bevilágította a szakadékokat is. A gazdasági kormányzás – a költségvetési politikák közös felügyelete, a nyugdíj- és foglalkoztatáspolitikák összesímítése, az állami alkalmazottak béreinek szabályozása – a szorosabb összefonódás, a föderalizálódás felé jelöli ki az irányt.

Orbán erre mondott nemet – most is. Talán csak azért, mert az uniós politika világa mindig idegen volt tőle, és az elnökség első hónapjaiban is jobbára csak kínos félrenézéseket meg nyílt sértéseket zsebelt be. Talán mert itthoni hatalmát csak az unió korlátozhatja; és korlátozza is. Vagy éppen

séggel azért, mert nemcsak beszél a posztuniós apokalipsziszról, de el is hiszi ezt a sötét eszkatológiát, s már a nemzetállamok harcára készül.

Amin persze megint csak nem kéne csodálkoznunk. De minek ebbe belekeverni az értelmet?

Európai Unió

magyarkérdés

2011. április 7.

Hazugság Művek

„Daniel Cohn-Bendit nem válaszolt az MTI Hírcentrum tudósítójának egyértelmű kérdésére, majd később elhagyta a sajtótájékoztató helyszínét” – válaszolta az index.hu azon kérdésére Szabó László, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) kommunikációs igazgatója, amely azt firtatta, hogy „etikusnak és helyénvalónak” tartja-e a Hírcentrum (a királyi rádióban és televízióban publikált) tudósítását Daniel Cohn-Bendit szerepléséről az Európai Zöldpárt budapesti sajtótájékoztatóján.

Szabó hazudik („nem válaszolt”) és csúsztat („később elhagyta”), mint a riport maga is, amit védelmébe vesz. És akkor e sorok alatt következhetne valami szép kis lírai borongás arról, hogy ím, hol tart ma két egykori diákvezér, Cohn-Bendit és Szabó, aki máig ható érdemeit a Bokros-csomag elleni pámpogással szerezte a hallgatói önkormányzatok élén. Bizonyára oda lyukadnánk ki, hogy nekünk ez jutott, és ez elég szomorú és pitlák így. Csakhogy Szabó életénél és művénél jóval többről van itt szó. Mert akár-hogy is irtózunk – pláne e tárgyban – a nagy szavaktól, de épp a diktatúra bomlik ki a szemünk előtt avval, ahogy ezek a Figura Matyik, mint Szabó és barátja, a Jobbikból és az Echo Tévéből szalajtott riporter, Papp Dániel (a mondott riport készítője, akit még lebukása napján kineveztek az MTVA hír- és hírháttér-főszerkesztősége élére) a helyükre kerülnek. Elfoglalják a nekik jelölt polcot egy rettenetes gépezetben, ami semmi mást nem szolgál, mint hazugságokkal, fenyegetésekkel és embertársaik bemocskolásával fenntartani egy minden ízében elfogadhatatlan hatalmat.

Amikor Papp a sajtótájékoztatón feltette a kérdését Cohn-Benditnek, a kérdezett először nem is a szöveg képtelenül aljas és ostoba voltán („demokratikus értéknek tartja-e kiskorúak szexuális tárgyú megközelítését”) ütközött meg, hanem azon, hogy mi visz rá egy fiatal újságíróra, hogy védel-

mezzen egy kormányt. Persze nem kapott választ, nem is lett volna értelme, hazugság lett volna az is. Ne gondoljanak semmi rosszra, a karrierizmus és a pénz egészen biztosan másodlagos szerepet játszanak a kis Papp és a kis Szabó történetében, az igazi bűnös a diktatúra, és aki kitalálta magának, hogy jobb lenne örökké hatalmon maradni. Mert ami történt, semmi más: igazodás a javából, valami olyasmi, amiről húsz éve azt hittük, végleg elhagytuk. Nos, nem hagytuk el – szégyellhetjük is magunkat érte. De meg is fizetünk érte. Most is, meg majd akkor is, ha vége lesz.

Magyarországon a szabad közszolgálati nyilvánosság átszabása, pontosabban felszámolása befejezettnek tekinthető: így készülnek a hírek, ahogy ez a Cohn-Bendittről szóló tudósítás, s ezeket a vágóasztalon kifundált sötét tódításokat továbbítják az állami médiumokhoz. És ezeket a hírkészítőket a mi pénzünkből, az adófizetők pénzéből tartja el a kormány, mi álljuk a királyi rádió és a televízió cechjét is. S ha még csak az állami médiumokhoz jutnának el az új hazugságyár termékei, azok mennek mindenhová, hiszen a választások után a kereskedelmi tévék hírműsoraiban döntő pozíciókat szereztek a Fidesz káderei.

Mielőtt azonban kútba ugranánk, tudnunk kell, hogy a demokrácia pusztán a keretei által is jóval erősebb, mint hazai ellenfelei (Orbán Viktor és kormánya), amiből az következik, hogy telerakhatják nyugodtan Szabókkal és Pappokkal a teljes magyar nyilvánosságot, a disznóságokra akkor is fény derül, ha azok felől füstjelek útján tájékozódik majd az ember. Ilyenformán idő kérdése, hogy mikor lát tisztán kellő számú szavazópolgár ebben az országban. Ja, meg pénz kérdése is, mert amit ma elköltének a félrevezetésünkre a pénzünkből, az soha a bűdös életben sehonnan sem fog visszatérülni. S ha így megy tovább, mire elhúznak, nem marad egy vasunk sem, bele fogunk rokkanni a romeltakarításba.

mediapolitika

közmediumok

D. Cohn-Bendit

2011. április 14.

Makovecz-akadémia az Orbán-alkotmányban

Megépül a majommalom, lesz sok majommajonéz, győzve győz a győzhetetlen győzedelmes majomész: a hétfőn elfogadott Orbán-alkotmány akadémiai szintre emel egy eddig civil szervezetként működő, bár magát kétségkívül akadémiának (Magyar Művészeti Akadémia) nevező csoportot. Hétfőtől ők a magyar kultúra legfőbb őrei, örökkéig tartó apanázssal (momentán egy évre 100 millió forint) kistaffirozva ülhetnek be az állami pénzen felújított Vigadó nekik kijelölt irodáiba, s örökös elnököik, Makovecz Imre vezetésével szabhatnak irányt a magyar kultúra további folyásának.

Egyfelől: ahogy azt Móricka elképzei. A kultúrának már sokan akartak irányt szabni, nem mellesleg mind egyféleképpen, s mind sikertelenül, mindazonáltal súlyos kártéteményektől sem visszariadva.

Másfelől: micsoda disznóság ez! Hiszen a magyar államnak már létezik egy akadémiai szervezete, ami a kultúra dolgaiban illetékes, ez a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia. Azért hívják így őket, mert amikor a rendszerváltás után az MTA arra jutott, hogy akadémiai ténykedését a tudományok mellett a kultúrára is kiterjeszti, akkor azt Magyar Művészeti Akadémia néven tervezte, csakhogy Makovecz és barátai gyorsan elszaladtak bejegyeztetni maguknak ezt a nevet. Tényleg, mit is várhatunk egy olyan csoportozattól, amelyik már a nevét is így szerezte? Persze távolról sem volt hirtelen ötlettől vezérelt ez a névcsíny, hiszen mindenki előtt nyilvánvaló volt akkor is, hogy Makovecz és köre nem egyebet, mint ellenakadémiát akar létrehozni.

Ami sajnos idáig nem valósult meg, s maradtak – különösebb nyom nélkül – a civil szféra csak nevükben létezőknek fenntartott várótermében, a fene tudja, miért. Tán nem érezte magát elég erősnek hozzá előző kormányzása idején Orbán, vagy akkor még Nemeskürty volt a vár esze, s csak mostanában lépett előre Makovecz. Mely előlépés felette jogos voltának igazolásul máris egy idézettel kedveskednénk drága olvasóinknak: „Először is meg kell erősíteni Orbán Viktort, szerintem neki nincs alternatívája. Másrészt fel kell függesztenie az országnak az adósságtörlesztést. Harmadrészt pedig államosítani kell. Ezen belül nemcsak az MSZP-s és SZDSZ-es kliencia elszámoltatására van szükség, hanem vissza is kell szerezni az elrabolt állami vagyonrészeket. Miért Orbán? Tetszik a purizmusa, a nyugalma, a szerénysége. És nekem mint építésznek sokat elárul róla az az emberi lép-

tékű ház, amelyhez egy kalotaszegi kapun lehet bejutni. Más, mint Gyurcsány kétes módon szerzett, hatalmas villája, amelyhez még aztán hozzá is építtetett. Mint akinek a szar sem elég bűdös” – mondotta a magyar kultúra immár felkent főembere oly éleslátón, és oly egyenlőtlen küzdelmet víva ezzel a sokat vert magyar nyelvvel.

De természetesen nem csak arról van most szó, hogy a hatalom megszerzésének valamelyik igyekvő nyüzsgöncét a siker után meg kellett küldeni valami jól hangzó stallummal. Persze arról is, de sokkal inkább arról a képzetről, ami Orbán Viktor fejében kialakult az egész vircsaftról, és ami szerint a magyar kultúra az, amit erővel lenyomunk az emberek torkán, a magyar kultúra az, amit ez a pár – magát titkon Németh Lászlónak vagy Illyésnek képzelő – félcédulás összehord a szívcsakráról a magyar-sumer rokonságon át egészen Tonuzóbáig. S aki nem ezt a nótát fújja, az nekik veszélyes, mert esetleg valóban gondol is valamit. De ezt már ismerjük, a magyar szellemi élet megosztottságáról kötetnyi duma forog közkézen. Zömmel előre megfontolt szándékkal elsütött hazugságok, amik azt a célt szolgálják, hogy a jelzett délibábok közt hadonászó vitézeket egy szintre emeljék a kultúra eddig használatos – jól körülírható és ma is, holnap is világszerte elfogadott – mércéje szerint kiemelkedőt teljesítőkké.

S ha valakinek lennének is kétségei afelől, hogy a Makovecz-akadémia eleve a kultúra megosztásáért jött létre, hallgassa a mestert. „De valahogy úgy alakult, hogy a liberális gondolkodású emberek a Magyar Tudományos Akadémia, a konzervatív és nemzeti gondolkodásúak pedig a Művészeti Akadémia felé gravitáltak.” Gravitáltak, ja, meg alakult. A frászt alakult: akik nem voltak elég jók az MTA-ba, azoknak csináltak egy másikat. S mártól hivatalosan ők fűjják a passzátszelet. Nyilván csak akarják, s ez sem fog nekik menni, s a kultúra majd őket is kiheveri – de addig elég sok kárt tehetnek, ne legyenek illúzióink.

A megosztó szándék most belevésétt az alkotmányba. Így azon sincsen és nem is lesz soha mit csodálkozni, hogy ez az alkotmány miért marad örökkéig Orbán-alkotmány, s miért nem lesz soha magyar alkotmány. Még a nevét is éppúgy csórták, mint a Makovecz-akadémiáét.

Avanti, proletár!

Hogy a Széll Kálmán-terv egy érdekes mellékirata miatt „bürokráciacsökkentő programnak” próbálja eladni a munkavállalók bizonyos további népszerűsítését, arra magyarázat lehet, hogy ha az ember megszokja, egy kicsit mindig muszáj lesz hazudnia. Mert a leirat valóban tartalmaz akár helyes és támogatandó „bürokráciacsökkentő” elemeket is. Ám ezeken kívül másról is szól. Öt és fél napos, 48 vagy 60 órás munkahétéről beszél. Kilátásba helyezi a munkaadó ama jogszabályi kötelezettségének eltörlését, amely szerint a munkaadónak a munkavállaló elbocsátását alaposan indokolnia kell; s ezáltal csökkentené a munkaügyi jogorvoslat lehetőségeit is. Eltörölné a munkáltató kötelezettségét a munkaidő nyilvántartására, de az éjszakai és a túlórapótlékok fizetésére is, így az immár nem csak féllégálisan kötelezhetné fizetetlen túlmunkára alkalmazottait. Csökkentené a munkavállalói végkielégítéseket és a fizetett szabadságot is. Hogy mindez kurvára nem a „bürokráciát” csökkenti, hanem a dolgozó tömegek jogait nyírja meg alaposan, az nem is kérdés.

Ezen intézkedések relevanciája és hatása egyenként lesz majd mérlegelendő, az például jól látszik, hogy az eddigi szigorú munkásvédelmi szabályokat a kis- és középvállalkozások eddig sem tartották be – most a nagyok, a multik se fogják, mert ilyen szabályok nem lesznek. Egyenlő pályák, egyenlő esélyek! Hogy a „termelékenység” nőni fog, megjósolható: ugyanazért a pénzért az alkalmazotti népesség többet fog dolgozni. Esetleg kevesebbet. Hogy mindez a foglalkoztatás bővülésére hogyan hat majd, már kétségesebb: ja, a cégeknek jobban fog menni, és nőni fognak, miként és emiatt a gazdaság maga is, és új állások tömege pörög majd ki a munkaerőpiacra. Erre nem vennénk mérget – új munkahelyek akkor szeretnek keletkezni, ha képzett munkaerő várja őket, és ennek a kulcsa az oktatásban lenne: ilyen irányú törekvésekről pedig szó sincs, a kormány inkább a jámbor betanított munkások feltalálási helyeként tekint hazánkra. Sőt. A kormány *business friendly* elfogultsága akár vissza is üthet, nagy számban állíthat például elő dolgozó szegényeket, a *working poor* tömegeit, akik napi tíz óra bejelentett lejsztozás után sem tudnak nemhogy a fogyasztói társadalom legalsóbb grádicsaira felkapaszkodni, s ezzel hozzájárulni a fellendüléshez, de még a közüzemi számláikat sem bírják majd kifizetni.

Mindezen intézkedések azonban legalábbis nem védhetetlenek. Még akkor sem, ha a magyar munkaerő európai összehasonlításban már eddig is

elég „rugalmas” volt. De amíg a kínai szociáldemokrácia ki nem vívja a napi nyolcórás munkaidő és a három hét fizetett szabadság jogát, és nekünk is az ottani kapitalizmussal kell versenyezni, addig nincs mit tenni. A termelékenység növelése a kor parancsa – tárhatja szét a kezét a kormány. És hátha pont ez hiányzik. Majd látjuk.

Ám azt sem gondoljuk, hogy e rendelkezéseket önmagukban kéne mérlegre tennünk. Amikor a kormány a tőke és a munka viszonyának szabályozójaként lép fel, jobb meggyőződése az előbbi pártjára állítja. Mert – miként valamely jobboldali *liberális* kormány – úgy véli, hogy ez a gazdaság növelésének legbiztosabb útja, s ebből a gazdaságból később részesülnek a mélyebben fekvő osztályok is. Jó.

Csak hogy ez a kormány nemcsak a tőkének ad most szabad kezét az alkalmazottakkal szemben: hanem maga is ringbe szállt. Ugyancsak az alsóbb keresetű vagy kereset nélküli néposztályokkal szemben. Brutalitása és részvétlensége leginkább a munka világából kiszorultakat sújtja; de büntető keze most eléri a középrétegeket is. A munkanélküli-segély, a közmunkára szánt pénzek, a gyógyszerkassza újabb megvágása, az állami bérek befagyasztása, a közszolgáltatások reformjának elsunnyogása után a legújabb: eltörli az adójóváírást, ami az átlagos keresetű dolgozóknak, az alsó középosztálynak kedvezett, havi 15 ezer forint erejéig. Ezekből meg az egykulcsos adóból – mely úgy 300–500 milliárdot hagy a leggazdagabbak zsebében a büdzsé rovására; miközben nincs az a hatékonysági szempont, amely igazolni bírná – kirajzolódik a kormánypárt ideális társadalomképe. A szigorú szociális és – részben, átfedőlegesen – etnikai kasztrendszer; a szép, gazdag és nemis élet új arisztokratái a napos oldalon, s a többiek, a sokaság, akik örülhetnek, ha egyik napról a másikra kihúzzák. Az új alaptörvény nemcsak megteremti ennek jogi feltételeit – a jóléti állam garanciáinak, a szociális jogoknak a leépítésével –, de örökre változtathatatlan is tenné; s mérhetetlen igazságtalanságából adódó belső feszültségeit a vallássá tett nacionalizmussal fojtatná el. Mintha az Orbán-kormány minden eddigi intézkedése, a demokratikus intézmények módszeres lerontása, s az ellenállás, például a sztrájk kriminalizálása csak e fantazmagóriát szolgálta volna. De ettől még fantazmagória marad, melybe aligha gyömöszölhető bele a magyar társadalom: s nincs az a jog és nincs az a gazdasági növekedés, amely tartósságát szavatolhatná.

gazdaság

szegények

elvonások

2011. április 28.

Az ember ki se látszik a munkából

„Nézzé, én emlékszem, hogy átvettem a kormányt 98-ban egy 58 százalékos államadóssági mutatóval. Mikor a lantot letettem 2002-ben, elvesztettem a választást, akkor volt 52-53 százalék. Én nem mondom, hogy szeretett akkor a nyugati média, de azt mondták, hogy ez egy teljesítmény. (...) Mi még Kínával is versenyképesek leszünk, ha végig tudjuk, ha végig tudom csinálni azt a gazdaságpolitikát, amit elindítottam. Ezért jönnek ide a beruházások, ezért lesz munkahely, ezért lesz egy vonzó adórendszer.”

„Csak egy ponton terjesztem ki a kétharmados törvények körét: a gazdasági törvények terén. És nem is csinállok titkot belőle, hogy e tekintetben meg akarom kötni a jövőendő kormányok kezét. És nem is csak a következőt, hanem a következő tíz kormányét!”

„Sokan az ellenzéki sajtóból a legdurvább szidalmakkal illettek, ducénak, Hitlernek nevezték, amikor műteni kezdtem. De tavaly áprilisban mire kaptam a kétharmados felhatalmazást, ha nem a várólisták csökkentésére?”

„Én azt gondolom, hogy a jegybank fölötti felelősséget a parlamentnek kell viselnie. A jegybank függetlensége a kormánnyal szemben kell hogy fönálljon, és ezt én garantálom.”

„A magyar tudósok idézettségi indexe az egyik legalacsonyabb a világon. Két dolgot tudtam tenni ebben az ügyben. Az egyik, hogy naponta egy, de inkább két tudományos publikációt tettem közzé rangos nemzetközi folyóiratokban, a másik, hogy ezekben sűrűn hivatkoztam magyar tudósok cikkeire, köztük az általam írottakra is.”

„A magyar főtisztek angoltudása kritikán aluli. Ez még a kommunizmus öröksége. Ebben egy dolgot tudtam tenni: a személyes korrepetálást. Az angoltudásuk 35-ről 171,5 százalékra emelkedett. A NATO-ban először nem is értették, hogy lehet egy angoltudás pont 171,5 százalékos, de kétszer is utánaszámoltak, és kijött. Ekkor adtak ajándékba két Gripent, és felvonták a magyar lobogót.”

„Magyarországnak két nagy ellensége van: a munkanélküliség és az államadósság. A gazdaságpolitikám e két pontban akar áttörést elérni. Ezért a foglalkoztatási arányt a jelenlegi 55 százalékról a 65 százalékos európai átlagra akarom emelni, és aztán esetleg az amerikai szintre. Nekem az a dologom, hogy ezt a munkát irányítsam, és ezt nevezem én Magyarország alkotmányos átszervezésének.”

„Magyarország újjászervezése keretében egyszerre oldom meg a munka-

nélküliség és az államadósság problémáját. Az új Széll-terv keretén belül júliustól közmunkások tömegei ássák el az államadósságot, ha az mégis kidugja a fejét a gödörből, személyesen csapok rá az ásóval. Ha én nem érek rá, akkor Répássy.”

„Megfeszített, közös munkával egy hónap leforgása alatt körülbelül 34 500 minisztériumi végrehajtási rendeletet írtam meg. Utána felporszívóztam, felmostam. Reggelig még maradt egy kis időm, írtam egy Btk.-t.”

„Ezt a zászlót most én viszem. Szeretném meggyőzni a nyugat-európai polgárokat, hogy veszély fenyeget, ha nem bővítjük az EU-t.”

„Kampányolni fogok az európai gondolat mellett, szeretném elérni, hogy az EU közel kerüljön az emberek szívéhez.”

„Az európai városokban lámpaoltás után levettem a háztetőket, bemásztam és meggyőztem mindenkit, hogy építsünk egy nagy gázcsövet, ami az égből jön, és amiben mindig meleg van, és köré tudunk gyűlni mindahányan. Egy kezemen meg tudom számolni, hogy az ötszázmillió uniós polgárból hányan mondták, hogy nem érnék rá.”

„Szerettem volna elérni, hogy Bulgária és Románia megkapja a hozzájárulást a schengeni csatlakozáshoz, de itt nagyon erős ellenerőkkel kell számolni.”

„Én, aki részt vettem a kommunizmus megbuktatásában, kénytelen vagyok megállapítani, hogy a romák foglalkoztatásában és képzésében a diktatúra hatékonyabb volt. Ez tűrhetetlen: ezért vagyok eltökélt, hogy bebizonyítsam, a demokrácia ezen a területen is nemesebb rendszer.”

„Építettem egy nagy stadiont, és megvertem a románokat három-nullra. Azt mondták, ha lövök még egyet, visszaadják Kolozsvárt. Na, az anyád ne sirasson, gondoltam, és a hosszabbításban bevarrtam a vinklibe. De ezt a negyedik góloamat les miatt nem adta meg a bíró, és az edző hiába reklamált, mert az is én voltam.”

„Karácsonykor betlehemezni mentem, Szájerrel, Áderrel és Rogánnal. Jönnek a háromkirályok! Mindenkinék vittünk egy olyan nejlonzacskót, amiből sose fogy ki a gáz. Hiába tiltakozott Putyin, az a zacskó sose szakadt el! De aztán megbékélt ő is, metró épített szélitibe-hosszába.”

„Teremthettem volna elnöki rendszert francia mintára, de nem tettem.”

Orbán Viktor

2011. június 16.

Ámítás

Hagyjuk most, hogy magánpénz volt-e az, amit a pénztártagok a tavaly ki-nyíffantott magánnyugdíjpénztárakba befizettek, és amit a kormány a gond-jaiba vett. Ha úgy nézzük, nem. Hisz a bruttó fizetés, vagy inkább a szuper-bruttó, azaz a munkaadó által a munkavállalóra költött teljes összeg, ami magába foglalja nemcsak a (nettó) munkabért, de az összes járulékot is, az a pénz tehát, amit a munkaadó a munkavállaló munkájáért fizet, fiktív ösz-szeg. Egyetlen, filozófiailag megfoghatatlanul rövid pillanatig létezik csupán, amely a szuperbruttó kiszámolásának pillanatától a közterhek levonásának pillanatáig tart. Ez a talán nem is létező kis idő az, amikor nem fizetünk semmilyen adót és járulékot, amikor nem kell jövőendő betegségeinkre meg öregkorunkra pénzt félretenni, amikor nem szorulunk rá mások védelmére, és mi sem költünk másra, amikor egyedül vagyunk az univerzumban, erősek vagyunk, egészségesek, és soha nem öregszenek meg. Ennyit kerestünk – volna, ha nem kéne már most félretennünk pénzt saját későbbi betegség-einkre és öregkorunkra, meg másokéra, és nem kéne hozzájárulnunk a tár-sas élet bizonyos közös költségeihez. De kell, és lapunk ezt helyesli. És mi-vel e hozzájárulások mértékét kötelező érvénnyel állapítja meg a közösség, azok valójában nem is állnak a mi tulajdonunkban, még átmenetileg és elv-ben sem. Ha így nézzük tehát, nem a mi pénzünket vette el az állam, hisz az a pénz sose volt a miénk.

Ha meg másképp nézzük, a magánnyugdíjpénztárak tavalyi államosítása rohadtnagy lopás volt, az én pénzem, amiért megdolgoztam, és amit én egy másik személyre (cégre) bíztam, hogy majd később ez a személy (cég) kamatostul visszaadja, tőlem lopták el, e személy megmarkecolása útján.

De ennek a vitának már csak azért sincs sok értelme, mert a pénz, mint fentebb említettük, el lett véve. Nincs értelme arról sem beszélni, hogy eh-hez mi mindent kellett szétdúrnia a kormánynak, hogy hárommillió pol-gártársunkat az egyik magyar kormány először rákényszeríti egy dologra, aztán pár év múlva egy másik az ellenkezőjére. Szét lett dúrva, ami szét lett, leginkább az az érzés, hogy ha a magyar állam képviselőjében fellépő szemé-lyek mondanak ezt vagy azt, az esetleg számít valamit, mert másnap esetleg ők maguk, sőt az utánuk következő, ugyancsak a magyar állam nevében fellépő személyek is tartani fogják magukat hozzá.

De annak biztosan van értelme, hogy Orbán Viktor kormányfő kedden bejelentette, megnyertük az első csatát az államadóssággal folytatott há-

borúban. Csökkentettük 1345 milliárd forinttal. A szemfényvesztés nem könnyen érhető tetten, de nem is nagyon nehezen. A magánnyugdíjpénz-tárak az elmúlt tíz-egynéhány évben hozzájuk utalt járulékok egy részét állampapírba fektették, azaz kölcsönadták az államnak. Az állam tehát tar-tozott a magánnyugdíjpénztáraknak, a magánnyugdíjpénztárak meg a tag-jaiknak, akik a kötelezően fizetendő járulékaikat nekik utalták. A magyar állam viszont azokat a papírokat, amelyekre a felek a tartozás (meg a kama-tok) összegét felírták, először erőszakkal elvette a magánnyugdíjpénztárak-tól, majd most összetépte, és lehúzta a slózin. Ennyi történt. „Magamnak vezénylek, magam hajtom végre!” – rikkantotta Tóth Loránd százados, majd „Harchoz!”-t kiáltott, és szemléltető céllal a pocsolába vetette ma-gát. Magamnak tartozom, magamnak adom meg! – rikkantotta Orbán Vik-tor, és hozzátette, hogy sokkal többet is meg fogunk mi még adni. Azt nem mondta, miből.

Igaz, azt sem mondta meg, hogy ezt az adósságot miből adtuk meg: a későbbi adósságokra félretett pénzből. A magánnyugdíjpénztárak 2013-ban fizették volna az első nyugdíj-kiegészítéseket, és úgy 2020 táján már teljes gőzzel üzemeltek volna. Azért, amit ők nem fognak kifizetni, az államnak kell helytállnia. Orbán az államadósságból állami kötelezettséget csinált. Ami ugyanaz, más néven. Magunknak adtuk meg, magunknak tartozunk ezentúl.

magánnyugdíj

államadósság

Einstand

2011. június 23.

Mi Kína, ha vóna?

Itt járt Ven Csia-pao kínai miniszterelnök, mondta, lesz pénz, nem lesz baj. Mi szerettük őt nagyon, felállva tapsoltunk neki az egyetemen, mert olyan okos dolgokat mondott (ahol pénz van, ott szeretet van, és ahol szeretet van, ott pénz is lesz), hogy azt ülve tapsolva ki se lehetett volna bírni. Miért nem kapott díszdoktori címet? Amikor azt mondta, lesz pénz, mi pár tibetit egy napig nem engedtünk haza onnan, ahová becsuktuk őket. Ennyi pénzért csak egy napra csuktuk be őket, de ha a következő kínai miniszterelnök több pénzt hoz, akkor több napra is be tudjuk őket csukni nyilván. Ha a követ-kező még többet, lesz díszdoktori cím is, ha még annál is többet, akkor a

friss doktor meg is műtheti a tibetieket, és kormánytisztviselők fogják egy szál alsónadrágban simogatni a tokáját, hogy te vadállat, te Don Jüan, te.

Helyeseljük és örvendezünk, hogy a kínai kormány készen áll a magyar kormány hitelezésére. Hiába, a hadiszerencse forgandó: a múlt héten egy nagy ütközetet nyertünk a háborúban – amikor lecsökkentettük az államadósságot –, most meg elveszítünk egyet, amikor a kínaiaktól állítólag érkező pénzzel megnöveljük. Lehetnek, akik ezt nem helyeslik, például a múlt heti Orbán Viktor, de mi nem tartozunk közéjük, mert az államadóssággal nem az a baj, hogy van, hanem hogy az állam esetleg hülyeségekre költi a kölcsönkért pénzt. Az ugyan szorulna némi magyarázatra, hogy miért jobb a kínai államnak tartozni, mint az IMF-nek, hacsak nem azért, mert a kínaiak (egyelőre legalábbis) nem zsidók. Lehet, hogy olcsóbban adják a pénzt? Vagy csak nem kérdezik, hogy ki költi el? Majd elvállik, ha ideadja a kínai azt a pénzt. Még az is lehet, hogy nem adja, az anyja szemit neki.

Helyeseljük, és ugrándozva tapsolunk, hogy kínai vállalatok beruháznak majd Magyarországon. Vasutat, raktárt, gyárat építenek! Jó lenne persze tudni, hogy lesz ez bonyolítva: vajon a magyar állam erre is hitelt vesz fel – a kínaiaktól –, aztán felépítteti őket – a kínaiakkal –, és aztán megtartja őket magának? Vagy a kínaiak tartanak meg maguknak mindent? Nekünk mind a kettő jó. Persze jobb lenne, ha lehetne tudni, hogy a beruházó, né tán tulajdonos kínai vállalatok ki fia borjai – ha már a Szurgutnyeftyegezt a zavaros tulajdonosi háttér miatt kellett kiebrudalni a Molból. (Megint szegény Putyinon csattant az ostor!) De a kínai nagyvállalatokról sajnos csak azt lehet tudni, hogy valódi irányítóikat és tulajdonosaikat valahol a kommunista egypárt zugaiban kellene keresni. Majd biztos meglátjuk, ha felépülnek azok a gyárak, és kínai vasúton furikázunk körbe-körbe az országban. Vagy nem látjuk meg, és csak furikázunk!

Már ha furikázunk, persze.

A hétvégén aláírt 12 „történelmi jelentőségű” papír ugyanis kevés konkrétumot tartalmaz: jobbra szándéknyilatkozatok ezek, ezt fogják majd a felek csinálni, meg ezt akarják, meg ezt fogják akarni. Azt leszűrhetjük a történetekből, hogy Orbán ezen a héten nem gondolja teljesen komolyan a gazdasági szabadságharcról meg a senkitől nem függő, önálló Magyarországról eddig összehordott szörnyű zagyvaságait: hisz reménybeli *külföldi* hitelezők és *külföldi* beruházók felbukkanását ünnepelte most. Ezért – miután napirendre tértünk cinizmusra fölött – akár örvendezhetünk is azon, hogy némi realitásérzék visszaköltözött a miniszterelnöki homlok mögé.

De tanácsos ezt is óvatosan tenni. A kormányfő erősen hisz az unió, és egyáltalán, a Nyugat hanyatlásában, nyilván ezért láncolná országunk kicsiny hajóját a kínai monsternak – hogy ne süllyedjen el a történelem közelgő viharában. Ám ha van az unióénál bizonytalanabb jövő, az minden bizonnyal Kínáé. Egy efféle politikai elköteleződés kissé korainak tűnik; túlhajszolását mostani szövetségeseink végső megbízhatatlanságunk bizonyítékaként fogják tekinteni. A Kínai Kommunista Párt második emberének tárgyalásait Orbán egy csodálatos történelmi barátság kezdeteként adta el. Na ja, a kínaiakkal mindenki szeretne jóban lenni: de Ven Csia-paónak két napra rá csak végig kellett hallgatnia Merkeltől a litániát a jogállam meg a piacgazdaság meg az igazságszolgáltatás erősítéséről. És amikor Kína hétmilliárd euróért vásárolt spanyol államkötvényeket, Zapatero sem kívánta azt Kínának, hogy „folytassák azt a politikát, amivel fantasztikus sikereket értek el az elmúlt évtizedben”. Sehol a hanyatló Nyugaton nem gratuláltak Kínának ahhoz, hogy ő a legsikeresebb kommunista féldiktatúra.

Csak egy kicsivel több méltóságot kellett volna megőrizni – de Orbán ebben, a méltóság elvesztegetésében sem ismert mértéket.

keleti nyitás

Kína

államadósság

2011. június 30.

Nem lesz más választás

A párdúc sem változtathatja el a foltosságát, miként a házmester sem a pizzaszája csíkjait, midőn a hajnali órán a hazatérő részeket enged be káromkodva, mondja az Írás, ámen.

E heti példabeszédünk azt szemlélteti a Jeremiás könyvéből (13,23) kölcsönzött nagy meggyőző erővel, hogy ha Orbán Viktor brahis gyerek volt, hát az is maradt, sőt hajlama a kockázatvállalásra csak nőtt. Egy olyan nyerő széria, amiben ő van, még az óriási, sziklaszilárd jellemeket is bele tudja ringatni saját tévedhetetlenségük hitébe. Amivel korántsem azt akarnánk állítani, hogy az új választási törvény koncepciója mögött ne lenne gondos kalkuláció.

A terv szerint az új szisztéma az arányosság felől a többségi felé mozdul el: a kétszázvalahány képviselő nagyjából felét egyéni körzetekben, egyetlen fordulóban választanánk, a többit arányosan, pártlistáról; és megszűnne a

kompenzációs lista, azaz a vesztesekre leadott szavazatokból nem lenne mandátum. Ez a rendszer lesz képes arra, hogy egészen kicsi (ám az ország területén nagyjából egyenlően eloszló) relatív többséggel rendelkező, ám teljességgel koalícióképtelen – azaz a saját táborán kívül széles körben utált – pártot, pártvezetőt akár a kétharmadosnál is nagyobb hatalommal ruházzon fel. Ha a Fidesz mindenütt vagy majdnem mindenütt nyer $X + 1$ százalékkal, mondjuk, három, egyenként X százalékos markoló riválisával szemben, úgy lesz $3X$ -nyi szavazó, aki nem Fidesz-kormányt akar, mégis a harmadannyi szavazónak lesz nagyjából kétharmados többségű kormánya.

Ez a stratégia randán vissza is üthet kiöltőjére. Ha lesz egy párt vagy pártszövetség, amely már az első forduló előtt megállapodván egymással, lenyomja a Fidesz egyéni jelöltjeit, úgy annak lehet kétharmada.

Vajon miért emelhetette meg a tétet ennyire a miniszterelnök-pártelnök? Elvégre ha nagyjából marad a mostani rendszer, a kis szavazattöbbség is elég lehetett volna a nagy – bár nem kétharmados – mandátumfölsénghez és a nyugalmas továbbkormányzáshoz. Sőt: a kis mandátumtöbbség még egy nem túl nagy vereség – és némi szerencse – árán is összejöhett volna.

Nem céltalan vakmerőség-e ez így?

Nem okvetlenül. Nem mindegy, hogy a Fidesz–KDNP 262 képviselője közül 150-en veszítik-e el az állásukat 2014-ben, vagy csak 80-an. De a (két) párt egyben tartása csak a dolog egyik része lehet – ne felejtjük el, hogy a 2014-ig meghozott kétharmados törvények a 2014 utáni sima Fidesz-többséget is kötnék. És a 2014 és 2018 közötti kétharmad tudna igazán jól megágyazni a 2018-ban kezdődő ciklusnak is. Orbán szerint a kis vereség nem jó semmire – akkor legyen inkább nagy. De ennek a rizikója eltörpül mindazon előnyök mellett, amivel a kis győzelem–nagy többség kombináció kecsegtet.

Mert ha van a vállalkozásnak kockázata – az tudniillik, hogy a demokratikus pártok összefognak a Fidesz ellen –, annak csökkentésére is akadnak módszerek. A második forduló hiánya az egyéni körzetekben súlyosan nehezíti a helyzetüket: az első forduló nyújtotta információk nélkül, úgyszólván vakon kéne megállapodniuk egymással. Az egyenként sem túl acélos és egymásra nagy kedvvel fröcsögő ellenzéki pártok lenyomására, a gyalázásukra, a kompromittálásukra, egymásnak ugrasztásukra, a helyi kezdeményezések elfojtására számos eszköz kínálkozik: a nyilvánosság szinte teljes monopóliumától kezdve az igazságszolgáltatás kézi vezérlésén át a kiéheztetésig. És a választókerületek tetszés szerinti rajzolásáról vagy a

határon túli magyar szavazók manipulálásának perspektíváiról még nem is beszéltünk.

Nem kétséges, csúf két és fél év elé nézünk.

Vegyük most szemügyre mindezt a két demokratikus ellenzéki párt szemszögéből.

Minden fent leírt, baljós kimenet dacára olyan esélyt kaphatnak, amiről tán nem is álmodtak. Igen, ha le akarják váltani 2014-ben a Fideszt, meg kell állapodniuk: de nincs az a választási szisztéma, ami ezt a kényszert megspórolta volna nekik. (A Fidesznek e logika szerint a Jobbikkal kéne a választás előtt – legalább lappangó – koalíciót kötnie: és ez sokba kerülhet neki.) Az Orbán által kifundált rendszer viszont legalább esélyt ad az esetleges ellenzéki szövetségnek arra, hogy kétharmadot szerezzen. Márpedig ha *valakinek* nem kis valószínűséggel kétharmada lesz a következő ciklusban – és az új szabályok ezt a helyzetet állítanák elő –, akkor a mostani kétharmados törvények is elvesztik a jelentőségüket. Akkor 2014-nek nem pusztán a kormányváltás lesz a tétje; nem arról fogunk dönteni, hogy Orbánnal vagy Orbán nélkül maradjon-e Orbán és az általa kreált rend. Ez nem lenne túl izgalmas választás.

Magáról az Orbán-rezsimről tartunk majd népszavazást.

választások

2011. július 14.

A szebb jövő elkezdődött

Vasárnap a Jobbik – Gyöngyöspatán, az előző polgármester lemondása miatt kiírt időközi választáson – „történelmi” győzelmet aratott a Fidesz fölött. Kedden már páros lábbal ugrált is kinyúlt ellenfelén, amikor nyilvánosságra hozott egy hangfelvételt, amin Balázs József, a Fidesz gyöngyösi országgyűlési képviselője hosszan s minden különösebb skrupulus nélkül fenyegeti az akkor még csak gyöngyöspatai polgármesterjelölt jobbikos Juhász Oszkárt, mert az „gyakorlatilag kritizálni” merészelte őt. „Forrás oda megy ebben a térségben, amit én jóváhagyok. Amit én nem hagyok jóvá, oda nem megy forrás. Ezzel az írással meg ezekkel a dolgokkal ezeket a csapatokat te elzártad magad előtt, ezt vedd tudomásul. Ilyen stílussal és mentalitással túlságosan sok mindenre ne számítsatok.”

Csak hogy a gyöngyöspatai eset jóval messzebbre vezet, mint egy felfújott hólyag fenyegetőzése, másról van szó még akkor is, ha biztosra vehetjük, hogy az aktuális fideszes trendek szerint egy helyi versenyző sem ragadtatná magát ilyesmire, ha nem ezt várnák tőle feljebbvalói.

Az eset sokkal inkább arról szól, hogy ki is szenvedett valójában vereséget 2011. július 17-én a mátrai borvidék e kies szegletén. Mert volt a választásnak egy döntő momentuma. Amikor az utolsó lehetséges napon ifj. Farkas János, a helyi cigány kisebbségi önkormányzat vezetője – este nyolckor – bejelentette visszalépését a polgármester-jelöltségtől. S a fideszes hátszéllel nyomuló helyi védőnő, Matalik Ferencné megválasztására sarkallotta – vitathatatlan hatékonysággal – híveit. Az e tényből fakadó számadatok ékesen bizonyítják, hogy a Jobbik nem szimplán, csak úgy verte meg a Fideszt, de egyenest az agyagba döngölte. Már csak hab a tortán, ha mindehhez hozzácsapjuk a posztért ugyancsak ringbe szálló véderőparancsnok, Eszes testvér figyelemre méltóan jó eredményét: a szélsőjobb együtt 45 százalékos szerzett Gyöngyöspatán.

És ha eddig nem is lett volna (de volt, fenemód volt) gyöngyöspatai receptje a Jobbiknak, akkor vasárnap óta egész biztosan van. Recept arra, hogyan veheti el a hatalmat helyi szinteken a Fidesztől – mindenhol, ahol valaha is elloptak egy tyúkot. Csak oda kell menni a paramilitáris alakulataikkal, és meg kell védeni azokat, akik kérnek belőle, illetve nem kérnek azokból, akik eddig próbálkoztak ilyesmivel (már ha egyáltalán akadt ilyen). Tuti lesznek elegendő. De ne mondja erre senki, hogy a Jobbik most nem is a Fideszt, hanem Magyarország elmúlt húsz esztendejének álságos roma-, álságos szegény-, álságos vidékpolitikáját győzte le. Nem, a Fideszt győzte le. Megmérettetett két válasz, amit erre a húsz évre kínáltak, és a Fidesz válasza nevetségesen (vagy inkább sírnivalón) könnyűnek találtatott. Tény, hogy nem volt egyenlő a versenyhelyzet: a Jobbik csak ígért, a Fidesz meg már egy éve bizonyít. Mit is? A generális alkalmatlanságát és kizárólagosan a hatalomra irányított szándékait.

Viszont e történet még annál is messzebbre mutat, mint egy kiadós Fidesz-vereség. Hiszen a Fidesz a magyar állam képviseletében exponálta magát Gyöngyöspatán – nem csupán ezen az időközi választáson, de végig az ottani gyalázat kipattanása óta, nap mint nap. A magyar állam képviseletében volt jelen, annak teljes vértetében. Annak a pénzből vezényelt oda rendkívüli létszámú rendőri erőket, léptette fel annak nagy hangú belügyminiszterét. Gyöngyöspata kapcsán kihasználta a rendelkezésére álló teljes –

ugyancsak nem kis részt állami tulajdonú – propagandagépezetét, satöbbi, satöbbi. Gyöngyöspata kapcsán húzogatta hózentrógerét Orbán Viktor, az európai romastratégia atyja minden lehetséges hazai és nemzetközi fórumon. Aztán feltörölte vele a padlót néhány egykori magyar gárdista, akiket nemrég még két pofonnal akart hazazavarni. Végül nem bírta – rendőrök tömegeivel sem.

Ám a Fidesz és Orbán Viktor (és persze a jelöltet állítani is képtelen baloldal) kudarcra végül a magyar államnak fog fájni. Hisz a Jobbik az állam bevételeit kezdte meg ezzel a korántsem kicsiny lépéssel.

magyarkérdés

Gyöngyöspata

Jobbik

2011. július 21.

Az ember, aki ott se volt

A Fővárosi Bíróság első fokon felmentette a háborús bűnökkel vádolt Képíró Sándor századost, aki az 1942. januári újvidéki tömeggyilkosság során a kivégzendő szerb és zsidó civil lakosok előállításáért felelős csendőrajőrök egyik parancsnoka volt. Lapzártánkkor, a két napig tartó ítélethirdetés kelles közepén ennél alig tudunk valamivel többet – s az ítélet kimerítő értékelése előtt tanácsos annak leírt szövegét is megvárni. Ám az már most jól látszik, hogy a bírói mérlegelés minden egyes vitatott ponton a vádlott javára billent.

A vádhatóság bizonyítékként Képíró 1943–44-es perének anyagait terjesztette be, valamint egy 1948-as népbírósági vallomást. E dokumentumokból, valamint egy új tanú vallomása alapján az ügyész azt állapította meg, hogy a közvetlenül Képíró parancsnoksága alá tartozó csendőrök bizonyíthatóan elkövettek négy „indokolatlan” gyilkosságot; illetve hogy Képíró aktívan és a következmények teljes tudatában részt vett körülbelül 30 foglyul ejtett civil diszponálásában az újvidéki Duna-partra: ez volt a kivégzések helyszíne. Képíró tehát saját kezűleg nem gyilkolt, de közreműködött a gyilkolásban, és pontosan tudta is, hogy ezt teszi; a parancsnoki láncolatban elfoglalt helye miatt ezért súlyos felelősség terheli. Ha netán csak bűnszegédként is, de háborús bűnt követett el.

A bíróság viszont nem látta bizonyítotttnak, hogy a vádlott a fenti eseményekben azt a szerepet játszotta, amit a vádirat a terhére ró; miként azt

sem, hogy Képíró tudott volna arról, hogy a „razzia” során „ellenőrzésre” „előállított” szerb és zsidó származású civileket nagy számban mindenféle „ellenőrzés” nélkül kivégzik; hogy az akció célja a korabeli szóhasználatnál a „megtorlás”, valójában a tömeggyilkosság volt. A bíró az 1943–44-es per anyagait éppúgy diszkvalifikálta, mint azt az 1948-as népbírószági iratot, amelyben Képíró egy beosztottja tesz súlyosan terhelő vallomást a századosra; az utóbbit azért, mert az, úgymond, koncepciók eljárásban és kényszer alatt született. Pontosabban: azért, mert a vád nem tudta cáfolni az ezt aláíró szakértői véleményt, s így bizonyítani azt, hogy a vallomás *nem* kényszer alatt született.

Ez így egy kicsit sok a jóból, legalábbis – hangsúlyozzuk még egyszer – első ránézésre. Még akkor is, ha tudjuk, hogy a népbírók számos mozzanatukban nem feleltek meg a tisztességes eljárás normáinak – de arról eddig nem volt szó, hogy az ezen eljárások során feltárt minden tényt automatikusan hamisnak kéne tekintenünk. Továbbá: a háborús bűnperek vádlottjai szinte minden esetben azzal védekeznek, hogy nem tudták, milyen akcióban vesznek részt, hogy egységük épp tömeggyilkosságban működik közre. Valóban: a bűnös szándék bizonyítása minden ilyen per legnehezebb mozzanata. Írásba ritkán adnak ilyen parancsot – hacsak a vádlott nem vallja be maga, honnan tudjuk minden ésszerű kétséget kizáróan, hogy tudta? Épp ezért ilyenkor megnő a közvetett bizonyítékok, valamint a körülmények teljes körű mérlegelésének súlya. (Hogy nagyon messzire ne menjünk, Radislav Krstić perében az egyik fő bizonyíték a felügyelete alá tartozó nehézgépjárművek menetlevelei voltak: e gépeket használták a holttestek elföldeléséhez, s így ítélték el a tábornokot a srebrenicai népirtásban való bűnrészességért.) De a Képíró-ítélet mégiscsak azt állítja, hogy Képíró nem tudott arról, mi zajlik valójában 1942. január 20-a és 23-a között Újvidéken. Hogy épp ezeket ölnek meg annak a karhatalmi alakulatnak az aktív közreműködésével, amelynek ő is középszintű parancsnoka volt.

Azt, hogy a Fővárosi Bíróságot politikai, netán ideológiai, „nemzetfélő” motivációk vezették volna, hogy valamiféle jogon kívüli elköteleződés, a védhetetlen múlt védelmének a szándéka játszott itt közre, eszünk ágában sincs feltételezni. Különösen nem vetitenénk ki ezt az egész magyar államra – még akkor sem, ha ez az ítélet annak a nevében született. Annál kevésbé, mert az ügyészség alapos és jó munkát végzett. De hiába volt valójában kis hal Képíró – akár csak a jóval a második világháború vége után perbe fogott háborús bűnösökhöz, Maurice Paponhoz, Paul Touvier-hez, Dinko Šakić-

hoz vagy John Demjanjukhoz képest –, s hiába, hogy az újvidéki vérengzés főbűnösei már rég elnyerték büntetésüket, és a „hideg napokról” a történettudomány már feltárt szinte minden feltárható, ez a per mégiscsak túlmutat önmagán. A hibás ítélet becsületbe vág, s mindannyiunk méltóságát teszi kockára.

Most épp ott tartunk, hogy Képíró bár ott volt, mégsem volt ott; s hogy az, ami már két perben – két, egymással halálos ellentétben álló rezsim két perében – bizonyítást nyert, mégsem igaz.

Nagyon kell igyekeznie a másodfoknak, hogy ezt a történetet, Képíró Sándor ártatlanságának történetét hihetővé tegye.

magyarkérdés

Képíró Sándor

2011. július 21.

A mágus

Nehogy már a német gazdaságot is Matolcsy György kúrta el! Vagy hogy ő nyomta fel a svejci frankot kettőhetvenre!

Akkor meg...?

A hét elején kiderült, hogy a magyar gazdaság második negyedévi gazdasági növekedési mutatója nemcsak szerényebb a vártnál, de az következik belőle, hogy az idén az egész éves növekedés is lószar lesz, és nem 3,1 százalék (amire az ideai költségvetési törvény bázisozott). Még kettő sem. Másfél, jó esetben. Egy. Sőt, azt is lehet nagyjából tudni, hogy jövőre sem lesz valami frenetikus gazdasági növekedés. Leginkább nem lesz semmilyen. Plusz nulla. A „konzervatív” tervezett 3,6 százalék helyett.

Mármint az ország ügyeit, így a gazdaságpolitikáját is irányító pár ember egy évvel ezelőtt nem ezt gondolta. Hanem azt gondolta, hogy lesz, és ebből kiindulva tett meg pár dolgot és nem tett meg más dolgokat. Pár dolgot kifejezetten azért tett meg, hogy legyen. Mármint gazdasági növekedés. Négy-hat százalék, ahogy azt Matolcsy György különféle fórumokon mondogatni szokta (volt).

Lássuk, mibe kerül ez nekünk.

Legelőször is van az elmaradt haszon. Ha idén két százalék lesz a különbség a kormány 3,1 százalékos növekedési várománya és a valósan teljesülő egy százalék között, máris úgy 180 milliárd kára van a költségvetésnek.

(Minden százaléknyi gazdasági növekedésből durván 90 milliárddal van beljebb az állam a megnövekedett adóbevételek miatt.) De rendben – ezt a 180-at ne számoljuk hozzá a veszteségekhez, hisz ez a pénz sose létezett. Vagy mégis? Hiszen a 180-at is elő kell majd valahonnan kaparni – már az idén, és elő kell majd (ennél többet) jövőre is.

De megmondták-e annak idején Matolcsy professzornak, hogy – tekintettel például az eurózóna bizonytalan helyzetére – még ez a „pesszimista” gazdasági növekedési becslés is észvesztően optimista? Megmondták-e a Matolcsy Györgytől nyilván összehasonlíthatatlanul szerényebb képességű ügynevezett közgazdászok, hogy az ágazati különadók, legfőképpen a bankadó, lefékezik a beruházásokat (és evvel a gazdasági növekedést), és – mivel a különadóval sújtott szektorok a különadót a kiskereskedelmi árak megemelésével fogják kompenzálni – lefékezik a fogyasztást is?

Megmondták.

Letojta-e ezeket a véleményeket Matolcsy professzor, a gazdasági ezotéria *doctor honoris causája*? Le, magasról.

Aztán van az a pénz, ami csak azért nincs, mert nem szedték be. Ez a pénz mérvadó számítások szerint 450-500 milliárd plusz 60 milliárd forint lehet: a már legendás összegek, melyektől az egykulcsos adó, a családi adókedvezmények és a (részben) 10 százalékra csökkentett társasági adó miatt esik el az idei költségvetés. Élénkítette-e a keresletet meg a fogyasztást meg a gazdaságot ez a sok pénz, ami módosabb és/vagy dúsan utódózott polgártársaink pénztárcájában maradt?

Hát, halálra élénkítette! Biztos azért fekszik itt döglötten a küszöbünk előtt. De megmondták-e előre az adózáshoz kicsit is könyító szakelemek, hogy ez így nem lesz jó? Hogy e polgártársak a megnövekedett jövedelmüket, mivel vannak abban a helyzetben, hogy félretegyék, nem fogják elkölteni?

Megmondták. És mit csinált erre Matolcsy tanár úr, a Laffer-görbe mágusa, mit tett a multiplikátorhatás nagy hatású prófétája, midőn értesült e véleményekről? Türelmesen, okosan elmagyarázta ezen illetőknek, hogy nem értenek semmihez, tudásuk elavult, mert egy új világot írunk, amelyben új törvényszerűségek uralkodnak, a matematika pedig bekaphatja.

Aztán van az a pénz, illetve nincs – úgy 200-250 milliárd: a reálhozam –, amit a magánnyugdíjpénztárak tagjainak fizet ki most az állam. Aztán van az a pénz, amit a kamatkülönbségen buktunk: mondjuk, az állami hitelfelvétel 2 százalék körüli IMF-kamata és a most majd 6 százalékos piaci kamat

közi különbségen. Számolja ki, akinek van hozzá idege. Mert mit mondott Matolcsy altábornok, a 2. számú szabadságharcos, a pusztá kézzel pateroló, a hazazavaró? Azt mondta: az IMF nem érti, és csak akadékoskodna. Ebben speciel volt is valami: az IMF arra biztosan nem adott volna pénzt, amire a „nem szokásos”, *unortodox* gazdaságpolitikai megoldások pápája, I. György elköltötte.

Még az is pénzbe került, hogy töménytelen mennyiségű pénzt adhasunk ki a semmire.

Egy sarlatán fantazmagóriáira.

Minden feltevés, hipotézis, becslés, vélelmezett ok-okozati összefüggés, amire az Orbán-kormány az elmúlt másfél évben a gazdaságpolitikáját alapozta, megdőlt. Mindez az elkövetkezendő években nem kevés szenvedést fog okozni ennek az országnak: a pangást súlyosan leromló oktatással, egészségüggyel, közösségi közlekedéssel, meg tönkrement egzisztenciák és leértékelődött életek százezreivel fogjuk megfizetni.

Nyilván csikorgó demagógia lenne most, ha e sorsokat dr. Matolcsy György személyes kilátásaival, vagyoni helyzetével, a szép, nemes és jó élet előtte álló perspektíváival mérnénk össze. Nem is tesszük. Már avval is elégedettek lennénk, ha holnapról semmihez nem engednék közel, aminek a mások életéhez köze van.

gazdaság

Matolcsy György

költségvetés

2011. augusztus 18.

Az ember, aki megy

Gyanúsítottként hallgatta ki a rendőrség Kocsis Istvánt, a BKV vezérigazgatóját. A Nemzeti Nyomozó Iroda detektívei különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelést valószínűsítene.

Kocsis István életmunkásságának akár csak vázlatos ismertetése nemcsak jelen vezércikkünk korlátait feszíti szét, de a hőségtől sajgó homlokcsontunkat is. A műegyetemi oktatót, majd a Fegyver- és Gázkészülékgyár perspektivikus főmérnökét a rendszerváltást követően korábbi főnöke, a Kereszténydemokrata Néppárt színeiben ipari miniszteri posztot betöltő Latorcai János karolta fel. Kocsis az első szabadon választott kormányban helyettes államtitkárságig, majd az Állami Vagyongazdálkodási Rt. vezérigazgató-helyettesi

posztjág vitte. Ő lett az egyetlen az állami vagyon kezelésével és értékesítésével megbízott vállalat felső vezetői közül, akinek szolgálataira az 1994-ben megválasztott új, szocialista kormány is igényt tartott. Kocsis a következő években az energiaipar és a kohászat privatizációját vezényelte; nem alaptalan tehát ama feltételezés, miszerint oly nagyon távol nem állhatott akkoriban Horn Gyula miniszterelnöktől. Némi sár fröccsen rá a Tocsikbotrányban is: Kocsisnak azonban nemhogy a bűnvádi eljárással nem kell bajlódnia, de – ismét csak: a vezetők közül egyetlenként – az ÁPV Rt.-től sem kell távoznia. (Jóllehet az ügy két főhőse is úgy nyilatkozott, hogy kulcsszerepe volt.)

Az állami szolgálatot hősünk 1997-ben elhagyja – ekkor annál a német energiaipari óriásnál, az RWE-nél tölt be vezető állást; aminek két évvel azelőtt ő maga adta el a Mátravidéki Hőerőművet. A Medgyessy-kormánynak viszont nem kellett sok idő, hogy belássa: a nemzet aligha nélkülözheti e sokoldalú szakember tudását. 2002-ben Kocsis a Paksi Atomerőmű vezérigazgatója lesz. E posztján az erőmű kettős blokkjának emlékezetes, 2003-as balesetét éli túl karcolás nélkül; 2005-ben pedig már egy székkal feljebb, a Magyar Villamos Művek vezérigazgatójaként látjuk viszont. A kipróbált káder feladata ekkor az lett volna, hogy az ország uniós vállalásainak megfelelően az MVM-et a teljes liberalizálás előtt álló energiaszektorhoz pasz-

A VEZETŐK ÉRINTÉSE ÉLETVESZÉLYES!

szítsa. Azaz hogy lenyesegesse annak az állami gigacégnek a hatalmát, ami az árampiac szinte minden szegmensét – a termelést, az átvezetőkapacitást, a vezetéket, az exportot, az importot – kisebb-nagyobb mértékben az ellenőrzése alatt tartotta, s így kedvére csicskázathatta nemcsak esetleges piaci vetélytársait, de a fogyasztókat, sőt a kormányt is.

Hogy Kocsis nem feltétlenül ezen cél szolgálatában kamatoztatta képességeit, arról leginkább 2008 júniusa, a felmentése után értesülhettünk. Kocsist a Gyurcsány-kormány úgy rúgta ki, mint derült égből a villámcsapás; a végső ok egyes energiaipari legendák szerint a 2007 végén beinduló, újdonszerű áramtőzsdé árának manipulálása volt, továbbá az az igyekezet, mellyel Kocsis – a kormány céljaival éppenséggel ellentétesen – leginkább bebetonozni igyekezett az MVM monopolpozícióját. A mából visszatekintve jól látszik az is, hogy az elbocsátása előtti utolsó munkanap volt Kocsis pályájának legmagasabb pontja. Még ki sem hűlt ugyanis vezérigazgatói forelje, le sem főtt utolsó vezérigazgatói feketéje, midőn a szemfüles sajtó már elkezdte feltárni mindazon homályos ügyleteket, amelyek révén Kocsis

és pár társa tízmilliárdokat pumpáltak ki az állami vállalatból, különféle offshore magáncégek általános irányába: ezen milliárdok fellelhetőségéről azóta sincs információnk. Kocsis egy interjújában később arra célzott, hogy e kimenekített summák az MVM balkáni terjeszkedéséhez elengedhetetlen kenőpénznek kellettek – ám arra, hogy az MVM valóban és konkrétan terjeszkedni készült volna a Balkánon, kézzelfogható bizonyítékot nem talált a vállalat új vezetése.

De Kocsis még ekkor is a talpára esett – ha nem is sok időre. A különféle belszozi intrikák eredményeként a BKV vezérigazgatói posztját kapta meg, s e minőségében haladéktalanul neki is látott az előző garnitúra görbe ügyeinek feltárásához. Mely ügyek szinte kivétel nélkül a budapesti MSZP addigi emelkedő csillagát, az azóta is eljárás alatt álló Hagyó Miklóst inkriminálták leginkább: és persze rajta keresztül a szocpártot kompromittálták a vérbe ügy, ahogy volt.

Kocsis egy újabb városi legenda szerint nemcsak elhitte, de időnként hangot is adott abbéli meggyőződésének, hogy a Fidesz – emiatt – neki köszönheti a kétharmadát. Azt persze senkinek megmondani nem áll módjában, hogy vajon helytálló lenne-e eme teóriája saját érdemeiről, hiszen az idő tovaszáll, és a kerekét visszafele forgatni még a legnagyobb spílernek sem tudják. Az ellenpróbához legalábbis új választást kéne tartani, és kitorölni a nyolcmillió szavazó emlékezetéből Szalainé Szilágyi Eleonóra meg leleményes társainak bő végkielégítését – és bár a világért sem szeretnénk abba a hibába esni, hogy lebecsüljük országunk jelenlegi vezetőinek képességeit, ez talán még nekik sem áll hatalmukban.

De még ha a hatalmukban is állna: ugyan, miért tennék? Csak hogy bebizonyíthassák, nem adósai ők Kocsisnak? Ugyan. Még ha tartoznának is neki, nem tartoznak ők Kocsis Istvánnak semmivel. Legfeljebb Kocsis István könyvelése szerint – de azt, magunk közt szólva, ki nem szarja le? Sőt. Pályájának legcsillogóbb szakaszait Kocsis mégiscsak szocpárti kormányok alatt futotta. Nem elég ok ez? Hogy miért *pont most* kell tőle megszabadulni, az jó kérdés – talán a békavész állás kellett valakinek? Járulékos haszon lehet még, ha Kocsis is rázendít a Gyurcsány-kormány gyalázására – mint ahogy épp ezt teszi. Az mindenesetre, amit az MVM-mel kigondolt, túl jó ötlet ahhoz, hogy veszni lehessen hagyni. Ha életművéből más nem is, ez biztosan túl fogja élni.

Hoffmann miséi

Hoffmann Rózsa sokat szónokol. Nemrég oktatási bizottsági fegyverhordozója, Michl József tatai polgármester városában szólt a nemzet lelki egységéről olyan magasztosat, hogy földön járó elme fel sem foghatta. A tanévnyitó apropóján elmondott orációjának központi gondolata meg az volt, hogy ha nem lesz központi kerettanterv, akkor vége szakad az egységes magyar műveltségnek, mert például most sehol sincsen leírva, hogy Petőfi Sándort tanítani kéne.

Hoffmann olyan, mint egy harmadvirágzását élő hakniénekes. Aradszky László a Schmuck Andor gründolta nosztalgiaconcerten. A tavalyi évnyitón ugyanezt mondta el: veszélyben a nemzeti műveltség, mert Harry Potter kiszorítja a János vitézt. Idén János vitéz helyett annak szerzője ugrott be – noha a kijelentés már tavaly sem volt igaz. A János vitéz minden ötödikes tankönyvben, tantárgyi programcsomagban, tantervben szerepel, Petőfit is tanítják minden általános iskolában – az egész úgy hülyeség, ahogy van. De az államtitkár asszony nem zavartatja magát a valóságtól, mivel őt a valóság, benne az oktatásügy, egyáltalán nem érdekli. Kizárólag saját mániái, fantazmái, becsípődései foglalkoztatják. Még azzal sem vigasztalhatjuk magunkat, amivel Szócs Géza esetében, hogy ha közhivatalnoknak maradéktalanul alkalmatlan is, legalább színes és érdekes rögeszméi vannak. Hoffmann oktatáspolitikai tripjei ugyanis annyira eredetiek, mintha egy kedélybeteg pedellus vagy egy isiászos tömbházmester vizionálta volna őket. Bántóan kevés panel elszánt ismételésből állnak. Tavaly év elején Kecskeméten például azt hangoztatta, hogy „ha nincs tanterv, akkor nincs biztosítva a nemzeti műveltség továbbvitele, és egy idő után nem lesz magyarul beszélő ember a Kárpát-medencében”. Ne kérdezzék, hogy ez hogy jött ki neki. Még azelőtt Jászszentandrászon szintén szóba hozta az ügyet, a *Népszava* szerint „példákat is említett kedvenc szerzőire, akiket biztosan nem hagyna ki”. Mibe, hogy Petőfi is köztük volt!

Azt is gyakran mondogatja Hoffmann, hogy a közoktatást közszolgáltatnak tekintik – és ez benne lesz a közoktatási törvényben, bármit is jelentsen. Valószínűleg azt jelenti, hogy felülről nyomatják majd lefele; szülő, gyerek ne is álmodozzon arról, hogy beleszól. Mindez az értékrelativizmus térnyerése miatt szükséges – másoknak is van mindenféle értékrendjük, ami épp elég nagy baj, és a féktelen liberalizmusnak köszönhető, úgyhogy ebből is sürgősen ki kell jelölni egyet központilag, mint a tantervből. Mondjuk

Hoffmann Rózsa kedvenc értékrendjét. Az értékrendet az jellemzi, hogy „az emberért van és az emberről szól”. Nem a pénzről. Mert a liberálisok spórolni akartak csak az oktatáson, mennyi iskolát bezártak! Még jó, hogy többé ilyen nem fordulhat elő.

Hoffmann kedvenc fordulata még, hogy az idei tanév a változások tanéve lesz. Ezt írta a tavalyelőtti évnyitóra készült *Magyar Nemzet*-cikkében (melyben azt is megjegyezte, hogy sajnos nincs központilag előírt ismeretanyag; Petőfi ekkor történetesen megúszta). De az idei tanév a változások tanéve lesz az idei tanévnyitó beszéd szerint is! Minden egyes átkozott tanév a változások tanéve lesz, míg a Föld forog, hála Hoffmann Rózsa eleven és fürgé eszejárásának.

Ezzel be is mutattuk Hoffmann Rózsa államtitkár gondolkodását teljes szélességében és mélységében, innentől önök is bármikor meg tudnának írni egy szívbe markoló évnyitó beszédet, netán az oktatási törvény 28. tervezetét. Hoffmann Rózsa sajnos nem egy elhibázott koncepciókkal előálló oktatáspolitikus, hanem egy papagáj. Köszszereplése inkább mulatságos vagy szánni-való volna, ha nem épp most fogalmaznának „gondolataiból” törvényjavaslatokat, amelyek akár át is mehetnek a Házon. Akkortól majd ez az ünnepi beszédekből párolt, híg lötyty lesz a közoktatási meg a felsőoktatási törvény egy darabig. És ebből beláthatatlanul sok kárunk származik majd.

(Akarnak még egy szép darabot a Hoffmann-készletből? Tessék: legyen cé-lunk „a társadalmunk számára stratégiai fontosságú, lélekben és testben egészséges, a hagyományos erkölcsi értékeket továbbvivő szellemi elit képzése”. De ésszel használják, ne mértéktelenül, mert kirepül az agyuk a fejükből!)

közoktatás

Hoffmann Rózsa

2011. szeptember 1.

Most kéne

Kedves Géza, Tisztelt Államtitkár Úr,
kerestünk hétfőn is meg kedden is, sajnos nem sikerült kapcsolatba lép-nünk, ezért inkább ebben a formában fordulunk hozzád. Azt szeretnénk tudniillik megkérdezni, ha nem érzed tolakodásnak, hogy nem gondolod-e: jobb lenne ebben a szent szúrásban fogni a kalapod, és önként befejezni államigazgatási pályafutásodat. Lemondanod, egészen konkrétan.

Azért gondoltuk ezt, mert a szeptember 19-én keltezett, és másnap hatályba is lépett, 1316. számú kormányhatározat, amely 577 milliárd forint maradványt képezett és 37,5 milliárd forintot zárol a központi költségvetésből finanszírozott ezerféle intézmény és szervezet büdzséjéből, a te felügyeleted alá eső területet, jelesül a tág értelemben vett magyar kultúrát aránytalanul sújtja. Azt is mondhatnánk, és nem túloznánk, hogy felmérhetetlen és beláthatatlan, csak hosszú, keserves munkával reparálható, sok tekintetben pedig helyrehozhatatlan pusztítást végez a magyar kultúra élő szövetében, és kikezdi, elrágja ennek az országnak a legszebb és legemeltebb hagyományait. Mi csak sejtjük, te bizonyára már tudod, hogy a minisztériumodra, a Nefmire kirótt összesen 107 milliárdos elvonás milyen arányban, hány milliárd forint erejéig érinti a kulturális (és felsőoktatási) intézményrendszert – de lesz az pár tízmilliárd, a nyakunkat rá. És ehhez jön még, jobban mondva emellett száll még el 2012-től ezen intézmények bérkeretének a – pletykák szerint – 20 százaléka.

Mindez két dolgot jelent.

Az államtitkárságod felügyelete alá tartozó intézmények már eddig is fesztített, már az idén is többször visszavágott költségvetése annyira leszűkül, hogy képtelenek lesznek a nekik – számos esetben – törvényben előírt feladatokat ellátni. A másik pedig: azok az emberek, akik ma még ezekben és a hasonló funkciójú intézményekben, civil és egyéb szervezetekben dolgoznak, ezrével, tízezzrével maradhatnak nemhogy állás és megélhetés, de minden további perspektíva nélkül. Hiszen mindaz, amit eddigi életükben tanultak, mindaz a tudás, amit elsajátítottak, és aminek a továbbadását annak idején életpályájuknak választották, egy pillanat alatt leértékelődik és – látszólag legalábbis – fölöslegessé válik. Mi lesz ezekkel az emberekkel – egyetemi oktatókkal, könyvtárosokkal, levéltárosokkal, tudósokkal, muzeológusokkal, művészekkel? Akik abban a magától értetődő hitben tanulták meg a szakmájukat és végezték eddig a munkájukat, hogy az elengedhetetlen, megkérdőjelezhetetlen része a nagyobb közösség, a nemzet mindennapi életének – ennél fogva a nemzet gondoskodik is széreny megélhetésükről.

Bár nem gondolnánk, hogy ez a pár ezernyi egzisztencia afféle elhanyagolható mennyiség, *quantité négligeable* lenne, semmiképpen se ártasd magad avval, hogy mindez csak afféle szociális picsogás, reményvesztett *plaidoyer* néhány kihaló, senkinek sem kellő szakmáért, a lúzerek taknyos-könnyes mennybemenesztése.

Mint azt te, az egykori kisebbségi értelmiségi minálunk sokkal jobban, ha nem is tudod, de érzed, érezted a bőrdön, ez a nemzet is a kultúrának köszönheti azt, hogy egyáltalán létezik. (Nem mintha ebben különböznénk más nemzetektől.) Először is a szó történeti értelmében: azon intézmények között, amelyeket a kormányod most hidegre készül tenni, és amelyeknek a munkatársait kiszórja az utcára, mint pár szakadt, telefirkált tavalyi tankönyvet a lomtalanításkor, ott vannak a nemzet legrégebbi intézményei is – a nagy múzeumok, mint a Nemzeti vagy a Természettudományi, az Országos Széchényi Könyvtár, a Nemzeti Színház. A Magyar Tudományos Akadémia – melytől az általunk becsült pár tízmilliárdon *felül* von el több mint 9 milliárdot a 1316-os. Ezeket annak idején, a reformkorban nagy-szerű férfiak alapították és gazdagították, akik egyszerre voltak a tudomány és a haza odaadó rajongói. (Egy rakás nonkonformista, furcsa alak egyébként.) Ezt az örökséget, ezt a tudást, ezt a nyelvet aztán nemcsak megőrizték, de gazdagították is a következő generációk. Hol jól, hol rosszabbul – de odáig például, hogy szükségtelennek és fölöslegesnek nyilvánítsák, senki nem merészkedett volna el. (Géza! Szépen kérünk, ne mondd erre azt, hogy neked meg a kormányodnak is hű, de fontos ez az örökség meg ez a hagyomány. A faszt fontos. Ha az lenne, nem nyírnátok ki őket. Azzal meg, hogy *eközben* van képetek olyan szavakkal öblögetni reggel is, este is, mint „haza”, meg „nemzeti büszkeség”, meg „hagyomány”, csak megvetésnek tesztetik ki magatokat.)

És tudod mit, kedves Államtitkár Úr – ez, és nem más tartja egyben a nemzetet mind a mai napig. A nagyok mellett a többi kisebb intézmény és szervezet és személy – múzeum, könyvtár, kultúrház, könyvkiadó, klub, játszóhely, ilyen színpad, olyan ösztöndíj, amolyan kiállítóhely. Nem a Jóisten, és nem is a főnököd teremti a nemzetet – hanem az emberek és a gondolatok, a kreativitás eme bonyolult hálózata. Az, hogy van valamiféle közös tudás, közös referenciakeret, ami lehetővé teszi, hogy egyáltalán tudjunk, miről beszél a másik – ami, ugyebár, az egymással való kulturált érintkezés alapfeltétele lenne. Sőt továbbmegyünk. A haza *tartalma* éppenséggel ennek a kultúrának a nagyszerűsége, az a minősége, hogy ahányan vagyunk, annyi-félék, de mindenki talál benne valamit, ami kissé elemeli a mindennapi élettől, és amit szeretni, hovatovább amiért rajongani érdemes.

És őszintén reméljük, azt sem kell bizonygatnunk legalább teelötted, hogy nem valamiféle elitista, értelmiségi nyavalgás ez: hisz jól tudod, hogy például a magyar közművelés milyen kiterjedt interfészen érintkezik a széles

néptömegekkel. (Jártál-e már például a Múzeumok Éjszakája című rendezvényen? Ha nem, mindenképpen érdemes lenne egyszer megtekintened.) De tudod mit, kedves Géza? Még ha nem is abban mérnék a kulturális intézményrendszer „hasznát”, hogy mennyire hatékony a tudás, valamiféle tudás közössé tételében – miközben persze abban is mérjük –: szerinted elképzelhető-e gazdag és virágzó ország anélkül, hogy ne igyekezne biztosítani a szabad gondolkodás ezernyi kisebb és nagyobb fórumát és terét és helyét? Akarod-e, kedves Géza, hogy a hülyék nemzete legyünk? És kérünk szépen, ne gyere avval, hogy a sok alanyi költőt vagy amatőr színjátszót, helytörténeti múzeumot vagy skandinavistát miért kéne „az adófizetők pénzén” hízalni, meg hogy ezek mind ingyenélők, és „tartsák el magukat”. Te is tudod, hogy ez lehetetlen – miközben a „haszon”, amit a nagyobb közösségnek „hajtanak”, a maga nehezen megfogható mivoltában is evidens:

Tudod, hogy ez sötét demagógia, ami már a kérdésfeltevésben is hazudik.

Kedves Géza!

Eddigi államtitkári ténykedésed – és legalább magunk közt ne alakoskodjunk – sok vizet valójában nem zavart, volt pár hóbotos, a maguk megvalósíthatatlanságával együtt hol meghökkentő, hol komikus ötleted, meg néhány, hát, nehezen kimagarázható döntésed. Ez idáig rendben is lenne. A tizenhárom-tizenhatos azonban, úgy érezzük, téged is válaszút elé állít. Azt kéne eldöntened most, hogy te, pár nagyszerű, a magyar irodalom legszűkebb antológiáiban is szereplő vers szerzője, az egykori csavargó költő, adod-e a neved a magyar kultúra felszámolásához. És névből neked is csak egy van.

Még azt tudjuk elképzelni, hogy most is, midőn levelünket írjuk, orosz-lánként küzdesz.

Maradtunk tisztelettel.

kultúrpolitika

Szöcs Géza

elvonások

2011. szeptember 29.

Az ál-Semjén

Emlékeznek a régi viccre? Valaki felírta egy közfalra krétával, hogy: hüje Kádár. Elkapták. S kapott hat évet: egyet azért, mert pontos jével írta, kettőt azért, mert gyalázta pártunk vezetőjét, hármát meg azért, mert államtitkot adott ki.

Nincs új a nap alatt! Gözerővel nyomoz a Központi Nyomozó Főügyészség egy magát Semjén Zsoltnak kiadó pernahajder után. Felmerül ugyan a kérdés, hogy miért nem a főügyészség ideg- és elmeosztálya nyomoz az ügyben, hisz csak egy elmebeteg lehet ilyenre képes – ha még Hende Csabának adná ki valaki magát, azt megértenénk, olyan helyes ember, de Semjénnek?

Csak hogy az eset messzebbre mutat, mint ameddig bárminő élcelődés elér. Itt többről van szó, megsértették Semjén Zsolt személyiségi jogait! Történt ugyanis, hogy valaki Semjén_KDNP néven vezetett twitteres mikroblogot, efféle bejegyzésekkel:

„Elképesztő! Most mondja a könyvelőm, hogy jövőre emelkedik a fizetésem. És még mondja az ellenzék, hogy válság van. Hülyék.”

„Beszélgettem egy szegénnyel a minap. Kérdeztem, miért nem keres többet, azt mondta, mert nem tud. Milyen magyar az ilyen? Undorító.”

Nem válogattunk, a legfelső kettőt másoltuk ide, de a többi is ilyen. Elsőre kiszúrja bárki, de bárki, hogy ezeket nem Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes írta. Ha másról nem, hát onnan, hogy ő soha életében nem bírt közel ennyire sem szellemes lenni. Nem mintha ezek olyan nagy viccek lennének, inkább kíméletlenül megfogalmazott, sarkos politikai üzenetek – nagyon is valós tartalommal.

De már szorul a hurok! A nyomingerek sorra idézik be a blog regisztrált követőit, hogy a kapcsolati hálót követve jussanak el a célszemélyig. Egy-két jól irányzott kereszkérdés, és kézre kerül a nyomorult!

Mert Semjén Zsolt nem késlekedett, és feljelentette az ismeretlen tettet. Jogi képviselője meg közölte, hogy Semjén azért tett feljelentést, mert az ugyan a napnál is világosabb mindenki előtt, hogy nem ő írta a bejegyzéseket (Semjén vajon miből jött rá, biztos ő is a humorból), de a tartalmuk sérti ügyfele személyiségi jogait. Tehát nem az a baj, hogy jogtalanul használták esetleg a nevét, és az csúnya dolog. Hanem az, hogy politikai bírálatok érik, az bántja őt, nyomozzák ki azonnal! És a fényképpel is visszaélt az a mocskok, rendőrt gyorsan!

Nem az a fő baj ebben a történetben, hogy Semjén Zsolt mit gondol saját magáról, szerepéről, fontosságáról, helyéről a világban, mert az nyilvánvaló: csupa fals dolgot. S még csak az sem, hogy mit gondol a szólásszabadságról, semmit, nem is létezik az az ő számára. Inkább az a fő baj ebben a történetben, hogy mi lehet a fejében a Központi Nyomozó Főügyészség feladatairól. Mi lesz, ha elszökik a kutyája? Behívják a tartalékosokat is?

Ne intézzük el annyival, hogy egy magas kormányzati szintű idióta megint nevetségessé tette magát, még ha ez történt is. Inkább jegyezzük meg jól, hogyan gondolkodik Magyarország kormányának egyik legmagasabb rangú figurája: felfuvalkodottan, sötéten és gonoszul. Jegyezzük meg jól, mert előbb-utóbb ez is államtitok lesz.

sajtószabadság

Semjén Zsolt

2011. október 20.

Pisták a szeren

Tarlós István alighanem megháborodott.

Különb en miért fenyegetné Csurka Istvánt, hogy ne zsidózzon már, vagyis „tartózkodjon a félreérthető, illetve a politikai kultúrával nem összeegyeztethető nyilatkozatoktól”, mert ha nem tartózkodik, és továbbra is félreérthető lesz, akkor „veszélyezteti az Újszínház elképzelt, megvalósítandó programját és Dörner György igazgatói kinevezését”.

Mindezen dörge delem azért hagyta el a szigorú tekintetű főpolgármester ajakát, mert Csurka István kolumnás terjedelemben zsidózta tele önlapja, a *Magyar Fórum* legutóbbi számát. Ez aztán a váratlan fordulat: Csurka zsidózott.

Felmerül a kérdés, hogyan lehetett az óbudai önkormányzatot évekig a Hold másik oldaláról irányítani? Hol a бүdös francban élt Tarlós István az elmúlt 20–40 évben? Merthogy Magyarországon nem, az hétszentség. Hiszen a jelzett időszakban ebben az országban Csurka István zsidózott. A rendszerváltozás előtt még csak akkor, ha ivott, vagy ha komcsizni akart általa, de 1990 után ahogy a csövön kifért. Minden áldott nap: zsidózott reggel, délben és este. Főlkelt reggel, és azt mondta, a zsidók elloptak mindent, de ha maradt egy kis kávé, azt meginnám. Zsidózott nyilvánosan, zsidózott szűk körben, olykor nagyobb tömegek előtt, s mindgyakran ma-

gában is. Tudta ezt mindenki, az óvodások is. Erre jön Tarlós, és ilyet szól, hogy ha „félreérthető” lesz, akkor kirúgja a Dörnert.

Félreérthető, baszd? Mikor volt Csurka István félreérthető? Mit lehetett félreérteni bármelyik szaván? Tegye fel a kezét, aki félreértett valamit!

Vajon Tarlós István mit értett félre vagy értett meg abból, amit Csurka István az elmúlt évtizedekben írt, mondott vagy mutatott? Mindent értett és semmit félre. Tarlós nyilván nem hülye, csak imád úgy tenni. Kurvára nem igaz, hogy nem tudta Csurka Istvánról, hogy egy megrögzött antiszemita uszító. Tudta. Hisz mindenki tudta: voltak, vannak, akik ezért szereték, mások ezért nem. Tarlós úgy nevezte ki Dörnert, hogy az hozza Csurkát.

Nincs mese, tudta, pontosan tudta, hogy utolsó antiszemita knak adja oda a főváros egyik színházát. Ja, hogy virágozzék minden virág. És most úgy csinál, mintha nem tudta volna. Mit hisz, hogy egy kis fenyegetéssel domesztikálhatja Csurkát? Ugyan, csak egyre mélyebbre kaparja magát saját hazugságába.

zsidózás

Csurka István

Újszínház

2011. november 3.

Oltana

Kedves Olvasóink, van egy jó hírünk. Veszünk egy teherautógyárat! Jobban mondva egy volt teherautógyárat. Épp ideje, hogy beszálljunk a kamion-féltengely- és a személyautóüléshuzat-gyártásba. Kicsit drágábban vesszük, illetőleg hát veszi a kormány, mint amennyit ér, részvényenként 800-ért a piaci 600 helyett, ne mondhassa senki, hogy ki akarja fosztani a tulajdonosokat. Pláne hogy el is vehetné tőlük.

Nem egy nagy céget veszünk első nekifutásra, úgy 35 milliárdos árbevétel mellett az elmúlt pár évben volt rajta egy kis bukovári is, de 8–10 milliárdot testvérek közt is megér. Különösen hogy az illetékes kormányhivatalnok elmondása szerint a dinamikus fejlődő nemzetközi tűzoltóautó-bizniszből akarunk a Rába állami tulajdonlása révén nagyot szakítani, és ez, tekintettel a globális felmelegedés gyorsuló tendenciájára, melyből logikusan a különféle tüzek elszaporodása következik világszerte, már-már zseniális üzleti intuíció. Mindemellert humanitárius tartalma is van: a magyar állam által gyártott tűzoltóautó a pokol tüzeit is képes lesz eloltani.

Az is lehet, hogy a Rába mellé az Ikarust is megveszi a kormány, és újraéleszti a 70-es évek magyar sikerágazatát, a buszgyártást. Megint utazzon magyar buszon a kazah munkavállaló! Ha megérkezik oda, ahova indult, arra fog gondolni, hogy ezt a magyaroknak köszönheti, és melegség önti el egész valóját. Ha emiatt túlhevül a kazah, és a „C” tűzveszélyességi kategóriába kerül, legyen kéznél magyar tűzoltóautó! Vagy legalább porral oltó. Gyártsunk poroltót is!

Közértet nem mi veszünk, hanem a CBA üzletlánc, de ez részletkérdés. Ha a Lázár fivérek, akik már a nevükben is a Magyar Feltámadást hirdetik, veszik meg a Corát meg a többit – és ha akarják, megveszik, különben a Cora meg a többi olyan büntetést meg különadót kap a nyakába, hogy a végén ők kérik majd, hogy adhassák ingyen –, az olyan, mintha a miénk lenne. Hívják Közértnek! Lesz még egy állami bankunk, és nem vitás: kéne egy szép ruhagyár is, legyen a neve: Áprilisi Forradalom! Jól szabott, magyar öltönyben járjon minden magyar a magyar bankból ki, a Közértbe be!

Két magyarázat van.

Az első, hogy a kormány, illetve bizonyos tagjai, illetve a fedésükben dolgozó illetők a kormány rendelkezésére álló, lényegében tetszőleges szabályozási eszközök alkalmazásával a hozzájuk közel álló, sőt velük egylényegű üzletemberek kezére játsszák át azt a – készpénzben, épületben, földben, tudásban, vevőkörben – megtestesülő vagyont, amit mindenféle – kicsi vagy nagy, magyar vagy külföldi vagy vegyes tulajdonú – magánvállalkozások az elmúlt húsz évben szívós munkával összeszedtek. Ezek (lesznek) a magyar oligarchák, ha Kerényi Imre megfesteti őket, az lesz a címe, hogy „A magyar mágánások ajándékot visznek az uralkodó elé, az pedig nem veszi el a pénzüket, de büszkén néz”.

A másik magyarázat szerint a 70-es éveket készülünk újrajátszani – mindenképp egy lesz vagy egyféle, de az jó lesz, mert azt az egyfélé a miniszterium fogja gyártani, és az árát az árhivatal szabja meg. Ennek oka lehet, hogy a) a 70-es évekre esett az ország első emberének boldog gyermekkora, amikor minden jó volt; és legyen Kudlik Júlia a bemondó, b) Orbán Viktor vette egyedül komolyan a magyar politikusok közül azt a több kutatás által is bizonyított tételt, hogy Magyarország lakóinak körében messze Kádár János a 20. század legnépszerűbb politikusa, és az ő fénykora pont a 70-es évekre esett; ezért akkor minden jó volt, és legyen Kudlik Júlia a bemondó.

De édes mindegy, hogy vajon a szerzés vagy valami torz utópia tébolya hajtja ezt a masinériát. Magyarországnak jövőre nagyjából 3200 milliárd

forintnyi államadósságot kéne visszafizetnie: ez a nemzeti össztermék 12 százaléka. Ezt az ország saját erejéből aligha teheti meg: az államadósság jövőre esedékes törlesztéséhez tehát újabb hiteleket kéne felvenni. A magán-szféra hitelállománya ugyancsak gigantikus. Ehhez képest Magyarország az elmúlt egy hónapban alig tudott állampapírt eladni (pedig szeretett volna). A hitelminősítők kockázati listáján – Ukrajna és Horvátország társaságában – rögtön Görögország után következünk. A fenyegető csőd árnyékában a magyar kormány hivatalnokai nem túl fontos középvállalatok felvásárlásával és más vállalatok tönkretételével mulatják az időt. Vagy avval, hogy hogyan tudnák még jobban elutálni azokat, akikről ebben a helyzetben akár egy eurocentet is remélhetünk – az Európai Uniót, az IMF-et, a magyarországi nagybankokat. Rohadjanak meg a hitelminősítők!

Mintha Orbán minden realitásérzékét elveszítette volna. Vagy feladta, és már az ország bukása utáni állapotra készül.

Az legalább azt megmagyarázná, hogy miért kell hamar pár tűzoltóautó.

gazdaság

Rába

2011. november 10.

A nagy valagrend

„Kedves nézőink, a ceremónia véget ért, ahogy látják mögöttem, az ünnepek már kötetlen beszélgetésbe kezdtek a meghívottakkal, tartsanak önök is velem, s kérdezzük meg mindjárt az első kitüntetettet, mit érzett, amikor átvette a kitüntetést. Bocsásson meg, méltóságos uram, a zavarásért, de elmondaná a nemzeti televízió nézőinek, hogy mit jelent önnek a most megkapott Szent István Rend? Nos, valóban, óriási megtiszteltetés, hogy ezt épp a miniszterelnök úrtól és a köztársasági elnök úrtól vehettem át, ennél már talán csak az számít nagyobb megbecsülésnek, hogy az érdemrendet szinte közvetlenül Hermann Göring marsall úr után kaptam meg, s aki után jöttem, azért ő sem akárcsak, a magyarok jóistene áldja meg Galeazzo Ciano külügyminiszter urat!”

Kedves olvasóink, ha most azt hiszik, hogy valami régmúltbéli felvételt idézünk fel, jusson az eszükbe, hogy a múlt század negyvenes éveiben még nem volt Magyarországon nemzeti televízió, sőt semmilyen sem. De azt se higgyék, hogy valami vad disztópiával akarjuk fárasztani önöket. Nem,

amiről most beszélünk, az a tündöklő jelen, napjaink méltán közkedvelt pártformációja, a KDNP a múlt pénteken terjesztette a parlament elé az új kitüntetési törvény tervezetét. A javaslat újraalapítaná a Szent István Rendet (sic!) és bevezetné a Becsület Rendet (magyarul helyesen: Becsületrend).

A javaslat horderejének teljes felméréséhez fussuk át a Szent István Rend (magyarul helyesen: Szent István-rend) nagykeresztjével kitüntetettek névsorát. Nagy számban fordulnak elő köztük külföldi főnemesi családok sarjai, néhány Habsburg-hű magyar főnemes, itt-ott egy-egy kiegyezés utáni miniszterelnök. De figyelj a 48-as szabadságharc idején Magyarország ellen harcoló Windisch-Grätz barátcskánk éppúgy, mint a bresciai hiéna művészneven köszöretetnek örvendő Haynau polgártárs, hogy a cári orosz csapatokat ellenünk vezető Konstantin nagyherceget még véletlenül se felejtjük ki. S aztán, hogy Horthy Miklós 1939-ben újra elkezdte adományozni a Szent István-rendet, öten kaptak nagykeresztet: Teleki Pál miniszterelnök, Serédi Jusztinián hercegprímás, és a mondott Göring marsall, Ribbentrop német és Ciano olasz külügyminiszter. Ön kinek adna ezek után nagykeresztet?

Két eset lehetséges, az egyik szerint a Kereszténydemokrata Néppárt tagságában csak gazfickók, elmeháborodottak és akaratukat kifejezni képtelen amőbák találhatók (akik mellesleg le sem tudják magyarul írni a két kitüntetés nevét), és akik között egy sem akad, aki kiállna, és azt mondaná, hogy most már aztán hátrább az agarakkal!

Vagy együtt, mindahányan hót komolyan úgy gondolják, hogy Hermann Göring voltaképpen jót akart, csak félrecsúszott valahol?

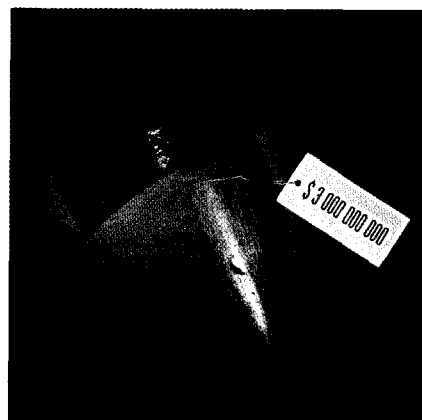
Mindkét megfejtés azt veti föl, hogy röpke húsz év alatt a várt felemelkedés helyett hová süllyedt ez az ország. De akárhogy is, süljön le a képéről a bőr annak, aki ezt a gyalázatot a legapróbb gesztusával is támogatta, legalizálni segítette. Magatokat kereszténydemokratának nevezők, gyónjátok meg az utolsó szóig ezt az egészet! Rajtatok tán még segít. Magyarországon már csak a következő választás.

magyarkérdés

KDNP

Szent István-rend

2011. november 24.

CSURKA KÖPÖNYEGE
SZŐCS GÉZA CEKKERE
JEREVÁNBAN MAGYAR ZÁSZLÓT TAPOSNAK
A LENI RIEFENSTAHL-ÖSZTÖNDÍJ

2012

Vagy-vagy

Biztos, hogy ez a Barroso, hogy a görcs álljon a levelezgető kezébe... na, hogy ez nem pedoizé? Mint az a másik szőrös hasú? Vagy lehet, hogy csak még nem az, de ha ír még egy levelet, az lesz, ha kettőt, konkrétan azt hozzuk majd le róla (szóljatok Pappnak!), hogy fiatalkorában fontos mellékszereplője volt a *Pásztoróra a vadvirágos legelőn* (eredeti címe: *Schäferstündchen auf der blühenden Weide* – A szerk.) című állatos szerelmesfilmnek? Legfeljebb helyesbítünk. Vagy nem?

Hogy az Európai Bizottság elnöke ifjúkorában maoista lett volna, azt már pedzegette is valamelyik előrelátó kormánypárti tollnok, és hát, tényleg az volt (később megjavult). De a haladási irány nem csak ebből sejthető, vagy abból, hogy Pálffy István (KDNP) viccesen – a maga módján viccesen – Clintonné nagyságos asszonyként emlegeti az Egyesült Államok külügyminiszterét. A főirány logikusan adja magát: ha az unió és Amerika Orbán ellen jön, akkor Orbán is az unió ellen megy! Ha nem értik meg, hogy mi tulajdonképpen – a bankadóval például, amit átvett az egész unió! – nem-hogy nem sértettünk sosem normát, de egyenesen újakat előlegeztünk meg, és ha nem ismerik el kalaplevéve, hogy Magyarországnak a legkisebb a költségvetési hiánya az egész unióban, akkor az azért van, mert az unióban nem szívelik a magyart! Hiába sajátos az észjárás és meleg a szív, és hiába védő a bástya, ha kettős a mérce!

De a legaggasztóbb mégis az, hogy például ezt a két, kizárólag belső, hazai fogyasztásra kiklopolt, bepanírozott, kisütött és felszolgált hazugságot – hisz a magyar bankadónak semmi köze az unióshoz, és a 2011-es hiány azért maradt (talán) alacsony, mert Orbán elvitte a magánnyugdíjpénztárak vagyonát – lassan ők maguk is kezdik elhinni.

Orbán és társai mindeddig óvakodtak attól, hogy a magyar nacionalizmus feszülő s nagyrészt általuk felkorbácsolt indulatait az unióra fókuszálják. A nemzeti energiák nyalábjának fő célpontja mindig Orbán politikai ellenfelei voltak, a háttaszúró-partira mindig kapható belső ellenség, akihez most lendületesen zárkózott fel az IMF. Az unió csak mandinerből kapott a pofájára. Ennek egyrészt oka lehet, hogy az uniót mégiscsak nehezebb lezsidózni: kellő művészi hitelességgel állítani azt, hogy Merkel és Sarkozy is a cionisták bábja lenne, a fantázia valódi, ihletett szárnyalását kívánja meg, az absztrakciók és a váratlan, kreatív összefüggések megteremtésének legmagasabb rendű képességét. Másrészt meg, és legyünk méltányosak, Orbán

soha nem volt egyértelműen elutasító az unióval; igaz, túlzottan lelkes sem, az európai federalizmusban például őszintén nem hitt, de az ő euroszkepszisénel jóval megatalkodottabb euroszkepszisek is bőven belül lehetnek az európai politikai illem határain. A nemzetek Európájáról szóló elképzelések ide vagy oda, a Fidesz is megszavazta a liszaboni szerződés ratifikációját.

De nem zsidók ezek mégis?

A magyar nemzeti önelvűség mélyrétegeiben szunnyadó gondolatmeneteket és érzelmeket csekély erőfeszítéssel lehet akként módosítani, hogy azok dühe az unióra irányuljon. A mindenkori ellenség üres rubrikáit kell csak megfelelően kitölteni. Ha kell, ez a készlet mozgósítva is lesz. És nyilván el tudunk képzelni olyan országot, mely lakóinak többsége szabad akaratából, önként szigeteli el magát a Nyugattól – saját történelmi kényszerképzeteknek fogságában, a kollektív önsajnálát és önimádat mámorában, esetleg valamely más nemzet vagy kisebbség vagy egyszerűen a másik ember fékezetlen gyűlöletességének élvezetétől megrészegülve; vagy önnön tudatlansága s ebből fakadó manipulálhatósága okán. Ilyen volt például a háborúk és polgárháborúk tüzeiben égő Szerbia a 90-es években, ilyen lehet Belarusz vagy Ukrajna. Csakhogy Magyarországon Orbán nem nyerhet az unióval szemben. Most ő maga élezi ki: vagy ő, vagy az ország Európában.

De akkor sem az unió fogja megbuktatni Orbánt. Az ország lakóinak elsőpró többsége kényszeríti ki majd a második választást. Ha lehet, a szavazófülkékben. Ha arra már nem lesz idő, akkor az utcán. És nincs az a karhatalom, ami ezt megakadályozhatná.

Európai Unió

magyarkérdés

J. M. Barroso

2012. január 5.

Tandíj és pusztítás

Orbán Viktor álmot látott. Egy nagy turulmadár közeledett feléje, és amikor Orbán már épp elszaladt volna, nehogy a turulmadár meglegyintse a kobakját, akkor látta, hogy nem is madár az, hanem egy nagy Excel-táblázat verdes fölötte. De nem is a szárnyával, hanem a cifra munkalapjaival! Hinnye, ezt már csak bevárom – elmésedett fel a miniszterelnök, lássuk, minő üzenetet hoz a turul-Excel az ébrenléten túli világból? És úgy is tett: bátran maga mellé engedte telepedni, és színről színre kifaggatta a tábláza-

tot. A magyarok jövőjét mondom el neked, a kétharmaddal Kiválasztottnak, amit nem láthat sem felnőtt, sem gyermek, sem rektor, sem bakter. Sem traktor. Csak te, Viktor. És így is tett. Jól lementtetted-e az agyadba, amit hallottál? – kérdezte aztán búcsúzóul a madárforma óriásfájl, majd a magasba emelkedett, és lassú szárnycsapásokkal elindult oda, ahonnan jött, a jövőző korok ismeretlenje felé.

Orbán Viktor, midőn felriadt, mindenre emlékezett – igazából csak a traktort nem értette, hogy az hogy került képbe. De később rájött arra is: az agrárképzés kiemelt nemzetgazdasági jelentőségét sűrítette bele a jövő küldötté. Neki is állt nyomban leírni, amit a látomás mondott: a felsőoktatási felvételi keretszámokat képzési területenkénti bontásban, s aztán egy másik árkusra a képzések költségeit ugyancsak e szerint.

Igazából már az is abszurd és sírnivaló, hogy Orbán Viktor „magához vonta” annak az eldöntését, hogy melyik egyetem és főiskola hány elsőst vehet fel az idén (amint arról elsőként az origo.hu vagy két hete hírt adott). Nincs olyan ország a világon, ahol egyetlen ember határoz erről, gyanítjuk, még a diktatúrákban sem. Magyarországon eddig – a mindenkori költségvetés szabta kereteken belül – bonyolult alkufolyamat és élénk vita döntött róla, mely során a kormányzati és az intézményi érdekek legalábbis strukturált formában ütköztek meg egymással (még ha ennek a meccsnek folyton változtak is a szabályai). És ami a legfontosabb, mindebben egyre nagyobb szerepet vitt az egyetemi szolgáltatások iránti kereslet. Hisz mégiscsak a leendő egyetemi, főiskolai hallgatók (és persze a szüleik) tudják a legjobban felmérni, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek és reményeiknek milyen szakma, milyen képzés és melyik iskola felel meg a legjobban! És meglehet, az egyetemek tusakodása a helyekért (amelyek alapján a pénzüket kapták) egyes elemeiben visszatetsző volt – de a rendszer mégiscsak arrafelé haladt, hogy szabad emberek szabad belátásuk szerint, saját tudásukra hagyatkozva választhassanak egy rakás lehetőség közül (a fogyasztói oldalon); és hogy ez az intézmények között versenyt és javuló minőséget hozzon (a szolgáltatói oldalon). Arrafelé haladtunk, hogy a szabad egyének személyes, egyéni tudásából összeálljon ösztársadalmi tudás szabjon menetet és keretet a magyar felsőoktatásnak.

Hogy az ilyesmi megengedhetetlen az Orbán-univerzumban, azt már sejthettük egy ideje. A férőhelyek szigorú központi leosztása például meg az intézményalapú finanszírozás (a hallgatói keresletet követő fejkvóták helyett) régóta figyel a sarkon túlról. Ám hogy végül egyetlen ember akarja

felülírni a társadalmi egyeztetések és a piac bonyolult összjátékát, aki ráadásul dilettáns – nem ért hozzá, nem is érthet, hisz nem ez a szakmája –, az még ma, a döntés után egy héttel is felfoghatatlan.

És így a vége nem is lehetett más, mint hogy a felsőoktatási keretszámok csakis Orbán Viktor kényszerképzeteinek matematikai reprezentációjaként foghatók fel.

E kényszerképzetek egy része személyes természetű: hogy a miniszterelnök a Közgázt, nevezett Corvinus Egyetemet „baloldali fészekálynak” tartja, régóta rebesgetik, mi sem természetesebb tehát, mint hogy felgyújtsa. Arról meg, hogy a jogászképzés és vele minden bizonnyal a miniszterelnök *alma matere* miért jut ugyanerre a sorsra, talán pszichiáterek tudnák a leghihetőbb hipotéziseket felállítani. De nem csak erről lehet szó. Ha Magyarország Kert-Magyarország lesz, ha a jövője az agráriumi meg a kétkezi szakmunka, és ha Magyarországot egy új elitnek kell irányítania,

ELLENÁLLNI A KIS SERTÉSNEK

akkor eleve kevesebb diplomás kell; és a legmagasabb képzésben nagy számban, tehát ingyenesen a családi gazdaságok leendő irányítóinak kell részesülniük. Meg azoknak, akik ezt az új kasztot alkotják majd; őket várja a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, amely a diploma mellé nyilván méltóságos uram címet is oszt majd. És mivel Magyarországon ezenkívül nem lesz élet, nem kellenek sem közgazdászok, sem bölcsészek, sem társadalomtudományokban jártas szakelemek, sem szociális munkások, ahogy nem kellenek művészek sem. És miért kellenének jogászok...? Jog talán lesz?

Az államilag finanszírozott helyek radikális csökkentése e területeken a jelentkezők számának radikális csökkenését fogja hozni. Hiába lesz lehetőség a költségtérítéssel képzésben való részvételre, ha azt nagyon kevesen fogják vállalni. Mert biztos, ami biztos, a költségtérítés összegét is úgy állította be Orbán, hogy ne legyenek ilyenek.

A tandíjért.

Hisz Orbán Viktor visszahozta a tandíjat. Félreértés ne essék: ez az újság mindig is tandíjpárti volt. Ám ez a tandíj nem az a tandíj. Az a tandíjrendszer *mindenkitől* szedett volna *egy keveset*, és a hallgatókat az ösztöndíjjal, a szociális támogatások és a diákhitel jól összehangolt mechanizmusaival segítette volna át egyetemi éveiken. Sikeresen ötvözte volna a társadalmi szolidaritás szempontjait azokkal az ösztöndíjakkal, melyek a felsőoktatás minőségét tudták volna emelni. Ez volt a szocialista–szabad demokrata kormányok kevés jól átgondolt, jól árazott, sikeres projektjeinek egyike. Amit

Orbán Viktor leküldött a lefolyón – csak azért, mert a tandíjellenes demagógiában, a „szociális népszavazásban” meglátta a kínálkozó lehetőséget a hatalom könnyű megragadására.

Ez a tandíj, az ő tandíja viszont évente tízezreket rekeszt ki a felsőfokú képzésből, és evvel a felemelkedésből, a jobb és gazdagabb élet lehetőségéből. Olyan gyerekeket, akiknek a családja nem tudja majd finanszírozni az egyetemi tanulmányok költségeit, és akik nem merik vállalni a diploma-szerzés idejére felhalmozódó többmilliós adósságot. Ez a tandíj büntett nemcsak a szegények, de a középosztályban megkapaszkodni igyekvők ellen is. Ez a tandíj az ország legjobb egyetemeit fogja pillanatok alatt tönkre-tenni; de inkább a teljes magyar felsőoktatást. Ez a tandíj külföldre kergeti a gyerekeinket. Ez a tandíj összeomlasztja a diákhitel eddig jól működő rendszerét. Ez a tandíj nemhogy nem erősít semmiféle társadalmi szolidaritást, de egymás ellen fordítja a magyar felsőoktatás minden szereplőjét.

Ennek a gonosztettnek olyan ember a kútfője, aki fényes karrierjét a Kádár-korszak ingyenes, magas szintű felsőfokú képzésének köszönheti. Aki még azt is megtette, hogy ezt az új rendet, amely alapvető befolyással van honfitársaink tízezreinek sorsára és életkilátásaira, egy hónappal a felvételi jelentkezési határidők lejárta előtt hozta nyilvánosságra és vezette be.

Bár az alávetettség és a félelem szociálpszichológiájáról az Orbán-rezsim naponta szervíroz újabb és újabb tudást, nem értjük. Nem értjük, hogy miért vannak olyan szakértők, akik ehhez segítséget nyújtanak Orbánnak. Vagy akár csak falaznak neki. És végképp nem értjük, hogy miért nincsenek az utcán, miért nem láncolták magukat még a szóban forgó intézményekhez, miért nem üvöltenek torkuk szakadtából az egyetemi felső vezetők – a rektorok, dékánok, tanszékvezető egyetemi tanárok –, az egyetemi oktatók, a tudományok doktorai, a docensek, adjunktusok és tanársegédek, az egyetemre készülő harmadikos és negyedikes gimnazisták és egyéb érettségizők; ezek szülei, közeli és távoli rokonai. Bárki, aki Magyarországon 2011-ig diplomát szerzett. Bárki, aki 2011 után szeretne. Akinek a gyereke szeretne.

Bárki.

Mindenki.

felsőoktatás

tandíj

elvonások

2012. január 12.

Így győztem

Baromzó! Ezt védj jól az agyadba, a saját érdekedben!

A magyar haza bátran módosít! Látod, hiába koptattad a szájad, hogy módosítani kell, ha akar a magyar módosítani, ha nem – ha egyszer a magyar módosítani akar, szuverénül, kétharmados akaratból, elsőprő, méltóságteljes vonulással, akkor módosítani is fog, és mindegy, hogy ez neked tetszik vagy nem tetszik! Vagy tetszik! Beleütötted azt a nagy, görbe kettős mércéd az adat védelmébe – és csodálkozol, hogy nem hagyjuk? Hogy a biztos a szemünk fénye? Legjobb bíránk korai nyugdíjazását feszegetted – de bármit mondasz is, mi meghosszabbítjuk a tapasztalt szakembergárdát! Jól értsük egymást: nem engedünk a diktátumnak, az agressziónak, a pénzkötegekkel felénk történő, durva dobálózásnak, mely testi épségünket, már-már megmaradásunkat veszélyezteti! De menekülni még ebben a helyzetben sem fogunk, méltósággal, bátran álljuk a Kárpátok ormán a reánk záporozást!

És nem engedünk a jegybank függetlenségéből! Vivát! Esküszünk, esküszünk, hogy vivát!

Orbán uniós turnéja első, bemelegítő körének lassan megvonhatjuk a mérlegét.

Orbán nem akarja kipiszkálni Magyarországot az Európai Unióból.

A december 8-i emlékezetes, éjszakai tivornyába torkolló csúcsig, amikor Orbán nemet mondott a lisszaboni szerződés átírására, és ezzel pár órára kiszervezte hazánkat az unióból, még abban sem lehettünk biztosak, hogy nem ez a célja-e. De efelől most megnyugodhatunk, legalábbis egyelőre. Orbán belátta, hogy az unió további provokálása közelebb, nem okvetlenül békés lehangoltatáshoz vezethet. A nép még túlságosan kötődik Európához, és abból is baj lenne itthon, ha az unió nem adna több pénzt. Úgy január eleje óta a játék már csak arra megy ki, hogy az EU és az IMF hiteléhez az ország úgy jusson hozzá, és az elbitangolt jószág úgy térhessen vissza a nyájhoz, hogy közben nemhogy ne szegyenüljön meg itthon, de menjen inkább a mennybe.

Az unió a következőt tudta tenni az ügy érdekében.

A Berlusconi-verzió eleve nem játszott: ha ma ellehetetlenítik Orbánt, ki kormányoz holnaptól? Navracsics? Mesterházy? Schiffer? Mint Kádár az oroszokat, Barroso behívja Kaufer Virágot?

De ugyanígy nem játszik immár az sem, hogy az alapszerződés 7. cikke alapján az Európa Tanács eljárást indítson, majd szankciókat fogantatosítson

Magyarország ellen a 2. cikkben foglalt alapértékek megsértése miatt. Eddig legalább voltak, akik ezt nyomták; a csapatból kedden kiszállt Schulz, az európai szocpárt vezetője. A *realpolitik* mögötti érvek nyomósak. A 7. cikk a közösség végső, sosem használt fegyvere valamely renitens tagállammal szemben: ha most előhúzzák ebben a pimf ügyben, ki tudja, lesz-e fogantatja, ha egy komolyabb tagállamot kell majd, ne adj' isten, fegyelmezni? És abban is lehet valami, amivel Orbán szokott fenyegetőzni: hogy tudniillik a mértéken felüli púposkodás Magyarországgal szemben az Európa-ellenes indulatok felbuzgását okozhatja – az meg kinek jó? (Orbán csak azt nem szokta hozzátenni, hogy ezen indulatok szításából maga is milyen örömmel veszi ki részét.)

A piszkos munka tehát a Bizottságra maradt: de a Bizottság elszántsága is korlátos. Az Orbán-rezsim direkt demokráciaromboló, gyalázatos törvényei közül csak a bírói hatalmi ág bedarálását bírta kifogásolni: és még ennek is kétes a kimenete. Nem piszkálják az egyházügyi törvényt, vagy azokat, amelyek a demokratikus választói akarat torzítására alkalmasak: a médiatörvényt és a választási törvényt.

Mindez még akkor is sovány, ha a Bizottság azt is érzékeltette Orbánnal, hogy bármikor, bármit előszedhet még; ha tovább pörgetik a túlzottdeficit-eljárást; és ha a hitel feltételéül az orbáni gazdaságpolitika teljes rebootolását fogják szabni. Ja, az Európai Néppárt nem adja Orbánt. És az uniós intézmények rövid távú számításai meg hajlamuk a munkakerülésre azt diktálják, hogy most futni hagyják őt. Az Orbán-rezsim számos törvénye és gyakorlata nyilvánvalóan ellentmond az unió alapértékeinek, az unió mégsem lövi ki őket. Ez nem vall valami átütő vízióra.

Most akkor ő győzött...?

Még ikszre se hozta. Kormányzása során most először áthághatatlan korlátokba ütközött; és rövidesen arra fog kényszerülni, hogy olyan programot hajtson végre, amely majd mindenben eddig hirdetett politikájával ellentétes. Közben egy kicsit még neveltségessé is vált. Győzni akkor fog, ha ezt is győzelemnek tudja majd hazudni. Nem az unióban – itthon, azok előtt, akik a sorsáról két év múlva döntenek fognak.

Európai Unió

2012. január 26.

Menet a kiért?

Bár mondtak mindenfélét, még egy milliós tétel is elröppent a Kossuth téren, a tény az, hogy sokan voltak szombaton a Békemenetnek elkeresztelt kormánypárti tüntetésen. Többen, mint az utóbbi idők bármelyik tiltakozó felvonulásán – s ezzel a megmozdulás egyik célja – miszerint mutassuk meg „nekik”, hogy mi is ki tudunk vinni az utcára ennyi meg annyi embert – teljesült is.

Ám ha voltak egyéb céljai is a kivonulásnak – márpedig ha hihetünk a vonatkozó deklarációknak, akkor voltak –, azok beteljesedése már közel sem ennyire egyértelmű. Ilyen cél volt a kormányzati politika támogatása is, feltehetően a kölcsönösség jegyében, hisz a Belügyminisztérium is kivette részét a történekből, konkrétan a hangulatfelelős szerepét vállalva magára, amikor közleményben tudatta, hogy a rendezvény jó hangulatban zajlott, s rengetegen vettek részt rajta – az eddigi demonstrációk alkalmával a belügy megtartóztatta magát a számolgatástól és a kedélyállapot szondázásától is. Jelen aktivitása viszont okkal enged arra következtetni, hogy még az is előfordulhat: a kormány rendelte magának ezt a spontán akciót, mint ahogy azon sincsen mit csodálkozni, hogy vidéki Fidesz-szervezetek buszokon indították útnak a bandériumaikat. Ja, néha Orbánnak is foglalkoztatnia kell a mezei hadait, nehogy berozsdásodjanak, de sokkal több haszna nem lehetett a kormánynak az egészből. Lévéen a szombati tüntetés – és most mondja bárki, pláne minisztérium, hogy voltak ott egymillióan is – a végkicsengése szerint nettó EU-ellenes megmozdulás volt, mentek elől a nevezetes díszpintyek, kivétel nélkül a Fidesz jobbszéléről (illetve Széles Gábor istállójából), és vitték a transzparensen, hogy nem leszünk mi senkinek a gyarmata. Magyarul, Brüsszel mehet a fenébe. Miközben Orbán épp ott tart, hogy teljesíteni akarja az EU minden kívánságát. És teljesíteni is fogja, legelsősorban hatalomféltésből.

Ez előbb-utóbb feltűnik majd a felvonulóknak is. És akkor esetleg körülnéznek, hogy most ki is az, aki nem kér itt az EU-ból? S aki benn marad ebben az „abcúg uniós” történetben, az kénytelen lesz arra kereskedni tovább, ahol a zászlót égetik. Persze nem mindenki ilyen, a megjelent nyugdíjasok közül sokan tényleg csak Orbán Viktor két szép szeméért jöttek, s ők, ha még bírják, jönnek majd akkor is, ha épp az EU mellett kell síkra szállniuk. De mire lesznek ők elegen?

Jelen történelmi percben – amikor Orbán épp megköti Barroso cipő-

pertlijét a belga fővárosban – az egyenleg úgy fest, hogy Magyarország kormányának finoman kinyilvánított óhajára a Fidesz segédcapatai szerveztek egy csinos kis tömegdemonstrációt a Jobbiknak. Méghozzá a szokottnál – mármint a Jobbik vagy gárdája háza táján megszokottnál – jóval szalonképesebbet. Nem volt túl sok árpádsávos zászló, semmi zsidózás, semmi cigányozás. Orbán sűrű képei alatt azonban a hívei szeme láttára dicsőült meg a Jobbik programja. Szombaton Budapesten megnyerték saját csatájukat az Európai Unió ellenfelei. Mindenki ellen.

magyarkérdés

Európai Unió

Békemenet

2012. január 26.

Lehanyatlik

A Malévnek vége. Nem csődbe ment, hanem fizetésektelelné vált, felszámolják, megszűnik. Megtörtént, aminek már huszonkét évvel ezelőtt meg kellett volna történnie.

Egyre kevésbé emlékszünk rá, de a rendszerváltáskor abban maradtunk magunkkal, hogy Magyarország áttér az egyetlen, bizonyítottan működőképes gazdasági és társadalmi modellre, a piacgazdaságra. A váltás fájdalmas velejárója volt, hogy a piaci versenyben helytállni kényszerülő, ám arra nem képes vállalatokat el kellett adni vagy be kellett zárni. Mert amelyik állami tulajdonban marad, az továbbra is veszteséges lesz, és úgyis be kell majd csukni – amit jobb mielőbb megtenni, mert úgy olcsóbb.

Pofonegyszerű képlet, de a Malévrá mégsem alkalmazták. Ha jött egy új kormány, rögtön a Malévet akarta megmenteni. Eddig sajnos rossz döntések születtek, és rossz embereket neveztek ki a vezetőségbe, de mi majd jókat fogunk. Amikor nem ment a bolt így sem, akkor az volt a baj, hogy megdrágult az üzemanyag vagy épp visszaesett a légi forgalom. Nem venni, hanem lízingelni kell a gépeket. Nem, mégis inkább venni kellett volna. Transzatlanti járatokra van szükség. Dehogy, a regionális piacra kell koncentrálni. Eladni nemigen akarták, legfeljebb kisebbségi tulajdonost kerestek: hozzon pénzt, de ne pofázzon bele. A remek ajánlatokra remek kérők jelentkeztek. A Malév 35 százalékát 1993-ban megvette a szintén állami Alitalia, majd kisvártatva maga is csődbe ment, a magyar állam pedig 1997-ben visszavásárolta a részvényeket. Mire a cég többségét is hajlandó lett volna eladni az

állam, már nem kellett senkinek, ömlött bele tehát továbbra is a közpénz. Azt már sose fogjuk megtudni, hogy a 2007-es privatizációkor az állam illetékesei mennyire hittek abban, hogy egy orosz szélhámos és a mögötte álló orosz állami bank tényleg képes lesz-e a Malév nyereséges működtetésére – vagy csak az érdekelte őket, hogy valaki takarítsa már el a csődtömeget. Kétesélyes az is, hogy a 2010-es visszaállamosítás oka politikai gyávaság volt, vagy a gázcsapot tekergető oroszok zsarolásának engedtek Oszkóék.

A Malév sok mindenre jó volt. Mindenféle hazafias demagógiának tudott tárgya és főszereplője lenni arról, hogy a nemzet a „nemzeti légitársaság” nélkül félkarú óriás, és a nemzet, ha a kezébe, ha valódi nemzeti kezébe veszi nemzeti társaságát, csodákat tesz majd vele. Miközben pompás alkalmat kínált a fosztogatásra is – és hogy a fosztogatók pártháttérrel működtek-e, vagy élelmes magánzók voltak, vagy mikor épp melyik, arról kérdezzék a Jóistent. Emellett a Malév még arra is jó volt, és még milyen jó lesz, hogy az épp hatalmon lévők az előző garnitúrát köpködni, hovatovább fenyegetni, hovatovább „büntetőjogi következményekkel” fenyegetni tudják, okkal vagy a nélkül. A demagógiának, a politikai szemfényvesztésnek és a közvagyon dézsmálásának nincs olyan melléküzemága, amire a Malév, úgy is, mint szimbólum, és mint konkrét gazdasági társaság, mint érzelem és mint a kiválasztottak számára hozzáférhető mézcsap ne lett volna alkalmas.

Végül ezt is az Európai Unió oldotta meg helyettünk, amikor a tiltott állami támogatást visszafizetendő határozatával tavaly év végén megpecsételte a cég sorsát. Nem a magyar adófizetőket sajnálták meg, hanem a liberalizált légi közlekedést, azaz a többi, tisztességesen működő társaságot védtek meg attól, hogy az állami pénzekkel kitömött, tehát csalárdul játszó Malév tovább pusztítsa a piacukat. Így Orbánnak jutott az a szerep, hogy meghozza a jó döntést: kis szépséghibája a dolognak, hogy csak kényszer hatására tette. Ami speciel újabb huszonvalahány milliárdjába került a költségvetésnek – az új kormány ennyit rakott az elmúlt másfél évben abba a cégbe, amelyről csak a hülye nem tudta, hogy az Európai Bizottság el fogja kaszálni. Ennyibe került az, hogy Orbán a múlt pénteken azt mondhatta a közrádióban: nem én voltam, az unió volt.

De ezért már tényleg szólni sem érdemes, csepp a tengerben. És bizonyára lesz majd olyan történeti munka, ami összegzi, hogy hány százmilliárd forint közpénzt költöttünk el a nemzeti bajnokra. Gyanítjuk, lenne annyi, amennyiből a magyar állam minden repülni vágyó polgárának megvehetne volna a jegyét – ajándékba.

Velünk ellentétben az Európai Unió továbbra is piacgazdaságban gondolkodik. Szép lassan a földi személyszállításban is beköszönt a liberalizáció: azaz az egyenlő pályák, egyenlő esélyek elvének érvényesítése. El kellene kezdeni gondolkodni arról, hogy milyen sorsot szánunk a vasúti, a buszos és a helyi közlekedési vállalatainknak. Keresünk nekik magánbefektetőket, amíg még lehet, vagy éppoly csúnyán végzik, mint a Malév. És nem marad utánuk semmi, csak adósság.

gazdaság

Malév

magyarkérdés

2012. február 2.

Azt írja a Nyilvános Felelős és Igazság Minisztérium

Két, hastájon feltűnően domborodó overallt viselő fiatalember vágott át a csarnokon, az egyik partvist és vödört cipelt, a másik egy különös, múlt századi porszívót. A vetítőterem felé tartottak, ám az ajtóban beleütköztek egy bordó köpenyes, ősz hajú nénibe.

– Basszus, ez valami jegyszedő – súgta egyik a másiknak, de nem jöttek zavarba.

– Gúten tág, vó iszt dén dí kinozál? Pardon, der.

– Hier lang. Maguk magyarok?

– Vír zind kejne ungaris, a fenébe, ezt elszúrtam, de talán nem vette észre, vír zind türkise gasztarbeiter. Vír kommen um takaríten. Dí séf hát unsz gesikt. Suldigung: der séf.

– Kár, pedig azt hittem, hogy magyarok, maga úgy hasonlít arra az államtitkárra... – mondta a néni, s kis fejbiccentéssel odébbállt.

A két fiatalember ezután zavartalanul belépett a terembe, és a ruhájuk hasából előrántott paksamétából sűrűn teleírt papírokat raktak minden moziszékre. Amikor végeztek, összenéztek: te George Smiley, én James Bond!

Valószínűleg így kézbesítette a világsajtónak szánt levelét a berlini filmszövetség a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a magyar versenymű, Fliegauf Bence *Csak a szél* című munkája bemutatóján. Mely film aztán a zsűritől magas kitüntetésben, nagydíjban részesült.

Mondhatnánk, hogy lám, a jó magyar állam mindent megtesz filmjeink sikeréért, adott esetben még szívesen hülyét is csinál magából – de sajnos

a levél nem engedi meg a további tréfálkozást. Ha még akarnak nevetni, kedves olvasóink, az online felületünkön megtalálják a bűnrossz németsséggel megírt levél szöveghű visszafordítását.

Magát a levelet azonban nem csupán a kézbesítés módja és gyalázatos németssége, de főként a tartalma miatt kell szégyellnünk. Azt írja benne ugyanis a magát Nyilvános Felelős és Igazság Minisztériumnak nevező KIM, hogy ide vigyázz, világsajtó, ez csak egy film, egy kitalált történet, Magyarországon nem így mennek a dolgok, s aki mást mond, az az ország rossz hírét kelti.

Magyarországon valójában ócskavasnak is alig jó fegyverekkel ölik a romákat, távolról sem a legkorszerűbb technikával, mint szerte Európában, délen és nyugaton. Norvégiában például sokkal több embert ölt meg a tömeggyilkos, és Németország is jobb, ha bekussol, mert a lelken száradnak a Döner-gyilkosságok, hogy mást ne mondjunk. Nemhogy öljük mi a romákat, épp ellenkezőleg, megmentjük őket a rájuk törő Európától az Orbán Viktor által benyújtott – és széles körben, világszerte elismert – romastratégia útmutatásaival.

Mintha az ócskavas nem is ölt volna, mintha mindez nem is nálunk történt volna. Mintha ez az egész nem lenne szemenszedett hazugság.

Mindez pedig nem más, mint a szokott Fidesz-praxis. Odapiszkítani valahová, ahová nem szabadna – jelen esetben az emberi minimum középebe –, s amint felmerül a lehetősége, hogy netán kitudódik, hogy mi tettünk oda, azonmód lázas igyekezettel nekiveselkedni a sarunk elsikálásának, másokra kenésének, mindközönségesen elcsalásának. Hátha akkor nem úgy lesz, ahogy van. S tenni mindezt rendíthetetlenül a megátalkodottságig, akkor is, ha tudván tudjuk, hogy senki egy szavunkat el nem hiszi.

Hazudva elvett emberéletekről, hazudva mindenről, ami ér valamit. Nem törődve épp egy film sorsával, nem törődve emberek életével, érzéivel, a haza becsületével, hülyének nézve mindenkit.

Sunyi vigyorral, simlis, rossz németsséggel, mint az Orbán-kormány.

kultúresemény

romagyilkosságok

Csak a szél

2012. február 23.

A hazaárulózásról

Az Európai Parlament a múlt héten felszólította az Európai Bizottságot arra, hogy tüzetes vizsgálatnak vessen alá az Orbán Viktor kétharmada által elfogadott fontos törvények egy részét, köztük az új alaptörvény egyes rendelkezéseit is. A vizsgálatot megrendelő EP-állásfoglalást az EP legnagyobb baloldali frakciója, az Európai Szocialista Párt kezdeményezte. Rajtuk kívül a zöldek és a liberálisok szavazták meg, így kapott többséget az Európai Néppárt által javasolt dokumentummal szemben.

Tekintettel arra, hogy a magukat a kormány valagában elfészelt vezércikkíróknak, főcímszerkesztőknek, ilyen-olyan professzoroknak, álíróknak és álcivileknek, meg néhány kisebb horderejű politikai segéderőnek, köztük a mindig rokonszenvesen rezes orrú Pálffy Istvánnak az első dolguk volt, hogy lehazaárulózzák és minden lehető módon denunciózzák és megfélemlítsék először is azokat a magyar EP-képviselőket, akiket okkal vagy a nélkül a fenti dokumentum szerzői között tudtak, másodsor pedig azokat, akik, mint ez az újság is, az EP-állásfoglalást minden részletében pontosnak és lényeglátónak, valamint a magyar haza és a nemzeti érdekek szempontjából kedvezőnek értékelik;

valamint tekintettel arra, hogy a fent említett vezércikkírók stb. természetes joguknak vélik azt, hogy erkölcsi és hazaszereteti kérdésekben megfellebbezhetetlen tekintélyként nyilvánuljanak meg, és hogy bizonyos honfitársaikat, illetve azok általuk kijelölt csoportjait minden hazaáruló tetűnek, idegen érdekeket szolgáló gazembernek és pszichiátriai esetnek, elmebetegnek elhordják,

és végül tekintettel arra, hogy ez a szertelen mocskolódás gyengébb idegzetű honfitársainkat netán megfélemlítheti, de legalábbis elbizonytalaníthatja őket úgy a hazájukhoz, mint a saját magukhoz való viszonyuk tekintetében,

vizsgáljuk meg mi is, legalább néhány részletében, az EP-felszólítás tartalma és a haza, valamint a hazaszeretet közti összefüggéseket.

Az EP-állásfoglalás kifogásolja például, hogy a kétharmados többség a Kúriának átnevezett Legfelsőbb Bíróság elnökét mandátumának második évében eltávolította; hogy nyugdíjazás ürügyén körülbelül háromszáz bírót leaprít; és hogy az ügyek kiszignálásának bürokratikus, elfogulatlan automatizmusát a kormány által kinevezett, az uralkodó párthoz közvetlen családi szálon kötődő személy önkényes döntéseivel váltja fel. Az EP többsége

szerint a törvényalkotó mindezzel súlyosan veszélyezteti a bíróságok függetlenségét a végrehajtó hatalomtól.

Igazak-e ezek az állítások? Igazak. Jól érti-e az EP többsége az Orbán-féle bírósági reform lényegét, valóban magukban hordozzák-e ezek az intézkedések az önkény csíráit, azt a lehetőséget, hogy bizonyos perekben, vagy jó néhány perben, a tételes jogon kívüli megfontolások alapján szülessen ítélet? Jól érti, és magukban. És vajon az a jó haza-e, amely a lehetséges legnagyobb mértékben garantálja fiai és leányai számára a tisztességes bírósági eljárást, vagy az a jó haza, amelyben fennáll a veszélye annak, hogy a bírák politikai meggyőződésük alapján, netán egyenesen politikai parancsra döntenek? A magyar hazának és lakóinak jár-e a független bíróság, vagy hülyék vagyunk hozzá?

Nem, nem az a jó haza, ahol a bíróságok a kormánytól függenek, hanem az a jó haza, ahol a bíróságok függetlenek. És ezért az a jó hazafi, aki hazájának nem az előbbi, hanem az utóbbi modell szerint működő bíróságokat kíván.

Ugyanezt a nem túl megerőltető szellemi gimnasztikát elvégezhetjük az EP-állásfoglalás egyéb pontjainak esetében is. Például azéban, amelyik a visszamenőleges hatályú törvényhozást minősíti az európai jogelvekkel *basically* ellentétesnek. Jót tesz-e a hazának az, ha az uralkodó párt visszamenőleges hatályú törvényekkel relativizál minden leírt szót és kötelezettségvállalást, ha azt teszi törvénné, hogy az állam, az erősebb bármit mondhat, bármit le- és aláírhat, úgysem kell betartania? Ha bárkinek elveheti a pénzét?

Nem, az ilyen párt nem tesz jót a hazával. Az ilyen párt nem a hazáját szereti, hanem az erőszakot, a korlátok nélküli hatalmat és a pénzt. A visszamenőleges hatályú törvényhozás, mint a magyar haza példája is mutatja, ahhoz vezet, hogy a haza lakóival és a haza kormányával senki nem akar majd üzletelni, és ebbe a haza hamar belerokkann. A visszamenőleges hatályú törvényhozás a hazát tönkreteszi. Aki a visszamenőleges hatályú törvényhozást bevezette, az a haza érdekei ellen cselekedett.

Mondhatnánk tovább is: az egyházügyi törvényt, a választókerületek Fidesz-barát megrajzolását, a százhusz évre kinevezett Orbán-marionetteket, ezek mind benne vannak az EP-állásfoglalásban. De miután idáig eljutotunk az irat tanulmányozása során, feltehetjük a soron következő kérdést is. Vajon helyes-e, ha valaki, mint az a pár magyar szocialista EP-képviselő, minden rendelkezésre álló eszközzel megpróbálja a hazánkat ezektől a törvényektől megmenteni?

Helyes. Minden magyar ember, aki az EP-állásfoglalás megszületésében közreműködött, büszke lehet rá. Mert a hazáját segítette vele.

És ha ezt a kérdést megválaszoltuk, már csak egy maradt hátra. Vajon a bevezetőnkben emlegetett vezércikk- és címlapszövegírók, professzorok, álcivilek és álművészek, munkáslevelezők és denúciáns nagykövetek, segéd- és egyéb politikusok eközben, miközben tehát a haza tönkretételéhez, elszegényítéséhez és lerontásához tapsolnak, miért és hogyan veszik maguknak a bátorságot ahhoz, hogy hazaszeretetről meg erkölcsről prédikáljanak? Hogy rágalmazzanak, mocskolódjanak és sértegessenek? Feltehetjük-e a kérdést, hogy miért nem mennek inkább a francba?

(Jellemző módon miután Orbán Viktor – tegyük hozzá nyomban: helyesen – a pénzügyi stabilitási paktumhoz való csatlakozással megtért a brüsszeli *mainstream* kebelére, és egyáltalán, feltűnő jámborsággal készül az unió ilyen vagy olyan szervei által kifogásolt törvényhozási hulladékainak széles körű módosítására, a hazaárulózás is alábbhagyott kissé. Olyan szordínós lett. A hazaárulózók még múlt heti önmagukat sem képesek nem elárulni.)

magyarkérdés

Európai Unió

2012. február 23.

Gyün-e, vagy mén?

Lehet, hogy csak a szemünk káprázik, de nagyban zajlik a Jobbik szalonképessítése, a figyelem és a tisztelet ezer apró jelét, amely a kormánypárt felől árad az életerős junior partner iránt, lehetetlen nem észrevenni. A fejünket ott kaptuk fel, lehet, bőven elkésve, amikor Csurka István temetésén – ami legalább annyira kegyeleti aktus, mint politikai demonstráció volt – egy követ nem lehetett volna eldobni, hogy ne találjon kormánypárti politikust. (Hisz akár bevallja a Jobbik, akár nem, mégiscsak Csurka köpönyegéből bújtak elő, vagy legalábbis egy olyan köpönyegből, amit az 1989 utáni köztársaságban először Csurka penderített maga köré.) Aztán. Orbán Viktor a minap, amikor Vona Gábor a szemére hányta az uniós pénzügyi paktum aláírását, azt találta mondani, hogy eddig azt hitte, bírja Vona Gábor támogatását az unióval szemben folytatott küzdelmében. Jé! Hát eddig bírta? Gyöngyösi Márton, a Jobbik külügyi kabinetjének vezetője, aki nemrég a *Jerusalem Post*nak magyarázta el, hogy ez a holokausztdolog azért grízes egy

kicsit, a köztvében fejthette ki nézeteit az unióból való kilépésünk szerföltt kívánatos voltáról, inkább rokonszenvező, és csak kicsit hökkent riporter asszisztencia mellett. Aztán tulajdonképpen a semmiből pörgött ki élénk Pintér és Vona, majd Gaudi-Nagy és Navracsics vitája a Közgázon: eddig legalábbis nem volt magától értetődő, hogy a parlamenten kívül is szóba lehet állni a szélsőjobbal, most meg szinte vágni lehetett a kölcsönös megbecsülés és tisztelet honépítő atmoszféráját. (A demokratikusan artikulált nézetkülönbségek mellett, természetesen.)

Mi a fene folyik itt? Kétkészletnyi honfikebel talál épp egymásra a magyar lélek ama forrásvidékén, ahol az igaz hazaszeretet fakad, avagy épp ellenkezőleg, valakik nagyon átvernek valakit, de még nem lehet tudni, hogy ki kicsodát, és még az is lehet, hogy aki azt hiszi, hogy most átvágja a másikat, végül csak saját magát fogja, de randán? Ki nyeri a következő választást, és előállhat-e olyan helyzet, hogy Vona Gábor tesz majd koalíciós ajánlatot Orbán Viktornak?

Idáig nem szaladnánk előre (egyébként nem, nem állhat elő); de az is biztos, hogy a vetélkedés, amit a Fidesz külföldön – tulajdonképpen lenyűgöző orcátlansággal – a konszolidált, európai jobbközép és a nácioid extrémizmus *deathmatch*ének próbál beállítani, némileg bonyolultabb dinamikával bír.

Orbának a Jobbik egyszerre riválisa és kézenfekvő szövetségese: erről már az is sokat elárul, hogy a Jobbik-szavazók kedvenc második pártja a Fidesz, és *vice versa*. Hogy Orbán a Jobbikot megsemmisíteni, szavazóinak teljes vagy túlnyomó állományát maga mögé állítani nem tudja, az mára nagyjából világos lett. (Pedig erre gondolhattott „a két pofonnal hazaküldöm őket” stratégia meghirdetésekor.) De valamit kezdenie kell vele – és innentől kezdve a Fidesz és a Jobbik közti zóna a jövő súlyosan fojtogató, barna ködébe vész, amiben minden megtörténhet. Ha a Jobbik jó sok szavazót mar 2014-re a bizonytalanok közül, netán a mostani Fidesz-táborból, úgy Orbán aligha kerülheti el a koalíciót vele: és az egyfordulós, inkább többségi rendszer miatt (ahol az egyéni körzetek nagyjából eldöntik azt is, ki fog kormányozni) ennek választási koalíciónak kell lennie. (Legalább fű alatt: hogy például nem indítanak erős jelölteket egymás ellen.) Különben előfordulhat, hogy az egyharmadot meg egy kicsit szerző baloldali blokk (és bizonyára lesz ilyen) egymaga lenyomja a két jobboldali pártot. Vagy mégis inkább arra kéne a Fidesznek rámentni, hogy ő raboljon a Jobbiktól? Fuvolázzon tovább a Jobbik dumáira fogékony közönségnek, és rabolja ki

a kisebbet? Ha a választási programját már úgyis nemhogy lenyúlta, de a nagy részét *megvalósította*?

Nehéz kérdés, amiben kísért a múlt is: egy szélsőjobboldali pártocská – és korábbi koalíciós csendestárs – a pusztá jelenlétével egyszer már kiűtötte Orbán kezéből a kormányzást. (Amikor a MIÉP 2002-ben épp nem jutott be a parlamentbe, de elvitt majd 5 százalékot.) Még jó, hogy nem most kell dönteni róla: ám az biztos, hogy akár kifosztani akarja a Jobbikot, akár szövetségre lépni vele, Orbán nem idegenítheti el magától a magyarországi szélsőjobbot. Vagy a szavazóira, vagy a pártjára mindenképp szüksége lesz: ezért – miközben külföldön épp rá hivatkozva igazolja minden disznóságát – itthon lassan, de biztosan ruházza fel a tiszteletreméltóság és az elfogadhatóság aurájával.

Miközben Orbán még mindig azt hiszi, hogy ő jelöli ki a határokat, így húzza a Jobbik magára, minden határtól messze jobbra Magyarországot. De ezen az úton, ha ők is fognak végigmenni rajta, nem ők indultak el.

demokrácia

jobbik

2012. március 8.

Abcúg Barroso, vivát, Orbán!

Szemfüles riportereink a múlt héten Orbán Viktornak az iparkamarában tartott gazdasági évnyitója apropóján az ország számos pontjára látogattak el és kerestek fel kócerájokat. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a vidéki kócerájvezetők vajon mennyire képesek és készek a *management science* legújabb eredményeit felhasználni munkájuk során, illetve hogy továbbra is olyan szarul kívánják-e vezetni kócerájukat, mint José Manuel Barroso az Európai Bizottságot, illetve, ezzel szoros összefüggésben, az Európai Bizottság Európát. Munkatársaink több kóceráj-CEO-val és CFO-val készítettek interjút. A válaszokból változatos öszkép kerekedik ki. „Már fogalmazom a cégküldetése, három lábon fog állani, ezek: integritás, folyamatos újítás, vevőközpontúság és egy faláb.” „Épp a múlt héten tartottunk erről egy lenyűgöző, kulcsfontosságú értekezletet.” „Orvos már látta magát, fiatalember?” Egy munkatársunk egy ízléses, a hátába illesztett termékskálát is hazahozott, nyolc napon belül gyógyuló sérülését elláttuk. „Adok én magának, ha nem takarodik nyomban, olyan bizottságot, hogy belekéküll!”

Mindazonáltal vidéki kisvállalkozók globális, iparágakon átívelő és feltehetőleg önkéntelen pejorálása, még ha az kormányfői ajkáról hangzik is el, igazából szót sem érdemelne, ennél érdekesebb a beszédnek az Európai Bizottságra vonatkoztatható része. Az öncélú, csak élvezeti értékkel bíró sértegetésen túl ugyanis Orbán Viktor súlyosan és előre megfontoltan hazudott, amikor így lamentált: „Engem megválasztottak, a magyar kormányt is megválasztották. De ki választotta meg az Európai Bizottságot? Hol van a demokratikus legitimációja? És kinek tartozik felelősséggel az Európai Parlament?”

A helyzet ugyanis az, hogy az Európai Bizottság választott testület: az Európai Parlament választja, amely Európai Parlamentet meg a tagállamok polgárai választják meg. A Bizottság legitimitása és felhatalmazása pontosan ugyanonnan ered, ahonnan Orbán Viktoré: a néptől. Sőt, ha szörszálát akarnánk hasogatni: a Bizottságnak nemcsak az elnökét választja az EP, hanem mind a 27 tagját. Az EP megteheti, és 2004-ben többször meg is tette, hogy visszadobja azt a bizottsági tagot, akit a Bizottság általa megválasztott elnöke jelölt. Ehhez képest Magyarországon a parlament egyetlen szavazással dönt a kormányfő személyéről, a kormány programjáról és a kormány összetételéről – most akkor kinek hosszabb és vastagabb a legitimitása, a magyar kormányé vagy az EB-é? A tetejébe a lisszaboni szerződés óta a bizottsági elnök megválasztásakor kötelező figyelembe venni az EP-választások eredményét: az illetőt muszáj a legnagyobb frakciónak adnia. A Néppárt 2004-ben és 2009-ben is nyert, ezért is lett Barroso az elnök.

De nem járunk sokkal jobban akkor sem, ha a kócerájós *aperçut* boncolgatjuk („ezzel a mentalitással, amit a Bizottság képvisel, egy vidéki kócerájt sem lehet elvezetni” – már tudniillik azon mentalitással,

NINCS ÉNNEKEM SE ÉJJELIM, SE NAPPALIM

amely a jókat bünteti, a rosszakat meg jutalmazza). Evvel megint nem csak az a baj, hogy konkrét hazugság – a magyar gazdaság ugyanis nem teljesít jól, ellenben, most már jórészt Orbán Viktornak köszönhetően, szarul teljesít. Az egyetlen mutató (a hiány), ami esetleg elfogadható lesz, dettó hazugság, hiszen az egyszeri bevételek nélkül a deficit a 6 százalékot nyaldosná, amint az mindenki előtt nyilvánvaló, aki nem Orbán Viktor világába bezárkózva gondolkodik a dolgokról és saját magáról, valamint saját, személyes viszonyáról a dolgokhoz. De tényleg nem ezen kéne gimnasztikázni, hanem azon, hogy az Európai Bizottság – az Orbán Viktor által sugalltakkal

szemben – nem irányít és nem vezet semmit, az EB nem az unió kormánya, pláne nem igazgatótanácsa vagy vezérigazgatója. Az Európai Unióról szóló szerződés szerint ugyanis „a Bizottság előmozdítja az unió általános érdekeit, és ennek érdekében megteszi a megfelelő kezdeményezéseket. A Bizottság gondoskodik a szerződések, valamint az intézmények által a szerződések alapján elfogadott intézkedéseknek az alkalmazásáról. Az Európai Unió Bíróságának ellenőrzése mellett felügyeli az uniós jog alkalmazását.” Amikor a Bizottság – például – Szájer József felesége és a bírósági tisztogatások miatt cseszteti a magyar kormányt, pont ezt csinálja, felügyeli az uniós jog és az uniós szerződések betartását, amely szerződéseket ez az ország is aláírta, amely aláírást a Fidesz is megszavazta, olyannyira, hogy ez a Fidesz-kormány is kötelezőnek ismeri el őket magára nézve – legalábbis eddig hivatalosan nem tájékoztattak minket az ellenkezőjéről. Tehát és még egyszer: a Bizottság nem azért kúrogatja a magyar kormányt, mert ő akar vezetni, vagy mert nem tud vezetni, vagy mert nem szimpi neki Szájer felesége, hanem azért, mert ez a dolog. Mert a Bizottság a „szerződések őre”, és mert az egységes belső piac, az áruk, a tőke, a szolgáltatások és a személyek szabad áramlása csak akkor érvényesülhet akadálytalanul és korlátok nélkül, ha minden tagállam szavatolja a jogbiztonságot, aminek elengedhetetlen része az igazságszolgáltatás függetlensége is. Amibe viszont sajnos beletartozik az is, hogy senki, még Szájer József felesége, sőt maga Szájer József sem mozgathat ügyeket bíróságok között, mert evvel sérülne a jog a tisztességes eljáráshoz, és mindenkinek, vagy sokaknak, vagy pároknak csak olyan eljárás jutna, amelyet a Szájer család vagy a Szájer család családi barátja neki éppen megfelelőnek gondol.

Hogy Orbán egyre mélyebbre és mélyebbre verekszi be magát az unió itthoni kompromittálásának mocsarába, az egy dolog. És nem érdekes, hogy erre a kirándulásra a semmibe merőben napi politikai szükségletek hajtják, vagy hogy ennek érdekében milyen sokat kénytelen szegény hazudni – a nacionalizmusba a maradéktalan önfeladásig belebutult, agyhalt és/vagy tökéletesen korrumpált Fidesz-értelmiség ebben is meg fogja találni a zseniális taktikai és stratégiai megfontolást meg a nemzeti érdekek megalkuvás nélküli képviseletét. Sőt a romantikusabb lelkek a mélyebb, összeurópai, pánteresztény igazságot is (amit a politikai korrektség – a gaz felvilágosodás – diktatúrája eddig nem engedett kimondani!).

Pedig Orbán rég túl van ezeken a marhaságokon. *Mind you*, a miniszterelnök fejében úgy van összeállva a dolog, hogy az uniónak igazából tőle,

a magyar sráctól kéne megkérdezni, hogy milyen mentalitással kéne vezetni az uniót. Magyar mentalitással, kifelé a válságból. Naná, majd befelé! De nem kéne egyenesen őreá bízni az egészet? Pakolsz már, Barroso?

(Vona lehetne a magyar miniszterelnök. Na?)

magyarkérdés

Európai Unió

2012. március 15.

A mintapolgár

Ne törjünk palcát időnek előtte köztársasági elnökünk fölött! Igenis lehetséges, hogy dr. Schmitt Pál nem lopta kisdoktori disszertációját.

Hanem vásárolta. Vagy ajándékba kapta. Esetleg találta az utcán, kutya-sétáltatás közben: nézd csak, Floki, mi ez a fekete tárgy itt a bukszus alatt! Hisz ez egy szép sporttörténeti tárgyú értekezés! És csak mikor hazavitte, akkor fedezte fel, hogy nem akármilyen értekezés az, hanem egy fájintos disszertáció, amit Schmitt Pál írt! „Márpedig Schmitt Pál az én vagyok!” – hasított belé ekkor a felismerés. És amikor idáig jutott a gondolkodásában, hogy a disszertáció szerzője Schmitt Pál, Schmitt Pál pedig nem más, mint ő maga, Schmitt Pál nyomban, egy ültő helyében le is doktorált!

Hogy történt, hogy nem, majd kideríti, ha ki tudja a plágiumvizsgáló bizottság. De lehetséges, sőt szinte biztos, hogy az (akkor még leendő) államfő úgy jutott kisdoktori dolgozatához, hogy egyáltalán nem tudta, hogy az a bolgár Georgijev Nyikoláj műve. Már ha azt a disszertációt, a „törzsanyagot” egyáltalán Georgijev írta! Hisz még ezt sem tudjuk biztosan! Láttá valaki, ahogy írja? Lehetséges lenne, hogy Georgijev disszertációját is más írta, és az ősz bolgár sporttudós is úgy vásárolta? Vagy ajándékba kapta?

A köztársasági elnök ez esetben közönséges csalók áldozata, a bolgár közvetítőkkal dolgozó nemzetközi disszertációnepper-maffia ártatlanul csőbe húzott baleműve, aki a más által elloptott disszertációt, ahogy a büntetőjog fogalmaz, *megszerezte*, illetőleg *használatba vette*. Schmitt ez esetben maximum orgazdaságban lenne elmarasztalható, lopás vétségében semmiképpen sem, de az orgazdaság tényállása is csak az esetben állna meg, ha Schmitt Pál tudott volna róla, hogy tolvajtól vásárol, azaz hogy az általa használatba vett holmi nagyon elleni bűncselekményből származik.

Ha csak gyanította ezt, akkor az orgazdaság szabálysértés alakzata valószínűleg meg.

Most őszintén: egy húsz évvel ezelőtt elkövetett szabálysértés miatt kellene a kitűnő államfőnek most megszegyenülten levonulnia a színről?

Ha nem is gyanította, akkor még az sem!

Dr. Schmitt Pál nemhogy a lopásban, de az orgazdaságban is ártatlan! Még szabályt sem sértett!

A dr. Schmitt Pál lemondását, netán eltávolítását követelő nyavalygás azonban nem csak ezért érthetetlen. Hogy dr. Schmitt disszertációügye dr. Schmitt személyén keresztül lejártná a köztársasági elnöki hivatalt, és ezzel a köztársaságot magát is? Ne tréfálkozzunk: a köztársaság tekintélye és méltósága abban a pillanatban a porba hullott, amikor dr. Schmitt Pált egyetlen és valódi feljebbvalója kitalálta, a kétharmados többség pedig megválasztotta jelen posztjára. (És hogy két évig vagy öt évig tart ez az állapot, szinte mindegy – lesznek, akik e tekintélyt és méltóságot majd visszaadják neki.) Dr. Schmitt Pál már akkor is a tulajdonságok nélküli ember volt, akinek látható, a köz számára is érzékelhető személyiségjegyei (kellemes társalgási modora, szóba elegyedési képessége, társasági fellépése, széles mosolya stb.) merőben külsődlegesek. Ez a forma már akkor sem rejtett semmit, csak az ürességet, a politikáról való tudás vagy egyáltalán, a bármiről való tudás, a hétköznapi értelemben vett műveltség teljes hiányát; és persze ezzel szoros összefüggésben a valódi személyiség teljes hiányát is. Ezt az ürességet viszont légmentesen kitöltötte a mindenkor hatalomhoz való hibátlan alkalmazkodás képessége (Schmitt nemhogy kormányokon, de rendszereken átívelő karrierjének egyetlen titka), a készség a vele való maradéktalan azonosulásra. Ebben az értelemben dr. Schmitt Pál tökéletes kifejeződése az orbánizmus lényegének, a legmagasabb rendű követelménynek, amit az Orbán-rezsim nemhogy a közhivatalt viselőkkel, de az egész magyar néppel szemben támaszt. Dr. Schmitt valóban példát mutat, a mintaszerű engedelmesség és az ideális, boldog alávetettség példáját, a feltétlen hűség példáját az akár naponta változó irányokhoz, politikákhoz, elvekhez, ideológiai, hitbéli zsinórmértékekhez. És bár nyilván sokunk számára kellemetlen ezzel a rajongással nap mint nap szembesülni, de tagadhatatlan, hogy dr. Schmitt őszinteségén – a *jelenség* őszinteségén, nem a személyén – a kor uralkodó szellemisége ragyog át.

Hogy Orbán Viktor nem szívesen válna meg tőle, az persze nem csak emiatt érthető. A kormányfő talán úgy érzi, senkiben nem bízhat meg any-

nyira, mint öbenne; hogy egyetlen embere sincs, akitől annyira nem kell tartania, mint Schmitt-től – és a köztársasági elnök egy grádicssal mégiscsak feljebb áll önála, legalább szimbolikusan. (Túlaggódja ezt a kormányfő: ha Schmitt megy, biztosan akad majd utódja, aki ugyanolyan lendülettel ír alá mindent, amit az orra alá dugnak, másnap meg, ha kell, mindennek az ellenkezőjét is.) Schmitt sorsáról éppenséggel az dönthet, hogy az üldözési mánia mely stádiumában tart a miniszterelnök – miközben a politikai racionalitás mégiscsak azt diktálná, hogy szabaduljon meg tőle. Hisz ha Schmittől most talán még nem is tudja minden magyar választópolgár, hogy lopott, csalt és hazudott, a választásokig tartó két évben erről bizonyára értesülni fog, miként arról is, hogy kizárólag Orbán akaratából lett államfő, és maradt az után is, hogy ez kiderült róla. Arról nem is beszélve, hogy az új államfő *megválasztásától öt évre* nyerné el hivatalát: így az ellenzék, ha 2014-ben parlamenti többséget szerez is, nem 2015-ben, hanem csak 2017-ben tudna megszabadulni Orbán cserekatónájától. Mindennek, tekintettel arra, hogy az új alaptörvény szerint az államfő – a hosszú évekre előre Orbán embereivel feltöltött Költségvetési Tanáccsal összejátszva – fel is oszthatja az Országgyűlést, akár súlyos politikai jelentősége is lehet a 2014 utáni években.

El a kezekkel Schmitt Páltól!

Schmitt Pál

plágium

2012. március 22.

Utókezelés ágyúval

Valaki igazán elárulhatná már, hogy voltaképpen mért mondott le Schmitt Pál. A kármentés egyre zavarosabb és egyre fenyegetőbb fordulatokat vesz.

Schmitt lemondása Schmitt erkölcsi nagyságát bizonyítja: hibázott, ám vállalta ennek következményeit – katarzis, könnyek, függöny. Eddig értenénk. De nem azt mondják, hogy Schmitt hibázott, hanem az, hogy nem hibázott. De akkor miért mondott le? Nem jön ez össze sehogy. Maximum az jön össze, hogy más hibázott: és ezek a mások most elő is lesznek véve. Nemhogy az a Tulassay (Tivadar dr.), a Semmelweis Egyetem (SE) rektora, aki az ítéletet Schmitt dolgozatáról tizenötöd magával meghozta, majd személyesen kihirdette, hanem a testvére is (Zsolt dr., aki a minap váratlanul

lemondott az SE Habilitációs Bizottságának elnöki posztjáról). Le lesz kapva a tíz körméről a többi szenátusi tag is – a fenntartó minisztérium be-kérette a doktorfosztó ülés jegyzőkönyvét, vajon miért? A Semmelweis Egyetem. Az összes kis- és nagydoktor. Gyurcsány Ferenc (szakdolgozatát keresik, állítólag a pécsi ámokfutó dolgozott belőle). A felsoroltakról be lesz bizonyítva, hogy tolvajok, képmutatók, gazemberek, és meg lesznek büntetve, elveszik a pénzüket, az állásukat, a címeiket. A disszertációkat igazoló bizottságok világítsák át, vezesse őket Lázár János!

Ha lemondott Schmitt, Gyurcsány is mondjon le!

E dühöngésnek már a célja is perverz – nem azt akarná bizonyítani, hogy Schmitt makulátlan módon jutott doktori címéhez, hanem azt, hogy senki nem különb nála, inkább ugyanolyan simlis, mint ő. Az ilyen-olyan címeket odaítélő bizottságok, a tudományosság intézményei mind korrup-tak és romlottak – ha Orbán Viktor legkitűnőbb államfője nem lehet tudós, akkor Magyarországon nincsenek is tudósok. Talán nem is szimpla bosszú ez, bár elsőként az, hanem plebejuslázadás a tudomány – természetéből adódóan – arisztokratikus pozíciói ellen. Hatásai mindazonáltal aligha kedvezhetnek magának Orbánnak. Nem csak a vele egyébként rokonszenvező tudóstársadalmat idegenítheti el magától – de ha sokáig és makacsul mente-getik a kimenthetetlent, az széles választói körben is visszatetszést, hova-tóbb közröhejt vált majd ki.

És nem csak az utókezelés irracionalitásán látszik, hogy a Schmitt-ügy alaposan megütötte Orbánt. Lapzártánkkor Áder János tűnik a legesélye-sebbnek az államfői posztra, és ezt nehéz másképp látni, mint Orbán párt-béli pozíciójának megremegését. Áder Orbán mindmáig utolsó belső ellen-fele volt, és vele most egy kicsit visszajönnek a régi fiúk, azok, akiket az évek során Orbán ügyesen kiszorított a hatalom centrumából – a potenciá-lis riválisok, vagy legalábbis ama személyek, akik még az első Fidesz-ciklus alatt is korlátozni tudták döntési szabadságát. Az államelnök elvben még-is csak egy polccal őfölte lógázta a lábát – és ha ez az illető nem valami mindenre kapható bohóc, rögtön tételeződik úgy a probléma, hogy a fe-jemre nőhet-e; pláne hogy 2014-től esetleg én már nem leszek hatalmon.

Mindegy – majd megoldják. Ha Orbán párton kívüli jelöltet választ, va-lamely köztisztviselőben álló jobboldali főt (mint amilyen, mondjuk, Pálincás József MTA-elnök lehetne), ő maga és a pártja bizonyonnyal többet nyert volna: de ez legyen az ő baja. A Schmitt-ügy elkezelése nem véletlen hiba, hanem az Orbán-rendszer működésének logikus következménye, bevett,

napi rutinjainak alkalmazása. Logikus lenne az is, ha pont emiatt zuhanna össze – mint amikor a bokszoló a harmadik menetben kapott pofontól a hatodikban fekszik ki.

(Lapunk a Schmitt-Áder-cserét egyébként üdvözli. Hogy az új államfő „pártpolitikus” lesz? Hát, *sag schon*. A magyar közjogi berendezkedés az új alkotmány-erzacc hatályba lépése után is megmaradt parlamentáris demok-ráciának, miként az a szabály sem változott, hogy a csekély jogkörökkel bíró elnököt a parlamenti többség választja. Ezt helyeseljük: hovatovább közjogi berendezkedésünk egésze egyenesen igényli azt, hogy az államfő a többséget adó párt vagy pártok jelöltje legyen. Az pedig, hogy a köztársasági elnök „megtestesíti a nemzet egységét”, még metaforaként is értelmezhetetlen, kü-lönösen hogy a megtestesítendő izé nemigen létezik; az elnök másik funk-ciójához, a demokratikus jogrend fölötti őrködéshez pedig elégséges valódi hatalommal nem rendelkezik. Ha az új államfőt nem kell szégyellni, és ha az ellenzékkel meg annak szavazóival nem állat módjára bánik, már jó.)

Schmitt Pál

plágium

2012. április 12.

Feltartott kézzel

„Alulírottak, az Orbán-rezsim demokratikus ellenzéke, parlamenti és par-lamenten kívüli pártok, politikai és civil szerveződések mély megdöbbené-sünket fejezzük ki, és erőteljes hangon tiltakozunk!

A kétharmados kormánytöbbség Magyarország államelnökének megvá-lasztását nem pusztán a Fidesz belső ügyévé, az Áder János és Áder János közti »versenyre« szűkítette le, de esélyt sem adott arra, hogy a politikai al-ternatíva, Áder János vetélytársa megjelenjen az Országgyűlés falai s így a szélesebb nyilvánosság előtt.

Az Orbán-kétharmad az úgynevezett Alaptörvényben a köztársaságiel-nökjelölt-állítást küszöbét megengedhetetlenül magasra tette: míg az előző, demokratikus rendben 50 képviselő elég volt a jelöltállításához, most ugyan-ezt a képviselők egyötöde, azaz 78 képviselő teheti meg. Nyílt levelünkre, amelyben a parlamenti kétharmadtól azt követeltük, hogy tegye lehetővé a koalíciós ellenzéki jelölt, Bárczi Benő indulását az elnökválasztáson, választ sem kaptunk.

Nem vitatjuk a parlamenti többség ama jogát, hogy ő válassza meg a köztársaság elnökét. Azt azonban megengedhetetlennek, a politikai verseny súlyos, diktatórikus korlátozásának tartjuk, hogy az Orbán-rezsim ellenében létrejött széles demokratikus összefogás jelöltjét törvényhozási ravaszkodással és gyáva politikai mesterkedésekkel zárják ki a megmérettetésből, és fosszák meg az evvel járó nyilvánosságtól.

Az ellenzéki összefogás jelöltje, Bárczi Benő, a köztisztviselői állományban álló ifjú atomtudós és gazdálkodó, a Radványi Erdő- és Mezőgazdasági Kft. ügyvezető igazgatója, a bárcai kistérség népi megbízottja és Bárci tömbházmestere milliókat képvisel. Nem a harc mezején omlott el: az ármány lett ez ifjú gyilkosa! Sebét, melyből pirosan buzog a vér, az Orbán-kétharmad ejtette, s vele a magyar demokrácia hever hús ravatalán.

Kelt a sötét erdőben, 2012. satöbbi.”

Fenti nyílt levelünk, amit a három demokratikus parlamenti párton kívül, úm. MSZP, LMP, DK, számos szervezet és magánszemély írt alá, persze csak a képzelet szülötte, Bárczi Benő ugyanis nem vállalta az egyébként biztos bukó elnökjelöltséget.

Az MSZP, a DK és az LMP tehát bojkottálni fogják Áder János megválasztását. Technikai értelemben ez annyit tesz, hogy nem veszik fel a szavazólapokat, azaz – minthogy a titkos szavazás a parlament folyosóján zajlik – nem mennek ki az ülésteremből, de ez pont az, mintha egy parlamenti szavazásnál tiltakozásképpen elhagynák az üléstermet. Ehhez képest két dolgot rehetnének: nemmel szavaznak, vagy saját jelöltet állítanak, és őrá. Az utóbbi nem sikerült: azért, mert nem találtak saját közös jelöltet. Eszükbe se jutott keresni, vagy legalábbis nincs nyilvános nyoma annak, hogy eszükbe jutott volna. (Mi biztos nem fogjuk elárulni a megfajtást – pedig csak olyanból tudunk kettőt, akiknek a személyneve -nyi-re végződik.) Ha keresnek és találnak, még mindig ott van, hogy – mivel összesen nincsenek 78-an – nem bírják elindítani, de azt már ráverhették volna a Fideszre: és akkor tényleg kihozták annyit ebből a helyzetből, amennyit a helyzet engedett.

Sokat.

Még egyszer elmondjuk, amit elmondtunk 2005-ben, a Sólyom vs. Szili parti idején többször, és a múlt héten félig. Helyes, hogy a köztársasági elnököt az Országgyűlés választja. Azért helyes, mert helyes, hogy Magyarország parlamentáris demokrácia, és helytelen lenne, ha elnöki demokrácia lenne. (Oké: Magyarország momentán a parlamentáris demokrácia diétás

változatát fogyasztja, de ez nem azért van, mert a köztársasági elnököt a parlament választja, és nem attól lenne Magyarország – ismét – valódi parlamenti demokrácia, ha az elnököt nem a parlament, hanem a nép választaná, vagy ha a parlament másképp választana elnököt.) Ha viszont az elnököt a parlament választja, akkor a parlamenti *többség* választja őt. Mivel az elnököt – helyesen – öt évre választja a négy évre megválasztott parlament, Magyarországon az államelnök eddig hol kormánypárti politikus volt, hol ellenzéki. Mindaddig, amíg az elnök csekély közjogi felhatalmazásokkal bír, és a kormányzásba valójában nem tud belepiszkálni, evvel el lehet éldegélni. Még akkor is, ha a matematika vastörvényei szerint húszévente (legalább) négy évre biztosan ugyanaz a párt adja a kormányt és az elnököt. De a felelőségek egyértelműek: a kormány kormányoz (többek közt azért, mert az elnök hagyja kormányozni), és ha ezt rosszul teszi, a választók elküldik.

Az tehát, hogy a Fidesz maga választ köztársasági elnököt, a rendszer logikájából adódik. Ez a rendszer nem illegitim – nota bene egyik ellenzéki párt sem állítja azt, hogy az lenne. Ennélfogva az sem illegitim, ha a Fidesz „pártpolitikust” választ köztársasági elnöknek. Nemcsak hogy nem illegitim, de kvadrál is az eddigi, mindkét politikai oldal által gondozott gyakorlattal: Göncz Árpád, aki pompás köztársasági elnököt adott, az SZDSZ ügyvivője és a 90-es választáson budapesti listavezetője volt, Mádl Ferenc elnöki mandátumát megelőzően az első Orbán-kabinetben művelődési miniszteri posztot töltött be, és Szili Katalint sem 1990 előtti tanácsi gyámügyi előadói minőségében futtatta meg 2005-ben az MSZP. Ilyenformán az, hogy az MSZP most egy köztisztviselői álló jobboldali személyiséget követel Orbánon, ugyancsak kérdőjeles. Ha megkapták volna (mondjuk, Pálinkást), azt megszavazzák? És ha legközelebb ők választanak elnököt, akkor azt majd Orbán rendelheti meg tőlük? Ne hülyítsük egymást.

A demokratikus ellenzéki pártok, igen helyesen, bojkottálták az Orbán-rezsim alaptörvényének végaszavazását, így demonstrálva azt, hogy az új rend nem az övék, csak kényszerűségből tűrik el, hogy bár a rendszer kárhóztos átalakítása nem jogsértések vagy erőszak árán történt, az az izé, ami keletkezett, egy kicsit mégis illegitim. Ebből azonban nem következett a kivonulásuk a teljes politikai intézményrendszerből. Ugyancsak helyesen: a bojkottal csak magukat zárták volna el a cselekvés – mégoly minimális – lehetőségeitől meg a nyilvánosságtól: a demokratikus rend restaurációjának demokratikus útjától. Lehet, hogy a politikai harc ezen módozatán egy-

szer majd változtatni kell (például ha Orbán elcsalja a választásokat; vagy biztosan tudni lehet, hogy el akarja). De ha ez a pillanat még nem jött el: vajon miben különbözik az Áder elnökségéről szóló szavazás a többitől? Az államfőválasztás valódi indoklás és közös ellenjelölt nélküli bojkottja így csak a gyengeség jele lesz.

Ennél még a „nem” szavazat is többet ért volna.

ellenzék

Áder János

2012. április 19.

Mint a kámfor

Bocsássuk gyorsan előre, hogy a magát némi eufemizmussal HírTV-nek nevező fideszes tévécsatornát a legtovábbról sem tartjuk hiteles hírforrásnak, kiváltképp azon műsorát nem, melynek aktorai a sütőporos fiúk. Mindezt nem csupán a miheztartás végett szögezzük le, hanem azért is, mert az alatt tárgyalt történet aktív résztvevői a sütőporhintők. Mindazonáltal nem róluk kívánunk beszélni, nincs velük semmi dolgunk.

Ez a cikk Gyurcsány Ferencről szól. S az ő szakdolgozatügyéről, annak is inkább a kezeléséről. Mely kezelés, ha olyan lett volna, amilyen végül nem lett, ha olyan lett volna, amelyet elvárunk, ha másért nem, azért az egy szem szavazatunkért cserébe, nos, akkor lehet, hogy ez a cikk a sütőporcsempészőkről szólna.

A természetes és a kíváncsi nyilván az lett volna, ha az ügy kipattanásakor Gyurcsány Ferenc kiáll, és azt mondja, hogy hátrább az agarakkal, ripőkök, s az asztalra csapja nevezetessé – a való világban azonban kámforra – vált dolgozatát, melyben a Balaton-felvidék szőlészetének és borászatának felvirágoztatásához vezető merész és korszerű utak szerepelnek tömegével. Akkor az ügy el van intézve.

Talán akkor is el van az ügy intézve, ha Gyurcsány Ferenc kiáll, s azt mondja, hogy nézzék, már akkor függetlenített KISZ-titkár voltam, politikai vagy üzleti pályára készültem, eszem ágában sem volt egy percet is lehúzni általános iskolai technika-biológia tanárként. Várt a mozgalom, várt rám a síkság, s én túl akartam lenni az egészen, fogtam, és beadtam a sógor dolgozatát, úgysem érdekelt az egész senkit sem. Már akkor volt bennem némi szégyenérzet, de hamarosan beláttam, hogy mekkorát hibáztam, s sze-

reztem becsületes eszközökkel egy közgazdászdiplomát, arról, tessék nézni, itt van minden papír, dokument. Már rakom is föl mindet a netre, és bocsánatot kérek – mindenkitől. Lehet, hogy még ekkor sem úgy az ügy. Ki-ki elkönnyveli a maga gusztusa és szimpátiái szerint, aztán ha módja lesz rá – a szavazófülkében például –, közli a döntését.

De még ilyesmi sem történt.

Gyurcsány Ferenc pontosan úgy reagált a vádakra, mint az általa tisztán erkölcsi alapon nyilvánosan szétekézett Schmitt Pál a maga dolgozatlopásának idején; beszélt összevissza, jószerivel – és aligha véletlenül – egymásnak homlokegyenest ellentmondó dolgokat. Volt szó dobozok mélyén rejtőző dolgozatról, költözködések sora közben talán elvesző holmiról, majd a közvetett bizonyíték hatása alatt már valóságos szőlészeti és borászati dinasztiairól, amelynek lakásában az ember minduntalan hasra esett valami elbitangolt szakanyagban, fontos adatban, prospektusban, például Marx Károly *Szőlőtrőke* című alapművében. A közvetett bizonyítékot (a Gyurcsány-írás értékelésének szembeötlő összecsengését a sógor szakdolgozatával) pedig egy kvázi tanúvallomás követte, a mű vélelmezhető tulajdonosától, mely szerint abban a lakásban (a szüleiében) az ő dolgozatán kívül nem volt egy szem szőlőügyi papiros sem.

Ki az ördögöt érdekel, hogy mi volt Gyurcsány Ferenc valamikori felesége szüleinek lakásában? Ki akarja mérlegelni egykori családtagjainak szavahihetőségét? Gyurcsány most azt mondja, hogy kiperli a vagyonából az őt plágiummal vádolókat. Azt mondja, hogy ő az első számú közellenség, akit már tíz éve üldöznek. Csakhogy már nem beszélni kell. Hanem virítani. Már nem segít a fej, jöjjön az írás.

Mert egy kérdés van csak: hol az elbitangolt szakdolgozat? A nélkül ugyanis megette a fene az egészet. Hisz ennek az egésznek perdöntő része Gyurcsány Ferenc amúgy is problematikus személyes és természetesen politikai hitele. A szakdolgozat híján az is odavan, tudniillik. Míg nincs szakdolgozat, nincs értelme arról sem beszélni, hogy hazudnak-e a HírTV-ben, vagy ezúttal nem. Míg nincs szakdolgozat, arról sincs értelme beszélni, hogy üldözik Gyurcsány Ferencet. Egyébként üldözik. Schmitt Pált is üldözte egy ország, naná, mert lopott. Ellopott valamit az országtól, konkrétan az igazságba, hivatalnokainak, közvetlenül vagy közvetve választott vezetőinek a becsületébe vetett hitet. Gyurcsány Ferenc napról napra válik egyre inkább cinkosává, bűnsegédjévé ebben Schmitt Pálnak, de legfőként a Schmitt bűnét oly nagy erővel relativizálni igyekvőknek.

Mi lesz ezután, ha rajtakapnak egy újabb, felelősséggel felruházott személyt efféle disznóságon? Azt mondja majd, hogy hja, kérem, ez egy ilyen ország, itt így szerzik – ebül – a diplomákat, így szerezte a tiétek is, így a miénk is. De Magyarország nem ilyen, itt is épp úgy írják a szakdolgozatokat, mint máshol, úgy, ahogy kell, könyvtározás, kutatás, tanulás után, becsületesen. Csak az merészellen tehát akármilyen szintű vezetőjének is jelentkezni, aki maga is így járt el. Csalók kíméljenek!

Hogy Gyurcsány Ferenc – mint már hetek óta – képtelen hitelt érdemlő választ, cáfolatot adni az őt ért vádakra, az az ő politikai végét jelenti. Ennyi volt. Valószínűleg marad még egy darabig, de semmi szükség nem lesz rá. Mi ugyan nem mondjuk, hogy menjen: Ki ő nekünk? Schmitt az elnökünk volt, a köztársaságé, ha rossznak is tartottuk – neki volt miért mondanunk. Gyurcsánnyal intézze a dolgot a pártja például.

Csak hogy Gyurcsány Ferenc jelen szereplése és esetleges további jelenléte még számos járulékos kártételt is jelent az országnak, illetve a politikai élet Fideszen, Jobbikon kívüli, tehát demokratikus részének. Minden megszólalása csökkenti azon bűn súlyát, amit Schmitt Pál örökül hagyott a Fidesznek, végül semmivé is teszi. Csak hogy attól nem a Fidesznek lesz jobb, hogy nem kell viselnie egy ordas csalás jól megérdemelt következményeit, hanem az országnak lesz rosszabb. Sokkal rosszabb. De megszívja ezt a históriát mindenki, akinek köze lesz őhoz, és sajnálatos módon azok is, akiknek valaha – ha mégoly jóhiszeműen is – volt vele közös dolguk. És ez ugyancsak nem bármikor i üzletfeleinek, eszmetársainak a baja, hanem az ország azon részének, amelyik adott esetben nem kérne a Fidesz és a Jobbik képviselte világból. Gyurcsány Ferenc olyan (volt), amilyen, de az kétségtelen, hogy a Fidesszel, Jobbikkal szembeni – akármennyire is szétszórt – erők egyik emblematis figurája. Akiről védelmezői ma is azt mondják, hogy azért üldözik, mert félnék tőle, hisz egykor megverte Orbán Viktort. Nos, most a Fidesz és a Jobbik összes ellenfele megfizeti az árát (többszörösen is) annak, hogy Gyurcsány Ferenc késlekedik a vádak hitelt érdemlő cáfolatával. És sorolhatnánk még elég hosszan ebbéli hanyagságának kárait. Azonban fölösleges. Annál is fölöslegesebb, mivel nem e kártételek miatt lesz percről percre kevésbé kíváncsi személye a magyar politikai életnek Gyurcsány Ferenc.

Hanem azért, mert nem lopunk diplomát. Nem engedi a becsület, ami nélkül, de legalább a látszata nélkül, senkinek nincs helye a közéletben.

Hol lesz majd lakóhelye?

Talán ki sem akadt volna az ember, talán csak megrándítja a vállát, és továbblép, talán csak betudja az egészet a mindent – ép erkölcsi érzéket, józan ész – félresöpörő orcátlan bírvágnak; mindközönségesen egy adott személy jellemgyengeségének. Betudja, ha nincs ez a mondat. Ha nincs az a foghegyről odavetett, impertinens mondat, miszerint „Ami jár, az jár, ami nem jár, az nem jár”. Hogy speciel Magyarország iskolai lopás miatt megbukott államfőjének, Schmitt Pálnak mi is jár valójában, arra lenne néhány nyomdafestéket aligha tűrő ötletünk.

Am ez a mondat hozzásegít ahhoz, hogy némileg alaposabban is szemügyre vegyük ezt a cifrának vagy bonyolultnak távolról sem nevezhető esetet. Mert ez a mondat nem egy embert mutat be, hiszen azt az embert már ismerjük, mint a rossz pénzt,

SZEGÉNY EMBER VIZEL, FŐZ

hanem egy szellemet idéz meg, kirajzol egy tempót, tolvajtempót; s azok szellemét idézi, akiknek Schmitt az egyik emblematis alakja, kirakatbabája volt, s főként azért, aki oda rakta, ahol volt, Magyarország legelejére, föl a Várba, mindenki fölé. Azért, akinek Schmitt Pál volt a megfelelő ember: aki nem kér, csak viszi a járandóságát. Aki nem szolgálni szegődött, hanem jött a jussáért. Aki nem akadémikodik, csak eljén odafárad a kasszához.

Mint azt a teljes magyar sajtó már megírta, Schmitt Pálnak ugyan nincs vagyonnyilatkozata, de van jelentős forint- és devizabetétje, van három, egyenként 300 négyzetméter körüli budai villája, sajna momentán nem beköltözhető állapotban: bérlők lábatlankodnak benne, vagy mi a rák van velük. Schmitt ezért még elidőzne kicsinyt a Béla király úti rezidencián, míg az állam nem költözteti méltó helyre, mert „ami jár, az jár”.

Igen, jár. A 2012. január 1-jén életbe léptetett törvénymódosítás szerint annak ellenére is jár neki sok minden, hogy nem töltötte ki az idejét, sőt kimondottan önhibájából kényszerült eltakarodni, lám, nem is olyan messzire, hisz máris itt van megint, s kéri a részét. S ezen újszülött törvény szerint jár is neki például másfél milliós illetmény, titkárság, kocs stb. A rendelkezés, ami mindezt biztosítja neki, voltaképpen jogos és logikus: egy ország, ha bevégezte teendőit, ne lökje szemétdombra első szolgáját, sőt jutalmazza meg illőn. Ki vitatná el Göncz Árpád érdemeit, vagy ki szolt akár egy rossz szót is Mádl Ferencnek és Sólyom Lászlónak a szolgálati idejük után juttatott lakás miatt?

De Schmitt Pált nem lehet ezekkel az emberekkel egy napon sem említeni. Viszont a kiállítóinak sikerült még időben megbuherálni a törvényt, így neki jár, ami jár. Vigye csak! Vigye a negyediket is a három budai villája mellé. S ne legyen kétségünk, viszi is, hisz azért jött. Ő ugyan nem fogja azt mondani, hogy nem, elég volt, vagyonos ember vagyok, nekem már nincsen szükségem erre, biztos lesz jobb helye is az erre elköltendő közpénznek. Azt meg pláne nem fogja mondani, hogy nem kérem, mert nem érdemlem meg, mert meg sem szolgáltam, nem kérem, mert éppenséggel szégyent hoztam a hivatalomra, a hazámra, szegény népem fejére. Schmitt Pál csak annyit mond: ami jár, az jár. Ezt tanulta a gazdaitól. Ezt mondja, mert mást nem is tud, hiszen az egész csonka elnöksége alatt s az elnökségéhez vezető úton végig azt csinálta, amiről úgy tartotta, hogy Orbán Viktornak tetszik.

Végül persze lehet nyugodtan Schmitt Pálnak akár négy budai villája is, igazi helyét egyikben sem találhatja meg, lévén neki már a legfelsőbb szervek egy ideje kijelölték a végső lakóhelyét.

Jelsül a történelem szemétdombján. Mert ami jár, az jár.

Schmitt Pál

2012. május 10.

Nemzet a nemzettől

Demokráciánk hétfőn fejlődésének új, magasabb röptű szakaszába lépett, midőn a kormányfő megmagyarázta, hogy bizonyos, állami és önkormányzati megrendelésekben dúskáló formák egyáltalán nem azok, aminek látszanak.

A kormányfő Karácsony Gergely LMP-képviselő azonnali kérdésére válaszolt. (És dicsérjük meg nyomban a honatya bátorságát és talpraesettségét: hogy tudniillik két év után feltette az elmúlt két év legegyszerűbb, legkézenfekvőbb kérdését. Vajon mi gátolja a többi ellenzéki képviselőt abban, hogy rászokjanak erre? Hogy arra használják a parlamentet, amire való?) A kérdés Simicska Lajos és Nyerges Zsolt, a két kormányközeli férfiú életmunkásságát firtatta; s tágabb értelemben mindazt a kormányzati gyakorlatot, amit e két férfi neve fémjelez. Azt a gyakorlatot, mely szerint a közhatalmat birtokló személyekhez közel álló személyek, pártbarátok, egyéb barátok, családtagok aránytalanul nagy számban jutnak sok közpénzt in-

volváló állami vagy önkormányzati szerződésekhez; hogy ezeket a szerződéseket nemegyszer gyanús körülmények között, akár a versenytársak kizárásával kötik; hogy az ilyen megbízásokat furcsán méretezett szabályoknak köszönhetően kapják; hogy annak az iparágnak a szabályozását, amelyben ezek a személyek tevékenykedni óhajtanak, nehezen magyarázható indokokkal alakítják.

Az alacsonyban fejlett demokráciákban mindezeket a praktikákat tagadni szokták, illetőleg a tagadást megelőzően mindent megtesznek részben azért, hogy ezek a dolgok ne derüljenek ki, részben meg hogy ne is történjenek meg. Ezeket a kezdetleges demokráciákat mi most jobbról, indexelés nélkül leelőztük, és a társadalmi szervezethez, valamint a nemzeti egyöntetűség és egyteljeskörűség ama fázisába léptünk, amikor ezek a problémák megszűntek létezni. A kormányfő ugyanis nem cáfolt – ezt a neveltségesség kockázata nélkül aligha tehette volna meg –, hanem átértelmezett.

És tényleg! Ha a lopás mint olyan megszűnik lopásnak lenni, ha a lopás (hűtlen kezelés, sikkasztás, hivatali visszaélés, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés stb.) tényállását vagy – tágabb értelemben – a gazdasági jogot kiiktatjuk, majd ezek után magát a lopás szót is megfosztjuk az értelmétől, átnevezzük nemzeti tökefelhalmozássá, akkor többé sem büntetőjogi, sem hétköznapi értelemben nem lesz lopás és korrupció. A Fidesz – az Orbán-Simicska-tandem meg az őket kiszolgáló, s egyúttal tőlük függő parlamenti és közhatalmi masinéria – a korrupciót... nem is az, hogy elemelte a földtől, a kisszerű, pár száz milliós, de mondd, pár milliárdos család szerződések szocialista mocsarából, a pity, egyéni üzletecskék őskáoszából, de a magas egekbe, a sztratoszférába röpítette, egy másik valóságba, miáltal is a jelenség szórén-szálán eltűnt, felszívódott, értelmezhetetlenné, jelen nem lévővé vált. A Fidesz, Orbán Viktor és Simicska Lajos megszüntették a korrupciót az országban!

Orbán válaszában ez volt a leglefegyverzőbb része: az orcátlanságnak egy egészen váratlan, lenyűgöző dimenziója villant fel, s a honfikebel elragadtattottan zihált. Ehhez képest az, hogy a miniszterelnök még nemzeti tőkésnek is nevezte a Simicska-birodalom személyi állományát, egyszerre alázza le a nemzet és a tőkés fogalmát, már igazán szóra sem érdemes. Hogy az állam hájából szalonnázó Simicska Lajos vagy Nyerges Zsolt lenne a *nagy tőkés*, az állapotleírásnak bizonyára megteszi, de a szó történeti konnotációjából – miszerint *tőkés* alatt hagyományosan mégiscsak a maga erejéből és a szabad piacgazdaságban vállalkozó, majd meggazdagodó illetőt értenénk – bizo-

nyosan bohóctréfat csinál. Aminthogy azt sem lesz könnyű jó eszünkben tartani, hogy ezentúl Simicska és Nyerges maga a nemzet, és ami jó nekik, az a jó a nemzetnek, és nem más. Pedig az ekvivalencia logikája nem bonyolult: ha valaki a nemzetet lopja meg, csak akkor nem lehet tolvaj, ha ő maga a nemzet – hisz a nemzet nem lothat a nemzettől: ez fogalmi képtelenség lenne. Ezért is futott ki Orbán mondandója mintegy természetes módon a labancozásra. Sírni valóan közhelyes kifutás – ha bejön neki, meg is érdemeljük.

(A válasznak volt amúgy még egy érdekes dimenziója, e szerint az oligarcha olyan valaki, aki a gazdasági hatalmát felhasználva politikai hatalomra tör, vagyis pénzért vesz, mondjuk, miniszterelnökséget. Ezzel szemben nálunk a politikai hatalmat nem az oligarchák gyakorolják – akik ennél fogva nem is oligarchák –, hanem a politikusok. Vagyis: ő. Vagyis: ő, és nem Simicska a főnök. *The Simicska situation is under control*. Sokakat birizgált eddig, hogy most a Közgépnek van kormánya vagy a kormánynak Közgépe – nem mintha erre most megbízható feleletet kaptunk volna, de annyi bizonnal kiderült a kormányfői definíciós ingerből, hogy a kérdés nem légből kapott.)

korruptió

magyarkérdés

kapitalizmus

2012. május 10.

Kedves Európai Unió,

legelőször is szögezzük le: soha senki nem állította, hogy buzeráns bürokraták vagy bürokrata buzeránsok gyülekezete lennél, úgyhogy nem érdemes ezen felhúzni az orrod. Hogy mi a bajod a családdal, ami a társadalom alapsejtje, és egy ilyen férfi-nő dolog, azt ugyan nem egészen értjük, és azt meg végképp nem, hogy ezek után miért ne lenne szabad bárkinek azt gondolnia, hogy buzeránsok gyülekezete lennél, de mindegy, mi nem gondoljuk ezt, kedves unió, fel se kellett volna emlegetni, fátylat rá. És miután ezt tisztáztuk, rátérhetünk levelünk tárgyára, e szerint jobban tennéd, ha az uniós támogatásokkal nem szarakodnál ennyit, hanem azonnal az általunk megadott címre utalnád őket. Ez a cím: Simicska Lajos, Közgép, elég, ha ennyit írsz a borítékra, a postás megtalálja. Ugyancsak ide címezd az agrártámogatásokat, irányító- és hektárszám szerint. Légy szíves, gondold végig.

Eljátszhatjuk, hogy így enefü, meg úgy pályázat, meg amúgy közbeszerzés, de lásd be, hogy ez a bürokratikus buzulás (hopp, csak kiszaladt...) főlösegesen drágítja meg a dolgot. Minek ez? Hát nem célod neked is az egyszerűség, a hatékonyság és az átláthatóság? Rendes srácok vagyunk, nem mondjuk, hogy felezzünk a hasznon, elég, ha 25 százalékkal többet adsz, oszt felejtjük el, hogy valaha találkoztunk. Ölel: mint fenn.

Hogy egy fejlődési és demokratikus kihívásokkal egyszerre küszködő államocska vezetőivel elszalad a ló, az nem szokatlan jelenség, de olyan törvénye a politikának, mint a természetnek a szabadesés: Tele a padlás olyan sztorikkal, amikor ilyen-olyan junták, rezsimiek, családi vállalkozásban futtatott fél- vagy egész diktatúrák ellopják a szenvedő lakosságnak (éhezőknek, aszály- és árvízkárosultaknak, sáskajárások, földrengések, tájfunok stb. áldozatainak) a részvételi nemzetközi adományozók által juttatott összegeket, melyek egy részét saját hatalmuk további fenntartására használják, a másikat meg ruházkodásra, lakhatásra és közlekedésre költik: másfél milliós öltönyben szállnak ki húszmilliós gépjárművükből kétszázötvenmilliós nyári rezidenciájuk felhajtóján. A mi hazánk is kezd lassan egy vicc lenni: az előző kormányzatok idején szokásos zsebmetszés helyett most pár tagbaszakadt srác mindenki szeme láttára, fényes nappal vágja bele a féltéglát az ékszerbolt kirakatába: és nemhogy nem zavarja őket a riasztó, meg hogy jön a rendőrség, de névjegyet is raknak az áru hűlt helyére. (Legfeljebb igazoltatják a rendőröket.) Az uniós pénzek allokációjáért felelős kormánysszerv első embere, az őt felügyelő miniszter és az uniós fejlesztési pénzeket, köztük az agrártámogatásokat, valamint az állami vállalatok különféle megrendeléseit észvesztően nagy arányban, összességében több százmilliárdos nagyságrendben elnyerő vállalatbirodalom vezetése ugyanaz az akol; és ennek a birodalomnak a leágazásai éppúgy pengék a köztéri reklámozásban és a médiaügynökségi tevékenységben, mint az agrárbizniszben, a régészetben és az örök sláger útpítésben, mindenfajta felújításban és a távközlésben és a szállodaiparban. Hát persze. És még ki tudja, mi esik le a MÁV, a Volán átszervezésekor vagy a Rába feltuningolásakor!

Hogy ezt nem lehet sokáig művelni, abban biztosak vagyunk: túl kevés lesz a nyertes és túl sok a vesztes, és mivel a fent leírtaktól egyáltalán nem függetlenül az a kormány, amelynek fedezékében mindez történik, a gazdaságot is hidegre tette, a vesztesek még minimális kárpótlást sem bírnak kapni; nem bírnak a fellendülésből részesülni, mert csak romlás van. Ennyire hülyének nem szabad nézni az úgynevezett egyszerű embereket, a hét-

köznapi választópolgárt; vagy csak azután, hogy elveszük a választójogát; ennek híján sem az ideológia (ami ilyenkor minden esetben a nemzetre hivatkozik), sem a választási törvény mégoly leleményes manipulálása nem lesz elég. Az persze izgalmas kérdés, hogy mi történik *addig*, hogy hányan és még meddig hajlandók kompromittálni magukat úgy az államapparátusban, mint a kormány alvállalkozói rendszerben működő tollforgató apologetái közül. Próbálják meg a tükör előtt kimondani komoly arccal, teljes átélessel azt, hogy: „A Simicska–Nyerges-cégek azért nyernek olyan sok megbízást és uniós pénzt és tendert, mert jó pályázatokat adnak be. Nincs ebben semmi furcsa. Legyünk inkább büszkéek az önzetlen munkájukra és szakértelmükre, amely az ország, a nemzet, mindannyiunk gazdagodását szolgálja.” Na, milyen érzés hülyének lenni? Baleknak?

De hogy mit keres ebben a játékban az unió? Valamit biztos: azért kezdett el az egyirányúsított pályázatok ügyében szaglászni az uniós pénzek körüli csálások felderítésére szakosodott hivatala, az OLAF. Melynek *track record*-ja ugyan nem túl lehangoló: de azt képzeljük el, hogy Simicska és Orbán pont az unió pénzén akasztanak be az uniónak mindenhol, ahol tudnak. Baleknak lenni nyilván kényelmes magatartás egy pontig, még ha kell hozzá egy adag cinizmus is: adunk nektek pénzt, ha rendesen viselkedtek, és mindegy, hogy egy kicsi félremegy, amíg a látszatok megőrződnek. Az Orbán-kormány viszont már a látszatokra sem ügyel. Ez lehet az unió szempontja; a miénk meg az, hogy ha ez így megy tovább, és az unió OLAF-ostul, bizottságostul nem fogja tudni kikényszeríteni az országba érkező uniós transzferek transzparens, hatékony és igazságos elosztását, inkább megváránánk a következő turnust.

korruptió

Európai Unió

magyarkérdés

2012. május 17.

Urnarali

Pár csóka, mindegyik a magyar kormányzat ilyen-olyan megbízásából, vagy valamely hivatalának vagy médiumának képviselőjeként, Erdély-szerre felalá rohangál különféle urnákkal vagy egyéb tartóedényekkel, amelyekben vagy van valami, vagy nincs. Az egyik, amelyiknek az urnájában nincs semmi, direkt arra utazik, hogy bevigyék a román rendőrök, mert ha be-

viszik, akkor a Nyirő hamvait tartalmazó valódi urna, az urnaurna, az *Ur-urna* kicsúszik a rendőrök markából. És még az is lehet, hogy az igazi urna az igazi hamvakkal el is jutott a temetés helyett tartott ökumenikus istentiszteletre. Itt ugyanis az urna-összeesküvés másik kulcsfigurája, Szőcs Géza gyanús cekkert tartott a lábánál, lehet, hogy abban figyelt Nyirő, de lehet, hogy nem, az államtitkár-költő talányosan nem nyilatkozott erről. A halott végignézte a saját áltemetését, és most valahol várja az igazit, Szőcs bőrröndjében, esetleg az lesz, hogy Nyirőt ezentúl rendszeresen újratemetik, ha a politikai körülmények úgy kívánják; vagy ha a magyar állam valamely tisztviselője egy jóleső gyűlöletpartit akar szervezni magának.

Mindez, legyen adott esetben bármennyire perverz és gyerekes, akár az ellenállás, az elnyomással és az igazságtalansággal szembeni dac, az igaz ügy és a hazafiság győzelme is lehetne; ismerünk (újra)temetéseket, amelyek ilyenek voltak.

De ez nem az. Azt viszont bízást nevezhetjük európai unikumnak, hogy a magyar kormány és a magyar Országgyűlés Hitlernek, Goebbelsnek és a Harmadik Birodalomnak az utolsó pillanatig kitartó híve és apologetája mellett kíván tüntetni, a hitelesített náci mellett, akinek még 1944 végén is az volt a legnagyobb gondja, hogy a nyilas kormány képes lesz-e megszervezni a katonai ellenállást, és ehhez milyen segítséget nyújtanak majd a németek. Ilyen a mesében sincs, és ez még a saját múltjával váltakozó kimenetelű küzdelmet folytató Kelet-Európában is elképzelhetetlen. Az Orbán-kormány ideológiai tejetestvére, Jarosław Kaczyński pártja éppenséggel a varsói felkelés (egyébként szintén problematikus) heroizálásával és a felkelés múzeumának létrehozásával tette le az antifasiszta garast kormányzása idején. Továbbá. Bár az 1990 utáni horvát politika viszonya a nácik báb-államához, az usztasa rezsimhez legalábbis kétséges volt, de Dinko Sakićot, Jasenovac egykori lágerparancsnokát mégiscsak a Tudjman-kormány vitette haza Argentínából és állíttatta bíróság elé; és amikor valakiknek feltűnt (konkrétan a *Feral Tribune* című spliti hetilapnak), hogy az országban túl sok utca van elnevezve a Mile Budak nevű íróról, az usztasa kormány miniszteréről, 2003-ban a konzervatív Sanader-kormány intézkedett az utca-nevek megváltoztatásáról. Továbbá. Mi leszünk az utolsók, akik bármi szépet látnak abban, hogy a szerb kormány Dragoljub „Draža” Mihajlović, a második világháború örve alatt folyó jugoszláviai etnikai háborúk kipróbált mészárosának rehabilitálásán gondolkodik – de Mihajlović és csetnikjei mégiscsak (jobbára) a nácik *ellen* harcoltak, az ő oldalukon csak alkalmilag;

és a náci kollaboráns szerb kormányfő, Milan Nedić tisztára mosása nem szerepel a szerb állam agendáján.

A hülye rizsák, hogy így válasszuk szét Nyirő „irodalmi munkásságát” a politikaitól, meg hogy mindenkinek joga van ott nyugodni, ahol a végakaratában meghagyja, csak azt az evidens tényt akarják elfedni, hogy a magyar állam – néhány elvetemült hivatalnoka közreműködésével – rehabilitálja a magyar nácizmust. Hisz az újratemetés az élőknek szól, mert a halottak meg vannak halva, ennél fogva kurvára nem érdekli őket, hol vannak eltemetve; és Nyirő székelyföldi újratemetése szót sem érdemelne, ha nem a magyar állam támogató részvételével zajlana. Szócsnek talán ez az egész szörnyű cirkusz csak valami költői játék, performance, amiért persze megengedhetetlenül nagy árat fizet, de a poézis iránt kevésbé fogékony Kövérnek és alsóbb beosztású tetteztársaiknak még ennyi, ilyen sovány mentsége sincs. Nem érdekes, hogy Nyirő náci volt – nem is beszélnek róla, fel sem merül mint probléma. Nem érdekes, hogy még az Orbán-rezsim saját értelmezése szerint is az volt – hiszen a saját alaptörvényük mondja azt ki, hogy a magyar állam 1944. március 19-én elvesztette cselekvőképességét, és Nyirő az ez után felállt náci kollaboráns rezsimnek volt egy csavarja. Nyirő a miénk, mert... Miért is? A legfurcsább az egész történetben, hogy nincs indok arra, miért takar fel Nyirő mögé és adja meg neki a végtisztességet a magyar állam. Azért nincs, mert a valódi motiváció kimondhatatlan (legalábbis egyelőre). Ja, mert szerette a székelyeket, mert székely volt, és mert a székelyek a legigazabb magyarok – és mert megfelelő hőfokon gyűlölte a románokat, a kommunistákat, a zsidókat, ami persze ennek a szeretetnek csak a szükség-szerű másik oldala. Ez a nemzetfelfogás, vagy inkább ez a nacionalista patológia, amely szerint csak akkor lehetsz jó magyar, ha eléggé gyűlölöd a románokat, a zsidókat, a kommunistákat, az oroszokat, bárkit, akit gyűlölni a haza érdekei épp megkívánnak, nem engedi látni Kövérnek és Szócsnek, hogy mit művelnek valójában. És az elvakultságnak és a magába fordultságnak ez a bizarr paroxizmusa teszi a Nyirő-temetést azzá, ami. Az antiszista európai közmegegyezés felrúgásává kifelé; és gonosz fenyegetéssé befelé, amit jó lesz magára vonatkoztatni mindenkinek, aki a gyűlöletükben nem osztozik.

magyarkérdés

Szócs Géza

Nyirő József

2012. május 31.

Elmegy a főnök

Elmegy a főnök (néha) Brüsszelbe, megígéri, hogy minden jó lesz, módosítják, amit módosítani kell, a brüsszeliek azt mondják, remek, sok siker, ha lesz módosítás, lesz pénz. A főnök ezután hazajön, az első dolga, hogy a másnapi nagygyűlésen (országértékelőn, rádióinterjúban, kenyérszegésen, anyahajó-avatáson sat.) belerúg a tegnapi tárgyalópartnereibe, majd nem módosít, vagy úgy módosít, hogy nem módosít, vagy módosít, de nem azt és nem úgy. Legközelebb visszamegy Brüsszelbe, ahol igazából senki nem akar vele beszélgetni, mert senki nem szereti, ha a nálánál sokkal hülyébbek próbálják meg hülyének nézni, vagy hogy valaki „itt a piros, hol a piros” akar vele játszani, amikor ő egyáltalán nem akar „itt a piros, hol a piros” játszani. De hát muszáj. Ezért elmondják, századszor, hogy ezt meg azt kéne módosítani, és akkor lesz pénz, „ó, hát azt kéne módosítani? miéért nem evvel kezdtétek?”, néz nagyot a főnök, semmi akadálya; de ezt még annyira sem hiszik el neki, mint az előző alkalomkor, pedig akkor se hitték el egyáltalán. Sőhajtanak, az órájukat nézik, és eltökélik, hogy legközelebb inkább beteget jelentenek, ha megint nekik kéne tárgyalni. A főnök hazajön, másnap egy szép beszédet mond az iparkamarában vagy az ipari kamerába vagy a Nemzeti Egyenlőség, Egyenlőség és Egyöntetőség „Rottenbiller Ervin” Konzervatív Körében vagy a Kárpát-medencei Egyesült Keresztény Háztartásbeliek májusfaünnepségén, amelyben... sat., sat.

A sajtó, a közszolgálati is meg a nem közszolgálati is, az, amelyik a kormány és a Közgép közös vállalkozásaként fut, mindeközben önfeledten ünnepel, és az igények szerint húzza elő a már betárazott *A típusú* vagy az ugyancsak előre fagyasztott *B kategóriájú* vezércikket. Az *A típusú* arról szól, hogy a kormány rövidesen bölcs kompromisszumot köt a nemzetközi pénzpiacokkal, miáltal is tanúbizonyságot tesz realitásérzékéről és európai elkötelezettségéről és jó modorról, nem mellesleg szilárdságával és elvi elkötelezettségével kivíva a nemzetközi faktorok, hovatovább tárgyalópartnereinek, hovatovább egész Európa elismerését is. A balliberális huhogók pedig ismét hiába huhogtak, mert Orbán Viktor előre tudta, hogy így lesz, ez volt a *stratégiája* ennek a génusznak, pöcsfejnek, de hát az Orbán-fóbiáktól hogyan is vennétek ezt észre. A *B típusú* vezércikk – ez a harciasabb hangvételű – ezzel szemben magasztos, nemzeti hangnemben méltatja azt, hogy a kormányfő nem módosít, mert nem hajlik meg a globális bankárvilág

diktátumai előtt, hanem mindenekelőtt a nemzeti érdekek szószólójaként és letéteményeseként lép fel; ezen írások hangneme egyszerre megbántott és álértetlenkedő – hogyan lehetséges, hogy Európa a vesztébe rohan, holott az orra előtt a minta, hogy a nemzeti kiállás hogyan menthetné meg a végromlástól? Ezekben az írásművekben a hazai liberál-gecoidák sem afféle ártatlan akadékoskodók, hanem a valódi latrok, valójában ők fogalmazzák a diktátumokat.

Ezen a héten ezt a műsorszámot a jegybanktörvény ügyében láttuk elővezetni: most azokat módosították. Illetve nem módosították. A tervezett módosításokkal ugyanis az volt a baj, hogy nem tartalmazták azokat a módosításokat, amelyek az Európai Központi Bank és az Európai Bizottság számára garanciát jelentenének a jegybank függetlenségére. Azaz: Orbán továbbra is meghagyná annak a lehetőségét, hogy a kormány még egy alelnököt toljon be a Magyar Nemzeti Bankba, akinek a jogköreit az újabb két fővel kibővített Monetáris Tanács határozhatná meg, adott esetben Simor András jegybankelnök jogköreinek a rovására. Az EKB talán azért aggódik, hogy ha marad a jegybanktörvény úgy, ahogy van, és a kormányfő beélesíti, akkor a még két kormánykinevezettel felturbózott Monetáris Tanács, vagy az új alelnök, vagy ezek együtt, a seggére vernek a jegybank 30-40 milliárdra saccolt devizatartalékának, esetleg csökkentik az alapkamatot is – egyik is, másik is régi álma a kormánynak. És egyik esetben is, másik esetben is elszáll a forint: ami biztos a mi bajunk lenne, ha nem épp kölcsön akarnánk kérni. De mivel épp kölcsön akarunk kérni, a történeteket értelmezhetjük úgy is, hogy az unió és az EKB nem

ÖSSZESZÍVTÁK A VÁLSÁGSTAUBOT

fog kölcsönadni addig, amíg simán megtörténhet, hogy a kölcsön végső fedezetéül és a forint utolsó védőbástyájául szolgáló pénz a kormány kiszórna az ablakon; és úgy elszáll a forint árfolyama, hogy az euróban meg dollárban felvett kölcsönöket a bűdös életbe nem tudnánk kifizetni. (Ha Orbán költheti az ország devizatartalékát is, a jegybanknak nem marad semmilyen eszköze arra, hogy a forint árfolyamát – egy esetleges spekulációs támadás esetén – euróeladással stabilizálja. Ezért Orbánnak elég csak *hozzányúl*nia ehhez a pénzhez, hogy ez a támadás elinduljon.)

A színjáték e heti felvonásának amúgy csak az egyik abszurditása volt, hogy valójában nem a *módosítást* kellett elhalasztani, hanem a *nem módosítást*; a másik, hogy Varga Mihály, az EU-IMF-tárgyalásokért felelős tárca

nélküli miniszter kérte fel Rogán Antal frakcióvezetőt, hogy az kérje fel a Fidesz-frakciót a nem módosítás elhalasztására. És nagy kő esett le a szívünkről, amikor nemcsak Rogán látta be Varga érveinek helyességét, de a Fidesz-frakció is Rogán érveinek helyességét, és így a nem módosítást elhalasztották! Legközelebb júliusban térnek rá vissza: a hülyegyerekek önfeledt játszadozása tehát folytatódik, és ha, jobb dolgunk nem lévén, beletnyugodtunk abba, hogy az ország – a 300 forint fölötti eurón meg a 7 százalék körüli államkötvénymamatokon – eközben százmilliárdokat bukik, már csak egy kérdés piszkálhat minket.

Ki kérhette fel Vargát?

Az ufók, alighanem.

Európai Unió

2012. június 7.

A bukott erő

„A házelnök Kézdiszentléleken, Kézdiálmáson, Felsőlemhányban és Szentkatolnán a világháborús hősök emlékművét koszorúzta meg, Kézdiszentkereszten és Gelencén (...) elültette a nemzeti összetartozás fenyőcsemetéjét. Gelencéről rövid lakossági fórum után Kovásznára és Barátosra ment, majd sepsiszentgyörgyi látogatása után dálnoki és csernátoni megállókkal tért vissza Kézdivásárhelyre, ahol a Gábor Áron téren az MPP zárórendezvényén vett részt, mely Lagzi Lajcsi fellépésével és Charlie-koncerttel zárult. Kövér Lászlót több mint százfős tömeg fogadta Kézdiszentkereszten és Kézdiálmáson, alig tizenöten Felsőlemhányban. Egyetlen község polgármestere sem köszöntötte Magyarország második közjogi méltóságát...” – tudósít a sepsiszentgyörgyi *Háromszék*.

Nota bene: Sepsiszentgyörgyön sem volt kíváncsi rá a kutya sem, szó szerint páran lézengtek a fellépésén. A nagy búcsúbuli színhelyén, Kézdivásárhelyen eddig az MPP adta a polgármestert, az a párt, amelyiknek a magyarországi parlament elnöke az idézett vehemenciával korteskedett. Mit gondolnak, elvesztette a biztosnak tűnő Kézdivásárhelyet az MPP? Igen, el – bár azokkal is nehéz lenne vitatkozni, akik ennek döntő okát Lagzi Lajcsiban és Lagzi Csárliban látják. Az meg biztosan megérne egy misét, hogy kik hiszik azt, hogy a határon túli magyarok az itthon rég lejárt

lemezekre buknak. A szikár tény az, hogy Románia magyarul lakta területein alkalmasint Lagzi Lacinak mutattak ajtót.

A hétvégén tartott helyhatósági választásokon az RMDSZ megőrizte pozícióit, s még újakat is szerzett (egyebek mellett, ugye, Kézdivásárhelyen), ellenben két magyar riválisa, az MPP (Kövér László pártja) és az EMNP (Orbán Viktor pártja) végeredményben együtt is alulról szagolja az egy (1) százalékot, magyarul nem voltak a fasorban sem. Azon sincs tehát mit csodálkozni, hogy a mandiner.hu arra ösztökéli őket, hogy fuzionáljanak – akasztófahumornak tűnik, valszeg komolyan gondolják.

Az eredmény magáért beszél, de nem gondolhatjuk mégsem komolyan, hogy mindez a Lagzi testvérek (Lajcsi, Karcsi, Laci) félresikerült turnéjának tudható be. Így lett volna akkor is, ha nevezettek itthon maradnak a seggükön. Azt ugyanis, hogy „gyáva népnek nincs hazája”, nos, azt pont itthon mondta Kövér László, közelebbről Szentendrén, a Pap-szigeten, amikor egy szlovákiai (oh, a drága Felvidék!) magyar főiskolás fiú azt kérdezte tőle, miért nem lehetett két hetet várni az állampolgársági törvényvel. Erre jött a gyáva népezés – a két hét ugyanis a szlovákiai választások időpontjára vonatkozott, a gyáva pedig azt jelentette, hogy aki netán az életére *tényleges* hatással lévő szlovákiai törvénykezés jobbítását akarja – szavazatával, munkájával – támogatni, nem pedig örvendezni óhajt egy tisztán belföldi imidzsfarigcsálás céljából hozott prepotens kirakattörvénynek, az egy majrás; nemzetáruló gané. Az a gyáva, aki nem áll bele azonnal a legmondvacsínaltabb etnikai konfliktusba. S aki gyáva, az nem is magyar. Mint ahogy Orbán Viktor szerint nem magyar a „Bugár-féle” Híd sem, amit egy fideszes sem téveszt el itthon soha másként említeni, mint Most-Híd, így, elől a Mosttal.

S ahogy mindennek – Kövér, Orbán és Németh Zsolt kísértetiesen hasonló tartalmú felszólalásainak – köszönhetően Szlovákiában nem jutott be a parlamentbe a pénzzel, parolával a Fidesz fiókszervezetévé züllesztett Magyar Koalíció Pártja, úgy Romániában is hasonló sorsra jutottak most kis vazallusaik.

Mert etnikai konfliktusból adott esetben kijuthat nekik alanyi jogon is, hát nem kérnek a tisztán haszonszerzési alapú exportjából. Még szép, hogy nem, hisz a bőrükre megy a Fidesz játéka. Ahogy az a főiskolás fiú anno Kövérnek mondta: „Önök minél jobban nyomulnak itt, nekünk annál rosszabb ott.” De hiába mondta, nem volt foganatja.

Most az édes Erdély mondta, ezt susogták a Havasok, ezt csobogta az

Aranyos és a Kükküllő, ezt zakatolta kincses Kolozsvár, ezt harsogták a hársak a Házsongárdi temetőben, ezt dörögte Uz Bence és Ábel is, meg az öreganyám kürtös kalácsa. Azt pontosan, hogy: Kövér, takarodj!

Ennek sem lesz foganatja.

magyarkérdés

Erdély

Kövér László

2012. június 14.

A reformfideszes irányvonal felelősségéről és aktuális feladatairól

Demokratikus közéletünk leghaladóbb szereplői nagy elvárásokkal tekintenek az új államfőre. Szinte kézzel tapintható egyfajta remény, hogy Áder János működése bizonyos értelemben megújítja demokratikus nemzeti közösségünk létmódjait. Lépten-nyomon, a kétkezi munkások és az értelmiség irányából egyaránt nagy bizalmat tapasztalunk arra vonatkozóan, hogy köztársasági elnökünk, élve a párt által jóváhagyott felhatalmazásokkal, alkotó módon tudja kihasználni mindazokat a beépített korrekciós mechanizmusokat, amelyek feladata, funkciója épp az ország újjáépítése, a szocialista pusztítás és kártétel helyrehozatala közben óhatatlanul előforduló hibák korrigálása. Ezáltal, tartják sokan, jobbítást nyerhet az elmúlt két évben tapasztalható, demokráciánk minőségét valamelyest elhalványító, és – vezetőink jó szándékát és pozitív tenni akarását kétségbe semmiképpen nem vonva, de mégis – elhamarkodottnak, netán kapkodónak is nevezhető törvényhozási, párt- és kormányirányítási gyakorlat. (A „pangás” szó használata két éve újjászületett demokráciánk működése vonatkozásában mindazonáltal erős, és nem is feltétlenül jobbító szándékú túlzásnak tekinthető. Bizonyos kisebb hibák, tévedések senkit nem jogosítanak fel arra, hogy a bizalommal visszaélve megkérdőjelezze rendszerünk alapjait, és ezt nem is szabad megengedni.)

Ezek a felfokozott elvárások, remények időnként szinte már-már túlzott dimenziókat öltenek, például amikor magukat megnevezni nem kívánó fideszes országgyűlési képviselők népszerű hírportálunk, az index.hu riportérének arról számolnak be, hogy ők maguk is reménykednek abban, hogy az államfő visszadob majd pár törvényt, és nemcsak formai, hanem tartalmi alkotmányossági hibák miatt. Basszáj, ha alkotmányellenes, akkor minek

szavazod meg – ágaskodna fel a kérdés bennünk, ha nem folytattunk volna mi is kimerítő háttérbeszélgetéseket a nevük nemhogy elhallgatását kérő, de arra konkrétan nem is emlékező („Feri vagyok...?”) fideszes képviselőkkel. Az egyik közülük például a következő élményéről számolt be. Egy éjszaka arra riadt fel fővárosi bérleményében, hogy a széktámlára akasztott zakójának a zsebéből Matolcsy kiemeli a pénztárcáját, és már az ötezsereket rámolja ki belőle, Orbán pedig épp a bal lábfejét akarja lerágni. A két látomás csak akkor tűnt el, amikor a képviselő reflexszerűen, fennhangon a *Nemzeti hitvallást* kezdte el darálni. (Matolcsy a bezárt ablak keretének repedésein szivárgott ki, Orbán millió apró, csillámló darabra durrant szét, és ezek a darabok, mielőtt a szőnyegre értek volna, elenyésztek, mint hópehelyek a fűtött szobában.) Arra a kérdésünkre, vajon lehetséges-e, hogy mindez csak álom volt, a képviselő riadtan körbepillantott, majd bizonytalan nemmel felelt.

Az ilyen felfokozott, reményteli hangulatban a szörszálhasogatás sosem kelt rokonszenvet, és higgyék el, nekünk a legkínosabb, hogy a *Magyar Narancs*, a paragrafusok hályogkovácsa pont ezt kénytelen most csinálni. Mert való igaz, hogy Áder János visszaküldött az Országgyűlésnek további megfontolásra három törvényt is, köztük a médiatörvény módosítását, és ilyet az elődje, Schmitt sose tett volna. Maradjunk is a szerencsétlen sorsú médiatörvénynél: Áder azt szúrta ki, hogy egy önálló képviselői módosító indítványt a házszabállyal ellentétes módon, közvetlenül a zárószavazás előtt nyújtottak be. E formai hiba, a jogalkotási törvény és a házszabály megsértése miatt lépett közbe az elnök; a törvényt a kétharmad ezek után változatlan tartalommal, immár a játékszabályokat tiszteletben tartva fogja elfogadni.

Mondunk másfél okot, ami miatt Áder Jánosnak nem ezt kellett volna tennie. És nem azért nem ezt kellett volna tennie, mert szerintünk a törvénymódosítás rossz, hanem mert az alaptörvénybe foglalt munkaköri leírásából nem ez következik.

Egy. Az Alkotmánybíróság több ízben kimondta, hogy a jogszabályellenesen elfogadott törvények a tartalmuktól függetlenül is, eleve alkotmány-sértők. Ezért Ádernek a médiatörvény módosítását nem a parlamentnek kellett volna visszaadnia, hanem az Alkotmánybírósághoz továbbítania, amely aligha tehetett volna mást, mint az egész módosítást – e formai hiba miatt – kikukázza. Úgy, ahogy tavaly decemberben az egyházügyi törvényt is megsemmisítette.

Fél. A médiatörvényt ugyan nagyjából az AB decemberi határozatának megfelelően módosította a kétharmad – de csak nagyjából. Az AB-határozatból ugyanis az következik, hogy a médiabiztos intézménye úgy, ahogy van, alkotmányellenes, tehát még kell szüntetni. A médiabiztos fő feladata a törvény eredeti változatában a civil feljelentések menedzselése lett volna, nem hatóságként, de bizonyos hatósági jogokat gyakorolva szánthatott volna végig a magyar sajtón. Való igaz, hogy a módosítás ezt a hivatalt nagyjából kimiskárolja – de a posztot magát s vele a homályos fenyegetést meg-hagyja. Vajon nem lett volna tisztább ügy, ha a köztársasági elnök a módosított változatot is megfuttatja az AB-n?

Persze, apróságok ezek. Maga az AB sem nyúlt hozzá a médiatörvénynek a parlamenti váltógazdálkodást és a pártok szabad politikai versenyt leg-súlyosabban veszélyeztető részeihez, azokhoz, amelyek az állami frekvencia-elosztást meg legfőképpen a közmédia irányítását tárgyazzák – és ezeket most nem is kérhetjük számon Áderen. Azt viszont igen, hogy nem élt az alaptörvénybe foglalt hatáskörével, és az AB ítélezési gyakorlata alapján egyértelműen alkotmányértőnek minősülő törvényt nem az AB-nek posztázta, hanem a törvényalkotónak. Ez nem „a demokratikus jogállam működése feletti örökös”, ahogyan a leveleiben fogalmaz, inkább falazás a kétharmad újabb alkotmányértéséhez.

(A reményt mindenesetre senki ne adja fel! Lapunk is kisvártatva lecsatlakozik az Áder János nevével fémjelzett reformmozgalomhoz. Mihelyst megtaláljuk azt az egyetlen okot, ami meggyőz arról, hogy nem *mise en scène*, előre kisakkozott lépéskombináció volt ez, amelynek végén Áder úgy marad jó fej, hogy az egyébként még mindig teljesen elkúrt médiatörvényre is rákerül jóváhagyó pecsétje.)

demokrácia Áder János alkotmány 2012. június 14.

Nem mondja, csinálja

A frissen elfogadott új Btk. le se tagadhatná azt, aki a világra hozta – és mindjárt elmondjuk, hogy kikre gondolunk. A kormány eredetileg csak az életellenes bűncselekmények esetében csökkentette volna 12 évre a büntet-hetőségi korhatárt, de érdemi indoklás már ebben a Navracsics Tibor által

benyújtott javaslatban sem volt: Csakhogy néhány ügybuzgó fideszes képviselőnek hála, ugyanez a vagyon elleni bűncselekmények egyes tényállásai esetében is alkalmazható lesz.

Aligha gondolhatja bárki, hogy erre a szigorításra valóban az országszerte tomboló gyerekbandák megfékezése miatt van szükség. Ha vannak is 14 év alatti bűnelkövetők, velük szemben a bíróságnak ezentúl is vizsgálni kell a belátási képességet – magyarul azt, hogy tudták-e, mit cselekednek, mielőtt javítóintézetben letöltendő büntetésre ítélik őket.

Az viszont teljesen világos, hogy mit akart ezzel a kormány és parlamenti többsége. Hisz tudjuk azt is, hogy az oktatási rendszer átalakítása nemcsak a középosztályt hozza lehetetlen helyzetbe, és nemcsak az alsó társadalmi rétegek fölemelkedését lehetetleníti el, de a roma integrációt is. A kormány-párt egyik kezével kilöki a szerinte érdemteleneket a közoktatásból, a másik-kal pedig szigorítja a Btk.-t. Ez a társadalmi integrációról alkotott fideszes elképzelések törvénybe iktatásának talán utolsó lépcsője. Egyfelől.

Másfelől azt sem árt az emlékezetünkbe idézni, hogy a 2010-es választás előtt, ahogyan idén tavasszal újfent, egy másik párt kampányolt a büntet-hetőségi korhatár leszállításával. Nem a Fidesz, és nem is a keresztényi sze-retet és megbocsátás parlamenti képviselőjét *ex officio* ellátó KDNP, hanem – ezt nem fogják kitalálni! – a Jobbik. Maga Vona Gábor nyújtott be a tárgyban népszavazási kezdeményezést 2008-ban, s idén tavasszal ismét ők javasolták a kormánynak, hogy írják ezt bele a készülő Btk.-ba. A roma-ügyekben óvatosan fogalmazó Fidesszel szemben a Jobbik nem titkolta, hogy miért van erre szükség: a cigánybűnözés egyik speciális esete, a bandá-ba verődött roma gyerekek ellen csakis így lehet fellépni. A Fidesz amúgy a család legnagyobb barátja: ám ez az éteri szeretet mintha nem lenne álta-lános, mintha csak egyfajta családra irányulna. A színes bőrű kis tolvajok családjának jár egy kis szenvedés.

A Jobbik kimondja; a Fidesz nem mondja, de megcsinálja. Hátha el tud csaklizni egy-két szavazatot a Jobbiktól – még a végén egy-egy gárdabőrbe bújt jobbikos avval kampányolna, hogy nem tettek rendet. Tessék, itt egy törvény, csak élni kell vele! A magyar kormány megint a szélsőjobb kottá-jából játszik – a magát konzervatívnak és kereszténynek tartó néppárt ismét az antidemokratikus, náci, nyilas eszméket hirdető párt programját hajtja végre. Várjuk a pártegyesítő kongresszusról szóló híreket.

Formanyomtatvány

A *Magyar Narancs* rendkívül fontosnak tartja, hogy a kétharmados többség zökkenőmentesen, és bizonyos, hazánk irányában nem feltétlenül jóindu-latú nemzetközi körök zavarkeltésétől nem gátolva tudja elvégezni azt az országmentő munkát, amit a nemzet elsőpró többséggel reá bízott a közel-múltban.

Ezért – tekintettel a fent leírt körök várható Magyarország-ellenes lépé-seire – elkészítettünk egy egyenlevelet, egyfajta sorvezetőt, amelynek igény-bevételével az illetékes szervek jelentősen csökkenteni tudják az efféle táma-dások sikeres elhárítására fordított időt és energiát. (A nem kívánt részek törlendőek!)

Tisztelt (Miniszter/Elnök Úr/Asszony, Közgyűlés, Bizottság, Felső/Alsó-ház, Kongresszus, Tanács, Képviselők),

csodálkozással vegyes értetlenséggel vet(tem/tük) kézhez nb. level(ét/üket), amelyben azt kifogásol(ja/ják), hogy (egyes helyi önkormányzati tes-tületek/polgármesterek/a Magyar Országgyűlés/Magyarország kormánya/a Magyar Nemzeti Köjál) (Horthy Miklós/Leni Riefenstahl/Albert Speer/Hans Frank/Kun páter/Adolf Hitler/Mussolini)-nak/nek kíván szobrot emelni/emléktáblát állítani, -ról/ről kíván (parkot/múzeumot/egyetemet/középfokú oktatási intézményt/kisdédóvót/felzárkóztatási programot/álta-lános iskolai úszóversenyt) elnevezni.

A konstruktív párbeszéd érdekében legelőször is abban kell megegyez-nünk, hogy Magyarország kormányát elsőpró, kétharmados többséggel vá-lasztották meg 2010 áprilisában, ezért intézkedései minden tekintetben megfelelnek a demokratikus európai normáknak. Itt nem engedhetünk, és nem is fogunk teret engedni a kettős mércének.

Az Ön(ök) által kifogásolt intézkedés kapcsán azt is Ön(ök) elé szeret-nénk tárni, jöllehet evidenciának tartjuk, hogy az Ön(ök) által szóvá tett gesztus távolról sem politikai, hanem kegyeleti motivációjú. Senki nem vi-tathatja el szóban forgó intézkedésünk humanista indíttatását. Valljuk: min-denki nyugodjék ott, ahol nyugodni szeretne, mert a múlt megismerése csak így gyógyíthatja be a múlt sebeit.

Azt is le szeretnénk szögezni, hogy világszerte számos helyen neveznek el utcákat, tereket, közintézményeket stb. különféle emberekről. Hazánk csak ezt a nemzetközi gyakorlatot követi, amelyet egyébként az ENSZ Alap-okmánya is rögzít: ezért is töltött el bennünket különös szomorúsággal az,

hogy e gyakorlat miatt épp Magyarországot állították pellengérre. A kettős mérce ezen a téren is jogosan sérti nemzeti érzékenységünket és büszkeségünket.

Mindebből következően arra szeretnénk felhívni az Ön(ök) figyelmét, hogy

a) Albert Speer 1966-os szabadulása után nem volt náci, sem fasiszta, így az a tény, hogy a kormányzati épületek nagyszabású rekonstrukciós programját, amely nagyszabású közmunkaprogram keretén belül valósul meg, Albert Speer-tervnek neveztük el, csak szándékos félreértés révén tekinthető félreérthető intézkedésnek,

b) a kommunista propaganda sem fedheti el azt a tény, hogy Leni Riefenstahl a modern filmművészet és kamerakezelés egyik megújítója – egyes körök ugyan „náci propagandafilmnek” minősítik bizonyos alkotásait, de a rendező nem tudott az állítólagos atrocitásokról; ezért neveztük el a fiatal magyar filmkészítők rendszeres támogatását Leni Riefenstahl-ösztöndíjnak,

c) a fél évszázados kommunista agymosás minden hamis beállítással szemben Horthy Miklós, Magyarország kormányzója sosem volt az úgynevezett náci Németország szövetségese – itt arra is szeretnénk az Ön(ök) figyelmét felhívni, hogy a nemzetek közössége csak az ezt a közösséget alkotó nemzetek kölcsönös hagyománytisztelésén alapulhat,

d) Hans Frank, Lengyelország kormányzója (1939–1944) nagyon szeretete a zenét, maga is tehetséges zongorista volt, Krakóban pedig szolgálati ideje alatt Chopin-múzeumot is nyitott – ezért is döntöttünk úgy, hogy a védnökségünk alatt megrendezzük a Hans Frank Nemzetközi Zongoracipelő Versenyt,

e) abban a kérdésben, hogy Hitler náci volt-e vagy sem, nem kívánunk állás foglalni, hisz ez nem a politikusok dolga. Ennek eldöntését, és reméljük, ebben egyetértünk, a legbölcsebb a történésekre bízni. Azt viszont határozottan állítjuk, hogy Hitler politikusi munkásságától, bárhogy is ítéljük azt meg, el kell választanunk művészi kvalitásait. Hitler korai bécsi képei egyáltalán nem voltak rosszak vagy dilettánsok, amint azt meghatározott körök bizonyos érdekektől vezérelve évtizedek óta sulykolni próbálják. Még a Hitlerrel szemben legelfogultabb személyek, csoportok sem vitatják viszont azt a tény, hogy Hitler szerette az állatokat és a zenét. A fentiek mérlegelése után döntöttünk úgy, hogy városunk Horthy Miklós terén felállítjuk „Az állat- és zeneszerető művész” című szobrot, amely egy furcsa bajszú,

törékeny fiatalembert ábrázol egy festőállvány előtt, alkotás közben, lábánál Blondi kutyával, amint épp a fülébe mászik a *Tannhäuser* nyitánya.

Reméljük, magyarázatunk kielégítő.

Kellemes további megbékélést kívánva,
maradtunk satöbbi.

magyarkérdés

Európai Unió

2012. július 5.

Nem magyar

A hét elején interjút adott a *Magyar Hírlap*nak Kövér László. Hazánk egyik legfőbb közjogi méltóságának közlendője bár szívből jövőnek tűnt, mégis szerfelett informatív volt. A velejét pedig leghívebben a Horthy-kor kedvelt csasztuskája foglalja össze: talpra magyar, seggre oláh, zsidó, bújj az asztal alá!

Na de ki is a magyar?

Ami az interjú szívbéli részét illeti, megtudhattuk belőle, hogy Orbán Viktor ellen gonosz nemzetközi erők puccsot kíséreltek meg, s az egyik puccsista, a demokrata párti amerikai külügyminiszter „magyarügyi” tanácsadója, Charles Gati azt is megengedte magának, hogy „ha nem megy demokratikus úton, más módon kell eltávolítani Orbán Viktort”, szerencsére a nép kiállt Orbánért, s a Békemenet helyre tette a puccsolókat. Attól még Amerika is beszart.

Azért akarták a gondosan körülírt (tévedés kizárt) nemzetközi pénzügyi és politikai csárksgátik megdönteni a vezért, mert „Orbán Viktornak (...) van értékrendje és ebből fakadó jövőképe” – a kipontozott részen a Fidesz-KDNP neve áll, mert ha Orbánnak van, akkor őnekik is bead belőle minden este egy evőkanállal. Orbán értékrendje magára a megszólalóra is olyan nagy hatással van, hogy Kövér rögtön kiszúrja, ha „a miniszterelnök teljesen pontosan idéz fel” valamit, illetve siet azonnal leszögezni, ha osztja „a miniszterelnök úr pozitív véleményét” – adott esetben Matolcsy viselt dolgairól.

Amennyire szívből jövőnek tűnik ennyi seggnyalás, legalább annyira informatív is: hatékonyan oszlat el egy makacs legendát, miszerint Orbán és Kövér közel egyenrangú partnerek lennének áldozatos munkájukban. Egy frászt: „Jól csináltad, főnök, szeretünk, főnök, különösen a nép.”

Kövér törekedését azonban különös fénytörésbe helyezi egy másik, szívbelinek tűnő gesztusa, mellyel beletörli a cipőjére tapadt excrementumot a határon túli magyar választópolgárok döntő többségébe. A tiszteletre méltó házelnök legalább olyan hevesen tapos, mint ahogy nyal. Egyszerűen kitagadja a magyar nemzetből a Híd és az RMDSZ szavazóit; megvalósítván így nagy elődje, Csurka István álmát a magyarságteljesítmény gyakori méréséről. „Az elszakított nemzetrészek politikusainak egy része az otthoni pozíciószerezés, a csip-csup alkuk és előnyök oltárán feláldozta a nemzet stratégiai céljait és egységét. Ők a kinti megbízóik érdekét képviselve a helytartó szerepét töltik be a tűzhelyzetben lévő magyar kisebbség körében” – mondja az RMDSZ-ről. Nem igaz, hogy nem azért mondja, mert azokba akar belerúgni, akik ezekre (az RMDSZ-re) szavaztak, s ajtót mutattak neki kudarcos erdélyi hakniján.

Még ennél is szegényletesebb, amit a Hídról, a szlovákiai törvényhozás egyetlen, magyar érdekeket védő pártjáról mond, e szerint ugyanis „a Most az a szlovák párt, amely sajátos érdeklődést mutat a magyarkérdés iránt”. Ja, igen, meg az a párt, amit a szlovákiai magyar választók bejuttattak a parlamentbe, szemben a Fidesz favoritjával.

S ne gondolja senki, hogy pusztán az új magyarságteljesítmény-mérőműszer tesztüzeme folyik még az itthoni bevetése előtt a határainkon túl, mert az ilyen szövegek nem csak úgy előpattannak Kövér László fejéből, ez maga az orbáni irányvonal. Ezért mondhat például Navracsics Tibor Kövérral gyakorlatilag egy időben olyanokat, hogy magyarnak lenni nem csupán nyelv kérdése, de inkább a kokárdáé...

Dehogy van itt szó próbaüzemről, a dolog már rég ki van próbálva. A határokon túl élő magyarok kitaszítása a nemzetből szórul szóra azonos ügymenet a panelprolizással. Aki nem szavaz helyesen, nem része a nemzetnek. Mert a nemzet, az mi vagyunk (hogy ők tudniillik; ezt is Orbántól tudjuk jó ideje, utoljára tán március 15-én harsogta). S ha már mi vagyunk a nemzet, mi is mondjuk meg, hogy ki nemzet még rajtunk kívül e tájon. Az nemzet, aki jól szavaz. Az a magyar, aki megtart minket a hatalomban.

Nos, mint az köztudott: vésszesen fogy a magyar.

magyarkérdés

RMDSZ

Kövér László

2012. július 12.

Két szempont

Idetolta a bicót kedden az EU/IMF, hogy miért, talán még ők sem tudják. Mi megmondjuk: hogy jól pofán csapjuk őket a felmosóronggyal, meg elhordjuk mindenféle szemét zsidó bandának, akik elveszik a nyugdíjikat, bezárják a vasutat, nem engedik a „munkahelyvédelmi programot” megcsinálni, megemelik a gázarat, és kilopják a szemaforból a macskaszemet. Ez lesz, ha adnak pénzt. Ha nem adnak, akkor is ugyanezt fogjuk mondani: azért nem kellett a pénzük, mert elvették volna a nyugdíjikat, kilopták volna a nyugdíjasok fogtömését is stb. Amíg kiderül, hogy nem adnak, szintén jó, hogy itt vannak, mert mindennap el tudjuk mondani, hogy ma is elvették volna a nyugdíjasok pénzét, de ma sem adtuk, és az egyik küldöttet egy komplett kórházi belosztállyal és három mozdonnyal a hóna alatt kapcsolták le a reptéren. Vitte volna haza Washingtonba! Már a 2013-as költségvetés tervezetét is csak ezért kellett két hete megszavaztatni a parlamenttel; ezt az egyébként semmire se jó büdzséerzaccot, amiről ordít, hogy nem igaz benne semmi. Azért, hogy az IMF-fel szemben meg lehessen védeni.

A hvg.hu-n két hete felplankolt dokumentum szerint a reménybeli kölcsönadó körülbelül mindannak az ellenkezőjét várja el a hitelért cserébe, amit eddig a magyar kormány csinált vagy ezután csinálni óhajt. Ahol a kormány hatósági árakat akar (például a gázét), ott az EU/IMF liberalizált piacot. Ha a magyar kormány államosított és még államosítana, és piacot torzítna az állami gazdasági szereplők javára, ott az EU/IMF magánosítást és egyenlő feltételeket; szabad versenyt követel. Ahol a kormány központosítana, ott az EU/IMF decentralizál. Ha a magyar kormány a szektorális különadókba akarja finanszírozni a költségvetési hiányt, akkor az EU/IMF épp ezeket az adókat akarja kilőni. Ha a magyar kormány olyan hitelt szeretne, amit bármire elkölthet, és csak a végén kell elszámolni vele, akkor az EU/IMF olyat fog adni, amiről előre meg kell mondani, hogy mire akarják költeni, és amivel negyedévente fillérre el kell számolni. Ha az Orbán-kormány fázik az ingatlanadótól, akkor az EU/IMF ezt az állami bevételelnövelés pompás módjának tartja. És í. t.

Ezek a hitelfeltételek azt az állítást is tartalmazzák, hogy a Matolcsy-féle gazdaságpolitika, ami persze nem Matolcsy, hanem Orbáné, úgy egészében, mint minden részletében megbukott: hogy mindent másképp kellett volna eddig, és kell ezentúl csinálni. Orbán ezt jól érti – ezért mondta pár hónapja, hogy ha az IMF be, akkor ő ki –, és jól látja azt is, hogyan végez-

tek azok a kollégái, akiknek a torkán lenyomták az unió gyógyszereit: az ír kormány, a spanyol meg a görög szocik, most szegény hülye Băsescu...

Talán azt hiszi most, hogy mint magyarországi politikai és közjogi ellenfeleit, őket is be lehet forgatni, zsarolni, kényszeríteni lehet. Kicsalni a lóvét, aztán nem megadni, és hazaküldeni őket. Megvédtük az IMF pénzt! Legyen egy IMF-hitelvédelmi miniszterelnöki biztos, és legyen ez a személy Selmeczi Gabriella! Talán azt gondolja, hogy nem is kell az a pénz: hogy kihúzza anélkül a jövő év közepéig, amikor Simor távozása után befigyelhet a jegybanki devizatartalék. Talán nem ért semmit, és az összes ügyeskedés, a tárgyalásokról közölt direkt hazugságok és félígazságok köde, a kérkedés, hogy már megnyertük, a szidalmak és a rágalmak, és persze a nacionalizmus újabb és újabb füstfelhői, a szuverenitásról szóló stilisztikai kitüremkedések mind ennek a ténynek az elfedését szolgálják. Hogy fogalma sincs semmiről.

Pedig csak 30 centit kéne hátrább lépni – egy pillanatra kiszabadulni Orbán fantáziavilágából, melynek összes szereplőjét ő álmodja elénk. A kedvezményes kamatozású, nemzetközi összefogással kínált hitel feltételeit valóban az IMF, de még inkább az Európai Unió szabja meg: de teljesítésüket ennek az országnak a kormányától a matematika és a közgazdaság törvényei, a józan ész és – igen – a méltányosság, a társadalmi igazságosság követelné meg.

És hogy ezek után Orbán minden manővere e feltételek kijátszására irányul? Nem csodálkozunk. Hisz az ő szempontjai és ennek az országnak a szempontjai immár semmilyen módon nem érintkeznek egymással.

gazdaság

Európai Unió

2012. július 19.

A varázsszivola

Claudia Effenberg megvan? Egy modellkarrierrel a háta mögött televíziós úgynevezett *doku-soap*ok sztárjaként öregbítette hírnevét; olyan volt az egyik, mint a *Győzike Show*, csak az övének az volt a címe, hogy *Effenbergs Heimspiel*, sajnos megbukott, nem sokan nézték, ahogy korábbi hasonigényű próbálkozását, az *Exfeleségek klubját* sem elegendő. Mindez Claudiának nem szegte kedvét, ma már író és dizájnér, de főként a bajor bulvármagazinok korosodó üdvöskéje.

De hogy jön ez ide?

Nos, Claudia Effenbergnek két közös vonása is van Orbán Viktorral. A fontosabb nyilván, hogy a múlt héten együtt voltak díszvendégei Gloria von Thurn und Taxis hercegnő regensburgi kastélyfesztyáljának. A kevésbé fontos pedig az, hogy mindketten rajongnak úgyszólván a fociért; míg Viktor hű honfíként a Vidiért, addig Claudia hű honleányként a Bayernért, ezért mehetett férjhez először a csapat középpályásához, Thomas Strunzhoz, majd a védőjéhez, Stefan Effenberghez.

Persze nem csak kétes hírű celebecskék voltak ott a 10. születésnapját ünneplő hercegi játékokon (díszvendég volt egy ugandai javasember is). A magyar miniszterelnök például sűrűn fotózkodott a Bertelsmann-vagyon javának birtokosával, Liz Mohnnal, még a *Varázsszivola*t is egymás mellett ülve nézték. Ami azt illeti, ben-

SEHUNNIA

nük is van közös vonás, bár arról nincs információnk, hogy Liz Mohn mennyire bírja a focit. Ellenben mindketten alulról küzdötték föl magukat, Liz például telefonos kisasszonyként kezdett a Bertelsmann-nál, ám gyorsan a vezér, Reinhard Mohn egyik szeretője lett, majd huszonhárom év szívós munkával elérte, hogy nevezett feleségül vegye.

De hagyjuk a vájkálást mások múltjában, nézzük, hogy mi is történt valójában a múlt héten Regensburgban. Gloria von Thurn und Taxis hercegnő, a fesztyál lelke – az említettek és néhány hasonló kiválóság és sztárfodrász társaságában – díszvendégül hívta Magyarországot miniszterelnökét, aki ment is azonmód. Gondolnánk, gondolkodás nélkül, de az is lehet, hogy hosszas brainstorming előzte meg az útját; most vigyem a Lázárt vagy ne vigyem, ilyeneken mehetett az agyalás, végül vitte. Így ugyan még nagyobb lett a szégyen, de közel sem akkora, mint ha Nyíró József hamvait vitte volna.

Kinn aztán a hivatalának kijáró teljes pompával fogadta a fenséges asszony, mondván, ugorjon már fel mellé a színpadra, mert hisz „ön az én hősöm” (mármint Orbán). S Orbán ment. Feltehetően ugyancsak gondolkodás nélkül. A hercegnő szépen megsimogatta kedvenc miniszterelnöke buksiját, s megkérte a tisztelt egybegyűlteket, hogy énekeljék el együtt a magyar Himnuszt az ő hőse tiszteletére, de ha nem ismerik a szövegét, legalább állva hallgassák végig. S valóban, a Mozarra hangoló muzsikások elhúzták a Himnuszt, amire volt, aki felállt, volt, aki meg a főrendi óhaj ellenére sem, mint például Armin Gugau helyi CSU-főnök, aki a maga közvetlenségével csak annyit mondott az esetről, hogy „német vagyok, nem

magyar”. Azt most hagyjuk, hogy a CSU mennyire nagyon testvérpártja a Fidesznek, bár ha Stoiber mester egykori kijelentéseire hagyatkozunk, akkor módfelett, ugyebár.

Nála jóval messzebb ment viszont az ugyancsak ülve maradó helyi SPD-elnök, Margit Wild, aki azt mondta: „Ez botrány! A hercegnő magánvendégeként azt hív meg, akit akar, és felőlem még rokonszenvesnek is tarthatja Orbán urat. Nem megengedhető viszont, hogy engem mint látogatót arra használjanak fel, hogy egy Európa-szerte megvetett embernek a tiszteletemet fejezzem ki. Orbán populista felbujtó, a sajtó- és a vélemény szabadság ellensége.”

Orbán rivaldafényben, előbb halk dobpergés, majd a Himnusz, van, aki ül, akad, aki áll, gyér taps itt-ott... a show elkezdődött, hölgyeim és uraim, Papageno szerepében hamarosan... satöbbi, satöbbi.

Miként a szereplőit, úgy magát az eseményt is próbáljuk a helyén kezelni, amiből pedig Magyarország jelenére nézvést annyi szűrhető le feltétlenül, hogy lesz még itt szép jövő, s főként dús potenciál a nemzeti együttműködésben. Lám, Kumin Ferenc helyettes államtitkár Hugh Grantnek és más világlapoknak címzett levelein túl, miniszterelnöki szinten is lehet bohócot csinálni magából bárkinek. Bicikliző csimpánzot a személyéből, közzöhejt a hivatalából, szégyenbe hozva a hazáját. Mert ez az, gyalázat a javából. Még akkor is, ha csak a kisember nagyokhoz dörgölőzésének nyilván megérthető szándékából kezdődött, a vége – mint a tárgyban jegyzett színdarabokban rendszerint – megszégyenülés lett.

kultúresemény 2012. július 26.

Az a csodálatos elszámoltatás

Az ügyészség bizonyítottság hiányában megszüntette az eljárást Gyurcsány Ferenc ellen. Az ügyészség nem is vádat akart, hanem kádat, és nem emelni, hanem tisztítani, és nem is bizonyítékaik voltak, csak arra járt, ráért, szaglászott egy kicsit, de mostanra megunt.

A gyanúsítás abszurditásaira most csak vázlatosan térnénk ki. Hogy legalább a vádemelésig elvergődjön az ügy, az ügyészségnek bizonyítani kellett volna, hogy a sukorói befektetőjelölt jogtalan hasznot húzott volna az elhí-

resült telekcseréből (ezt csak az ügyészség szakértői véleménye állítja, a független értékbecslőké nem; és a telekcseré semmisségét épp a minap mondta ki egy bíróság). Bizonyítani kellett volna azt is, hogy Gyurcsány az államot megkárosító telekcserére utasítást adott (nem adott), hogy ezt legalább sugallta a beosztottjainak (nem sugallta), és hogy miniszterelnökként nem adhatott volna utasítást, és nem is sugallhatott volna (necces). Pedig az ügyészség, jobb ötlete nem lévén, nemcsak a jó ízlés, de a józan ész határain túl is próbálkozott: avval tudniillik, hogy az ügy egyéb szereplőit rábírja a Gyurcsányt terhelő vallomástételre. Ami egyrészt nem sikerült, mert ezek a mocsadékok nem vallottak Gyurcsányra; másrészt arról, hogy egy ily módon kicsikart tanúvallomás mennyit érhet a bíróságon, az úgynevezett tábornokper eddigi lefolyása ad némi útmutatást. Keveset.

Lehet, hogy az eljáró ügyészeknek lett már nagyon ciki ez az egész, „szakmai szempontból”, és berontottak Polthoz, hogy főnök, szar sincs a kezünkben, és a becsületünk így meg úgy. Ezt mindjárt elképzeljük, csak előbb meghúzzuk szerkesztőségi kabalacsimpánzunk farkát. És sajnos lapunknak azt sem áll módjában nyilvánosan feltételezni, hogy az eljárás bérekesztése ne a legfőbb ügyész jóváhagyásával történt volna: termékünk nem engedheti meg magának, hogy a fogyasztók nagy számban hülyének nézzék. Inkább arra tippelünk, hogy mindenki, akinek fontos lett volna Gyurcsány lecsukása, belátta, hogy ez a dolog a bíróságon sehogyan sem fog megállni: és akkor már jobb most kiszállni belőle, mint ha az egész konstrukció a tárgyalóteremben bukik meg – a 2014-es választások előtt pár hónappal.

A bíróságokon ugyanis egyáltalán nem áll jól az elszámoltatás szénája. Szilvásyt felmentették, Laborcót lényegében dettó, Dávid Ibolyát is, a „tábornokperben” a terhelő bizonyítékok értékelhetetlenek. És ezek csak az ordítóan politikai indíttatású kirakatpercek lettek volna – de az ügyészség még Hagyó és Hunvald elmeszeltetéséhez is béna volt. Mindez legelőször is arról árulkodik, hogy a bírói hatalmi ág valahogy ki van maradva a nemzeti együttműködés rendszeréből – bár az Orbán-rezsim jelentős és részben sikeres erőfeszítéseket tett a bírók megfélemlítésére, méretre vágására és megalázására, az ítélkezés ezekben az ügyekben továbbra sem politikai megrendelésre zajlik. Szar ügy: féldiktatúrát nem érdemes csinálni, ha nem az van, hogy tényleg bárkit elvisz a fekete autó, a jogrend maradékain, a jogállam roncsain előbb-utóbb fennakad a vállalkozás. (Egészet meg momentán számos okból nem lehet: nem hagyná az unió – a bírók miatt is megnyit púposkodtak! –, és hát, lássuk be, meg a társadalom sem elég érett rá.)

Ám a Gyurcsány-ügy tanulsága nem csak ez. Ennek az immár visszavonhatatlanul megghiúsult pernek, a komcsiellenes perek anyjának meg persze az elmarasztaló ítéletnek kellett volna demonstrálnia azt, hogy az országot szétlopta az MSZP, hogy minden bajáért az utódpart, a szovjet múltat az uniós jelenbe átmentő Apró-Gyurcsány-klán és az általa szőtt láthatatlan hálózat okolandó. Ez volt az a történet, a *master narrative*, amellyel Orbánék 2010 előtt meggyőzték az országot arról, hogy a rendszerváltás félresiklott, és a demokrácia csak a bűnözők fedezékeként szolgál. Gyurcsány és bandája bűnöző, Gyurcsány ki tudta használni a demokrácia intézményeit: ergo a demokrácia intézményei is bűnösök, szükségszerűen, legfelsőbb jellegükből adódóan korruptak. Most ez a történet bukóra áll – ha nem is végérvényesen, de annyira talán mégis, hogy a következő választáson ne lehessen felhasználni, hogy még egyszer ne lehessen vele jelentős szavazói tömegeket manipulálni.

De ne tévedjünk: az erre a történetre alapított politikának nem csak az ártatlanul megvádoltak és meghurcoltak lettek, lesznek a vesztesei. És nem csak szegény ostoba Budai Gyula, aki előbb-utóbb bukott rágalmozási perek tucatjainak fogja majd viselni a következményét. Vagy Schiffer, aki még most sem érti, hogy rég abba kellett volna hagynia. A sebeket sokáig fogja viselni ez az ország; még sokkal, sokkal az után is, hogy nem csak mi fogjuk szégyellni magunkat ezért a négy évért, hanem azok is, akik elhitték a cikliző majom-diktátor meséit.

(Ha már a féldiktatúra szóba került. A miniszterelnök a hét elején hazai pályán, a Fidelitas kebelén a felsőoktatás átalakításáról osztotta az ész. Míddőn felmerült, hogy sokan vannak, akiknek a változás iránya nem tetszik, például Szabó Máté ombudsman, aztán rektorok, szülők, hallgatók, az MTI tudósítása szerint a kormányfő ezt válaszolta: „Ellenforradalmi kísérletek zajlanak.” Mondja valaki, hogy csak viccelt!)

igazságszolgáltatás

Sukoró

Gyurcsány Ferenc

2012. július 26.

A rossz zsidó

Bár kétségkívül tartalmaz komikus elemeket – Magyarországon zsidók nélkül még rendes antiszemita pártot sem lehet csinálni, ha meg valamelyik beszáll, az tutira valami balfasz lúzer lesz, aki lebukik –, a Szegedi Csanád-ügy fájdalmas hanyatt esés lesz a Jobbiknak, és ezzel a szervezett és büszkén vállalt magyarországi politikai antiszemitizmusnak. Amitől persze csak egy kicsivel lesz jobb vagy rosszabb ebben az országban, de erről később.

Pedig pár hete akár úgy is úgy tűnhetett, hogy a párt vezetése ügyesen kilavírozza magát a váratlanul és abszurd módon rájuk szakadt zsidóproblematikumból. Szegedi *ugyan* zsidó, zsidó származású, zsidó felmenői vannak, ráadásul pont a női ágon, ami a zsidó hagyomány és a nürnbergi törvények szerint is dönt az illető zsidóságáról, de – így a párt első reakciója – Csanád, a párt legszűkebb vezetésének oszlopos tagja, a borsodi szervezetépítő génius, Európa ostroma – sokat letett a magyarság asztalára. Csanád ráadásul nem is tudott arról, hogy pedigréje súlyosan szennyezett – folytatódott tovább a hivatalos álláspont, bár már jóval bizonytalanabban. Azt vajon hogy csinálta, hogy nem tudott egy Auschwitzot megjárt és általa is ismert nagyanyáról?, merülhetett fel nyomban az amúgy teljesen jogos kérdés, mind a hivatalos megszólalókban, mind a célközönségben, akik elismételték, illetőleg végighallgatták Szegedi első mentegetőzését. És mivel ez a magyarázat meglehetősen gyenge lábakon állt, kellett egy szép feloldás is: lám, zsidó is lehet jó magyar, ha jó magyar lesz a zsidóból! (Még akkor is, ha ez a feloldás némiképp ellentmond a „nem tudta szegény” magyarázatnak: ha zsidó is lehet jó magyar, akkor miért érdekes, hogy Szegedi tudta vagy nem tudta?) Azaz: nem a *faj* számít, hanem a szív!

Állította ezt az a párt – jobban mondván állították vezető személyiségei, köztük az elnöke –, amelynek legbensőségesebb és legféltettebb kincse éppenséggel a fajelmélet, és amely számára az antiszemitizmus (minden fajelméletek legalaposabb, legkifinomultabb és leggazdagabb kulturális hagyományokkal bíró ősforrása) nem pusztán egy a párt dogmái közül, hanem mindnek, programjuknak és egész világnézetüknek az alapja. Nem mintha az antiszemitizmus a Jobbik privilégiuma lenne a magyar közéletben: de a többiek legalább élénken tagadják, hogy azok lennének, és sokan közülük talán el is hiszik, hogy nem azok (hisz nem akarnak ők rosszat a zsidóknak). A Jobbik azért egyedülálló, és nemcsak Magyarországon, de talán az egész világon, mert nem tagadja, vagy úgy tagadja, hogy a tagadásban a tagadás

tagadása is benne foglaltatik. (Valóban: a Jobbik cigányellenessége gyakorlati, politikai értelemben sokkal veszélyesebb és kártékonyabb, sokkal több honfitársunknak okoz sokkal több szenvedést, mint az antiszemitizmusuk. De most az ideológiáról beszélünk, ami azért fontos, mert nélküle nincs gyakorlat sem: és az ideológia szerint a cigányok gázságaiért a fő felelősség a zsidókat terheli, a cigányok csak fegyver a zsidók kezében a magyarellenesség küzdelemben. Ha nem így lenne, nem lenne *érthető*, hogy ez az egész cigányügy hogy bírt idáig eszkalálódni.) A fajelméletnek pedig az a sajátossága, hogy szerinte egy bizonyos fajhoz bizonyos tulajdonságok tartoznak (mindegyikhez más): és ezek a fajra jellemző, a fajt kérlelhetetlenül és visszavonhatatlanul meghatározó tulajdonságok nem megváltoztathatók sem a fajra, sem a fajhoz tartozó egyénre vonatkoztatva, nem felülírhatók semmilyen „neveléssel” vagy akkulturációval. És még egyszer: ha ezt a világmagyarázatot ma Magyarországon sokan, a Jobbik hatókörén belül eső populáción túl is fájdalmasan sokan érzik a magukénak, a legnyíltabban ezt a nyelvet a Jobbik politikusai használják és választói várják el.

A Szegedi-ügy ezért vág a Jobbik húsába, ezért beszél a párt széthullásának veszélyéről nemcsak a *Népszabadság* meg a hvg.hu, de a párt népe is. Vona az első reakcióiban nemcsak a fajelméletet helyezte egy eset erejéig hatályon kívül, de meg is hagyta volna a rendes nem zsidó zsidót a helyén: márpedig sem olyan nincs, hogy nem zsidó zsidó, olyan meg pláne, hogy rendes zsidó. Nincs, nem lehet. Most ugyan jönnének vissza, hogy Szegedit mégiscsak ki kéne kúrní abból is, amiből nem lehet (az európai parlamenti mandátum a képviselő tulajdona, vagy feladja, vagy nem), de vajon mire lesz ez elég? Hisz Szegedi valóságos kórokozó, hogy stílusban maradjunk, mégpedig a legveszélyesebb fajtából: nemhogy ő, pont ő csinál boltot a magyar rekvizitumoknak, *pénzt* a magyar *érzelmeiből*, de őt, a zsidóságot titkoló zsidót a zsidók – az unió – pénzelik! Hisz onnan kapja a fizetését! És kapaszkodjanak meg: még osztogatja is a zsidók – az unió – pénzt! És mindenki, aki vesz ebből a pénzből – Novák Előd, Szabó Gábor pártigazgató húga, a Kuruc.info, a *Kuruc.info!* –, bezsidul, zsidóbérencé, a zsidónál is rosszabb zsidóvá válik. És ahogy már maga Szegedi is ezt a szerencsétlen körülményt, fizetési papírjának fejlécét próbálta meg feledtetni az unió zászlóégetéssel, úgy mosakszik most az egész pártvezetés: nem, ők már nem vesznek fel pénzt, soha nem is vettek, vagy ha igen, nem úgy és nem azért. És Szegedinek mennie kell. A mondás szerint egyébként nem azért, mert zsidó, hanem mert hazudott a származásáról. (A bűdös zsidaja!

Hiszen ha a származás nem számít, miért számít, hogy a származását nem vallotta be?)

Ez a perverz história *önmagában* persze nem elég ahhoz, hogy lenyomja a Jobbik választói támogatását. Az azonban bizonyos, hogy a párt közép- és felső vezetői kádérállományában épp elég nagy pusztítást végez, Borsodban például csinosan leirtotta a szervezetet, márpedig anélkül nem lesz tarolás Észak-Magyarországon, és gyanítjuk, az erjedésnek még koránt sincs vége. Ennek akár örülhetnénk is, ha egyrészt éppen Borsodban nem gépfegyverrel hadonászó Jobbik-szakadárak készülnének az űrt betölteni. És ha ez a vezércikk nem arról lett volna kénytelen szólni, hogy a magyar politika harmadik, sőt a második helyre és a kormányzásra hajtó erejének belső viszonyait jelen pillanatban a fajelmélet és a tudományos antiszemitizmus értelmezésének nüanszai mozgatják. Az egyik gonosz, ostoba, sötét gazfickó gyanakvá a másokra, hogy na, ez nem zsidó-e véletlenül, vagy ezt vajon megvették-e a zsidók. Ilyen párt nincs még egy a világon. Ha valaki derűs választ tud arra, hogy miért pont itt lehet, feltétlen szóljon.

magyarkérdés

zsidózás

Szegedi Csanád

2012. augusztus 9.

A perzselt farkok esete

„Ülök a televízió előtt, 1989 áprilisában, író- és kortársamat, S.-et (*Sánta Ferencet – A szerk.*) hallgatom, amint pályája tanulságairól elmélkedik. Régóta ismerem, és nem várok tőle nagy meglepetést. (...) Egyszer csak megkérdi tőle a riporter, mi a véleménye a magyar filozófia helyzetéről. És ekkor kollégám mégiscsak szolgál meglepetéssel. Szeme kitér, homlokát pír futja el, ajka megvetően legörbül. »Filozófia? – kérdi metsző gúnyval. – Hogyhogy filozófia? Hiszen itt a-kasz-tot-tak!« (...)

Állítólag némely vastag bőrű állatok érzékelése lassan jut el az agyukig. Másodpercek múltán észlelik csak, hogy parázsba ültek. Mire felüvöltöttek, már megperzselődött a farkuk.

Az akasztásokra, amelyekre S. 1989 áprilisában utalt, 1956 és 1960 között került sor.”

Eörsi István S. íróról szóló 1990-es sorai S. exállamfő szombati aszófői beszédéről jutottak az eszünkbe. A volt köztársasági elnök, mint azt tőle

magától tudjuk, ritkán és akkor is csak fontos kérdésekben nyilatkozik meg. Az Orbán-kormány harmadik évének elején egyebek mellett az alábbiakat közölte megrendülten falunapi megnyitójának hallgatóságával: 1. „Az előzetes feliratkozás nemrég felmerült ötletéről pedig tudni kell, hogy az az alaptörvénybe és az emberi jogok európai egyezményébe ütközik.” 2. „Az utóbbi két évben az alkotmányos kultúra a törvényhozásban és a kormányzásban odaveszett. A kétharmados többség nem ismer korlátot maga fölött, nincs, amit meg ne tenne. (...) a kormánytöbbség előtt nincs akadály, maga az alkotmány sem az.” 3. „A politikai és gazdasági hatalom bebetonozásán és központosításán túl legfeljebb pillanatnyi, taktikai célok ismerhetők fel.”

Sólyom László kormány- és rendszerkritikus mondatainak nagy a visszhangja: ez érthető, hiszen nem pusztán egy jobboldalról indult közéleti személyiség, hanem a jobboldal mindenkor legerősebb pártjával (1994-ig az MDF-fel, utána a Fidesszel) felettébb megengedő volt közjogi méltóság bírálta az Orbán-rezsimet. Az sem baj, hogy erre csak 2012 augusztusában került sor, hiszen ezúttal nem a *mikor*, hanem a *ki* mondta a lényeg – lelkesednek bal- és jobboldalon egyaránt.

Szerkesztőségi felszólamlásunk idején megérkezett a hidegfront, mindenki találhat egy hűvös zugot, ahol eltöprenghet Sólyom megnyilvánulásán. A szöveg egésze ugyanis szerfölött óvatos: például a tudósításokban agyonidézett (már rég közhelyszámba menő) kormánybíráló tagabb kontextusa messze nem oly barátságosan Orbánékkal, mint azt a kiragadott citátumok sugallják. Hiszen végre *nemzeti* kormányunk van – ergo az előző nyilván nem volt az – („Milyen nagy ígéret és megkönnyebbülés volt nagyon sokaknak, hogy magyarságuk és a magyar nemzet egységének megvallását immár nem fogja kísérni sem hivatalos elzárkózás, sem kiszolgálóinak gúnyos mosolya”), amelynek a céljai helyesek, csak hát a megvalósítási mód, nos, ott *tényleg* vannak komoly problémák. („Azonban a célokat, amelyekben egyetértés volna, a deklarált jó szándékot a megvalósítás módja, az alkalmazott eszközök lerontják.” „Ha tehát mérleget csinálunk, értékelni kell, hogy a kormánytöbbség hozzányúlt megalvadt struktúrákhoz, rosszul működő rendszerekhez. De biztos, hogy az eddig felmutatható eredményekhez képest túl sok a felesleges és indokolatlan költség, köztük nehezen és csak lassan helyreállítható emberi és nemzetgazdasági károk.” És így tovább, és így tovább.)

Annak, hogy Sólyom László most emeli föl a szavát Orbánék antidemokratikus húzásai miatt, semmi köze a „megfontoltsághoz”. Sólyom köz-

társasági elnökként elkötelezte magát a Fidesz mellett, a leglátványosabban 2010-es újraválasztásában, amikor nyíltan a Fidesz támogatására szólította fel a választások előtt álló lakosságot. Pedig a 2010 előtti Orbán-féle Fidesz pontosan annak az ígéretét hordozta, amivé kormányra kerülése után vált. Ezt három vagy négy éve is pontosan lehetett látni – és nemcsak e lap megannyi korabeli elemzése vagy Debreczeni József agyonaláztott víziója a példa rá, hanem, mondjuk, Bod Péter Ákos vagy Mellár Tamás *időben* (bár az előbbieknél enyhébb stílusban) megfogalmazott gazdaságpolitikai tárgyú figyelmeztetései is. *Akkor* Sólyom minderre süket volt – és azt, hogy azóta az élet, valamint 2010-es nagy csalódása líblingjeiben (akik nem hosszabították meg a munkaszerződését) idővel beláttatott vele ezt-azt, csak nem kéne államférfiúi éleslátással és valamiféle kozmikus erkölcsi szilárdsággal magyarázni.

Főleg hogy miközben a kormánykritikánál is kíméletlenebbül (bár kevesebb mondatban) elparentálja az ellenzékét, sőt magát a pártpolitizálást is mint olyat, ajánlani mást, mint a helyi szintű fékek és ellensúlyok kiépítését, nem tud. Ami ráadásul ebben a formában nem más, mint szépelgő frázisokban megfogalmazott nettó önellentmondás: hiszen parlamentáris köztársaságot akarni és ugyanazon levegővétellel egyenlőségjelet tenni a pártok szabad versengéséből (is) következő megannyi anomália és a demokratikus pártpolitizálás közé, majd hűvös undorral az egészet elutasítani, egész egyszerűen nem lehet. Sólyomot sohasem tartottuk zavaros fejű embernek (márpedig hasonló képtelenségeket ők hajtogatnak). Aszfófi eklektikus beszéde, amelyben mindenki megkapta azt, amit elvárt (például a januári Békemenetet nagyon megértette, ám egyúttal óvott az összeesküvés-elméletek gyártásától), nem is erről árulkodik. Hanem egy olyan ember tanácsalanságáról, akinek zavarát az önmagáról alkotott (vagy)kép és a múltbéli ténykedése közötti áthidalhatatlan ellentét táplálja.

alkotmány

Sólyom László

2012. augusztus 9.

Baruch, Schiff és Rothschild issza a vérünk

Még el sem kezdődött a színházi évad, máris színházi kérdésben hallatja hangját a művelt Magyarország. Az Újszínház bemutatja mindjárt Csurka István utolsó színdarabját, *A hatodik koporsó*. Jaj.

De nem is ez uszított annyi embert felszólamlásra, inkább az, hogy Fischer Ádám karmester azt találta nyilatkozni a *Népszabadságnak*: az ősszel minden rendelkezésére álló hazai és nemzetközi fórumon tiltakozni fog a mondott dráma budapesti bemutatása ellen. Erre viszont már a legfőbb illetékesnek, a budapesti főpolgármesternek is meg kellett szólania, hisz csak nem hagyhatja, hogy bántsák szeretett városát – olyan az neki, mintha tört mártanának hű szivibe. Meg amúgy is a zsidózási ügyek egy jelentősebb szakértőjét tisztelhetjük magas személyében. Lassacskán eljő annak is az első évfordulója, hogy önszájával fedtte meg az akkor épp a saját lapjában a heti rendes zsidózását végző Csurkát. Hogy nem addig a', ha zsidózás lesz, nem lesz színházazás, persze mégis lett. Nem gondolta Tarlós István azt olyan komolyan, hisz ha komolyan gondolta volna, nem ad egy egész színházat a nácnak; Csurkának és tanítványainak, követőinek. De adott, s amikor adott, pontosan tudta, hogy mire adja, arra, hogy kiválasztottjai immár közönség előtt üzzék, amit addig csak pártrendezvényeken vagy színházi büfékben műveltek, a zsidózást tudniillik.

Erre most Richard Wagnerrel jön a szerfelett tájékozott főpolgár, hogy hát az is milyen egy alak volt, s „reméli, soha többé nem dirigál Wagnert, akinek filozófiájával ugyancsak lehetne vitatkozni” – ja, vitatkozni. Legyen tényleg a következő választási kampányban Tarlós–Wagner-vita. És ne hagyjuk el a művészeti kérdéseket sem, Budapest főpolgármestere azt reméli, hogy az egyik legnagyobb Wagner-karmester, egy magyar, aki épp erről híres világszerte, „soha többé nem dirigál” Wagnert... csak azért, mert az időközben elhalt Csurka most följönni készült a pokolból egy kis zsidózásra. Milyen csávó ez? Milyen város ez? Hol élünk mi?

És ha ennyit tud a főpolgármester, mit várhatunk a segédcapataitól, hogy á, nem is antiszemita *A hatodik koporsó* – ez speciel több szájból is elhangzott. Az csak egy – ezt figyeljék – doku-dráma, aminek azért nem ártana, ha a végét kicsit átigazítanák. Feltehetőleg azért kéne átszabni, mert kicsinyt puhapöcsüre sikerült, a szereplők, a hatodik koporsó apródja és az ötvenhat után kivégzett jó munkásember – akit Csurka nyilván ismert, mint

a tenyerét – nem hányja kardélre a versailles-i kastélyban (Trianonban) ortályoskodó biboldókat, akik azért szabdalják épp miszlikbe a Magyar Birodalmat (szó szerint így írja), mert félnek tőle, mint a tűztől. Most háborút vesztett, de megnő, és a kampós orrunkra koppint.

Ne szórakozzunk már egymással, tisztelt náculásba buzult honi közgondolkodók: *A hatodik koporsó* az első szavától az utolsóig nettó zsidózás, ilyenformán persze nagy összegző alkotás, Csurka életének betetőző műve, benne van minden, amit a szerző tudott, és azt is megmutatja, hogy mekkora nagy fene drámaíró volt ő, a Vígszínház házi szerzője és a főváros virilistája a múlt század hetvenes–nyolcvanas éveiben. Nos, kicsi drámaíró volt, és még kicsinyebb lélek, aki később elborulván már csak a beteges zsidózásnak szentelte mindennapjait, minek pedig szerfelett hű lenyomata e mű.

Mindezt a trágyát hamarosan a főváros közepén zúdítták a nyakunkba, gátlástalanul és akadálytalanul. Mit lehet erre mondani? Talán csak annyit, hogy Tarlós István, a láthatóan leromlott elmeállapotú főpolgármester, akinek történelmi bűne, hogy nyitott Magyarország fővárosában egy ilyen színházat, menjen végre a jó büdös francba, és ne Wagnerről szónokoljon, hanem, elbujdosván jó messzire, minden napját kezdje sűrű bocsánatkérésekkel a népe felé.

Aki pedig utána jön a posztjára, első dolga legyen, hogy eltakarítja az ő itt hagyott piszkát, és megszabadítja Magyarországot Tarlós egyetlen pontosan azonosítható örökségétől.

kultúra

zsidózás

Újszínház

2012. augusztus 23.

Árulás

Orbán kiszabadított egy gyilkost a tömlöcből – miért és mire volt ez jó, és mit jelent a jövőre nézvést?

Safarovot a magyar bíróság nemcsak beszámíthatónak ítélte, de azt se vette figyelembe, hogy – saját vallomása szerint – a Hegyi-Karabahért vívott örmény–azeri háború egyik epizódja motiválta, amikor örmények azeri civileket mészároltak le, Safarov földijeit. A bíróság nem fogadta el, hogy emiatt Safarov poszttraumás stresszben szenvedett volna (amint azt a védelem állította). A bíróság csak azt mérlegelte, hogy az azeri katonatiszt előre

megfontoltan, aljas indokból, baltával agyonverte egy embertársát. A bíróság nem törődött a nacionalista patológiával, és avval sem, hogy Safarov saját képzei szerint katonaként ölt meg egy ellenséges katonát, mintegy a permanens örmény–azeri háború egyik fejezeteként. (Ez egyébként a katonaként pózoló gyilkosok és terroristák szokásos védekezése.) A bíróság igen helyesen annyit tartott fontosnak, hogy az azeri tiszt kizárólag annak nemzeti hovatartozása miatt, álmában agyonvert egy ártatlan embert; az etnikai motivációt pedig, és Safarov büszkeségét, ezt a perverz becsületkódexet, súlyosító, és nem enyhítő körülményként értékelte.

Ez lenne az első azoknak a dolgoknak a hosszú sorában, amiket Orbán leküldött a lefolyón, amikor elengedte Safarovot: a független magyar igazságszolgáltatás egy kifogástalan és fontos ítéletét. De relativizálta azt az elvet is, hogy aki agyonüti egy embertársát, addig fog ülni, amíg a törvény ülni rendeli. Ezek után nincs olyan aljas indokból elkövetett gyilkosság, ami ne lenne megúszható, ha állítólagos politikai vagy gazdasági érdekek avagy Orbánnak az azokról szőtt legképtelenebb fantáziái ne azt kívánnák meg.

Aztán Orbán Viktor megszüntette Magyarország Külügyminisztériumát is. Safarov kiadatásának előkészítése nagyjából-egészében a mondott intézmény és azok vezetőinek megkerülésével zajlott. Az itthonról és főként az azeri oldalról szivárgó információk szerint a kormányfő júniusi látogatásán vagy az után dőlhetett el. A külügyet – Martonyit és helyetteseit – nemcsak a döntés előkészítéséből és megfontolásából, következményeinek a mérlegeléséből hagyták ki, de szemmel láthatóan arra sem méltatták, hogy a szar-esőre felkészítsék őket. Pedig a Külügyminisztériumot és apparátusát pont az ilyesmiért fizetjük; a – nevezzük így – hozzáértésen kívül azért is, hogy

VESZEK FEJSZENYELET

adott esetben meg tudja óvni Magyarországot saját vezetőinek a felelőtlenségétől. Martonyi Jánost Orbán pár hónapja lényegében leváltotta, és a tökéletesen agyatlan és tökéletesen lojális beszélőgépet, Sziijártó Pétert ruházta fel a külügyminiszteri felhatalmazásokkal és jogkörökkel. Meglehet, ezzel – már tudniillik azzal, hogy azt állítjuk: Safarov eladása az azeri elnöknek Orbán és egyedül Orbán, esetleg az ő és a homályba húzódó tanácsadói akciója volt – Martonyit és a külügy felső vezetését fel is mentjük a felelősség alól. De inkább mégsem. Martonyi felelőssége ugyanis most kezdődik. Nyilván érdemes mérlegelnie, hogy ha marad, a következő gazdaságot esetleg meg tudja akadályozni, de a becsület megőrzése, mely egyedül a lemondással képzelhető el, fontosabbnak tűnik. Nem Martonyi sze-

mélyes becsületéről beszélünk, hisz az az ő magánproblémája, hanem a miniszteri hivataléről, vagy akár a kormányéről is. A lemondás azt jelentené: az az ember, akit a személyében is megalázott Orbán, és megalázta a hivatalát is, tiltakozik; és mondanunk sem kell, hogy ez az egy, legalább egyetlen egy tiltakozó hang a magyar kormányból milyen sokat jelentene Magyarországot megítélésének, és mennyit az ország polgárainak is.

Aztán Orbán Viktor megszüntette Magyarországot is mint a nemzetek közösségének tiszteletre méltó, komolyan vehető tagját. Lehet, hogy Orbán egyáltalán nem volt tisztában az alku következményeivel Magyarország külső képére, arra nézve, hogy hazánk helyét hol fogják kijelölni ezután a világ demokratikus országai. Elvégre ahhoz, hogy ezeket a reakciókat előre láthassa vagy legalább sejtthesse, először is valamiféle belső erkölcsi mérce kellett volna, annak a realizálása, hogy egy gyilkos idő előtti szabadlábra helyezése anyagi előnyökért cserébe önmagában is súlyos gaztett; amit csak még ijesztőbbé tesz az eset különleges környezete. Az a körülmény tudniillik, hogy Orbán döntése nyomán nehezen féken tartható indulatok szabadulhatnak el a világ egyik akut konfliktuszónájában, mely indulatok emberéletekbe kerülhetnek; de legalábbis számos tisztességes, a megbékélésen dolgozó azeri és örmény polgár erőfeszítéseit nullázzák le.

De Orbán nemcsak nem undorodott ettől az alkutól, meg attól, hogy ezt épp a világpolitika egyik notórius despotájával köti, de azt sem észlelte, hogy más – mindenki más a világban – épp ezt fogja tenni. Ezért nem is állt szándékában leplezni az üzletet – Orbán és a két zombi, Sziijártó és Selmeczi védekezése, miszerint a nemzetközi jog így meg úgy, és hogy Alijev „becsapta” őket, cáfolatra is alig érdemes. A romlottság gyanútlanná tette Orbánt. A végén még az is megeshet, és ez lenne a világ vicce, hogy az üzlet sem fog összejönni. De nem is lenne kár érte. Hisz ennek az üzletnek a hozadéka – a fideszes vállalkozói kör azeri megrendelésein túl – pénzben mérve is csekély lehet: a hárommilliárd dollár piaci kamatai és az azeriek által kért, ennél alacsonyabb, de az IMF kamatainál magasabb kamat közti különbség. Ha pedig az lett volna az értelme a kölcsönnek, hogy a segítségével Orbán az IMF nélkül is kihúzhassa jövő márciusig, amikor – Simor András távozása után – elkezdheti a jegybank devizatartalékait dézsmálni, akkor nemcsak megszerzésének a módja, de maga a kölcsön is ellentétes ennek az országnak az érdekeivel.

Jerevánban magyar zászlót köpködnek és szórnak teli aprópénzzel, mielőtt felgyújtják. Egy szót sem szólhatunk. És ne legyenek kétségeink, az

általános megvetés meg fogja találni a maga kifinomultabb formáit. Ennek mindannyian, akik ennek az országnak a polgárai vagyunk, az alanyai és a vesztesei leszünk. Orbán Viktor, a keresztény és nemzeti Magyarország védnöke magával rántotta Magyarország becsületét a pöcegödörbe. Az utóbbi ki fog kászálódni onnét.

keleti nyitás

R. Safarov

2012. szeptember 6.

A vérturul

Orbán Viktor azt kívánja, hogy minden magyarnak legyen füle. Akárhogy is szeretnénk, ezzel nem tudunk vitatkozni. Helyes, fület minden magyarnak! S ne álljunk meg félúton, mindjárt kettőt is. Persze addig még nyilván sokat kell dolgoznia a nemzeti összefogás kormányának, de megcsinálják. Vagy ha nem, hát rákenik valakire a fületlenségeiket.

Viszont turulszobrot akkor sem avatunk. Nem beszélünk szálláshelyről, legfeljebb szobafoglaláskor, ősképről, vérközösségről meg soha. Pláne nem Magyarország kormányfőjeként, de egyáltalán, jobb érzésű emberként sem. Nem is elsősorban azért, mert mindez a Jobbik és szellemi elődeinek szakterülete, s nem is azért, mert ez, ugye, nettó marhaság. Hanem azért, mert ami a turulhoz köthető, az mind gyászos és kudarcos volt ennek az országnak. Mert a nyilasok használták jelképül a turult, s nem Petőfi vagy Rákóczi, de senki sem, akire büszkéek lehetnének a magyar történelemből. Ma a turul pont az ellenkezője annak, aminek Orbán Viktor teljes miniszterelnöki súlyával „Pusztaszeren beállítani akarta: veszettül nem a nemzeti összefogás jelképe, hanem az ország tragikus megosztottságáé. A miniszterelnök szerint akinek okés a turul, az a nemzet része, aki pedig látni sem akarja, az sajnos nem része.” Hiszen ez egy kétszívű ország, ahol „az egyik megtagadja testvéreit, a másik meg kiáll mellettük”. Ki tagad itt meg kit? Hisz tudjuk, hogy kikre gondol az egyik szív s a másik alatt a miniszterelnök, amikor épp az ország lakosságának egy jelentősebb csoportját utalja a nemzeten kívülre – ez ugyan nyilvánvaló, de szerfelett ellentmondásos.

Mint ahogyan ellentmondásos volt a miniszterelnök teljes beszéde is, melyben a pogányság totemállatai keveredtek a katolikus hitvilág szentjeivel és sárkányaival.

Ám az teljesen egyértelmű, hogy kire kell gondolnunk akkor, amikor Orbán Viktor magát a jó pástornak nevezi. Ha finoman akarunk fogalmazni, ez meglehetősen aránytévészítés. De ha netán e vérlázító pimaszságtól mégis kimenne a gálánk, csak annyit mondhatnánk, hogy számos helyeket ismerünk, amelyek tele vannak magukat jó pástornak tartó személyekkel, továbbá Napóleonokkal, Einsteinnel és további torzonborz orvosprofesszorokkal.

S ha már így szóba hozta, szögezzük is le, született bele a jó fene abba a madárba, sőt sokan közülünk már a 21. századba születtek bele, s mindnyájan abban is élünk, dehogya a turul hasában vagy egyéb részében. S szeretnénk azt hinni, hogy sem a pogányság kora nem tér vissza, sem a 20. századnak az a szakasza, amikor a turul meg a vérközösség, a kárpáthaza meg a többi – gyilkos programokat takargatni hivatott – marhaság emelkedett az állami retorika vezérmotívumává. Mert az csak gyászt és fájdalmat, illetve mérhetetlen elmaradottságot hozott ennek az országnak, száz év mínuszt.

Ugyanakkor a közeli jövőre nézvést nem látunk azzal a jelekkel kihegyezett fülünkkel semmi jót ígérőt abban, ha az ország miniszterelnöke egy ménkü magas oszlopra szerelt, kardot tartó madár alatt mond Szent Mihály napján ünnepi beszédet, melyben magát jó pástornak nevezi, s olyanokat mond, hogy a nevezett Mihály szeretetből lökte ki a sárkányt a mennyekből. Aztán beszéde bevégeztével kocsija felé tartván még megáll, hogy hármát-négyet suhintson valami odatévedt karikás ostorral, mint kéretlen vendégművész egy másodosztályú gulaschpartin. Képzeli el egy pillanatra a képet: Magyarország miniszterelnöke egy ménkü nagy fallikus szobor tövében csapkod egy karikás ostorral, miután összehordott hetet-havat. Így kicsit tényleg nehezebb elhinni, hogy a 21. századot írjuk. Pedig mégis az lesz, ami megoldja ezt a kérdést, az idő. Aki eddig vissza akarta fordítani a történelmet, mind elbukott.

Ahogy az írás mondja, melyből Orbán beszédírói a pástort kicsórták a főnöknek. Így szól az Úristen: ímé, megyek a pásttorok ellen, és előkérem a nyájakat az ő kezökből, s megszüntetem őket a nyájam legeltetésétől, és nem legeltetik a pásttorok többé önmagukat, s kiragadom a juhaimat szájokból, hogy ne legyenek nekik ételül.

Legkésőbb 2014-ben, ha kérhetjük, urunk.

magyarkérdés

turul

2012. október 4.

Jön vagy megy?

Más választásunk nem lévén, mélyen hiszünk benne, hogy azok, akik az ellenzéki összefogáson dolgoznak most, a legjobb akarattal és hiszemben vág-nak neki ennek a fáradságos munkának – és a legjobb akarat alatt értjük Orbán elküldésének megkérdőjelezhetetlen szándékát. Azaz mindegyikük legalább leülni úgy ül le a többiekkel, hogy nem rögtön megsemmisíteni, leradírozni akarja a másikat, lenyúlani mostani és jövőendő támogatóit, hanem ebből a szempontból vizsgálja potenciálját: vajon ő, mármint a tárgyaló-partner mit tud ehhez hozzátenni? Hány gondolatot és hány embert, hány szavazót és aktivistát, hány plakátragasztással vagy személyes kampányolással eltöltött munkaórát, blogbejegyzést moccant majd meg a cél, Orbán elküldése érdekében? Mindehhez nemcsak a másik jelen állapotának és közeljövőbeni lehetőségeinek pontos felmérésére van szükség, de az illető reménybeli koalíciós tag helyes önismerete is elengedhetetlen: hol állok mind-ebben én, mennyit érek, mit teszek a közösbe, és mi jár nekem ezért? S ha ez a tudás – a másik fél ismerete és az önismeret tehát – adott, akkor már csak méltányosságra és belátásra van szükség.

Annál is inkább, mert az, hogy az ellenzék minden szegmensét, csoport-ját, civil és pártszervezetét átfogó koalíció képes lehet leváltani a kormányt, már ma is alig kétséges, és még kevésbé lesz az egy év múlva. Napról napra nő azoknak a listája – személyeké, szakmáké, szervezeteké, jövedelmi vagy más élethelyzetüket, vallási vagy etnikai hovatartozásukat, ízlésüket, politikai és egyéb meggyőződésüket, kulturális preferenciájukat tekintve egy csoport-ba tartozó embereké –, akiket az Orbán-kormány megsértett, megalázott, kifosztott, hátrányba hozott. Gyakran úgy, hogy 2010 előtt éppenséggel az ellenkezőjét ígerte nekik, azaz még be is csapta őket. Mindez jól látszik a közvélemény-kutatások adatain is. Bár a bizonytalan vagy színt nem valló választók csoportja minden spekulációt cseppfolyóssá tesz, jól érzékelhető tendencia, hogy a demokratikus pártok ösztámogatottsága lassan megha-ladja a Fideszt. A jövő évi költségvetés pedig, amely, még egyszer, Orbán eddigi pancserkormányzásának minden kudarcát és e kudarc minden ször-nyű következményét tartalmazni fogja, csak erősíti majd ezt a mozgást.

Hogy az Orbán-rezsim ellenzékének töredezettsége mégis mennyire két-ségekkel teli, bizonytalan, s mennyi csapdát rejtő helyzetet eredményez, nem szükséges részleteznünk. Már csak azért sem, mert az új választási sza-bályokat Orbánék pontosan e helyzet előállítására találták ki. Ha a régi

rendszerben az első választási forduló többek közt épp arra szolgált, hogy az egymással szövetekezni nem rest pártok a saját és reménybeli partnereik erejéről pontos információkkal a fejükben kezdhessenek alkudozni egymás-sal, úgy az egyfordulós rendszer ezt a szövetségépítést nehezíti meg. A jö-vendő partnereknek még csak gonoszkodniuk sem kell egymással: a hibás analízis, a fals intuíció, a rosszul elképzelt közeljövő is elég lehet ahhoz, hogy a választási együttműködés sose jöjjön létre. Arról nem is beszélve, hogy a választási együttműködés sose jöjjön létre. Arról nem is beszélve, hogy a reménybeli kormányváltó csapat egy-egy tagja vagy egy tagjának egy frakciója – mert kedvezőbb ajánlatot kap a kormányerők felől, vagy re-ménytelennek érzi a győzelmet, viszont a bukás ódiától menekülni akar, arra számítva, hogy a következő körben majd jobban szerepel, esetleg egye-dül is nyer – bármikor dezertálhat. Ha elég nagy és erős, evvel akár végérvé-nyesen is aláíthat az egész vállalkozásnak. Hogy egy, a miénkhez hasonló országot említsünk: Szerbiában Slobodan Milošević ellenzékének vagy tíz hosszú évet sikerült az egymással folytatott meddő vitákkal, merőben szemé-lyes indíttatású torzsalkodásokkal, sokszor aljas és mindig kisszerű játsza-dozással eltöltenie, mialatt az elnök szinte zavartalanul pusztíthatta le saját országát (a másokéről nem is beszélve).

Eddig csak az ellenzéki összefogást nehezítő taktikai problémákról szól-tunk: miközben látnunk kell azt is, hogy a szövetségkötésre szorított felek közt meglehetősen távolság van abban is, amit ennek az országnak a közel-múltjáról és a jövőjéről gondolnak. Ezért is meglepő, hogy Bajnai Gordon, az ország Orbán előtti utolsó kormányfője épp a Milla október 23-i tünte-tését választotta politikai visszatérése színpadául. Nem is az, hogy a Millát ösztönösen az antikapitalista baloldal túlfelén – a centrumtól távolabbi fertályain – helyeznénk el, de valójában még erre sincs igazán alapunk. A Milla két évvel ezelőtt pompás munkát végzett az Orbán-rezsim ellen fel-horgadó közérzet megjelenítésében; ám néhány remekül sikerült és né-hány balul kiütött akciójuk után mintha ők maguk sem döntöttek volna el, hogy mik valójában. Eddig afféle közös színpadnak, fórumnak, tartalom nélküli formának mondták magukat; egyesületté alakulásuk viszont a párttá válást vetíti előre. (Az LMP 2.0-ás verziójával kísérletezni akkor, amikor az eredeti épp most, a szemünk előtt enyészik el, nem vall túlságos politikai éleslátásra.) Annyit viszont bizonyosan kihámozhattunk szöszlői, főként Juhász Péter (lapunk alkalmi szerzője) megnyilatkozásaiból, hogy nem tesz-nek nagy különbséget a magyar demokrácia 1990 és 2010 közötti szakasza és a 2010-es fordulat utáni Magyarország között. A jól-rosszul, de mégis-

csak működő képviseleti demokrácia és politikai váltogazdálkodás periódusát az orbáni egyeduralmi kísérlet előszobájaként látják (jóllehet e kísérletre éppenséggel nem a demokrácia hibái, hanem erényei adtak módot: az tudniillik, hogy a demokrácia *előre* nem börtönzi be azokat, akik az életére törnek, utána meg nem bírja, hiszen kinyuvasztották). Ahogy az MSZP-t is a Fidesz lájtosabb verziójaként fogják fel. Gyurcsány sem különb Orbánnál! Ez nemcsak igazságtalan, de korlátolt és ostoba vélemény is, amit látszólagos népszerűsége sem tesz elfogadhatóbbá és termékenyebbé. Míg ellenben Bajnai épp olyan férfiúként tervez a nagyobb porondra lépni, aki restaurálná, hovatovább kiteljesítené úgy a szabad verseny piacgazdaság, mint a parlamentáris politizálás jótéteményeit. (Legalábbis ilyennek mutatják a *Haza és haladás* elemzései; miként ezt támasztják alá saját megnyilvánulásai és a múltja is.)

Hogy az ellenzéki ideológiai és politikai skála két legtávolabbi szereplője együttes fellépésének miért lehet mégis értelme, hogy miért *kényszer* ez, arra a 2014-es választás új szabályai adják meg a választ. Az egyéni választókerületek átrajzolása meg számos más új rendelkezés miatt Orbán pártja csak a legszélesebb, a balszéltől (legyen ez a Milla, az LMP, a „civilék”) a középbalon (legyen ez a Szolidaritás és az MSZP) át a centrumig (legyen ez a DK meg sokan mások; és legyen ez a Bajnai Gordonban bízó, eddig magát politikai otthon nélkül érző sokaság), sőt azon túl, a jobbközépig terjedő összefogás verheti le. (Erről épp a *Haza és haladás* mutatott be meggyőző, a választókerületek vizsgálatát is magába foglaló elemzést.) Meglehet, 2012. október 23-ára e széles koalíció megalapozásának első lépéseként tekintünk majd vissza. E benyomásunkat az a pillanat, amikor az MSZP is a kormányváltó csoport tagja lesz, jelentősen erősíteni fogja: hiszen az MSZP nélküli kormányváltásban józan ember nem hihet.

Felsorolni sem tudjuk, hány ponton vérezhet el ez a terv. Az első lépést nem követi semmi. Gyurcsány Ferenc analízise bizonyul helyesnek: Bajnaira ráég a Milla; vagy inkább kölcsönösen kompromittálják halálra egymást. Az MSZP-t meg se hívják. Az LMP-t meg se hívják. Az LMP szétesik. A szocialisták maguk döntenek úgy, hogy inkább egyedül futnak neki, mert még mindig jobban járnak. Ha nem 2014-ben, hát 2018-ban – és egyáltalán nem biztos, hogy ebben nem lenne igazuk. Mesterházy nem adja oda a miniszterelnök-jelöltséget: a maga szempontjából igaza is lesz. Meglehet, nem csak a magából lenne igaza: s az MSZP tényleg nyerne – ha nem vennének el tőle 2, 3, 4 százalékot baloldali és Orbán-ellenes riválisai. Hisz

még oda is kifuthat a dolog, hogy az Orbán-ellenes demokratikus ellenzék szervezetei egymás *ellen* indulnak el: az lesz a játék vége.

És akkor az iszonyatos ellenszélről nem is beszéltünk. A kormánynak és Orbán Viktornak nemcsak korlátlan (és persze: száz százalékgig lopott) anyagi eszközök állnak a rendelkezésére a kampányhoz, nemcsak a közmédiumok az övék szőröstül-bőröstül, és a magántulajdonú sajtó nagyobb része, de kényük-kedvük szerint változtathatják a szabályokat is, akár az utolsó pillanatban. Az idő az ellenzéket sűrgeti: a jelen állás szerint jövő szeptembertől elkezdődik a választók névjegyzékbe vétele, a regisztráció – azaz elkezdődik a választási kampány. Jó, ha a kormányváltásra készülő szövetség addigra legalább azt tudja, hogy kik képviselnék őket: jövő nyárra meg kell találniuk az egyéni körzetekben azokat az embereket, akik nyerni tudnak. Meg kell egyezniük: ami azt jelenti, hogy előre, vakon le kell osztaniuk egymás közt a kormányzó koalíció mandátumainak nagyobbik részét. Sőt: valamennyire meg kell egyezniük a közös kormányzás mikéntjében is. Amikor Romano Prodi, a makulátlan tisztességű, tudós közgazdász-politikus vezette Olajfa-koalíció a résztvevők gyökeresen eltérő politikai elképzelései miatt megbukott, csak a felperzselt föld maradt utána: és Berlusconi összesen nyolc évre jött vissza.

De a feladat nagyságához mérhető a díjazás is. Orbán a (majdnem) többségi rendszer bevezetésével nagy kockázatot vállalt. Ha ellenzéke csak egy kicsit nyer, de szerte az országban, úgy kétharmados többséget szerez: az Orbán-rendszer lebontásához és a demokratikus intézmények újjáépítéséhez kap felhatalmazást.

Nem ronthatják el.

ellenzék

Bajnai Gordon

2012. október 18.

A család

Megállíthatatlanul buzog fel kormányunk kebeléből a szeretet, és mint szelíd balatoni hullámok a tihanyi szirtekre, vagy nem, inkább: mint anya rég nem látott gyermekére, úgy omlik rá a magyar kormány a magyar kultúrára, nyaldossa sebeit, becézi, ha búsul, megvédi a bajban. Kormányunk a magyar kultúránál jobban csak a magyar nyugdíjat, a magyar földet, a magyar családot, és mit is hagyunk ki, ja, igen, a magyar hazát védi, ezért vette

saját kezelésbe a nyugdíjakat, ezért adta megbízható barátainak a földeket, és ezért látja el életvezetési tanácsokkal a családokat, s ezért vív szabarcot Brüsszellel. Kormányunk, melyet a továbbiakban nevezzünk Orbán Viktornak, a szeretet önkívületében pelikánként, ennen költségvetéséből tépdesi ki a milliőkat a magyar kultúrának, miközben két szárnyát óvón kiterjeszti az IMF keselyűinek árnyékában reszkető magyar föld, magyar család, de mégis elsősorban a magyar nyugdíj fölé.

Markó Ivánban is buzog a szeretet, kiváltképpen Orbán Viktor irányába, és ezt a nemes indulatot a koreográfus nem zárta el lelkének belső zugaiba, hanem bátran vállalta és vállalja ország-világ előtt. És az érzés kölcsönös, a Nemzeti Összeborulás Rendszere senkit nem hagy az út szélén, aki szereti Orbán Viktort, mert Orbán Viktor szívében mindenkinek van hely. Meg a zsebében jutalomcukorka: Markó idén kétszer is kapott, először 25, aztán 130 milliót. De mára beérett ama borongós novemberi napnak a gyümölcse is; amelyen a miniszterelnök, nem tudván már magába fojtani az irodalom iránti rajongását, megragadta Kerényi Imre kezét, és ezt mondta a szemébe, idézzük: „Legyen Nemzeti Könyvtár!” És lett, csupa olyan könyvvel, „amelyeket a kormány ajánl hívei és leendő hívei számára, a Békemenet résztvevőinek” – és lett rá évi 300 millió is. De még arra sem sajnálta a pénzt a nemzetközi pénzvilág ellen kivont karddal hadakozó miniszterelnök, hogy a felesége szakácskönyvéhez meleg hangú ajánlót író Szócs Géza magándíját megfinanszírozza pár millióval – igaz, az első díjazott ezt a remek kitüntetést nem volt hajlandó elfogadni.

Tehát még egyszer: miközben a pénzhiányban agonizáló függetleneknek szóló ez évi támogatásról szeptemberben (!) tudott csak dönten az NKA, és a megítélt támogatásokat máig sem utalta át, sőt egy részét valószínűleg még sokáig nem is fogja. Léven a kormány most készül zárolni 900 milliót a bőségesnek nem mondható NKA-büdzséből, ezzel veszélyeztetve többek között számos könyvkiadó létét is, szóval mindeközben Orbán százmilliókat dobál szét pártpolitikai propagandára és a csókosok zsebébe. Szócs Géza regnálása alatt is megírtuk: az államtitkár nem tudja képviselni a rá bízott embereket, vagyis a magyar kultúrát. L. Simon László magabiztos nyilatkozatai ellenére ugyanolyan tehetetlenül nézi, hogy hivatalától és a kormánybarátira tisztogatott, de mégiscsak a szakmaiságot képviselő NKA-tól kibírhatatlan mennyiségben szívják el a pénzt, és hogy ezzel párhuzamosan a kormány – megkerülve saját államtitkárságát – mindenféle pályázat és kontroll nélkül osztogat.

Nehéz ennél megalázóbb kormányzati szerepet elképzelni, de hát aki Orbán államtitkárának áll, ne csodálkozzon, ha úgy jár, mint a kislányok a fehérvári huszárokkal. L. Simonnak mégis muszáj lenne összekapnia magát, mielőtt dalos kedvű főnöke az ő túlradó szeretetében végképp lenullázza a minőségi magyar kultúrát.

kultúra

Markó Iván

2012. október 25.

Tiéd az ország

Jeszenszky Géza síkhülye alighanem. Talán ezért is képviseli Magyarországot már olyan hosszú ideje különféle állomáshelyeken, nemrég például még Washingtonban, napjainkban pedig Oslóban. Jeszenszky azért jó külképviseelő, mert nem árul zsákbamacskát, ha megszólal, csinál valamit, rögtön tudja mindenki, hogy kivel van dolga, s arra is jó okkal következtethet, hogy kiket képviselhet. Jeszenszky az országimázs.

No most, ez az országimázs megint jól elcigányozta magát, immár egyetemi szinten, bár távolról sem először. Volt már őneki emlékezetes cigányozása, például 1999 nyarán – washingtoni nagykövetségként –, amikor azt bírta mondani, hogy a romák mihaszna népség, akiket a magyar állam a tenyerén hordozna, de ők folyton beleharapnak a jóságos kézbe, lopnak, csálnak, bűnöznek. Tehát az, hogy most egyetemi kurzusához készített s. k. jegyzetében olyan fejtegetésekre bukkantak, melyek szerint „azért van, hogy olyan sok roma szellemileg leépült, mert a roma kultúrában megengedett, hogy a testvérek vagy unokatestvérek házassodjanak, vagy akár anélkül szexuális életet éljenek egymással”, nos, egyáltalán nem meglepő. Nevezhetnénk akár személységfejlődésnek vagy egy tudományos pálya újabb állomásának, melyben immár nemcsak megállapítást nyer egy népcsoport szerfelett alávaló volta, de a magyarázatot is megtalálja a szerző. Azért ilyenek, mert kultúrájuk részeként családon belül párosodnak a rohadékok.

Mielőtt kimatekoznánk Jeszenszky tudományos pályájának következő – hátborzongatóan logikus – lépcsőfokát, a megoldást, nem feledkezhetünk meg arról a szikár tényről, hogy tudniillik Jeszenszky doktor munkássága a közjóért távolról sem korlátozódott soha kizárólag a cigányság viselt dolgainak kutatására. E neves professzor volt az is például, aki – 2002-ben,

tehát ugyancsak amerikai nagykövet korában – a *Washington Post*hoz írott olvasói levelében (akkori felettesei, érdekes módon Martonyi és Orbán jóváhagyásával) lajstromba vette a magyar kormányban fellelhető zsidó populációt. Bár a nürnbergi törvényekre alapozott részletes kimutatással adósunk azóta is, de mostani cigányügyi megállapításait sem lábjegyzetelte, így könnyen belátható: mindkét közlése saját kútfejéből ered. Magyarország egyik kitüntetett képviselője így látja, és kész, nincsen ezen mit szépíteni.

Jeszenszky Géza nem örült meg, még csak nem is síkhülye, mint a felütésünkben feltételeztük: tudja, mit csinál. Időről időre valamilyen formában publikált gondolataiból pedig módfelett csekély történelmi ismeretekkel is kitalálható, hova is fut ki végső soron az egész agymenése. Pont oda, ahova a 20. század közepén egyszer már kifutott egy másik, hasonlóan jelentős gondolkodó műve.

S hogy ez mennyire így van, azt az is napnál világosabban megmutatja, hogy mindezek után még neki áll feljebb, és kikéri magának az inzultust – az LMP közleményben követeli, hogy hajtsák ki a Corvinus Egyetemről, ahol véres baromságait terjesztette, mielőtt újból elszólította a külszolgálat. Mire ő azzal vág vissza, hogy „józan ésszel e feltételezésben semmi sértőt nem lehet találni, rasszizmust emlegetni pedig felháborító rágalom” – ja, rágalom. S még azt is hozzáteszi, hogy különben is, mit ugráltok, már két éve nem tartottam egy árva órát sem, éjjel-nappal a hont külszolgáлом, a könyvem sem kapható a könyvesboltokban. Mi van? Ha nincs semmi baj a művel, miért számít, hogy kapható-e vagy sem? Ha kapható lenne, Jeszenszky saját szemében is rasszistának számítana? Vagy ha nem árusítja boltban, a katedrán nyugodtan ledebilezhet meg vérfertőzéssel rágalmazhat komplett népcsoportokat? Nincs válasz.

Mint ahogy nincs válasz még a Corvinus Egyetemről sem, s főként nincsen válasz a magyar kormány részéről, Martonyi János kussol, Orbán Viktor nyilván oda sem figyel. Esetleg éppenséggel örül, hogy második adminisztrációjában a kormánytag zsidók mellett akad azért egy derék fajvédő is. Jeszenszky fent idézett dolgainak tárgyalását e rovat 1999-ben úgy zárta le, hogy meddig fogja még ez az ember lejártni a hazáját? 2002-ben úgy, hogy mikor fogják végre eltüntetni a közéletből?

Harmadszor nem kérdezzünk, hisz a válasz régen kiderült. Míg Orbán van, marad Jeszenszky is. Hogy mindenki lássa, milyen is Orbán Viktor országa.

Megint egy eurósaller

A maga módján bemosott egyet az unió, most történetesen az Európai Unió Bírósága a kétharmadnak: életkor alapú diszkriminációnak és ezért az uniós jog megsértésének ítélte a bírák idő előtti nyugdíjazását. Ez a döntés csak megerősíti a magyar Alkotmánybíróság nyári ítéletét, mely alkotmányellenesnek minősítette és visszamenőlegesen is megsemmisítette a vonatkozó törvényi előírásokat.

Az eljárás jogi részleteit mérsékelt vehemenciával tukmálnánk önökre. A magyar kormány előadta majd az összes, itthon hangoztatott érvét, például azt a mókás állítást, hogy tulajdonképpen csak a pozitív diszkrimináció megszüntetéséről van szó, hiszen a közsférában 62 év a nyugdíjkorhatár, míg az ügyészek és bírák ráértek 70 évesen levonulni. A vicceskedés avval folytatódott, hogy az idő előtti nyugdíjazás tulajdonképpen munkahelyteremtés a fiataloknak, az iparági korösszetételt javítja, ami méltánylandó cél. Az itthoni repertoárból egyedül a komcsizás nem fért a luxembourgi kofferbe, ami azért sajnálatos, mert épp ez az érv (az „átmenet zavaros évtizedei” alatt a hivatalukban felejtődött „komcsi bírókról” szóló) áll legközelebb a magyar bíróságok lefejezésének valódi motivációjához, a politikai irányultságú tisztogatáshoz. Sőt még az is lehet, hogy Orbánék a bírói hatalmi ág legyűrése közben el is hiszik azt, hogy tényleg a bolsevikokkal számolnak le – úgy sokkal könnyebb a hadművelettel járó lelki terheket elviselni. Viszont az is tény, hogy a komcsizás az Európai Bíróságon pont annak mutatkozott volna, ami: a politikai patológia egyik súlyos tünetének. A sok parókás *doctor juris* csak pislogott volna az ajtó felé, hogy merre tud elmenekülni, ha az alperes dühöngeni kezd. A magyar kormány részéről dicséretes önmérsékletre és -ismeretre vall, hogy ettől megkímélte a t. bíróságot. Azt sem részleteznénk, hogy a bíróság pontosan milyen érveléssel verte le derék kormányunkat, legyen elég annyi, hogy nem szabad életkor alapján munkavállalói csoportokat alapos és jó indokok nélkül diszkriminálni, és ha mégis ezt teszik, végképp nem szabad ezt időben nem közölni az érintettekkel. (Mivel az unió bíróságán nem komplett hülyék ülnek, kiröhögtek a fiatalok munkahelyteremtéséről szóló okfejtést is.)

Ezek érdekes munkajogi megfontolások – de hogy közük lenne ahhoz, ami ebben az országban a magyar bírói karral, a végrehajtói és törvényhozói hatalomtól független hatalmi ággal történt, hogy érintenék a majd 300 magas beosztású bíró elküldésének lényegét, az a legnagyobb jóakarattal sem állítható. Aminek az elsődleges oka nem abban van, hogy az Európai Bizott-

ságban vagy akár a bíróságon ne értenék Orbán mesterkedéseit. Hanem abban, hogy az uniós joganyag – az unió – ezt a helyzetet, a bíróságok elleni frontális támadást képtelen kezelni. Ha egy nemzeti kormány, parlamenti többség, zsebcézár nemzeti hatáskörben, s. k. szét akarja verni saját független igazságszolgáltatását, és ezért a saját választói nem küldik el a búsba, hát, *sorry, Entschuldigung, je m'excuse*, evvel nem tudunk mit kezdeni. (Amit jogi értelemben mégis tudtak volna – hogy tudniillik az alapszerződés 7. cikkére, az alapvető demokratikus értékek megsértésére hivatkozva felfüggesztik hazánk uniós tagságát –, azt politikailag nem lehetett megtenni. Ez ugyanis a *nuclear option*; a végső csapás és a végső *fenygetés*, amire nem volt még precedens, és senki nem is szeretné, hogy legyen: ennyit Magyarország az unióban senkinek nem ér meg.) Ezért kellett kerülő úton támadni, ezért kellett ezt a jogi és diplomáciai színjátékot eljátszani: mintha holmi munkahelyi diszkriminációról, és nem a demokrácia egyik szerfölött érzékeny pontjára, a végrehajtó hatalom egyik fontos ellensúlyára mért csapásról lenne szó.

Hogy aztán ebben az unió töketlenségét lássuk-e, vagy épp ellenkezőleg, azt értékeljük nagyra, hogy legalább valamit megpróbáltak, döntse el, akinek három anyja van, és soha nem szólították még úgy, hogy „vádolt, álljon fel”. Az is valószínű, hogy a bíróság ítélete a dolog érdemét tekintve annyi, mint halottnak a csók. A bírák nyugdíjazását Handó Tünde már ügyesen, függén azelőtt elkezdte, hogy akár az Alkotmánybíróság hozzászolgált volna a kérdéshez. Most vagy visszafoglalkoztatják az elküldött kádereket, vagy az érintettek ezt a bíróságon perlik ki maguknak; esetleg beérik némi kártérítéssel – de az eredeti állapot aligha állítható vissza. Orbán megcsinálta azt, amit kitervelt. De sokra, ne tévedjünk, nem jut vele. A bíróságok bedarálása nem fog ilyen egyszerűen menni; Orbánt pedig megint megalázták. Nem Magyarországot: Orbán Viktort. Megint nekiment egy falnak. Ha el is osonna mellette – az már a mi dolgunk, hogy ne hagyjuk.

(És hogy a luxembourgi tanács döntése betalálhatott, arról magától Orbántól szerezhattünk tudomást: akkor, amikor a mi kis vademberünk dühét egy furcsa metaforába szublimálta. Orbán kedden egy sajtótájékoztatón a tanács tagjait a rá jellemző szertelen költői fantáziával afféle perverz sintérekhez hasonlította: „Régen láttam olyat, hogy a döglött kutyát fejbe vágják. Itt most ezzel a helyzettel állunk szemben.” Milyen régen? És hol? Önök láttak már olyat, hogy valaki döglött kutyát ütlegel? Képzelték-e valaha ilyet?)

Áll Semjén

Hogy Semjén Zsolt tudományos munkássága vagy legalábbis az annak közszikla fundamentumát képező ifjúkori dolgozata a „New Age vallásokról” egy nagy nulla, nem szorul különösebb bizonyításra. Még az idézetek és a saját meglátások arányát mérő sublerit sem kell igénybe vennünk, elég átfutni, hogy lássuk: Semjén 1991-ben a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián úgy szerezte doktori címét, hogy disszertációjában nagyjából egyetlen saját gondolata nincsen. Forrásként jobbára enciklopédiákat meg összefoglaló, tudományos ismeretterjesztő munkákat használt, Glasenapp könyve például minden érdeklődő bölcsész alapolvasmánya volt akkoriban, pont ebből meríteni állati ciki, az volt már akkor is – nem kitenni az idézőjeleket meg lopás, ami a ciki egy másik, minőségibb kategóriája.

Semjén aztán az áltézis szárnyán a tudományos karrier váratlan magasságaiba emelkedett. Az esetet derék módon felplankoló hvg.hu kimutatása szerint Zsoltban, az egykori renegát trockistában ma nem csupán a teológiai tudományok doktorát és a diplomás szociológust, de – többek között – a Pázmány Péter Katolikus Egyetem címzetes egyetemi docensét, az MTA II. Filozófiai és Történettudományok Osztályának nem akadémikus tagját, a Filozófiai Tudományos Bizottság tagját, az Óbudai Egyetem címzetes egyetemi tanárát tisztelhetjük.

Hogy e titulusokból és fokozatokból mit köszönhet politikai szerepvállalásának, megállapíthatatlan. De úgy képzelnénk, az elején ez nemigen nyomott a latban, 1991-ben Semjén az Antall-kormány háttérgépezetének apró csavarja volt, a koalíciós partner KDNP nagy öregjeinek kifutófúja. Hogy a Pázmány-akadémia minősítő bizottságának szimplán nem tűnt fel, hogy az általuk adható legmagasabb fokozatot ez a törekvő fiatalember szélhámozással nyeri el, vagy látták ők is, de nem akartak púposkodni – egyszer talán meggyónja valaki közülük, aki tudja.

Innentől kezdve viszont minden magától ment. A hittudományok Osztap Benderét – a doktori cím s az oklevél birtokában, melynek fejlécén nemcsak a 17. századi kitűnő ellenreformernek, a magyar katolicizmus sötét csillagának és a régi magyar irodalom egyik legnagyobb stilsztájának, a politikai és felekezeti ellenfeleit utolérhetetlen virtuozitással szidalmazó Pázmány Péternek a neve díszelgett, hanem az ugyancsak megfellebbezhetetlen tekintélyt sugalló „akadémia” szó – a poklok kapui sem állíthatták meg. Fő művét először 1992-ben, az ELTE szociológia szakán, szakdolgozat formá-

jabán hasznosította újra; aztán amikor a nemzet a 90-es évek közepén végre leszámolt a sztálinista tudománypolitika örökségével, és a bűnös „kandidátus” megjelölést a *philosophiae doctor* címre nevezte át, Zsolt az ösdolgozatot minden jel szerint automatikusan váltotta be a Pázmány egyetem PhD-fokozatára.

Bár Semjén nemhogy kettő, de egyetlen címet sem érdemelne, mindkét érintett intézmény úgy tesz, mintha minden a legnagyobb rendben lenne. Sem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (a hittudományi akadémia jogutódja), sem az ELTE nem óhajtja még csak vizsgálni sem ezt az ügyet.

Aminek csak az egyik oka lehet az, hogy nyilván száz és száz, hasonló módon összeácsolt diplomamunka, disszertáció, kis-, közepes és nagydoktori, akadémiai értekezés pihen az ilyen-olyan diplomákat és címeket osztogató intézmények könyvtárában, megannyi felsőfokú végzettség és tudományos fokozat aranyfedezeteként. Tényleg méltatlan lenne most csak Semjént deresre vonni, ahogy igazságtalan lenne a sok hasonszínvonallú dolgozatért csak ezt a két intézményt kipécézni. De vizsgálatok nem azért vagy nem csak azért nem lesznek, mert Semjén esetének teljes feltárása, a következtetések levonása a tudományos minősítések hazai gyakorlatát is kompromitálná, és az senkinek nem hiányzik.

Az egyház nyilvánvaló politikai okokból falaz Semjénnek – ahogy abban sem nehéz felfedezni a politikát, Semjén sérthetetlenségének a jeleit, ahogy az ELTE nem létezőnek tekinti a szakdolgozat hitelességét kétségbe vonó kérdéseket. Addig, ameddig ebben az országban az egyetemek finanszírozásáról, a keretszámokról, arról tehát, hogy melyik felsőoktatási intézmény hány hallgatót vehet fel, s maradhat vagy nem maradhat életben, egyegyedül Orbán Viktor dönt, mint ahogy épp ezt teszi a napokban, addig a dilemma úgy is felmerülhet az ELTE vezetői számára: vagy Semjén, vagy az egyetem. Vagy mindkettő állva marad, vagy egyik sem.

Most nyilván a kádárizmust kéne emlegetnünk, az akkori szar dilemmákat, amelyeknek ez a mostani úgyszólván tökéletes replikája: Hisz ez az eset pompásan demonstrálja, miért vette saját kezébe Orbán a keretszámok meghatározását. Azért, hogy az egyetemek kellő együttműködési hajlandóságot mutassanak, ha arra adódik szükség. Hogy le legyenek nyomva bélyegnek.

Ha hagyják magukat.

plágium

Semjén Zsolt

2012. november 29.

Mi, magyarok

Gyöngyösi Márton jobbkios képviselő a múlt hétfőn felmérte volna a kormánnyal, hogy hány „zsidó származású” ember jelent nemzetbiztonsági kockázatot Magyarországnak. Orbán Viktor fideszes kormányfő részben erre reagálva most hétfőn azt mondta a parlamentben, hogy „mi, magyarok megvédjük zsidó honfitársainkat”. A motiváció egyik esetben sem kétséges: Gyöngyösi pártja ideológiájából következően listát gyártatna a magyarokra veszélyes elemekről, míg Orbán szerint ez a mentalitás méltatlan az országhoz, az Országgyűléshez. A miniszterelnök szavainak őszinteségét ezúttal nem vitatnánk. (Bár nyugodtan megtehetnénk, mondjuk, amiatt, amit ő és a pártja a szalonképtelen beszéd térhódításáért tett az elmúlt másfél évtizedben.) Orbán Viktor szavai viszont arról árulkodnak, hogy a miniszterelnök valamit nagyon nem ért. (Ahogyan sokan mások sem szerte a hazában, még az Orbánnál pallérozottabb elmék is, példa rá a nyári–ősi úgynevezett történészvita.)

Orbán Viktor megvédené a zsidókat. De kik azok „a zsidók”, akiket egy másik nép (a magyar) véd meg majd Magyarországon? A zsidó vallásúak? Aligha, hiszen a szélsőjobbos univerzumban (és a közbeszédben) a zsidó a legkevésbé sem vallási kategória. A magyarországi zsidó kisebbség? Az mi lenne? Olyan, mint a magyarok Romániában vagy Szlovákiában, vagy mint a méhkeréki románok, a pilisszentkereszti szlovákok? Fájdalom, de ilyen meg nincs.

„A zsidó” ebben a szóhasználatban nem más, mint a nürnbergi náci törvényekben vagy a Horthy-rezsim (ami a Fidesz-kormány által lelkesen menedzselt újrafényezésen esik át manapság) zsidótörvényeiben definiált zsidó. Ezt persze nyilván mind Orbán Viktor, mind azok visszautasítják felháborodottan, akik a mindennapokban evidens módon beszélnek zsidókról; holott ilyenkor egy olyan önkényesen meghatározott entitás lebeg előttük, ami magától értetődően más, mint a „magyarok”. Mint az a nép, amelyik amúgy németekből, szlávokból, törökökből, románokból, cigányokból, zsidókból meg a magasságos ég tudja, ki mindenikből van összegyúrva.

Az, hogy a harmadik évezred elején is úgy beszélünk magyar nemzeti-ségű emberekről, mintha azok a nemzeten kívül állók lennének, csak egy- valamit jelent. Azt, hogy ezeket az embereket a szlávokból, törökökből, németekből stb. jött magyarok változatlanul nem engedik be a magyar nemzetbe. Azt, hogy tehettek a múltban és tehetnek a jövőben bármit,

a „zsidókat” a „magyarok” egyszer és mindenkorra asszimilációra képtelenek nyilvánították. Valamennyit: az élőket is, a holtakat is. Hiszen szlovák meg sváb származású emberekről (politikusokról) senki nem cseveg fesztelenül a köztérben – „zsidókról” (vagy zsidó származásúakról) ellenben igen.

Természetesen pontos okai vannak, hogy „történelmileg” miért alakult ez így. De hogy itt valami sokkal mélyebb problémáról, a honi közgondolkodás változatlanul virulens téveszméjéről van szó, azt épp az olyan, eredetileg akár jó szándékúnak is minősíthető föllépések mutatják, mint Orbán Viktor e beszéde. De a jó szándékúnak gondolt zsidózás is zsidózás.

Orbánnak (és mindenki másnak) nem a „zsidókat” kell megvédeni, hanem azokat a magyarokat, akiket gonosz és/vagy tudatlan másik magyarok önhatalmúlag megbélyegeznek, kirekesztenek és aláznak meg emberi méltóságukban. S ha történelmileg úgy alakul – mint 1944–45-ben –, akkor az utcán leköpnék és agyonvernek, bevagoníroznak és a halálba küldenek. 2012-ben talán nem különleges elvárás ennek a megértése.

magyarkérdés

zsidózás

2012. december 6.

És értük?

Az intézkedés törvényes, szakszerű, az arányosság követelményének megfelelő volt. A rendőrség ezen állítását alátámasztotta egy videofelvétellel is, amin jól látható, ahogy a földön több kommandós húz végig egy alaposan összekötözött nőt Hatvanban, másokat is bántalmaznak és bevisznek, közben azt kiabálják, hogy „dolgozni kéne, nem bűnözni”. A hölgy – valószínűleg soha senki nem nevezte így – abban a harminc-negyven fős csoportosulásban volt, akik a rendőrség épülete előtt vártak hozzátartozóikra, a kábítószerrel való visszaélés miatt előállított 12 fiatalra. A rendőrségi verzió szerint a kommandósok randalírozás miatt intézkedtek, a jelenlévők – cigányok – támadták meg őket.

Ám a rendőrség által közreadott felvétel csak azt mutatja, amikor már elszabadult a pokol. Hogy az – ismételjük, a rendőrség épülete előtt zajló – jelenetet térfelügyelő kamerák ne rögzítették volna elejétől a végéig, az valószínűtlen. Ha a rendőrség valamilyen okból nem hagyja ki az összeállításból, hogy mi volt a rendőri brutalitás előzménye, akkor az ő verziójuk

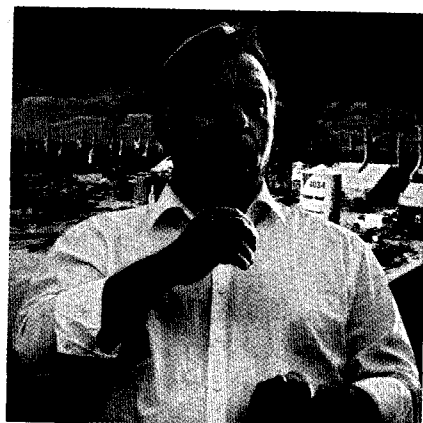
összevethető lenne az érintettek, szemtanúk beszámolójával. Mert abból más történet kerekedik ki. Abban szerepelt a rendőrségről távoztában visszarángatott, majd jól megvert és úgy az utcára küldött 12 előállított egyike, valamint egy mobiltelefon, amelyet a rendőrség elkobzott. A telefon egy szemtanúé volt, és rögzítette annak az eseménysornak a végét, amikor a hatósági épületből távozó megvert fiú látványára a tömeg felbőszül, kiabál, sőt köpköd, majd a kommandósok lecsapnak, és nem kímélik sem az asszonyokat, sem a gyerekeket. Kell-e mondani, hogy a telefont, de még a hírt is elnyelte azóta a föld. És kell-e mondani, hogy rendőrökről videofelvételt készíteni nem tilos. Jelenleg hatan vannak előzetesben, és a környéken jóval többen vannak, akik félnek kimenni az utcára, akik csak eddig örültek annak, hogy a rendőrség közelében laknak. Volt egy szemtanú, akit követtek a lakásába, s onnan hurcolták el. Itt egy idős asszonyt meglöktek, valakinek a kezéből pedig kitépték az említett mobiltelefont. „Ekkor történt, hogy az egyik lakó bevizelt, egy fiatal lány pedig állítólag térdén állva könyörgött a rendőröknek, annyira féltette a lakásban alvó csecsemőjét.” Mindez azonban szándékos ferdítés és hangulatkeltés a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság szerint, amit a TASZ követ el, hiszen a jogvédő szervezet keresett fel szemtanúkat, készített jelentést – ebből idéztünk –, s tett panaszt a Független Rendészeti Panasztestületnél, s tesz feljelentést amiatt, hogy aránytalanul reagált a fegyveres testület az egyébként nem vitatott garázdaságra. Hogy a cigányoknak mit jelent a jogvédelem, azt már tudjuk egyéb esetekből. Ám ennek a történetnek van még egy furcsa sajátossága: a TASZ rendőrök elleni feljelentését ugyanaz a nyomozó ügyészség fogja elbírálni, amelyik a hivatalos személy elleni erőszak miatt indított eljárást is lefolytatja az egyik előzetesbe helyezett szemben.

Van az az olvasat, ami szerint arányos volt a rendőrségi intézkedés, ehhez épp elég a cigányokat nem egyenrangúnak tartani. Van az a tömeg, mely szerint arányos volt a rendőri intézkedés. De hány Hatvannak, Devecsernek, Miskolcnak, Sajóbábonyinak kell még megtörténnie ahhoz (ezeken a helyeken mind *arányosan* lépett fel a rendőrség a cigányok ellen vagy a cigányok védelmében, ha épp náci bántalmazták őket), hány Csorba Robika emlékét kell még szégyenben, fájdalommal ápolnunk ahhoz, hogy értük is a Kossuth térre vonuljunk? Mert igazán bajban ők vannak.

demokrácia

romák

2012. december 6.

A FÖLD A FLUXUS FOGSÁGÁBAN
GÁZÓRA A RENDŐRÖK GYŰRŰJÉBEN
TRAFIKBAN CSEPEREDIK A NEMZET
LÉGYDÖGLÉS, SZÁRNYALÁS

2013-14

Régi nóta

A dolgok jelenlegi állása szerint Magyarországon elképzelhetetlen *annyira* rossz gazdasági-társadalmi helyzet, ami kijózanítólag hatna a politikára, és a nettó demagógia föladására késztené a politikusokat. Pedig rájuk férne. Csak hát erre, mivel a választásokig bő egy év van csupán, egyre kisebb az esély. Főleg a jobboldalon. Főleg azért, mert Orbánnak is világos: esélye az újrázásra csak akkor lehet, ha a hátralévő tizennégy-tizenöt hónapban népboldogításba kezd. Ha bejön, a győzelem után apránként úgyis visszazedi az emberektől a többletjuttatást, csapata pedig e megszorítást majd valami kommunikációs trükkel nem megszorítássá stilizálja. Ha pedig az emberek annyira megutálták Orbán és Matolcsy képét, hogy remek intézkedéseik ellenére is elhajtják őket a vérbe, akkor az új kormány veszi vissza tőlük. És majd Orbán *újra* rámutathat – és az évek teltevel mind többen értik ismét meg –, hogy a félrevezetett választók idegen érdekeket kiszolgáló, népnyzó bankárkormányt segítettek a hatalomba.

A rezsicsökkentésnek, a minimálbér-emelésnek és a belengetett 13. havi nyugdíjnak nem csak ez a politikai hozadéka. A választási versenyben mindig az kerül lépéselőnybe, aki elsőként ígér valamit vagy kedvez ténylegesen is az ő népének, legyenek e jótétemények közgazdaságilag bármily megalapozatlanok, a következő évek költségvetéseit jóvátehetetlenül megterhelők is. Hiszen mennyivel egyszerűbb és közérthetőbb idegen érdekűnek beállítani azt, aki a bankadót eltö-

rölni vagy mérsékelni, vagy az

Orbán módra fogatosított rezsicsökkentést felülbírálni kívánja, mint a büdöszsidózásnál némileg összetettebb összefüggéseket elmagyarázni a hi-telezés nemzetgazdasági fontosságáról vagy az energiaszolgáltatás rejtelmeiről, az ilyesfajta gázárcsökkentés ésszerűtlenségéről. Megértetni azt, hogy a gazdasági demagógia árát végül mindig azok fizetik, akiket néhány száz forintnyi nyereséggel kábítanak.

Biztosan sokan emlékeznek a szocialista Lendvai Ildikó 2002-es mondataira. „Lassan mondom, hogy mindenki megértse. Lassan mondom, hogy Orbán Viktor is megértse. Nem lesz gázáremelés.” Lendvai (és az MSZP) akkor csak ezzel a kontrademagógiával tudott kikecmeregni a csapdából, amit a Fidesz ástott neki. Kijelentésének ugyanis voltak előzményei. A Fidesz választási megfontolásokból akkoriban is mesterségesen alacsonyan tartotta a gáz árát, és a gáz lakossági és világpiaci ára közötti különbséget a Mollal

fizettette volna meg. A Mol ezt nem bírta, így, mivel a pénz hiányzott, az államnak a zsebébe kellett nyúlania. Nem volt mit tenni, az akkori Matolcsy-minisztérium terveket dolgozott ki az áremelésre, ami egyrészt nyilvánosságra került, másrészt Horn Gyula egy reggeli tévéműsorban azt találta mondani, hogy a jelentős gázáremelés – éppen a Fidesz rossz politikája következtében – elkerülhetetlen. Ekkor szabadult el a pokol: a Fidesz közleményekkel kezdte bombázni a választókat az eljövendő szocialista népnyzásról. (Játszott még a diákhitel és a lakáskölcsön szocialista megszüntetése, de még az olimpiarendezés is. Na, melyikőtök mer nem akarni budapesti olimpiát, vörös gecik?) Az MSZP persze mondhatta volna azt: igen, szükség van árkorrekcióra. Ehelyett – ugyancsak szavazatmaximáló megfontolásból – a Fidesz útját választotta, és nagyotmondásra nagyotmondással felelt, de ami még rémisztőbb, képtelen ígéreteit be is váltotta (száznapos programok). A Bokros-csomag fideszes ekézésével kezdődött – és mára mindent föl-emésztő – politikai-gazdasági populizmus ekkor vált parttalanná. S folytatódott aztán 2006-ban is (és Gyurcsány, ha önpusztító és ostoba, kontra-produktív módon is, de ebből próbált kiszállni Őszödön), és a Fidesz gőzerővel ezt nyomatta 2010-ig ellenzékben. A csúcspont a 2008-as „szociális népszavazás” volt; és a mai katasztrófahelyzetet látva csekély vigasz, hogy akkori ordas hazugsága (Magyarországon soha nem lesz tandíj!) mára Orbán fejére hullt.

Orbán most újra bevált fegyveréhez, a felelőtlen gazdasági demagógiához nyúl. Nem kizárt, hogy ezúttal is bejön neki. De valószínűbb, hogy nem. 2002-ben Orbán nem a romok alól és nem végső kétségbeesésében kezdte országpusztító játszmáját. Most igen – és ez éppúgy nyilvánvaló, mint 2010 óta tartó ámokfutásának a következményei. Ha van kitüntetett pillanat, amikor az egyik politikai térfél végre kiszállhat a populizmus spiráljából, az most eljött. Bűn lenne e lehetőséget elszalasztani, és az értelmes beszéd vállalása helyett Orbán hazugságaira licitálni.

demokrácia

rezsicsökkentés

2013. január 17.

A gyávák bátorsága

Avval a javaslattal állt elő a minap L. Simon László kulturális államtitkár az ATV-ben, majd kisvártatva önblogján is, hogy az állami, illetve önkormányzati fenntartású kulturális intézmények vezetőit ezentúl ne pályáztatás, hanem kinevezés útján jelölje ki a fenntartója. Vagy legalábbis ne legyen neki, mármint a fenntartónak kötelessége pályázatot kiírni. Ha nincs jó jelöltje, épp kiírhat, de ne legyen kötelező.

Az ötletet lapunk nem támogatja.

Az államtitkár javasolta módszer mellett két fő érv hozható fel, valamint azok segédérvei.

Egy. A pályázatosdi képmutató, álszent dolog, a pályázatokat elbíráló bizottságok rendszerint úgyis olyan döntést hoznak – ilyen-olyan kényszerek, belátások, vesztegetések hatására –, amelyet a fenntartó, vagyis a kormány (a miniszter) vagy az önkormányzat, vagyis a „politika” tőlük elvár, hovatovább megrendel. Elvégre a bizottságokat mégiscsak – többségében vagy nem többségében – a fenntartó állítja össze. A pályázati rendszer csak a politikai akarátávitel paravánja és a politikai mutyi intézményesítése: és minek ilyesmire, ilyen méltatlan szerepre kényszeríteni tiszteletre méltó szakelemeket (a bizottságok tagjait). Miért tegyük ki őket az általános végzésnek, miért ne teremtsünk inkább tiszta helyzetet, amikor is – és itt következik a második érv – a fenntartó egyértelmű politikai felelősséget vállal kinevezettjéért. Ha az utóbbi elbukik, vele hasal el az előbbi is, leváltják a minisztert, a pártját nem választják meg a következő választáson, az önkormányzati testületet pedig, ha a város egyetlen, egykor kítűnő színházát egy politikailag megbízható, ám kontár ripacs kezére játssza például, Karcagig zavarják. Ez maga a demokrácia: a nép választott képviselői hoznak döntést arról, hogy mire, ki és hogyan költse a nép pénzét. Arról nem is beszélve, hogy a kulturális intézményvezetői pályázatokat elbíráló bizottságok is csak ajánlást tesznek, melyeket a fenntartó *sans gêne* felülbírálnak. A tökök, demokratikus politikusi magatartás ebben az esetben a közvetlen kinevezés, hisz a pályáztatás elvben sem kötelez senkit semmire, a gyakorlat szerint pedig cirkusz, színjáték – *da capo al fine*.

Essünk most túl a nyilatkozat esetlegességének a rögzítésén, annak a regisztrálásán, hogy L. Simon ötlete jól láthatóan a Vidnyánszky Attila kinevezését kísérő hecc mellékterméke, mely során a kormányzat súlyos sebeket kapott. Még azt is szóvá tehetjük, hogy az államtitkár érvelése kissé inko-

herens. Nem lehet egyszerre azt állítani, hogy a pályázatosdi képmutató színjáték, amely előre lefagyasztott politikai döntéseket legitimál, és azt, hogy a Nemzeti Színház igazgatói pályázatát bíráló bizottság szakmai döntést hozott. (Márpedig L. Simon határozottan leszögezte, hogy ezt tette: és mi a mi végtelen birka jóhiszeműségünkben el is hisszük, hogy nem csupán a mundér, valamint a bizottsági tagok becsületét védte.)

De ez a legkevésbé érdekes most.

Eszünk ágában sincs elvitatni a kormány vagy az önkormányzat jogát a közpénzből, adott esetben sok közpénzből működtetett intézmények vezetőinek kinevezésére. Nem lenne helyes, ha néhány nem választott, felelősséggel senkinek nem tartozó szaktekintély döntene erről, legyenek bár mégoly érdemdúsak is; ha egy-egy „szakma” verhetné a csalánt más pénzével.

De a nyilvános, nyomon követhető, a nagyobb közösség által megvitatható pályázat akkor sem spórolható ki ebből a levesből.

Az ilyen pályázatok adnak ugyanis alkalmat arra, hogy egy színház, egy múzeum, egy kultúrház hivatalban lévő vezetőjének teljesítményét, és ezzel az intézmény teljesítményét, nyilvánosan mérlegre tegyük. Hogy eltöprengjünk arról: miért van? A nyilvános pályázat először az adott szakágban versenyző kulturnyíkok fantáziáját mozgatja meg: gondolkodásra, az addigi gyakorlatok, kánonok, uralkodó ízlések felülvizsgálatára sarkallja őket. A nyilvános pályázat a talaj, amelyen kisarjad a kulturális innováció. A nyilvános beszédbe, amit a nyilvános pályázat és vele az eltérő elképzelések vitája keletkeztet, az érdeklődő nagyközönség is bekapcsolódik, hovatovább csak ily módon nyílik lehetősége a bekapcsolódásra. Az ugyanis, hogy a kultusz-miniszter majd ezután is, pályáztatás nélkül is kikéri a „szakma” véleményét, a miniszter magánügye. Ezek magánbeszélgetések lesznek. A pályázati rendszer teremt intézményes garanciákat, törvényi kötelezettségeket arra, hogy ezek a beszélgetések mindenki szeme előtt, a placcon történjenek meg.

E procedúrának nyilván vannak kockázatai: főként a fenntartóra, hisz a döntést nyilván neki, a kormányzatnak vagy az önkormányzatnak kell meghoznia. Esetleg idejekorán bebizonyosodhat, hogy egy inkompetens, ám szívének politikailag kedves karrieristát szemelt ki magának, vagy hogy matt hülyeségeket gondol az illető intézmény szerepéről és funkciójáról. De bebizonyosodhat az ellenkezője is. És épp ez lenne a lényeg: hogy látsszék, ki kicsoda, és miért az. Ha L. Simonnak valóban az eddigi pályázati rendszer állítólagos romlottságával van baja, úgy tegyen meg mindent a megneveléséért. Gondoskodjon a kormány a pályázatok és a döntések nagyobb

nyilvánosságáról, találjon ki valamit az összeférhetetlenségek kiszűrésére, ki-
zárt, hogy ez annyira bonyolult legyen. Ha az a baja, hogy a politika meg-
próbálja befolyásolni a bizottságokat, akkor hagyja abba a befolyásolásukat.
Ha L. Simon tökos akar lenni, és tiszta felelősségi viszonyokat szeretne, ak-
kor ne olyan rendszer összeeszkábálásán igyekezzen, amely ezt a felelősséget
a nyilvános vita kinyírásával, az ellenállások elfojtásával értelmezhetetlenné
és megfoghatatlanná teszi. Ha bátor akar lenni, akkor ne a gyávasághoz
való jogot próbálja törvénybe iktatni.

kultúra

L. Simon László

2013. január 24.

Tartson ki, György!

Lapzártánk utolsó pillanatában érkezett a hír, mely szerint a Magyar Művé-
szeti Akadémia elnöksége keddi soros ülésén lemondásra szólítja fel az elnö-
két, Fekete Györgyöt. Mint arról a nol.hu beszámolt, Szakonyi Károly ki-
lépése volt az utolsó momentum, addig tűrték, csak tűrték ezek a nagy
tűrőképességű elnökségi dolgozók (Ács Margit, Dévényi Sándor, Jankovics
Marcell és Sára Sándor), de akkor egyszerre telt be a pohár és borult ki a
bili, vagy fordítva, ez nem is számít, mert innen már nem volt visszaút. Ösz-
szenéztek mélyen, s kimondották: Feketének mennie kell! S ennyivel be sem
érték, hozzátették azt is, tán ismervé Feketét, hogy ha nem megy önként,
akkor majd összehívják a közgyűlést, hogy ugyan hajtáná már el elnökét.

Úgy ám, képmutató disznók!

Már az is furcsa kicsit, hogy a magas akadémia magas elnöksége ilyen
szerfelett biztos a dolgában: összehívjuk őket, oszt' kirúgják! Elnök lesz a
Margit, a Marcell, a Sára vagy valamelyik Sándor, és a világon minden rend-
ben lesz, az a legkevesebb, hogy a Szakonyi viharsebesen visszalép, s jönnek
nyomában, mint a hammelni pikulás után a bajszik, sorra az elbitangolt
nyájak. A Bukta meg a Tompa, a Fehér és a többiek, s akkor majd újra szép
és jó lesz minden, mert ennek a nagy összhavajnak csak ez a Fekete van az
útjában, de már nem sokáig, estig.

De mi van akkor, ha a közgyűlés úgy látja, hogy Fekete az ő embere,
nélküle aztán egy tapodtat sem előre a kultúra útján? E kérdés természet-
esen még csak nem is költői, hanem egyenesen álságos, majdnem annyira

képmutató, mint maga ez a pitlák cirkusz. Tudjuk azt mi is nagyon jól,
hogy egy olyan szervezetben, ahova havi százötvenezer vagy hány forintjával
vásárolják a tagokat, magyarul szendvicsáron, ott elég könnyű lezavarni egy
közgyűlést a várt eredménnyel, s elég könnyű megbecsülni a várható szava-
zati arányokat is. Ha ez a szerencsétlen pojáca, Fekete György kiteszi magát
saját közének színe elé, az kéjesen meg fogja alázni, és ugyan érdemei sze-
rint, de mégis szerfelett hamis módon elkergeti melegebb éghajlatra.

De változik-e bármi is a világon, pláne a magyar kultúrában, ha egy má-
soktól elvett pénzzel kitömött Fidesz-fiók (állami szervezet) elnökét eztán
nem Feketének, hanem Fehérnek hívják? Persze hogy nem változik semmi.

Minden ugyanolyan romlott marad eztán is, mint amilyen már a fogan-
tatásakor volt, s amilyen azóta is minden percben s órában. Fekete György
legalább az, aki, s nem is akar másnak látszani (legfeljebb egy kicsit művész-
nek), kultúrharcosként kétségkívül nem viselt álruhát. Ezért puccsolják most!

Azért puccsolják, mert ők olyat akarnak, aki rendes embernek, mi több,
jófejnek látszik. Mert hazudni akarnak, mert alkalmasint szégyellik, hogy
kik is ők. Fekete meg nem szégyellte, vagy annyira hülye volt, hogy mér-
földre lerítt róla.

Mégis hiába az egész, mert a következő elnökről is mindenki, akit kicsit
is érdekel a magyar kultúra, tudni fogja, hogy

1. hogyan került oda, ahol van épp,
2. milyen – nem túl magasztos – érdekeket szolgál az ottléte,
3. hogy mindezt miért és mennyiért teszi (egy tál lencséért a számok
nyelvén).

Akkor nem mindegy, mi a neve?

kultúra

MMA

Fekete György

2013. január 31.

Törve, félbe

Szétesett az LMP, őszinte részvétünk. Nagyra becsültük parlamenti munká-
jukat, egy rakás szimpatikus dolgot vittek, kezdve a magas szinten szervezett
és irányított lopikázás tárgyyszerű, időnként szellemes leleplezésétől a kor-
mány úgynevezett szociálpolitikájának, közoktatás-politikájának, adó- vagy
romapolitikájának avatott bírálatán át a kultúra szabadságának és a kultu-

rális intézmények autonómiájának a védelméig. Ezen legfeljebb árnyal az a tény, hogy egy rakás másik dologról meg – például a szabad verseny piacgazdaságról, a globalizációról, a privatizációról, a nemzetközi pénzüvilágról, a protekcionizmusról – olyan, hát, kevésbé használható nézeteket hangoztattak. Ne szépítsük azt sem: a párt által egységesen gondozott Kert-Magyarország idea síkhülyeség, a nagyvárosi Móricka lila gőzös ábrázolása. (Amúgy mi is abszolút kert- és erdőpártiak vagyunk, imádjuk a csalitost, a burgyingot, a háborítatlan ligetet, valamint a jó szántó-vetőt, és szívünkben, mint száz rózsátó virul a rajongás a házi kolbásztól és a kézműves disznótenyésztéstől; csak ez utóbbi elkerülhetetlen mellékhatását, a drága parizert tartjuk népellenes intézkedésnek.) Most nem fognak semmilyen dolgot vinni: olyan ugyanis nincs, hogy egy frakcióban két párt van. És mivel a karácsonyista-jávorisztikus LMP/2-nek – ezentúl Párbeszéd Magyarországért Platformnak – 8, míg a schifferiánus LMP/1-nek, ezentúl az Igazi LMP-nek 7 képviselője maradna, egyik sem alkothat frakciót – tehát külön frakciók sem lesznek. A párt, sőt a két párt parlamenti pályafutása ezzel be is fejeződött (a PMP/LMP/2-é még az előtt, hogy elkezdődhetett volna).

Az, ami velük történt, annál is felfoghatatlanabb, mert a két felpárt és képviselői között sem szakpolitikai, sem a demokratikus berendezkedés alapjait érintő kérdésekben nagyítóval sem találunk különbségeket. De még az úgynevezett közép- és hosszú távú vízióikban sem. A Scheiring Gábor (az egyik korai pártelhagyó) nevével fémjelzett gazdaságpolitikai téziseket osztja Schiffer, míg Schiffer korrupcióellenes vagy ügynökügyi felszólamlásai, a kis- és középvállalkozások meg a családi agrárgazdaságok iránti rokonszenve, aggódó elkötelezettsége az energiatakarékos technológiák elterjesztése iránt kedvesek maradtak Karácsony Gergely vagy a nevében is az erdő szeretetét, a természetközelséget sugalló Jávor Benedek számára is. Mindkét fél baloldali zöld ökopártként lövi be magát, bármit jelentsen is ez. Ugyanazért és ugyanúgy bírálja vagy bírálná a kormányt mindkét fél, más kérdés, hogy ezentúl, mint azt talán már említettük, nem fogják, mert elvesztik a frakcióhoz kötődő jogosítványokat.

Csak két lépést kell hátrálnunk, hogy meglássuk ennek a helyzetnek az abszurditását.

Vagy mégsem?

A szakadárak javasolta stratégia titkát nem nehéz megfejteni: az új, a többségi felé mozdított és egyfordulósá tett választási rendszer korai együttműködésre kényszeríti az ellenzéki pártokat: tehát korán együtt kell mű-

ködni. De mik lehetnek az együttműködést elutasító pártdarab indokai és motivációi?

Schiffer a Fideszből kiábrándult szavazókat vinné, nem állhat tehát közel a szocpárthoz: helyes, ezt támogatjuk, bár kérdés, hogy mi eshet le itt az LMP-nek. Az elszegényedő és az állam gondoskodásában bízó posztfideszes tömegekre vadászik rajta kívül az MSZP és a Jobbik is. Azt meg mókás lenne nézni, hogy a Fidesztől épp annak etatizmusa és szabadpiac-ellenessége miatt eltávolodó, a Fidesz kapitalizmusát *keveslő* úgynevezett jobboldali-konzervatív szavazók találják meg új otthonukat Schiffer baloldali ökopártjában. Nem hinnénk a szemünknek.

Schiffer nem 2014-re játszik, hanem 2018-ra, akkorra akar a legnagyobb lenni, és ehhez direkt jó neki, ha az MSZP-t, de leginkább a most az LMP nélkül próbálkozó teljes baloldalt elverik – hát, ezt elképzelni sem tudjuk, de ha tényleg erre játszik Schiffer, akkor menjen a fenébe. Ugyancsak menjen a fenébe, ha még csak nem is 2018-ra hajt, csupán még négy évre akar magának egy olyan állást, ahol fizetést is kap, és néha még a tévében is mutatják.

Schiffer arra spekulál, hogy a választás után az ő LMP-je lesz a mérleg nyelve, és ő dönt majd arról, hogy maradjon-e Orbán, vagy jöjjön Mesterházy. Nyilván mindkettőhöz tud majd megfelelő indoklást kanyarítani („ha muszáj az MSZP-vel összefogni, hogy menjen Orbán, akkor muszáj”, illetve: „vagy az LMP-vel kormányoz Orbán, vagy a Jobbikkal: a hazát mentjük tehát meg a Jobbiktól”) – ha nem ez a választási stratégia, tudniillik a koalíció lebegtetése lenne a biztos recept a max. másfél százalékra. De az.

Schiffer úgy akar növekedni, hovatovább nagyon nagyra nőni, hogy most megfelezi magát: ez ellentmondani látszik a matematika törvényeinek, az egyik ilyen szerint ugyanis $0,5 < 1$.

Valójában nem értjük: de nem is szívesen mutatkoznánk a továbbiakban hülyének, akik direkt nem akarjuk észrevenni a legfontosabb különbséget a két fél-LMP között. Tudniillik szögesen ellentétes viszonyukat a szocpárthoz – minden stratégiai megfontoláson és okoskodáson túl. És ez lenne akkor ennek a szakításnak a legabszurdabb és legirracionalisabb eleme: amelyért – még ha különutas szándékainak a tisztességét nem kérdőjelezzük is meg – Schiffer Andrásé a felelősség. Az antikomcsizmus, az a hazug és ostoba duma, hogy 2002 és 2010 között ugyanaz zajlott ebben az országban, mint ami zajlik most, és hogy „Orbán” meg „Gyurcsány”, a Fidesz és az MSZP ugyanaz; a magyar politika eme intellektuális pestise, az indulat,

amely minden józan belátást, demokratikus elköteleződést, ideológiai és szellemi rokonságot felül tudott írni, az ő vesszőparipája volt és maradt.

Schiffer magánmániája így lett milliók levesében hajsza. Hisz akárhogy forgatjuk – ha az összes ellenzéki csoportosulásnak, beleértve az LMP-t is, azt az LMP-t, amely hétfőn eddig ismert formájában visszavonhatatlanul megszűnt, *együtt* van akkora támogatottsága, mint a Fidesznek *egyedül*, akkor egyetlen kieső is a kormányváltás esélyeit csökkenti. Az LMP novemberi döntése, melynek a múlt hét végén csak logikus konzekvenciája következett el, ez alól az ellenzéki együttműködés alól rúgta ki a sámlit.

Azt nem ebben a vezércikkben fogjuk elmondani, hogy ennek dacára – vagy *éppen ezért* – milyen politikai tartalékai maradtak a kormányváltást óhajtó szavazói népességnek. Maradtak. De a kármentés perspektívái sem feledtethetik a veszteséget: azt a tényt, hogy az LMP kiverte magát a parlamentből. A kormány egyik jól szervezett, a méretéhez képest igen agilis, és a megmaradt lehetőségekhez mérve hatékony intézményes eszközökkel, s ebből adódóan nem kis nyilvánossággal rendelkező ellenfele esett most ki a demokratikus politizálás fő helyszínéről. Egy olyan párt, amelynek elkötelezettsége a szabadság és az egyenlőség mellett éppúgy nem volt megkérdőjelezhető, mint az elesettek és a szegények iránti aktív rokonszenve, s amely mindvégig hallatta is a hangját, amennyire csak bírta. Amivel az LMP sok millió ember képviselétét látta el, még akkor is, ha azok nem szavaztak rájuk – mert bátran és jól artikuláltan hallatta az ő hangjukat is. A demokratikus Magyarország lett most szegényebb egy fontos és mindenedig derék munkát végző exponensével. Nagyon sajnáljuk. És köszönjük is, tulajdonképpen, az eddigieket.

ellenzék

LMP

2013. január 31.

Munkaterület

Az egész, hogy rohadjon meg a mája, az Alkotmánybírósággal kezdődött, amikor – az emberi méltóság védelmére hivatkozva – tavaly novemberben megsemmisítette a szabálysértés megvalósításának azt a törvényi tényállását, amely a közterületen való életvitelszerű tartózkodást kriminalizálta, sőt az önkormányzatoknak is megtiltotta, hogy ezt saját rendeletben tegyék meg.

Ja, kétségkívül kínos, az aluljáróban fetrengő rongykupacnak, meg a piros lámpánál kolduló fogatlan rémnek, még neki is van emberi méltósága, miből adódóan őt sem lehet sehova se elvinni az akarata ellenére, és neki sincs kevesebb joga az aluljáróban lenni, mint bárki másnak – a létezése, bár kétségkívül kellemetlen, de nem sért törvényt. És kétségkívül sokkal egyszerűbb lenne, ha demokratikusan megválasztott önkormányzati és egyéb képviselőink hatósági rámutatás útján elszállíthatatnának embereket olyan helyre, ahol azok nem akarnak lenni. De sajnos amíg a kasztrendszer alaptörvénybe iktatása, azaz bizonyos kategóriájú emberi lények bizonyos jogoktól való alkotmányos megfosztása érthetetlen módon késlekedik, addig ezeknek a jogoknak a birtoklása nem a tulajdonolt ingó vagy ingatlan-vagyontól, de még csak nem is a mosakodás gyakoriságától, netán az egy időben egy szájüregben tartózkodó fogak számától függ.

Ennek a megközelítésnek, ennek az álhumanista nyavalygásnak egyértelmű hátulütője, hogy gyalogosan közlekedő polgártársainknak nap mint nap szembesülniük kell a hajléktalanok látványával, és ezáltal egyfajta műzeumban vagy inkább kortárs tárlaton érezhetik magukat, ahol a kiállítási tárgyak élő emberi lények, és azt mutatják meg, hogy a magyar társadalom, az a tág közösség tehát, amelynek ő, az arra járó is a tagja, mennyire tehetetlen az emberi nyomorúsággal szemben, mennyire hiányzik belőle a szolidaritás, a részvét, és mennyire nem magától értetődő benne a másik ember tisztelete; hovatovább a létezésének a tudomásulvétele. E deficit megmutatkozása érthető módon egyfajta rossz érzést, *Unheimlichkeit*ot kelt a járókelőben, holott csak 15 deka marhaparizsiért indult, és nem az emberi esendőségen vagy gonoszságon merengeni. Ez pedig megengedhetetlen – viszont segíteni csak úgy lehet rajta, ha a hajléktalanokat, mert a nézésükbe beleszad a szívünk, eltüntetjük a közterekről. Dicséretes, hogy törvényalkotóink milyen empatikusan ráéreztek az emberi melegség, a szájalom és a világjobbító felbuzdulás eme már-már elviselhetetlen túlsordulására, midőn megkíséreltek a helyzetre jogi megoldást találni; és még nagyobb dicséret illeti most a főváros illetékes szerveit (netán magát Tarlós Istvánt?), küzdelmüket az AB fent említett vaskalapos jogászkodása ellen most lám, siker koronázta.

Mint Elliot Ness, aki adócsalás miatt sittelte le Al Capót és hú nejét, a csinos Al Capónét, a Fővárosi Önkormányzat ugyanis (netán maga Tarlós István?) rálelt az erény győzelmének kulcsára a paragrafusok sűrűjében. Akkor sem engedik, hogy a csövesek beszennyezzék aluljáróink szűzi, magyar

tisztaságú kövezetét, ha az Alkotmánybíróság tótágast áll, sőt igenis álljon az AB tótágast, és szarja le magát. A fővárosi illetékesek (istenem, csak egy lenne, aki névvel vállalja, de még ehhez is gyávák) a pesti aluljárók falát, ami a hajléktalanok foteltámlájául és vánkosaúl szolgált, szalaggal, nevezett kordonnal kerítették el, és kiírták rá, hogy munkaterület, belépni szigorúan tilos. Munkavégzésre persze senki egy percig sem gondolt, nem is folyik az elkerített területeken ilyesmi azóta sem: de ki is kérné számon? Ki az, aki nem tudja, hogy hazudnak? Épp ez benne a szép: hogy mindenki szeme láttára lehet megcsinálni. Akik ezt kitalálták – feltesszük, kellemes lakhatással, jó fizetéssel, kényelmes szolgálati autóval rendelkező, középkorú férfiak –, talán még kacagtak is a *brainstorming* közben, jól kibaszunk a rohadékokkal, érte ezalatt nemcsak a hajléktalanokat, hanem a hajléktalanok jogait védő „tárisznyás bölcseket”, de még talán a köcsög Alkotmánybíróságot is. Még a jogot is. Úgy örültek a saját gonoszságuknak és aljasságuknak, hogy még a könnyük is kicsordult közben, olyan önfeledten, ahogy csak az bír, aki védtelenekkel, a nálánál sokkal gyengébbekkel bánik el, abban a hiszemben, hogy ezt büntetlenül teheti meg.

Pedig megfizetnek egyszer, ezért is.

hajléktalanok

Tarlós István

2013. február 7.

Mondja reggel

A múlt pénteken a Fidesz- és a KDNP-frakció egy emberként törvényjavaslatot nyújtott be „Magyarország alaptörvényének negyedik módosítása” címmel, de az iromány „Az Alkotmánybíróság megalázása és a rajta vett bosszú” címet is viselhetné, sőt a szükségtelen álszemérmességet félretéve „Az Alkotmánybíróság szopjon le” címet is, de leginkább talán mégis az „Orbán Viktor mai napra rendelt ALKOTMÁNYA” cím illene hozzá. Nem részleteznénk hosszan, a módosító az úgynevezett alaptörvény testibe illesztén nagyjából mindazokat a törvényeket, amelyeket az Alkotmánybíróság az elmúlt pár hónapban alkotmányellenesnek nyilvánított és megsemmisített, a politikai hirdetések korlátozásától kezdve a család fogalmának szűkítő értelmezésén meg a vallási közösségek egyházzá minősítésének kormányfelügyelet alá vonásán át a hajléktalanok közterületekről való kitiltásának

lehetőségéig bezárólag. Sőt olyan rendelkezések is az alaptörvény részei lesznek, amelyek csak ezután buknának meg az AB-n, mint például a hallgatói szerződés vagy az egyetemek autonómiájának a korlátozása, a pitiáner tutizmus nagyobb dicsőségére. Mivel az AB az ezeket a törvényeket megsemmisítő korábbi határozataiban nem átalított az AB korábbi, még az előző alkotmány érvénye alatt hozott ítéleteire is hivatkozni, a kétharmad ezt a gyakorlatot is megtiltáná, azaz a magyar alkotmánybíráskodás minden korábbi demokratikus hagyományát, az elmúlt húsz évben felhalmozott tudását egy tollvonással eltörölné; visszafogottságról árulkodik viszont, hogy a módosító nem tenné kötelezővé az Alkotmánybírósági Határozatok Tára összes évfolyamának nyilvános elégetését.

Az indítvány politikai hátterének megfejtésén nem kell sokat morfondírozunk, Orbán nyeregben érzi magát, az ellenzék, véli, romokban, az Európai Unió látványosan levette a kezét rólunk, és a gyulai frakcióülése sem tört ki semmiféle ribillió. (Ennek ellenére nem lehet véletlen az, hogy a módosítót mindenkinek alá kellett írnia: az alkotmányozó többség pár képviselőn múlik, ha valakik a frakcióból netán azt forgatnák a fejükben, hogy kiszállnak, hogy ehhez azért már megsemmisítik a nevüket, akkor az derüljön ki minél hamarabb. A sportügyekért felelős frakciótagok az ilyen alakokat otthonukban keresnék meg, és egyfajta művészetterápia segítségével bírnák őket jobb belátásra, mely során az ügyészség alkalmazásában álló íróemberek készülő, még befejezetlen műalkotásaiból olvasnának fel részleteket; ha ez sem használ, akkor rátérnének a mozgásterápiára.) Azt sem próbáljuk most megfejtetni, hogy miként reagál majd minderre az AB. A korábbi AB-határozatok érvénytelenítése például kifejezetten ellentétesnek tűnik még az orbáni alaptörvénnyel is, miként az alaptörvénybe beemelni javasolt más törvények is – de nem tudjuk, mennyire futja a bírák bátorságából.

Még röhögni bírnánk kínunkban ezen az aljas pitlákságon, a kicsinység eme átlátszó, leplezetlen megnyilvánulásán. Meg hangot adni tudnánk az afölötti szégyenünknek, hogy hazánk azon országok nem túl népes családjának a tagja lesz, amelyek az állami létüket szabályozó legfontosabb és legmagasztosabb dokumentumukat, saját állampolgáraik legvégső védelmét arra használják, hogy emberek bizonyos csoportjait alapvető jogaitól foszsják meg, és hogy legitimálják épp regnáló vezetőik gonoszságát és megátalkodottságát. Mi leszünk az a nemzet, az egyetlen olyan nemzet a földkerekségen, amely *alkotmányban* tiltja meg, hogy a hajléktalan az aluljáróban aludhasson.

De tényleg fölösleges lenne ezen picogni – ez a módosító átmegy, és fel se fog nekik tűnni, ennek a kétszázvalahány senkinek, hogy mit műveltek, és az sem, hogy mit műveltek velük. Hogy Orbán kőbe vésettnek meg sziklaszilárdnak hazudott alaptörvényét épp negyedszer buzerálják meg, a főnök merőben napi politikai indíttatású számításai szerint. Hogy Magyarországnak alkotmányellenes alkotmánya lesz. Hogy egyetlen ember perversziói miatt az egész politikai közösséget összetartó legalapvetőbb kötelekeket vágják el az „alkotmány” fogalmának megalázásával és kiüresítésével. Inkább hagyjátok az egészet a fenébe, srácok! Ami nem megy, azt nem kell erőltetni. Legyen az az alaptörvény, hogy amit Orbán Viktor reggel mond, mindig az az alaptörvény, de ha délután mást mond, akkor az!

alkotmány

hajléktalanok

2013. február 14.

A nemzet szerepe

Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház júliustól aktív igazgatója kinevezése óta, ha lehet, még intenzívebben kampányol saját maga mellett. Ezekben az interjúkban, nyilvános megszólalásokban, megyebekben ügyesen és szórakoztatóan, nem minden ravaszság és stílus nélkül vegyíti a sértett átkozódást a szellemes *aperçuk*kal és riposztokkal, vélt vagy valós ellenségei és legfőképpen elődje ihletett gyalázását ugyanezen személyek szubtilis feldicsérésével, a periféria periferiájáról a centrumba igyekvő, mindeddig kellőképpen meg nem értett művész sirámaina a személyes nyomulása miatti magyarázkodással. (Vidnyánszky egyebek mellett korunk egyik jelentős álláshalmazója.) Mintha előre védekezne a munkáját majdan érő bírálatok ellen. De ezért még nem szoltunk volna: kicsit ugyan kezd sok lenni a duma, de csak pár hónap, és megtekintjük az új bemutatókat, már most izgatottan várjuk őket. Az, mondjuk, nagy marhaság volt, hogy le akarta szedni Klaus Mann *Mephistójának* a bemutatóját a programról. Vakuljunk meg, ha a tehetséges, ám a hatalomnak a saját tehetsége kinyírása árán lefekvő, a becsúgyba belepusztuló Hendrik Höfgen figurájába Alföldi nem renndezi bele az utódját. De erre nem a betiltás a megfelelő reakció, mert az csak szegényítene a nemzet kultúráját – inkább Vidnyánszky is renndeze bele valamibe Alföldit! Tegyük a szívünket a kezünkre, Vidnyánszky küz-

delme Alföldivel a maga módján szórakoztató is, a nemzet szájtátva figyeli a két kultúrpistollero párviadalát.

Annál is fájóbb, ha valamelyik fél ebben a *deathmatch*ben nyilvánvalóan nemtelen eszközökhöz folyamodik. Márpedig Vidnyánszky beszólását a Nemzetiről celebrált minapi nyilvános beszélgetésen sajnos ilyennek vagyunk kénytelenek minősíteni, a *director in waiting* ugyanis azt találta mondani, hogy a Nemzetit „a jobboldali gondolat építette és tartotta életben”. Most akkor tisztázzuk: a Nemzeti Színházat a „jobboldali gondolat” szemben a Demján Sándor-féle Trigránit-csoport építette az adófizetők pénzén, és ugyancsak az adófizetők tartják fenn. Adófizetőből meg van jobboldali és baloldali is. Továbbá: a Nemzeti Színház új épületére 1997-ben a Horn-kormány írta ki a tervpályázatot (nem kifejezetten jobboldali kormány volt). Még továbbá: a Nemzetit legalább a 60-as évektől fesz fel akarták építeni, és azok a kormányok sem egy kiköpött „jobboldali gondolat” voltak; mint ahogy a nagyszerű Gobbi Hilda sem, aki 1983-ban, a 70. születésnapján a Katona József Színházban tartott ünnepségen ajándékba kapott százezer forintos betétkönyvével indított a célért közadakozást. Szívesen folytatjuk történelmi leckénket. Ha már valaki a Nemzeti Színház igazgatója, és a hátán lévő nyílásba dobott százforintos hatására azonnal, kérés nélkül a nemzetről és a nem nemzetről kezd károggni, nem árt, ha értesül arról is, hogy a Nemzeti Színház – és általában a nemzeti színházak – eszméje a reformkorban született, amikor is ez a jobb-bal dichotómia parányit másként festett. A nemzetépítés, a nemzeti gondolat a korabeli (Kelet-)Európában bizonyos demokratikus alapjogok kiterjesztésének erős óhajlásával járt kéz a kézben, ez utóbbi meg a felvilágosodásból eredeztette magát. Akárcsak a modern baloldal. A korabeli konzervativizmus aulikus volt: nem nemzetben, hanem birodalomban gondolkodott, Habsburgokkal, arisztokráciával, előjogokkal. A magyar nemzeti színház nemzeteszmeje ráadásul befogadó volt: Pest német polgárait akarta meggyőzni, hogy járjanak magyar színházba, és váljanak magyarokká (így is hívták: Pesti Magyar Színház). A jobboldali nacionalizmus – amit nem neveznénk konzervatívnak – 20. századi kirekesztő eszme, amely mindenféle próbáknak, teszteknek veti alá a magyar állam polgárait, hogy vajon elég jó magyarok-e. Vagy magyarok-e egyáltalában.

Tény és való viszont, hogy a „jobboldali gondolat” is hozzátette a magáét a mai Nemzeti Színházhoz. Az épület monumentális, groteszk rondaságát és általános alkalmatlanságát most hagyjuk is (ezért Schwajda György magánépítésének lehet hálás a művészetpártoló utókor), az igazán felháborító

a módszer volt, ahogy az első Orbán-kormány semmibe vette a demokratikus, nyílt, tisztességes pályázati eljárást és döntést, és szemétre vetette Bán Ferenc terveit, amit hozzáértők a kommunizmus bukása utáni legjelentősebb magyar középület terveinek minősítettek. A magyar demokrácia romlásának egy kitüntetett pillanata volt ez; ahogy akkor írtuk: „Színház helyett botránykövet emeltek a Duna partján azok, akik megszegyeníteni merészeltek a nemzetet és annak kultúráját.”

Vidnyánszky ugyanezen a fórumon még hozzátette azt is, hogy a Nemzeti több mint színház, „egy templom, spirituális, szakrális hely”. Ezt talán valami mentegetőzésnek szánta az előző gondolatért, elvégre a templomokban sem követelmény, hogy minden elhangzott mondat, hogy is fejezzük ki magunkat, a szó hétköznapi értelmében igaz legyen; a templomban is szeretik a metaforikus beszédet. (Tényleg, ha a Nemzeti spirituális izé lesz, templom és kegyhely, mi lesz Vidnyánszky? Esperes? Vagy... maga a pápa? És mi marad az egyháznak? Ők miért nem tiltakoznak a konkurencia miatt?) De gyanítjuk, Vidnyánszky nem a nyilvánvaló hazugságra, a gyalázkodásra keresett felmentést az állítólagos „szakralitás” védelmében. Az Orbán-kormány legócskább, legaljasabb toposzához tért meg, ahhoz, amelyik a nemzetet a „jobbaldallal”, valójában Orbán Viktorral és pártjával azonosítja. A 2002-es kokárdázáshoz. Aki velem van, és akivel én vagyok, az van, a többiek nincsenek. Ezt a szellemi színvonalat és ezt az erkölcsi tartást az Orbánt reggel, délben és este monoton hangon dicsőítő szklerotikus, fogatlan vénék kórusától már megszoktuk, hovatovább hiányozna is, ha nem lenne. Reménykedjünk, hogy Vidnyánszky nem öregedhetett meg ilyen hamar.

magyarkérdés

Nemzeti Színház

Vidnyánszky Attila

2013. február 21.

A széltorony

A napokban kiderült, hogy pár százmilliárd hiányzik az idei hiánycél teljesítéséhez – azaz a decemberben elfogadott 2013-as költségvetésről bebizonyosodott, hogy kampó, lehet nekiállni megint esztergálni, és ez vagy kiadáscsökkentést jelent, vagy bevételnövelést, azaz adóemelést. Ezek közül a második út lényegében járhatatlan, az első pedig, a következő „megszorítás” immár a magyar állam alapvető funkcióit kezdené ki. Ennek nem volt

nehéz kiderülnie: azt már tavaly júliusban, az úgynevezett előzetes költségvetés elfogadásakor tudni lehetett, hogy a használatarányos útdíjból vagy a pénztárgéprazziából nem fog befolyjni 75 meg 95 milliárd. Ezekhez meg a többi hasonlóan betervezett, ám elmaradó bevételhez nyugodtan hozzászámolhatjuk a gazdasági növekedés elmaradásából származó állami bevételkiesést. Még egy-két százmilliárdot. Az ugyanis felette valószínű, hogy nem a kormányfőnek (és az elfogadott költségvetésnek) lesz igaza, amikor másfél százalékos gazdasági növekedéssel kalkulál idénre, hanem inkább az Európai Bizottságnak, amelyik stagnálással vagy kis recesszióval. És ha a hiány 3 százalék körül tartása üdvözlendő is, távolról sem mindegy, hogy ezt milyen áron sikerül(het) elérni. A bizottság fanyalgása épp ennek tudható be: a kormány gazdaságpolitikája kimerítette a tartalékait, amennyiben tovább kopasztható adóalanyok nemigen maradtak az országban, az eddigi kopasztás viszont jó előre kinyírta a növekedés esélyeit. Végigmehetnénk megint az egészen, tételesen: a bankok, a távközlési és az energiacégek rablóadóztatásától és veszteségbe kényszerítésétől az értelmetlenül kiadott százmilliárdokon meg az IMF elhajtása miatti kamatfelár okozta veszteségeken át az egykulcsos adóig, a gazdasági nacionalizmust a hozzá nem értéssel és tökéletes alkalmatlansággal vegyítő kombináción, de már végigmentünk rajta ezerszer, hogy tudjuk: Magyarországot nem a válság intézte el, hanem az, hogy a kormánya alkalmatlannak bizonyult a válság hatásainak tompítására.

A büdzsé korai kiszenvédeése vad hazudozást generált, amiben még nem is lenne semmi feltűnő; de a hazudozás minőségromlása szemmel látható. A miniszterelnök éwertékelő beszédében húsz év múlva jósolta a talpra állást – csak legyen, aki kívárja. (Helyesbítünk: ez a maga módján legalább őszinte mondas volt.) És ez még a jobbik része. A kétharmad momentán ott tart, hogy törvényben készül megakadályozni „a rezsicsökkentés-ellenes magatartást”: a törvényalkotói dühöt az a fogyasztóknak küldött Elmű-levél váltotta ki, amelyben az áramszolgáltató elmagyarázta, hogy miből áll össze az áram ára. (Hogy mi lesz még rezsicsökkentés-ellenes magatartásnak minősítve, és hogyan lesz szankcionálva, elképzelni sem bírjuk. Ha a fogyasztó a számla kézhezvétele után nem emeli, hálát rebegetve a kormánynak, könnyes szemét az égre, esetleg a szobája sarkában álló festett képre, amely Orbánt a gázóra leszerelése közben ábrázolja, elviszi a rendőr?) Innen tényleg egy lépés a gazdasági ezotéria maradéktalan diadala, Széles Gábor függőleges széltorony projektje, mely nemcsak az emberiség energiagondjait oldja meg, de Orbán Viktor hatalmát is évszázadokra biztosítja.

Két és fél évvel ezelőtt, amikor már körvonalazódott gazdaságpolitikájának lényege, Orbán ejtett pár szót arról, hogy nagy nyereséggel kecsegtető, de igen kockázatos irányt fog vinni. Vagy bejön, vagy nem jön be. Nem jött be – ezért Magyarország következő egy éve arról fog szólni, hogy a kudarcot hogyan próbálja majd valaki más – a bankok, az unió, az *idegek* és persze politikai ellenfelei – felelősségévé tenni. Miközben Orbán már nem ellenük, hanem a közgazdaság, a matematika és a józan ész törvényeivel hadakozik. Ezért annyira ijesztő, hogy akár még sikerülhet is neki.

gazdaság

rezsicsökkentés

2013. február 28.

Matolcsy visszaveri

Kétségtelen, hogy Magyarország nemzetgazdasági miniszterét 2010. május 29-től hétfőig Matolcsy Györgynek hívták – ám arra a kérdésre sem határozott igennel, sem nemmel nem mernének felelni, hogy Matolcsy György, a Magyar Nemzeti Bank új elnöke valójában létező személy-e.

Az igen mellett szól, hogy – saját elmondásuk szerint – sokan látták őt a saját szemüikkel, és köztük szavahihető emberek is vannak. (A tévéfelvételeket, sajtónyilatkozatokat, a „Matolcsy György” aláírással ellátott közleményeket, publikációkat satöbbiket könnyű manipulálhatóságuk okán kizárnánk a bizonyítékok sorából.) Ugyanakkor a nemleges választ is számos érv támasztja alá, és itt nemcsak a hologramtechnológia szélvészgyors fejlődésére és ennek nyilvánvaló titkosszolgálati-hírszerzési összefüggéseire gondolhatunk, hanem Matolcsy, illetve a „Matolcsy”, „Matolcsy György”

HASONMÁSZVERSENY

E valószínűség képi és hangbizonyítékainak a felsorolásától, a fantazma borzongást keltő mimikájának, sokszor értelmetlen, még többször önmagának ellentmondó, és a közgazdasági reáliákkal, a számokkal vagy egyáltalán a valósággal rendszerint semmilyen logikai összefüggésben nem álló eszmefuttatásainak, metaforáinak, példabeszédeknek, megfigyeléseinek felmegerítésétől most helyhiány miatt eltekintünk (úgyis tele van velük az internet). Ennél a hipotézisnél maradva viszont jogosan merül fel az a kérdés, hogy vajon az ország egyfajta kollektív hallucináció áldozata lett-e, vagy

szándékos megtevesztésről van szó. Azaz: „Matolcsy” valaki vagy valakik valamilyen titokzatos céllal kikísérletezték, illetőleg előállították.

Nos, inkább ez az utóbbi fennforgás tűnik valószínűnek, és nem csak azért, mert nehezen tudjuk elképzelni, hogy a nemzet minden tagja egyszerre, egy időben ugyanazt a gombát fogyasztotta volna. Hanem és főként azért, mert „Matolcsy” személyisége és műve bizonyos – ne habozzunk ezt kimondani – művészi koherenciával bír. „Matolcsy” konstruktőrei igenis odafigyeltek az alkotói személyiség integritására. A hajlam az abszurdra, a meglehetősen asszociációk, bizonyos közgazdasági alapfogalmak kiragadása megszokott kontextusukból és áthelyezésük egy radikálisan más dimenzióba, a fogalmazás sajátos minősége, sőt a szilárd hit a nyelvnek a matematika törvényeit is megtörni képes erejében – mindezek olyan jegyei a Matolcsy-œuvre-nek, amelyek a dadaista hagyományok, a legradikálisabb művészeti irányzatok folytatói közt jelölik ki a helyét. Még egyszer: ha voltak konstruktőrei. Mert az is lehet, hogy „Matolcsy, a gazdasági miniszter” csak egy *felület* volt, amely rendelkezett ugyan valamiféle anyagszerűséggel, de e szubsztanciának csupán egyetlen funkciója volt, az tudniillik, hogy a Legfelsőbb Elme kisugárzását visszaverje, felerősítse, s kiközvetítse a világba.

Nem tudjuk az igazságot. Csak annyit tudunk, hogy e kérdések Matolcsy György jegybankelnöki kinevezésével most még égetőbbé váltak. Matolcsy bizottsági meghallgatásakor egyszerre tett hitet az infláció kordában tartása meg a kormány gazdaságpolitikájának támogatása mellett. Túl azon, hogy a kormány gazdaságpolitikájának támogatása nem szerepel a jegybank törvényben megszabott feladatai közt: mi lesz, ha a kormány a jegybank törvényben megszabott feladatok *ellenében* kéri majd az elnök együttműködését? És mi lesz akkor, ha Matolcsy jegybankelnökként is baromságokat fog beszélni: miközben a jegybankelnök már akkor is cselekszik, ha beszél?

Miniszteri pályafutása során egyetlenegy alkalommal nem keveredett abba a gyanúba, hogy ne Orbán kimondott vagy ki nem mondott igényeinek próbált volna eleget tenni. Ordító szakmai alkalmatlansága a feladatra csak még kiszolgáltatottabbá teszi; és a jegybank szakmai apparátusának szélnek eresztésével mintha már előre el akarná takarítani a nyomokat. Nem árt szembenézni a szomorú ténnyel: az MNB valódi elnökét Orbán Viktornak hívják.

gazdaság

Matolcsy György

2013. március 7.

Sötétbe borul

A „rezsicsökkentést” szánja Orbán a jelen ciklus tandíj- és vizetdíjeltörlésének – a rezsicsökkentésnek is az az üzenete, hogy nem kell fizetni valamiért, valami nem fog pénzbe kerülni. A maga nemében meglehetősen kétségbeesett lépés, amennyiben ez lenne az egyetlen, az egyszerű választó számára is kézzelfogható, a hétköznapiakban is érezhető eredménye négyéves kormányzásuknak: az a kis emlékeztető a gázszámlán, hogy pár ezer forinttal kevesebbet fizetsz, hála Orbán Viktornak, mint egy évvel ezelőtt. Ennek kellene elfeledtetnie, ellensúlyoznia a makrogazdasági kudarcot, a visszaeső fogyasztást, a növekvő munkanélküliséget, a munkahelyek bizonytalanságát, az elmaradó fejlesztéseket, a növekvő élelmiszerárakat, a nehezebb életkörülményeket, a pangás minden, ugyancsak a hétköznapi életben lecsapódó következményét.

Simán bejöhet nekik, és ezen a bejövésen csak annyit értünk, amennyit ők: azt, hogy pár százezer most bizonytalan szavazó – egyes felmérések szerint jobbára az alacsonyabb iskolázottságú, kistelepüléseken élő népességből – visszatér hozzájuk a 2014-es választásokon. Miként a 2010-est is a 2008-as népszavazáson nyerték meg; vagy legalábbis ott tették ezt a leendő győzelmet bombabiztossá.

Simán bejöhet nekik: a következő okokból. A szolgáltatók fosztogatása ugyan nem megy egyszerűen, a rohadékok ellenállnak, levelet küldözgetnek a fogyasztóknak, megpróbálják kijátszani a rezsicsökkentést, a veszteségeket ide-oda tologatni; de a kormány minden trükkjükre tud tromfot, ezért kell rezsicsökkentő kommandót felállítani, az Energiahivatal helyett új hivatalt létrehozni, amely megfellebbezhetetlen rendeleteket alkothat, meg újabb és újabb kiegészítéseket biggyeszteni a szabályozáshoz. Ez a macska-egér játék a szolgáltatókkal még hasznos is, kitart a választásig, havonta lehet egy újabb megíúsított merénnyt leleplezni, majd az ezért járó dicsőséget bezsebelni. Annál is inkább, mert ez a történet jól illeszkedik a multinacionális cégek, különösen a természetes monopóliumokkal gazdálkodó nagyvállalatok sátáni gázságáról szóló mítoszokhoz, sőt a 90-es évek úgynevezett spontán privatizációjának népi legendáihoz, sőt az összes tudat alatti és tudat feletti kollektív félelemhez az idegentől. Meg van faszulva az ellenzék is: az nagyon rossz mondat, hogy ne, ne csökkentse a kormány a rezsit, mert rossz lesz vele; ugyanis az indoklása olyan bonyolult lenne, hogy azt már végighallgatni, nemhogy megérteni alig lenne képes élő ember.

A rezsicsökkentés – egyes becslések szerint százmilliárdos nagyságrendű – költségeit a szolgáltatók és részben – a gázpiacon – az ipari fogyasztók fogják állni. Olyan kampány ez, amely lehet, eldönti a következő kormányt, a Fidesznek és Orbánnak viszont nem kerül semmibe.

Hanem az ár, amit ez az ország fizetni fog érte, hátborzongató lesz.

A kormányzati rezsicsökkentés ellehetetleníti a rendezett piaci viszonyokat, a valódi versenyt, s az állam szerepét is e viszonyok fenntartásában: márpedig a közmujszolgáltatások ára nem attól lesz a lehető legalacsonyabb, ha az állam kifosztja a szolgáltatókat, pláne nem attól, ha átveszi az üzletüket, hanem attól, hogy ügyesen, elfogulatlanságtól és korrupciótól mentesen megteremtí és betartatja a tisztességes verseny feltételeit. A szolgáltatókat, akárcsak a bankokat, a kormány túsul ejtette: a dilemmájuk, akárcsak a bankoké, most az, hogy lelépjenek-e innét, és egyszeri, nagyobb veszteségként leírják a Magyarországon befektetett összegeket, vagy a kisebb, ám folyamatos veszteségek lenyelése mellett maradjanak, hátha ez vagy a következő kormány egyszer engedi majd őket pénzt keresni. A távozásuk nemcsak azért lenne katasztrófa, mert inkább előbb, mint utóbb a közmujszolgáltatások lelépülnek (a kormány képtelen lenne ezeket a vállalatokat hasonló színvonalon szolgáltató állami vállalatokkal helyettesíteni), hanem azért is, mert hosszú évekre elriasztana minden külföldi befektetőt Magyarországról.

És ez csak a veszteséglista kézzelfoghatóbb része. Orbán hétfőn a parlamentben a Fővárosi Törvényszék ama döntésére, amely szerint az Energiahivatal jogsértőn járt el az ármegállapításkor, a bíróság elleni fröcsögéssel reagált; Orbán a bíróságot a „magyar családok” a nemzetközi nagyvállalatokkal szövetségben ármánykodó ellenségének minősítette. Ez a felszólalás alig volt kevesebb, mint az igazságszolgáltatás, sőt a jog megfenyegetése; legalábbis annak a szándéknak a kihirdetése, hogy a jog tetszőleges pillanatban felfüggeszthető, pályán kívülre rakható lesz. A rezsicsökkentés így egyetlen körbe rántja a nemzet összes ellenségét – a „külföldi nagytőkét”, a magyar ellenzék, a független magyar bíróságokat, az uniót. De miközben Orbán velük küzd, mégsem velük, hanem a joggal és a józan ésszel fog hadakozni.

Amerre járnak, fejszével szétvernek maguk körül mindent, és aki szólna, hogy ácsi, csak forgács meg rom marad utánatok, afelé rögtön meglóbálják a fejszét, hogy ő a nép ellensége. Orbán győzelme az ostobaság, a rosszhiszeműség és a belátásra való képtelenség győzelmét jelentené.

A rendszerváltás utáni első években az ókonzervatív jobboldalról, azaz a kisgazdakkal súlyosbított MDF-ről hamar bebizonyosodott, hogy sem elegendő tudással, sem invenciával nem rendelkezik az ország jó kormányzásához. Azt a szándékot tehát, hogy a Fidesz – érzékelvén a jobboldal már 1993-tól borítékolható kudarcát, és azt is, hogy a baloldal tartósan foglalt lesz – úgy döntött ekkor: az MDF után megkelelkező ürt óhajta betölteni, talán nem csak a hatalom megszerzésének az imperatívusza diktálta. A korai Fidesz ugyan sok szálon kötődött a magyar progresszív baloldal 1945 előtti és utáni tradícióihoz, de a 90-es évek elejének fiatal demokratái gazdasági értelemben éppenséggel jobboldaliak, azaz az individualizmus, a szabad verseny kapitalizmus hívei, az állami osztogatás ellenfelei voltak. (Mint afféle liberális párt.) Jellemző módon a Fidesz legnagyobb problémája a magyar gazdaságot az összeomlástól megmentő Bokros-csomaggal annak meghirdetésekor, 1995 márciusában az volt, hogy Bokros nem az ő emberük.

Aztán szinte egyik napról a másikra a gazdasági stabilizációs programot csúnyán szapulni kezdték. Talán ez volt az első olyan momentum a párt életében, amikor a politikai opportunizmus, azaz a választói akarat azonnali kiszolgálása felülírta a népszerűtlen, ámbár felelős és ebben az értelemben racionális politikai magatartást. Ha a nép utálja a Bokros-csomagot, akkor ne a népet próbáljuk meggyőzni, hanem utáljuk vele mi is azt, amit ő utál. De ekkor még biztosan lehetett tudni, hogy csak úgy tesznek. Aztán hamar jöttek a következő mozzanatok – például a tandíj elleni fellépésük, vagy a minden ízében demagóg földügyi népszavazás felkarolása, sőt elorzása 1996–97-ben; ez a kezdeményezés, amely a külföldiek földvásárlását próbálta megakadályozni, a kisgazdák jobbszéléről indult, és a választási kampánynak nekifutó Fidesz politikájának a centrumában végezte. Ez már a gazdasági nacionalizmus *full contact* felhasználása volt – kizárólag hatalmi célokból. És ez a régi, elfeledett történet megmutatja Orbán mindazon politikai-taktikai készségeit is, amelyek nagygyá tették. Azt, hogy képes az ellenfelei fejével gondolkodni – még akkor is, sőt főként akkor, ha azok nem is tudják, hogy az ellenfelei. Hogy legfeljebb pillanatnyi engedményeket tesz, és hogy a legjobb pillanatban képes támadni; habozás és minden erkölcsi aggály nélkül képes bárkit becsapni, még a saját embereit is. (A népszavazásból végül semmi nem lett.) Mindezzel párhuzamosan gőzerővel folyt az MDF után árván maradt úgynevezett szellemi hátország – emberek,

ideák, jelképek, valódi és álcivil szerveződések, újságok, szakmai képviseltek – kisajátítása; és ez a gyorsan virágba boruló kapcsolat immár egyetlen kritikai momentumot sem viselt el. Egyik fél részéről sem. A Fidesz senkit nem hagyott veszni: a szuperliberális, felvilágosult közgazdászokra éppúgy számított, mint a nemzetiszocialista ihletű gazdasági ezotéria nem is nagyon kódoltan zsidózó megszallottjaira, a püspökökre éppúgy, mint az ősmagyar pogány szekták fősámánjaira – ha azokban elég elszánás volt a „komcsik” és a „liberálisok” ellen. A lépésről lépésre a jobboldal fő erejévé váló párt pedig ahelyett, hogy ezt a sok forrásból táplálkozó hagyományt a maga csöppet sem szerény eszközeivel igyekezett volna megrostálni, ahelyett, hogy kijelölte volna az elfogadhatóság határait, mindent felszívott, s az evidensen jelentkező ellentmondásokat a magyar nacionalizmusban oldotta fel. Mely nacionalizmus már a 2002-es választási kampányban eljutott addig, hogy a Fidesz politikai ellenfeleit a haza és a nemzet ellenségeként bélyegezze meg.

A magyar jobboldal modernizálása, az „európai értelemben vett konzervativizmus” megteremtése nemes feladatnak tűnhetett. Talán annak idején, a 90-es évek elején azt gondolták, hogy ha jobbra is állnak, hát leginkább kényszerűségből teszik ezt, s ha már erre kényszerülnek, majd ők pacifikálják ennek a hagyománynak a vállalatlan, gyilkos részét, és vele együtt a szélsőjobbot. A magyar kultúra, a magyar nyelven született szövegek jó része ezt a hagyományt hordozza – és egy politikai vezető, egy nagy politikai párt, ha kormányon van, sokat tehet azért, hogy ez a nyelv, ez a beszéd, ezek a fogalmak és ezek a történelmi kísértetek a margóra szoruljanak, s részük a jól megérdemelt megvetés legyen.

Soha valódi erőfeszítést erre nem tettek. A magyar önelvűség befelé forduló, a gazdasági és szellemi autarkia hajló, idegengyűlölő, a magyar államnak a saját állampolgárai ellen elkövetett múltbéli bűneit elhazudó hagyományaiban inkább a lehetőséget látták meg. Ha van valami, amit ez az ország a Fidesznek köszönhet, akkor épp ez az: a folyamatos, jól érzékelhető, mind kellemetlenebbé váló, a nemzetnek mind több kárt okozó csúszás jobb felé; egészen pontosan a szélsőjobb felé. E tekintetben különösen szerencsétlen, hogy Orbán különleges képességekkel rendelkezik a politikai hatalom megszerzéséhez és megtartásához. Sokan emiatt gondolják a kormányfőt rendkívüli tehetségnek – még azok is, akik nem veszik be az Orbán-kultusz misztikus vonalát, a maszlagot arról, hogy ő lenne a magyar nemzet kiválasztott fia, akiben mintegy összegződnek a magyarság legjobb

tulajdonságai és legbensőbb, magyar lényege. Evvel viszont az a baj, hogy a tehetséges politikusnak az az ismérve, hogy az általa vezetett ország sorsa egy kicsit legalább jobbra fordul.

Hívei – értelmiségi támogatói éppen úgy, mint törzsszavazói – attól félnek, hogy nélküle az egységes jobboldal pillanatok alatt darabokra hullik, s hosszú búcsút inthetnek a jobboldal hegemoniájának. Nem is ok nélkül. És hogy valóban a nemzet „pusztulását” rettegik-e, vagy csak a megélhetésüket féltik, mindegy is. A lényeg az, hogy nem látnak más utat, csak kitarítani mellette.

Csak abban reménykedhetünk, hogy a következő választást nem ők fogják eldönteni. És akkor neki lehet futni még egyszer.

Fidesz

2013. április 4.

A mi utcánk

A múlt héten ismerhettük meg a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) állásfoglalását „Magyarország önkormányzatai közterületeinek elnevezéseiről”. (A listát az Akadémia Történettudományi Intézetének három munkatársa készítette.) Nem más ez, mint a Nemzeti Együttműködés Rendszerének használati utasítása a haza múltjához: világos immár, mi „használható”, mi „nem javasolt”, és mi az, ami bár „használható, de aggályos” az utcanévek átkezelésekor. Azt is megkönnyebbülten vettük tudomásul, hogy a „szabadság”, a „béke” vagy a „fejlődés” szavaink egyelőre menlevelet kaptak gyanús múltjukra. Kapkodtuk a levegőt a lista olvastán, dühöngtünk miatta, röhögtünk rajta, ki-ki vérmérséklete szerint. Félni azonban eszünkbe se jutott.

Éppen azért ez az írás a félelemről fog szólni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 2012. január 1-jétől több lépcsőben lép hatályba: idén év elejétől érvényes többek között a 13. és 14. paragrafus is, amelyek egyebek mellett az alábbiakat tartalmazzák:

„13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

(...) 3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése (...)

14. § (...) (2) A 13. § (1) bekezdés 3. pontjában meghatározott közterület, illetve közintézmény nem viselheti

a) olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy

b) olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.

(3) Ha a helyi önkormányzat döntése során kétség merül fel a tekintetben, hogy a közterület neve megfelel-e a (2) bekezdésnek, arról beszerzi a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását.”

Az MTA-nak tehát, ha érkezik ilyesfajta megkeresés, kötelessége állásfoglalást adni. Márpedig ilyesfajta megkeresés jócskán akadt, mivel 2010 májusában Orbán Viktor valóságértelmezése szerint új időszámítás kezdődött – illetve, beszélünk itt hülyeséget, a magyar időszámítás maga startolt el. A történelem változásaira pedig kevés dolog reagál oly érzékenyen, mint a közterek elnevezési gyakorlata. De merhet-e a Nemzeti Együttműködés Rendszerében bárki – mondjuk, egy polgármester vagy egy komplett helyhatóság – önállóan dönteni arról, hogy József Attila jó magyar ember volt vagy sem? Hát még egy Ságvári Endre! Vagy egy Mónus Illés! A legmagyarabb közmondás jegyében – ne szólj szám, nem fáj fejem – célszerűbb volt a felelősséget odébb tolni.

A törvény nemcsak ostoba, de az önkényurak hanyagságával is fogalmazt: „(...) aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett”. Mert például mettől és mi számít „megalapozásnak” vagy „kiépítésnek”?

Ezen a ponton ugorjunk vissza néhány évtizedet: Eörsi István egy írószövetségi gyűlésen azt követelte az ott megjelent főelvtársaktól, hogy a kádárista hatalom igenis vezesse be a cenzúrát. Akkori gunyoros megjegyzése nemcsak a puha diktatúra ördögi logikáját leplezte le (nyíltan nem vagy csak kevés dolgot tiltani, viszont éreztetni, mi a nem helyes – a többit pedig elvégi az öncenzúra), de rávilágít a mostani utcanévügy tragédiájára is. Ez a törvény ugyanis olyan, mint a kádárista kultúrpolitika: a rezsim közvetlenül most sem ír elő semmit, hiszen a törvénszövegből egyáltalán nem következik, hogy József Attilát 10, Frankel Leót 14 sorban kellene rehabilitálni és „használhatónak” nyilvánítani, Károlyi Mihályról pedig feltűnően hosszan (ah, a történeti lelkiismeret!), 39 sorban bebizonyítani, hogy miért „nem javasolt”. Az elmúlt három év ideológiai mozgásai (meg a Fidesz elmúlt másfél évtizede) azonban kétséget kizáróan kijelölték az irányt: és az

MTA ezeknek az elvárásoknak tökéletesen megfelelt. Ez a kényszeredett igazodni akarás nem is annyira Károlyi izzadságszagú „elítélésében”, hanem az antiszemita, végtelenen etnicista felfogású Prohászka Ottokár gyáva és rezsimkompatibilis, mindösszesen kétsoros felmentésében mutatkozik meg a legpöröbben. („Neve nem hozható kapcsolatba XX. századi önkényuralmi rendszerek működtetésével, ezért nevének használata közterület elnevezésében *nem igényel akadémiai állásfoglalást*” – kiemelés tőlünk.)

Amikor a magyar történettudomány Kádár-kori nagy teljesítményeiről van szó (Engel Pál, Juhász Gyula, Kosáry Domokos, Ránki György, Szűcs Jenő munkáiról), mindig szóba kerül, hogy a Történettudományi Intézetben a rendszerváltás már a hetvenes években megtörtént – és e kijelentés igazságtartalmát máig érvényes életművek sokasága hitelesíti. Az utcanév-állásfoglalás után hatásos és kézenfekvő volna poénkodni, e megjegyzést a visszájára fordítva – de nincs kedvünk viccelődni, túlon túl szomorú történet ez ahhoz. Az a három történész, aki az állásfoglaláshoz a nevét adta (vagy a nevét *kell*ett adnia, ez nem világos), a maga területén remek szakember. Hallani arról is, hogy a „vezetőség” (melyik? a Történettudományi Intézeté vagy az Akadémiáé?) itt-ott belenyúlt az eredeti javaslatba a lista nyilvánosságra hozatala előtt. Hallani arról is, hogy az állásfoglalást bár szégyelli az MTA nagy része, a lista összeállítását a nagyobb jó érdekében a politikai elvárásoknak megfelelően, azaz pontosan *így* kellett elvégezni – hiszen komplett tudományágak, hovatovább az egész MTA jövő évi költségvetése, s ily módon a sorsa függhet ettől a 24 oldaltól. És persze a személyes jövő: nyilván mindenki emlékezik azon nyelvészek sorsára (jelesül a kirúgásra), akik mindenféle külső elvárástól mentes szakvéleményt adtak a Ferihegyi repülőtér névváltoztatását firtató kormányzati kérdésre. Egyértelmű hát, hogy nincs itt helye a lírázásnak.

Ezúttal fölösleges történelmi példázatok sorolni arról, hogy az első 24 oldal után még meg lehet állni, a második, a harmadik és a menetrendszerűen érkező többi 24 oldal után viszont már nem. Vagy arról, hogy a szakmai önbecsülést, ami a személyiség integritásának fontos része, önsorsrontó eltékozolni öngazoló, önámító magyarázkodásokra. Ennél nemcsak egyszerűbb, de a magunk érdekében hasznosabb is már az első ilyen jellegű megbízásra azt mondani: Én szakvéleményt adok. Ha más kell, már húzhattok is a picsába. A Magyar Tudományos Akadémia senki kedvéért nem csinál hülyét magából.

Egyem a szívetek, zsidók!

Szegény hülye zsidók, azért jöttek ide ülésezni, hogy Orbán Viktor elhatárolódjon a Jobbiktól, és kijelentse, hogy sose lép velük semmilyen kormányzati szövetségre – de Orbán ezt nem jelentette ki, ezért szegény hülye zsidók most leforrázva mehetnek haza, előtte ajvékolnak kicsit.

Esetleg így: a ravasz zsidai, azért jöttek ülésezni Budapestre, hogy Orbán elhatárolódjon a Jobbiktól, de tudták, hogy nem fog. A provokáció bejött, és most tessék, a zsidók teleajvékolják a világsajtót avval, hogy Orbán nem elég anti-antiszemita.

Tulajdonképpen majdnem mindegy. Arra nézvést, hogy lesz-e 2014-ben hallgatolagos, ne adj’ isten nem hallgatolagos szövetség a Fidesz és a Jobbik között, egyik megfejtés is meg a másik is kevés relevanciával bír. Ha kell, lesz, ha nem kell, nem lesz. Ezt tudtuk eddig is, és a Zsidó Világkongresszus, e mérsékeltlen izgalmas gittegylet budapesti ülése és Orbán fellépése után is ezt tudjuk.

Ha Orbán beszédével ez, tudniillik az el nem határolódás lett volna az egyetlen baj, már fel se kapnánk a fejünket. De nem ez volt.

Orbán azt mondja, hogy „a mi alkotmányunk valódi védelmet, valódi biztonságot, igazi és teljes emberi méltóságot, személyes és közösségi méltóságot ad a velünk élő zsidóságnak és persze minden más kisebbségnek”.

És tényleg nem az alaptörvény cinikus iderángatása a legproblematisabb eleme ennek a mondatnak. De amikor Orbán a „zsidóságról” beszélt, vajon ki a bánatra gondolt? Ha a zsidó vallású polgártársainkra, akkor talán rendben lenne a dolog – de hát nem rájuk gondolt. Hanem kire? Kik alkotják a „velünk élő zsidóság” szófordulatban a „velünk”-et és kik a „zsidóságot”? A magyar törvények, jelesül a nemzetiségi törvény szerint zsidó nemzeti kisebbség, illetve nemzetiség nincs Magyarországon. És még ha lenne is, minden, a „zsidóság” tárgykörébe tartozó döntés és információ, az egyes személyek zsidó vagy nem zsidó identitása, az ilyen öntudattal való rendelkezés vagy nem rendelkezés – ugyancsak a hatályos magyar törvények szerint – *par excellence* magánügy. Az is magánügy, ha valaki zsidónak gondolja magát, meg az is, ha nem, vagy ha félig; és az meg végképp személyes döntés kérdése, hogy ezt az előző személyes döntését vajon nyilvánossá teszi vagy sem. Azt a gyakorlatot, amikor egy személy valakinek vagy valakiknek – az illető vagy illetők megkérdezése és beleegyezése nélkül – zsidó identitást, zsidó származást, netán zsidó etnikai hovatartozást tulajdonít, zsidó-

zásnak nevezzük, és zsidózni, kapaszkodjanak meg, még a Zsidó Világkongresszuson sem ildomos. Annál is inkább, mert ha a zsidózásnak kétségkívül létezik is filozofia változata („én nagyon szeretem a zsidókat, és téged is csak azért zsidózlak le, hogy még jobban szerethesselek – tényleg, neked miért nincs olyan édes kis pajeszod?”), ebben az országban a zsidózást úgy a múlt, mint a jelen tapasztalatai szerint másra, mint a zsidóellenes gondolatok és cselekedetek, azaz az antiszemitizmus megalapozására, az etnikai gyűlölet tárgyainak a megjelölésére és csoportba rendezésére nemigen szokták használni. És mivel a megjelölés gesztusa legalábbis magában hordozza a megjelöltek későbbi elpusztításának a lehetőségét, és mivel Magyarországon ez a folyamat a kezdetektől a szörnyű végig maradéktalanul lezajlott, Magyarországon különösen nagy óvatossággal és öntudattal kell elkerülnünk a zsidózást. Orbán – ha a „velünk” alatt a magyarokat, a magyar nemzetet értette, és mi mást értett volna alatta – e laza félmondatban határt húzott a nemzeten belül, a „zsidóságot”, „őket” megkülönböztette a magyarságtól, a „mi”-től.

Azt is mondta Orbán, hogy „amikor a jó emberek akarata érvényesült itt, Magyarországon, akkor a magyarok és a zsidók békében és sikerekben gazdagon éltek együtt, és ha szükség volt rá, a magyar állam megvédte minden polgárát”. Illetve: „voltak a történelemben rossz keresztények és rossz magyarok, akik súlyos bűnöket követtek el”. Hát, így is lehet mondani: de inkább nem lehet. A magyar állam ugyanis nemhogy nem védte meg „minden polgárát”, amikor „szükség volt rá”, hanem a magyar állam az 1920 és 1944 közti időszakban polgárainak egy csoportját először önkényes, faji kritériumok szerint megjelölte és elkülönítette a többitől, aztán fokozatosan elvette bizonyos jogait, először keveset, aztán egyre többet; majd pedig elvette a jogukat az élethez is, és aktívan közreműködött az elpusztításukban. Ennek a cirka félmillió magyar polgárnak a szervezett, gördülékeny, a magyar állami politika szintjén jóváhagyott meggyilkolását „rossz magyarok” közelebről meg nem határozott méretű és állagú halmazának a nyakába varrni – mintha pár súlyos bűnöző mesterkedése lett volna a magyar soá – nemcsak a felelősség kiterjedtségének és mélységeinek a cinikus elkenőzése, a múlt tényeinek hamis színben feltüntetése, de a jövővel szemben is felelőtlenség. Addig ugyanis, amíg ennek az országnak a lakói nem tudnak eleget, nem tudnak meg *mindent* arról, hogy a két háború közti Magyarország törvényhozásai, kormányai, hivatalai, mindenféle rendű és rangú szervei, igazságszolgáltatása, valamint az ezeket működtető képviselő,

kormány- és egyéb tisztviselők, hivatalnokok, értelmiségiek miként és mivel, milyen megfontolásokból és milyen gondolatokkal járultak hozzá ahhoz, hogy a magyar állam a saját polgárai ellen irányuló tömeggyilkosság társtettese lehessen, ebből az országból soha nem lesz semmi. És épp ezért volt fals a miniszterelnök dicsőséglistája is a holokausztmúzeumról meg a holokauszt-emléknapról, amit ők, mármint az előző Fidesz-kormány alapított, illetve vezetett be: Azért, mert a magyarországi holokauszt alapos megismerésével nem a „zsidóknak”, nemcsak a túlélőknek tartozik ez az ország, nemcsak az áldozatok emlékének és hozzátartozóinak, hanem legelső sorban saját magának – minden egyes lakójának.

„Az igazság az, hogy a francia rendőrség végezte el azon ártatlanok ezreinek a letartóztatását, akik 1942. július 16-án itt csapdába estek – azoknak a listáknak az alapján, amiket maga a francia rendőrség állított össze. És hogy francia csendőrök kísérték őket az internálótáborokba. Az igazság az, hogy egyetlen német katonát sem mozgósítottak az operáció egyetlen szakaszában sem. Az igazság az, hogy ezt a bűntényt Franciaországban, Franciaország követte el” – mondta François Hollande francia baloldali államelnök tavaly július 22-én, a franciaországi zsidók deportálásának 70.

TENG ERRE MAGYAR?

évfordulóján a hírhedt gyűjtőtábor, a *Vélodrom d'Hiver* helyén tartott ünnepségen, és ismételte el evvel azt, amit 1995-ben Jacques Chirac francia jobboldali köztársasági elnök mondott el ugyanott a tárgyan. Ezt nem csak azért citáljuk ide, mert Orbán épp Franciaországra célozgatott múlt vasárnapi beszédében mint az európai antiszemitizmus virágzásának példaszakaszára. És nem is azért, hogy jelezzük: ettől, az etnikai világmagyarázat megtagadásától és a magyar állam bűnösségének kimondásától finoman szólva is elég messze vagyunk. Hanem mert éppenséggel távolodunk tőle. Évek óta, napról napra. Orbán és pártja évek óta, napról napra tágítják az elfogadhatóság határait: a rossz irányba. Ennek a pártnak az akkori második embere, az akkori titkosszolgálati miniszter beszélt még 1999-ben a „zsidókérdés” őszinte megvitatásának szükségességéről. Ez a párt támogatta a zsidótörvényeket betervező miniszterelnök szobrát, és ez a párt kanonizálja épp a két háború közti Magyarország obskúrus, ádáz antiszemita életművét. Ennek a pártnak a tagjai tekintik természetes otthonuknak és szövetségeseiknek azokat az újságokat, amelyek átfogó világmagyarázata a fajelmélet. Ez a párt diszkreditálta politikai ellenfeleit a „bankárkormány” kifejezéssel, s ez a párt nyúl vissza minduntalan a két háború közti zsidóellen-

nes magyar nacionalizmus nyelvéhez és fogalomkészletéhez. Ez a párt találta meg a Horthy-korszakban a magyar történelem utolsó szuverén, pozitív hagyományát – mely korszak uralkodó ideológiája a magyar felsőbbrendűség és a fajelmélet volt.

Nincs az a filozemita handabandázás, ami ezt el tudná fedni.

magyarkérdés

zsidózás

2013. május 9.

Nemzeti naftalin

Múlt pénteken megtartotta első, hivatalosnak tekinthető sajtótájékoztatóját a Nemzeti Színház nemrégiben – közismert körülmények között – kinevezett igazgatója, Vidnyánszky Attila. Csapatot és repertoárt hirdetett, különösebb meglepetés nem történt. Jött Eperjes és még néhány fideszes kabalafigura, zömmel tapasztalt, megbízható színészek, s a direktor beígért még egyelőre ismeretlen fiatalokat is. Közölte, hogy a most futó darabokról a hónap végéig dönt, de nagy valószínűséggel ősztől már nem játsszák őket, a helyüket beregszászi és debreceni előadásokkal töltik ki, s az ő új *János vitézé*-vel nyitnak, továbbá számíthat a tisztelt közönség néhány nemzetközileg is jegyzett vendégrendezőre, a közelmúlt olyan meghatározó figuráira, mint például Silviu Purcărete. A műsorterv említésekor felmerült még Tamási Áron, Pilinszky János, Weöres Sándor, Gorkij, Gombrowicz és Shakespeare neve is mások mellett.

Mondhatnánk is mindezt, hogy a kocka el van vetve, a jó színház barátaiborítsanak fátylat az igazgató hivatalyszerzésének mikéntjére, mert ebből még akármi is kisülhet. Akár jó színház is, szokták mondani, s mindig illik azt is hozzátenni, hogy mert Vidnyánszky aztán milyen egy kiváló szakember. Oh, persze.

Semmi meglepő és semmi meglepetés, hacsak az nem, hogy nem halottuk Gárdonyi Géza, Fazekas Mihály, de még Nyirő József nevét sem. Ezt máig nem tudjuk mire vélni, hiszen azért mégis volt e sajtótájékoztatónak egy érdekes, bár kétségkívül nem meglepő s aligha váratlan színfoltja. Az konkrétan, hogy a direktor úr jelmezben tartotta meg. Megesik az ilyen a világot jelentő deszkák varázsos és rizporos világában, mi is láttunk már hasonlókat a vándorszínészek hányattatásait megéneklő filmművekben,

bár a *Liliomfi*-ban érthető módon még nem tartottak sajtótájékoztatót. Vidnyánszky viszont kétségkívül jelmezben volt, így első blikkre tán Göre Gábor bíró úr, Lúdas Matyi, esetleg Uz Benci szerepére készülvén ugorhatott ki egy próbáról, eligazítandó a sajtónépséget. Kiült a nyilvánosság elé talpig havasi pásztorlegénynek öltözve, ő, a Nemzeti Színház új igazgatója. Persze a tisztelt egybegyűlteket tudták jól, hogy dehogy is próbáról ugrott ő ki, csak egy ideje már így öltözködik a közszerepléseikhez, úgy mutatván magát, mint egy virtigli népfő vagy a búsuló juhász – szerencsére a tilinkóját eddig nem vette elő a köz szeme láttára, de ha ez így megy tovább, nem vagyunk tökéletes biztonságban. Korábban Vidnyánszky Attila úgy öltözött, mint bárki, ám mióta az országos hatáskörű színházi tótumfaktum szerepére gyúr, ez a 3. pásztorlegény jelmez játszik nála. Mondhatnánk, ízlés dolga. Mert az.

Félreértés ne essék, mindenki – adott, viszonylag szűk mezőn értelmezhető esetben –, még a Nemzeti Színház igazgatója is úgy öltözik, ahogy jól esik neki. Az is szíve joga bárkinek, hogy öltözködésével jelzéseket adjon magáról. Végére is a stílus tagadhatatlanul maga az ember, s egyik legkézenfekvőbb eszköze annak, hogy állítsunk magunkról valamit – mielőtt megszólalnánk. Ám mivel jelzésről, közlésről van szó, túlságosan csodálkozni sem illik a megfjtéseken.

Eszerint tehát mondjuk ki bátran, hogy aki Magyarország Nemzeti Színházát ősztől hosszú éveken át irányítani fogja, annak az az első és legfontosabb közlendője önmagáról, hogy: én egy műparaszt vagyok. Hundertprozentig poliészter pór. Hiszen azt mindenki tudja Vidnyánszkyról, hogy valójában nem paraszt, nem is volt soha paraszt, hanem egy igyekvő, többszörös igazgató, aki úri jókedvében parasztgúnyát öltött. Ha parasztok lennénk, nyilván ki is kérnénk magunknak.

Vidnyánszky pitykés mellényes, lajbiba bújtatott közszereplésének jó része eddig azzal telt – kivált közelgő kinevezésének biztos tudatában volt szerfelett aktív –, hogy a Nemzeti Színház működését simfölte, mondván, túl liberális az nemzetinek. Ez is ízlés dolga. Ilyet sem csinál jó érzésű ember, inkább a működésével igyekszik bizonyítani, hogy ő mennyivel különb. Ezért aztán nyugodtan mondhatjuk, afféle epitheton ornansként, hogy de milyen kiváló szakember, csak sajna a színházcsinálás is bizonyos fokig ízlés dolga. De az ám!

S ha még csak ízlésbéli problémák rajzolódának ki Vidnyánszky jelmezbálján, hát, esetleg lesz egy nem túl jó színházunk. Meg lesz sok elég

jó, majd csak megleszünk. De ez a maskara ma már messze túlmutat viselőjének aktuális világnézetén. A juhászmente csapatmez. Piszkosul politikai tábor, hovatartozást jelent. S még csak nem is a Fidesz jelmeze. Ezt az egész népies kacabajkát Csurka István vette elő a naftalinból, de még ő is Bocskai-ba vagy atillába, vagy mi a ménkübe öltözött. Ebben a lajbis, bőgatyás viseletben Budaházy feszített hívei, majd bírái előtt. Ez pedig kétségkívül jelez valamit. Semmi jót.

kultúresemény

Nemzeti Színház

Vidnyánszky Attila

2013. május 9.

Szaporuljál, vagy pórul jársz!

Az tényleg szép, amikor Soltész Miklós államtitkár a minden sarokból előtörő kis lila Bajnai-anarchistákról delirál, mint tette azt a megzavartnak leírt kormányzati táncos párkereső rendezvény tárgyában is. Szép, szép, de csak a napi rutin, alkalmasint nincs többről szó, mint a fideszes alapukáz igyekvő teljesítéséről, mely szerint az összes baj okozója a démonian gonosz Bajnai, s aki ezt nem mondja el róla naponta százszor, az nem is jó fideszes, következésképp nem is tisztességes magyar (magyör) ember (embör).

Csak hogy a kormányzati táncos pároztatásról szólván nem Soltész ezen elszólása trafál bele a lényeg közepébe, hanem a másik, amikor így fogalmaz: „Civil szervezetek, családszervezetek, szülők és fiatalok észrevételei és javaslatai alapján döntöttünk úgy, hogy egy olyan új lehetőséget teremtünk a fiatalok számára, melynek eredményeképpen mind találkozókra, mind párkapcsolati lehetőségre lehetőség nyílik.”

Vagy úgy! Tehát az eddig történtek fényében a civil szervezetek, a család-szervezetek, meg a Magyar Kisasszonyok és Úrleányok Batthyány Anália Kézimunka és Honmentő Szakköre azt észrevételezte Magyarország kormányánál, hogy a „mai fiatalok” sajnálatosan nem tudnak megismerni egymással, mert egyfelől az elmúlt nyolc év alatt annyira elkorcsosultak, hogy kiveszett belőlük az erre való képesség, másfelől, ha nem tudják maguk mögött Orbán Viktort, nyilván fel sem áll nekik. Továbbá nincsenek az ismerkedésre alkalmas helyszínek sem, mert a színházakat és múzeumokat elfoglalták – mint tudjuk – a buzik, a diszkókat V. László, ezért kérjük tisztelettel a kormányt, hogy ne késlekedjék, s azonnal rendezzen táncmulat-

ságokat gyermekeinknek, mert különben nem fogják megismerni egymást. Mert a tánc az a közös nyelv... etc., etc.

Csakis így történhetett. S ezt az sem cáfolja, hogy Soltész államtitkár még tévedésből sem nevezett nevén egy ilyen civil vagy családszervezetet (az mi lehet? a családszervezet) sem. Tehát ilyenformán közleményét minden teketória nélkül sorolhatjuk a „nemzeti konzultáció” ugyancsak kipróbált hazugságának valamelyik kis mellékágába, melynek vizén Magyarország kormánya, de különösen annak feje gyakorlatilag folyamatos párbeszédben áll a világ legalább tizenötmillió magyarjával, s ugyancsak folyamatosan teljesíti az ő kívánságait. Táncmulatságot szeretnétek, kedves fiatalok, drága szülők? Tessék, parancsoljatok! Kérem a következőt! Hát ti, kedves nagymamák, nagypapik, mit szeretnétek? Olcsóbb rezsit, látom, alá is írtatok, s így tovább, a kutyákig, macskákig.

Valaki komolyan azt hiszi itt, hogy egy egészséges fiatal Orbán Viktorhoz fordul segítségért, hogyha csajozni, pasizni akar?

Igen, a történetek fényében nyilvánvaló: Magyarország kormánya pont így képzei. Sőt még ígybbül, mert ha már egyszer becsajozott/pasizott az a szerencsétlen gyermek, akkor szaporodjék is sebesen, hisz mivére is húzattuk neki a talpalávalót olyan drága pénzért? De erről már Kövér László házelnöktől értesültünk, aki biztosított afelől, hogy: „A kormány a következő nagy léptékű programjai között egy demográfiai programot fog le tenni”, leginkább azért, mert a népszámlálási adatok szerint annak erőst itt van az ideje, úgyszólván a körmünkre égett a dugásvágy ellankadása. Hogy ezt a kormány dolgaiban szerfelett jártas házelnök hogyan is képzei gyakorlatice, arra sajnálatosan nem tért ki a teljes részletességében éppúgy, mint máshogyan sem. Korunk bajszos Ratkó Annája tehát egyelőre csak fenyeget, de a hétvégén szárbá szökkent kormányzati párválasztó láttán aligha lehetnek kétségeink afelől, hogy komolyan gondolta, amit mondott.

Hajrá, magyarok, asszonynak szülni kötelesség, leánynak dicsőség, kerül, amibe közpénzből kerül. Mindezt egy olyan országban, ahol azért tanulnak nyelveket a fiatalok, hogy minél előbb leléphessenek, s azért tanítatják gyerekeiket a szülők, mert ha már ők voltak olyan hülyék, hogy a rendszerváltás és a korai demokrácia lázában itt ragadtak, hát legalább a gyerekeknek legyen jobb.

Kövér László és Soltész Miklós, tehát Orbán Viktor fejében ezzel szemben az van, hogy majd mi megtáncoltatunk, összepárosítunk és szaporítunk titeket, nektek csak egy dolgotok van, csináljátok mindig azt, amit mon-

dunk. Teremtünk nektek lehetőséget az ismerkedésre, ösztönzőket biztosítunk nektek a szaporodásra... és közben pont az ellenkezőjét csinálják. Éppenséggel nem olyan országot építenek, ahol boldogan alapít családot mindenki, hanem olyan nagy léptékű programot dolgoznak ki, aminek hatására majd gyerekek születnek. Amely program nyomán majd mindenki kétszer is meggondolja, hogy merjen-e *ne* vállalni mégsem gyereket.

Olyan országot, ahol öreg s fiatal azt csinálja, amit mondanak neki. Ahol vezényszóra kérjük egymást táncra, s ahol vezényszóra bújunk egymással ágyba. Nos, ilyesmit sokan próbáltak már, soha nem sikerült. Általában nevetségessé és gyűlöletessé váltak. A közröhej a hétvégén megvolt.

kultúreseemény

táncmulatság

2013. május 30.

Egy üt

Orbán Viktor nagyszerű miniszterelnöke hazánknak, karizmatikus vezető, aki csodálatos dolgokat akar, és csodálatra méltó ügyességgel vitelezi őket kifelé. De ez nem jelenti azt, hogy például 15 dekagramm libatöpörtyű ne lenne nálánál sokkal jobb miniszterelnöke hazánknak, amennyiben a miniszterelnöki megfelelést abban mérjük, hogy az illető főtisztviselő nem tesz hidegre évekre előre egy egész országot, nem vágja el lakóit a boldogulás és jobb élet lehetőségeitől, nem veszejtí össze polgárait más országok polgáiraival, nem teszi ki őket a külvilág egyébként érdemtelen megvetésének, és a többi, és a többi. A 15 dkg libatöpörtyű (de legyen fél oldalszalonna, kis vöröshagymával, netán egy pár 43-as férfikalucsni) a kormányfői székben valószínűleg furcsán hatna, legalábbis az elején, de aztán megszoknák külföldön, belföldön és másutt is, kész megkönnyebbülés lenne, amikor kiderül, hogy egyáltalán nem forgat a fejében különféle nagy horderejű, monumentálisan hangzó, ám jobban megvizsgálva ostoba, káros és görbe dolgokat. (Hogy forgatna, hisz nincs is a töpörtyűnek feje.)

Az index.hu értesülését, miszerint a szocpárt és Mesterházy Attila vagy ezek tetszőleges kombinációja megunta a sok egyeztetést és tököldést Bajnai Gordonnal és az Együtt 2014-gyel, és nyomban bejelentik, hogy Mesterházy Attila lesz az MSZP miniszterelnök-jelöltje a 2014-es választáson, először is a fenti állítás fényében érdemes megvizsgálni. És ha még a

43-as kalucsni is kész megkönnyebbülés lenne Orbán pusztítása után, akkor Mesterházynek is jár a megelőlegezett bizalom. Ha nem csinálja azt, amit Orbán, pár dolgot meg, amit Orbán már megcsinált, megpróbál visszacsinálni, már jó. De ezen még ráérünk a választásig őrlődni: a soron következő, egymással szorosan összefüggő két kérdés most inkább az, hogy képes lehet-e Mesterházy leváltani Orbánt, és hogy nincs-e nála jobb mégis a kispadon, úgy a leváltásra való képesség, mint a választás után elvárható kormányfői teljesítményre figyelemmel. Konkrétan: az ellenzék inkább vele vagy Bajnaival az élen tudna nagyobb választói tömeget megmoccantani?

E bonyolult dilemma mindeddig sikertelen feldolgozása az elmúlt fél évben komoly energiákat emésztett fel, pedig egymás – mégoly visszafogott – nyüstölése helyett nyilván ezer okosabb dologgal is foglalkozhatott volna mindkét politikai erő. Ja, biztos igaza van az MSZP-nek, amikor azért haragszik Bajnaira, mert tőle csaklizott el szimpatizánsokat, abban meg az Együtt 2014-nek lehet igaza, hogy Bajnai olyan választókat is életre tud galvanizálni, akik Mesterházy és az MSZP számára elérhetetlenek maradnának. Azt viszont nem tudjuk, és nem is tudhatjuk, hogy mindezen csoportok hány főből állnak. Nemcsak mi nem, de a tárgyalóasztalhoz kényszerülő felek sem: és az információhiány nem könnyíti meg az alku. Az viszont mostanra jól látszik, hogy az Együtt 2014 megkapaszkodott a magyar politikában: a közvélemény-kutatások rendszerint pár százalékkal a bejutási küszöb felett mérik őket. Az MSZP január óta próbálta az Együtt 2014-et meg nem történtté tenni: ez nem sikerült, és most már nem is fog. Nélküle az MSZP aligha tudja legyőzni Orbánt. És *vice versa*: hiszen még ha kergettek is volna ilyen ábrándokat, az Együtt 2014 sem operálta le az MSZP egy-milliós törzstáborát az MSZP-ről.

Az tehát, hogy erősen egymásra vannak szorulva a felek, nem vitatható. Mármost mondhatja az egyik a másiknak meg a másik is az egyiknek, hogy kérjél bármit, de a miniszterelnöki poszt az enyém: ez nem működik. (És saját jogos követelését alátámasztandó mindkét fél alappal hivatkozhat közvélemény-kutatási adatokra: Mesterházy arra, hogy az MSZP támogatottsága jóval nagyobb az E2014-énél, Bajnai meg arra, hogy még az MSZP szavazói is inkább őt látnák a miniszterelnöki székben, illetve hogy az ő lehetséges szavazóiból egy-két-három százezer semmiképp nem szavazna Mesterházyra. De ez a vita valójában mindkettőjüket kicsinálja.) Az sem túl valószínű, hogy Mesterházy és Bajnai megállapodnának abban, hogy kettő vagy három vagy négy évig az egyik lesz a miniszterelnök, aztán meg a má-

sik. Látott már ilyet a világ: Tony Blair és Gordon Brown, a New Labour két rájzing sztárja a választási győzelmet kockáztató belső rivalizálást, netán pártszakadást megelőzendő épp ebben a váltásban állapodott meg; és bár Blair 2007-ben tényleg átadta a kormányzást legnagyobb pártbéli vetélytársának, azóta is azon veszekszenek, hogy ki szegte meg ezt az alku először. Az sem fog megtörténni, hogy egy harmadik szereplőben egyeznének ki a felek. Hisz ilyen harmadik szereplő nincs égen-földön.

Az viszont megtörténhet, hogy olyan megállapodás születik, amelyik a választókra bízva a Mesterházy és Bajnai közötti döntést.

Az nyilvánvaló, hogy az egyéni körzetekben a két párt nem indulhat egymás ellen. A legesélyesebb ellenzéki jelölt kiválasztása körzetenként nem túl bonyolult feladat, elég hozzá a minimális jóhiszeműség meg az adott körzet választási matematikájának és szociológiájának ismerete – vagyis az alapszint. (Rég rossz, ha ebben sem tudnak megegyezni.) A közös lista viszont a dolgok jelen állása szerint erősen ellenjavallt. Egyrészt azért, mert épp ez a megoldhatatlan probléma: hogy ki vezesse a listát, azaz ki legyen a kormányfőjelölt. Másrészt meg azért, mert az Együtt 2014 szimpatizánsainak nem elhanyagolható része nem szavazna Mesterházyra és az MSZP-re, az MSZP-hívek egy porciója meg Bajnaira és az Együtt 2014-re. A jó megoldás tehát a politikai értelemben vett közös egyéni jelöltek/külön pártlista kombináció lehet – azzal a nem elhanyagolható kiegészítéssel, hogy az ellenzék győzelme esetén a kormányfőt a listán több szavazatot kapó párt adná. Azaz: ha az Együtt 2014 a listán több szavazatot szerez, Bajnai a kormányfő, ha nem, úgy Mesterházy. Még akkor is, ha e két választási szövetséges közül az MSZP-nek több képviselője lesz – hisz az egyéni körzetekben a közös jelöltek közül nyilván több érkezik majd az MSZP-ből, mint a többi pártból.

Ez a megállapodás pontot tehet a mind kellemetlenebb Bajnai–Mesterházy-vita végére. A vetélkedést köztük a lehető legdemokratikusabb módon zárja le: tudniillik megméri a két jelölt valószínű támogatottságát. Mégpedig torzításmentesen, azaz az egyéni körzetekben leadott szavazatok, illetve megszerzett mandátumok beszámítása nélkül. Az egyéni körzetek indulójának kiválasztásakor így nem kell másra – a párthovatartozásukra – figyelni, csak az alkalmasságukra; és később, a kormányfőválasztáskor sem lehet majd azon nyökögni, hogy az egyetlen egyéni ellenzéki jelöltre leadott szavazatok hány százaléka jön egyik vagy másik párt szimpatizánsaitól; vagy hogy hiába bizonyult Bajnai az alkalmasabb jelöltnek, mégis Mesterházy

lesz a kormányfő. De ennek a leosztásnak nem csak az lenne az eredménye, hogy a két fél végre kiszállhatna ebből az előre eldönthetetlen, ám mindkettőjüket felemésztő konfliktusból, és mindkét politikai erő azt dobná be a közösbé, amivel a legtöbbet teheti a kormányváltásért: az MSZP a szerveztségét, az Együtt 2014 pedig Bajnai politikai személyiségét.

Mesterházy-nak és az MSZP-nek nyilván lenne jó indoka e megállapodás elutasítására (például hogy miért ne a legtöbb mandátumot nyert párt adja a miniszterelnököt) – de evvel a kormányváltást tennék kérdésessé. Ha folytatják az elmúlt fél évben a Bajnai-tábor felörlésére irányuló politikájukat, csak erősíteni fogják azt a már most is kellemetlen szagú gyanút, hogy bőven elégedettek lennének az erős második hellyel; ha az biztos, és csak az övék.

És akkor ott fogunk tartani, ahol most: hogy a 15 deka libatöporútnak ordítóan több esélye lesz Orbán leváltására, mint a jelenlegi ellenzéki kínálatnak. (Különösen ha sikerül ütőképes választási megállapodást kötnie a pár kalucsnival.)

ellenzék

2013. június 6.

Szégyentelenül

A demokratikus sajtónak hála, újabb és újabb részletek jutnak napvilágra arról, hogy a trafikkoncessziók hogyan lettek mindenféle ismerősöknek, rokonoknak, politikai és egyéb lekötelezetteknek szétosztogatva. A nyilvánosságnak nem a kormánytól vagy a Fidesztől függő részében a reakciók nagyjából ugyanarra a kaptafára húzhatók; a nyelv, amelyen e parlamenti felszólalások, beadványok, tudósítások, véleménycikkek, bejegyzések születnek, körülbelül egységes fogalomrendszerrel dolgozik. Ez a demokratikus társadalom és a magántulajdonra alapuló gazdaság, tágabb értelemben az egyenlő esélyek, az azonos elbírálás, a jog előtti egyenlőség nyelve, s ez a fogalomrendszer nagyjából kvadrál a jelenleg még hatályos magyar törvényekével is. Ebben a nyelvi univerzumban az olyan szavaknak, mint pályázat, pályázati kiírás, az elbírálás szempontjai, érdekellentét, összeférhetetlenség, szerződési feltételek, törvényi feltételek, elvben van értelmük, sőt még az eredetileg bejelentett kormányzati szándékok számon kérhetősége is felmerül (miszerint a koncessziókat megváltozott munkaképességűek, kismamák,

hadirokkantak és árvák kapják). A koncessziók elosztásának gyakorlata ebben a fogalmi keretben felháborodást vagy legalábbis megrökönyödést kelt. Sőt: az ellenzéki pártok még kriminalizálni is megpróbálták, nyilván olyan büntetőjogi kategóriákat forgatva az alacsony homlokuk mögött, amelyek segítségével a tételes jog alapján működő társadalmak a közönségesen „korruptciónak” nevezett jelenséget igyekeznek megragadni (hivatali hatalommal visszaélés, hűtlen kezelés és a többi): az ellenállásnak ezt a naiv kísérletét az ügyészség szemfülesen, azonnal verte vissza.

Azt is látnunk kell ugyanakkor, hogy a kormányzati reakciók meglehetősen visszafogottak voltak. A rezsim igyekszik nem beszélni ezekről a dolgokról, aminek az egyik magyarázata nyilván az, hogy nemigen van mit mondania, legalábbis ezen a fent leírt nyelven nincs. Mindössze annak a szajkózására futja, hogy minden „jogszerűen” zajlott, ami egyfajta jogpozitivisták megközelítésben még akár igaz is lehet; mindenesetre olyan fajtájú és méretű hazugság, amelynek cáfolatához a szálak jelen pillanatban beláthatatlan távolságokba vezetnének.

Ugyanakkor tévedés lenne azt hinni, hogy a kormány, tágabb értelemben az Orbán-rendszer számára a koncessziók szétosztása ne tartogatna valóságos lehetőségeket arra, hogy egyfajta propagandaeszközként használja a rendszer valódi társadalompolitikai céljainak nyomatékosítására. Bár a jogok nyertesinek kiválasztásakor nyilván nem elhanyagolható szempont volt a párthű *big business* (magyar mércével mérve *big*) lekenyerezése, illetőleg kifizetése korábbi szívességekért, fontosabbnak tűnik a koncesszió és főként az utólag megemelt árás révén már nem is olyan csekély jövedelemallokációjának társadalompolitikai hozadéka. A kisvárosi, falusi nyertesek szociológiáját hályogkovács módjára böngészve feltűnik, hogy az immár busás anyagiakkal kecsegtető üzlet milyen gyakran vándorolt egy-egy már eddig sem szegény vállalkozóhoz, családhoz: bolt-, föld- vagy panziótulajdonoshoz, egy-egy kisváros úgynevezett köztisztviselőjéhez, jómódú személyiségéhez. A vidéki Magyarországon ennek a jelentőségét nehéz alábecsülni. A jövedelemkoncentrációt a trafikjog nemcsak a cigarettaárusításból származó haszon révén gyorsítja majd fel, hanem azért is, mert nem más keres majd ezen az üzleten. A jövedelemkoncentráció pedig egyszersmind hatalmi koncentrációt is jelent: nem nehéz elképzelni, hogy egy-egy kisebb település életére milyen befolyással lehet az ily módon gazdagodó trafik- és egyéb tulajdonos – önkormányzati képviselőként és/vagy alvállalkozóként, akár polgármesterként, az uniós fejlesztések gazdájaként és az uniós támogatások kedvezményezett-

jeként, munkaadóként, a helyi templom és az óvoda bőkezű patrónusaként, helyi atyáuristenként. A trafikkoncesszió – és az állami földhasználati jogok újraosztása – így a vidéki középosztály mesterséges felpuffasztására tett kísérletként értelmezhető, mely közép- vagy inkább felső osztálynak természetesen csak egyfajta politikai preferenciája lehet: a belépő ebbe az uralkodó kasztba éppenséggel a kormánypárt iránti politikai lojalitás. Ez a fajta *social engineering*, az új elit kikeltetése bevallott célja az Orbán-kormánynak, elsősorban önmaga túlélésének, folyamatos újraválasztásának zálogaként tekint rá, de ha épp el akarjuk hinni, ez ideológiai vezérmotívuma is. Elvégre Magyarországnak nem volt olyan jobboldali kormánya, amely ne a „nemzeti tőke” megteremtéséről és a vele való harmonikus, hosszú házasságról álmodozott volna, mely házasság természetesen és csakis a kis „nemzet” egészséges felcseperedésében és hosszú megmaradásában nyerte volna el mélyebb, valódi értelmét. Dehogyan lopni akartak!

A trafikkoncessziók elosztásának módja nem írható le a demokráciákban használatos fogalmakkal: a kormány és a trafikmutyi leleplezői, kárvallottai, ellenfelei, az ellenzéki pártok, mindazok, akiket ez a botrány letaglózott, két malomban örölnek. (A „korruptció” kifejezés is teljességgel alkalmatlan a történetek akár közelítőlegesen visszaadására.) De nem hinnénk, hogy az Orbán-rezsim különösképpen zavartatná magát ettől: sőt. Keresve sem találhatott volna jobb módszert arra, hogy ennek az országnak a tízmillió lakója előtt nyilvánvalóvá tegye, mit és miért akar; s hogy milyen függelmi viszonyokat, az alávetettség és az uralkodás milyen rendjét tartja ideálisnak.

korruptció

trafikkoncessziók

Einstand

2013. június 20.

Van-e csurkizmus zsidózás nélkül?

Az Országgyűlés végül elfogadta – kis fideszes módosítóval, kis jobbikos módosítóval – a szocialisták határozati javaslatát, amely felkéri a kormányt, hogy intézkedjék, a kerettanterv javasolja az iskoláknak Auschwitz-Birkenau, valamint a Páva utcai Holokauszt Emlékközpont meglátogatását. Továbbá a Terror Háza megtekintését (Fidesz) és az egykori recski tábor felkeresését is (Jobbik).

Ez derék dolog, ha önmagában nincs is túl sok értelme.

Hiszen az csak az egyik baj vele, hogy a Terror Háza állandó kiállításának kétségkívül hatásos, de roppantul problémás koncepciója nem biztos, hogy minden tekintetben hasznára van a nemzeti önismeretnek. Az is a szomorú igazsághoz tartozik, hogy a Holokauszt Emlékközpont – az állandó kiállítás súlyos alultápláltsága miatt – kevéssé tud hozzájárulni az érdemi emlékezéshez.

De az ilyen látogatásoknak csak akkor van értelmük, ha tudjuk, hogy mit akarunk megmutatni. Ha nyilvánvaló, miért fontos látnia mindezt a felnövekvő magyaroknak. Annak megértéséhez pedig komoly pedagógiai előkészítő munka, a jelenkor és a félmúlt történelmének tanításában bekövetkező félfordulat és persze a társadalmi klíma radikális változtatása szükséges. Ezt elintézni nem, legfeljebb előmozdítani tudja a mindenkori törvényhozás és oktatási kormányzat. A mostani éppen az ellenkezőjét csinálja, mivel gyanakszik minden pedagógiai innovációra, „kompetencia-alapú oktatásra”. Az említettek híján viszont a rituális látogatás (amelyet egyébként is megejtenek jobbára a középiskolák, hogy letudják a holokauszt-emléknapot) szemernyit nem lesz külön, mint anno a november 7-i ünnepség volt.

A közbeszéd tekintetében még rosszabb helyzet fogadja e nemes javallatot. Balog miniszter kitünteti a nyilasbarát áltudóst és társait, az Újszínház vezetőjét kinevezője kénytelen lebeszélni arról, hogy megvalósítsa a pályázatot, amellyel nyert, és bemutassa antiszemita mentorának végrendeletét a zsidó világ-összeesküvésről és Trianonról. Ehhez jön Nyirő, Tormay és Wass rehabilitációjának kísérlete. Hoffmann államtitkár meg is mondta: az

UNIÓT ERKÉLYEL!

hogy nevezettek egy része beke-
rül a közoktatásba, nem eszté-

tikai kiválóságukon múlik, a „nemzeti konzervatív” kánont kell megtámogatni velük, magyarul a Fidesz–KDNP múltképét, amelyet úgy lehetne összefoglalni, hogy nem mi voltunk, mi nem tehetünk semmiről, ott se voltunk 44 márciusától 90 májusáig. A magyar történelemnek csak dicsőséges pillanatai voltak. Viszont az a szomorú helyzet, hogy ennek a beszédmódnak Magyarországon nincsenek nem antiszemita tradíciói. Márpedig így a csomaggal mindenképpen megkapjuk a rasszista uszítást is.

A Fidesz–KDNP makacsul hinni akarja, hogy feltalálhatja a zsidózás nélküli csurkizmus fából vaskarikáját, ezért van meglepve Tarlós István, amikor Tormay Cécile-t előszedik utcanévötletnek, néz nagyot Balog miniszter, amikor Bakay, Petrás és Szaniszló lép hozzá kitüntetésért. Ebben a közeg-

ben, e kánon útmutatása szerint lesz Fekete György a kultúrfelelős, aki lát némi hibát Konrád György magyarsága körül stb. Mert ha ebbe rendezkedik be az ember, törvényszerűen ilyen alakok jönnek vele szembe. S akkor már hiába kéri ki magának az antiszemitizmus vádját, és hiába foglalja határozatba a Holokauszt Emlékközpont meglátogatását. Teljesen hiába.

magyarkérdés

zsidózás

2013. június 20.

Földet rá

Bár nagy a verseny, mégis kevés jobban elkúrt dolgot tudunk elképzelni hazánk közelmúltjának történetében, mint a magyar mezőgazdaság tulajdoni és egyéb viszonyainak szabályozását. Az új földtörvény, úgy, ahogy azt a múlt pénteken az Országgyűlés elfogadta (vagy nem fogadta el: erre még visszatérünk), mostani változata sem tetszik senkinek. Nem tetszik az azt megszavazó Fidesz–KDNP-nek sem. Ha tetszene, nem hazugságokkal próbálnák megvédeni, például azzal, hogy kizárja a földtulajdonlásból és a földhaszonbérletből a külföldieket, meg azzal, hogy „a családi gazdaságoknak” kedvez, viszont betesz a „nagybirtoknak”. A törvénynek épp az az egyik értelme és létoka, hogy feloldja az uniós tagállamok polgárainak földtulajdon-szerzési tilalmát. Mivel azonban azt, hogy külföldi magánszemély ezentúl legálisan vásárolhat Magyarországon földet, nem lehet kimondani, a törvény a magyar és a külföldi közé beiktat még egy kategóriát: az uniós tagállami polgárt, aki viszont vásárolhat földet (igaz, szigorú megkötésekkel). Az uniós tagállami polgár ezek szerint nem külföldi: és ha ez filozófiai-ontológiai értelemben uniós integrációnk egy magasabb fokát posztulálja is, és így örülnünk kéne neki, a trükk inkább a hülyék barkochbájára emlékeztet. Férfi? Nem. Nő? A moratórium feloldása egyébként uniós kötelesség; konkrétan az agrártámogatások felfüggesztésének a belengetése vette rá a kormánypartot, és semmi egyéb. Ám mivel ugyanez a kormánypart lassan húsz éve a külföldiek földszerzésének tilalmát hirdeti, és ezt bajosan tagadhatná le, most inkább a „külföldi” szó értelmét próbálja megfirkálni.

Nem igaz továbbá az sem, hogy az új földtörvény megakadályozná a birtokkoncentrációt. Megnehezíteni megnehezíti, és a földvásárlási és -bérleti tranzakciókat az ügyvédi driblizések és joghézagok, a strómanok és a roko-

nok, a fluxus szépségére emlékeztető céghálók és kamu lakcímek romantikusan félegális világába utalja – de meg nem gátolja. Viszont az úgynevezett földbizottságok létrehozásával a tulajdon-, illetve haszonbérletszerzést az önkényes, szükség szerint (párt)központosítható döntések függvényévé teszi: mintegy megteremti azt az eszközt, amivel az eddigi földpanamák a törvényesség tiszteletre méltó mezején folyhassanak le, a fellebbezés lehetősége nélkül. (Ezen, ma még ismeretlen elvek szerint felálló és ismeretlen összetételű testületek határoznának arról, hogy egy-egy régióban ki, mely magánszemély bérelhet vagy vásárolhat földet valamely más magánszemélytől.) A törvény egyik utolsó módosítása továbbá lehetővé teszi azt is, hogy a valódi földoligarchák, a létező és *wannabe* latifundisták ilyen-olyan módon megússzák a földbizottságokat.

Annak az eldöntése mindezek után, hogy a földtörvény most jó-e, nem jó-e, viszonyítási pont kérdése. A Fidesz, ha kizárólag kényszer hatására és nem százszázalékosan, de feloldotta a külföldiek földvásárlásának moratóriumát (amit a szocialisták sem mertek megtenni: sőt éppenséggel ők könnyörögték ki a halasztást az uniótól) – ez akkor is helyes, ha a Fidesz ettől jól láthatóan maga is viszolyog, és elhazudni meg bagatellizálni próbálja. És biztos megtehették volna, de nem rombolták szét a nagyüzemi mezőgazdasági termelés eddigi struktúráit sem – ennek viszont az az ára, hogy a kormány és a párt fenntartja magának a lehetőséget az új nagy-, sőt közép- és kisbirtokosok kijelölésére, akár a régiók fosztogatása árán is. Mint Lenin elvtárs az ablaka alatt játszadozva hangoskodó, hangoskodva játszódo kicsiny gyermekekkel: agyon is lőhette volna őket! Ha nem egy nagy *gumanyiszt!* Ugyanakkor azt sem állítanánk, hogy ez a törvény megfelel az agrárszféra tulajdoni és egyéb szabályozását sikeresen abszolváló európai országok gyakorlatának. A kormányzati beavatkozás és a korrupció, a sallangmentes politikai manipuláció lehetősége, a jogbizonytalanság és a jogértelmezés bizonytalansága ugyanis aligha része a tankönyvi *best practice*-nek. Ahhoz, hogy olyan mezőgazdasága legyen Magyarországnak, amelynek a gerincét legalisan működő, szabályosan adózó, a szabad versenyes, magántulajdonú gazdaság viszonyai közt működőképes, megfelelő tőkével vagy hitelképességgel bíró agrárvállalkozások adják, ez a törvény nem vitt minket egy lépéssel sem közelebb.

Mindennél az, amit a Fidesz ellenzéke a tárgyban felmutatni tudott, csak egy kicsivel kevésbé dermesztő; és ennek a képnek a múlt pénteki parlamenti kurvaanyázás csak hű, és tartunk tőle, az előttünk álló fejleményeket

tekintve csöppet sem túlzó megnyilvánulása volt. A szocialista frakció a szavazás elől kimenekült a teremből – legalább egy tartózkodásra futhatta volna. A törvény ellen viszont váratlan koalícióban ért össze a Jobbik és a Schiffer-féle LMP. Meglehet, a Jobbiknak a külföldiek földvásárlása, a zöldpártnak pedig a kisbirtokok, a „helyben gazdálkodó”, sőt ökogazdálkodó elemek „ellehetetlenítése” fájt jobban; de a tiltakozás egyik forrása legalábbis közös volt, a Kert-Magyarország hamis, életképtelen és anakronisztikus idillje. Mindkét párt szavának nyomatékot és hitelességet maga a Fidesz kölcsönöz, az a mód, ahogy a Nemzeti Földalap az állami földbérleteket az elmúlt időben osztogatta. A korrupció és a kormányzati hatalommal való visszaélés ezer meg ezer példája, amit Ángyán József gyűjtögetett és dokumentált az elmúlt hónapokban. És ha az ma még nem is látszik, hogy az evvel a munkával egyre több és súlyosabb politikai tőkét felhalmozó Ángyán végül is a Jobbiknál vagy az LMP-nél köt ki, netán önálló politikai pártot gründol, az nyilvánvaló, hogy a kapitalizmus-, tőke-, zsidó-, unió- és idegenellenességből szőtt ellenállás terepén a Jobbik mozog otthonosabban: és ezért hasítani a következő választáson az agrárszféra kisemmizett és becsapott szavazói meg a velük rokonszenvezők közt ők fognak. Ezt a lehetőséget érezte meg a szélsőjobb oldali párt a parlamenti szavazás előtt, és így lett a múlt pénteki plenárisból a magyar parlamentarizmus egyik újabb szégyennapja.

Mely szavazás után mind a Jobbik, mind az LMP Áderhez fordult, arra kérve az államfőt, hogy dobja vissza a parlamentnek a törvényt, minthogy a kétharmad jogsértő módon fogadta el. Valóban úgy fogadta el, és helyes, forduljanak. Forduljanak a Mikuláshoz is. Mert ha visszadobja Áder a jogszabályt, ha nem, aligha varr az egy öltést is. A múlt pénteken a Jobbik az Országgyűlés elnöki pulpitusáról hazaáruította a kormányt. A kormányfő és a házelnök idétlen vigyorral szemlélte az eseményeket: megszólalni egyik sem mert, a balhét bátran, gerincesen a szerencsétlen Latorcai Jánossal vitették el; a Jobbik hiába kért név szerinti szavazást is. A magyar mezőgazdaságról szóló politikai vita mindig is védtelen volt az árvalányhajas nacionalizmus nyelvével szemben: a föld szent, a föld nem áru, a föld a nemzet megmaradásának új kenyere. Ám ez az értelmetlen, tagolatlan, a végtelenségig álszent és a magyar mezőgazdaságot mostanra a tönk szélére sodró beszéd jó darabig a szélsőséges pártocskák privilégiuma volt (legfőképpen a Kiszgazdapárté). Aztán 1997-ben, amikor a külföldiek földvásárlásának tilalmáról szóló népszavazást a Fidesz elcsente Torgyántól, lépésről lépésre

a jobboldali *mainstream* tulajdonává és politikai vezércsillagává vált. Ahogy a Fidesz tette elfogadottá, bevett gyakorlattá a politikai ellenfelei hazaárulóságát is.

Most mindez a szemünk láttára hull az ő fejükre vissza; stílben maradva mondhatnánk azt is, hogy beérett a vetés, de aratni nem ők fognak. Ennek örülünk, ha bírunk.

földkérdés

magyarkérdés

2013. június 27.

Fejétől búzlik a pap

Mér', a milói Vénusznak meg karja nincsen, mégis milyen szép, mondhatná az alábbiakra bárki, de hozzá kéne tenni: igaz, azt nem a szomszéd párttitkár gyerekeivel csináltatta a milói önkormányzat.

Alfonzó látta a jövőt. Emlékeznék még a maestro *Riadó a Pitypang Szállóban* című remekművére? A mondott vendéglátó-ipari objektum átadása, mondjuk, csütörtök délutánra van kitűzve, s a főigazgató meg a trösztigazgató elvtársak már el is indultak a ceremóniára, csak hogy a szálló még alig vagy alig sem áll a lábán. Ám Alfonzó nem retten vissza a kihívástól, és simán átadja a magyaros vendégszeretet e kis ékszerdobozát. Simán, csak épp az erkélyt a kirendelt honvédség tartja szó szerint a vállán, a kézszerű a culágerék pálinkaszagú lehetével működik, a lift egy helyben ácsorog, csak az emeletet jelző számokat húzkodják ügyes kezek az ablaka előtt, satöbbi, satöbbi.

Hogy miről jutott mindez eszünkbe? Mindjárt elmondjuk, csak még annyit, ha szabad, hogy van benne egy jelenet, Bánhidi László nagy jelenése: „Cukrász, az elvtársból szobor lesz!” – rikkantja Alfonzó, és a megszólított már önti is tejszínhabba a munkásruhás Matula bácsit.

No, valahogy így eshetett múlt csütörtökön a hegyvidéki lakoma: Mindszenty elvtársból szobor lett, konkrétan a fej nélküli csuhás hiperrealista megfogalmazása, algériai mészkből, basszus! Mert Kontur Pál, a Fidesz munkástagozatának valamikori vezetője nyilván egy többszörös életnagyságú villáskulccsal kergette az asztal körül művészi vénával dúsan megáldott, nyilvánvalóan munkásszármazású gyerekeit, ha nem algériai mészkből vagy carrarai márványból szobrottak véletlenül helyes kis papfigurákat.

(Az inkriminált allegorikus csavarkulcsot nevezett a későbbiekben ünnepélyes keretek között Orbán Viktornak ajándékozta – az hiszik, viccelünk?)

Persze, magyar dolog ez is, tudniillik nem a szobor van algériai istennylábol, csak a feje. A szobor az ördög tudja, miből van, de tény, hogy ez a valami csütörtökön csak ideig-óráig bírta el a hercegprímási főt, s amint a tisztelt ünnepelő gyülekezet, élén Kövér László főigazgató és Semjén Zsolt trösztigazgató elvtársakkal levonult, a művész (testvérpár) gyorsan le is kapta a legópap nyakáról, és eredményes hazafutást hajtottak végre vele. A másnap arra tévedő szerencsétlen hegyvidéki lakosság már csak egy visszacsomagolt, fejetlen torzóban gyönyörködhetett. Köztünk szólva így sokkal szebb, majdnem olyan jól néz ki, mint a szerte e hazában gombamód szaporodó Mindszenty-szobrok legszebbike, a rákosszentmihályi, ami konkrétan lunátikusnak, miszerint holdkórosnak ábrázolja a híres főpapot.

De mit lehet kezdeni egy fejetlen főpappal pályában? Szerencsére szorgos népünk erre is útmutatást kapott a szoboravatón fellépő Kövér László szép és hazafias beszédéből: legyen Mindszenty József szobra eztán „iránytű a magyar jövő építéséhez”. Ne kérdezzük, hogy minek kell az építéshez iránytű, hanem érezzük át az üzenet fennkölt ünnepélyességét („Ünnep: áll már Mindszenty szobra”, írja például a *Magyar Nemzet* helyesen, ám a fejet – voltaképpen okkal – mellőzve), s vessük tekintetünket a fényes jövőre, ahol szimplán bigott csuhások helyett fejetlen bigott csuhások masíroznak majd a hős brigádok élén. S mi boldogan utánuk, oh, a sok boldog ember, mert ahogy Semjén elvtárs – ugyancsak a későbbi tragikus események színhelyén, szintén fennköltén – mondotta, a magyar kormány a jövőben is mindent megtesz, hogy kieszközölje a szentszéknél Mindszenty boldoggá avatását, ha csak fej nélkül lehetséges, akkor nekünk úgy is jó.

S aki azt hiszi, hogy ez a szánalmas burleszk a hazavitt algériai fejjel véget ért, hát elég nagyot téved. Hiszen az egyik kereszténydemokrata csinovnyik (elkerülendő a halálát) ezek után arra gondolt, hogy tán bocsánatot kéne kérni levélben Kövér és Semjén főméltóságú uraktól, hogy ilyen szánalmas bolhacirkuszhoz kellett asszisztálniuk lánglelkű beszédjükkel, de a többi csinovnyik úgy vélekedett, hogy nagyon is szép és meghatározó volt a szoboravató ünnepély, nincs miért bocsánatot kérni.

Ja, nincs miért bocsánatot kérnetek, senkitől. De legközelebb már a szobor többi részét is vizitek magatokkal.

kultúresemény

Mindszenty-szobor

2013. június 27.

Szemrebbenés nélkül

Ez van: az állam többségi tulajdont szerez a Takarékbank Zrt.-ben. Illetve ez nincs, ezt is ellopt... magukhoz vonták. Kicserélik valaminek a tulajdonosát! Magukra. Beleírhatták volna a lopást szentesítő törvénybe azt is, hogy a Takarékbank közgyűlésén a tagszervezetek, azaz a Takarékbank számos kisebbségi tulajdonosának képviselőit az ajtónál kétszer pofán fogják törölni, egyszer strandpapuccsal, másodszor pedig a hitelintézeti törvény bőrbőre kötött kiadásával, és ha nem mondják azt, hogy juj, ez nagyon finom volt, köszönöm szépen, akkor azon nyomban ki vannak rúgva, és elveszik nemhogy az üzletrészüket meg a pénzügyintézeti engedélyüket, de az öntöltő tollukat meg a doboz gyufájukat is. De nem írták bele, és ez dicséretes önmérsékletéről tanúskodik.

A lop..., oppardon, a nem önkéntes tulajdonoscserre jogtechnikai részleteivel nem untatnánk önöket. Elég legyen annyi, hogy a Takarékbank Zrt.-ben mindaddig a Magyar Fejlesztési Bank 39 százalékot birtokolt, a többit a százvalahány takarékszövetkezet – a legtöbbjük nem egészen 1 százalék erejéig. (A Takarékbank egyébként ezeknek a szövetkezeteknek volt az integrációs szerve: a takarékszövetkezetek önállóan, helyben gazdálkodtak, önállóan hiteleztek és kezelték a betéteket, a Takarékbank pedig informatikai, logisztikai, technikai, szakmai segítséget nyújtott nekik.) A múlt csütörtökön elfogadott törvény szerint viszont a Takarékbankban az állam – a Magyar Fejlesztési Bankon és a Magyar Postán keresztül – többségi tulajdont szerez: még csak nem is tőkeemeléssel, hanem úgy, hogy a részvényeseket a részvényeik eladására, illetve helyettük olyan részvények elfogadására kötelezik, amelyekhez valódi tulajdonosi jogok nem kapcsolódnak. A takarékszövetkezetek tagsága – azaz a takarékszövetkezetek kistulajdonosai, akiket a hagyományos, nem forradalmi értelmezés szerint a Takarékbank-részvények úgynevezett tulajdonosának is kellene tekintenünk –, az üzlethez hozzá sem szagolhatnak. Illetve ha mégsem adnák a részvényeiket, nem lehetnek része az „integrációnak”, ám az „integrációban” kötelező a részvétel. Vagyis nem kötelező, dehogyan kötelező, a kötelező az egy csúnya szó, de január 1-jétől takarékszövetkezet csak akkor folytathat pénzügyintézeti tevékenységet, ha része az „integrációnak”. Az utcai rablásban sem kötelező a részvétel, ha nem adod a brifkód, hasba szúrnak, de kötelezőnek semmi nem kötelező. Az „integráció” egyébként azt jelenti, hogy a takarékszövetkezetek ezentúl nem önállóan viszik az üzletet: a banki tevékenység érdemi

részéről ezentúl nem helyben, hanem valahol, valamilyen központban születnek majd a döntések.

A takarékszövetkezetek (összesen 136 darab) a magyar bankrendszerben megforduló pénzek pár százalékát forgatják, saját tőkéjük összesen alig több mint százhátszázmilliárd forint; piaci részesedésük az utóbbi évtizedben ráadásul inkább csökkent, mint nőtt. Azt sem mondhatnánk, hogy a szövetkezeti tagok valami hatalmas elánnal vetették magukat saját bankjuk ügyeinek az intézésébe, sokszor a közgyűléseket is csak vérrel és verejtékkel lehetett összehozni. Ugyanakkor az is igaz, hogy csak van úgy egymillió betétesük, és ott vannak azokon a kistelepüléseken is, ahol a külföldi tulajdonú nagybankoknak, de még az OTP-nek sem éri meg fiókot fenntartani. Községi tulajdon (nagyjából), kis pénz, kis haszon, családias hangulat – innét biztosan lett volna hová felfelé törni, Nyugat-Európában a szövetkezeti tulajdonú bankok, illetve ezek együttműködése a piac váratlanul nagy szeleteit bírja kiszolgáltatni. Hogy ez a fajta terjeszkedés Magyarországon valóban lehetséges lett volna-e, már sosem fogjuk megtudni: de minthogy a magyar nem az a nyakra-főre szövetkezős fajta, és pénze sincs túl sok, növekedési potenciált, de még a „megszerzett piaci pozíciók” őrzésének képességét is csak erős fantáziával és önszuggesztióval lehetett beléjük látni. Azt meg, hogy az állam a banki szolgáltatások piacának ezt a szegmensét külön segítse, például tőkejuttatással vagy kedvező adózási szabályokkal, lapunk – a szabad versenyességre kapitalizmus és az egyenlő pályák, egyenlő esélyek elvének híve – akkor sem pártolta volna, ha mindezt jóhiszeműen teszi. Miért kéne torzítani a piacot, és mesterségesen, az adófizetők pénzén életben tartani olyan termékeket, amiket a verseny, a valódi verseny olcsóbban is elő tud állítani?

Ehhez képest most az egész boltot át-, illetőleg elveszi a kormány: és inentől kezdve szinte bármerre lódulhat a képzeletünk. Valami gigantikus állami, költségvetési eredetű feltőkésítés elébe nézünk, azért, hogy minden vállalkozó szellemű vidéki honfitársunk megvalósíthassa álmai üzletét. Ennek némiképp ellentmond az a tény, hogy a takarékszövetkezetek hitelt ép-penséggel most is adnának (egyik vezetőjük szerint úsznak a pénzben), csak nincs mire és nincs kinek; és főként az, hogy a feltőkésítésre nincs pénz. (Hogy az összes takarékszövetkezet együttvéve pariba kerüljön a magyarországi nagybankokkal, több ezer milliárd forintba lenne szükség.) Aztán lehet az is, hogy az állami tulajdonba vett takarékszövetkezetek konglomerátuma arra lesz majd használva, hogy baráti vállalkozásoknak, értsd: szélhámosoknak, bukott, ám politikailag megbízható „üzletembereknek” nyakló és a

visszafizetés legcsekélyebb reménye nélkül hitelezzen. És végül lehet az is, hogy a takarékszövetkezetek csak ideiglenesen állomásoznak majd az állam, illetve az állami MFB és a Magyar Posta érdekeltségi körében, amennyiben előbb-utóbb, a feltőkésítés előtt, közben vagy után a Magyarországot lassan szőröstül-bőrostül birtokba vevő szűk család, az Orbán-kormány oligarcháinak *magántulajdonába* vándorolnak. Nem akarunk ötleteket adni, de például úgy, hogy a *management buyouthoz*, a kivásárlásukhoz maga a bank nyújt a szerencsés nyertesnek hitelt.

Valamint előfordulhat mindezek tetszőleges kombinációja – és akkor máris az Orbán-rezsim nagyralátó társadalompolitikai céljainál vagyunk, a „magyar gazdaság” „magyar tulajdonba” vételénél, a „magyar nagytőkés” kitenyésztésénél meg a „vidék felemelésénél”. És függetlenül attól, hogy a jobboldalon hány tekintet kerekedik el a csodálattól e vállalkozás borzongató nagyszerűsége és a hosszú távú célok magasztossága láttán – ez akkor is csak a jogtalan szerzés, a gátlástalan mohóság rafinált PR-szövege marad. A múlt csüttörtökön elfogadott törvény első áldozatai a takarékszövetkezetek menedzsmentjének a tagjai lesznek, akik alól kiszervezik a nemritkán általuk gründolt, és többnyire gondosan és sikeresen üzemeltetett kisbankokat; aztán e kisbankok tulajdonosai, akiknek le kell mondaniuk, ha nem is a vagyonukról, de az ahhoz kapcsolódó jogok nagy részéről mindenképp – és még csak alkudni sem fognak tudni. Csupa jó magyar, vidéki ember, akit a szemünk láttára fosztanak ki kevésbé jó és kevésbé vidéki, de kétségtelenül magyar emberek.

De ők a veszteséglistának csak a kisebb és jól behatárolható, konkrét tételei lennének. Ennek a tranzakciónak ugyanis nincs olyan eleme, amely ne lenne éles ellentétben az alkotmánynak a magántulajdon sérthetetlenségére, a vállalkozás és a verseny szabadságára vonatkozó passzusaiival; és ha a megmoccantott összegek nagyságát tekintve nem is, de a jogsértés súlyosságát tekintve jócskán übereli a magánnyugdíjpénztárak lenyúlását. Mostanra alig maradt valaki, aki szóljon – a Bankszövetségnek a szeme se rebben, a köztársasági elnökön meg az Alkotmánybíróságon ez a törvény mint a híg fős fog átmenni (ne legyen igazunk). És bár megvan annak a szépsége, hogy az Orbán-rezsimet évek óta aktív csöndestársaként támogató Demján Sándor hogy ki bír akadni, ha kis protéziséje az ő levesébe köp bele – de ez a törvény akkor is a padlássöprés törvénye. Padlása pedig mindenkinek van.

gazdaság

takarékszövetkezetek

Einstand

2013. július 4.

Veled is megtörténik

Demján Sándor nagyvállalkozó, az egyik leggazdagabb magyar levelet írt Orbán Viktor miniszterelnöknek, melyben nehezményezi a takarékszövetkezetek bedarálására szerkesztett törvény tartalmát és elkészítésének módját, mondván, sutyiban eszkalálták, mindenféle, ilyenkor okkal elvárható egyeztetés teljes mellőzésével. A nagytőkés levelére a kormányfő, úgymond, postafordultával válaszolt, hogy de bizony egyeztetettek, még hozzá érdemben. Írt erre menten Demján egy újabb levelet, melyben leszögezi, hogy de bizony nem egyeztetettek, még az is lehet, hogy toppant is hozzá a lábával, bár az a levélből nem nagyon derül ki. Csak kicsit.

Mert Demján Sándor az alábbi tenorban levelezik Orbán Viktorral: „Évtizedek óta ismerjük egymást. Tudom, hogy legalább napi 16 órát dolgozik még ünnepnapokon is. Saját gyakorlatomból tudom, hogy egy vezető nem tud minden szerződést vagy törvényt részletesen elolvasni és elemezni. Stratégiai célokat fogalmaz meg, és azt a beosztottak jól vagy rosszul végrehajtják. A kormánybiztos úr rosszul hajtotta végre a feladatot.”

A takarékszövetkezetek elzabrálása az utóbbi idők egyik, ha nem a legnagyobb disznósága. A legrosszabb fajta Einstand. Nyilván tudja ezt az is, aki éppen véghezviszi. S erre jön a nagyvállalkozó ezzel a „jó király, rossz, gonosz szolgahad” dumával. Ami azon kormányvezető esetében különösen nevetséges és álságos, aki még a tisztikar angoltudását is személyesen kívánja ellenőrizni, és sorolhatnánk, mi minden olyasmire kell neki az a minimum 16 órás munkaidő, amit ő és csakis ő tud megcsinálni.

Ugyanakkor Demján sem ma kezdte, nyilván úgy van vele, hogy Orbánnal így lehet szót érteni, tolvajnyelven. Mert tavaly például valami ilyen pötttyentett el a kedves vezetője irányába: „Annak ellenére, hogy a miniszterelnöknek számos racionális gondolata van a gazdasággal kapcsolatban, azok végrehajtásával gondok vannak. Hiába van bármilyen tudású vezető, ha alatta a csapat nem végzi jól a dolgát. A legjobb tréner sem fog tudni jó csapatot összeállítani rossz játékosokból, még akkor sem, ha van két-három kiemelkedő embere.” Mintha az előbb is ugyanezt olvastuk volna, Demján Sándor plagizálta jelen levelét! Mentségére szóljon, hogy saját magától, ami Magyarország vezető köreiből nem szokás.

Ugyanakkor bármilyen hamis ez a hang, mégsem e jó királyos rész a legproblémásabb az episztolázgatásban, hanem inkább a személyes tónus, hogy tudniillik: „Évtizedek óta ismerjük egymást. Tudom, hogy legalább napi

16 órát dolgozik még ünnepnapokon is.” Ki az ördögöt érdekel, hogy mennyit és mikor dolgozik Orbán Viktor, ha egyszer rosszul végzi a munkáját, mint az ebből a takarékszövetkezetekre hozott törvényből – és ezer más egyébből – a napnál is világosabban kiderül. Demján Sándor számára is kiderült. És nyilván kiderült ezer más, korábbi alkalommal is, amikor a nagymogul annyit sem tett, hogy elérje ezt a királyos szöveget.

Ha beírja valaki a képkeresőbe, hogy Demján–Orbán, tömegével köpi ki a közös protokollfotókat, még olyan is van, ahol söröznek. Ja, évtizedek óta ismerjük egymást, támogatom a fociakadémiát, támogatlak törekvéseidben, s te most ezt csinálod velem, hát ezt érdemlem?

Ne legyen félreértés, Demján Sándor most nem azért szólamlott fel, mert a takarékszövetkezetekről hozott törvény a demokrácia és a tulajdonjog megcsúfolása, világbotrány, hanem azért, mert a törvény megzavarta a köreit, adott esetben megrövidítette. Őt. Hány levelet írt Demján Sándor akkor, amikor másokat fosztottak ki hasonló módszerekkel, mint most a takarékokat? Vagy amikor levítették a tankötelezettség korhatárát a béka segge alá, s gyakorlatilag szétkúrták (nincs pontosabb szó, bocsánat érte) a közoktatást? Ja, hogy abból a törvényből majdan gürcölő félanalfabéta tömegek masíroztak elő, akik jól illeszkedtek az elképzeléseihez? Akkor taps volt. S egyáltalán, szolt bármikor egy rossz szót is Demján Sándor?

Igen, szolt, csak nem a miniszterelnökre, s nem az ország tönkretételére, hanem épp a tanulatlan tömegre, amit a szociális juttatások arra sarkallnak, hogy zabálja a cirkuszt. „Ingyenkenyér és cirkusz, pénzért vett császárságok mindenütt. Az ingyenkenyeret most szociális vívmányoknak nevezzük, az ingyencirkuszt televíziós sportműsornak, Bajnokok Ligájának és Forma-1-nek...” Azokhoz volt ez a pár rossz szava, akiknek a munkáján meggazdagodott, s akiknek maga szállítja a cirkuszt, például Orbán fociakadémiájának pénzelésével.

Demján Sándor eddig tűrte és támogatta az országot tönkrevágó politikát, most burrog, és nem érti, hogy kerülhetett sorra, amikor ő hűséges volt. Pedig vele – és a takarékszövetkezetekkel – most azért lehet ezt megtenni, mert eddig ő is hagyta, hogy másokkal ugyanezt megtegyék. Az Orbán mögött s a kondérja előtt karéjban felsorakozó díszpintyek kezében most egy pillanatra alighanem megáll a nagykanál: ha ez így megy tovább, hamarosan mi következünk...

Ne küldjetelek!

A Medián múlt héten a HVG-ben közzétett felmérése szerint a teljes lakosság 64 százaléka véli úgy, hogy nincs szükség a kormány által nyomott „szabadságharcra”, és mindössze 30 százaléuk gondolja azt, hogy a kormánynak az Európai Unióval szemben meg kéne védeni az országot. Mivel az Orbán-kormány legalább két éve az unió ellenében rakja magát, és mivel ez az arány az elmúlt jó pár évben nem változott, ez azt jelenti, hogy az Európa-ellenes nemzeti szabadságharc programja megbukott. Nagyjából kétharmaddal. Ha Orbán arra indult, hogy a magyar választópolgárok többségét meggyőzi az unióból való távozásunk vagy legalábbis kijebb állásunk kívánatos voltáról, mint ahogy minden, az elmúlt két évben a tárgyban elmondott szövegének ez volt a logikus megfejtése, akkor most már jól látjuk: a meggyőző többség az uniót, és nem őt választaná. Hogy ebbe bele se kellett volna mennie, az egy dolog: a hübrisz kicsit elvitte a kormányfőt, biztos azt hitte, hogy nincs az a szemenszedett hazugság vagy szörnyű ostobaság, amit a nép ne hinne el csak azért, mert ő mondja; hogy a nemzet vele együtt ég a magyarságküldetés lázában. Orbán mindezzel honfitársaink legrosszabb énjét akarja megszólítani: a sértettségre, a Nyugattal szembeni kisebbségi komplexusokra meg a póre haszonlesésre apellált. De úgy látszik, van egy jobbik énjük is. Valahol! (Itt jegyezném meg, hogy ugyanezen felmérés szerint a „nemzetközi pénzügyi körök” meg az IMF megítélése már korántsem ilyen szívélyes: honfitársaink majd fele véli úgy, hogy ezektől igenis meg kell védeni az országot. Amiből arra következtethetünk, hogy az uniót lényegesen kevesebben gondolják zsidó vircsaftnak.)

Mindezt a kormányfő talán maga is érzékelte, ezért volt a nagyköveteknek tartott múlt heti fejtágítón visszafogottabb, a direkt sértegetések helyett a „birodalmazás” lájtosabb verzióját húzta elő – a „brüsszeli bürokrácia” ostorozása az európai euroszeptikus pártok sztenderd gyakorlata. Ugyanakkor abból, hogy Magyarország uniós beágyazottságát legfeljebb az ország negyede adná fel, nem csak neki kéne levonnia a tanulságokat. Az EU, illetve a legfontosabb tagállamok döntéshozói, amikor eddig, tisztesség ne essék, szartak arra, hogy Orbán hogyan köpködi őket minden adandó alkalommal, eddig legalább arra hivatkozhattak, hogy ha nagyon hepciászkodnak, Orbán felméri magát, és „kivezeti” Magyarországot az unióból. *Sub rosa* hivatkoztak is. Ez az analízis, ami jövőbeni eseményeket találhat,

lehetne akár jó is; példát arra, hogy a nacionalizmus miként tudja elvenni egy-egy nemzet eszét, láttunk épp eleget Kelet-Európában. De úgy tűnik, mégsem jó ez az analízis.

Amiből viszont az következik, hogy érdemes lenne az eddigi töketlenség helyett kicsit konkrétabb megoldásokkal próbálkozni. Emlékeznek arra, hogy amikor 1989 nyarán Bush elnök (az idősebb) az épp átalakuló Magyarországra látogatott, az egyik nyilvános fellépésén milyen felirattal fogadta őt egy rokonszenves, fiatal, liberális párt? „Ne adjatok pénzt a kommunistáknak!” Ez remek ötlet volt, nagyon hazafiatlan, de remek. És még csak nem is okvetlenül arról beszélünk, hogy az uniónak azért kéne felfüggesztenie a strukturális és kohéziós alapokból érkező meg az agrártámogatásokat, valamint megvonni Magyarország szavazati jogát az uniós döntéshozatali testületekben, mert Orbán Viktor folyton sértegeti Brüsszelt, a németeket, az EP-képviselőket, mindenkit, aki szembejön. (Például a magyar kormány hivatalos álláspontja szerint az Európai Parlamentben a Tavares-jelentést megszavazó képviselők üzleti érdekek szolgálatában állnak: azaz megvették őket, mind a 370 korrupt disznót, baszki, kilóra!) Vagy mert ez jó pedagógia lenne annak a megértetésére a magyar választópolgárokkal, hogy mi az, hogy Európai Unió (hovatovább ez lenne az egyetlen jó pedagógia). Vagy mert Orbán Viktort csak így lehet megbuktatni, és így meg lehet buktatni.

Ezek jó indokok, de tudunk még jobbat. Ehhez két hírt idéznék fel, az első jó háromhetes, miszerint a Magyar Aszfalt Kft. és a Közgép társulása majd 30 milliárd forintért építi meg a 85-ös főút Csornát elkerülő szakaszát; a beruházásnak, amelynek a 85 százalékát az unió állja, a költségeit előzetesen úgy 18 milliárdra becsülték. A másik hír friss: az európai fejlesztési pénzek elosztásáért felelős kormányhivatal, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség ezentúl a miniszterelnökség felügyelete alá tartozik majd.

Lehet persze olyan magyarázatunk is, hogy a kormányfő épp azért telepíti maga alá az európai pénzt, mert máshol szétlopnák (szétlopták, szétlopták), vagyis a kormányfőtől független elemek lopnak, lopnának, loptak. Na ja. Meg lehet olyan magyarázat is, hogy pont azért telepíti maga alá, hogy még célzottabban, ügyesebben, precízebben lehessen lo... felhasználni. De ez tök mindegy. Az olyan sztorikkal, hogy a fejlett világból az úgynevezett fejlődő országokba érkező ilyen-olyan származású és rendeltetésű segélyek, fejlesztési és beruházási pénzek hogyan verték tönkre a gyarmati sorból épp felfelé szabaduló protoállamocskák politikáját és gazdaságát, tele vannak a történelemkönyvek. Azt is tudjuk, hogy a nagy nyugati világ-

cégek az afrikai országokban vesztegetésre szánt pénzeket sokáig még az adóalapjukból is leírhatták. De ez később meg lett bánva, és ma már egyáltalán nem számít jófejségnek. Az lett ugyanis a vége, hogy az összes nyomorult, távolról viccesnek tűnő, ám közelről egyáltalán nem szórakoztató harmadik világbeli diktátor a Nyugat pénzén lépett először a politikai ellenfelei, később mindenki más nyakára. S lehet, hogy az uniónak momentán nincs jogi eszköze Magyarország kizárására a támogatási alapokból: de találják ki! Holnap. Ma. Annymra nem lehet nagy trükk például a magyar közbeszerzési szabályok átvilágítása. Vagy az ordító túlszámlázások szankcionálása. Vagy a pártpénztárakba vándorló uniós források útjának a feltárása. Hisz mégiscsak a saját pénzük! És bármennyire pusztítóak is lennének az azonnali, rövid távú hatások, evvel biztosan többet tenne az unió a magyar demokráciáért is meg ennek az országnak a polgáraiért is, mint ha továbbra is csak a demokrácia leromlásán lamentál.

Legalább pénzt ne küldjetez nekik – a többit elintézzük mi!

magyarkérdés

Európai Unió

Einstand

2013. július 18.

Drága vudu

Visszafizeti mindjárt a kormány a 2008-ban felmarkolt IMF-hitel kiálló részét, úgy 2,2 milliárd eurót, pedig az utolsó részlettel ráérne jövő májusig. Ez minden emberi számítás szerint elég ráfizetéses üzletnek tetszik, ugyanis a kölcsönt kölcsönből fizetjük vissza. Vagyis az ország devizataralékából, de a devizataralék kölcsönpénzből – az év első felében abszolválta körvénykibocsátásokból – lett felduzzasztva. Felvettük ezt a pénzt a szabad piacról, mondjuk, 5 százaléért, hogy visszafizessük vele a 2 és fél, 3 százalékos kamatozású másikat, nem szabad piacról felvett hitelt, és még maradjon is elég. Ezen a matematikán még az sem változtat, hogy a most visszafizetett 3 százalékos hitel cirka egyéves kamatterheitől valóban megszabadul az ország. Vagy azért nem, mert a devizataralékokat (amiből most kifizetjük az IMF-et) ki kell pótolni újabb, piaci alapú, tehát 5 százalékos kamatozású kölcsönnel; ha pedig nem pótolják ki, mert minek annyi deviza, akkor mi a bánatnak vettek fel az év elején 5 százaléért egy rakás pénzt? Mikor a 3 százalékos ott kuncogott a kincstárban?

Így vagy úgy, de ez többmilliárdos bukó. És most tényleg higgyük el, hogy az IMF minden gazságra képes. Tényleg korlátozná a magyar kormány szuverenitását, mert megmondaná, hogy a hitelt mire költsük. Ezért nem veszünk fel tőle pénzt a jövőben, és ezért nem vettünk fel tőle pénzt különösen és hangsúlyosan és demonstratívavá válna elvén vége óta, amikor Matolcsy, akkor még gazdasági miniszter, váratlanul bejelentette, hogy az IMF-től kérünk pénzeszközt. Mi úgy szerettünk volna kapni, hogy tegye le az IMF a pár milliárd likviditást a küszöbre, oszt ne is lássuk egymást, a végén jöjjön vissza, megkapja. Az IMF viszont úgy adott volna, hogy megmondja, mire költhetjük, és negyedévenként át is nyálazta volna a számlákat, és a következő negyedévi részletet csak akkor utalta volna, ha minden számla stimmel, és a pénz pont arra lett volna kiadva, amire ő megmondta, hogy ki lehet adni. Korlátozta volna a szuverenitást! Ne korlátozza, mert hogy jön hozzá, és azért se, mert a magyar kormány jobban tudja, hogy mitől lesz itt kibontakozás. Légydöglés. Szárnyalás.

Nem vettünk fel hitelt. Helyes. Sőt. Az Orbán-kormány tényleg 3 százalék körülre vitte le a hiányt. Alá akár. Hogy hogyan, hogyan nem, milyen áron és milyenen nem – de alávitte. Idén is aláviszi. Tavaly meg idén ehhez már nyugdíjpénztárat se kellett lopni. Emiatt a magyar államkötvényeket alacsony hozammal lehet forgalmazni. Még így is többet fizetünk ugyan a pénzért, mint amit az IMF-nek fizetnénk, de ez a kis különbség megéri, hogy ne pofázzon bele itt a francia nő meg az ukrán nő, meg előttük a francia kurvapeccér semmibe. Helyes.

De az ég szerelmére: itt nem arról van szó, hogy ne vegyünk fel újabb hitelt, hanem arról, hogy miért fizetjük vissza hamarabb a régit! Az IMF a magyar kormány gazdasági szuverenitását jelen pillanatban semmilyen módon nem képes korlátozni; mivel a magyar kormány nem akar tőle semmit, ő sem akarhat – a 2008-ban felvett pénzen kívül – a magyar kormánytól semmit. Csak ült, ücsörgött itt az IMF, várta, hogy szóljanak hozzá, de nem szóltak. Nem volt abban a helyzetben, hogy bármibe beleszóllhatott volna. És nem is szólt ő sem.

Ez a lépés még Orbán saját mátrixában, a „gazdasági szabadságharc” kontextusában is tökéletesen értelmetlen. De az igazán furcsa az, hogy ezt meg lehet csinálni. A rezsim nem kis kiterjedésű sajtója, de továbbmegyünk, az egyszeri kormánypárti – államtitkár, képviselő, önkormányzati képviselő, szimpatizáns, trafikos, futballhuligán – a szellemi leépülésnek és a tudatlanságnak azokon a távoli tájain tartózkodik, ahol a megértés, egyáltalán,

a kérdésfeltevés már igényként sem merül fel. Az indulataitól amúgy sem könnyen szabadul meg az ember. Kitaláltak egy fantomot, részben ők maguk, és avval küzdenek, azt ruházzák fel egyre ördögibb tulajdonságokkal. Mint a bábuszurkálás. Kettő meg kettő az annyi, mint dögölj meg. Vagy értik, és azért csinálják – döntsük el, hogy melyik a rosszabb. Pedig még a végtörlesztés politikai haszna – a komcsizás, a bajnaigyurcsányozás, a bankározas – sem olyan magától értetődő a saját szűk táboron túl.

Fizetünk pár milliárdot a semmiért. Szerény számítások szerint is legalább tízet. Egy közepes futballstadion árát, lélegeztetőgéppel. Vagy annyit, amiből kompletten, az utolsó csecsemőig el lehetne temetni az országot szociálisan.

Tökéletesen hülyék vagyunk, annak is látszunk, kivéve saját magunk előtt. Elég nyugtalanító.

gazdaság

IMF

2013. augusztus 1.

Az egyenes vonal

A romagyilkosságok ügyében született bírói ítélet megmentette a hazát, vagy legalábbis esélyt adott neki, hogy megmentse magát. Még akkor is, ha a bíróság figyelembe vette azokat a bizonyítékokat is, amelyeket a rendőrség és az ügyészség megkérdőjelezhető módon szerzett be és tárt elé. (Hogy a tanács helyesen járt-e el, amikor e bizonyítékokat, a nyomozás hiányosságait bepótolva mintegy érvényesítette, vagy hogy a vád ezek nélkül is megállt volna-e, a fellebbviteli eljárások során derülhet ki.) Vegyük még ehhez a bizonyosságot arról, hogy a titkosszolgálatok és a rendőrség a bűncselekmény-sorozat felderítésekor végzetes mulasztásokat követtek el, és a kétséget, hogy ezt nem a nemtörődomség vagy a hozzá nem értés okozta, hanem a szándékos félrenézés, hovatovább a passzív támogatás. Vegyük ehhez hozzá azt is, hogy az ítélet után is velünk maradt a gyanú: a négy elkövető nem a saját szakállára és kezdeményezésére ölt, voltak felső kapcsolataik. Mindez már önmagában elegendő lenne a keserű szájjához és a katarzis elmaradásához.

De képzeljük el azt, hogy a bíróság – például bizonyítottság hiányában – felmenti a vádlottakat. Nincs az a polgára a hazának, aki ne úgy értel-

mezte volna ezt, hogy Magyarországon büntetlenül lehet cigányt ölni. Képzeli el ennek minden politikai és társadalmi következményét: a paramilitáris, „civil” erőszak-szerveződések elburjánzását, meg annak a vélekedésnek az átszivárgását a bevett, megszokott dolgok térfelére, hogy a gyerekgyilkosság, ha az áldozat a megvetett és gyűlölt kisebbséghez tartozik, tulajdonképpen elfogadható cselekedet. Képzeli el azt, hogy a pártok az etnikai alapú gyilkosságok társadalmi elfogadottságának növekedésére miként reagálnak. Azt, hogy a felmentő ítélet miként viszi közelebb ezt az országot ahhoz, ami az elkövetők célja is volt: a polgárháborúhoz. Annak is az aszimmetrikus változatához, amelyben az erőszak, beleértve a gyilkosságokat is, a többségi csoport megszokott bánásmódjává válik a kisebbséggel szemben. A rasszista sajtó szalagcíméit: „Ártatlanok a romagyilkossággal vádolt nemzeti érzelmű fiatalok.”

Az, hogy a magyar igazságszolgáltatás gyilkosokat végül is nem hagyott futni, a minimum, ami elvárható. De erről a minimumról talán el lehet indulni. Az egyik áldozat, Kóka Jenő hozzátartozóinak képviselője, Helmecky László beperli a magyar államot: helyes. Így hátha fény derül arra, hogy mit tehettek volna, de nem tettek meg a hatóságok. Nincs olyan politikai erő az országban, amelyik ezt az ítéletet ne üdvözölte volna. Egyetlen parlamenti párt maradt néma, a Jobbik – akár a vádlottak, akár az ítélet mellett állnak ki, a szavazótáborukat hasítják ketté. A nyilvános szolidaritás a gyilkosokkal elképzelhetetlen: miközben még csak azt sem tudják, hogy azért kéne kiállni az elítéltek mellett, mert ártatlanok, vagy azért, mert nem azok.

De evvel még koránt sincs elintézve semmi: ez lenne, még egyszer, a nulla pont. Magunkat csapnánk be, ha a romagyilkosságokat elszigetelt, a semmiből előbukkanó eseményeknek vélnénk. Magyarország azon európai országok közé tartozik, ahol az az ideológia, amely emberek egy csoportjától a kiirtásuk révén akar megszabadulni, nemcsak létezik, nemcsak kiterjedt szubkulturális háttérrel és hol nyílt, hol rejtett politikai képviseléssel bír, de cselekvőképes is. Vannak olyan hívei, akik gyereket képesek ölni, és vannak ebben az országban olyanok, akik ezeket az embereket hősöknek gondolják. Az ítélet – bár a Btk. ilyen tényállást nem ismer – épp ezt, a rasszizmust jelöli meg az elkövetők fő motivációjaként, s innét húz egyenes vonalat a gyilkosságokig. Most csak annyi kéne, hogy ezt megértse és a helyes következtetést vonja le belőle a magyar politika minden szereplője.

Kinek kell ez?

Tudniillik az *István, a király*, az kinek kell? Alföldi Róbert rendezésében például – vagy máséban. Koltay Gáboréban.

Annál is inkább jogos e kérdés, s még jogosabb az ősbemutató rendezőjének emlegetése, mert hiába Alföldi (vagy bárki más) minden igyekezete, az *István, a király*, bár legjobb tudásunk szerint a zenéjét Szörényi Levente szerezte és a verseit Bródy János írta, azért elsősorban – s közkézen hasznuló formájában – Nemeskürty István és, kapaszkodjanak meg, Koltay Gábor műve, hagyatéka. Egy kupac színes, cifra semmi.

Olyan holmi, amit mindenki arra használ, amire csak akar, bár az sem különös véletlen, hogy eddig mindenki ugyanarra akarta, vakításra.

Mert mi másra jó az a sok zászló, gyertya meg a dús statisztéria, vagy éppenséggel a turáni átok oly könnyen fogyasztható története, amely szerint menne itt minden, mint a karikacsapás, ha nem lenne ez a rút széthúzása a nemzetnek, amit, ha épp úgy akarom, kívülről fűtenek, ha meg máshogy, akkor az anyatermészet tehetvén róla, a vérünkben vagy. S amit vagy kihasználnak a hatalmasaink és a

AKIÉRT A HERING SZÓL

velük szövetséges külső tengelyerők, vagy éppenséggel annak van igaza, aki kinyírta a másikat, mint a sokszor felkínált István–Koppány / Kádár–Nagy Imre párhuzam mindkét végpontján. Oh, jaj, a geopolitikai helyzetben a nagyralátóbb a nemzetmentő, még ha belerokkan is a személyes veszteségbe.

De mégis, arra legalább jó volt az *István, a király*, hogy Kádár alatt lehetett végre szólni a nemzetről, mert arról bizony egy vak hangot nem lehetett akkor. Kinek nem lehetett? A művészeknek? A történészeknek? A művészet, pontosabban a popkultúra fogyasztóinak? Ja, meglehet, előttük tényleg kussolt mindenki, vagy épp ők nem vették a fáradságot maguknak, hogy utánajárjanak, s akiknek illett volna hozzájuk fordulni nemzeti kérdésekben, jobbnak látták nem terhelni őket atyáik viselt dolgaival. De ugyan mit váltott ki, mit pótoltt ebből Nemeskürty szegény embernek szánt történelmi gyorstalpalója? Mit adott Koltay látványvilága? S hogyan viszonyul az *István, a király* muzsikája Szörényi alig egy-két évvel korábban felvett, valóban korszakos jelentőségű szólólemezéhez? Többet mondott el bármelyikőjük a nemzetről, mint amit tudhattak? Feleannyit sem.

Koltay (vagy akár Szörényi) későbbi pályáját megtapasztalván döntő fontosságú kérdés, hogy mit közöltek aztán még a nemzetről – mást –, amikor

már lehetett? Az *István, a királyt* 1983-ban mutatták be, hat év múlva jött a rendszerváltás, nos, alkotóerejük teljében találta őket. Mit mondtak?

Koltay idővel megcsinálta szerény tehetségű „dokumentumfilmjeit” Horthyról, Trianonról, Mindszentyről és Wass Alberttről kábé annyi közlendővel, hogy a kormányzó jót akart, Trianon meg szívás, ami abból jött, hogy mindig báncsák a magyart. Szörényi millenniumra publikált műve, a *Veled, Uram!* pedig minden erejével arról próbált szólni, hogy a zeneköltő és gondolkodó Szörényi immár minden tekintetben meghaladta az *István, a királyt*. Már nem slágerek laza füzéreként tekint az operára mint műfajra, hanem valamiféle egységes zenei szövekként (ami azért nem egy grandiózus felfedezés), illetve István műve sajna szakadást szenvedett, mert Antall Józsefet legyűrte a gyilkos kór, Imre herceget meg a vadkán. A *Veled, Uram!* méltó esztergomi megrendezéséhez Szörényi már Iglódit, a zenés színház jelentős hazai megújítóját s az *István* eddig tán leginvenciózusabb interpretátorát hívta ki, s Lezsákot (a köztes mű, az *Attila* költőjét) visszacerélte Bródyra – mint a történetek híven kimutatták, hiába. A *Veled, Uram!* különösebb harcok nélkül lett a feledésé. Amiből tévesen vagy nem tévesen, de az következett, hogy a népnek a látványosság, a cirkusz, István kell. S ezért hívta el most Alföldit rendezni, a cirkuszt, mert a nagy mű oly karcsú, s ebben a harmincévnyi nagy szeretésben annyira el is használódott, hogy csak efféle PR-hókuszpókuszokkal lehet életre galvanizálni.

Mert a nagy mű még mindig úgy áll, ahogy Koltay hagyta. Olyan, mint amit a tanár úr (adott esetben, ugyebár, Nemeskürty) intelmei, útmutatása segédelmével anno Koltay Gábor filmrendezőként megérteni vélt Jancsó Miklós igazi művészetének az *Allegro Barbaróval* a hetvenes évek végén lezárult szakaszából: a gyertyák, a zászlók, az árvalányhaj és a mondott statisztéria feltétlen szükségességét, csakhogy nem célként, hanem jelként – de ezt már nem vágta Koltay, és nem volt rá szüksége Nemeskürtynek. A mű hagyománya így a megtévesztés, a tartalma pedig a máz maga – ezekre volt eddig mindenkinek szüksége belőle, bár mást keresve sem találhatna benne a rászoruló. A napi kérdés, hogy mire szorult rá ebből Alföldi?

Képzeljük el azt a szituációt, ha valaki más rendezi az *István, a királyt*, s nem az ellenoldal emblematikussá tett figurája. Mozgat az ekkora tömeget? Aligha. Megjósolhatóan akkor sem, ha maga Vidnyánszky rendezi. Egy szokásos augusztus 20-i *István, a király*-bemutatóról nem beszélne a kutya sem, azok rágógumija maradna, akik kevéssel is beérik. Konkrétan pár fül-bemászó sláger meghallgatása, a *Himnusz* elbrongása (nota bene, az is, ugye,

Koltay leleménye) elég nekik a nemzetben gondolkodás kulturális penzumához. Ezért szorult a mű vagy éppenséggel Szörényi Alföldire.

De Alföldi? Ő miért? Hogy most megrendezte, arra nyilván előbb-utóbb magyarázatot kell adnia, hisz mi nem tudunk rá találni helyette, az ugyanis nem gondolat, hogy jaj, de unom a politikát. Az vakság és egyszersmind vakítás ugyancsak, mint e mű egésze az eredeténél, a természeténél fogva. Azt meg nem akarjuk gondolni, hogy az *István, a király* a *Mephisto* kiteljesedése lenne. A harmadik válasz, mely a huszárcsíny monetáris vonatkozásait tárgyazná, aligha lehet elfogadható, így hát van itt egy lyuk az ismereteinkben, amit vagy betölt egy valós információ, vagy ki-ki megalkotja felőle a maga kényelmes összeesküvés-elméletét.

De mindegy is, hogy mivel telik ki ez a hiátus, nemzeti halmazállapoton aligha változtat. Az van velünk, hogy örökségünket Koltay Gábor hagyta ránk, méltósággal sajnos nem cipelhető, de megszabadulni tőle láthatóan nem tudunk.

kultúresemény

István, a király

2013. augusztus 22.

Térdre, imához

Hoffmann Rózsának lehet egy szép évnyitó beszéde még abból az időből, amikor iskolaigazgató volt a XIII. kerületben. Az áll benne, hogy az ideitánévben minden megváltozik, és minden sokkal jobb lesz, mert minden kezdet új remény. Pedáns asszony, gondosan eltette ezt a dolgozatot, hátha jó lesz még valamire. És tessék. Államtitkárként is kell évet nyitni, és a szöveg ezen alkalmakra is tökéletesen megfelel. Az eddigi államtitkári évnyitók a változás tanéveit harangozták be, idén azonban fénysebességre kapcsolt Hoffmann: most egyenesen új időszámítás kezdődik a magyar iskolákban, amelyek rendszerét úgy megújítottuk, hogy hozzánk képest gróf Klebelsberg vagy báró Eötvös maximum egy Köpeczi Béla.

És valóban, ilyen tanévkezdés aligha volt még Szent István ezerszáz éves Magyarországon. Belenyúlunk a tankönyvkiadásba, hogy mesterségesen szűkítsék a kínálatot, hisz a tanár, szegény, nem tud választani abból a ménkü sok tankönyvből, csak az állam. A tanárra nem lehet rábízni a saját munka-beosztását, de még munkavégzése helyének megválasztását is csak szörmen-

tén. A szülőre és pláne a gyerekre meg aztán végképp nem lehet rábízni semmit, csak elkanászodnának. Nem lehet rájuk vagy a helyi közösségre bízni az igazgatóválasztást, de miért is kéne, hisz azt is a központ tudja jobban. Hoffmann szerint a közoktatásnak egyetlen baja volt idáig: az, hogy mindenki fegyelmezetlenkedett, mindenfélét választott meg döntött, és az úristennek sem lépett egyszerre. Hogy a mai gyerekek, a mai tanárok, a mai szülők és a mai iskolák jól elszemtelenedtek. Ezt és egyedül ezt a problémát kívánta megoldani egész szorgalmas ténykedésével; az átalakítás éppen ezért minden ízében pedellusperspektívájú volt. Csakhogy egy pedellus végképp nem tud (nem tudna amúgy egyetlen teremtet lélek sem, ha ezerszer annyi esze volna is, mint Hoffmann Rózsának és klónjának, Marekné Pintér Aranka KLIK-vezetőnek együttvéve) átlátni egy olyan irtózatossan, felmérhetetlenül nagy és komplex gépezetet, mint amilyen a magyar közoktatás, ezért aztán a központi irányítás nem képes működtetni semmit. Az igazgatók központi kinevezése botrányok sorát váltotta ki, már ahol egyáltalán eddig összejött. A tankönyvek kiszállítása, átvétele és átadása körül is tökéletes a káosz – a rendszer az évkezdés előkészítéséhez kapcsolódó egyetlen alapfeladatát sem volt képes ellátni. Ehhez jön még a pedagógusbér-emelések körüli, alig követhető kavarások sora. Ez a törvényben megígértnél lényegesen kevesebb lesz, és még ebből a kevésből sem részesedik – teljességgel indokolatlanul – az iskolai dolgozók egy része. Elveszik viszont a bérpótlékokat, így számos pedagógus jövedelme valójában *csökkenni* fog. Ami biztosan nő, az a kötelezően, bár értelmetlenül az iskolában töltendő órák száma. Mindezt az oly sokszor ártírt és oly igen remekül sikerült köznevelési törvény közvetlenül évkezdés előtti gyors módosításával sikerült még összehozni. Belegondolni is rossz, hogy ha minden ilyen flottul megy tovább, mi lesz az évnnyitók után.

Az államtitkárság egyetlen problémát sem lát előre nagyralátó átalakításai közepette, és amikor már kiverik a szemét, alkalmi jogszabályi rögtönzéssel oldja meg őket. Így aztán minden héten új időszámítás kezdődik a közoktatásban. A kétségbeesjtően szorgalmas és elhivatott Hoffmann Rózsa a magyar oktatásügy egyetlen valós problémáját sem próbálta kezelni, viszont a képzelt problémákkal viaskodva ezernyi olyan dolgot sikerült már elrontania, ami úgy-ahogy működött. És mint a híres rabbinak a viccben, még mindig van egy csomó ötlete. Térdre, imához.

A pusztító csodafegyver

A rezsicsökkentés színtisztán választási kampány-fogásnak lett kitalálva, eredeti funkcióját tekintve egy jól sikerült szlogennél vagy egy ügyes plakáttervnel nem több – illetve csak annyival több ezeknél, amennyivel jobb még a legjobbnál is. Először is nem a kampány kedvezményezettje és megrendelője fizet érte – és nem is keveset: az engedélyezett kampányköltség többszörösét –, hanem egy harmadik fél, a szolgáltatók. Az meg, hogy a szolgáltatóknak még rá is kell írniuk a számlára, hogy a fogyasztónak megnyit spórolt a kormány, világszabadalom, az orcátlanság apoteózisa, magas művészetté emelése, az orcátlanság Dávid-szobra és Varázsfuvolája együtt. Azt is megírtuk már, hogy az ellenzéki pártok milyen hülye helyzetbe lettek hozva, a rezsicsökkentés ellen érvelni nem tipikusan szavazóbarát húzás, különösen az alacsonyabb státusú, bizonytalan szavazók körében nem az, és a következő fél évben mindenki előttük akar majd jófej lenni. Nincs és nem is igen lehet az MSZP-nek más ötlete, mint hogy még csökkentsenek rezsit, sőt rángatják az áfát is, aminek, tekintettel arra, hogy a magyar áfa világverő szinten magas, akár értelme is lehetne; viszont azt kétségkívül a költségvetésnek kéne állni.

Az is a Fidesz és a kormány kezére játszik, hogy a rezsicsökkentésnek rövid távú, azonnali kárvallottjai lényegében nincsenek. Legalábbis olyanok, akik labdába tudnának rúgni. A szolgáltatók – nagy külföldi cégek, az RWE, a Gaz de France vagy az olasz ENI – le vannak szarva, értük ebben az országban senki egy könnyet elmorzsolni, netán kiállni nem fog, még ők maguk sem. A multik itthoni menedzsmentje inkább azt reméli, ha kussol, a következő pofont megúszhatják, vagy hogy a végén egy kicsit azért csak jól fognak járni. A német, francia, olasz kormány dettó tesz rájuk: Merkel és az RWE viszonya amúgy sem idilli, olasz kormány meg egyik nap van, másik nap nincs, pont ezzel fognak foglalkozni. Az a pár ezer beszállítói egzisztencia pedig, akik alól kicsúszik a talaj a vállalati költségcsökkentések és általános visszanyírás miatt, a választási matematikában észrevehetetlen mennyiség.

Ez így, ahogy van, tökéletes.

Egy hátránya lehet: hogy rámege a haza.

És nem azért, mert ha ez a kormány a tökéletesen megbízhatatlan partner, hovatovább a partnereit az eszközökben nem válogatva kifosztó partner képét kelti, akkor ez a következő kormányokat is, amelyek esetleg nem ilyenek lennének, rossz fényben tünteti fel, és nekik, a mindenkori magyar kor-

mányoknak nem akar többé a partnere lenni senki. Nem is csak azért, mert az egyszeri rezsicsökkentés logikus, elkerülhetetlen folyamánya az újabb és újabb rezsicsökkentés, a következő rezsicsata, a rezsi-Armageddon, melynek tétje ez: vagy a rezsi, vagy a magyarság; és a végén ez az egész máshová nem bír kifutni, mint a közszolgáltatások államosítására, oda, hogy majd a magyar állam viszi házhoz a gázt meg a vizet meg a delejt. De az olyan is lesz. Tudjuk, ki van próbálva.

De ezek a kártételek legalább helyrehozhatók lennének; ha nem is egyszerűen és nem rövid idő alatt. És ezért ahhoz képest kisebbek is, ami pusztítást a rezsicsökkentés a fejekben végez. A rezsicsökkentés ugyanis azt állítja, hogy nem kell fizetni valamiért – pedig mindenki tudja, hogy kell. Azt állítja, hogy az olyan fogalmaknak, mint verseny, piacnyitás, egyenlő feltételek, a verseny állami szabályozása és felügyelete, nincs értelmük, vagy ha elvben és máshol van is, hát itt, Magyarországon biztos nincs – pedig épp ezek azok az intézményes, jogállami eszközök, amelyek révén a közszolgáltatások árai és a közszolgáltatást végző magáncégek még ezeken a monopóliumok kiépítésére szerföltött alkalmas piacokon is kordában tarthatók lennének. Továbbá. Mivel a rezsicsökkentés mindenki rezsijét csökkenti, és azét csökkenti a legtöbbet, aki a sok gázzal fűtött úszómedencéjét nagyon fényes reflektorral világítja meg, amikor esténként csobban egyet, a rezsi-csökkentés az igazságosság tárgyában is csak azt állítja, hogy a gazdagoknak akkor is jól kell járniuk, ha amúgy nem kéne. Csupa olyan dolgot állít, amire nem lehet virágzó országot építeni. Azt állítja, hogy havi két-három-négyezer forintért – az intézkedés valódi célcsoportjának tagjai nagyjából ennyit foghatnak egy hónapban – megvehető vagy. Annak a felfogásához pedig, hogy erre később így vagy úgy, de rá fogsz fizetni, s hogy ez milyen kevés ahhoz képest, amit ez a kormány elvett tőled, ostoba és tudatlan.

Amikor a 2008. márciusi, úgynevezett szociális népszavazáson elesett a 300 forintos vizitdíj, hosszú évekre, e pillanatban beláthatatlan időre elbukott minden olyan kísérlet, ami a magyar egészségügyet igazságosabbá és hatékonyabbá tette volna. A minden diák által fizetendő alacsony összegű tandíj elbuktatása a felsőoktatás mai káoszának s nem utolsósorban az akkorinál nagyságrendekkel igazságtalanabb tandíjrendszer bevezetésének ágyazott meg. A rezsicsökkentés kezdeményezői ugyanazok; és ugyanaz a cinizmus is.

Csaltunk, na és?

A történetet és utóéletét már ismeri mindenki, így mostantól mindennek másképp kellene lennie, mint eddig. Nem lesz semmi másként, csak páran még szerencsétlenebbnek fogják érezni magukat amiatt, ahogy a szeretett hazájukban momentán élni adatik, csalók közt, csalók uralma alatt. De szerencsétlenebbek lesznek azok is, akik nem vesznek tudomást az egészről, s azok is, akik most oly vehemensen igyekeznek elhazudni, elbagatellizálni a csalást.

Azt a csalást, amely egész társadalmi berendezkedésünk alapja, a választás szabadsága ellen irányult, s amit a hatalmat gyakorlók követek el. Csaltak, hogy hatalmon maradjanak. S ezt kimondani végre volt bátorsága az igazságszolgáltatásnak, még azután is, hogy a választási bizottság első- és másodfokon is törvényesnek és helyesnek találta, hogy a Fidesz elképzelései szerint akár ötvenszer is lehet fordulni a többek között laccímkartya nélküli szavazókat szállító autókhoz.

A szeptember 22-i bajai időközi önkormányzati választásról alig egy hét múltán kimondta a Kecskeméti Törvényszék, hogy ott kampánycsendsértés történt, ami döntően befolyásolta a választói akaratot. Tette ezt a törvényszék épp azon a napon, amikor az övéi úgy választották újra a pártkongresszusukon Orbán Viktort a Fidesz elnökévé, ahogy csak diktatúrában szokás vezetőt választani, 99,9 százalékkal. Az egyszemélyű jelölt nagyvonalúan tartózkodott leszavazni saját magára.

Ez a két választás, a bajai meg a XXV. kongresszusé, tök ugyanaz volt. Csaltak kicsiben, csaltak nagyban: pusztán metodikai különbségről lehet beszélni, ha egyáltalán szükséges, ha tényleg nem világosabb az egész már a napnál is.

Vidéken szerencsétleneket pakoltak szűk gépkocsikba, s hurcoltak szavazni ilyen-olyan ígéretekkel vagy bármilyen eszközt felhasználva a meggyőzésükre. A fővárosban halk autók suhantak egy-egy utassal kényelmes, fenntartott parkolóba, s a megfellebbezhetetlen hatalom erejével, ígéreteivel és fenyegetésével bírtak rá zömében gátlástalan karrieristák arra, hogy a megfelelő szavazatot adják le. Kiszolgáltatott népség mindkét helyen, de a fővárosi úri népek még az sem hozható fel a mentségére, hogy a helyes szavazat leadása enyhítette pillanatnyi gondjaikat, nyomorukat ideig-óráig. Ők tervszerűen tették, amit tettek, előre megfontoltan. Antidemokratikus meggyőződésből, bírványból, eddig szerzett javaik védelmében, cinikusan.

Magánál a csalásnál is vérlázítóbb volt viszont, ahogy ezek a fővárosi dolgozók – a Fidesz, úgymond, felső vezetése, valójában a szálnalmas másodvonal: Rogán, Kósa, Pokorni, Fónagy – kommentálták a csalást kihirdető bírósági döntést. Kis hiba csak a gépezetben. Alávetjük magunkat a bíróság ítéletének, pedig nem is csaltunk, csak kampánycsendsértés történt. Nem is tudható, hogy nem MSZP-s ügynökök szórólapoztak-e a Fidesz nevében. Mit akartok, januártól már nem is lesz kampánycsend. Felszólítom, hogy ne folytasson ellenzéki provokációt a jelenlétemben, mert valójában Lamperth Mónika csalt, már amikor megszületett. És így tovább – bizonyosságát adva annak, hogy a Magyarországon pillanatnyilag hatalmat gyakorlóknak képen mily elképzelhetetlenül vastag a bőr.

De mit mondhattak volna, tán azt, amit gondoltak? Hogy: csaltunk, na és! Hogy: *nem számít?* Hogy: tegnap is csaltunk, amikor megalkottuk a választási törvényt, átrajzoltuk a szavazóköroket, és megpróbáltuk bevezetni az előzetes regisztrációt. Hogy: a saját képünkre formált választási törvény alól is megpróbáltunk kibújni, de rajtakaptak. Ilyet nem lehet kimondani végzetes következmények nélkül. Az ellenzék most néhány különösen sáros Fidesz-funkci – Kubatov, Zsigó, ilyenek – lemondását követeli. Lemondanak? Dehogya.

A csalók nem néznek szembe tetteik következményeivel, a Fidesz is így van ezzel most. Magyarországot csalóként vezeték tovább, már papírjuk is van róla.

demokrácia

választási csalás

2013. október 3.

Adja vagy nem adja?

A zágrábi megyei bíróság tavaly novemberben bűnösnek találta hivatali hatalommal való visszaélés, valamint kenőpénz elfogadásának büntetében, és nem jogerősen 10 év börtönre ítélte Ivo Sanadert, aki 2003 végétől 2009 nyaráig Horvátország miniszterelnöke volt.

A vádirat két feltételezett bűncselekményt egyesített. Az ügyészség, majd pedig a vád állításait pontról pontra elfogadó és az ítéletet kimondó bíróság szerint Sanader – az akkori kormány külügyminiszter-helyettese – 1994–95-ben a Hypo Banktól (Die Kartner Landesbank, Klagenfurt) 7 000 000

schilling (3 610 528 kuna és 18 lipa) kenőpénzt fogadott el azért, hogy épp ez a bank nyújthasson hitelt a kormánynak egy diplomáciai ingatlan megvásárlásához, s ezzel, úgymond, beléphessen a horvát piacra. A második bűncselekmény 2008 elején kezdődött, amikor Ivo Sanader, aki ekkor már a horvát kormányt vezette, megállapodott Hernádi Zsolt Tamással, a magyar Mol Rt. vezérigazgatójával a következőkről. Ivo Sanader 10 000 000, azaz tízmillió euró kenőpénz ellenében mindent megtesz azért, hogy 1) az INA olajtársaság részvényesi szerződését oly módon módosítsák, hogy a Mol kisebbségi (48 százalék alatti) tulajdonosként is meghatározó befolyásra tegyen szert a társaságban; valamint hogy 2) a horvát állam átvegye az INA veszteséges gázüzletágát, s ezzel megszabadítsa a Molt is e veszteségektől. Ivo Sanader, teljes tudatában annak, hogy e megállapodások teljesítése ellentétes a Horvát Köztársaság érdekeivel, kormányfői tekintélyét felhasználva ezen intézkedéseket mind a horvát kormánnyal, mind a kormányzó párttal, a Horvát Demokratikus Közösséggel (HDZ) elfogadtatta, minek nyomán ezek a megfelelő szerződésekbe is foglaltattak. Mindezek után egy fiktív tanácsadói szerződés kötött két ciprusi társaság és a Robert Ježić vállalkozó tulajdonában álló, svájci bejegyzésű Xenoplast & Shipping AG között: a két ciprusi társaság összesen 5 000 000 eurót fizetett ki a Xenoplastnak, míg – és itt most az ítéletből idézünk – „a fennmaradó megbeszél 5 000 000 eurónyi rész nem került kifizetésre a Xenoplast & Shipping AG-nak, mert időközben Robert Ježić kívánságára a szerződés felbontására került sor, tehát (Sanader – A szerk.) mint hivatalos személy ajándékot fogadott el, hogy felhatalmazásainak keretein belül olyan hivatali cselekedetet hajtson végre, amit nem lett volna szabad végrehajtania, amivel megvalósította” a Btk. ilyen és ilyen tényállását: lásd mint fent.

Ha az ítélet igaz, úgy a Mol vezérigazgatója – és még ki tudja, milyen akkori és későbbi magyar kormánytényezők! – tényleg méltók lennének a megvetésünkre. Nincs az a magasztos vállalati érdek, ami ekkora volumenű megvesztegetést igazolni bírna: tízmillió euró kenőpénz képes gajra vágni egy sokat szenvedett, ám szabadságszerető kis haza teljes politikai életét, és ahogy ezt nem kívánjuk magunknak, nem kívánjuk déli szomszédunknak sem!

Csak hogy ez az ítélet – legalábbis amennyi nyilvános belőle – az első szótól az utolsóig erős logikai, nyelvtani és jogi kihívásokkal küzd. Ez az ítélet és az egész eljárás annyira bűzlik, hogy a Nikola Šubić Zrinski tér 5. szám alól ide érezni a szagát.

Már az a tény erős bizalmatlanságot kelthet, hogy csak az ítélet rendelkező része hozzáférhető: az indoklás nem, sőt az indoklást Sanader ügyvédei is csak idén júliusban kapták kézhez. Nyolc hónapon át írták le, s a horvát legfelsőbb bíróság a másodfokú tárgyalást majd egy év után sem tűzte meg ki. De ez még hagyján. Hagyján lenne az is, hogy Sanadert ahhoz, hogy az első vádpont megálljon, háborús nyereszkesedőnek is kellett nyilvánítani (különben elévült volna a terhére rótt cselekmény): ilyen alapon egy bolti csokilopás is háborús nyereszkesedés. Abba se mennénk bele, hogy ezt az 1994-es banki megvesztegetést sem sikerült kifogástalanul bizonyítani – még csak logikailag sem állt össze az oksági láncolat.

A Molt érintő bizonyítási eljárás is el nem végzett munka maradt. A teljesség igénye nélkül: a vád egyetlen tanú, a kétes múltú lobbista, Ježić vallomására épített, mely vallomás vélhetően valamiféle vádalku keretében született. A hírhedt videofelvétel, amelyen Sanader Hernádival készül épp ebédelni – abban a formájában legalábbis, ahogy a Youtube-on megtekinthető –, semmit nem bizonyít: nincs hozzá ugyanis hang. Az ügyészség még azt az ötmillió eurót sem találta meg, amit a ciprusi cégek Ježićnek valóban átutaltak; arra pedig, hogy ez az ötmillió euró a Moltól Sanadernek érkező kenőpénz lett volna, Ježić vallomásán kívül egyetlen bizonyíték sincs. Arra sincs, hogy Ježić az öt misit átadta volna Sanadernek. Sőt. A két ciprusi cégről az is kiderült, hogy a Molhoz nincs közük (az ügyészség ezt vélelmezte, de közvetlen bizonyítékokat nem talált), annál több van a Gazpromhoz. Tulajdonosaikat a védelem tanúiként hallgatták meg – ők vehemensen tagadták, hogy a Mol pénzét diszponálták volna a mohó kormányfőnek; ellenben azt állították, hogy Ježićtel akartak üzletelni, de Ježić becsapta őket, pénzüket lenyelte. A másik ötmillió eurónak, amit a Mol (Hernádi) állítólag Sanader zsebébe csúsztatott, se híre, se hamva: nem tudjuk, kifizették-e, nem fizették ki – az ítélet rendelkező része ezt a fonalat csendesen el is ejti. És végül: az INA gázüzletágát – az ítélet sugalmazásával ellentétben – a horvát állam azóta se vette át a Moltól.

Nehéz nem arra gondolni mindezek után, hogy a *science fiction* egy, a táj hazánkra, Közép-Európára oly jellemző alfajával állunk szemben. A koncepció perrel. Lehet, hogy valaki megvesztegetett valakit valahol, lehet, hogy a Mol volt, lehet, hogy Sanader, lehet, hogy Horvátországban: de hogy a horvát ügyészség ebből semmit nem bizonyított be, az biztos. E gyanút az eljárás politikai kontextusa csak tovább erősíti. A jobbközép HDZ miniszterelnökét, Sanadert először az akkor még ellenzéki szocdemek, az

SDP képviselői kezdték piszkálni a parlamentben a nemzeti érdekek elárulása és a stratégiai jelentőségű nagyvállalat idegen kézre játsása miatt; az első feljelentést ellene a baloldal épp leköszönő államfője, a kitűnő Stipe Mesić tette. Az eljárás az SDP kormányra kerülése után kapott nagy lendületet, ekkor helyezték előzetesbe Sanadert; az ítéletet pedig szinte egyhangú lelkesedéssel fogadta a haladó horvát közvélemény, az egyébként széles körben korrupt disznónak gondolt Sanader méltó büntetéseként. (Még az unió is hajlamos volt a horvát hatóságok korrupcióellenes elkötelezettségének a bizonyítékát belelátni az esetben.) Abból sem igen csinál titkot senki, hogy a Sanader-pernek igenis van *politikai* célja. A Mol a részvényesi szerződés módosításával valóban meghatározó befolyást szerzett az INA irányításában; ezt a módosítást az aláírók megállapodása szerint egy nagy-britanniai választott bíróságon lehetne megsemmisíteni. Ha a horvát kormány itt bebizonyítja, hogy a Mol vesztegetéssel szerzett befolyást, úgy a bíróság visszaszámaztathatja a menedzsmentjogokat a horvát államnak. A Sanader-ítélet erre lehetne jó; és ezt támogatná meg a Hernádit elmarasztaló ítélet is.

S ezen még nyilván sokáig tudnánk élcelődni: hogy milyen érdekes, amikor a hóhért akasztják. Hogy milyen az, amikor a multiellenes, idegenellenes, nacionalista heccelődés, meg az energiaárakkal folytatott politikai játszadozás, meg az állami tulajdon fetisizálása történetesen a legnagyobb magyar vállalat, a „nemzeti bajnok” fejére hullik vissza. És mellesleg lehetlenné teszi a Mol és az INA közös ügyeinek – a menedzsmentjogokat érintő szerződésnek, a gázüzletág jövedelmezőségének, a beígért és eddig végrehajtott vagy nem végrehajtott beruházások kérdésének – értelmes megvitatását: most épp Horvátországban. De ettől megtartóztatjuk magunkat. Még az is lehetséges, hogy a magyar miniszterelnök javaslata – miszerint a horvátok vásárolják vissza a Moltól az INA-t – csak blöff. A sor mindenestre a horvátokon van: mivel ők kezdték ezt a játékot, nekik kell abbahagyni is.

gazdaság

Mol

Hernádi Zsolt

2013. október 10.

Megbocsátani a megbocsátás kényszerét

Aki korán kel, aranyat lel! Bajnai Gordon hétfőn hajnalban dobott egy SMS-t Gyurcsány Ferencnek, hogy aki le akarja váltani Orbán Viktort, az rossz ember nem lehet, kivéve Dopemant, ők pedig a jóemberek ünneplésének régi zászlóvivői, különösen Juhász Péter, a népek kovása, aki még a Milla szakreferenseként százezrével mozgatta meg a tömegeket. Üljük meg hát október 23-át együtt – sokakkal. A történetnek van persze előzménye is, az első SMS-t Gyurcsány Ferenc írta, jóformán még akkor, amikor a gonosz Dopeman az utcán dekázott Orbán Viktor mind a hét fejével. Ez arról szólt, hogy mi lenne, ha együtt ünnepelnék meg október 23-át, mint afféle Orbán Viktor-ellenes világnapot, ők hárman a szocikkal, a demokratikus erők.

Bajnai és stábjá napokig nézegette az SMS-t, mire megtalálta valaki a választógombot. De aztán az események kétségkívül felgyorsultak, s gyakorlatilag megszületett a gordiuszi tüntetés menetrendje: Gyurcsány jöhet ünnepelni, de csomagoljuk bele Ungár Klára, Bokros Lajos, Fodor Gábor és mások – ki is most épp a szocdem csávó, Schmuck Andor?, na, az ő – osztályába. Hátha az említettekkel könnyebb lesz lenyelni. Hogy mit lenyelni, hát például azt a sok sarat, amit a szóban forgó Juhász és még oly sokan hordtak fel az elmúlt esztendőkből Gyurcsányra. Lehet, hogy nem is Gyurcsány a keserű, hanem a bevonata?

Míg ezen Bajnaiék a Dopemannel folytatott öldöklő és magasröptű vita béklyójában tanakodtak, Gyurcsány Ferenc fogadónapot tartott a Szabadság téren. Interjúkat adott, sajtótájékoztatót szervezett, pártja pedig az őszi beszéd vaskos kiszólásaira felépített kampányával okozott zavart a

FELTÜNÉS NÉLKÜL KÖVEZZENEK!

jobboldal soraiban. Ma (kedden, lapzártánk napján) benn töltik az éjszakát az Országházban, szolidarizálván a tüntető pedagógusokkal. Mindközönségesen politizáltak, széles skálán játszva a krassóizmustól egészen a populizmusig, de tagadhatatlanul úgy viselkedvén, *mint egy politikai párt*.

Ezzel együtt minden úgy alakult, ahogy Bajnai az SMS-ében szerette volna, Juhász a rendezvényszervezés rövid távú kistérségi rekordját felállítva kedden már sajtótájékoztatón tudatta a demokratikus értékek iránt elkötelezett néptömegekkel a jó hírt és Fodor Gábor fellépésének határozott lehetőségét. (Dopemanról nem tudnak semmit a szervezők, újságírói kérdésre válaszolva valaki úgy emlékezett, hogy egy énekes az illető.) Együtt hát a

Műgyetem előtt a nagy csapat, mindenki pontosan annyit beszélhet, mint a többi felszólaló, Orbán Viktor meg szónokoljon csak a frissen Fekete Györgynek adott Múcsarnok előtt. Éljen a bal!

Az október 23-i szónoklatok históriája azonban e csalfa látszatok ellenére sem egy vígjáték, még kevésbé sikertörténet. Különösen akkor nem az, ha visszaemlékezünk a tavalyira. Amikor Bajnai Gordon színre lépett. Eltelt egy év, s még mindig nem tudjuk, hogy jókor vagy rosszkor, de az biztos, hogy rossz helyen – ilyenformán ez a hétfő hajnali SMS pont egy évet késett. Akkor még lehetett hivatkozási alap a Milla esetleges tömegvonzása, akkor még terítéken volt az antipolitikus politika, akkor még voltak vevők a mindenkitől egyenlő távolságot tartó gesztusokra – ma csak egy személyben Schiffer András tart mindenkitől azonos távolságot, ő is jobbra hátulról. Azóta azonban ezt az egész romantikus, önáltató, de legfőként tehetetlen pártellenes *bullshit*et lesöpörte az asztalról szépen, érdemei szerint az idő, és a köz élénken kimutatott, totális érdektelensége. Nincs Milla, nincsenek Juhász által utcára vezényelhető százazrek, s legyünk őszinték, Bajnai nimbusza is elég göthösnek látszik, neki, ugyebár, rég Orbán Viktorral kellene vitában állnia, s a legkevésbé sem Dopemannel (ráadásul a szívóágon).

Ilyenformán mást is jelent ma ugyanaz az SMS, mint jelenthetett volna tavaly, amikor valóban nagyvonalú gesztus lehetett volna.

Az az SMS, legyen bármennyire is hőzentrágerhúzó, hogy mi vagyunk ám a legények, akik összehozzák az ellenzéki egységet, akik megszerveznek flottul egy tömegrendezvényt, ma már csak kapaszkodás egy szalmaszálba.

De micsoda túlélési esélyekkel kecsegtet egy olyan szalmaszál, akit Gyurcsány Ferencnek hívnak?

Nos, nagyobb, mint elsőre gondoljuk, mint ha azokra a beidegződéseinkre hallgatunk, amelyekre eddig Bajnai és a szocialista párt zöme is hallgatott. Hogy tudniillik ennek a csávónak vége, ez már annyiszor került padlóra, nullázta le magát, hogy már csak tászt szavazót. Arra hallgatunk még mindig, hogy Gyurcsány tehet mindenről.

De Gyurcsány Ferenc Szabadság téri fogadónapján nemcsak a rajongók és a kóros kíváncsiskodók jelentek meg, voltak ott mások is. S ha végignézzük az elmúlt három év ellenzéki megszólalásait, Gyurcsány semmivel nem teljesített szerényebben, mint Bajnai vagy Mesterházy, ellenkezőleg.

Az a hétfői SMS így leginkább annak a folyamatnak a napnál is világosabb lenyomata, amely során nevezettek folyamatosan azon törik a fejüket,

hogyan is tudnának megbocsátani Gyurcsány Ferencnek, legfőként két dolgot.

Orbán Viktort először is – bár nyilván megér egy külön misézést, hogy mennyit köszönhetünk abból magának a szocpártnak. Másfelől pedig azt az immár megkerülhetetlen tényt kell megbocsátani Gyurcsány Ferencnek, hogy olyan helyzetbe hozta az önoldalán elhelyezkedő ellenfeleit, hogy azok efféle gesztusokra kényszerüljenek felé. Magyarul megbocsássák neki, hogy kénytelenek megbocsátani neki, vagyis átlépni a hülye árnyékukat.

Tetszik, nem tetszik, Gyurcsány újra játékban van. A baloldal akkor veszi majd komolyan önmagát, ha ezt beismeri.

ellenzék

Gyurcsány Ferenc

Bajnai Gordon

2013. október 10.

Csapjaink harcban állnak

Megmetszi a Gazdasági Versenyhivatalt (GVH) a kormánypárt. Ezúttal arról szól a sztori, hogy egy egyéni képviselői indítvány a kormányra bízna annak eldöntését, milyen cégösszeolvadások, fúziók, felvásárlások esetében *nem* indíthatna a hivatal versenyfelügyeleti eljárást, még akkor sem, ha ezek a piaci mozgások monopóliumok kialakulásához vezetnek. A GVH alkalmankénti kikapcsolásához az útmutatást a kormány számára a nemzetstratégia fogja megadni: ama pillanatban, amikor felragyog a nemzeti érdek csillaga a magyarság égboltozatán, a versenyhivatal alkalmazottai kihörpintik utolsó italukat, felpakolják a székeket az asztalra, és csöndesen hazafelé veszik az irányt.

Hogy ez az egész mire megy ki, legfeljebb sejteni lehet: a közműszolgáltatások, leginkább a víz- meg az energiaellátás koncentrációja egy-egy vállalatban lehet a cél. Mellékszál, de nem érdektelen a GVH reakciója: a szabad verseny piacgazdaság – és elméletben ilyet jelöl ki hazánk számára a hatályos alapizé – egyik legfontosabb, a kormánytól független intézménye kedden lényegében megvonta a vállalt, igaz, nem mondta, hogy hú, de finom volt ez a hasba rúgás, kérhetek még egyet? (Persze minden tapasztalatuk csöndességre inti őket. Miután egy olyan pimf ügyben, hogy a dinnyének legyen vagy ne legyen meghatározva a legalacsonyabb ára, egy igazi senki is a földre vitte őket. Nem csoda, hogy nem akarnak az ennél trillió-

szor több pénzt forgató piacon belemenni egy eleve vesztes csatába.) Lényeg, hogy van versenyhivatalunk, és az elvan a sarokban, ahogyan van egy csomó mindenünk, ami valójában nincs.

Arról, hogy ez a koncentráció hogyan fog végbemenni és kinek az üzletét fogja elvenni, fogalmunk sincs, de nem tudják az iparág szereplői sem. Az események középpontjában mindenesetre a Magyar Villamos Művek (MVM) Zrt.-t vélelmezzük, pandanja lehetne a Magyar Állami Vízkészítési és -beviteli Zrt. (Utóbbinak a külföldi tulajdonú vízművek elleni küzdelmeit az „Oda csap, ahova köll!” szlogennel javasoljuk reklámozni, és ezt most ingyen adtuk a kormánynak.) De hogy a gáz-, az áram- és a vízszolgáltatás pont melyik szegmensét akarja ellenőrzése alá, esetleg tulajdonába venni az Orbán-kormány? Mindhárom vertikumot bonyolult ár-, tulajdon- és érdekviszonyok népesítik be: külföldi magán- és külföldi állami óriásvállalatok, magyar kis- és nagyvállalkozások, önkormányzatok részei e láncoknak. Mint minden közszolgáltatásnál vagy olyan bárminél, ami csövön, hálózaton érkezik a fogyasztóhoz, az államra súlyos feladatok hárulnának. Az, hogy a piac eladói oldalán fellépő szereplőknek egyenlő hozzáférést biztosítson e hálózatokhoz; hogy a monopóliumokat lehetőség szerint felszabdalja, vagy ha az nem megy, úgy az árakat fair és fenntartható módon szabályozza. Hogy úgy tartsa kordában ezeket a gyakran nálánál is gazdagabb és befolyásosabb vállalatokat, hogy azok technológiai és egyéb kultúrájából a fogyasztók is részesüljenek.

Ehhez jó intézmények és azok rendeltetésszerű használata, valamint rutinszerű, tisztességes, szívós napi munkája kell: meg sok nyilvánosság. Így érhető el ugyanis a legbiztosabban a népszerű politikai Szent Grálja, az alacsony ár. Akkor, ha a fogyasztó választhat. Ha verseny van – legyen szó mégoly nehéz és sok babramunkával szabályozható piacokról is.

A mi kormányunk azonban most már egyáltalán nem csinál titkot abból, hogy a versenyt mint olyat nem szereti: legutóbb Fónagy János – a 444.hu riporterének kérdésére – filozofált egy praecoxosat a tárgyban. És persze ki merné kijelenteni, hogy a 2010-ig eltelt húsz évben pont a fent leírt, eszményi módon működött Magyarországon a közszolgáltatások piacának állami szabályozása! Nem így működött, hanem rosszabbul, és mindazon jegyeket magán viselte, amelyek egy félig sült demokratikus berendezkedésen ebben a korrupcióra szőrfölött hajlamosító közegben kiütköznek – urambocsá, néha még lábon megvásárolt képviselőkről, lealázott versenyfelügyeleti eljárásokról, bicegő fogyasztóvédelemről és félszívvel végigvitt ártárgyalásokról

is hallottunk. De totális kudarc sem volt; és az is biztos, hogy a kigázolás, az *olcsó ár* felé vezető út éppenséggel ezen intézmények, szabályozások rendeltetésszerű használata és ezeken keresztül a torzítatlan verseny felé vezetne. Nem pedig visszafelé, az állam által bekebelezett és működtetett közszolgáltatások irányába. Most repülünk hátrafelé – mondanánk, hogy az időutazás 1948-nál vagy a 60-as, 70-es évek hörgő fürdőszobai csapjainál és izgalmas áramkimaradásainál ér majd véget. De még ennél is vigasztalanabb, hogy az államosítás után egyszer úgyis megint a magánosítás jön majd sorra – mihelyst kiderül, hogy a verseny helyett nincs, nem volt és nem is lehetett volna egy pillanatig sem semmi. Akkor megint neki kell majd futni ennek az egésznek, előről. Csak legyen, aki megéri.

(Ugyanakkor az az iparági koncentráció, amit a GVH kimiskarolása megelőlegez, korántsem biztos, hogy állami monopóliumot feltételez. Lehet, hogy az MVM felhizlalásának értelmét későbbi magántulajdonba vonása adja majd meg. Vagy ha ennyit mégsem lehet ellopni: a nemzeti bajnok politikai kifizetőhelynek mindig jó lesz. Csak a fogyasztóknak meg az adófizetőknek nem lesz jó. De ez is csak a 60-as évek lenne, kicsit más kiszerelésben.)

demokrácia

GVH

kapitalizmus

2013. október 17.

Ha szólít a papság

Úgy jöttek egymás után, hogy pártház, tanácsháza, általános iskola, szemben a Rákóczi úton tejivó, és a sarkon a virágüzlet meg az újságos, aztán a híres Lenin-szobor, amint keze a vasmű főbejáratára mutat. 1972 novemberének utolsó napja hideg, de tiszta időt hozott, a gyerekek sál, sapka, nagykabát összeállításban mentek iskolába. Ezért már be sem csengettek a nagyszünetről, mindenki ment öltözködni, s az udvaron várták a hírt, hogy mikor kell kimenni – fegyelmezetten, rendezett sorokban – az utcára; csend, akit meghallok fecsegni, megy az igazgató elé! Csak akkor mondták meg, hogy mi lesz, amikor már indulni kellett: Kádár elvtárs megmutatja Brezsnyev elvtársnak a Csepel Vas- és Fémműveket, s iskolánkat az a megtiszteltetés érte, hogy a gépkocsioszlopuk itt halad el melőttünk (próbált volna máshol, hisz csak a Lang Kálmán utca sarkán darvadozó Zöld Takony

italbolton keresztül mehetett volna még). Ha jönnek a Csajkák, integessek, aki nem integet, szorul! Akinek szerencséje van, láthatja Brezsnyev elvtársat! Vagy a Fock Jenőt.

Szombaton Budapesten, a Szent István-bazilika előtt celebráltak szentmisét a boldoggá avatott Sándor István tiszteletére (nevezett nem tévesztendő össze a Papával). A pápát Angelo Amato bíboros képviselte, de megjelent az ünnepségen Áder János államfő, Kövér László házelnök és a miniszterelnök képviselőjében a hitvese; először arra gyanakodtunk, hogy Orbán a szinte azonos időben rendezett Videoton–Puskás Akadémia-futballmeccs miatt fordított hátat a papságnak, de nem az ádáz derbi, hanem az indiai küldetés tartotta távol vezetőnket. A misén szép beszédet mondott Erdő Péter bíboros, melyben kiemelte, hogy koncepció per, hamis vádak, halálos ítélet, kivégzés. Az egybegyűlteket beszédét nagy tetszéssel fogadták, azonképpen a megemlékezés többi részét is. Ámen.

Azaz mégsem egészen, mert van itt egy aprócska, zavaró momentum. Az tudniillik, hogy egyes sötétben bujkáló sajtóorgánumok szerint nem volt annyira osztatlan az a figyelem a bazilika előtt. Így ír például az index.hu: „A misén nagyon sok, a szaléziakhoz tartozó iskola tanulója vett részt, a rend ugyanis kötelezővé tette az összes diáknak a megjelenést. Ha a gyerekek meglátták magukat az óriási kivetítőn, lelkesen integettek és mutogattak, volt East Coast, West Coast, ördögvilla is.”

Yo, man, mindezzel meg csak az a baj, hogy a derék szaléziak például a múlt hónapban vették át a Számalk szakközépiskolát, kábé azzal, hogy dehogyan bántjuk mi az iskola eddig jól bevált rendszerét. De egyáltalán, milyen tempó ez már, csóró diák augusztusban beiratkozik egy normális iskolába, azt még bele sem bújjuk az iskolaköpenybe, máris nyakán a papság, hogy menjél ünnepelni a térre a mártírunkat, sztárvendégekkel, mert különben igazolatlan napot leszünk kénytelenek bevésni neked, amibe nyilván belehasadna a keresztényi szívünk. A szombati miséért hiányzást.

S akkor innen nem is kell folytatni a történetet, úgy folytatja az magát, mint a pinty! Most a mártírért megtartott misére kötelező elmenni, holnap a másik – sima – misére, bárminő egyházi rendezvényre. Minden szerencsétlen diáknak, akit odavetett a balsorsa, s van olyan megátalkodott, hogy el akarja végezni, amit egyszer elkezdett. Elkezdett, ne adj' isten abban a tudatban, hogy tanulni megy, nem vattának a papság bulijaira. S esetleg tapsolni sem akart feltétlenül az állami mezben felsorakozott, majdnem teljesen komplett Fidesz-vezérkarnak (+ nej).

Summa summarum az az ördögvilla a legkevesebb, amit a tisztelt és ájtatos egybegyűltek megérdemelnek. A bevezetőnkben felidézett történet pedig nem is tudjuk, miről jutott az eszünkbe.

kultúresemény

közüktetés

papság

2013. október 24.

Romlott áruk piaca

Igazi negatív mestermunka volt. Arról, hogy csalt a bajai időközi önkormányzati választáson, a Fidesznek bírósági papírja volt; ilyen papírja nincs egyetlen másik pártnak sem. Most úgy áll a helyzet, hogy az MSZP – ennek az eredeti felállításnak az első számú kedvezményezettje – netán belerokkan ebbe a rendes esetben szinte teljesen érdektelen kisvárosi választási vetélkedésbe. És távolról sem azért, mert a Fidesz és propagandagépezete a bajai kamu videó esetét felhasználva ügyesen szétzilálja majd az MSZP szavazótáborát, eltántorítja a bizonytalanokat, és védekezésre kényszeríti a szocialistákat a következő fél évben. Ezt még túl lehetne élni, minél tovább lovagol majd ezen a kormánypárt, annál inkább. Az elég abszurd látvány lesz, amikor az a párt tart erkölcsstanórát a politikai váltogazdálkodás illemszabályairól a sok kis nebuló-választó előtt – az MSZP-t tantermi csontváznak, afféle Aladárnak használva –, amely ezeket a szabályokat módszeresen szétzilálta.

De nem is erről beszélünk. Még csak nem is arról az erkölcsi természetű dilemmáról, hogy ha a Fidesz csalárd módon változtatja meg a játékszabályokat, akkor vajon csálhat-e az a párt is, amelyik a csalókat netán legyőzni képes szövetség legütőképesebb, legszervezettebb ereje lesz? Hisz a válasz egyértelmű. Nem, ne csaljon.

Hanem arról, hogy látta-e a szocpárt miniszterelnök-jelöltje a megjelenés előtt a bajai kamu videót? Ha látta, és nem állította le az akciót, vajon teljesen agyalágyult-e? Mit gondol a világról? Ha nem látta, de tudott róla, mit tudott róla? Ha tudott róla, miért nem nézte meg? Milyen elfoglaltság lehetett ennél fontosabb?

Továbbá. Ha nem látta, tényleg csakis és kizárólag Déri Balázs kezelte az ügydarabot? Ő az egyetlen agyalágyult Mesterházy Attila közvetlen környezetében? Vagy vannak még mások is? Kik azok, és hogy kerültek olyan helyzetbe, hogy döntést hozhatnak egy ilyen kényes ügyben?

Ha Mesterházy nem látta a videót, és nem is tudott róla, miért nem? (Jó, ez hülye kérdés volt.)

E kérdések nem okvetlenül a választópolgároknak kell hogy felmerüljenek, odáig el se mennénk. Hanem a legnagyobb ellenzéki párt szervezetén belül – egyéb vezetői, elnöksége, választmánya, kongresszusi küldöttei, aktivistái, háttéremberei körében, a pártelnököt megválasztó fórumokon. Ha az MSZP vezetője és ifjú csapata ezt ilyen csúnyán elszúrták, az mit árul el a képességeikről, a döntéshozatal formális és informális módozatairól, hierarchiáiról? Mit szűrnak még el a választásokig? És utána? Még ebben a körben is felmerülhet: megengedhető-e megtörtént eseményekre bizonyítékot hamisítani? Vagy hamisított bizonyítékot felhasználni? Ha a Fidesz csal, csálhat-e az MSZP is? Mekkora? A kontúrokat csak ködösebbé teszi a kétely, hogy a pártelnök vajon tényleg jóhiszeműen kereskedett-e romlott áruval? Lehet-e hinni neki, a főnöknek? Most és ezután?

Mesterházy Attila politikai teljesítményéről a szocialisták és szimpatizánsaik avval biztatják magukat, hogy jó a srác, ügyesen visszarántotta a pártot a szakadék széléről, és elvégezte a fiatalítást is! De ez a sötét utcán füttyörés: az MSZP tizenpár százalékos támogatottsága 2010 óta lényegében változatlan. Még az is lehet, hogy ennél rosszabb menni a szocpárt nem is tudna semmiképp; ez olyan természeti törvény, mint hogy az alma nem eshet felfelé a fáról, és Mesterházy csak ennek a törvénynek lett a kedvezményezettje. Merőben véletlenül, pusztán azért, mert ő járt arra. Az viszont vitathatatlan, hogy ügyesen erősítette meg magát a párton belül és takarította el az útból – nem a riválisait, hisz ilyenek nem voltak, de minden zavaró tényezőt; és ügyesen használja fel mindehhez a párt korábbi két bedolgozójával, Gyurcsány Ferencsel és Bajnaival szembeni indulatokat.

Evvel nincs is semmi baj: amíg ki nem derül, hogy alkalmatlan a vezetésre. Már a pártéra is, nemhogy az országéra.

Fél évvel a választások előtt levenni a tábláról lehetetlen; fenti kérdéseinkre ennél fogva csak olyan válaszokat fogunk most kapni, amelyek Mesterházy szerepét bagatellizálják. És ez, amíg ő áll a legnagyobb ellenzéki párt élén, és ezen egyszerű matematikai összefüggés erejével ő az ellenzéki koalíció kézenfekvő kormányfőjelöltje, távolról sem csak a szocialista párt problémája.

Hisz az alkalmatlanságát firtató kérdésre előbb-utóbb valódi válasz születik majd.

ellenzék

Mesterházy Attila

bajai videó

2013. november 7.

Szegénységben és boldogtalanságban

Mozgalmas, vidám hétvégjük volt a náciknak az országban, a múlt heti Horthy-mellszobor templomi újraavatása után már a második mostanában. Valakik, akik vagy a Magyar Nemzeti Arcvonal voltak, vagy csak azt mondták magukról, Radnóti-köteteket égettek; más, sportbarát fiatalok egy békéscsabai kézilabda-mérkőzésen „Veled vagyunk, Csatáry Laci!” molinót húztak ki a lelátón, és volt egy pofás Horthy-felvonulás Budapesten is, az utóbbi a Jobbik organizálásában. A tíz könyvégető nácira ne vesztegessünk szót, mi sem állítanánk, hogy ők a nemzeti ifjúság élcsapata, a békéscsabai drukkerok poénja viszont már elgondolkodtatóbb, már csak azért is, mert akkor és azóta kicsit sokan próbáltak falazni nekik. A meccset látta pár száz ember, ott volt a város krémje, a városi tévé, a helyi sajtó, a kézilabda-szövetség, az apja fasza nem volt csak ott – mégis, ha a *Népszava* fel nem horgad, a dologra senki ügyet sem vet már. A molinó gazdá, miután lett egy kis balhé, egészen hihetetlen magyarázattal álltak elő arról, hogy nem a kassai gettóparancsnokot éltették, hanem a cimborájukat, akit történetesen Csatáry Lászlónak hívnak (Csatárinak, egészen pontosan), a szövetség lapzártánkör meg gondolkodik, hogy ezt elhiggye-e, nemkülönben az újságokba író emberek egy része is, azzal a felkiáltással, hogy ne keressünk ott is nácikat, ahol nincsenek! Tényleg ne keressünk, mindenestre az ellen-tábor szurkolóiba – a gyávaságból vagy közömbösségből vakoknál meg a hülyeséget hivatásszerűen gyakorló szövetségi alkalmazottaknál, újságíróknál – jóval több érzékenység és értelem szorult. A két lábbal a földön járó, egyenes gondolkodású debreceni ultrák azonnal megfajították az üzenetet, és lelkes „Sieg, heil!” örmkiáltással nyugtázták a tömeggyilkos emléket oly megható empátiával felidézõ szavakat.

A kassai gettóparancsnok legfőbb főnökének tiszteletére s a neki állítandó lovas szobor promotálása érdekében tartott hétvégi Jobbik-demonstrációt ugyancsak diszkrét félrenézés követte, legalábbis vezető politikai erőnk s kormányunk oldaláról. Lehet, nem tartják az egészet olyan fontosnak. Vagy épp ellenkezőleg: ők is érzékelik, hogy a Jobbik ügyesen betámadott, mindinkább Horthyra hegyezi ki a magyar jobboldal identitásának kulcskérdését, s teszi ezzel Horthyt, illetve Horthy emlékét a mai magyar politikai verseny kulcskérdésévé is; de az ellenállítást, vagyis Horthy megtagadását politikai értelemben károsnak és ezért ellenjavalltnak tartják.

Pedig ezzel a helyzettel kezdeni kell valamit. Nem nekünk: a kormánynak és a magyar jobboldalnak. Már ha – példánknl maradv – Csatáry László éltetése s a magyarországi nácizmus további rehabilitálása már tényleg nem fér bele az ő országimázsukba se. Kezdeniük kell valamit – Horthyval. Azt ugyanis, hogy Csatáry 1944 tavaszán büntetlenül gyilkolhasson a kassai gettóban, Horthy Miklós engedte meg neki, hisz ebben az időszakban Horthy volt Magyarország legfőbb közjogi méltósága, a magyar állam első vezetője. Az emberek pedig hajlamosak rá, hogy figyelembe vegyék, mit tesznek vagy gondolnak választott vezetőik, s hogy az illendőség határainak kijelölését tőlük várják. Mondunk egy rossz példát. Az, hogy suhancok megvernek egy hajléktalant, és a motyóját a Dunába szórják, azért is lehetséges, mert a magyar törvényalkotók a hajléktalanokkal azt tették, amit tettek. Előbb megfosztották őket bizonyos jogaiktól, aztán a méltóságuktól, aztán kriminalizálták a létezésüket: biztos verni is szabad őket, nemde? A következő lépés az erőszak *állami* szervezése szokott lenni.

De nem olyan bonyolult dolog ez.

Van egy állam, amelyik aktívan közreműködik több százezer állampolgára elpusztításában. A döntés az elpusztításukról nem ennek az államnak a szuverén, önálló döntése, de a döntés a részvételről a meggyilkolásukban igen. Ugyancsak szuverén döntéssel ez az állam meg is tagadhatta volna a közreműködést.

Mindez nem valamely polgárháborús konfliktus során történik, a meggyilkoltak korábban nem viseltek hadat ezen állam ellen.

Ennek az államnak ebben az időszakban van törvényes, alkotmányos vezetője, ha nem is közvetlenül, de az ő alárendeltségébe tartoznak azok a hivatalok és hivatalnokok, akik az állam több százezer polgárát a halálba küldik. Az ő közreműködésük nélkül a több százezer állampolgárt nem semmisíthették volna meg. Az állam vezetője a megsemmisítésről s az alárendeltségébe tartozó hivatalok és hivatalos személyek nélkülözhetetlen részvételéről tudomással bír. Amikor a gyilkoláshoz elengedhetetlen adminisztratív és logisztikai közreműködést nyújtó állami, hivatali gépezet le akarja állítani, sikerrel jár. De addigra a több százezer állampolgár halott. Mert meggyilkolták őket.

Lehet-e egy államnak hőse az, állítsanak-e a lakói szobrot (emléktáblát, nevezzenek-e el róla közteret stb.) ennek a vezetőnek? Aki hivatalánál fogva közreműködött az állam több százezer polgárának meggyilkolásában?

Az ilyen gesztusok e cselekedetek utólagos jóváhagyását jelentik. Ez nemcsak ellenkezik minden jóérzéssel, minden erkölccsel, minden emberi tulaj-

donságunkkal, de az az ország, amelyik egy ilyen vezetőt tekint a hősné, bukásra van ítélve, arra, hogy a lakói örök gyűlöletben, félelemben és erőszakban éljenek. Szegénységben és boldogtalanságban.

Horthyról mindenekelőtt ezt kell elmondani, ezt kell tudni. Másodszor és harmadszor is. A többi – a körülmények, személyes vagy politikai motívációi, a személyisége, békeidő politikái, vagy a sötét lyuk, ahonnan a magyarországi holokauszt előpenderült – bizonyára vita tárgya lehet. Legyen is. Miután abban egyetértettünk: Horthy Miklós bűnrészes több százezer zsidónak nyilvánított magyar állampolgár meggyilkolásában.

Ne tévedjünk: ezt a magyar szélsőjobb sem gondolja másként. Ők is ezt tartják Horthy főművének. Ezért akarnak szobrot állítani neki.

magyarkérdés

Horthy Miklós

2013. november 21.

Az eszelős feltépi az ajtót

Kedves olvasóink bizonyára élénken emlékeznek Geszler Herman elvtárs szép és színigaz, de legfőképpen tanulságos történetére. Történt ugyanis, hogy a majsztor, mint amolyan helyi felső vezető kitűzte az altdorfi piactéren egy póznára a sipkáját, mondván, a sipkám én vagyok, s aki arra jár, no, annak bizony meg kell süvegelnie e magas tökfödőt. Igen ám, de jött egy Tell Vilmos nevű arc, már ha hihetünk bizonyos Schiller Frigyes némi-lykor éppenséggel zavaros állításai egyikének, s baszott köszönteni a sityakot. Lett is belőle nagy kalamitás, amit nem is ragoznánk, a lényeg az ugyanis, hogy hamarosan – úgy Küssnacht magasságában – Tell kirendezte a játszmából Geszler et.-t. Nem kellett aztán köszönni többet a kalapjának.

Figyelj, most is így lesz!

Van persze egy másik példabeszédünk is, arról tudniillik, hogy Kádár János egy idő után azért megállt a kapuban. Érdeklődött a barátainál, rosszabb esetben a családtagjainál, hogy mi a stájsz körülöttem, mennyi még a mennyi, de a házba nem ment be. Kádár alatt már nem volt élet-halál ura a házmester vagy a tömbbizalmi. A munkahelyeden még ott volt a párt, de otthon békén hagytak. Innen folytatjuk.

Németh Szilárd, Csepel polgármestere, Orbán Viktor rezsiparancsnoka önálló képviselői indítványt terjesztett be „egyes törvényeknek a rezsicsök-

kentés végrehajtásával összefüggő módosításáról”, melynek második, azaz 2. pontja „A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény módosítása” tárgyában tartalmaz kopernikuszi újításokat. E szerint pedig „A közös képviselő vagy az intézőbizottság – többletdíjazás felszámítása nélkül – a rezsicsökkentések végrehajtásához kapcsolódóan tájékoztatja a tulajdonostársa(ka)t a) minden hónap 15. napjáig – az I. mellékletben meghatározott formában és tartalommal – írásban, figyelemfelkeltő és a fogyasztók által jól látható módon elhelyezett hirdetmény útján a közös tulajdonú épületrészeket érintő, valamint a 24. (2) bekezdés b) pontja szerinti közüzemi szolgáltatások díjai vonatkozásában a rezsicsökkentések eredményeként a társasház tekintetében jelentkező megtakarításokról költségnemenkénti bontásban” et cetera, et cetera. Szóval jön a közös képviselő, és meghatározott formátumban, ja, a manóba is, nemzeti színekkel szegélyezett merített árkuson tájékoztatja a tisztelt lakosságot minden hónap 15-éig, hogy mennyit volt szerencséjük a tárgyhóban megtakarítani Orbán Viktor emberfeletti jóakarátának köszönhetően. Lehet hálásnak lenni, s lehet saját füzetecskét felfektetni, napi rubrikázással, hogy mennyit is takarítottam meg órákra lebontva hitvány életemet, Orbán Viktor, jóindulat, satöbbi, százalékosan, számmal és betűvel, a helyi Fidesz-irodán hitelesítve, pecsét, aláírás, anyja neve háromszor.

Hazamész, és a lépcsőház már azzal fogad, hogy Orbán Viktor megint variált valamit a gázórán, innentől sokkal jobb lesz neked. Magyarul a hibbant vezér nem a piactérre tűzte ki a zsíros karimájú kalpagját, hanem minden egyes kapualjba, minden egyes szerencsétlen lépcsőházba. Ha elmész, köszönsz neki, ha megjössz, hálálkodsz neki. Ha nem, az ördög tudja, mi lesz. Arra Németh Szilárd még nem talált ki semmit, de műhelyében nyilván forr már a munka. Egyelőre még csak annyit izzadtak ki a malmai, hogy a közös képviselőt kell megbüntetni, ha elmulasztaná kitenni az értesítőt. Ez is valami, a forradalmárok letépi a pántlikás hirdetményt, a közös képviselőt várja az áristom, ezért inkább mindennap ellenőrizi, hogy kinn van-e még, betáraz tartalékokat, megtanulja kívülről az adatokat, hátha ad hoc is pótolni kell gyorsan valamelyiket. Megtanulja, aztán gondol egyet, s kikérdezi. Gyanús lesz neki özvegy Kovácsné, hátha ő tépkedi le a hirdetményeket, sietve fel is jelenti, hogy véletlenül se ő üsse meg a bokáját. És így a végtelenségig. A történelemben már egy csomószor látott módon.

Orbán Viktor rendszere egyszerűen eszelős.

rezsicsökkentés

közös képviselő

2013. november 28.

A szükséges mértékű együttműködésről

A Magyar Országgyűlés a nagy kapkodásban elfelejtett érvényt szerezni az Alkotmánybíróság (AB) hónapokkal ezelőtti döntésének, és nem állította vissza Iványi Gábor Magyarországi Evangéliumi Testvérközösségének (MET) – és a többi érintett gyülekezetnek – jogtalanul elvett egyházi jogállását. Iványiék, ezért vagy másért, nem is kaptak a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV) technikai számot, amelyre az egyszázalékos személyi jövedelemadó felajánlások fogadásához lenne szükség. Így csak a régi technikai számukat tudták megadni azoknak, akik a MET-et kívánták támogatni – akikkel aztán pedig a NAV kénytelen volt közölni, hogy felajánlásuk érvénytelen, mert a közösség „nem beazonosítható”.

A 2010 májusa óta született törvények lényege, hogy ne szabályozzanak, mert a szabályok, még ha a parlamenti kétharmad is találja ki azokat pillanatnyi érdekei, rokon- és ellenszenvei függvényében, mégiscsak megkötik valamelyest a kreatív önkény kezét. E metódus egyik legszebb terméke az úgynevezett egyházszabályozás. Így került bele az AB annyi terméketlen jogszokdája után az alaptörvénybe, hogy csak abból a közösségből lehet bevett egyház, amelyet a Nemzeti Együttműködés Rendszere (NER) együttműködésre alkalmasnak ítélt. A taglétszám, az időkorlát és minden más objektív kritérium fölösleges, az ezek fontosságát hangsúlyozó érvek nem többek pusztán szócséplésnél. Aki együttműködik a NER-rel, az részesül pluszjogosultságokban, más meg nem. Ha tehát az AB döntése elvileg visszaállította volna is valamely nem NER-kompatibilis egyház jogtalanul elvett státusát, akkor a NAV majd „valahogy” nem fogja tudni beazonosítani, és így, fájdalom, nem juthat hozzá az önök által felajánlott egy százalékokhoz, amelyekre az adott egyháznak szüksége volna, mondjuk, a szociális intézményei fenntartásához. Bár elvileg járna nekik is a technikai szám, a gyakorlatban valahogy mégsem jutott. A NAV bölcsen felismerte, hogy Iványi Gábornak már évtizedek óta nincs semmi érzéke az önkényeskedő politikai hatalommal való együttműködésre. Világos, az ilyen embereket nem érdemes támogatni.

demokrácia

MET

Iványi Gábor

2013. december 5.

Könnyező krokodil

Jogegységi határozatot hozott a Kúria a devizahitelek miatt indított perek ügyében. A lapzártánkkor még nem hozzáférhető szöveget összefoglaló közlemény veleje az a megállapítás, hogy a devizahitelek tudták, vagy tudhatták volna, vagy csak saját maguknak felróható okokból nem vették tudomásul, hogy a hitelfelvétel egyszersmind devizaspekuláció is, amely kockázatokat hordoz. Vagy jól jár a hitelfelvevő (például a forinthitelt felvevő másik hitelfelvevőhöz képest), vagy nem jár jól. Erről papír is van, a hitelszerződés. A Kúria tehát nem fizeteti ki visszamenőleg a bankokkal a forint és a svájci frank, illetve euró közti árfolyam megváltozásából adódó törlesztőrészlet-különbözetet, egészen pontosan megtiltja a bíróságoknak, hogy a perekben ilyen ítéleteket hozzanak. Bár részletkérdésekben (például hogy a vételi, az eladási vagy valamilyen más árfolyamon számítsák át a devizát forintra) még születhetnek az adósokra nézve kedvező bírósági döntések, a fő kérdés, úgy tűnik, eldőlt. Aki annak idején devizában vett fel hitelt, az a törlesztőrészlet esedékességének időpontjában érvényes – magasabb – árfolyamon fogja ezt a devizát forintban visszafizetni.

A döntést már szinte megszületésének órájában sokan gyalázták, volt, aki érvelni is próbált, a KDNP például az igazság és a jog közötti ontológiai különbségről fogalmazott szép elégiát, de ugyanerre szálltostak a CÖF gondolatainak tarka pillangói is, ezekre érdemes a legkevesebb szót vesztegetni. Rogán Antal, a kétharmados frakció vezetője már érdekesebb eset, ő nem filozofált, hanem azt mondta, a bankok oldalára állt a Kúria; és gyanítjuk, előbb-utóbb Rogán főnöke is ellő valami hasonszellemű megjegyzést. Rogán célzott arra is, hogy ha a jogszolgáltatás ilyen galádul járt el, akkor a jogot – kellene? lehetne? kellene, de nem lehet? – megváltoztatni: hozzászólásának ez a része kellőképpen rejtélyes maradt.

Lapunk határozottan helyesli azt az elvet, hogy a bíróság működése, mint bármilyen más közhatalmat gyakorló szervé, szabadon bírálható legyen ebben az országban: az senkinek nem tenne jót, a bíróságoknak sem, ha egy rossz ítéletről nem lehetne elmondani, hogy rossz. Netán arról spekulálni, hogy külső nyomásra, valamilyen megfelelési vagy egyéb kényszerből lett elrontva. Az ellen sem lehet kifogásunk, ha ezt politikus teszi: mégiscsak ő az a szakember, akinek, ha az államgépezet működése megbicsaklik, a javítás leginkább a kezére áll. Mindenki mondjon akkora baromságot, amekkorát csak bír! Vagy legyen olyan okos, mint a nap. A helyzetet némi-

képp árnyalja, hogy Rogán pártja a kétharmad birtokában egy csomó mindent megtehet a bíróságokkal; és az is, hogy a kormánypárt valamelyik szája időnként *előre* is meg szokta mondani, hogy mi a jó ítélet: és a két különleges körülmény együttállása gyakran ébreszthet kételyeket. De épp ezért kell beszélni róluk. Nem az a baj tehát, hogy mondta; hanem az, amit mondott. Hisz abból egy szó sem igaz.

Ne tévedjünk: ha a Kúria határozata netán azt az utat jelölte volna ki a bíróságok számára, amelynek végén a forintgyengülésből fakadó, összesen sok százmilliárdos buktát a hitelezők kénytelenek lenyelni, az nemcsak a bankokat roppantotta volna meg, de a forintot és vele a magyar gazdaságot is; s pár lépésnyi következményeiben talán a kormányt is megrendíthette volna. Ugyancsak nehezen belátható, ám aligha kellemes következményekkel járt volna az, ha a Kúria visszamenőleg átír jogszerűen kötött magán-szerződéseket: az így keletkező káosz a gravitáció – még csak a tervezés korai szakaszában tartó – felfüggesztését követő káoszhoz lenne mérhető. És akkor a nemzetközi komplikációkról még nem is beszéltünk – egy-egy itteni leánybank újabb százmilliárdos nagyságrendű vesztesége már az anyabank pozícióit, részvényárait is meg tudná ingatni.

Lehet tippelni, hogy ez mennyire jött volna kapóra a „stabilizációra” oly büszke kormánynak – miközben annak az elképzeléséhez sem kell túl sok fantázia, hogy Rogánnak és a Fidesznek miért kell most mégis krokodilkönnyekeket hullatnia. Azt a fene se tudja, hogy a szorult helyzetben lévő devizahitelekkel valójában hányan éreznek együtt ebben az országban – sokan, úgy számoljuk, nem lehetnek, a szolidaritás a vesztesékekkel nem tar-

MÉGSEM MISIT ETTE AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

tozik nemzetünk legragyogóbb karakterjegyei közé, ráadásul a devizahitelek saját felelőssége szorult helyzetük kialakulásában kétségbevonhatatlan. A körükük kerekíthető történet azonban már nagyobb választói, hovatovább társadalmi rezonanciára tarthat igényt. Ennek lejtmo-tívja ugyanis az ártatlan áldozat, s az ő nyílt szívű egyszerűségét galád módon kihasználó, morális lényegét tekintve *külföldi* pénzváltó interakciója. Ebben a mesében – melynek használati értékét inkább növeli, mint csök-kenti, hogy sajnálatos kulturális-történelmi örökségként a szoftzsidózás ne-héz terhé is magán cipeli – bárki magára ismerhet; s nagy vonzereje az is, hogy az erkölcsi felháborodásra a gondolkodás kényszere nélkül kínál lehe-tőséget. Ne is tagadjuk tehát, hogy vétek lenne parlagon hagyni; és midőn azon sopánkodnánk, hogy a hülyítés ki mindenkinek és hogyan okoz súlyos

károkat – többek közt azoknak, akiknek az érdekeit, úgymond, védeni kí-vánja –, s hogy eszi el közös életünk bizonyos fontos formáit, legfeljebb az-zal vigasztalhatjuk magunkat, hogy mindezzel ők is tökéletesen tisztában vannak. Már ha ez vigasz lehet.

igazságszolgáltatás

devizahitelek

2013. december 19.

Átokházi karácsony

Most sokan odafigyelnek egy kicsit. Most úgy tűnik, felkerült a térképre Ásotthalom, mert megválasztott polgármesterének egy közismert szélső-jobboldali szédelgőt. Most írnak a faluról az újságok, megszólítják a helyie-ket, akik reménykedve belepanaszkodnak a köztudat hirtelen ölükbe hul-lott csücskébe, nagyjából annyit, hogy szar az élet. Ők csak tudják. S persze bizakodnak is, ez a Toroczkai fiatal, agilis pasas, hátha elintéz ezt-azt, immár az övéinek, mert különben marad a sár. Nem számít, hogy rossz a híre. Nem számít semmit vagy csak nevetségesen keveset itt a jobb meg a bal, a sár számít. Semmi pénzezből próbálnak megélni az emberek, tényleg kevés sikertörténetről hallani. A volt fideszes polgármester, Petró Ferenc hivatali idejében állítólag összeszúrta a levelet a titkárnőjével, meg össze is vezett a környék országgyűlési képviselőjével (Nógrádi Zoltán, Fidesz), meg tör-vénytelen költségvetést terjesztett be, arról szólnak a hírek, hogy Nógrádi emberei, afféle helyi négyek bandája puccsolta meg Petró, föloszlatták a héttagú képviselő-testületet mint a képviselő bosszújának angyalait. Azzal, hogy vigyázat, Petró csödbe viszi a falut! A *Népszabadság* mocskolódo kam-pányról számol be, valaki vissza is lépett ezért, maradt hát Toroczkai meg a bukott férfi.

Ásotthalom bár a tanyavilág része, nem kis település, négyezren lakják. Választásra jogosult polgárainak 37 százaléka szavazott, döntő többségük Toroczkaira, a hírhedt nacionalista bajkeverőre. Persze csekély volt a válas-zték, valóban csekély. De a fene tudja, hogy nem ugyanígy alakul-e minden, ha valamivel nagyobb. A helyi DK-sok – ezt még mi plankoltuk online felületünkön –, egykori MSZP-sek is egyként szavaztak a nyertesre, szám szerint kilencen, most majd le is sújt rájuk új pártjuk etikai vésztanácsa.

Sújtson, nem gravíroz egy öltést sem, Ásotthalom, DK-stul, jobbikostul,

mindenestül alighanem már túl van ezen. Ott a volt polgármester haragszik a plébánosra, mert az vigaszt nyújtott többször öngyilkosságot megkísérlő volt feleségének, meg ilyenek történnek. Ásotthalmon úgy állnak a dolgok, hogy egy közismert felforgató, a tévészékház körüli emlékezetes gyalázat egyik központi figurája is reménységnek tűnik fel a helyiek előtt. Hátha elintéz valamit. Nyilván nem egy öt találat ásotthalminak lenni, noha korábban Révész és Rúza Sándorok is időztek erre, előbbi valószínűleg jó dolgában, utóbbi tán kínjában, hisz felmászott egy fára. Messziről is szomorú helynek látszik.

Csak hogy a szegénység nem elégséges ok általában egy embernek ahhoz, hogy kikapcsolja tanult védekező mechanizmusait, hogy feladja utolsó értékét, a bizalmatlanságát is. Az ilyen elszánt önfeladáshoz kell még valami. Hátszél annak, aki élni akar az emberek ezen állapotával. S Toroczkainak nagyvonalúan és bőségesen osztott a hatalom ebből a hátszélből. Ő a Jobbik színeiben a megyei közgyűlés képviselője, kell-e ennél demokratikusabb státusz? Komolyabb legitimáció? Mert ha kell, van az is. Ott van a Magyarországot kormányzó feszt a szélsőjobb szavazóinak hegedülő szavában, vagy ott van a minden kilométerkőnél felhúzott turulokban, Horthyban. Ott van Orbán Viktor bírákhoz, bankárokhoz, Brüsszelhez címzett összes megszólalásában. Itt van a levegőben. A náci ugyan vadember, de egész okés magyar gyerek.

Nagy éve van Ásotthalomnak, májusban határátkelőt nyitottak, nyáron beköltözött Toroczkai, most meg ő lett az új polgármester. Talán elintéz majd valamit az övéinek. Járható útnak látszik, nemde?

demokrácia

Jobbik

2013. december 19.

Back in the USSR

Putyin elnök nemcsak nagy hatalmú, de csodálatos jellemű államférfi is, becsületes, mérsékelt, őszinte vezető, a konzervatív értékek elkötelezett híve, a béke barátja, ezért is tartjuk helyes, megfontolt döntésnek, hogy Orbán Viktor kedden eladta, de inkább átadta neki az országot. Jegyezzük meg a dátumot, 2014. január 14., pár hasonlót ismerünk a magyar történelemben, nem sokat.

Az alku – bár a folyamatot, amely végén a megállapodás megszületett, alkunak csak erős megkötésekkel neveznénk – a híradások szerint a következő elemeket tartalmazza. Az orosz állami cég, a Roszatom két blokkal bővíti a paksi atomerőművet, az orosz állam 10 milliárd euró (esetleg dollár?) hitelt nyújt Magyarországnak: nagyjából ehhez a beruházáshoz, de hogy pontosan mire és milyen feltételekkel, arról a tudósítások nem szólnak. Gyanítjuk, előbb-utóbb játszani fog még az olcsó gáz is, nemsokára tehát Alekszej Millerre, a Gazprom, és Szergej Kirijenkóra, a Roszatom elnökére kell gondolnunk nagy szeretettel, ha szobánkban a sötét téli estéken fényt gyújtunk, hogy a vasárnapi körömpörkölt maradéka alatt ne vakoskodva kelljen gázrezsónkat beröföfenteni. S midőn az inycsiklandó illatok szétáradnak pazarul megvilágított konyhánkban, egyenesen Vlagyimir Vlagyimirovics Putyin, az Orosz Föderáció elnöke képződhet meg lelki szemeink előtt! És képződjön is – saját és családunk jól felfogott érdekéből.

Az üzlet első ránézésre a megtevesztésig, sőt, azon túl is hasonlít arra a megállapodásra, amit Vlagyimir Vlagyimirovics a múlt év decemberében Janukovics ukrán elnökkel tető alá hozott. Janukovics 15 milliárd dollár hitelt, de inkább segélyt kapott Moszkvától, és a piaci ár felét fizeti majd a gázért; ezért mindösszesen azt kellett megígérnie, hogy messzire kergeti országa közeléből az Európai Uniót. És ha atomról Moszkva–Kijev-relációban nem esett szó, annál többet beszéltek róla az orosz–örmény vonalon. A múlt nyár végén Szerzs Szarkiszan örmény elnök állapodott meg fent nevezett orosz kollégájával az olcsó gáz + atomerőmű kombinációról. Sőt. Ott az oroszok még vasutat is építenek majd, viszont Örményország már most kinyilvánította szándékát, hogy belép a Moszkva által forszírozott vámunióba, ami afféle ellen-EU-ként fogja majd összevonani a szovjet birodalom 1990 után sajnálatos módon elkódorgott darabjait. (Erre Ukrajna most haladékor kapott.) Az örmény kormány akkoriban már negyedik éve tárgyalgatott az unióval a társulási szerződésről, hogy aztán egy hét leforgása alatt csináljon tökéletes hátraarcot; biztos sokat nyomott a latban, hogy az oroszok a fenti, gazdasági természetű ajánlatok mellett kilátásba helyeztek némi fegyverszállításokat is az ország ősellenségének, Azerbajdzsánnak. Ami olyan, mint ha most Putyin avval fenyegetett volna be, hogy szuper rákétát ad nyomban Romániának: de nem tette, mert karakterének egyik legnagyobb vonása a visszafogottság, ha még nem említettük volna.

Az Orbán–Putyin-megállapodásban még csak nem is az a legvészsóslóbb, hogy az ország energiaszükségeinek meghatározó részét továbbra is az

atomból fogjuk fedezni, vagy hogy Paks minden jel szerint bővülni fog: az atomenergia mellett hozhatók fel nyomós érvek. Az új blokkok építése *ellen* talán kicsit nyomósabbak: az a tény például, hogy az elmúlt pár év tele van valóságos pénzügyi katasztrófát okozó atomerőmű-építésekkel. Vagy az, hogy az egy-két évtized múlva uralkodó energiapiaci kereslet és kínálat ismeretlensége, hovatovább megjósolhatatlansága minden gazdaságossági számítást hit kérdésévé tesz; ráadásul Paks jelen formájában még majd' húsz évig üzemben bír maradni (a második blokk konkrétan 2037-ig). Az atomenergiáról *in abstracto* szóló elvi, energiapolitikai, politikai vita jelen helyzetben ezért szinte érdektelen: elég annyit észben tartanunk, hogy most nincs égető szükség arra, hogy az ország elköteleződjön Paks bővítése mellett.

Az viszont már tragikus, hogy ennek a valódi dilemmának a nyilvános megvitatására és a legjobb döntés meghozatalára immár nem is lesz lehetőségünk. Lehet, hogy kell Paks – de hogy nem így és nem most, az is biztos. Az esetleges kivitelezők versenyeztetésének, a tendernek az elmaradása garantáltan ráfizetéses üzletet eredményez; és ne legyen igazunk, de a valaha volt legnagyobb magyar állami beruházás fogantatása, a döntés megszületésének körülményei – az összes demokratikus eljárás és garancia sárba tiprása, az *önként* – meghatározza majd az építkezés további pályáját is. Horribilis összegek vonódnak ki a nyilvánosság, a demokratikus ellenőrzés hatálya alól; s ha az újabb ciklusra, a rendszer bebetonozására, konszolidációjára készülő Orbán-rezsim kedvezményezettjei a felhasznált összegeknek csak a töredékét csípi le saját és politikai felső kapcsolataik céljaira, az a politikai váltogazdaság végét jelenti Magyarországon.

De tartunk tőle, a 2014. január 14-i katasztrófa következményeinek sorában még csak nem is ez lesz a legsúlyosabb. Az ország energetikai kiszolgáltatottsága Oroszországnak, amit a feltételezhető gázüzlet, valamint Paks orosz bővítése és orosz finanszírozása évtizedekre teljessé és visszavonhatatlanná tehet, csak a függőség kezdete, első eleme, amelyekből újabb – politikai, biztonságpolitikai, pénzügyi, személyi – függőségek bomlanak majd ki. Orbán Viktor – és egy szemernyi kételyünk sem lehet afelől, hogy mindez az ő akarata, hovatovább személyes döntése szerint történt – egy tollvonással Magyarországot, az Európai Unió tagállamát kivonta eddigi helyéről, a nyugati világ félig-meddig kooptált periferiájáról, és Oroszország, Vlagyimir Putyin jóindulatú uralkodása alá helyezte. Tulajdonképpen anélkül, hogy erre Moszkva részéről különösebb igény mutatkozott volna: de ezt a rokonszenves ajánlkózást az orosz elnök nem bírta visszautasítani.

Orbán indítékainak megértéséhez nyilvános közlései szolgálhatnak támpontul. Az elmúlt három évben nem lehetett nem észrevenni, mennyire imponál neki a Putyin-rezsim társadalomszervezési és hatalomgyakorlási mintája. Emellett a magyar kormányfő gyakran adta elő fejtegetéseit a nyugati civilizáció hanyatlásáról, sőt pusztulásáról is, meg az Európai Unió végromlásáról, a magyar vitorlákat dagasztó keleti szélről. (E fejtegetések épp annyira voltak laposak és közhelyesek, mint amennyire maguk is a nyugati civilizáció szerves részeként kialakult hagyomány szellemében fogantak.) A hülyeségre mindeddig senki nem adott pénzt, se a kínaiak, se az azeriek, de még az oroszok sem. Ez a szerződés azonban – melynek lényege szerint önként szolgáltatjuk ki az ország érdekeit Moszkva jóindulatának – utólag félelmetes súlyt kölcsönöz a zakkant beszédnek.

Az Orbán–Putyin-megállapodás kibillenti Magyarországot eddigi szövetségi rendszeréből: ám nem csodálkoznánk, ha ez különösebb felzúdulást eddigi partnereink között már nem is keltene. Az Európai Unió decemberben szó nélkül adott túl Ukrajnán; a vevő ott is Putyin elnök volt. Azt is nehezen képzelnénk el, hogy a készülő orosz–magyar megállapodásról ne tudott volna a német kormány. De ha menni akarunk, mehetünk. Elvégre Orbán népszerűsége minden, Magyarország uniós elkötelezettségét megkérdőjelező lépése dacára – vagy talán éppen azért – töretlen.

Most a szerződés parlamenti ratifikációra vár, és hirtelen Horn Gyula esete jut az eszünkbe a nagymarosi vízlépcsővel 1998-ból. A következő napokban töménytelen hazugság hangzik majd el – Brüsszlel, Oroszországról, az ország energiaigényeiről, és a szerződés felette előnyös voltáról, arról, hogy valójában *csökkenteni* fogja Magyarország energiafüggőségét. Vajon marad-e annyi józan ész és elszántság a nemzet nagyobbik felében, hogy hangot adjon felháborodásának és tiltakozásának, s ezzel megakadályozza a szerződés visszavonhatatlanná tételét?

keleti nyitás

Oroszország

Paks

2014. január 16.

Ez a holokausztév is jól kezdődik!

Van az a távolról sem alaptalan sejtés, hogy a magyar kormány szimplán beszállt abba, amit a szélsőjobb holokausztbiznisznek szokott nevezni, és abban a két-három projektben, amit a holokauszt-emlékév elindításaként az elmúlt hetekben üdvözölni volt szerencsénk, az uralkodó eszme és a történetfilozófiai velő nem más, mint a túlszámlázás. Ha épp nácimegszállás-émlékművet, holokausztmúzeumot, történeti kutatást lehet túlszámlázni, akkor azt kell túlszámlázni, nem fanyalogni kell, meg érzékenykedni: annál is inkább, mert ha pont nácimegszállás-émlékművet nem lenne szabad túlszámlázni, elkerülő utat és bármit meg igen, az nyilvánvaló kettős mérce lenne, és az megengedhetetlen.

Ugyanakkor ettől – attól, hogy egy kicsit sokba kerül – még lehetett volna csak egy kicsivel gonoszabb ez a belépő, eltekintve persze attól a helyzettől, ha a gonoszság nem valami mellénzés vagy hiba, vagy a félmillió, zsidónak kijelölt magyar állampolgár meggyilkolásáról birtokolt történeti tudás hiányának a következménye, hanem épp ellenkezőleg. Magunk közt szólva, inkább erre hajlanánk, az ellenkezőlegre. Amikor az a történész, akinek kijelölt feladata, hogy az Orbán-rezsim történelmi kiskertjét csinosítsa, s a „legújabb kutatások”, valamint az „eddig kánontól eltérő értékelések” bőséges trágyájával gondolja azt a rögtalajt, amelyből a mondott rezsim fája kisarjadt, s majdan elterebélyesedik, „idegenrendészeti intézkedésnek” nevezi a kamenyec-podolszkiji mészárlást, ezt a megnyilvánulást tehát tekintse a kurva anyja gondatlanságból elkövetett megfogalmazásnak. (Különösen, hogy Szakály Sándor elnézést is úgy kért, hogy nem kért, az ugyanis nem elnézés-kérés, hogy „azoktól, akiket megbántottam”, hanem annak a kényszerű, fogcsikorgató beismerése, hogy nem szabad így beszélni – a zsidók miatt és egyelőre, nyilván.) Nem, itt nem holmi pontatlanságról van szó: előbb lesz az, hogy Szakály száján és vele az Orbán-rezsimén kiszaladt az, amit gondol. Még csak nem is véletlenül. Kicsit sok lenne tudniillik a véletlenből.

Hiszen abban aztán semmi véletlen nincs, hogy a „náci megszállás emlékművének” nevezett köztárgy Magyarországot 1944. március 18-i hatállyal bezárólag Gábrriel arkangyalként fogja ábrázolni Budapest egyik főterén. Abba most bele se menjünk, hogy a magyar államnak mennyi „szuverenitása” maradt 1944. március 19. után a magyar állam által 1944. március 18-ig önkényesen és akaratuk ellenére „zsidóként” megjelölt magyar állam-

polgárok elpusztításának vagy nem elpusztításának kérdésében: tudjuk, hogy sok, annyi biztosan, hogy az áldozatok számát minimalizálja. De, még egyszer: hagyjuk ezt a szuverenitáspitét; nem azért, mert a kormány ebben is hazudik, vagy inkább már e kérdés feltevése, a keretezése is manipulatív. Az igazságot, azt, amit az Orbán-rezsim valójában a magyar félmúltról gondol, a szobor e nélkül is leplezetlenül, hovatovább a leplezés szándéka nélkül jeleníti meg.

Mely szobor lényege szerint a következőt jelenti. Azzal a magyar állammal, azzal a Magyarországgal, amely állampolgárainak egy önkényesen kijelölt csoportját bő két évtizednyi szívós, következetes szellemi, ideológiai, törvényhozási erőfeszítéssel és mindennapos, adminisztratív munkával előbb elkülöníti a többitől, majd fokozatosan megfosztja őket a legalapvetőbb jogaiktól, s evvel maradéktalanul alkalmassá teszi őket a gyors és zökkenőmentes elpusztításra, evvel a magyar állammal nincs semmi baj. Avval a magyar állammal sincs semmi baj, amely mintegy húszezer „külhoni”, tehát magyar állampolgársággal nem rendelkező zsidót 1941 nyarán kitoloncol az országból, mit sem törődve azzal, hogy a biztos halálba küldi őket. (E tömegben szép számmal voltak a visszatartott területeken élő vagy éppen magyar állampolgársággal rendelkező személyek is.) Dehogyan van! Ez, épp ez az angyalarcú, a csodálatos, az ideális Magyarország.

A halál pedig a következőképpen nézett ki.

„Egy augusztus 18–19-én Kamenyec-Podolszkijon átutazó magyar katonai egység megörököltette a kitelepítettek kétségbeesett helyzetét: »Igen sok a zsidó, különösen a nők, lerongyolódva, de ékszerekkel és pirosra festett ajakkal magyarul kérnek kenyeret, s minden pénzt hajlandók megadni érte. Egyesek az arcukról lerívó kétségbeeséssel számlálják lépteiket, mások a fáradtságtól és éhségtől összeesve vonaglanak az úton, mások kisebesedett lábukat kötözik ruhájukról letépett rongydarabokkal... A város zsidó negyede tele van internált zsidókkal, közöttük igen sok a budapesti: kimondhatatlan és leírhatatlan piszokban élnek, hiányos öltözetben járnak-kelnek, utcák bűzösek, egyes házakban temetetlen hullák hevernek. A Dnyeszter vize fertőzött, a parton itt is, ott is kivetett emberi hullák.»

A náciak ezekben a hetekben készítették elő a helyi zsidók meggyilkolását. Ezt az átmeneti helyzetet tovább súlyosbították a Magyarországról tömegesen érkező zsidók. A náci hatóságok egy ideig nem tudták, mit kezdjenek velük. Amikor a 10. magyar vadászszázalaj újabb 1000 zsidót kergetett át Tarnopolnál a Dnyeszterre, a zsidók legyilkolására szakosodott speciális SS-

alakulat, az Einsatzgruppe C visszazavarta őket. Miután világossá vált, hogy a magyarok nem hajlandók visszaengedni a zsidókat, a körzetileg illetékes SS és rendőri erők főparancsnoka, Friedrich Jeckeln SS-Obergruppenführer a hónap végére ígérte likvidálásukat. Jeckeln betartotta ígéretét. Augusztus 27-én SS-egységei Kamenyec-Podolszkijban is megkezdték a gyilkolást.

A helyi közösséget és a Magyarországról kitelepített zsidókat kihajtották a városból. Az akció idején egy magyar katonai konvoj vonult át a településen. A sofőrök nagy része zsidó volt. Egyikük, Mermelstein Gábor puskaropogást hallott. Amikor a zokogó helyi asszonyoktól értesült a mészárlásról, a város melletti erdő felé hajtott tovább: »Több száz embert láttunk ott vetközni... egy juharfasor mellett haladtunk – gyakorlatilag a meztelen holttestek tömege felett... hirtelen megpillantottunk egy négyzet alakú gödröt, amelynek mind a négy oldalán emberek álltak. Ártatlan emberek százait géppuskázták halomra. Sosem felejttem el, amit láttam és éreztem: a rémült arcokat, az ellenállás nélkül saját sírjukba vonuló férfiakat, asszonyokat, gyerekeket. Egyszerre volt bennem rémület, felháborodás és mérhetetlen fájdalom.«

A gyilkolás három napig tartott. Jeckeln SS-ei 23 600 embert, köztük 10-15 ezer Magyarországról deportált zsidót lőttek agyon.” (degob.hu)

Még egyszer: ezt cselekedte az angyalarcú, szuverén Magyarország, s annak vezetői, többek közt kormányzója, belügyminisztere és a frissen visszatartolt Kárpátalja kormányzója, s ismeretlen számú állami hivatalnok 1941 nyarán mintegy húszezer embertársunkkal.

Ilyen „emlékmű”, amelyik ezt az állítást tenné, vagy ehhez hasonlót, ma a világ egyetlen országában sem lenne elképzelhető. Azokban sem, amelyek a II. világháborúban a náci Németország oldalán harcoltak. Az Orbán-kormány és személyesen Orbán Viktor miatt Magyarország most nem kerülheti el a világ megvetését – a legpocékabb nemzet lettünk. Szívből reméljük: csak ideig-óráig. Hisz a Szabadság térre tervezett szobor a gonoszszágnak és a részvétlenségnek állít emlékművet: de nem Magyarország, hanem kiagyaloí gonoszságának és részvétlenségének.

magyarkérdés

zsidózás

2014. január 30.

Az ellenség

Kádár János is nyilván szeretett demokráciázni, mármint szóban, de neki legalább volt az a dumája, hogy elvtársak, ebben az országban diktatúra van, majd egy kacsintás vagy valami ilyen mosolyféle után hozzátette, proletárdiktatúra. Most semmi ilyen szöveg, csak a kényszeres vigyor az állandó. A proletárdiktatúrát felváltotta a pronyótempó.

Pénteken reggel gyász hírre keltünk, meghalt Jancsó Miklós. Nem Wass Albert, nem Nyíró József halt meg, igaz, nem is egy focista. Egy valóban kiemelkedő magyar művész távozott, akinek ismerték a nevét és sokra tartották a munkásságát Moszkvától New Yorkig, Újdelhitől Párizsig, nota bene még Budapesten is elég sok szépet leírtak, elmondtak már róla. Akire büszke lehet minden magyar ember. Mi úgy gondoljuk, hogy Bartók Béla halt meg, Petőfi Sándor halt meg, s a veszteség nagyon is felmérhető és temérdek. Mindez nem ízlés dolga, nem megítélés kérdése, Moszkva és New York tényállapot, s hogy Jancsó Miklós a magyar kultúra, a magyar élet óriása, nos, azon sem érdemes vitatkozni. Csak egy baja van; épp ez. Az tudniillik, hogy nagy ember volt, szakmájának kiemelkedő művelője.

Péntek reggel gyász hírre keltünk, és nem történt semmi. Az égvilágon semmi. A magyar állam még csak a torkát sem köszörülte. Jött a hétvége, nyilván korábban hazamentek az állami szféra dolgozói, főzni, vásárolni. Szombaton már szolid pampogásba kezdett a sajtó ilyesmire érzékenyebb része – a számottevő kisebbség. Vasárnap morgással erősödött e nesz. A *New York Times* előbb jelentetett meg terjedelmes és legfőként értő nekrológot Jancsó Miklósról, mint innen egy pissz is hallatszott volna. A magyar állam rendületlenül, konok pofával, összeszorított fogakkal kussolt. Ja, bocs, csak a portás volt benn. Jobb helyeken ilyenkor félárbocra eresztik a zászlót.

Hétfőn aztán, gyakorlatilag három nappal az esemény után az Emberi Erőforrások Minisztériuma reggel kiadott egy kényszeredettségekben is semmitmondó, gyávaságában és aljasságában égre kiáltó közleményt, mely szerint Jancsó Miklóst a saját halottjuknak tekintik, s egyeztetnek a családdal a temetésről. Rá két-három órával elővakodott Malibun bérelt villájából vagy honnan a Nemzeti Filmalap is, s nyomtak egy egyflekkes nekrológot, majd közölték, ha igény van rá, beszállnak a temetésbe. A pofánk szakad le. Leginkább azért, mert jó, hogy ebben a filmalapban a *Véres és IV.* – *Az iguána bosszúja* társproducere a főnök, de benne vannak olyan figurák is,

akik fél pályájukat azzal töltötték, hogy jobbra-balra aléltak elfele, hogy a Miki bácsi így meg úgy. Persze ez csak mellékszál, amin a mondott két-három óra alatt, mint valami táplálékláncon lecsorog a sár. Semmi ez a pár óra plusz, amikor a minisztériumnak három napjába került.

De ne adjuk itt az ártatlant. Ez a gyalázat azért esett, mert Jancsó Miklós nagy, Orbán Viktor meg kicsi.

Azért esett, mert Jancsó Miklós művészetéhez irigylésre méltó felelősségtudat társult, s tökéletesen tisztában volt a reá háruló társadalmi felelősség nagyságával. S mint ilyen, számtalanszor állt ki az elesettekért, s számtalanszor bírálta az uralmon lévő rezsimit. Igen, abban az átkosban is. Meg most is. Ekként számtalanszor a szájára vette Orbán Viktor nevét is, érthető okokból nem diccsel ejtve ki azt. Soha nem rejtette véka alá, hogy mit gondol felőle, és mindig érthetően fogalmazott, de legfőként pontosan. Semmilyen szinten nem szövetkezett az Orbánt körülnyaló lakájkultúrával, satöbbi.

Lehetett viszont bármekkora művész, tisztelheti bármennyire a világ, nem volt focista, Orbán Viktor nem ért rá neki. A vazallusai pedig a szava nélkül meg sem mertek szólalni. Mindenki kívarta illő türelemmel, míg a kis miniszterelnök megküzdött a nagy ónos esővel és legyőzte, majd harmadnap végre meg merte valaki kérdezni a titkárnőjétől, hogy beszállhatunk pár krajcárral a izé, tetszik tudni, hogy kicsoda temetésébe. Orbán vagy kiüzent valamit, hogy hagyják ezzel békén, vagy a titkárnő azt mondta, hogy a hallgatás beleegyezés.

Magyarországon elhalt futballistákat hurcolnak föl-alá ágyútalpon, s ez meg is látszik az ország állapotán. Magyarországnak van egy kicsinyes, boszúálló miniszterelnöke, aki ebben az esetben a sértett kisfiút adta. S van a magyar kultúrának, közéletnek egy kliensrendszere, amit Orbán Viktor épített, egy koszos körmű lumpendiktatúra, szotyiköpködésre hangszerezve. Ahol a szabad, a gondolkodó ember az ellenség. Ahol szót sem érdemel Jancsó Miklós halála.

Jancsó Miklós

2014. február 6.

Tartalom

Bűn az élet	2 0 1 0	8
A képmutatók ünnepe		11
Nő tőle az önbizalmunk		12
A földet, aztat nem		14
Légi körutazás		15
Last minute		17
„Szép, nemes és választékos”		19
Csak szavazz!		22
Merre mennek a kétharmaddal?		26
A halotti maszk		28
Magyarabbak és még magyarabbak		30
Szádra ne vedd		32
Békekölcsön		34
Erre van az arra		35
Srebrenica, 15 év után		37
Nem lesz ez egy kicsit sok?		40
A létező szotyializmus		42
Lex Borkai		44
Legyen nulla a magyar árrés! (Vagy majdnem nulla)		45
A kis tükör		47
Kerekedjünk		49
Guruló rubelek		51
Szabó Ervint is lelövitek, ugye?		53
Nem adják! Ne adják!		54
Még négy fűcsomó		55
A 2. akcióhős		57
Hol van még a jövő		59
Kína alsó		61
Árjásítás		64
Élt két évet		65
A pokol kapujában		67
A birnami erdő		70
A karantén felé	2 0 1 1	76
Kinek az elvesztett tisztessége?		77

Az erdőben		79
Szájmagyarok, szájdemokraták		81
Plus ça change...		83
Nyirbál, fosztogat, halogat		86
Rovásunkra		88
Így jöttek		90
Nem hazudik		92
Lassan beérik a Nemzeti Együttműködés Rendszere		95
Gyűlölet és rettegés		98
A jövőbe tekint		100
Hazugság Művek		102
Makovecz-akadémia az Orbán-alkotmányban		104
Avanti, proletár!		106
Az ember ki se látszik a munkából		108
Ámítás		110
Mi Kína, ha vóna?		111
Nem lesz más választás		113
A szebb jövő elkezdődött		115
Az ember, aki ott se volt		117
A mágus		119
Az ember, aki megy		121
Hoffmann miséi		124
Most kéne		125
Az ál-Semjén		129
Pisták a szeren		130
Oltana		131
A nagy valagrend		133
Vagy-vagy	2 0 1 2	138
Tandíj és pusztítás		139
Így győztem		143
Menet a kiért?		145
Lehanyatlak		146
Azt írja a Nyilvános Felelős és Igazság Minisztérium		148
A hazaárulózásról		150
Gyün-e, vagy mén?		152
Abcúg Barroso, vivát, Orbán!		154

A mintapolgár	157
Utókezelés ágyúval	159
Feltartott kézzel	161
Mint a kámfor	164
Hol lesz majd lakóhelye?	167
Nemzet a nemzettől	168
Kedves Európai Unió,	170
Urnarali	172
Elmegy a főnök	175
A bukott erő	177
A reformfideszes irányvonal felelősségéről és aktuális feladatairól	179
Nem mondja, csinálja	181
Formanyomtatvány	183
Nem magyar	185
Két szempont	187
A varázsszivola	188
Az a csodálatos elszámoltatás	190
A rossz zsidó	193
A perzselt farkok esete	195
Baruch, Schiff és Rothschild issza a vérünk	198
Árulás	199
A vérturul	202
Jön vagy megy?	204
A család	207
Tiéd az ország	209
Megint egy eurósaller	211
Áll Semjén	213
Mi, magyarok	215
És értük?	216
Régi nóta	220
A gyávák bátorsága	222
Tartson ki, György!	224
Törve, félbe	225
Munkaterület	228
Mondja reggel	230
A nemzet szerepe	232

A széltorony	234
Matolcsy visszaveri	236
Sötétbe borul	238
25.	240
A mi utcánk	242
Egyem a szívetek, zsidók!	245
Nemzeti naftalin	248
Szaporuljál, vagy pórul jársz!	250
Egy üt	252
Szégyentelenül	255
Van-e csurkizmus zsidózás nélkül?	257
Földet rá	259
Fejétől búzlik a pap	262
Szemrebbenés nélkül	264
Veled is megtörténik	267
Ne küldjete!	269
Drága vudu	271
Az egyenes vonal	273
Kinek kell ez?	275
Térdre, imához	277
A pusztító csodafegyver	279
Csaltunk, na és?	281
Adja vagy nem adja?	282
Megbocsátani a megbocsátás kényszerét	286
Csapjaink harcban állnak	288
Ha szólít a papság	290
Romlott áruk piaca	292
Szegénységben és boldogtalanságban	294
Az eszelős feltépi az ajtót	296
A szükséges mértékű együttműködésről	298
Könnyező krokodil	299
Átokházi karácsony	301
Back in the USSR	302
Ez a holokausztév is jól kezdődik!	306
Az ellenség	309

2006. október 90–92

Ader János 161–164, 179–181

alkotmány 32–34, 44–45, 92–95, 95–98, 104–105, 179–181, 195–197, 230–232

államadósság 110–111, 111–113

bajai videó 292–293

Bajnai Gordon 204–207, 286–288

Barroso, José Manuel 35–37, 76–77, 138–139

Békemenet 145–146

BKV 8–10, 121–123

Btk. 181–182

bundatűgy 83–85

cigányozás 209–210

Cohn-Bendit, Daniel 102–103

Csak a szél 148–149

Csurka István 130–131

Demján Sándor 267–268

demokrácia 26–28, 40–42, 49–51, 55–56, 61–64, 65–67, 67–69, 90–92, 92–95, 95–98,

98–100, 152–154, 179–181, 181–182, 211–212, 216–217, 220–221, 281–282, 288–290,

298, 301–302

devizahitelek 299–301

egykulcsos adó 57–58

Einstand 59–60, 64–65, 110–111, 255–257, 264–266, 267–268, 269–271

ellenzék 22–25, 28–30, 70–72, 161–164, 204–207, 225–228, 252–255, 286–288, 292–293

elvonások 86–88, 106–107, 125–128, 139–142

Erdély 177–179

Európai Unió 17–19, 34–35, 35–37, 76–77, 77–79, 83–85, 100–102, 138–139, 143–144

145–146, 150–152, 154–157, 170–172, 175–177, 183–185, 187–188, 211–212, 269–271

Fekete György 224–225

felsőoktatás 139–142

Fidesz 240–242

filmfinanszírozás 11–12

földkérdés 14–15, 259–262

gazdaság 57–58, 59–60, 64–65, 86–88, 106–107, 119–121, 131–133, 146–148, 187–188,

234–236, 236–237, 238–239, 264–266, 267–268, 271–273, 279–280, 282–285

Görögország 17–19

GVH 288–290

Gyöngyöspata 115–117

Gyurcsány Ferenc 164–166, 190–192, 286–288

gyűlöletbeszéd 12–14, 54–55, 79–81, 81–83

hajléktalanok 228–230, 230–232

harmadik út 45–47

Hernádi Zsolt 282–285

Hoffmann Rózsa 124–125, 277–278

holokauszttagadás 12–14

Horthy Miklós 294–296

igazságszolgáltatás 190–192, 273–274, 299–301

IMF 271–273

Isten 32–34

István, a király 275–277

Iványi Gábor 298

Jancsó Miklós 309–310

Jobbik 54–55, 81–83, 115–117, 152–154, 301–302

kapitalizmus 45–47, 168–170, 288–290

KDNP 133–134

keleti nyitás 51–53, 61–64, 111–113, 199–202, 302–305

Képiró Sándor 117–119

kettős állampolgárság 30–31

Kína 61–64, 111–113

Kocsis István 121–123

korruptió 8–10, 15–17, 83–85, 121–123, 168–170, 170–172, 255–257

költségvetés 35–37, 57–58, 119–121

Költségvetési Tanács 65–67

Kövér László 81–83, 177–179, 185–186

közmédiaok 54–55, 102–103

közükatás 124–125, 277–278, 290–292

közös képviselő 296–297

közüársaság 92–95

kultúra 11–12, 198–199, 207–209, 222–224, 224–225, 242–244

kultüresemény 148–149, 188–190, 248–250, 250–252, 262–263, 275–277, 290–292

kultüropolitika 19–22, 53–54, 104–105, 125–128

Kun Béla 19–22

L. Simon László 19–22, 222–224

Lázár János 98–100
LMP 225–228
magánnyugdíj 59–60, 110–111
magyarkérdés 14–15, 30–31, 37–39, 45–47, 76–77, 79–81, 88–89, 95–98, 100–102, 115–117, 117–119, 133–134, 138–139, 145–146, 146–148, 150–152, 154–157, 168–170, 170–172, 172–174, 177–179, 183–185, 185–186, 193–195, 202–203, 209–210, 215–216, 232–234, 245–248, 257–259, 259–262, 269–271, 273–274, 294–296, 306–308
Malév 15–17, 51–53, 146–148
Markó Iván 207–209
Matolcsy György 119–121, 236–237
médiapolitika 55–56, 102–103
mediatörvény 67–69
Mesterházy Attila 292–293
MET 298
Mindszenty-szobor 262–263
MMA 104–105, 224–225
Mol 282–285
MSZP 28–30
MTA 242–244
Németország 34–35
Nemzeti Színház 232–234, 248–250
Nyirő József 172–174
Orbán Viktor 108–109
Oroszország 51–53, 302–305
Paks 302–305
papság 290–292
pártfinanszírozás 8–10
patika 64–65
plágium 157–159, 159–161, 164–166, 213–214
Rába 131–133
rezsicsökkentés 220–221, 234–236, 238–239, 279–280, 296–297
RMSZ 185–186
romagyilkosságok 148–149, 273–274
romák 181–182, 216–217
rovásírás 88–89
Safarov, Ramil 199–202
sajtószabadság 67–69, 77–79, 129–130

Schmitt Pál 42–44, 47–49, 157–159, 159–161, 167–168
Semjén Zsolt 129–130, 213–214
semmisségi törvény 90–92
Sólyom László 195–197
Srebrenica 37–39
Sukoró 190–192
Szabó Ervin 53–54
Szegedi Csanád 193–195
szegények 98–100, 106–107
Szent István-rend 133–134
Szócs Géza 53–54, 125–128, 172–174
takarékszövetkezetek 264–266
táncmulatság 250–252
tandíj 139–142
tanévnyitó 277–278
Tarlós István 228–230
trafikkoncessziók 255–257
Trianon 32–34
turul 202–203
Újszínház 130–131, 198–199
utcanévek 242–244
választások 22–25, 26–28, 49–51, 113–115
választási csalás 281–282
válság 17–19, 34–35
Vidnyánszky Attila 232–234, 248–250
zsidózás 79–81, 130–131, 193–195, 198–199, 215–216, 245–248, 257–259, 306–308

ÁLMOs, ELŐD, OND, KOHN, LAKATOS, HUBA, TÖHÖTÖM

AZ ELMÚLT
NÉGY ÉV

141
TÉTELBEN

A SZERK.

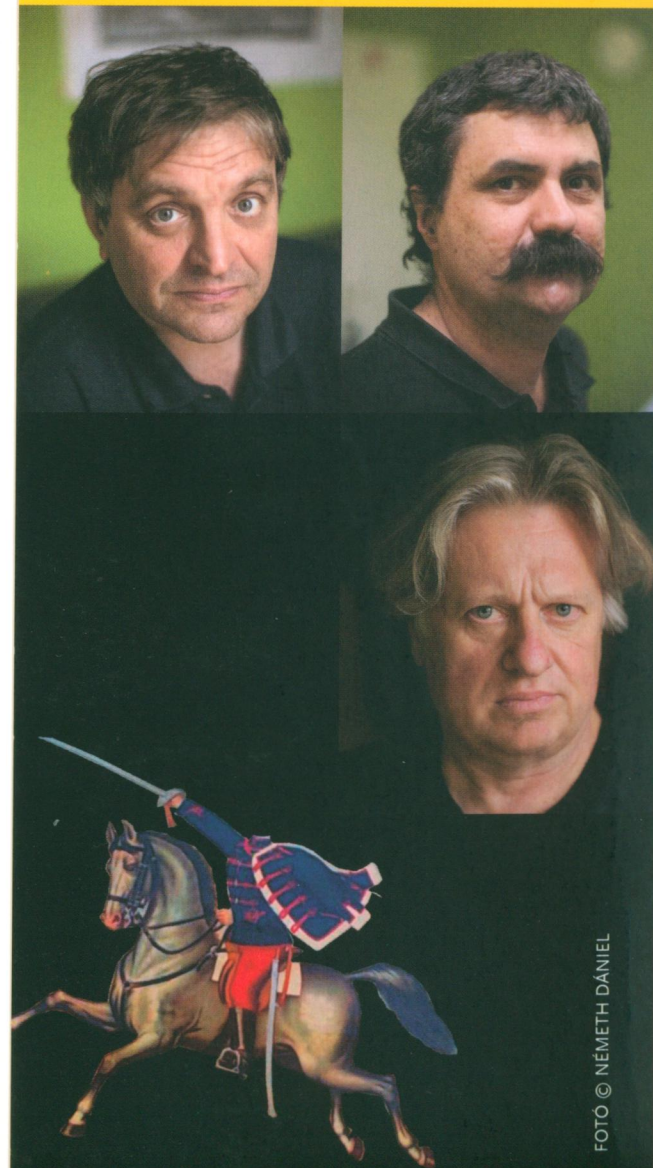
Ha lenne egy test nélküli, éteri nézőpont, egy semleges kilátóhely a világban, az univerzumban, és onnan nézhetné a következő, cirka 300 oldalon kibontakozó, s e sorok írásakor még befejezetlen történetet, sokkal könnyebb dolga lenne az olvasónak. Onnan a groteszk figurák tobzódása, az eleve értelmetlen vagy önmaguk paródiájába forduló szavak, frázisok, gondolatfoszlányok, az abszurd hazugságok és az elrontott, tönkretett dolgok hosszú felvonulása, de még maga a szintiszta gonoszság is jóval szórakoztatóbb látványt nyújtana. Onnan jóízűen lehetne röhögni rajtuk – és tény, kicsit rá is játszottunk erre. Hisz ha nem vesszük őket komolyan, szabadok is vagyunk tőlük. Nincs fölöttünk hatalmuk. **A SZERK.**

323
M69

849 242 U2

Magyar Narancs
A szerk. 2010–2014

A Magyar Narancs A szerk. rovatát írja
és szerkeszti: Bojtár B. Endre, Bundula István
és Turcsányi Sándor. Rajtuk kívül 2010 és 2014
között a vezércikkek szerzői voltak még:
Barotányi Zoltán, Mészáros Bálint, Urfi Péter
és Vári György.

FOTÓ © NÉMETH DÁNIEL

Készült a Generál Nyomdában
Felelős vezető Hunya Ágnes
Printed in Hungary

Éles mondatok, lazán nyakló mondatok, vagyis nyelvismeret (a hazafiság egy fokmérője), aztán tárgyismeret, honismeret, világismeret, önismeret – tisztesség, tehetség, pártfüggetlenség. Én ezért.

ESTERHÁZY PÉTER

Euninnen, Európa jobb tájain ez a válogatás merő fikció volna, annak is túlzás. Igaz, euntúl van, ahol meg se jelenhetne, bár ezen nem örvendeznék e barnásszürke sávban, kompótországában, ami a hazám. A *Narancs* mindenesetre szólt. A szerzők, ha tévedtek, csak abban, hogy olykor maguk sem hittek a szemüknek. Fontos könyv, olvastatja magát, ökölbe szorult szívvel. Oda lehet vágni a sarokba, de letenni nem lehet.

PARTI NAGY LAJOS

A *Narancs* számomra nem más, mint a gerezdenként adagolt magyar valóság. Az pedig nem az újságírók hibája, sokkal inkább erénye, hogy evés közben mindig keserű lesz a szám íze. Pedig én az édeset szeretem.

KRIZSÓ SZILVIA

Leginkább a magabiztosságukat irigylem; aztán a világlátásukat, a humorkat, a lendületüket, a bátorságukat, és persze a gondosan megőrzött ifjúságukat: nem is múlhat el csütörtök nélkülük.

JOLSVAI ANDRÁS

Nemrég láttam a Szépművészeti Múzeumban Bartolomeo Bimbi 1715-ben festett képét, melyen a Toscanában akkoriban fellelhető citrusféléket ábrázolja tudományos pontossággal.

Szám szerint 30-féle citrom és narancs. A kép megdöbbenően lenyűgöző. Most a kezében tartja jelen korunk speciális gyümölcsét. 141 tudományos pontosságú fanyar kép az elmúlt 4 év terméséből. Lenyűgözően megdöbbenő!

HERNÁDI JUDIT

ISBN 978-963-355-049-6

3900 Ft
www.parkkiado.hu
www.facebook.com/parkkiado

MINDEN A SZERK. HÉTEN

2010–2014

FORRA- DALOM

PARK KÖNYVKIADÓ

MAGYAR **NARANCS**